

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK LIDOVÝ.

□ ROČNÍK IV. □

VYDÁVAJÍ OTCOVÉ TOVARYŠSTVA JEŽISOVA
□ NA SV. HOSTÝNĚ NA MORAVĚ. □

ROK 1908 A 1909.

SCHVÁLENO NEJDŮST. KNÍŽ. ARCIB. KONSISTOŘÍ
□ V OLOMOUCI DNE 8. KVĚTNA 1908. Č. 6306. □

NÁKLADEM VLASTNÍM.

Končí se IV. ročník „Hlasů Svatohostýnských.“

Všem čtenářům Matičky Svatohostýnské, přátelům a příznivcům Sv. Hostýna, odběratelům a čtenářům za dosavadní jejich přízeň zdvořile děkujeme a snažně prosíme, aby Hlasy Svatohostýnské se i na dále téže oblibě těšily a s důvěrou a láskou pilně čítaly. Uznáváme a s povděkem zaznamenáváme ochotu, jíž hledí také hraditi odběratelé výlohy s Hlasy spojené. Čtenářů jest na tisíce a přejeme si, aby se zdvojnásobili; neboť potřebují mnozí útěchy a posily v důvěře na dráze života. A věřící ji nalézají přede vším u trůnu Bohorodičky. Stanovisko naše jest zvelebení Sv. Hostýna a povzbuzení k úctě, důvěře a lásce k Marii Páně. Cokoliv Hlasy Svatohostýnské přinášejí, jest uváženo a promyšleno, takže ani nepřátelé nemohou se zachytiti, leda že zúmyslně zkomolí a převrátí věc aneb čemu nerozumějí, tomu se rouhají. Jelikož se i směr zamlouvá, bude pokračovati i V. ročník stezkou již ušlapanou. Zdař Bůh! Každý pokyn mileráda přijme

Redakce.

NOVINKA: TISÍCKRÁT.

K nastávající májové pobožnosti zajisté se zamlouvati budou **Výklady na Tisíckrát pozdravujeme Tebe**, kterými opatřil I. díl naší milé písně v útvaru 32 kázání P. Ant. Rejzek T. J. (Kniha se dotiskuje.)

OBSAH:

Básně.	Strana	Strana
Svatohostýnské písničky. Rud. Stupavský	150	Uzdravená. J. Drbohlav. 106, 119
3, 20, 67, 84, 133, 150		Valná hromada Matice Svatohostýnské.
Píseň na bl. Anežku Českou P. F. Žák T. J.	9	P. Fr. Videnský T. J. 111
Májová písnička. Rud. Stupavský	23	Vys. dp. Msgr. Josef Droběna. P. Frant.
O Kriste Pane! St. Stejskal	36	Videnský T. J. 113
Píseň k Panně Marii na Sv. Hostýně. Rud.		Vrchní hospodář. B. d. J. Fiček . . . 126, 156
Stupavský	40	Meçailon se Sv. M. Šp. uč. . . . 127, 135
Naším věrověstům slov. sv. Cyrilla a Me-		Sázavská poustevna. Dr. Rud. Zháněl . . 136
thoději Jan Baroš	55	Milostné pražské Jesulátko. S. Josef a ze
K Panně Marii Svatohost. B. Ostřanská	90	Šternberka 140
Vzdechy lásky k nejsvětější Svátosti (Sv.		Vánoční dumka Kr. Musilová, učitelka . . 141
František Borg)	99	J. Mil. nejdp. prelát Dr. Antonín Horný.
Hostýnská Máti. Eustach Vavruha	102	P. Ant. Rejzek T. J. 146
Matce Boží na podzim. Stan. S. P.	114	Vděčný poutník J. Drbohlav 152, 169
Útěcha v kříži. Fr. Šůrek	125	Obrázek ze skutečnosti. Zd. Pojizerská . . 154
Štědrý večer. K. M.	142	J. Excel. Jindřiška baronka Laudonová.
Snovým rokem nové štěstí. Fr. Leubner	147	P. Fr. Videnský T. J. 162
Za Sv. Hostýnem. Fr. Koudelka	163	Josef Kadlčák, říšský a zemský poslanec 177
Lorenzo de' Medici. Jar. Vrchlický	167	Volná myšlenka a její snahy.
Zvěstování Marie Panny	182	Fr. Videnský, T. J. 183
		V důvěře. Jan Z. Zapletal 186
Články.		Obrazy.
Sv. Otec Pius X. P. Fr. Videnský T. J.	2	Svatý Otec Pius X. 1
Jasná Hora u Čenstochova. B. Vafák 5, 21, 60		J. V. císař a král František Josef I. . . . 17
Maria zahrada uzavřená hortus conclusus		Ctih. sluha Páně P. Martin Středa, kněz
P. Ant. Rejzek T. J. 7, 23, 37, 51, 68, 84,		Tov. J. r. 1608 33
99, 114, 129, 146, 163, 178		Zemský hejtman mor. hr. Ota Serenyi . . 50
Dějiny Sv. Hostýna. P. Fr. Videnský T. J.		Vdp. Alois Dostál, farář v Ouvalch u
9, 26, 55, 72, 87, 11, 134, 151, 167, 182		Prahy, spisovatel 66
Pastýřský list vyd. J. M. Františkem X.		Bohuslav Balbín e Societate Jesu 82
biskupem Tarbskolurdkým. Zčeřtil R.		Dr. Hruban 97
H., farář 11, 27, 42, 58, 76, 91, 104		Vys. dp. Msgr. Jos. Droběna 113
Na šikmé ploše. Alois Dostál. 13, 45, 63, 93,		Lurdy, chrám, jeskyně 131
108, 122, 139, 156, 173		J. M. nejdp. prelát dr. A. Horný 146
Císař a král František Josef I. Frant. Vi-		J. Exc. Jindřiška baronka Laudonová . . 162
denský T. J. 18		Josef Kadlčák, říšský a zemský poslanec 177
Několik ukazů ze ženského hnutí. Píše		
K. M. učitelka 29, 44		Z různých poutních míst.
O bývalé metropoli sv. batří Soluňských.		Sv. Kopeček 143
Fr. Videnský T. J. 31, 121, 144		Sloup u Blanska 159
Ctihodný sluha Páně, P. Martin Středa,		Štípa u Zlína 159
kněz T. J. P. Ant. Rejzek T. J. 34		Přibyslavice u Třebíče 159
Nevykonaná závěť. P. L. Škarek T. J. 40		Kostelní Vydří u Dačic 175
Pomoc Panny Marie J. Drbohlav 40, 71		Hluboké Mašůvky na obalu.
Zemský hejtman morav. hr. Ota Serenyi.		
P. Frant. Videnský T. J. 50		Zprávy se Sv. Hostýna.
Z květeny Svatohostýnské. Frant. Gogela. 57,		Pojednávají strany: 15, 128, 143, 160, 175,
75, 90, 103, 120, 172		188 a na obalu.
Alois Dostál. P. Fr. Videnský T. J. 66		
Poměr náboženství ku výchově mravní a		Z církve a světa.]
s'ovo o školách našich. Píše K. K. . . . 78, 96		Pojednává se na straně: 15 a na obalu.
Bohuslav Balbín, kněz T. J. P. Ant. Rej-		
zek T. J. 97		

1. číslo.

1. dubna 1908.

Sv. Otec Pius X.

Sv. Otec Pius X.

Bětoší rok můžeme pojmenovati obzvláště my katolíci v říši rakousko-uherské jako rok velice řídkých slavností jubilejních. Slaví totiž jubileum svého 60letého panování náš císař a král, jenž v bouřlivém roce 1848 dne 2. prosince ujal se v Olomouci otěží vlády, a pak otec veškerého katolického světa nynější sv. Otec Pius X., jenž jako příslušník naší říše se narodil. Pius X. byl jako bohoslevec Josef Sarto dne 18. září 1858 vysvěcen na kněze; a tudíž slaví letos 50letou památku svého kněžství a své působnosti kněžské. Pochází pak z naší říše. Neboť se narodil v Rieze v Benátsku, kdy tato krajina ještě k naší říši náležela, z chudé rodiny rolnické 2. června 1835.

Avšak obraťme dnes toliko zřetel ku sv. Otcí a jeho kněžství. Sv. Otec věru zasluhuje, bychom jeho kněžské činnosti věnovali zvláštní pozornost a uznání nanejvýš v tomto roce jubilejním. Dle tak zvaných prorockých Malachiášových*) patří mu heslo: »ohněn planoucí«. A papež Lev XIII. prohodil kdysi v rozmluvě, když se mu nynější sv. Otec ještě jako patriarcha benátský představil, k němu toto, co onen přívlastek skutečně opravňuje: »Mohl byste býti mým nástupcem; neboť církev potřebuje mužů tak energických jako jste Vy.«

Zdá se však, že rázná horlivost apoštolská je význačným znakem jeho působnosti kněžské. Nemluví o poslední encyklice, kde vystoupil proti jistým nezdravým směrům a proudům jevícím se v samém kněžstvu a odvrátil ledť sv. církve od mělčin na něž je chtěli mnozí ať už úmyslně či nevědomky vehnati; když pozorujeme celý běh jeho kněžského života, vidíme tento rys v něm se zobrazovati.

Jako kaplan a farář věnoval svou lásku hlavně chudým. Nejenom slovem Božím, ale i hmotně snažil se přispěti jim ku pomoci. Vykládá se o něm, že jednou prodal koně, aby mohl zapraviti dluhy, jež za chudé na sebe vzal, a jindy zase musela jeho sestra ve Trevíru cokoliv zastaviti, aby mohl jistě nešťastné rodině pomoci.

Svou učeností — složil už v bohosloví doktorát theologie — a činností opravdu apoštolskou upozornil na sebe staříčského biskupa trevísského, jenž si ho r. 1875 přibral za pomocníka v úřadě, jmenovav jej kanovníkem, biskupským kancléřem a generálním vikářem diecese trevísské. I zde pracoval obětavě a pilně. Osvědčiv se takto jako horlivý apoštol na vinici Páně, stal se biskupem v Mantově. V tomto svém postavení provedl svým vážným a moudrým zakročením, že vláda italská zase otevřela zavřený kněžský seminář, tak že mohl mnoho uprázdňených míst opatřiti kněžími. Na výchovu kněžstva působil i sám osobně vykládaje alummům filosofii sv. Tomáše Akv.

R. 1888 konal se svým kněžstvem synodu, jež se po 209 let v diecesi neodbyvala. Tím obrátil na sebe poprvé pozornost papeže Lva XIII., jenž jej po devíti letech jeho biskupování jmenoval kardinálem a hned na to patriarchou benátským.

Hlavní prací nového patriarchy bylo zorganizovati katolíky benátské, což se mu též podařilo. Připojil katolíky k místní mocné konservativní straně. Mimo to založil přecetné záložny a dobročinné spolky. Často jej bylo vidati na ulici, an stál mezi lidmi, vyslýchal jejich stesky: ten naříkal na malou mzdu, onen na nemoc, tento na rodinné nehody; a patriarcha těšil a pomáhal jak penězi tak sprostředkováním anebo alespoň dobrými slovy. Jednou zastavil, nemaje nic

*) Malachiáš O'Morgaier byl arcibiskupem v Armaghu a zreformoval keltickou církev irskou. Uctívá se jako svatý. Pod jeho jménem jsou rozšířena prorocká o budoucích papežích. Mnohá z nich možno všelijak vyložití, jiná jsou případná. Minulý papež slul na př. »světlo s nebe«; tento »ohněn planoucí«; budoucí »náboženství spustošené« atd.

jiného, svůj drahocenný prsten, aby komusi pomohl v nouzi. Benátský kardinál byl druhým Manningem, o němž říkali, že si jeho purpur zvykl sedět vedle modré blúzy dělníkovy . . . Proto ho lidé přímo zbožňovali. A gondolieri benátské, kteří jeho gondolu nikdy neopomenuly pozdraviti, tvrdili o něm, že by ráj otevřel, kdyby mu to bylo možno.

Patriarcha Sarto byl výborným hudebníkem. Už jako biskup vyučoval své ať už gregoriánskému zpěvu. Mistra Perosiho vychoval sám a vysvětil jej za podjáhna, zaopatřil mu místo v »capella Marciana« v Benátkách. Když pak Perosi byl od papeže Lva XIII. jmenován ředitelem hudebního sboru papežského a se za to sv. Otci děkoval, odpověděl tento: »Mně nebudete dlouho zpívat, ale mému nástupci Sartovi!« A slova ta se vyplnila.

Po úmrtí Jeho Svatosti Lva XIII. r. 1903, jenž jako »světlo s nebe« svými naukami v encyklikách světu zářil a papežskou tiarou opravdovým leskem slávy ozdobil, tážal se celý svět, kdo bude jeho nástupcem, a s největším napjetím očekával se výsledek konklave, do něhož 31. července 61 kardinálů vstoupilo. Jmenovalo se více osobností, mezi nimiž byl též kardinál Sarto. A v posledním okamžiku, když jeho jméno se nejméně pronášelo, vyšel z volebního osudů jako nástupce velikého Lva XIII., přijav jméno Pius X. Nejvíce však byl překvapen on sám. Neboť odjížděje z Benátek opatřil se zpátečním lístkem železničním platným na 30 dní. Nemyslel, že ho nebude potřebovati.

A tak řídí papež Pius X. už po pět let lodičku svaté církve. Mnohou bouří bylo mu již přestáti, hlavně s církví nepřátelskou vládou francouzskou. Než bohdá i to se časem uklidní; neboť pevná je skála Pétrova. A dejž Bůh, aby ještě hodně dlouho seděl u kormidla církve a ji pevně a šťastně dále vedl na tomto rozpoutaném moři světovém. My pak držíme se kormidelníka tohoto, působíme mu radost věrností k církvi katolické a hledíme jej dle možnosti v jeho těžkém postavení podporovati *)

Svatohostýnské písničky

Od Rudolfa Stupavského.

1. Hostýnský kostelík.

Na Hostýně
v lesa klíně
bílý kostelík;
k němu nese
v tichém plese
mnohé srdce dík.

Moravany
ve své stany
zve tu Matička,
léky strojí,
všechno hojí
rajská růžička.

Slzy stírá
tam, kde víra
září s nadějí,
že zas v oči
radost skočí
s lásky krůpějí.

Hory čelo
přeletělo
bouří na tisíc,
po všem boji
pevně stojí,
nepodlehne víc.

Zahynouti
v žití pouti
nedá nikomu,
všechny děti
láskou světí,
světlo leje v tmě.

Všechny vítá
Máti skrytá
v chrámu Hostýna,
nad Moravou,
vlastí drahou
plášť svůj rozpíná!

*) Toto se může dít i hmotně. Žijet sv. Otec, an nemá žádných statků, toliko z milosti věřících, kteří mu dávají tak zvaný »papežský haléř«. Takové příspěvky možno poslati i na redakci našeho listu, která je dále doručí. Budeme je pak v každém čísle uveřejňovati.

2. Uzdravení otce.

Vyprávěl mi otec kdysi
už mu ztuhly navždy rysy —
proč ta láska v srdce klínu,
kterou planul ku Hostýnu . . .

„Byl jsem chlapec ještě malý,
když mi sluch se rázem zkalí,
marny pro mne lidské řeči,
o, kdo nemoc moji zlěčí!

Vzdychá otec, pláče máti,
sluch, kdo chlapci zase vrátí?
Lékař jeden, druhý, třetí,
účinek však neviděti.

Babička tu těší oba:
Mariánských poutí doba,
na pouť vezmu s sebou vnuka,
Matka Boží léčí muka.

Růženec si černý vzala
křížkem čelo požehnala
a tak sami v horku, stínu,
brali jsme se ku Hostýnu.

U kapličky, proud kde svatý,
klečeli jsme — ruce spjaty,
klečeli jsme na modlení:
o dej, Matko, uzdravení!

Babička pak tonouc v pláči
vodou svatou slech mi smáčí
a mně zdá se vše být bližším —
babičko má — volám — slyším!

O ta radost neskonálá,
jež pak doma všechny jala — —
Proto hruď mi láskou hoří
k Matičce, jež divy tvoří!“

3. Nevěrcům.

Ať nám tupí nevěrci
naši svatou Matku,
nikdy my ji nezapřem
za ztrátu všech statků.

Kdo se stydí za matku,
vyvrhel je lidí,
není hoden života,
ať jej země sklídí.

A kdo Matku nebeskou
hanobí a tupí,
věčnou zhoubu, neštěstí
na svou hlavu kupí.

Nám je drahá pozemská
i ta Boží Matka,
každá na ně pohana,
meč nám v srdce zatká.

Pod Hostýnem zhynuly
Tatar bídných davy
o Hostýn si rozrazí
nevěrci své hlavy.

Spěchat bude Moravan
na posvátnou horu,
aby uctil Matičku,
korunu všech tvorů.

Bídně zhyne nevěra,
Hostýn vzplane září,

žehnat bude Moravě
Matka na oltáři!

4. Hostýnské zvony.

Nebeskými tóny
hostýnské mi zvony
v duši padají,
že v ní sny a vzněty
jako vábné květy
tiše zkvétají.

Sotva slunko vstane,
zlatým svitem vzplane
tichý nad obzor,
andělské zvon „Ave“
s vížky svojí smavé
nese ve klín hor.

Poutníky zve čile,
aby Matce milé
pozdrav šeptali,
k Hostýnu by zraky
i své srdce taky
s díkem upjali.

A když v sboru kráčí,
sotva cesta stačí
k Boží svatyni,
výskají a zvučí,
jako ve náručí
děti matčině.

V poledna pak zase
zvuky stříbrohlasé
letí v širý kraj,
jak by chtěly pěti:
modlete se děti,
za svůj chléb i ráj!

A když večer tichý
padá v bor i líchy
pějí „Ave“ zas,
aby Boží Máti
při nás chtěla státi
i v ten noční čas.

Hostýnské vy zvony,
vzbuďte svými tóny
celou Moravu,

aby její děti
měly vždy v paměti
Boží oslavu!

Jasná Hora u Čenstochova.

Píše Boh. Vařák.

Ne stejné mře, ba snad ještě u větši než my jsme byli ohrořováni sousedy Němci, byli východní národové slovanští v nebezpečí podlehnouti návalu divokých, pohanských hord z planin asiatských, pozbyti svou víru i svůj mateřský jazyk. Kdo ochránil je před porobou, kdo vzpružil jejich odvahu a srdnatost ve dlouholetých bojích, kdo dodával jim sil když ochabovali, v boji nerovném? — Matka Boží. Aby všemocnou svou Matku národové slovanští vždy měli na paměti, a k ní s plnou důvěrou se utíkali, když odnikud pomoc a posila jim již nekynula, proto dala na četných místech na jevo, že chce tam a tam býti ctěna, aby lid zakoušel její ochrany; a proto jest zvláštním řízením Božím právě v zemích slovanských tolik milostných obrazů a sošek Matky Boží jako nikde jinde v celém světě. A mohu k tomu jen dodat, co mi sdělil kněz — který procestoval značnou část Ruska a Polska: »Nikde mezi Sloany jsem nenalezl větší úcty k Panně Marii jako u Sloanů východních a katolických Poláků stejně jako u schismatických Rusů«.

Jedním pak z nejslavnějších poutních míst marianských na východě jest Jasná Hora u Čenstochova v ruském Polsku.

Na velké a rozlehlé planině, kudy se vine úzkým řečištěm Varta, asi 2½ hod. železniční jízdy za Granicí, zvedá se skalnatá hora nevysoká, a na ní mohutné stavení podobné hradu, u podnoží pak jejího město, od dávných dob v dějinách vzpomínané, ale ne svoji zásluhou, nýbrž té, která na hoře zvolila své sídlo. Tam s výše hledí do krajiny vřkolní nádherný chrám, řekli byste, jako její strážce, jako její opatrovník . . .

Jest to zvláštní, že Maria t. j. Vznešená, miluje vznešená, povýšená, vysoká místa, hory svaté, kde strní její chrámy do oblak.

K tomuto místu víří se dějiny nešťastné Polsky právě v době jejího největšího ponížení — A Maria Panna pomohla, obrodila zemi, vzkrísila umírající, ubíjený národ . . . Odtud Matka Boží podnes bdí nad Poláky a nedá jim zahynouti!

Zaputujmež si do dnešní Čenstochovy a odtud na blízkou Jasnou Horu. Na západ od hory leží stará Čenstochova, místo obchodní, plné židův. Na samém úpatí hory rozkládá se Čenstochovka, menší. Obě mají asi 16.000 obyv. Zde hostinec na hostinci, starající se o tělesné potřeby poutníků a od kláštera až k městu táhne se řada krámů, naplněných především obrazy Matky Boží Čenstochovské ve všech velikostech, pak soškami svatých, růženci, obrázky a podobnými poutními památkami. A spojení obou měst sprostředkuje nejkrásnější třída, ulice Panny Marie, ohromně široká se 4 řadami starých kořatých kařtanů. Zde jest tepna města, a tudy táhnou s vlajícími prapory zástupy poutníků za nábožného zpěvu ku klášteru.

Zde v čas pouti věčný řum a hluk, avřak nikde ruřivý řmřch neb rozpustilé pokřikování. Tisíce lidí tu, avřak tisíce ty proniknuty jsou takovou vážností, takovou nábožností, že patrno, nejen že hledají, ale že skutečně i nalézají tu plné duřevní útěchy. (Z cest dr. Jos. řtolby).

Blížíme se klášteru. Zdvihá se tam na hoře s věží pnoucí se až k oblakům, obehnán mohutnými hradbami, které dosud nesou známky všech dob svého trvání. Hradby obepínají kostel s kaplemi a klášter s ostatními k němu náležejícími budovami . . . za nimi vyčnívají řtřity, zakončené křříži, věže a věžičky vyrůstají ze rmutných hradeb jako květy na lukách . . .

Za massivní branou knřřzat Lubomřřřských, kterou zdobí obraz Matky Boží Čenstochovské, nad níž socha sv. Michala se sochami sv. Pavla a Antonína s obou stran a která nese nápis »sub Tuum praesidium«, jest pevnostní přřkop

překlenutý zdvihačím mostem. Pak následuje brána s poprsím Stanislava Augusta, dále brána třetí s obrazem P. Marie. po mostě konečně přes druhý příkop dojdeme ku bráně čtvrté s obrazem, jak Vladislav odevzdává Pavláním obraz Bohorodičky v ochranu. Konečně za branou stojíme před chrámem. Vstup tolika branami dokazuje s dostatek, že klášter Jasnohorský býval silnou pevností.

Pomíjím různé klášterní budovy, vždyť se jedná hlavně o chrám.

Původní gotický sloh mariánského chrámu pozbyl mnoho ze své ryzosti následkem různých pře- a přístaveb. Na četných mohutných sloupech, které dělí hlavní loď od lodí postranních, pne se směle velikolepá, překrásně zdobená a malbami opatřená klenba. Nad ní pne se uprostřed úhledná menší věžice, u kraje pak ční k nebi věž 162 loket vysoká. Průčelní stěnu chrámu zaujímá obraz hlavního oltáře Nanebevzetí P. M. Zázračný obraz nenalézá se však v chrámu vlastním, nýbrž na levé jeho straně v kapli polo gothické, polo ve slohu vlašském zbudované a nádherně vyzdobené. Vstupme tam. V pozadí kaple stojí oltář se 4 ebenovými sloupy a 6 stříbrnými anděly, mezi nimi pod mocnou korunou obraz zázračný, s něhož hledí jen obě tváře, nad nimi zlaté koruny s brillanty, poslané r. 1717 z Říma; vše ostatní pokryto jest zlatem a drahokamy.

Zde jest Matka Boží vroucnými ctiteli zrovna obléhána z Polska i Ruska přicházejícími. Svojně tu klečí bohatě oděný pán vedle prostého dělníka, vznešené dámy vedle svých služek. Klečí bez rozdílu na holé dlažbě, ba leží i na tvářích svých. A pozorovati mezi poutníky i vysoké úředníky a důstojníky, kteří vzorně vedle svých paniček a dětí klečí. Všude pak plno nemocných, kteří skoro ustavičně v chrámu na modlitbách trvají, za uzdravení prosíce. Že skutečně mnohým zpomoženo bývá, svědčí množství darů, nemocnými své Pomocnici darovaných.

U milostného oltáře se slouží mše sv. celé dopoledne. Zvláštní zmínky zasluhuje »polská benedikce« po zpívané votivní mši sv. o 8. hodině. Celebrant vzav velebnou svátost v ciborium, obrátí se klidu a zapěje po polsku: »Święty Boże! Święty Mocny! Święty Nesmrtelny! Zmiłuj się nad nami!« Po knězi zpívá lid jednohlasně táž slova, tak se děje po třikráte. A opět pěje kněz u oltáře: »Od powietrza, głodu, ognia i wojny — wybaw nas Panie!« Zpívá 3krát a lid po něm Načež kněz: »Od naglej i niespodzianej śmierci — zachowaj nas Panie!« Pak teprve udílí sv. požehnání. Tento okamžik — vlastně dosti dlouhá chvíle — bývá až k slzám dojímavý.

Konečně nutno zmíniti se ještě o klenotnici, umístěné za sakristií. Vzácné tam památky, jež zajmají nejen drahocenností a uměleckým provedením, nýbrž i dárce svými Monstrance s několika tisíci (asi 4889) diamanty a jinými drahokamy, pořízená na památku osvobození Jasné Hory od Švédů; stříbrný vysoký kříž a gothická monstrance — práce to Sigmunda I.; kalich Michala Korybuta; ebenový, stříbrem vykládaný oltářík sv. Kazimíra; starodávná mešní roucha od královen a šlechticů polských; meče Jana III. a krále Sobieského, jímž třeštil turecký půlměsíc u Vídně a mnohé jiné drahocenné předměty.

Ale jest ještě jedna klenotnice. V podzemní kapli pod chrámem jest shromážděno přemnoho sv. ostatků. Jednotlivé kostry, ale i celé údy těl posvátných jsou tam ve stříbrných pouzdrech uloženy, nápisy opatřeny a po stěnách vkusně rozděleny. Málo kde možno spatřiti tolik sv. relikvií pohromadě.

Dějiny Jasné Hory:

Nejstarších dějin neznáme. Snad sahají do dob pohanských, snad začínají v dobách apoštolské cesty sv. Vojtěcha do Hnězdna.

Od nepamětných dob stál na Jasné Hoře malý dřevěný kostelíček. R 1370 vystavěl tam zbožný kníže Opolský Vladislav, z rodů Piastrů, kamenný chrám a klášter, který bohatě nadal, a s povolením krakovského biskupa Jana z Radlic

odevzdal r. 1382 obě mnichům Pavlánům. Chrám pak daroval poklad nad jiné vzácný, zázračný obraz Panny Marie.

Obraz sám jest neveliký a představuje poprsí Panny Marie s Jezulátkem, s obličejí pleti temné, jež ještě více z temněla během dob.

Obraz malovaný na dřevě cypřišovém jest asi původu byzantiského. Lidové podání připisuje jej sv. Lukáši. Jest prý zhotoven na stole, kterého užívala Matka Boží v Nazaretě. Po Nanebevstoupení Páně přebývala nějaký čas u sv. Jana v Jeruzalemě, kamž dopraven asi i její nábytek z Nazareta a spolu i jmenovaný stůl. Sv. Lukáš zavítav do Jerusalemu, prodléval rád u Matky Boží, od níž i podrobné zprávy o mládí Ježíšově se dověděl. Jsa malířem, ustanovil i obraz Matky Boží na onom památném stole, u něhož sedávala, vymalovati.

Císařovnou Helenou dostal se obraz tento do Cařihradu. Již tehdy mocí zázračnou slynul a takové účtě se těšil, že císařovna Pulcheria dala proň vystavěti nádherný chrám. Za bouřlivé vlády obrazoborce Lva Isaura zachráněn památný náš obraz císařovnou Irenou Císařem Niceforem darován byl Karlu Vel., který jej brával s sebou do vojenských výprav a u veliké účtě jej choval. Tímto konečně darován knížeti ruskému Lvú Rozkolanskému za odměnu prokázaných věrných služeb. Ale tato verze podání jest málo hodnověrnou, neboť se zde jeví značný anachronismus. Karel Veliký zemřel r. 814, kníže Lev však r. 1301. Podání je však činí vrstevníky. Druhá verze tradice vypravuje, že obraz ten z Cařihradu do Kijeva přivezla Anna, konstantinská princezna, zasnoubená Vladimírovi, knížeti kyjovskému (r. 988), v jehož hlavním městě Kyjevě obraz zůstával po 300 let, až se ho zmocnil kníže Lev a na Zámku Bělském uložil. Roku 1370 opět objevuje se obraz v dějinách. Byl tehdy majetkem Vladislava, knížete Opolského.

Kníže tento byl r. 1377 na svém zámku Bělském s hrstkou rytířů oblehnut nesčetnými hordami Tatarů. Bránili se statečně — ale pomoc nepřicházela a počet obhájců každým útokem se menšil. V nejvyšší nouzi obrátil se kníže s prosbou k Té, jejíž obraz na hradě u veliké účtě chován byl. Když tak klečel před milostným obrazem — přilétl otevřeným oknem nepřátelský šíp a zabodl se do krku madony. Tu přísahal kníže pomstu — a Matka B. mu pomohla. Učiněn zdařilý výpad — a hlel nebe se zatáhlo mračny a strach padl na nepřátele, kteří ve zmatku se pobíjeli navzájem.

Veškeru tuto tradici nazývá spisovatel C. Waclaw málo hodnověrnou. Sám však vyslovuje jen možnost, že obraz s sebou přinesli Pavláni. Dle vážnějších však autorů jest první tradice správnější.

Vděčný kníže umínil sobě na poděkování vystavěti obraz veřejné účtě ve městě svém Apoli. Ale Bůh zvláštním způsobem mu zjevil místo, kde Matka chce míti svůj stánek. Byla to Jasná Hora u Čenstochovy. Tam tedy vystavěl kníže Matce Boží nádherný chrám. Stalo se to r. 1382. R. 1393, polský král. Vlad. Jagiello fundaci knížete Opolského nejen potvrdil, nýbrž ještě darem několika vesnic obohatil.

(Dokončení).

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

Za nedlouho nastane nám jaro. Co mileji dojmá, než-li vkusně upravená zahrada za doby jarní, kde vše člověka obveseluje tu zeleň, tu květ, tu vůně libá, tu ptactva bujarý zpěv. Rozkoší jest mu pobýti v ní, procházeti se po ní. Všecky smysly okřívají, tak že oči radostí září, sluch upoután bývá živým zpěvem okřídlenců, čich se baví a maně sahá ruka, by se dotýkala toho, co ji vábí (proto významné bývá často: Nedotýkejte se). Že chuť má svůj požitek v čerstvém zboží přírody, nepotřebí hlásati.

Nuže srdce lidské je vám také zahradou či spíše řečeno má jí býti. Avšak co se děje? Lidé si uzavírají své srdce, ba v nerozumu svém mnohdy i klíč k němu zahodí, aby nemohli do něho, protože se ho bojí. Ký div, že se pak ocitnou na pokraji zoufalství! „Nejdi do sebe“, volá jim cosi, „nechod tam“. Jako by tam byli hadi a tygři a jiná lítá zvíř, vybýbají se lidé srdci svému! Však víme proč se tak děje. Má býti srdce uzavřenou zahradou, ale jak komu? Jistý biskup nerad se zdržovával ve svém sídelním městě; říkávaltě: „Je tu jako na poušti“; a přece bývalo tam živo až příliš. Arci podle světa bývalo tam živo: než ta srdce lidská sesvětačila, viděla se býti muži apoštolskému poušti — zahradou bez ohrady, kde samé bejlí bujně rostlo — pustota, kde kamení, země vypráhlá protože nezkropená, jako v zahradě, kde nepořádek panuje, nikoliv pak píle zahradníková a vkusný jeho důmysl. Taková bývají mnohá srdce lidská.

3) Než podívejte se na srdce Marie Panny. Zdaž nebylo srdce toto zahradou uzavřenou, ohraděnou, jak se čte v Písmech: „Zahrada zamčená jsi, sestro choti má, zahrada zamčená“ (Pís. Šalom 4. 12), která slova odnášejí se k duši křesťanské ctnostné vůbec, zvláště pak vznáší je církev sv. k Marie Panně. Marie byla rozkošná zahrada, v níž Bůh s radostí nevýslovnou prodléval a se kochal.

4). Co tudíž přísluší, aby směla zahrada upravenou sloužit? Dvojího tu zapotřebí. Jedno jí zjednává příroda a druhé umění. Příroda a umění jsou dva živly, jichž nezbytně potřebí. Příroda působí, že v ní něco roste, umění pak co a jak v ní roste. Umění štěpuje, sází, ušlechťuje, přesazuje, přenáší z rozličné půdy, z rozličné třebas i země až z Asie, Afriky, Austrálie, Ameriky ba i ze Sibiře s užitekem, s výsledkem příznivým. Na př. růže pětilistá stává se uměním až stolistou, karafiát prostý přiodívá se vám všemi barvami duhovými. Tu hlína jinak tučná a přece méně slouží než prst chudší, v níž se dobře daří. Jedna rostlina prospívá v mokru, druhá zase na suchu. Zeptejte se umělého zahradníka. A celé hodiny bude vám vykládati ze svých zkušeností.

Kdo s porozuměním se procházel takovou zahradou uměle upravenou, zajisté rozpoznal, co slouží potřebám jejím, co je pro vzhled, jak na př. vodovod a vodotrysk neb umělý vodopád. Tu stromy tu keře objednané z daleka, jichž semeno až někde od Východu přivezeno za nikoliv nepatrnou cenu. Nesmí ničeho se nedostávat, co by umění pohřešovati mohlo a byť i úprava její dožadovala nákladu mnoha tisíc. Tak vám budou do duše mluvit přátelé přírody a umění o ní.

Než kam směřují všechny tyto výklady? Maria Panna byla nejrozkošnější zahradou, kde příroda závodila s uměním. To láskám Vaším ani zkrátka dnes nevysvětlím. Že Maria Panna co do schopností přirozených byla také vynikala, o tom nemáte pochybnosti žádné. Jen na rozdíl mezi přírodou a uměním vám poukáži. Kdyby se byla dožila Maria Panna potomků hojných a třeba i slavných do kolikátého kolena, to by byla její přirozenost, avšak že panenstvím se ozdobila a volila vůli pevnou býti Pannou neposkvrněnou, bylo umění milosti Boží a vlastní duše její. — Kdyby Maria Panna jako královská dcera se byla chtěla zasnoubiti za mocného krále, jemuž by byla porodila královského syna, jenž by byl Israel učinil mocným ovládajícím daleko široko svět: ani tato snaha nebyla by vybočila z mezí přírody. Než býti dcerou královskou a po vůli Boží zasnoubenu býti chudému tesaři a nad to poroditi nejen královského, ale božského Syna, pro něhož se stala Matkou bolesti, za nímž se brala až na horn Kalvarii, tak že k vůli němu probodeno bylo srdce její mečem sedmým, toť ovšem není přirozenost, toť je milost a nadpřirozená síla svaté její duše. Arci zde není toliko libá vůně květu a pestrost barev v největší rozmanitosti; v zahradě této pociťuje přítel její také nelibý zápach až i umrlčí, vidí těžkou práci u vzdělání jejím, pozoruje rýče a motyky, potu a klopocení, domyslí se, že bez rytí a kopání, bez mrvení a zasévání bez práce a námahy obětavé, nebylo by oné krásy a úpravy, které se na ní obdivujeme, ani Maria Panna nebyla by docílila toho. Nuže to vše byla její dobrá vůle a pomoc Boží. Ajhle tu příroda tu umění v zahradě

uzavřená! Jakého tudíž významu má vše to pro Matku Páně, která právě proto královnou mučedníků býti si zasloužila? Jaké tu heroické trpělivosti, jaké tu nevidané tichosti! Jaké tu krásy obdivuhodné všech křesťanských cností! A to vše zaujímá nejsvětější srdce Marie Panny. Věru, zahrada rozkošná Bohu i lidem, ovšem uzavřená a střežená, aby nikdo nepovolaný se do ní nevloudil a nespustošil jí.

Než tak na prázdno neodejdeme ze zahrady této. Což nevezmeme sobě vzorek, jak bychom i naše srdce upraviti, by bylo podobnou zahradou. Nevytáčeť se nikdo, že nemáš ani tak úrodné prsti v srdci svém. Jen začni kopati a rýti a vzdělávej půdu srdce svého a vyznáš sobě samému: Škoda, přeskoda života, jenž se vyčerpává pro bujně bejlí a koukol a všeliký pýř, t. j. marnost a pošetilost toho světa! Vytrháme, vybereme, vykopáme, odklidíme cokoliv tam nepatří, a zasejeme símě bylin, které mají vonného kvítí, a ozdobíme i my zahrádku svého srdce, aby se Bohu a lidem dobré vůle líbila.

Ovšem, že Maria Panna ani dle své přirozenosti porušena nebyla, bylať bez poskvrny hříchu dědičného a následků jeho, kdežto my stenáme pod tíhou všeho toho; ale ustaňme v bédování, zvučně přiložme ruky k dílu a za nedlouho pokocháme se i my na zdolané práci a v dosažených výsledcích. Na opravdové vůli spočívá požehnání Boží a pomoc Boží. Zkuste a vizte! I naše srdce jest schopno býti zahradou uzavřenou, na němž se může vyplniti slovo Písně Šalom: „Zahrada zamčená jsi, sestro choti má, zahrada zamčená. —

Píseň na bl. Anežku Českou.

P. Frant. Žak. T. J.

Růže skvostná, růže bílá,
kde té něhy běl
na tvůj lupeň rozestýlá,
že jak kouzlem českou duši
pohled tvůj hned mocně vzruší,
rád bych vědět chtěl.

Růže skvostná, růže žhavá,
kdo ten čistý nach
na tvé líci rozžihává,
že jak kouzlem duše jatá
láskou hned je rozechřátá
ve svých útrokách?

Anežko, tys růže skvostná,
bílá, červená,
duše ryzí, duše ctnostná
s nevinností sněžnou bělí,
s nevyslovnou láskou cely,
Bohem pěstěná.

Růže bílá, růže rudá
chci tě milovat.
Dej by moje duše chudá
na tvé ctnosti porozkvetla,
na křídlech tvé lásky létla
do nebeských lad.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše P. Fr. Vídenský T. J.

(Pokračování.)

31. Z duchovenstva tří: Bernard Reger, farář v Bystřici p. H., Rchoř Volný, benediktin z Rajhradu a Vincenc bar. Ehrenburg, děkan holešovský, zasazují se velmi rozhodně o obnovu chrámu Svatohostýnského. — Dr. František Sušíl.

Ačkoli nám nepříznivý duch času chtěl zapomenutím zahaliti pomník slávy našich praotců na Sv. Hostýně, odevzdav jej rozkáceným živlům ku zničení, přece mysl Moravanů díků plnou nebyl s to ztroskotati, ježto sám kopec Hostýn s náspy na chlumu vyházenými je pomníkem přirozeným, jenž lidskou rukou nedá se tak lehko zkaziti. Jak lid díky své dával na jevo a jak se ke svatému Hostýnu choval, už jsme viděli. Avšak jaké je srdce lidu, takové je také srdce kněží. Neboť žijí mezi lidem a s lidem a proto vše, co se obráží

v útrobě lidu, prochvívá též a to mnohdy mnohem mocněji srdcem kněžovým. Proto vidíme, jak kněží se záležitosti Svatohostýnské vše ujmají; a jejich námaha byla korunována šťastným výsledkem. Jednou stál na rozvalinách Svatohostýnských poutník a vida nadšené zjevy lásky a nadšení ke Sv. Hostýnu, jak u kněží tak u lidu, zvolal: »Bože, žehnej takovému usilování!«; a Bůh žehnal.

Do popředí však vystupují hlavně osoby tři, které o odstranění hlavních překážek si vydobýly velkých zásluh. A co to bylo? Dvorní dekret, jenž jako můra doposud spočíval na Hostýně. Že potřebné peníze snadno seženou, dá-li se povolení k opravě kostela, o tom nepochybovaly. A kdo byli ti kněží?

Především byl to bystřický farář Reger. Muž tento hynul úzkostí, vida, jak se rozpadává krásný chrám na sv. Hostýně. I prosil u majitele bystřického panství bar. Laudona, u krajského úřadu, u nejdůst. knížete-arcibisk. Maximiliána Someraua, u slavného gubernia, konečně u samého císaře Ferdinanda, aby se nedopustilo, aby dřívější nádherný kostel, pomník to moci Boží a vítězství nad krutým nepřitelem, docela se rozpadnul. Vykládal, jak Moravané linou ku Hostýnu, jak neustávají tam putovati, jak jen s nebezpečím života se mohou na zříceninách kostela modliti; pravil, že nežádá nižádné podpory od státu, že zbožný lid dobrovolnými příspěvky výdaje za obnovu svatyně nahradí.

Těmito svými prosbami pohnul nejprve bar. Oliviera Laudona, že ku znovuzřízení kostela, jenž stál na jeho pozemku, dal své svolení. U ustatních osob a činitelů podporovali ho zdatně Řehoř Volný, benediktin rajhradský a arcikněz a děkan holešovský bar. Ehrenburg.

Řehoř Volný přišel r. 1833, aby viděl sv. Hostýn a vyšetřil jeho památnosti. Jako rodák přiborský miloval Sv. Hostýn. I zbolelo ho to, spatřiv spoustu Sv. Hostýna a zkázu jeho chrámu a umínil sobě faráři Regrovi v jeho snahách býti nápomocným. Ve svém »Místopisu moravském« ukázal velebnost sv. místa a napsal prosební list s farářem Regrem stran opravy chrámu na J. V. císa. a kr. Ferdinanda Dobrotivého. Arcikněz bar. Ehrenburg odebral se osobně do Vídně, kde tutéž žádost vyložil c. k. dvornímu a hradnímu faráři Frant. Feigerlovi, roz. v Náměšti na Moravě a pozdějšímu biskupu ve Sv. Hypolitě, jenž ji přednesl Jeho Veličenstvu. To působilo. Císař jsa přesvědčen o vznešeném účelu daroval ihned na opravu 300 zl. konv. m., čímž přiměl mor. slezské gubernium, že konečně po čtyřech letech vyhovělo prosbě faráře Regra a dalo mu povolení k obnově kostela dne 31. října r. 1840. Úřední přípis zněl: »Zřízení historického a zároveň pobožnosti věnovaného pomníku je žádoucím.« Mimo to tlumočil Ehrenburg své prosby a faráře bystřického u arcipastýře olomouckého Someraua. »Ani ukrutné zboření krásného chrámu« pravil, »ani zákazy a tresty nedocílí toho, aby zbožný lid ustál od poutí. Den co den putují na horu a kolem ruiny oltářového na kolenou lezou, ač cibly s klenby padají a roztrhlé klenutí, jako ve vzduchu visící, každou chvíli je zasypati brozí. Poněvadž zkušenost učí, že zbožnou víru v lidu zničit nelze, třeba starati se o to, aby nikdo na těle anebo na duši úrazu neutrpěl. Aby se úrazu tělesnému ušlo, buď je rozbořiti rozvaliny a srovnati je se zemí, buď opravit a obnoviti. Rozbourání stojí snad tolik jako oprava; na zboření nepřidá žádný křestan. Na opravu přispěje lid; i od židů se už příspěvky nabízejí. — Aby se předešlo škodě duševní, je jediný prostředek: oprava kostela. Zboření kostela vynutí výkřik hrůzy z útrob každého Moravana; nevšimati si ho a nechat spustnouti, lidu odebírá víru; lid myslí, že když učení a vzdělanější si nevšimají Hostýna, kde lid tolik vyslyšení a modliteb dochází, mají jinou víru... Kéž prý by mohl živě vylíčiti: nebezpečí, úšklebky protestantů, zlovolné pustošení a potírání svatyně; zajisté by duchovní i světská vrchnost o bezpečnost, slušnost a pobožnost lidu dbala obnovením Svatohostýnského chrámu.« Dojemná tato slova neminula se s účinkem. Brzo po svolení vlády 22. května

r. 1841 zvěstoval kníže-arcibiskup Maximilián Josef kněžstvu a lidu, že v daru nejjasnějšího domu, na opravu Hostýnského chrámu poskytnutém, vidí důkaz zděděné a příkladné zbožnosti téhož nejvyššího domu a zřejmý pokyn, jak vše si na nejvyšším místě přejí, aby Moravané Hostýn, k němuž se tolik slavných památek dějinných pojí, důstojným a službě Boží zasvěceným pomníkem učinili. Pročež třeba i zbožný lid náš o tom uvědomiti a dodati, že každý sebe menší dárek se vděčně přijme a svědomitě na opravu kostela obrátí.

Mimo tyto muže nemůžeme mlčením pominouti ještě jedné osoby, která byt i ne přímo jako onino, přece mnoho pro Sv. Hostýn v jiných kruzích svým vlivem, nadšením a slovem působila. Je to nezapomenutelný František Sušil, professor bohosloví v Brně. Životopisec jeho Matěj Procházka sděluje o něm: »Hostýn velice miloval, k němu na všech vycházkách s hor kolem Brna strmících vyzíral a ve přečetných básních ho opěvoval.« Kdykoli s ním Procházka na horu u pracháren brněnských přišel, ukazoval mu vždy bod v dálce, kde vyčnívá Sv. Hostýn a říkal: »Smekněme a pozdravme Matku Boží, která tamto divy tvoří.« — Obzvláště v jedné básni projevuje svou velkou lásku ke Sv. Hostýnu a prosí Rodičku Boží, aby směl býti někde na blízku pochován Báseň zní:

Každý tamto putuje,
kam ho mysl vede,
duše moje libuje
tam ty hory šedé,
tam má mysl koná pouti,
když je jasna, když se rmoutí.

Ony hory vysoké
k nebi hlavy nesou,
ale v úctě hluboké
vidomě se třesou.
Okolo jejich u pokoře.
k jedné pořád hledí hoře.

Hostýne ty důstojný,
tys tou svatou horou;
na tobě vzduch ukojní
pro hrud' věje chorou.
V duchu denně chodím k tobě
tak ctím Pannu v každé době.

Jitřenka, když vychází
o ruměnné záři,
mysl má ji provází
s plápolavou tvář;
neb kde vzchází zoře jasná
tamto vládne Panna spásná.

Rdyž se bere k západu
slunko svojí drahou,
chodím na ven k ochladu
těšit se svou bláhou,
na kopečku tamto sedím,
na posvátný Hostýn hledím.

V blahém tedy pocitu
duše moje splývá,
vanot z rajských obyčů
mile na ni zvívá,
posel to, jež matka lásky
posílává na obchádky.

O ty Panno přechistá,
Matko na Hostýnu!
Nechť tvá láska uchystá
byt mně ve svém stínu!
Nechť tam duši chorou kojím,
až se láskou s Kristem spojím.

Prosba vyjádřená ve sloce poslední byla vyslyšena alespoň z části od Matky nebes. Byl od lékaře poslán do Bystřice p. H. k léčení se žínčicí, zemřel tam 31. května 1868. Tělo jeho však bylo převezeno do Brna a tam pochováno.

Pastýřský list

vydaný Jeho biskupskou Milostí Františkem Xav. Schöpferem, biskupem Tarbsko-Lurdkým, za příčinou 50letého jubilea zjevení Lurdkých.

Zčeštil R. H. farář.

Předrazí bratři!

Padesát let vlády Neposkrvněné Panny v Lurdech, padesát let milostí, zázraků a dobrodiní; padesát let lásky lidu, putování katolického světa k jeskyni

Massabejské: toť ona veliká událost, ono slavné výročí, které chceme oslavovati v tomto roce 1908.

Život jest tak krásný, díla lidská tak křehká, že ukončení lhůty padesátileté vždy se pokládalo za dobu pamětihodnou a posvátnou.

Hospodin byl řekl k Mojžíšovi: »Budete světiti rok padesátý a prohlásíte všeobecné odpuštění, neboť rok padesátý bude pro vás Jubileem.«*) Od té doby stal se rok padesátý, jak ve veřejném tak v soukromém životě, rokem radosti, rokem Božího milosrdenství a vděčnosti dítek jeho. Nábožný tento předpis tak hluboce se zakořenil ve smýšlení a cítění národů, že se obyčej ten až doposud zachovává.

Věrní tomuto všeobecnému podání hodláme i my vám prohlásiti jubileum Svaté Panny Lurdské. — Netřeba ani připomínati, že náš úmysl dříve než-li jsme jej uskutečnili, ano dříve než-li jej v úvahu vzali, ku schválení sv. Otci předložen byl, a vám to ne sice překvapení ale zajisté velkou radost způsobí, když zvíte, že sv. Otec všem, kteří ku zvelebení příchozích slavností naponáhali budou, ráčil požehnati a je velmi otcovsky povzbuditi.

Ostatně ví každý z vás, že si z toho činíme v Lurdech srdečnou radost, ano zrovna povinnost, ve všech věcech býti ve spojení s Římem, tak že se zde takofak neodříká ani jedno Zdravas, s nímž by nebyla spojena vzpomínka na sv. Otce. A touto věrností, touto něžnou přichylností ku jménu Pia X. jsme zvláště v tuto chvíli mocně nadchnuti, a sice pro tklivé a jako prozřetelností Boží přivoděné setkání se dvou slavností. — V několika měsících totiž bude sv. Otec padesátý výroční den svého posvěcení na kněžství oslavovati a on se vyslovil, že jest mu to přemilé, moci svou slavnost sloučiti s jubileem Lurdským. Následovně promluvil dne 20. prosince minulého roku k Jeho Eminenci kardinálu Luçonovi, arcibiskupu Reimskému, jenž mu poutníky francouzské představoval: »Učinil jste zmínku o mém kněžském jubileu. Jest tomu bohužel tak, že dokončím 50. rok svého kněžství, pravím bohužel, neboť padesát kněžských let přináší s sebou velkou zodpovědnost před Bohem. Avšak rok ten jest také padesátým po zjevení se Neposkvrněné Panny v Lurdech, která nápadným způsobem ukázala, že věci nadpřirozené všude se sice jeví, ale obzvláště ve Francii.« Papež jest tedy s námi, předrazí bratři, a modlíce se s ním a za něho při své památné oslavě, budeme v myslích svých dětinnou láskou vzníceni, abychom s tím větším nadšením oslavovali zlatou svatbu neposkvrněné Panny v tom městě, jež ona si byla svými zjeveními posvětila.

Abychom pak odpověděli těm, kteří by se nás podobně tázali jako kdysi Hebrejští Mojžíše: »Jaký jest význam této slavnosti?« umínili jsme si v tomto pastýřském poučení vyložiti v krátkost dějiny zjevení naší Máti nebeské v Lurdech, jakož i nezapomenutelná naučení, jež ona nám tam dala, také i smýšlení, úradky a činy, jež tak veliká láska a milosrdenství lidu křesťanskému vnukly a dále ještě vnukati a jemu doporučovati mají.

I.

Marie Neposkvrněná, Matka Boží ráčila se zjeviti v jeskyni Massabejské v Lurdech osmnáckrát, od 11. února do 16. července 1858 nepatrnému dítku, jež si zvolila za svou poselkyni, Bernadetě Subirusové.

To jest ona původní událost, jež se přihodila před 50. léty, a jejíž výroční památku slavíme. Událost ta stojí rovněž tak pevně jako ty, které platí za nejjistější v dějinách. Dříve však, než vám připomeneme četné a přesvědčující toho důkazy, je záhodno, je objasniti seřstanoviska dvou důležitějších zásad.

Víra katolické církve ve svatá písma nedovoluje jí nikterak, aby v po-

*) Levit 25, 20.

chybnost brala četná [ve] sv. knihách zaznamenaná zjevování se, počínaje od onoho, které se Bobem stalo prvnímu člověku, v pozemském ráji, až do zjevení se Ježíše Krista na této zemi. Logickou pak důsledností věří církev na-prosto v možnost i těch zjevení, o nichž později zmínka se činí a které u velkém počtu se vypravují v dějepise církve ním a v životech světců. Církev sobě ponechala, zkoušeti v jednotlivých případech jejich skutečnost. Ve věci tak důležité a choulostivé jest zděděným pravidlem, aby šetření soudců církevních se děla s nejbedlivější opatrností, k tomu neivíc přihlížeje, aby se spravedlivým požadavkům zdravé kritiky zadost učinilo. Pročež, když oni podají svůj konečný úsudek, musejí ony události, jichž jistota prohlášena byla, býti pokládány za úplné stvrzení. Nejsou to ovšem dogmata ani články víry, poněvadž netvoří část zjevení Božího, avšak bylo by to známkou povrchního a protináboženského smýšlení, kdybychom je chtěli uváděti v pochybnost.

Za druhé ukazuje založení církve zde na zemi a veškeré její dějiny, že nejpodivnější skutky Boží nejslabšími prostředky vykonány byly. Jsou to též duše nejpokornější, nejčistší, lidské učenosti a pozemského vlivu nejvíce postrádající, které během věků omilostěny byli nebeskými sděleními, a bylo lze viděti, kterak Kateřině Sienské, Johaně d' Arc, Terézii, Markétě Marii svěřeny byly rozkazy, které i ty nejsilnější duchy byly zastrašili. Vždy pravdivým zůstane výrok Apoštola: »Libuji si ve svých slabostech; neboť když se slabým cítím, jsem pak silným«; a slovo Bossuet-a: »Mohli byste věřiti, pánové, že církev Ježíše Krista se spravuje slabostí?« —

Lurdy nový důkaz této pravdě poskytují.

Čím byla Bernadetta Subirosová dne 11. února 1858? Byla dítkem chudé a početné rodiny, 14 roků stáří, avšak zdála se míti sotva 11 neb 12 roků, která neuměla ani čísti ani psáti, neznala podobně jako Johana d' Arc, abcedy, nenaučila se ani slovu z katechismu a nevykonala ještě své první sv. přijímání. Nemluvila ani francouzsky, ale užívala nářečí svého kraje. A právě takové nepatrné dívce, jakož se to často přihodilo v dějinách zázraků Božích, chce Panna Maria se ukazovati a sdělovati. Bernadetta bude moci jednoho dne opakovati chvalozpěv nebeské Matky: „Hospodin shlédnul na poníženost děvky své a velké věci skrze mne učinil“*).

Dítka přichází dne 11. února 1858 se dvěma ze svých společnic podél Gávy, aby sbíralo suché proutí, neměli již dříví v chudé domácnosti Subirusových, an tu okolo 12. hodiny polední slyší se strany Massabejské jeskyně silný hluk jako hluk bouře; vidí růžový šípek na přední stěně jeskyně se zmítati jako vanutím velkého vichru. Oblak zlatý vynořil se z otvoru skalního, paní objevila se nad keřem ve výklenku, který se nad ním nacházel. »Byla mladá a slíčná«, dí Bernadetta, slíčná nade všechno, co jsem kdy spatřila. Hleděla na mne, na mne se usmívala a kynula mi, aby se beze všeho strachu přiblížila. A v pravdě, neměla jsem již strachu, ale přicházelo mi, jakobych ani nevěděla, kde jsem.« Mimovolným pohybem chopilo se dítka růžence svého a padlo na kolena.

Na šikmé ploše.

Dějepisný obrázek. Napsal Alois Dostál.

I.

Kdykoliv vyšel průvod z Holešova na Hostýn, téměř vždycky se zúčastnil někdo od Dočkalů. A nešlali hospodyně s procesím, vypravila se nejbližší neděli sama nebo s některým dítětem.

*) Luk. 1, 48.

„Ani bych bez té pouti živa býti nemohla“, říkala na omluvu. Nepotřebovala žádat o povolení, manžel milerád svoloval k takové vycházce za krásným cílem. Maruša také nijak dne neprozahálela, ale pokud měla malé děti, stále byla jako v kole.

Dočekalovi měli pekařský krám pěkně zařízený, mimo to obstarávali menší hospodářství, bylo tedy při takové domácnosti stále dost práce. Ale Maruša si popílila, aby jí práce zbyla chvilka k návštěvě sousední posvátné hory a na té oblíbené Matky.

A přičiňovali se, že jim majetek vzrůstal. Od Dočekalů bylo nejlepší pečivo, spravedlivá váha mouky, proto sem lidé čteně přicházeli. Pekař mlel svoje obilí, jež mu vyrostlo, potom kupoval v městě a nejbližším okolí. Věděl tedy, co dává do mlýna a měl dobrou mouku. Každý byl stejně obsloužen, zákazníci se hrnuli ze všech tříd obecnstva.

Při tom vzkvétalo hospodářství. To vlastně obstarávala Dočekalová. Byla z venkova, na slatku vyrostla, měla takové práce ráda. Z počátku si najímala na orání, ale potom když přikoupili pole, pořídili si i koně a najali čeledína. Ten také svážel obilí a jezdil do mlýna.

Přibýlo práce a starostí, ale Maruša byla spokojena. Jenom když vyrostlo obilí, vydařila se žeň, když bylo všechno zdrávo ve chlévě a dobytek dával mléko do pečiva. Celý den se v tom ovzduší hospodyně otáčela, vařila, dohlížela, také se práce chápala, den ubíhal za dnem, ale pojednou jakoby složila ruce a nastoupila na pouť s průvodem nebo jenom s dětmi.

Dočekalovi měli děti tři: nejstarší Cyrill byl ustanoven za otcova nástupce a už se také chápal řemesla i obchodu. Právě byl v osmnácti letech a převyšoval Dočekala i matku. Zdráv byl jako ryba, veselý, spokojený. Statně pekl chléb i jiné pekařské výrobky. Posud jiné touhy neměl, než aby nic nespálil v peci a neuletěl mu některý oblíbený holub. Byl totiž také holubářem.

O dva roky mladší Teresie pomáhala matce a měla zamilovanou drůbež. O každou slípku podnikala zápas, když tato měla přijíti pod nůž. Teresie nejčastěji prodávala v krámě. Dopoledne se odtud ani nehнула. Uměla s každým promluvit, ráda vyhověla pronesenému přání, nikoho neošidila, spíše chudým přidala. Kde, kdo si přál, aby ho Teresie obsloužila.

Té chtěl otec dáti polnosti věnem, až jednou by opustila dům. Ovšem ještě do té doby bylo hodně daleko, ale opatrný pekař na všechno myslel předem. Cyrill dostane dům s obchodem, Teresie pole. Kdo si ji vezme, musí míti nebo přistaví hospodářské stavení.

Nejmladší syn Dočekalův byl Ondřej. Bratr a sestra mu také říkali žertem Ondráš a jméno to mu zůstalo. Byl mazlíkem všech pro milou povahu a že nevynikal takovým zdravím jako Cyrill. Ostatní hleděli mu vyhověti, mnohou práci za něj vykonali a všudy mu nadlehčovali.

Ondřej rád se obíral knihami a ve škole vynikal. Měl schopnosti a čas k učení. Zatím co ostatní pracovali hmotně, Ondřej sedal v chládku a četl si. Také v krámě někdy prodával drobné pečivo. Ale i tu míval knihu, do níž obchvíli nablédal.

Dočekalovým byla tato dychtivost věd právě vhod. Proč by nedali Ondřeje do škol! Vystuduje a bude míti pěkné postavení. Pekaři to lahodilo, že by měl studenta a potom kněze, lékaře, úředníka nebo co by si Ondřej vyvolil. Vydání na studie snadno unese a tím už syna odbude, když mu dá vzdělání.

Otec tedy nevzdaloval Ondřeje od knih, ale ještě ho nabádal a nutil, aby četl a se učil.

Matka souhlasila. Hned jí napadlo, že by chtěly míti ze syna takového pána jakých mnoho přijelo minule na Hostýn až z Prahy. Zbožné srdce její bysi přálo míti ze syna kněze, ale i jiným stavem by se spokojila, když by si Ondřej právě ono povolání nevolil.

Tak se už Ondřej připravoval na studiu od mládí, kdyby teprve domácí školu navštěvoval a své vlohy vyvíjel.

Už tehdy s matkou putoval na Hostýn. Sotva tak vyrostl, že mohl onu cestu bez obavy podniknouti, už doprovázel rodiče nebo se k dětem přidružoval. A chodil sem tak rád. Žádného roku neopomenul. Byl vytáhlý, ale slabý, tvář měl přibledlou a vlas sporý. Zdálo se, že je chorobný, ale na nic si nenařikal žádné bolesti necítil. Běhal jako šípka, čile se otáčel a zpíval s poutníky horlivě. (Pokračování).

Zprávy se Sv. Hostýna.

Vyslyšení. Čtenářka »Hlasů Svatohost.« A. D. z Kob, plní svůj slib vzdává srdečné díky P. Marii Svatohost. za vyslyšení své prosby, že byla uzdravena. — A. P. děkuje Marii P. Svatohost. za vyslyšení své prosby. — F. St. v K. děkuje Marii Panně Svatohost. že jí v jisté nemoci pomohla. — J. J. R. vzdává tisícere díky Marie Panně Svatohost. za přispění v jisté záležitosti. Slíbila, že, bude-li vyslyšena, dá to uveřejnit ve »Hlasech Svatohostýnských«. Neboť, jak píše, splnila se na ní slova sv. Bernarda, že »není slycháno, aby byla Marie Pana někoho opustila, kdo se k ní s důvěrou utíkal«. — Srdečné díky vzdávají P. Marii Svatohost. za uzdravení dítěte manželé Jos. a Boh. P. z V. L. . . k. — A. Š. v B. děkuje za uzdravení ruky.

Počasí na Sv. Hostýně. Ačkoli v rovinách letos o sněhu mnoho nevěděli, na Sv. Hostýně bylo a je to skoro podobné jako loni. Na temeni hory dosahoval sních výše v první polovici března 92 cm. a kde byly závěje, přes 1 m. Nejnižší teplotura byla 15. března o 7 hod. ráno: 5-8° C, nejvyšší 7. března o 2 hod. odpoledne: + 5-4.

Dary pro Sv. Hostýn. Sl. Ant. H. z Citolib v Čechách krásné antipendium.

Svaté pole »Matice Svatohostýnské«. (Pokrač.) Divil Filip z Loukova, Dostálová Anna z Ludeřova, Dočkal František z Kožušan. Danešová Matylda z Golčova Jeníkova (Čechy), dp. J. Drápal, farář v Kyjově, Drápal Incenc z Tršic, Dostálová Petronila z Příkazu Dohnal Josef z Dubu, Dvořáček Blažej z Jířkovic, Drozd Jos. z Val. Mezifičí, dp. Dolák Ant., far. v Bochoři, Doležalová Joh. z Prace, Daremnik Frant. z Količina, Daňkova Marie z Ostré Lhoty, Darovec Josef z Vajnora, Děvinková A. ze Soběchlebu (Mor.). Dolák Frant. z Val. Mezifičí, Daňáčková Frant. ze Žeravnic, Frei Jan z Trboučan, Fišerová Frant. ze Třebíče, Frajšová Františka z Drahotuš, Grusmanová Mariana z Bernartic, Galiga Jifi z Koptivnice, Gazda Florián z Morkovic, Gregurková Františka z Majetína, Garárková Krystýna ze Znorova, Gajer Ludvík z Hustopeč n. B., Gellerová Františka z Horky, Granzová Anna z Přerova, Glogar Josef z Bernartic, Galletka Jan ze Ždětova, Grosmanová Františka z Příbora, Gronešová Antonie z Hranic, vys. důst. Ignác Haas, prelát a kan. v Olomouci, Hůlková Anna z Jerohňovic, Homolová Marie z Jerohňovic, Hýbner Jos. z Roketnice u Pře-

rova, Hanáková J. z Ruclavic, Hrabalová F. ze Střítěže, Hábová Anna a Marie z Vizovic, Hanáčíkovi Jan a Terezie ze Příluk, Haša Frant. ze Zámrska.

Pouť na sv. Josefa. V noci před svátkem sv. Josefa a na svátek sám na sv. Hostýně řádně podal sních; přes to však velmi mnoho poutníků zavítalo tohoto dne do mariánského kostela. Kostel byl s pol. více naplněn a mnoho poutníků přijalo nejsv. Tělo Páně.

Velehrad. Prof. Nevěřík, myslí, že dle vykopanin starý Velehrad nebyl daleko od nynějšího.

Milodary pro sv. Otce. Sv. Hostýn K 10.

Spolkový dům v Bystřici p. H. Byly nám zaslány tyto řádky k uveřejnění: Katolická Jednota v Bystřici p. H. už po delší dobu se zabývá myšlenkou, postavit si vlastní prostrannější spolkový dům, v němž by mohla mít své místnosti skupina Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva. Dům ten by sloužil nejen lidem křesťanského smýšlení v Bystřici p. H., ale i těm, kteří rádi putují přes Bystřici na Sv. Hostýn, aby našli klidného odpočinku, nemohouce již večer jít na sv. horu. Podnik ten za dobrý uznal sám nejd. pan arcibiskup Dr. František Bauer a daroval k tomu účelu 1000 kor. Prosí tudíž Jednota co nejvíceji všecky své příznivce z Moravy a Slezska, zvláště veledůstojné pány a poutníky Svatohostýnské, by i oni náma na stavbu tu sebe menším dárkem přispěli.

Z církve a ze světa.

Čechy. Veliký básník Svatopluk Čech zemřel. — Do zemského sněmu byly zvoleni většinou poslanci strany agrární a mladočeské. Ze strany katolické nezvolen nikdo ani nehr. V. Sternberg. Tomuto bylo mnoho hlasů zamítnuto pro nesprávné napsání jeho jména. — Socialisté pořádají ve městech demonstrační průvody proti zdražování-potravin. Než ve Kladně měli smůlu. Tam bylo policejně zjištěno, že socialističtí pekaři měli lehčí chléb a dražší nežli občanští. U občanských stál bochník 26 hal., kdežto socialisté prodávali své lehké pečivo za 30 hal. — Ústřední spolek českých žen v Praze vydal následující provolání. Z časopiseckých zpráv je v přítomném čase ve Vídni 10.000 dívek služebných bez místa. Z těchto 10.000 jest zajisté největší část dívek z Čech a Moravy (hlavně Moravy!), jež s neobyčejnou důvěrou ve velkém počtu do Vídně za službou se ubírají, zláskány jsouce velkou mzdou. Jaký osud čeká dívky — po většině

německé řeči neznalé — v cizím městě bez služby, bez prostředků, bez ochrany snadno lze si představit. Varujeme proto důtklivě české dívky, aby do Vídně za stávajících poměrů nejezdily, nechtějí-li se vydati největším strádáním.

Morava. V Třebíči vytloukli socialisté jep-tiškám okna.

Dolní Rakousy. Císař a král v poslední době zase lehce ochuravěl. — Na vídeňské lékařské fakultě je z osmi nově ustanovených profesorů sedm židů. Mimo to stala se profesorkou na fakultě filosofické taktéž židovka. — Ve Vídni pořádají se schůze za příčinou osvobození od trestu známého vraha žida Hilsnera. — Letos v lednu slaveno bylo 25. leté jubileum poštovní spojitelný, která se jako jedna nejprospěšnějších zařízení hospodářských osvědčila. Koncem roku 1907 bylo vkladů 2,064.403 se 219.000.000 K uspořených. »Hlas« vypočítává, že každý třináctý člověk jest u nás vkladatelem s průměrnou úsporou 106 K. — Zde je naprostá bezpečnost a veliká snadnost ukládat úspory a vybírat jich. — Druhé jest checkové a clearingové (súčtovací) spojení složitým listkem. Zásilek na checky bylo v loni vydáno skoro 46 milionů obnosem 21.584 milionů korun.

Tyrolsko. Katolický svět velice byl pobouřen chováním se universitního profesora v Innomostí Wahrunda, jenž jak slovem tak péroem útočil na katolickou církev, ačkoliv je professorem katol. církevního práva. Také papežský nuncius podal proti němu protest.

Unry. Černovská událost měla smutnou dohru i u soudu. Několik osob, mezi nimi též sestra Hlinkova, bylo odsouzeno pro pobuřování proti četníkům na dvě až tři léta do vězení.

Charvátsko. Nynější bán Rauch byl při svém příjezdu uvítán nepřátelsky. Nepřátelství toto neutuchla. Neboť volby do sněmu dopadly proti a pro vládu nepřívětivě, následkem čehož byl sněm na neurčito odročen. Očekává se diktatura.

Italie. Ve sněmovně byl projednáván návrh, aby bylo náboženství odstraněno ze škol. Byl však zamítnut. I někteří svobodní zednáři hlasovali proti návrhu. Za to prý budou vyloučeni z loží. — Král abyssinský Menelik daroval sv. Otci dva mladé lvy. — Od sněmovny přijat zákon o nedělním klidu. — Papežská akademie Arkadia jmenovala na svátek sv. Otce (19. března) krále švédského a portugalského svými členy. Od švédské královny Krystýny, hlavní zakladatelky Arkadie, počínajíc byli všichni vládcové Švédska členy této staré Akademie. Portugalský král Jan V. byl jejím štědrým podporovatelem. — Sv. Otec se při audienci, již dával 22. února vyjádřil, že přijme všechny poutníky, kteří letos do Říma připutují.

Persie. Na šaha učiněn attentát pumou. Avšak nic se mu nestalo.

Amerika. Dvacet tisíc marek za ducha. Jistý Američan Josef Battles odkázal — jak

»New York American« oznamuje — veškeré své jmění v částce asi 20.000 korun Clarkově universitě v Massachusettsu s podivuhodnou podmínkou. Celý tento obnos má připadnouti jako odměna mediu, jemuž se podaří přivolat »skutečného« ducha zemřelého člověka z onoho na tento svět, tak aby zjevení před sborem povolaných soudců bylo uznáno za ducha z říše mrtvých... O cenu možno se přihlásiti hned — jakmile duch z onoho světa bude vyvolán. —

Německo. Vzdůst sebevražd. Úžasný vzrůst sebevražd vysvítá ze studií statistických. Známý statistik Krose Š. J. srovnává období desíti let 1831—1840 s desítilétím 1891—1900 i konstatuje, že v Evropě vzrostl počet sebevražd o 400 proc. při současném vzrůstu obyvatelstva o 60 proc. Počet úředně konstatovaných sebevražd v XIX. století obnáší okrouhle 1 a půl milionu, z čehož na Evropu připadá 1,300.000! V Rakousku se počet případů sebevražedných během XIX. století ztrojnásobil. — Německo ztratilo v době 23 let, 1881—1903, sebevraždou 245 tisíc obyvatel — tedy více než šestkrát tolik, kolik ztratilo vojáků ve válce s Francií.

Anglie. Episkopální církev jeví velikou náklonnost spojit se s římsko-katol. církví.

Redakci zasláno:

Křesťanská Škola. Časopis pro šíření ideí v českém školství. Red. Václav Špaček. Vychází 5. a 20. každého měsíce. Praha-II., Pstrosava ul. č. 200.

Křesťanský dělník. Měsíčník pro rodinu a řemeslo křesťanského lidu. Red. Fr. Waldmann, Praha čp. 1528-II.

Stráž. Politický týdeník. Redakce v Třebíči, Domky č. 109.

Eucharistie. Orgán spolku kněží klanějících se nejsv. Svátosti Oltářní. Vychází každého měsíce v Olomouci. Pořadatelé: Msgre Jos. Droběna, kan.; J. Bloška, far. v Majetině; Jos. Oček, far. v Havlíně.

»Anežka«. Rediguje vdp. K. Balík, Černovice, Čechy.

Noviny z Pod-Radhoště. Vycházejí každý pátek s datem dne následujícího ve Val. Meziříčí.

Hlas (Amer.). Katolický dvojtýdeník. Vychází ve St. Louis, Mo. Amerika.

Katolík. Katol. dvojtýdeník. 696 Allport Str. Pilsen Station. Chicago III. Doporučujeme.

Pozorovatel. Týdeník. Vychází v Kroměříži.

Listárna.

J. V. v Lub. Díky za uznání. — P. Frant. Šrom, Malenov. Nemáme všechna čísla minulého ročníku — Františka Čihalová, Vídeň. Díky. — Dp. Fr. Adamec, Jar. Nikolčice. Návrhy jsou dobré a praktické. Díky. — P. Frank Ernst, Tayevittelle-Fayette Co Teras, prosí, aby ti, kteří si »Hlasy Svatoh.« u něho odbírají, ho o dalším odbírání uvědomili a mu dali zprávu ohledně vyrovnání předplatného

Za vydávání a redakci zodpovídá: P. Ant. Rejzek, T. J.

Tiskem Grafického ústavu Zaorálka a Tučka, nást. L. Klabusáye v Holčově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

2. číslo.

IV. ročník

Obsah: Císař a král František Josef I. (s vyobrazením). — Svatohostýnské písničky. — S rozhledny. — Sarkandrovka. — Jasná Hora u Čestochova (Pokračování). — Májová písnička. — Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«. — Dějiny Sv. Hostýna. — Pastýřský list biskupa tarbsko-lurdského. — Několik ukazů ze ženského hnutí. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Z církve a ze světa. — Literatura. — Listárna. — O bývalé metropoli svatých bratří So'ušských.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Vyslyšení. Čtenářka »Hlasů Svatohost« A. Ch. v M. O. plní svůj slib vzdává dík Matičce Boží Svatohostýnské za uzdravení v nemoci. Trpěla s-deční vadou a více duševně než tělesně. Obrátila se s důvěrou k té mocné Paní na Sv. Hostýně a od té doby se jí ulehčilo. — A. H. z Olomouce vzdává tisícerý dík za vyslyšení jisté prosby po devítidenní pobožnosti. K. P. M. Svatohost. — Z Kunovic. Právě v měsíci únoru, kdy P. M. v Lurdech před 25 lety se zjevila, onemocněla mi těžce moje matka. Ubohá neměla nikoho právě tehdy u sebe. Odporučil jsem ji do ochrany M. P. a pomoc se v čas dostavila a za měsíc opustila matka i lůžko; proto tisíceré díky vzdávám Královně nebes a prosím, by i též jiní v potřebách podobných se k ní utíkali. — M. D. ze Slezska děkuje Matičce Boží Svatohostýnské za uzdravení svého chlapčka, čímž plní svůj slib. — Pramen Svatohostýnský: M. Tř. v Jihlavě vzdává dle učiněného slibu vroucí díky M. P. Svatohost. Od malička trpěla očima mnoho bolesti. Na přimluvu M. P. a po umývání očí vodou z pramene Svatohost. se oči uklidnily. Vybízí pak všecky, by ve všelikém utrpení v důvěře v M. P., pomocnice křesťanů, pomoci hledali. — A. V. zde, děkuje P. Marii Svatohost. za uzdravení rány na ruce použitím vody z posvátného pramene.

Počasí na Sv. Hostýně. Měsíc duben přinesl s sebou skutečně dubnové počasí. Od 1—8. dubna denně sněžilo, neb hned zase přšlo, neb chvílemi opět slunko mile svítilo a hřálo. Na 9. a 10. dubna napadlo skoro 20 cm. sněhu, tak že místo starých sněhových závějů, které pod teplými paprsky slunečními již hodně povolily, nastaly závěje

nové, až přes půl metru vysoké. Neměly však mítí dlouhého trvání; neb již do 16. dubna úplně zmizely pod nastalým teplem. Teploměr stoupl skoro až na 15° C. Následkem stouplé teploty, přihnala se nám 17. dubna na velký pátek pořádná bouře. Večer od tři čtvrtí na 7 až do 8 hod. se blískalo a hřmělo jako v létě, když se přizene po parném dnu bouřka. I ta boží příroda truchlila nad umučeným Spasitelem. 18. dubna na bílou sobotu se opět krásně vyjasnilo, slunéčko blažené pohlíželo na slavnostní průvody při Vzkříšení Páně a radovalo se nad z mrtvých vstáním svého Stvořitele. Však dlouho jsme se neměli milým slunkem těšiti. Neb již v noci na to přihnal se opět déšť se silnou mlhou, takže celé téměř hory bylo jí hustě zahalené. Nejnížší teplota byla ve čtvrtek 9. dubna ráno — 2° C, nejvyšší na zelený čtvrtek 16. dubna v poledne + 14.70 C.

Dary pro Sv. Hostýn. M. V. v Písku 3 K. — F. St. v Třemožné 1 K. — B. J. v Místku 7 K. — J. Heger Ivakum 40 centů. A. Marek 25 centů. — N. N. z Olomouce 4 kor. — B. P. v Sokolnici 2 K. — L. T. v Jihlavě 1 K na světlo Všem dobrodincům srdečně »Zaplať Bůh«.

Milodary pro sv. Otce. Sv. Hostýn K 10. Sv. misle se konaly se Sv. Hostýna od popelečné středy až do Velikonoc pilně, tak že strážcové Svatohostýnští apoštovali na sedmero místech v Cechách a na Moravě s požehnaným výsledkem. Tím se ovšem stalo, že naše »Hlasy Svatohostýnské« se poněkud v dubnu opozdíly. Alespoň jedna z nich budiž zde vytknuta, jak o ní psal brněnský Hlas ze dne 3. dubna. Z Mor. Nové Vsi. Na popeleční středu počaly u nás sv. missie, které konali kněží Tovaryšstva Ježíšova P. Ant. Rejzek, supeior na sv. Hostýně, P. Frant.

Jařabáč a P. Leopold Skarek, oba z Velehradu Po celý týden býval kostel ráno i odpoledne nabit, ano zástupy lidu i za deštivého počasí stály na prostranství před kostelem. Činnost dpp. misionářů byla požeňována. Přes 5000 lidí přijalo sv. svátosti. Účastenství bylo veliké z celého okolí. Denně zpovídalo 12—15 kněží. Zvlášt dojemné bylo společné sv. přijímání mužů. Jaký pohled, více než 1200 mužů hlava na hlavě stálo od oltáře celým kostelem. ač mnozí přijímali mimo to, podávaloť se několikrát denně. Až na nepatrné výjimky celá farnost se účastnila, tak že nic proti tomu neznamená, co o misiích napsati nemohlo si odpustiti socialistické »Slovácko«. Nejlepším vysvědčením pro dobrou věc je potupa v takovém plátku. Nemohl ovšem ani učitelský »Věstník« zůstat po zadu, musil se otfíti o »opravdovost přesvědčení« industriální učitelky, která — o hrůza — šla také k svatě zpovědi. Pán Bůh budiž pochválen, že takovým výsledkem byla sv. missie korunována. Sv. misie byly za povznešené nálady skončeny svćením missionářského kříže před kostelem a kázáním na rozloučenou, kteréž slavnosti účastnilo se 17 kněží.

Cesty přímé od nádraží na Sv. Hostýn mohou použití toliko jednotlivci.

Z církve a ze světa.

Cechy. Jazykový spor trvá doposud. Německé soudy stále vracejí české připsy a česká podání. — Čeští agrárníci hlasovali při otázce, zda rouhavá místa zabavené brožurky od pokřesťeného žida Wahrmunda, jenž je professorem církevního práva na universitě v Ěnomosti, mohou se vytisknouti, většinou pro vytisknutí, tudíž protikatolicky. — Německá jednota duchovenstva, jež nebyla zrušena, vede si dosti čile. — Slovný historik Dr. J. Kalousek, vys. zasloužilý professor na vysokých školách pražských, slavil v těchto dnech 70. narozeniny. Připojujeme se k přání tisíců a tisíců našinců, aby jej Hospodin nám katolickým Cechům mnohá ještě léta v síle a pili, jakou se dosavade na pěstění historie české osvědčil, zachovati ráčil.

Volný myslitel pohořel. Vůdce volných myslitelů Dr. Bartošek, žaloval převora P. Al. Majera ze Lnař pro urážku na cti, již měl se žalovaný dopustiti tím, že na schůzi dne 21. října m. r. v Plzni řekl o Dru. Bartoškovu, že vědomě lhal, nazval-li Ježíše Krista osobou legendární na kongressu volných myslitelů. Obžalovaný byl okresním soudem odsouzen k pokutě 30 K a náhradě útrat 128 K. Odsouzený P. Majer se odvolal. Při odvolacím přelíčení dne 31. března t. r. byl rozsudek první instance zrušen, obžalovaný sprostěn a žalobce odsouzen k zaplacení útrat žalovanému v obnosu 143 K. V důvodech rozsudku praví se mimo jiné: »Reč žalovaného, konána dne 21. října m. r., byla jen dovolenou kritikou. Historičnost osoby Ježíšovy jest tisíciletími dokázána a to nejvážnějšími svědectvími; proto, tvrdí-li někdo, že Ježíš neexistoval, skutečně mluví vědomě nepravdu. Chce-li někdo o osobě takového dosahu mluvit, jako jest právě Ježíš

Kristus, má studovati vážné prameny; pravidli tedy, že jest jen legendární, prozrazuje zajisté nevědomost.« Výsledkem tímto jsou volní myslitelé úplně zdrceni.

Morava. Moravský sněm musil býti odročen, poněvadž Stránský a sociální demokraté se vzdálili, čímž čeští poslanci pozbyli většiny. — Jubilejní pout Moravanů do Říma roku 1908. Za příčinou Jubilea — padesáté ročnice kněžství — Jeho Svátosti papeže Pia X. Dne 19. září letošního roku bude tomu 50 let, kdy jako novosvěcený kněz Josef Sarto ve svém rodišti Riese poprvé obětoval mši sv. K pouti, která výhradně je pro katolíky z olomoucké a brněnské diecése, potřebí se včas přihlásiti. Oba nejd. velepastýři kníže-arcibiskup olomoucký i biskup brněnský se pouti účastní. Odjezd z Vídně dne 6. října, návrat do Vídně dne 18. října. Plán cesty: Brno — Vídeň — Padova — Loretto — Assisi — Řím — Benátky — Vídeň — Brno. Ceny: Z Brna I. tř. 445 K, II. tř. 300 K, III. třída 200 K. — Z Vídně I. tř. 425 K, II. tř. 290 K, III. tř. 195 K. Přihlášky budtež konány nejdéle do 31. srpna u vedep. Leop. Kolíska, faráře v Předklášteři.

Rakousko. Parlamentem bylo schváleno přes odpor sociálních demokratů ministerstvo práce, jímž je pověřen křesťanský sociál Dr. Gessmann. — Ve Vídni byla odmítnuta pohostinská představení národního divadla v Praze na počest císařského jubilea.

Halič. Místodržitel hr. Potocki byl zastřešen rusínským studentem.

Rusko. Duma klidně pracuje. V poslední době byly přijaty důležité předlohy o povinném vyučování, stavbě amurské dráhy a kolonisování sedláků. — Židovská kolonizační společnost byla rozpuštěna. — Pět biskupství katol. je uprázdněno.

Francie. Katolíci upsali ve 14 dnech přes 300.000 francs na katolický denní tisk.

Amerika. V St. Louis vyšel znamenitý spis o 180 stranách »konvertité v Americe«, který vykazuje 3000 jmen osobností z nejpřednějších rodin a vrstev společnosti lidské: 45 senatorů a poslanců, 12 gouvernerů, 8 starostů velkoměstských, 12 diplomatů, na 200 vysokých vojenských důstojníků, 206 spisovatelů, redaktorů a umělců, 115 lékařů, 126 právníků — rovněž značný počet kazatelů a protestantských pastorů, 4 arcibiskupové anglikánští, 3 biskupové, 135 kněží anglikánských přestoupilo do katolické církve a seznam jejich dosud není úplný. Deogratias.

Redakci zasláno:

Ve službách královny jest nový »Věstník mariánských družin českých«, který vydává čtvrtletně Tovaryšstvo Ježíšovo v Praze u sv. Ignáce. Tiskem v Cyrillomethodějské knihtiskárně u V. Kotrby. Předplatné 1.50 K. Bohatý jest dvouarchovým obsahem i podobenkami. Nové jsou v něm 3 obrázky: 3 Anglie blah. Edmunda Kampiana, muč. z Tov. Jež., jehož životopis (str. XVII. a 446.) sepsaný Ant. Rejzkem T. J. vydalo r. 1889 Dědictví Cyrillomethodějské v Brně. Přejeme novému

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ MĚSÍČNÍK LIDOVÝ

Redakce a administrace na Sv. Hostýně u Bystřice p/H.
Celoroční předplatné 1 kor. „v Americe \$ 0.25.
Ročník IV. Začátek 1. dubna, konec 1. března.

2. číslo.

1. května 1908.

J. V. císař a král František Josef I.

Císař a král František Josef I.

Několik úryvků z jeho života na památku jeho 60tetého panování.

V prvním čísle tohoto ročníku podali jsme krátký nástin života Sv. Otce Pia X., jenž slaví tohoto roku 50leté jubileum kněžské. Podotkli jsme však, že ještě jedno památné jubileum oslavujeme letos v mocnářství našem: je to památka 60letého panování našeho císaře a krále Františka Josefa I.

Bylo to v bouřlivém roce 1848. Poněvadž nepokoje a nepořádky zachvátily i sídelní město Vídeň, uchýlil se císař a král Ferdinand Dobrotivý na Moravu do Olomouce. Sem povolal též na 2. prosince ráno mnoho vysoce postavených osobností, aniž by byl udal příčinu, proč je k sobě zve. Mezi členy císařského domu, kteří se též měli dostavití, byl mladý arcivévoda František Josef, nynější mocnář, a jeho bratři Ferdinand Maximilian, pozdější nešťastný císař mexický, a Karel Ludvík, otec nynějšího korunního prince. Nikdo neměl tušení, co se bude dít, ač viděli velkolepé přípravy k nějaké neobyčejné slavnosti.

Pojednou po 8. hodině zmíněného dne otevřely se dvěře vedoucí do císařských komnat a za generálním adjutantem Josefem knížetem z Lobkovic vkročili do nádherně upraveného sálu císařští a královští manželé Ferdinand a Marie Anna. Za nimi šli nejvyšší dvorní maršálek Bedřich Egon lantkrabě Fürstenberk a Terezie lantkraběnka Fürstenberková, arcivévoda František Karel se svou chotí Žofií a syn jejich nynější císař a král František Josef. Když se všichni byli posadili, rozvinul císař a král Ferdinand jakousi listinu, jejíž obsah jal se před shromážděnými předčítati. Zněla takto: »Závažné důvody přiměly nás k neodvolatelnému rozhodnutí, abychom císařskou korunu složili a to ve prospěch našeho milého synovce, nejjasnějšího Pána arcivévody Františka Josefa, jež jsme prohlásili za plnoletého, když byl náš milý bratr, nejjasnější Pán arcivévoda František Karel, jeho otec dal vyjádření, že se dle stávajících domácích a státních zákonů sobě náležejícího práva následnictví na trůn neodvolatelně vzdává ve prospěch svého shora jmenovaného syna.«

V sále panovalo hluboké ticho a niterné pohnutí. I povstal mladý císař po přečtení všech listin, přistoupil ku svému strýci, padnul před ním na koleno a prosil o požehnání. Císař a král Ferdinand vyhověl a také Marie Anna vstala a jako matka objala mladého synovce a políbila jej, mezi tím co ostatní členové rodu císařského na znamení holdu se se svých sedadel pozvedli. Nyní se ozvalo v sále štkání a rty mladého císaře a krále šepotala prý tlumená slova: »Ó, mé mládí, buď s Bohem!«

Zpráva o tom roznesla se ihned po celé říši. Neradi viděli národové Ferdinanda Dobrotivého ubíratí se v ústraní, než přijali to jako řízení Boží a s novou nadějí a vroucí důvěrou vítali a zdravili svého nového a mladého vládce. Tento pak s heslem »Spojenými silami« — »viribus unitis« — překonal všechny obtíže, jež tehdy se všech stran na říši dotíraly, takže mír a klid rozhostil se konečně zase po všech zemích.

Nesmíme však si mysliti, že to bylo poprvé, co císař a král stal se známým širší veřejnosti a tudíž že snad z tichého domácího života byl vzat a nastolen na trůn. Nikoli. Ačkoli byl tenkrát teprve 18 let star, neboť se narodil 18. srpna 1830, vavříny vítězné už zdobily jeho mladistvé skráně a pověst o jeho statečnosti roznesla se po mocnářství.

Jak známo z dějin, bojovali téhož roku 1848 naši vojnové pod maršálkem Radeckým v Itálii proti nepřátelským vojskům italským. Dne 6. května utkala se obě vojska u Šv. Lucie (Santa Lucia). Urputně zápaseno z obou stran. Konečně zvítěli naši. A hle, mezi těmi, kteří svou chrabrostí pomáhali nepříteli

překonati, byl také náš císař a král ještě jako mladistvý arcivévoda. Nadšeně vyličuje maršálek Radecký, jenž zprvu se zpěchoval mladého prince vystaviti nebezpečí válečné vřavy, ve své zprávě na ministra války Latoura chování se arcivévody Františka Josefa v bitvě: »Sám jsem byl očitým svědkem« — píše »jak dělová koule nedaleko před arcivévodou do země se vryla. On však neprojevil ani nejmenšího rozčilení« Vůbec bezstarostně, jak to u mládeže bývá, hnál svého koně rekovný mladý arcivévoda z bitevního ryku u Santa Lucia ku Croce Bianca, kde smělý d'Aspre statečně proti nepřátelské přesile se hájil, netuše ani, v jaké nebezpečí se vydává a že v krátké době jeho hlavu císařská a královská koruna zdobiti bude.

Ale nejenom statečností, i lidumilností vyznamenal se už za mládí náš mocnář. Kdo by neznal známou událost s vojákem na stráži v Laxenburku? Tříletý František Josef hrál si jednou v sadech zámku laxenburského. Pojednou zočí vojína, jenž v nej.ětším vedru stál na stráži. I zželelo se mladému arcivévodovi vojáka a šel k císařskému dědu prosit za ubohého muže. Tento zvědav, kdo se tím míní, dal mu dukát, aby jej dal vojákovi. Voják ovšem nesměl daru beze všeho přijmouti. Pročež vzal děd mladičského prince, pozvedl jej, aby mohl do tašky na patrony dosáhnouti. Všecek blažen hodil tam malý princ dukát řka: »Dědečku, nyní už není tento muž ubohý!«

A lidumilnost zůstala i později charakteristickou známkou jeho povahy. Známo je, jak při brozné povodni ve Vídni r. 1862 nehroze se nebezpečí života, na člunu jezdil a tonoucí snažil se zachrániti. Každý ví, jak v Segedíně, když záplava přišla na město, své dobré srdce ukázal a kde mohl, pomáhal, a jak se i v Lublani při živelní pohromě jeho lidumilnost zaskvěla! Kdo by nevěděl, jak všichni byli překvapeni, když na konci let čtyřicátých za času cholery ve Vídni, se pojednou v nemocnici pro nemocné na cholery objevil a tyto ubožáky svou návštěvou poctil? A kolika jednotlivcům přispěl ku pomoci! Věru mnoho dalo by se o tom vykládati. —

Ovšem lidumilnost tato má svůj základ ve křesťansko-katolické výchově a křesťansko-katolickém přesvědčení. Při této příležitosti můžeme především podotknouti, že náš mocnář zdá se býti dítkem marianským. Jeho rodiče, totiž arcivévoda František Karel a bývalá bavorská princezna Žofie neměli po pět let žádných potomků. I obrátili se k mocné nebes Královně v Mariazellu. Ta je vyslyšela. Dne 18. srpna 1830 povila arcivévodkyně Žofie prince. Byl to nynější panující císař a král František Josef. S radostí spěchal šťastný otec v kočáře do dvorního hradu, aby tam zvěstoval radostnou zprávu, náčež ohlašovala děla veškerým poddaným milou zvěst, že se v Schönbruně narodil císařský princ.

A jako náš mocnář nebem byl takofka darován, tak se, můžeme říci, nebe také staralo, aby mu byl zachován. Mladý arcivévoda František Josef dostal za vychovatele zbožné a svědomité muže a ženy. Kanovník Kolumbus, šlechtična Aja, zejména pak jeho zbožná matka Žofie vštěpovaly náboženské zásady do vnímavého srdce nastávajícího císaře a krále a símě to se ujalo a neslo ovoce. Neb upřímná nábožnost je až posud význačným rysem povahy našeho mocnáře. Jestli mnohým známo, že rád a často chodí ku sv. přijímání, že okazale kráčí rok co rok za knězem při slavnosti Božího Těla, že je to proň útěchou býti přítomen oběti mše sv. Na Sv. Hostýně chová se jeho vlastnoruční podpis, péro, kterým psal a sklenici, ze které pil.

V tomto svém náboženském přesvědčení byl zajisté také podporován svou vznešenou chotí, zemfelowou císařovnou a královnou Alžbětou. Vykládá se, že v pátém roce svého panování 19. srpna 1853. byl přítomen s královskými bavorskými hosty (zemfělá císařovna a královna byla bavorskou princeznou) oběti mše sv. Po mši sv. přistoupil císař ku knězi odcházejícímu od oltáře a pravil představuje mu priceznu Alžbětu: »Pane faráři, udělte nám požehnání, toto je

moje nevěsta.« Zvěst o tom rozšířila se ihned po zemích našich a bavorských a každý radoval se z nastávajícího sňatku, jenž se konal 24 dubna r. 1854.

Ale říká se: »Koho Pán Bůh miluje, křížem ho navštěvuje.« Tak také Pán Bůh neušetřil našeho císaře a krále různých křížů a strastí, aby se osvědčila jeho věrnost a ctnost. Přece je známo, že by se byl býval bezmála stal obětí útoku, jež naň učinil maďarský krejčí, kdyby ho prozřetelnost Boží nechránila, O ranách, jež ho stihly krutou ztrátou jediného syna, korunního prince Rudolfa a vznešené choti Alžběty, nemluví. A císař a král při těchto zkouškách dobře obstál. Ukázal, že je věrným následovníkem Ukřižovaného a že v náboženství čerpá posilu pro život.

Pozorujeme-li tuto šlechetnou, rytířskou a nábožnou povahu našeho mocnáře, můžeme říci, že by mnohé věci docela jinak se utvářily, kdyby toliko jeho vůle byla bývala směrodatna. Dále vidíme, že máme všechnu příčinu byti na svého mocnáře pyšní a zaň se modliti, aby nám jej Hospodin ještě hodně dlouho zachovati ráčil.

Svatohostýnské písničky.

Od Rudolfa Stupavského.

5. S rozhledny.

Nad vrcholky štíhlých jedlí
rozhledna se k nebi dívá,
odkud Moravěнку celou
uzřít může duše chtivá.

Tu prý Cyrill s Methodějem,
jak dí zbožná pověst lidu —
poprvé vlast naši zřeli,
pohanství když nesla bída

Ó, jak tehdy zaplesali
slovanští dva bratři svatí,
že ten lid a zemi krásnou
kypřit mají, osévatí.

Kříž tu svatý zasadili,
strom ten spásný, tajuplný,
pod nimž šťastni národové
i když bouře zuří vlny.

V stínu kříže Moravaní
našli útěchu a sílu
kříž vždy svatě požehnání
každému dá jenom dílu.

Tisíce dnes věží s křížem
k nebesům se volně týčí,
ujalo se símě Boží,
marně nevěry had syčí.

A ty všechny vížky, věže,
vesnic chaty, města čilá
s hostýnského vrchu hlídá
Holubička naše bílá.

Žehná celé vlasti naši,
Jezulátko v rukou třímá,
v její ochraně jak sladce
Moravě se celé dřímá.

O kéž každý z Moravanů,
s rozhledny když na vlast patří,
velké lásky vzpomene si
Soluňských dvou našich bratrů!

6 Sarkandrovka.

Ke svatyni Mariánské
kaplička se tulí malá,
která z lásky bohoslovců
vznik a jméno svoje vzala.

Sarkandrovka je to milá,
Janu světcí zasvěcena,
který láskou k Bohu planul
a znal, jaká duše cena.

Matičku on Boží ctíval
ve štěstí i trpkém bolu,
proto s její kostelíkem
kaple jeho stojí spolu.

Jak by hleděl k Holešovu
statečně kde hájil Krista,
v ovčinec když vlci vtrhli
a vše rvala zhouba jistá.

Jak by volal k Moravanům,
již sem pomodlit se vkročí:
Zachovejte víru otců,
nespouštějte Krista s očí!

Marii své srdce dejte,
jak já před svou hroznou smrtí,
ochranou je Moravanů,
její pata ďábla drtí!

Jasná Hora u Čenstochova.

Píše Boh. Vařák.

(Pokračování.)

Uvedení mniši sv. Pavla eremity počali se horlivě starati o rozšíření úcty Matičky Boží Jasnohorské. Přicházeli poutníci z Polska, Moravy, Slezska i Uher. Neobyčejné případy četných uzdravení zjednaly brzy obrazu Jasnohorskému známost evropskou.

Polska v těch dobách, zvláště po přemožení německých křižáků, požívala pokoje.

Bohaté dary vděčných uzdravených a četných vznešených poutníků hromadily se na Jasně Hoře.

Toto zlato však lákalo loupežné rytíře. Fryderik, jakýsi kníže ruský, rytíři Jakub z Nadobny z Rogowa a Jan Kuropatwa z Laúcuchowa, zapoměli na vzácné příklady svých hrdinných předků v bojích za víru a vlast i na posvátnost místa, a najavše ve Slezsku tlupy dobrodruhův, přepadli v den Vzkříšení Páně Jasnohorský klášter. Nenaleznuvše však hledaných pokladů, s nimiž část mnichů tajně uprchla, povraždili zbylé obyvatelstvo, sebrali kostelní nádobí i zázračný obraz a odtáhli. Obraz však nenesli sebou daleko. Tajemnou mocí zadržáni byvše na jednom místě, zahodili obraz do bláta. Pádem se oň roztrhl na tři kusy, jakýs pak bezbožec obraz ještě dvakrát po tváři madony šavlí tal. Ale brzy je zastihla pomsta nebes. Na místě, kam dopadl obraz, vytryskl pramen, jemuž později připisována zázračná moc.

Mnichové se navrátili, ale ku hrůze své poznali, že bezbožci neušetřili ani posvátného obrazu. Nevěděli kam se poděl a marné bylo všechno jejich hledání. Tu modlil se převor ku své patronce — sv. Barboře a ta mu zjevila místo, kde obraz pohozen. Tam jej také našli. Nad pramenem dal převor vystavěti kostelík a zasvětil jej na poděkování sv. Barboře. V kopuli nad pramenem zobrazen způsobem prostým ve 4 odděleních děj celého přepadnutí. Kostelík tento slynul slávou — dnes však stojí opuštěný . . .

Přepadnutí toto dlouho připisováno českým Husitům. Teprve když provinilci vydání soudu, ukázala se nepravda tohoto tvrzení.

Ale roku 1466 byli to skutečně Čechové, kteří válečně oblehli klášter Jasnohorský, který jen ohromnou sumou se vykoupil a zachránil.

Poškozený obraz na rozkaz krále Vladislava krakovskými umělci opraven a u veliké slávy chrámu svému opět navrácen. Toliko dvou jizev na tváři nebylo lze zceliti; viděti je až doposud.

Veliké přízni světských panovníků těšila se Jasná Hora i dále. Zvláště králové Kazimír IV. a Sigmund I. nejednou navštívili toto poutní místo. Korunované hlavy se zrovna předstihovali v přízni k Matce Boží — a náměstci Kristovi též, zvláště od dob Pia II. (1461) až do dob Pavla V. (1608).

V těchto dobách, kdy mír počínal Polsku pomalu opouštěti, pomýšleno na bezpečnost kláštera. Konečně roku 1620 král Sigmund III. klášter a kostel dal přistavěti a opevniti.

Papež Urban VII. daroval Jasné Hoře mnohé vzácné sv. ostatky, Urban VIII. zase obdařil poutní místo četnými privilegii odpustkovými.

Po celé století přicházivali králové polští na Jasnou Horu, táhnouce do bojů ponejvíce s Turky a kozáky, poklonit se Nebes Královně a vyprosit si její pomoci a ochrany. Po vítězných pak taženích zdobívali chrám Jasnohorský ukofisťenými válečnými trofejemi. Vzpomenouti ještě dlužno daru korunního kancléře Ossolińského (za krále Jana Kazimíra, který po svém vítězství nad kozáky 8 kozáckých dobytých praporů v kostele zavěsil). Týž dle učiněného slibu daroval chrámu uměle pracovaný ebenový oltář se stříbrným antependiem, nádhernými sloupy a stříbrnými sochami, v ceně asi 100.000 zl. Bohužel šlechtetný dárce nedočkal se slavnosti posvěcení nového oltáře, které vykonáno teprve měsíc po jeho smrti, na den Narození P. M. r. 1650 primasem království polského Matějem Lubieńskim, arcibiskupem Hnězdenských, za assistance 5 jiných biskupů, nespočetných kněží a knížat a u přítomnosti asi 400.000 poutníků.

Za tím nad Polskou stahovaly se mraky — začínala v dějinách jejích epocha, v níž národ polský do dna vypil velký kalich až po kraj naplněný neštěstím, bouřemi a pohromami. Celá Polska byla stížena potopou rudých vln krve a požárů . . . Demoralisace se vzráhala, rody proti rodům povstávaly, svévole jednotlivců, kteří dovedli kolem sebe sehnati branný lid, vedla až do krajností. Veliký spor trval mezi přítky proti sobě stojícími stranami: kozácko-ruskou, pravoslavnou, pod vůdcem Chmielnickim — a mezi polsko-šlechtickou, katolickou. A jednotlivci, snad jen z osobních příčin, snad jen osobami, byť samým králem uraženi, mstili se krutě na celé vlasti, z tolika stran napadané — ba zaprodali ji — i sebe — Švédům. Záplava Švédská se šířila Polskou. 20. srpna roku 1655 zmocnili se Varšavy a do měsíce i Krakova . . . Celá Polska byla v rukou nepřítelů, celá, a byla již již ztracena, již již oplakána, a pomýšleno na její rozdělení mezi U . . . ňíky, když na samém pokraji záhuby své, jako by zázrakem, byla zachráněna. Kněz Aug. Kordecki obrátil Jasnou Horu, a zachránil celou vlast. Člověk pomoci nemohl, ale pomohlo nebe — jeho královna.

Již po prvních vítězstvích Švédů chystali se mnichové Jasnohorští na důkladné uvítání nepřátel. Hradby byly pevné, jen obránců málo. Všeho všudy jen 150 vojnů zkušených pod Petrem Garneckim a asi 50 šlechticů pod sieradským mečníkem Štefanem Zamoyskim a mnichové na rychlo k boji vycvičení. Poklad chrámu skryt v lesích a v řece Vartě. (Tato druhá část padla náhodou do rukou Švédů). Konečně 17. listopadu odněšen i zázračný obraz do Slezska na hrad hr. Cellari-ho.

A již následujícího dne stálo 10.000 Švédů s 19 děly před branami Jasné Hory, v jeho čele Jan Weihard a generál Bernhard Müller, zkušený dobyvatel pevných míst, žádající vydání tvrze v ruce vyslanců krále Karla Gustava. S nimi pak se spojili i dva pluky polské jízdy pod hr. Wrzeszcowicem, Kalińskim a

Zbróžkem, spíše však za tím úmyslem, by dobudouce kláštera, zabránili ohavnostem a lupu na posvátném místě, než aby pomáhali; šli nerádi, ale šli, protože poroučel Švéd. (Dokončení).

Májová písnička.

Rudolf Stupavský.

Zulíbalo Hostýn svatý
teploučké zas slunečko,
všechny stromy probudilo
a kde jaké kvítečko.

Jarní písni jedle šumí,
pozdravují širý kraj,
svatý pramen jasně zurčí:
Hostýn slaví zase máj!

Pojďte, zbožní poutníckové,
pozdravit zas Matičku,
z květů máje rozvitého,
uvíjíte jí kytičku.

Vroucí písni pozdravujte
nejčistší ten světa květ,
jemuž slavné pozdravení
archanděla zjevil ret.

Skloňte hlavy před tvou růží
divotvornou z Jericha,
ať vám v srdce bolem zryté
balsám vůně nadýchá.

Občerstvěte svoji duši
v stínu palmy vznešené,
která křísí v žití pouti
duše hříchem stížené.

U studny té Jakubovy
svlažte vypráhlý svůj ret,
milostí hrud' zahřeje vám,
vyjasní váš kalný hled!

Přineste jí jarní pozdrav,
jímžto jásá luh i háj,
Matička pak vyprosí vám
pozemský i věčný ráj!

A Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

II.

Zahradník nejdokonalejší. Zahradou spanilou a rozkošnou má býti srdce křesťanské, v níž umění by závodilo s přirozeností. A nedostižitelný vzor nalezá věřící křesťan v nejsvětějším srdci Marie Panny, Královny máje. —

V zahradě upravené vidíme stromy, jednak ovocné jednak lesní, všechny užitečné více méně i ozdobné, vysoké i nízké až keřům podobné. — A co znamenají v přeneseném pojmu stromy takové? Vznešené bývají snahy a zájmy v srdci dobrém křesťanském, které se odnášejí až k samému Bohu na výsostech, zjednávajíce čest a slávu Boží. — Jiné očišťují a osvěžují vzduch, proto rádi spěcháme do lesů, abychom pokřáli. Tak podobně se pěstuje zahrada srdce křesťanského. — Proč ovocné stromy se sázejí, ví každé dítě. — Obrátme se k roztomilým záhonkům, kde dovedný zahradník vykouzil obdivuhodnou krásu ze země s přelíbeznou vůní. Víte, co to je v srdci křesťanském, které právě v mariánském měsíci věnuje svou plíli kvítí? Kdo zná cenu křesťanských ctností, jako jest bohobojnost, pokora, láska k bližnímu, trpělivost, tichost, čistota a bezúhonna podle stavu, což teprve pravá zbožnost, láska k Bohu: zajisté ví, jaká podívaná jest to, ba pochoutka Bohu a andělům jeho i lidem dobré vůle. Okustež jen a vizte sami!

Dále upravené cesty v zahradě poukazují na píli a umění, více pak a mnohem více znamenají správné cesty v srdci lidském, které přímostí a upřímností projevují smýšlení bohumilé duše, již nevinnost bez falše tolik sluší a tak dojemný i na chování zevnější účinek má. Šťastné to duše.

O vláhu se stará zahradník, aby, kde příroda v zahradě nepostačí, pomáhal svými umělými vodovody nasazené osvěžovati a uvadlou zeleň oživovati. Kdo pak neví, že se tím znázorňuje rozmanité působení milosti Boží, která osvěžuje a sílí duši lidskou a napomáhá, aby srdce křesťanské vyzdobeno bylo vším životem, který se v něm hledá, aby se v něm nepohřešovalo, co má býti jemu potřebou i ozdobou.

Než již nastává otázka, kdo jest ten dokonalý zahradník, jenž dovede ze srdce lidského vypěstiti tak rozkošnou zahradu, kdo jest to, jenž s takevou pílí ba i námahou věnuje mu čas i síly své, a byť se mu práce ihned nedařila, neumdlévá neustává v další práci u vzdělání srdce křesťanského na zahradu, až zvítězil? Uhodli jste sami myslíce na Spasitele našeho Ježíše Krista. Ejhle zahradník nejdokonalější v zahradě srdce lidského. Věru to nejsvětější srdce Páně jest prazdrojem vši milosti, všech ctností, vši krásy a půvabnosti v zahradě srdcí křesťanských! Ovšem, ovšem jaké obětavosti vyžaduje to, než ze srdce lidského vytrhá všecko trní a bodláčí a všecko to bejlí, které bují v zahradě nevzdělané srdce lidského. Náruživosti čili vášně zlé to jsou, kterými uchváčeno bývá srdce lidské, tak že síly jeho se vyčerpávají ve zlém a udusí všecko dobré v zárodku.

Potřebí tudíž lopaty a rýče, pily a sekery, motyky a jiných nástrojů, aby vzděláno bylo srdce lidské na zahrádku alespoň, ne-li na zahradu ve velikých rozměrech. Arci hrozné se zdají býti nástroje mnohým na proměnu tuto a proto mnohý se děsí než neprávem. Nebojte se; není to tak hrozné jak se zdá. A byť i bylo přemáhání sebe těžkým; co má ceny, vyžaduje vždy oběti. Řekové říkají pořekadlem: „Co má býti krásné, dokonalé, bývá těžké“. Však zasadí zahradník nadzemský Ježíš Kristus nejprve uprostřed zahrady srdce lidského strom, který strom života slove, a to jest kříž, jehož kořeny zúrodňují srdce lidské; krev pak Páně, která na jeho těle prolita byla, dodává srdci lidskému toho, čeho žádný zahradník pozemský nedovede, leda že by naprosto neúrodnou hlínu vybral a vyměnil za hlínu dobrou zahradní, prst zcela jinou. Nikdo tudíž nepochybuj, že by se nezdařilo dílo, když se jme vzdělávati zahradník náš srdce lidské na křesťanské.

Právě jest doba velikonoční. Kdo neví, jak se zjevil Pán Ježíš po svém z mrtvých vstání sv. Marii Magdaleně ve způsobě zahradníka. Hledala kajicná duše tato svého Ježíše, ač věděla, že ho v hrobě není; neboť anděl řekl jí, že vstal z mrtvých. „Nebojte se“, řekl ženám, které přichvátaly časně z rána po sobotě, aby počily drahými mastmi tělo Páně, „Ježíše hledíte Nazaretského, ukřižovaného; vstalť jest, není ho tuto, aj místo, kde jej byli položili“. Ale opět se vrátila ke hrobu a nakloniv se nahlédala opět a opět do hrobu, venku stojíc plakala, jak že se jí andělé u hrobu dotazovali, proč pláče a co hledá. I pravila jim: Vzali Pána mého a nevím kde ho položili. A v tu chvíli obrátivši se zpátkem užřela Pána Ježíše, domnívající se, že by to byl zahradník. Po hlase jej poznala a jak šťastná byla!

Zahradu si vyhledával Ježíš často v životě svém. Zdaž neprobdl Pán Ježíš v zahradě celé noci na modlitbách? Proto Jidáš věděl, kde ho má hledati, že jej v zahradě Getsemanské jistě najde, aby ho tam zradil. V zahradě jal se trpěti, že smrtelným úzkostem se podrobil a krví se potil. V zahradě byl pohřben. V zahradě pak nad smrtí vítězil, když slavně vstal z mrtvých jakož i na nebevstoupil. Tak důstatek projevil Pán Ježíš libost svou k zahradě, již srdce křesťanské připočteno jest.

Hezké by to bylo, myslí si leckterá duše, čtouc řádky tyto, jen kdyby to nebylo tak hrozné. Ale podívejte se, jak strom stoná, když jej ořezávají, réva pláče, stromek ke kolu připevňují, aby s sebou hnouti nemohl a podobně se vše vyplňuje i na člověku, jestli ne ještě hůře. Kde pak je svoboda, zlatá svoboda, kde radost a volnost života,

kde vše co člověka těší?! Nuže byť to i pravda byla, že se na zemi v životě křesťanském svoboda a volnost obmezují a v mnohém přání, že se mládež zejména zapíráti povinna jest, přece lepší a rozumnější jest na chvílku se obmeziti, mezi nepřekročovati nežli na věky zbavenu býti svobody a volnosti; nebo kdo nevázanými vášněmi hříchy páše a proto nebe ztratí, ztratí vše, co šťastným životem jest.

Ještě jinou otázku vám zde dovoluji podati. Řeknete snad: A co křesťanští starostliví rod čové u výchově dítek ničím nejsou, a dobré knihy, v nichž zásady dobré obsaženy jsou, a šťastná přirozená povaha s dobrými schopnostmi, a dobrá společnost, a dobří přátelé — ti všichni nepřispívají na ušlechtnění srdce lidského? Zajisté připustí každý, kdo život lidský zná, zásluhu všeho, co působí okolnosti na zušlechtnění člověka: avšak upřímně doznati jest, že to vše nestačí. Ani poslání nemají mnozí, kteří si osobují úkol tento a vydávají se třebas za proroky aniž by vůbec oschopnění k tomu byli. A co kdo sám nemá, druhému nedá: to pozorovati výhradně za naší doby u výchově mládeže. Tím méně mluviti mohou o úkolu tomto romanopisci a spisovatelé knih otravných, kteří si brouší péro či spíše namáčejí péro v kališti a jedu, aby čeho sami nemají jmenovitě v náboženství, o to jiné připravili. O, jak jsi ubohá duše, která o sobě vyznáváš, že ze samé moudrosti moderního světa v hlavě máš chaos, v duši prázdnotu a v srdci trpkost! Co je to jiného nežli srdce lidské podobné zahradě spustlé!

Pravda jest, že nebeský zahradník Ježíš Kristus nedlí více viditelný mezi námi: než kdo hledá jej opravdu, snadno jej najde v jeho zástupcích, jimž svěřil Ježíš Kristus všecky pokladny moudrosti své. Což nesvěřil vše sv. katolické církvi, v níž biskupové a kněží pod viditelnou hlavou náměstkem samého Ježíše Krista zůstávají úřad jeho a to neomylně, že ani sebe ani věřící klamati nemohou? A Maria Panna, Matka Páně nepěstuje srdce křesťanské svých rozmilých dítek? Zdaž nebdí právě Matka Páně nad povolání mnohých a mnohých? Jako sv. Stanislava Kostku, Bohuslava Balbina a j. v útlém věku 15 let, tak bl. Edmunda Kampiana, bývalého profesora na vysokých školách oxfordských a j. v dospělém věku volala do společnosti Syna svého, do řádu Tovaryšstva Ježíšova. A za nedlouho stalo se srdce jejich přerозkošnou zahradou, v níž Hospodin se zálibou prodléval za příčinou bohatosti všeho dobra. Jděte a svěřte se kněží, kdo toužíte býti takovou zahradou a oni vám povědí a poradí, jak máte s pomocí Boží srdce svá vzdělávati, aby byla podobna přerозkošné zahradě Marie Panny.

Arci stává se, že někdy srdce lidské dlouho vzdoruje milosti Boží, ano déle nežli nejtvrďší kus ornice pluhu třebas parnímu. Odporuje všemu, co by k jeho blahu a spáse sloužilo; vzpírá se každému, kdo by je rád naučil sebezáporu; vyhýbá se, aby se nesetkalo s tím, jenž by ochoten byl připevniti je k zásadám pravdy věčné, sv. víry jako mladý stromek k opoře; odvrací se od toho, jenž by milerád přispěl, aby ze zahrady spustlé se stala zahrada štěpená, v níž by závodilo umění s přírodou na zbohacení její. Avšak s pomocí Boží skrze Ježíše Krista a Jeho nejsvětější Máteř, kterou milionové křesťanů ze všech stavů v měsíci máji uctívají, jest to nejen možno, nýbrž uskutečnitelné a to bez velikých námah všem, kdo dobrou vůli mají a prostředků nabídnutých zejména sv. svátostí užívají.

Vzhůru tudíž k dílu přiložme ruce své a ještě více myslí své a uzříme, jaká změna nastala během jednoho měsíce května v srdcích našich. Maria, Krista Máti, rlačiž všem dobré vůle požehnati!

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše P. Fr. Vídenský T. J.

(Pokračování.)

32. S opravou kostela se započíná dne 10. května r. 1841. — Opraven presbytář (1841). — Loď (1842).

Dokud nebylo dáno dovolení od vlády k opravě kostela, množily se sice dary, ale ne tou měrou, jak by si to byl býval p. farář Reger přál. Do konce roku 1840 nasbíráno 1400 zl. víd. měny. Dobrý však příklad císaře a krále Ferdinanda Dobrotivého uvedl celou záležitost do pravého proudu. Císařovna-matka Kar. Augusta přispěla 80 zl., arcivévoda a velmistr něm. řádu Maximilian d'Este 50 zl., bar. Olivier Laudon 800 zl. konv. měny. Velice mnoho učinil pro Sv. Hostýn rajhradský klášter a opat Viktor Šlosar. Tím se stalo, že se mohlo na oslavu 600 ročnice porážky Tatarů pod Hostýnem započít s obnovou. Zvolen pak k tomu 10. květen, pondělí po čtvrté neděli velikonoční. Neboť dle údajů Hostýnských připomíná se tuto neděli vpád Tatarů na Moravu před 600 léty provedený, začátek útrap našich předků, které však šťastně a slavně končily vítězstvím na přímělu Rodičky Boží.

Opraveny tohoto roku presbytář se stříškou. O to se v žádostech z r. 1837—1840 především prosilo. A bar. Laudon při svém svolení mluví toliko o presbytáři.

Práci zednickou řídili zedníci brněnští posláni od opata Šlosara, tesařskou provedl František Solař, tesařský mistr v Bystřici. Střecha pokryta bílým plechem a zároveň zhotoveny veškeré dvěře pro ještě neopravenou loď chrámovou. Dřevo stavební darovaly obce Slavkov a Brusný, jež mimo to svými potahy je zavezly až ke kostelu. Cihly, jež byly složené u Lázní, přinášeli poutníci. Mnozí z poutníků přinášeli v uzlech též písek. Starší i vysoce postavení lidé rádi na to vzpomínají a o tom mluví. Při tom nezapírají nikterak, že je to někdy stálo hodně námahy a potu, než-li své cihly donesli na horu, a že si nezřídka utržili při tom také mozoly. Ale z lásky k Matce Boží vše rádi snesli.

Tak upraven presbytář do 10. října t. r. Poněvadž se pracovalo zdarma anebo za levný peníz, páčily se vydaje toliko na 4228 zl. 42 kr. a 2 denáry víd. měny.

Než to uznal každý, že na opravě presbytáře se přestati nemůže. Lid vida, že s opravováním se vážně započíná, stal se obětavějším. Mimo to nebezpečí sesutí hrozilo hlavně v lodi, jež se nemohla strhnouti a neopravená při opravě presbytáře se též nechati nemohla. A proto nepřekvapilo to žádného Bystřičana, když na Boží hod vánoční po půlnoční uslyšeli po přečtení sv. evangelia místoděkana Řegra v radostné náladě oznamovati: »Milí farníci,« pravil, »sděluji vám radostnou novinu, že Hostýnský chrám, po čemž dávno toužíte a co si mnohý poutník na nynějších jeho zříceninách se slzami v očích přál, má býti celý v dřívější stav uveden. Dlouho jsem o tom pracoval a ejhle, Bůh mi popřál se toho dočkat. Na přímělu nejd. p. arcibiskupa Maximiliána ze Someraua dal císař a král Ferdinand dovolení, aby se celý kostel směl opravit a do bývalé slávy přivést.«

I pokračovalo se na jaře r. 1842 v opravě. Dojemno je slyšení starce bystřického, lidického počátek obnovy.

»Uvázali se, že dají na opravu kostela: bar. Olivier Laudon že dá 2000 zl. víd. měny (což mu dluhoval za stavbu bystřický kostel) farář Reger že má nasbíraných 2000 zl. taktéž víd. m. . . Sklenář Horný z Bystřice se zavázal, že všechno zasklí zadarmo a následkem rozhodnutí nejdůst. konsistoře musel se zavázati písemně. Přišla komise z Vídně, z Brna a od krajského úřadu z Hranic. Na klenbě byl les, ptáci tam hnízdili. Na jižní straně postavil se na schody

kteří v obožené věži zbyly, cikánský žebřík a po něm první vystoupil tesařský mistr Solař na klenbu a za ním členové komise. Páni se báli; Solař jim dodával mysl a žehnaje se svatým křížem volal k nim: »Ve jménu Božím za mnou já za to stojím!« A tak vstoupil první na klenbu, přes 59 let beze střechy všem pohromám pověťmi vzdorující. Obešli veškerou klenbu, z níž jediné nad kazatelnou bylo několik cihel vypadlých. Solař sochořem na okraji cihly zkoušel, ale žádná nespadla. Potom uznala komise, že smí klenutí zůstatí.«

Na to se počalo jak s vazbou střechy tak se vnitřem chrámové lodi. Zvláštní dojemný pohled poskytovali pomocníci. Slyšme zase bystřického starce. »Dne 1. května sebralo se mnoho lidstva následkem vyhlášení p. faráře a jiných vůkolních kněží, s kolečky, rýči a motykami na Hostýn, potom přišel baron Ehrenburg a opat Šlosar z Rajhradu a mnoho duchovenstva jiného a pomodlili se před rumem na místě bývalého hlavního oltáře nahromaděným pětkrát Otčenáš a Zdravas. Načež vzal každý jedny táčky a naložili sami sobě toho rumu a vyvezli ho zrovna tam, kde je nyní zeď a obchody před kostelem, ale tehdy tam ještě ničeho nebylo, a pak následovali za ním všichni lidé. Pan Lusar z Holešova poslal pět lidí na osm dní, z Fryštáku také mnoho tisíc lidí tady bylo, i ze všech vůkolních vesnic.« »Se stavbou pilně se pokračovalo;« praví jiný očitý svědek, »lidé přicházeli a většinou zdarma nádenickou práci konali, mnozí řemeslníci za malou mzdu pracovali; mnoho milodarů se sešlo, které bystřický p. místoděkan přijímal a s nimi spravedlivě a šetrně zacházel. Nejvíce o toto opravení Hostýnského chrámu pečováno od brněnských marian-ských ctitelů, mezi nimiž vdp. prelát Šlosar z Rajhradu největší pečlivost vynakládal. Z Brna posláni výteční zedníci, kteří stavbu vedli a nad jinými dozor měli. Tesařskou práci provedl Frant. Solař, mistr tesařský v Bystřici čís. 74. Tato chrámová vazba je často od moudrých a zkušených mistrů obdivována. Vys. ur. p. bar. z Laudonu chová výkres uložený mezi památkami a mnohý stavitelský mistr přál by si do výkresu nahlédnouti.«

Tak pracováno pilně ku předu, tak že s potěšením mohl psáti horlivý farář bystřický ve svých pamětech o stavu chrámu svatohostýnského r. 1842: »Na vnějších bocích kostela vyrvané kvádry jsou znova zasazeny, poškozené opraveny, kopulová stolice nad klenbou postavena a šindelem pokryta, plocha kolem bane střešové železným plechem opatřena a chráněna, nový hromosvod zjednán, římsy a hlavní zdi kostelní opraveny, klenba vně vypravena a celá vápnem zalita, s klenutí rum po spouštích svážen a před kostel, kde veliký výmol se nalézal, složen, konečně i socha Panny Marie pozlacena a šest svícníků k budoucímu oltáři zjednáno: a na to vše jen 8350 zl. v. m. vydáno; to mělo své příčiny v dárcích na stavivu a práci a bezplatné dovážce, kteréžto příspěvky z lásky vycházející výdaje umírnily.«

Pastýřský list

vydaný Jeho biskupskou Milostí Františkem Xav. Schöpferem, biskupem Tarbsko-Lurdským, za příčinou 50letého jubilea zjevení Lurdských.

Zčeštil R. H. farář.

Pokračování.

»Paní, díl dále, nechala mne samu modliti, ona sice propouštěla zrnka svého růžence mezi prsty ale nic neříkala. Toliko na konci každého desátku sjednotila se se mnou, aby řekla: Gloria Patri et Filio et Spiritui sancto. Když

růženec byl vyřfkán, doložila Bernadetta, paní vrátila se do vnitř skály a s ní zmizel zlatý oblak.«

Tot vypravování o prvním zjevení, na něž následovalo sedmnácte jiných. Bytost božsky krásná, která se zjevila věštkyni, zanechala v paměti její dojem nesmazatelný. Ve svých důvěrných rozmluvách s matkou, farářem, svými družkami a všemi těmi, jež se jí později dotazovali, popisuje ona bytost tu následovně: »Paní má podobu mladé dívky šestnácti až sedmnácti let Má bílý šat v pásu sepjatý stuhou modrou, splývající podél šatu až k nohám. Bílý závoj na hlavě nechává jen málo spatřovati vlasy její a spadaje do zadu pokrývá ramena a klesá za postavou dolů. Bosé nohy, pokryté z velké části splývajícím šatem, mají na předu jednakaždá zlatou růži. Přes pravé rámě nese růženec bílých perel, jehož zlatý řetízek stkví se tak, jako růže její nohou.

Přišedši k novému nebeskému dostaveníčku, vrhla se na kolena. Pozdvihla toužebné zraky ku skále. Pojednou, jakoby bleskem dotknuta, obdivem sebou pohnula a zdála se přeměněna býti v nový život. Oči její planuly a staly se lesklými; serašnský úsměv rozhostil se na rtech jejích, líbeznost nevyčísitelná rozestřela se na celou její postavu. Dítka bylo celé proměněné. »Zdám se býti ve snách, pravila matka její, neboť nepoznávám dcery své!« »Ó jak jest krásná volal zástup.

Když pak zjevení zmizelo, dítka se navrátilo z vytržení svého a bylo zase jen viděti milou sice, ale obyčejnou postavu skromné dcery Subirusové. Od prvních zjevení, majících zástup lidu za diváky, říkalo se s obdivem, kterak že Bernadetta jest ozářena ve svém vytržení a kterak nutně musí před její tvář se nacházet bytost nadpřirozená a nebeská, od které její vzezření takový nebeský odlesk přijímá.

Při šestém zjevení, v neděli 21. února, lékař jeden, přišed ne jako věštec ale jako muž vědy, chtěl věděti, jaký asi u děvčete po čas vytržení jest stav oběhu krve a dýchání, »Uchopil jsem« praví »jednu její ruku a položil prst na tepnu. Puls byl klidný, pravidelný, dýchání lehké; nic u mladé dívky nejevilo čivní nějaké předráždění, kteréž by bylo zvláštním způsobem reagovalo v jejím ústrojí tělesném.«

Výjev nezapomenutelný, týkající se pramene, ze dne 25. února, vypravuje Bernadetta takto: »Když jsem se ještě modlila, pravila mi Paní: »Jdi se napít a umýt v prameni. Nevidouc pramene, obrátila jsem se ku řece Gavě. Paní mne povolala zpět a kynula mi prstem, bych se odebrala do jeskyně v levo; uposlechla jsem, avšak vody jsem nespátřila. Nevědouc, odkud ji vzít, hrabala jsem v zemi, i vyšla odtud. Nechala jsem ji poněkud vyčistiti, pak jsem pila a se umyla.«

»Já sám, dí doktor Dozu, svědek na nejvhodnějším místě stojící, abych důležitý ten děj viděl, nechtěl jsem opustiti jeskyni Massabejskou, aniž bych byl různé části její půdy s bedlivostí prozkoumal. Nalezl jsem ji všude velmi suchou, vyjma na místě, kde Bernadetta svými prsty byla malou díru vyhrabala, odkud ihned pramen vytrysknul.«

Níť vodní rostla bez ustání během dne. V několika dnech stala se mocným a jasným zřídlem. To jest ten mohutný, nevysychající pramen, který skytá 122.000 litrů za 24 hodin již po padesát let, často 15 kohoutky uniká a stačí ještě naplňovati nádržky určené pro koupele nemocných.

Po desátém zjevení na 26. února světil hlas nebeský, jenž k dítku mluvil, jemu toto poselství: »Jdi říci kněží m, že má zde býti postavena kaple. Chci, aby se sem chodilo v průvodu.«

Dne 25. března na slavnost Zvěstování P. M., Bernardetta přišedši ku jeskyni viděla výklenek skalní již se třpytiti velebnou jasností a bílé zjevení bylo zde, stojíc nad šípkovým keřem, jakoby ji bylo očekávalo.

Věštýně vrhá se na kolena a modlí se po delší dobu. »Myšlenka — tak praví — abych se jí potázala na její jména, vtírala se mi na mysl s takovou vytrvalostí, že jsem na všechny jiné myšlenky zapomenula . . . Na mou třetí otázku Paní sepjala ruce a pozdvihla je do výše prsou svých. Pohlédla k nebi a pak rozpínajíc zvolna ruce své a ke mně se kloníc, pravila mi: Já jsem Neposkvrněné Početí.«

Přesvatá Panna prohlásila se Neposkvrněným početím v den 25. března právě ve výročí třikrát požehnaného dne, kdy archanděl Gabriel přišel, vyslán od Nejvyššího, aby zvěstoval blízké příští očekávaného Vykupitele a milostiplnou pozdravil onu ženu, jež předurčena byla státi se Matkou Boha člověkem učiněného.

To bylo jako osvětlení s hůry plné jasnosti. Diváci zvěděvše slova ta, byli uchváteni nadšením náboženským. Padli vesměs na kolena, a uprostřed zástupu na břehu Gavy, na výšině pahorku, všude bylo slyšeti ozývati se vzývání: »O Maria, bez hříchu počata, oroduj za nás, již k tobě útočiště běžeme.«

Pius IX. byl čtyři léta dříve za souhlasu katolického světa prohlásil článek víry o Neposkvrněném Početí. — Nyní dalo nebe ozvěnu na hlas náměstka Krista Ježíše.

Bernadetta byla oblažena ještě vícekrátě přítomností sv. Panny. Osmnácté, poslední zjevení se událo 16. července. Pak skromná mladá dívka vrátila se do stínu a zátíší. Z něho vystoupila jen, aby na otázky zkušebné komise, ustanovené od biskupa Laurence, a četných osob, mohoucích se k ní blížiti, osob úředních, věřících neb nevěřících, řeholních, kněží neb laiků, odpověď dala: »Já jsem ji viděla, já jsem ji na své oči viděla.«

Žila ještě 20 let tato šťastná vyvolená P. Marie. Sestry opatrovny v Lurdech ji přijali u sebe co chudou nemocnou a teprv mezi 16. a 17. rokem naučila se konečně čísti a psáti. Přidružena jsouc k životu klášterního společenstva, žádala, dosáhnuvši zletilosti, přijmouti na se všechny jeho pravidla. Ve svém 22. roce odebrala se do Nevers, kde se nachází mateřinec té kongregace, a tam žila až do 35. roku jako nejskromnější a nejzbožnější ze všech řeholnic.

V hodinu své smrti, dříve nežli se objevila před neklamným Soudcem, dne 16. dubna 1879., byla Bernadetta poslednímkrát tážána od vyslanců biskupa z Tarb a Nevers, u přítomnosti hodnostářů svého řeholního společenstva a tu opětovala s nadšením a s patrnou přesvědčeností slova Neposkvrněné Panny a všechny ty podivuhodné věci, jichž před 20 lety svědkyní byla. Vtiskla na svou poslední výpověď pečeť hrobu a věčnosti a odevzdala duši se zvoláním: »Já jsem ji viděla, ano, já jsem ji viděl.«

Po 50 let zázrakové bez počtu v Lurdech učiněné potvrzují svědectví tohoto milého a svatého dítky. (Pokračování.)

Několik úkazů ze ženského hnutí.

Píše K. M., učitelka.

Ne novým, ale stále vzrůstajícím stává se hnutí žen. Ve stálém pak rozporu a stranickém hájení zásad přetřásá se tak zvaná ženská otázka.

Hnutí toto, mnohým zavržované, jinými opět horečně hájené, přineslo ženám samým, máme-li souditi nestranně, zajisté mnoho dobrého.

Otevřeloť jim zdroje vzdělání, školy, čímž možno obohatit se vědomostmi u výši, co po staletí pouze mužům vylázeno bylo.

Tímto také umožněno tisícům žen a dívek samostatná existence, čehož blahodárné účinky nejlépe oceniti dovedou, jež z jakýchkoli důvodů provdati se nemohou anebo nechtějí.

Přes to však není hnutí toto prosto jistých pochybených zásad, ježto za-
časté překročení chce meze Stvořitelem pro ženy vytčené.

Zdá se hnutí toto býti jako rozvodněný proud, jenž neodstraňuje pouze kameny v cestě ležící, nýbrž zaplavuje i květy luční, a trhá lávky na něm položené.

Co se týká tohoto vybočování z cesty dobra a krásna, bude zajisté m'něním nejen mým, ale i jiných, že by se mohly takýchto přehmatů ženy a dívky, po opravdovém pokroku a vývinu vzdělání toužící, snadno uvarovati.

Poblédněme proto na některé snahy a zásady, jež ve věci této převládají a za chybné a mylné právem pokládány býti mohou.

Nejostřeji vyniká v oboru tomto snaha, ve všem muže nápodobiti, tytéž úřady zastávati, a všech práv, jež mužům vyhraženy jsou, stejnou měrou užívati. Důkazy podávají nám skutečně případy, kde ženy a dívky pokoušejí se zastávati dokonce služby vojenské, dokazuje nám to horečná snaha, aby dívky a ženy zasedati směly v parlamentě a požívaly práv volebních, dokazuje nám to stálý boj pro zrušení tak zvaného celibátu učitelek a mnohé jiné.

Nemístné takové napodobování mužů přičítá se našemu rozumu a zdá se býti přírodě na posměch. Známo přece každému, jak různí se žena od muže na poli citovém povahou a silami svými, jak různý je úkol a způsoblost životní, jež určil Bůh ve přírodě muži a ženě a jak různý úkol tento, tak i různá musí býti práva a výsady k požívání.

Tato práva a výsady nelze mezi sebou smíchati. Nemůžeť jablko státi se javorem a ryba ptákem; rovněž tak nemůže žena státi se mužem, ať to myslíme ve smyslu jakémkoliv. Jsou ovšem případy, v nichž žena povahou a vlastnostmi více muži se podobá a mnohdy nad něj vynikne. To jsou však případy výmí-
nečné a proto budiž to ponecháno zase jen výjimkám.

Ano ztrácela by žena valně na své důstojnosti, kdyby setřela se sebe všechno, co je ženské a stala se mužatkou.

Chtít pak spojití stavy dva, z nichž každý sám o sobě dostatečně síly tělesné i duševní vyčerpává, jak se o to domáhá silnější strana učitelek na základě svobody a volnosti (předstírajíce, že může-li se ženiti učitel, proč bráněno učitelce se vdáti) — je snaha nerozumná, ba dokonce směšná. Má-liž učitel na starosti domácnost a výchovu dětí, jež matce přináležejí? Či snad myslí, že dítek mítí nebudou? Toť nepřipustno.

Tuto otázku nejlépe řešiti by mohla žena vdaná, matka dětí, žena intelligentní, jež zároveň s největší péčí o děti a domácnost svou se stará. Kdybychom se jí tázali, zda by si troufala kromě svých povinností rodinných vyučovati ještě ve škole, aniž by tím domácnost trpěla, aniž by ve škole vzpomínkou na nemocné dítě a p. vyrušována nebyla, jistě by odpověděla určitým: nikoli.

Dále řešiti by musil otázku tuto lékař, aby rozhodnul, zda svědomité ne povrchní vykonávání povinností stavů těchto, by nevysilovalo, ba nezničilo úplně zdraví matky — učitelky.

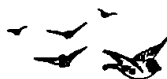
Konečně se nám vyskytá ještě jedna otázka nemálo důležitá. Kolik dívek vystudovaných učitelek, nabylo by míst uprázdněných, kdyby pouze úmrtím a nebo nemocí to a nebo ono místo uprázdněno býti mělo? A přece známo je, že učitelka svobodná má mnohem více práva na takovou existenci než vdaná, jež provdáním existenčně zaopatřena jest anebo alespoň býti má!

Byla by tedy předstíraná svoboda tato vlastně bezprávím páchaným na druhých. Možná, že snad v čase pozdějším idea tato se uskuteční. Ale ty, jež

pro ideu tuto horují, měly by sobě uvědomiti, že neprospějí tím jiným, jak sobě lichotí.

Jiný, ne málo kritický pro nynější dobu je onen mylný náhled, že dívka jediné povznesení své vidí ve studiích a v zastávání vyšších úřadů.

(Dokončení).

O bývalé metropoli sv. bratří Soluňských.

Že Velehrad byl knížecím sídlem Rostislavovým, dovídáme se poprvé ze staré legendy svatováclavské, o níž už Kosmas ve svých dějinách na počátku 12. století († 1125) činí zmínku. O Svatoplukovi, že bydlel na Velehradě, vykládá nám Dalemil. Současné prameny, jež nám doposud jsou známy, zahalují se v hluboké mlčení. (Oitův Slovník Naučný.) A co nás zajisté překvapuje, je zpráva o příchodu věrověstů sv. Cyrilla a Methoděje na Moravu. Slovanské legendy popisují sice radostné přjetí a uvítání svatých bratří soluňských od knížete a lidu moravského, ale opomínají uvést, kde, na kterém místě se to událo. (Dr. Fr. Pastrnek.)

Pozdější spisovatelé moravští, opíraje se asi o ústní podání, jež nikterak nelze podceňovati, jsou hovornějšími. Mezi jinými je to Jan Jiří Středovský. Tento žil na konci 17. a počátkem 18. století a byl farářem v Pavlovicích n. B. Narodil se v Broumově na Moravě r. 1679. Sepsal více knih; mezi nimi »Svaté dějiny Moravy nebo-li život sv. Cyrilla a Methoděje«. Ačkoli mu nedostatek vědecké kritiky vytýkají, přece se nedá upřít snaha, již hleděl svoje tvrzení odůvodniti. Míle pak na čtenáče působí jeho vlastenecký duch, jímž vypravování je prochnuto a je nemálo oživuje. Slyšme tedy, co tento nám ve 3. hlavě knihy I. svých latinských »Svatých dějin Moravy« o Velehradě a nynějším klášteře velehradském sděluje.

Za starých dob moravské, ano i markomanské říše byl, tak přese, u nás hlavním městem dle Eneáše Sylvia a Hájka z Libočan Velograd, nejnověji Velehrad, Veliký Hrad nazván: někdy též (Eugen II., papež, v listě poslaném roku 826. moravským biskupům atd.) Vetvarium a Vetvera, od Němců pak Burg jmén. Toto veleslavné město, jež možno k největším městům světovým přirovnati, bylo půl německé míle široké a jednu míli dlouhé. Pročež jako hlavní město české Praha, tak také Velegrad na více měst se rozděloval.

Město Staré byla část nacházející se na pravém břehu řeky Moravy, po němž zbyla ještě jakási památka: je to předměstí královské obce Hradiště, které doposud »Starým Městem« sluje. Někteří ovšem omylem považují je za Staré Hradiště. Městem Novým, k vůli němuž dřívější nazývalo se Starým, byla ona část Velehradu, která městskými stavbami a paláci velmožů k samému vrchu, pyšnému se hradem královským, se táhla. A tato zdá se, že vynikla nádherou a velikostí, když sídlo královské z Pannonie bylo přeloženo na Moravu.

Naše totiž dřevní knížata skoro stále bydlela ve Vesprimu, jak píše Dubravius (odkud Dubravius tyto zprávy čerpal, blíže neudává) 1687 ve čtvrté knize, aby jsouce jakožto v srdci své rozsáhlé říše mohli snadno vůkol se rozprostírající všechny kraje bez námahy řídit a spravovati. Avšak král Svatopluk, toho jména první, neboli Svatoš zvaný, byv od Uhrů právě ze Skytska přišlých lstí překonán a kolem roku 744 nejkrásnější části své rozlehlé říše, obou Dacii a Pannomie zbaven, uchýlil se vida nezbytí na Moravu a vyvolil sobě a svým potomkům za sídlo veleslavný Velehrad, kde druhdy i knížata markomanská bydlela. Od té doby město Velehrad, jsouc stálým obydlím králů, mohutnělo

jak velkolepostí budov a rozsáhlostí, tak uhlazeností mravů, bohatstvím a výsadami. Největší výsadou bylo, že se mu od králů dostalo velice řídké milosti, že si smělo raziti své peníze. Takové stříbrné mince byly nalezeny nedávno. Spolehlivého svědka na důkaz pravdy uvedu později.

Ačkoli hlavní město Moravy za dřevních dob, jak jsme ukázali, bylo veleslavným, nezbylo za našich časů z něho nic, anebo málo. Tak bylo bouřemi válečnými ztroskotáno, že úplně vzešlo v popel a kouř. Ano i skoro samo jméno dletem zapomenuto, dletem pozměněno. Toliko cisterciácký klášter stojící na témže místě, kde dříve byla část města, honosí se tímže jménem a předměstí Hradiště, zmíněné Staré Město, upomíná nás na dějiny dávnověkosti.

Máme ještě jiné památky, ač menšího významu o bývalém tu městě Velehradě, jako: valy, příkopy, podzemní chodby, hromady kamení, zbytky hradeb travou porostlé, a důležité pozůstatky po královském hradě na vrchu nad klášterem Hrádek zvaném. Jestli tam viděti nejenom vysoké náspy, ale i různé známky velkolepých starých budov se tu nalézají. Já jsem nedávno sám viděl a měl v ruce vykopaný ze zřícenin královského paláce otesaný kámen, jenž byl buď z klenby nějaké chodby anebo tvořil oblouk nad nějakým oknem anebo branou.

Když pak se r. 1684 po ohni pro některé vnitřní zdi řeholního kostela kladly základy, přišlo se v zemi na veliké kameny, různé barvy, umělým a vzácným způsobem tesané, pomníky to královské tvrze a klenutí metropolitního chrámu, jež se však zase (čehož sluší, jak praví Balbín v Miscellaneích, litovati) do základů nazpět vložily. Také se tehdy našly pod zemí náhrobní kameny magnatů a bývalých občanů velehradských s nápisy. Z nich jeden, na němž starým písmem vyryto »Občan velehradský«, hoden do základů věže k novému kostelu velehradskému budované, jakoby nezasluhoval zůstatí na povrchu země, by se naň mohl každý podívatí. Podobné, uměle zpracované kameny našly se r. 1696 při bourání zdi na východní straně kláštera a podávají důkaz o výstavnosti hlavního města Moravy.

Známy spisovatel domácí a Moravanům nezapomenutelný P. Kristian Hirschmetzl, jenž byl řádovým knězem cisterciáckého kláštera na Velehradě, napsal veliké knihy čerpaje látku ze starých listin, a vydal je. Tento píše o sobě: Dovoluji si vážně tvrditi, odvolávaje se na svou vlastní, osobní a skutečnou zkušenost, an jsem ty věci viděl, že nad klášterem velehradským a okolo něho, hlavně na straně polední, se přichází častěji, nehledě ku sklepení, příkopům, hradbám, zříceninám starých zdí, hromadám kamení a cihel, na stříbrné peníze s obrazem a nápisem hned římských, hned markomanských, hned markrabat moravských atd.; a co nejvíce je povšimnutí hodno, s nápisem: Peníz obce velogrodské (Moneta civitatis welegrodensis). Tak dotčený, chvalně známý spisovatel.

Poznamenal jsem shora, že jméno slavného hlavního města Moravy co-podud podržel slavný tamnější cisterciácký klášter. Nebude tudíž od místa, ano ku potvrzení toho, co jsem o starém Velehradě uvedl, je docela nutno o počátcích nového tohoto Velehradu několik slov připojiti.

Velice zbožný markrabě moravský Vladislav závodil prý s Robertem, biskupem olomouckým, jenž dříve byl cisterciákem a koncem roku 1201 stal se arcipastýřem moravským, kdo více učiní pro velechrám sv. Václava (ohněm zničený a roku 1204 znova stavěný) a kostely jiné a často prý se přiznal, že v tom byl nejednou od Roberta překonán. (Pokrač.)

časopisu drahně zduar a šťastnou cestu po vlastech českoslovanských. 4000 sodalů mariánských v zemích koruny svatováclavské ho snadno unesou. Diviti se jest, že už dávno neuzrálo ovoce toto na stromě mariánských družin našich.

Listárna.

Fr. Striteský v Třemošné: Račte nám jen adresy zaslati. — Joh. Janská, Věst. Tex.:

Vše správně došlo a mše sv. odslouženy. Díky. Váš bratr Hlasy Sv. Host. dostává, ale doposud n'zasial peníze. — Jan Krátký Willson Kans: Do dopisu vše vyřízeno, peníze na mše sv. stačily. Díky. — Alois Nitschman Yvakum: Vše správně dle dopisu vyřízeno, peníze došly. Díky. — Složní listky (checky) obdrží každý, kdo se o ně hlásí. — Voda Svatohost. se zasílá na požádání franco v bedničkách po jedné neb dvou láhvích, které obsahují 1 a půl litru vody.

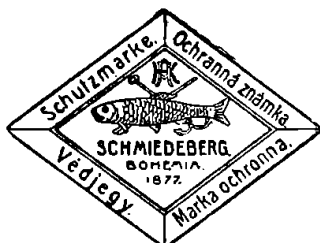
Remeslníci, živnostníci, obchodníci i rolníci!
Inserujte hojně ve svém listě „Hlasech Svatohostýnských“. — Časopisu tiskneme již 9.000 a dojde tudíž insert Váš rozšíření nejhojnějšího. Poplatek velmi mírný. **Uspěch z inserování jistý.**

DOPORUČUJEME P. T. ČTENÁŘŮM NÁSLEDUJÍCÍ

NÁKUPNÍ PRAMENY

A. KALLA,
první rudohorská
továrna na rybi konzervy
ve Šmídeberku. Čechy.

Založeno
r. 1877.

Založeno
r. 1877.

Zákonem chráněná známka.

**Největší závody toho druhu
v říši rakousko-uherské.**

V továrnách svých zaměstnává přes 300 osob, zpracuje v sezoně více nežli 15.000 kg čerstvých ryb denně a vyrábí veškeré druhy ryb marinovaných, rosolových a pečených.

Zvláštní rozsahlé velkouřiny

ryb největší toho druhu v říši, - -
z nichž dodává všechny v obor tento spadající druhy uděných ryb a konzerv a předčí svými oblíbenými výrobky veškeré ostatní závody konkurenční.

Prosím, žádejte cenníky zdarma a franko.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna
∴ doporučuje se koupě obrazů ∴

**Vítězná Panna Maria Svatohostýnská
a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje
na Sv. Hostýn.**

000

000

000

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10-90,
bez hudebního stroje K 7-40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

**Lambert
Klabusay,**

litografie a zinkografický závod
v Holešově. Morava.

Umělecky provedené obrazy dle skutečnosti neb dle fotografie v barvách olejových, akvarellových, pastelem, pérem neb tuší, se zaručením věrné podoby dodá Vám jediné umělecký ústav pro malbu - **V. K. BĚLSKY - BRNO - Orelská ulice 6.** Mimo to nabízí se ku provedení: obrazů kostelních, maleb freskových, sgrafitových, kreseb pro časopisy a cenníky, návrhů na plakáty, uměleckých adres a diplomů a j. v cenách mírných. Rozpočty a návrhy zdarma. **Jediný ústav toho druhu na Moravě!**

Velmi dobrý a laciný nákup ::

bez konkurence.

Vlastní výroba všech druhů ráženců, škapulířů, křížů a devotionalií. Sklad nejlepších

gramofonů a fonografů, ::

desek a válečků za tovární ceny u firmy

JOSEF J. ANDER

velkoobchod hračkami, galanteriemi a poutnickým zbožím

V OLOMOUCI, FERDINANDSKÁ UL. 4. (blíže »Národního domu«).

Doporučujeme - -

Kolmářskou cikorku !

**TKALCOVSKÝ ZÁVOD
CAMILL JURAJDA**

v Rožnově p. Radh. Morava
nabízí své dobré a trvanlivé plátka a »Rožnovské věby« v mírných cenách. Obsluha rychlá a solidní. Za jakost se ručí.

- - Plícním - -
- - chorobám - -

(tuberkulím) a j. nepodléhá jelen tak snadno; řízen jest pudem přírody, požívá bylinu, která jej chrání. Bylinu tu možno jen lesníku poznati, což se podařilo Šimanovskému, býv. lesníku, jenž bylinu tu vyzkoumal, která v přípravě co bylinný čaj (koření) blahodárně pomáhá ku zdraví listvu. — Tisíce uznání dochází ze všech zemí! Balíček na měs. K 2.50 jediné zasílatelství firmy F. ŠIMANOVSKÝ, (vývalý lesník), dodavatel do největší české lékárny v Chicagu. Praha-Král Vinohrady, Jablonského ul. čp. 1147.

Nutno psáti ulici.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBORIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici pod Hostýnem. -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilkou vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Nejlepší kamna a sporáky obdržíte jediné u firmy:

Bartoloměj Audy
v KROMĚŘÍŽI. Ceny mírné a za veškeré práce se ručí.

Dopíšte si

o vzorky M. Jirsové, maj. rukodilné tkalcovny - -

v Novém Hrádku

na pomezí Pruska. Král. České.

V. SEMERÁK, sochařsko-kamenný závod V OLOMOUCI,

odporčuje se k provedení prací hřbitovních, rodinných hrobek, pol. křížů atd., kostelních oltářů, křtitelnic, kazatelen a křížových cest z um. kamene a car. mramoru. — Nákresy a offertory — — — zdarma. — — —

Ruční výroba a zasílatelství kanafasů, sípek, zefířů košilových a šatových, grisetů, plátka, kapesníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží úplně čerstvé, nejstálější barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojně zakázky na český výrobek. Křesťanská firma Ferdinand Měšťan v Bystřem u Nov. Města n.M. (Čechy). Vzorky zdarma, zásilkou přes 20 K franko.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Kdo dobrá semena hospodářská, zeleninová,

květinová, jakož různé rostlinstvo a ovocné stromy potřebuje, žádejte ceník od firmy

VILÉM STRAUCH, velkozávod zabradnický a semenářský, VSETÍN, Morava.

»Werichovo«
polévkové koření
»HELVETIA«

jest vydatné masové chuti a oblíbené na každém stole. Veliká úspora masa. K dostání v továrně požívatelné

F. WERICH,
Brno - Židenice.

Zubní lékař

MUDr. Fr. Špaček,

Brno, Ferdinandova ul. 28.
Umělé zuby, plomby všeho druhu.

Při chorobách plic, kašli, astmě, záduše výborně se osvědčilo

»SVATOHORSKÉ THÉ«,
malý balíček K 1.50, velký K 3.—.
Tisíce poděkování. Žádejte výslovně »Svatohorské« a jiné odmítněte. K dostání v lékárnách. Zasílatelství F. Vítek a spol. v Praze, Vodičkova ul. 19.

K nákupu

SUKEN

doporučujeme
solidní firmu

Ant. Tomec,

vývoz suken v Humpolci
(Čechy.)

Vzorky zdarma a franko
k nahlédnutí.

Veškeré práce tiskové

zhotovuje rychle,
levně a moderně

Grafický ústav

Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya

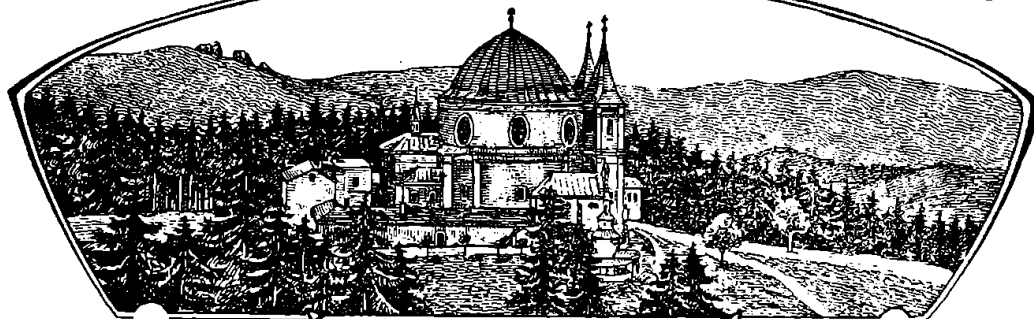
v Holešově na Moravě

Grafický ústav Zaorálka a Tučka nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

3. číslo.

IV. ročník

OBSAH: Ctih. sluha Páně P. Martin Středa, kněz T. J. (S vyobr.) — O Kriste Pane. (Báseň). — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Píseň k Panně Marii na Sv. Hostýně. — Nevykonaná závět. — Pastýřský list. — Několik úkazů ze ženského hnutí. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Z církve a ze světa. — Literatura. — Listárna.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Poděkování za uzdravení. Tisícere díky vzdává rodina M.... z Těšic Marii Panně svatohostýnské za pomoc v jisté záležitosti. — Marie M.... z T. děkuje Marii Panně za uzdravení v chorobě plicní a žaludeční. Vyplnila se zase slova sv. Bernarda: »Nebylo slýcháno od věků, že bys byla někoho opustila...« — M. Z. plnic slib svůj vzdává veřejně díky nejbl. Rodičce Boží, ctih. Martinu Středovi a sv. Ignáci za vyslyšení a pomoc ve velmi tísnivých záležitostech a za obrácení jisté osoby. — T. z L. vzdává sv. Antonínu z Paduy dík za uzdravení a posílá redakci 2 K na chléb sv. Antonína. — Z. L. vzdává díky P. Marii za vyslyšení a věnuje 10 K na kříž. cestu. — F. B. z V. posílá z vděčnosti za vyslyšení 4 K pro Sv. Hostýn.

Dary pro Sv. Hostýn. Sl. Magd. Hrbková z Citolib Č. krásné antependium vlastnoručně zhotovené. — L. Klabusay 728-01 K na kříž. cestu. — Z. N., Jankovice na kříž. cestu 4 K. — Nejmen. na kostel 3 K. — Nejmen. oltářní plátno. — Sl. B. Janická z Frýdku kovové pozlacené květiny na svíčky, — K. M. z P. na světlo 10 K. —

Počasí na Sv. Hostýně. I na Sv. Hostýně počíná už teplo. Dne 13. května bylo v poledne o 2 hod. + 22-0° C.

Poutě na Sv. Hostýně. První procesí, jež letos z Moravy zavítalo na Sv. Hostýn bylo z Přilep. Přišli s dp. Tihelkou, holešovským kaplanem. — První pout vydafila se skvěle. Přes 3000 lidí přistoupilo ku stolu Páně.

Milodary pro sv. Otce. Ant. Coufal, obchodník ve St. Vsi u Přerova 3 K. — Nejmenovaný 1 K.

Z církve a ze světa.

Cechy. Světícím biskupem v arcidiecesi pražské jmenován Dr. Frant. Brusák. — Znamý poslanec dr. Jos. Herold zemřel a pochován byl za veliké účasti poslanců, vysokých hodnostářů a lidu na vyšehradském hřbitově.

Morava. Duchovní pout do Lurd má se letos konati z celého světa. Na popud hraběte Acquaderního v Bologně, předsedy ústředního komitétu jubelního, byli pořadatelé českých poutí do Lurd bratři Kolískové jmenování zástupci podniku pro naše kraje. Poněvadž pak celá akce děje se za pretektorátu jak sv. Otce tak nejdp. biskupů, zasluhuje důvěry a podpory. — Druhý kurs pro koktavé bude zřízen v mor. městě Den a město oznámí se insertem. Nemajetným zdarma. Příspěšky na adm. časopisu »Učitel zdravé mluvy« Praha II. 190.

Rakousko-Uhersko. Německá spolková knížata a zástupcové tří hausovních měst s německým císařem a pruským králem v čele přijela 7. května do Vídně blahopřát císaři a králi našemu k jeho panovnickému jubileu. V řečích promluvených dán byl výraz myšlence míru, jejíž skvělým představitelem je náš panovník. — Záležitost s Wahrungem nebyla ještě skončena a už jiná aféra rozčilovala mysl všech katolíků. Židovský profesor ve Vídni dr. Feilbogen zjednal si prostřednictvím prý velevyslance u Vatikanu, maďarského hraběte Sezcse, pro sebe, svou manželku a příbuznou vstupenky, aby směl býti přítomen v Sixtinské kapli při mši sv. svatého Otce. Všichni tři přistoupili i ku sv. přijímání. Což vzbudilo u spolupřítomných veliké pohoršení. Hrabě Sezcse dověděl se to, vykonal omluvnou návštěvu u sv. Otce a ministr zahraničních záležitostí bar. Aehrenthal zaslal hned sv. Otci

usmířovací přípis. Prof. Feilbogen však dostal dovolenou, t. j. z trestu nesmí tento běh přednáseti. — Známy katolický kněz Ondřej Hlinka byl v poslední době pro dva články uveřejněné v »Ludových Novinách« odsouzen na dalšího 1½ roku vězení a ku 400 korun pokuty. — Záhřebská universita byla banem Rachem zavřena, následkem čehož odešlo 900 akademiků na university jiné, mezi nimi také do Prahy. Dalo se jich tam zapsati 180.

Japonsko. Americké katol. listy píší o ukrutnostech a vyhlazovacím systému, jehož se Japonci dopouštějí na obyvatelích ostrova Formosy a poloostrova Korey.

Persie. Od té doby, co je zaveden parlament, jsou v zemi stále nepokoje. Na hranicích rusko-perských udály se srážky mezi lupícími Kurdy a ruským vojskem.

Francie. Při volbách do zastupitelstev měst ztratili ve většině měst socialisté mnoho hlasů. — Odpadlý kněz Josef Roussin, jenž svého času pro rozkol v církvi francouzské pracoval, navrátil se kajicně do lůna církve katolické

Italie. Ku sv. Otci přicházejí už poutníci z různých zemí. Nedávno byli u něho bodři Tyroané, jež sv. Otec přijal v audienci, ač byl silně zachlazen. — Poněvadž sv. Otec spojil diocese Troji a Lucerie v jednu, použili toho někteří lidé, aby si shladili záhu na kostelu. Kněze z kostela vyhnali, rozmlátili okna a sedadla biskupská. Hlavní však příčinou bouře prý bylo, že biskup při volbách nechtěl žádnou stranu podporovati.

Rusko. Dle Verguna (»Drang nach Osten«) mají 2 miliony Němců v Rusku 43 časopisy. A sice v Jurjevě vychází 1 denník, v Libavě dva denníky, v Lodži 2 denníky a 1 dvakrát denně, v Mitavě a Holdingeně po 1 týdně, v Moskvě 1 denník, v Oděse 1 denník, v Pernově 1 denník, v Petrohradě 2 denníky, 1 časopis technický, 1 lékařský a 3 evangelické, v Revalu 2 denníky, v Rize 1 dvakrát denně 1 denník, 5 týdně a 1 měsíčník. Kromě těchto pravidelně vycházejících mají Němci ještě časopisy ve městech: Arensburku, Archangelsku, Astrachani, Volsku, Vesenberku, Kazani, Kursku, Nižním Novgorodě, Nikolajevě, Novočeskasku, Orenburku, Penze, Rostově n. D., Saratově, Samařě, Simbirsku, Šmolensku. Divadel stálých kromě pohostinských berlínských a vídeňských společností je celkem deset. V Petrohradě dvě, v Rize dvě, v Moskvě, Lodži, Revalu, Mitavě, Libavě a Jurjevě po jednom. Skoly jsou tyto: v Rize je polotechnika, v Revalu vyšší škola, v Oděse reálka, v Petrohradě 4 střední skoly a 6 církevních škol. V ostatních stoličných městech Moskvě, Kyjově a Varšavě není středních německých škol nedostatek. Nižších škol je asi 544. — Na Rusi je jinak klid. Obyvatelstvo stěhuje se v hojném počtu na Sibiř. — Z Kyjova poslal tamnější svaz »Pravých Ruských Lidí« sv. Otci soustrastný telegram, ohledně případu Feilbogenova v Sintinské kapli.

Katolická církev v Sev. Americe. Podle Catholic directory pro 1908 jest počet katolických křesťanů, když se vpočtu katolici

na Filippinech, Kubě, Portoriku a Hawai k nim — 22,018.898, z nichž připadají na Spojené Státy 13,887.426. Má pak 132 církv. hodnostářů, totiž 1 apoštolského delegáta, 1 kardinála, 13 arcibiskupů, 94 biskupy, 2 arcipaty, 17 opatů, 2 apoštolské vikáře, 1 apoštol. prefekta a arcibiskupa setanského, jenž stále v Římě přebývá. V unii pracuje 15.665 kněží, mezi nimi 11.496 církevních a 4069 řeholních; jsou pak v Americe Benediktini, Františkáni, Jesuité, Redemptoristé a 45 rozličných kongregací řeholních. Počet chrámů Páně ve spojených státech obnáší 12.513, z nichž 8408 má svou vlastní duchovní správu, 4105 jest filiálních. Kněžských seminářů má 84 a v nich 5609 studujících. Kromě toho 200 kolejí na výchovu mužské mládeže, 697 akademií na výchovu ženské mládeže; nad to obecných škol 4443 s počtem žáků 1,310.300. Působí pak v rozličných ústavech 57.463 řeholnic. Ve 272 sirotčincích nalézá útulnu 42.597 ústavů. S katolické strany se udržuje 1054 ústavů dobročinných. Roku 1907 učiněn prvý pokus postavit kostelík na kola, tak že s ním jezdit se může z místa na místo. Arcibiskup Quigley z Chikaga posvětil jej ke cti sv. Antonína.

Blahu lidstva věnovány jsou lékárníka A. Thierryho balsám a masť z růže stolisté — o jichžto světovém výsledku svědčí nesčetné děkovací dopisy. Tyto oba světoznámé, v jich léčivém účinku nepředstížitelné prostředky, které se nikdy nezkaží, přináší skoro vždy výsledek a pomoc. Třeba tedy mít tyto dva světoznámé domácí prostředky vždy doma v zásobě, odmítnouti, ale veškeré padělky, protože jsou bezcenné a trestné. Thierryho balsám, 12 malých nebo 6 velkých lahví stojí 5 K a Thierryho masť z růže stolisté 2 kelímky 3-60 K a jsou právě k dostání z lékárny u »Anděla strážce« A. Thierryho v Pragradě u Rohatce-Sauerbrunu.

Redakci zasláno:

Doporučují se:

Hodinky, litanie a rozjímání pro šesti-nedělní pobožnost sv. Aloisia. Nákl. Fr. Zetka v Krásné.

Konstantin Cyrill a Methoděj, slovanští apoštolové. Napsal Fr. Snopek. Olomouc.

Tři obrazy z Moravy předhistorické. Nakreslil Vojtěch Srba. Tiskem družstva knihtiskárny v Hranicích.

Perla panenství. Od P. Fil. Seeböcka. Přeložil Al. Štěpina, kněz diec. královéhradecké. Solnohrad. Tiskem a náklad. Pusteta.

Pobožnost na slavnost Božího Těla. Nákladem Fr. Zetka v Krásné. Tiskem družstva knihtiskárny v Hranicích.

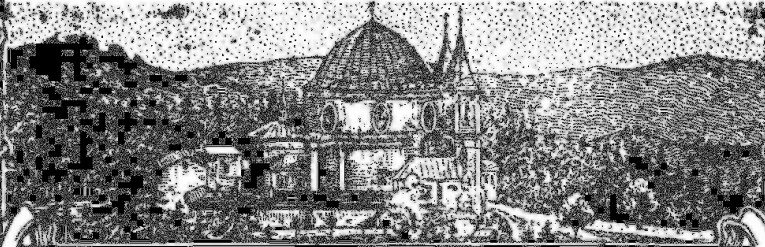
»Václav«. Redig. K. Balík, Černovice, Čechy

Listárna.

J. Černý, Brno a sl. Vilma Juzová mají předplaceno za rok 1908. — Do »Příbora«: U p. Aloise Borka jsou »Hlasy Svatohost.« a jiné různé katol. časopisy na skladě.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK LIDOVÝ

Redakce a administrace na Sv. Hostýně u Bystřice p/H.
Celoroční předplatné 1 kor. „v Americe \$ 0'25.
Ročník IV. — Začátek 1. dubna, konec 1. března.

3. číslo.

1. června 1908.

Ctihodný sluha Páně, P. Martin Středa, kněz Tovaryšstva Ježíšova r. 1608.

Ctihodný sluha Páně, P. Martin Středa,

kněz Tovaryšstva Ježíšova roku 1608.

Betos bude tomu co nevidět 300 let, kdy náš milý ctihodný sluha Páně P. Martin Středa zavítal na Moravu, aby v koleji Tovaryšstva Ježíšova v Brně nastoupil svůj noviciát. Životopis jeho, který vydalo »Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje« r. 1889, za nějž vděčnými jsme sl. spisovateli vldp. Janu Tenorovi, praví, že to byl den 25. měsíce září l. P. 1608. Z té příčiny věnuji se na památku jemu řádky tyto. Avšak ještě jiné příčiny pobádají k tomu »Hlasy Svatohostýnské«. Co chvilí docházejí na Svatý Hostýn zprávy*) o mocné přimluvě tohoto ctihodného sluhy Páně, jak vyslyšány byly úpěnlivé prosby trpících. Sem směřují také dotazy, co lze učiniti, aby úcta muže, na ctnosti tak bohatého, rozšířena byla a kam se ve příčině této obrátiti jest. A zajisté zasluhuje toho slavný ochránce Brna a veliký dobroděj lidu českoslovanského, aby mnozí obeznámili se jeho životem, utíkali se k němu, vzývali jej, poroučeli se velikému vynikajícímu příteli Božímu, aby u trůnu Božího tím více se přimlouval za nás. Jsou časy trapné, boje o poklady naše katolické všude. Úklady nepřátel skrytých i veřejných na potkání. Máte-li věrný a zajímavý životopis jeho doma, vezměte a čtěte; nemáte-li, v »Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje« v Brně lze jej za laciný peníz obdržeti.

O poměrech, které počátkem XVII. století ovládaly Moravu, nelze se rozepisovati. To říci jest, že byly tehdy pro katolíky velmi smutné časy. Vzpouřa proti katolické církvi a revoluce proti císaři a králi Rudolfovi II. byly sosnovány od stavů protestantských, kteří vládli v zemi. Katolíků byla hrstka! Bohu díky, že měli v čele kardinála Fr. Dietrichsteina, biskupa olomouckého, muže věru apoštolského, a pak několik aspoň věrných mužů z přední šlechty.

Arcikníže Matyáš vedl boj bratrský, dosti krutý, proti staršímu bratru císaři Rudolfovi II., nutkaje jej, aby se vzdal panování. Podporovali jej v této vzpouře stavové protestantští, začez spoléhali na Matyáše, že jako se oni ujímají jeho, i on bude podporovatelem záměrů jejich a vykonavatelem jejich přání. Svoboda náboženská a svoboda politická bylo jejich heslo; než neměla to býti jen svoboda, nýbrž úplná nadvláda protestantů v zemi nad lidem, ba i nad samým panovníkem. Matyáš měl jen tolik moci míti, kolik by mu stavové dopřáli. Bylť Matyáš a jeho rádcové katolíci, které by byli rádi zbavili všech svobod, aby nad potlačenými katolíky mohli si vítězně ruce podati.

Morava byla tehdy odtržená od Čech a měla za panovníka Matyáše, kdežto v Čechách ještě vládl císař Rudolf II. Na Moravě stal se Karel ze Žerotína, vůdce protestantů, zemským hejtmanem, jemuž připadly otěže vlády zemské, tak že na vrcholu moci stanul. Smutné věru to byly tehdy pro naše předky doby. Než ve spustošené zahradě, jakou byly země koruny svatováclavské, vzrůstal stromek štěpený, jenž měl časem přinésti požehnané ovoce. A stromek tento byl mladistvý Martin Středa. Dospíval ku 20. roku věku svého; neboť se byl narodil dne 11. listopadu 1588 v Horním Slezsku, blíže bývalého království Polského ve městě Hliviči. (Viz Jan Schmiedl »Historia Societatis Jesu prov. Bohemiae«, kdežto Bohuslav Balbín, odvolávaje se na Knihu zkušební kolleje Brněnské, klade rok 1589 za rok narození ve svých Miscell. IV. hagiogr). Otec jeho, konšel městský, vynikal mezi měšťany zbožností a moudrostí, kdežto jeho matka, roz. Polednova, měla v Tovaryšstvu Ježíšově už svého bratra P. Jiřího Poledne, který v řádě vynikal učeností, takže pověřen byl důležitými úřady, mezi nimiž byl rektorát na vysokých školách Pražských.

*) Viz roč. II., str. 104, III. 128, 143, 159.

V noviciátě Brněnském prospíval Martin Středa rychlým postupem do vrchu dokonalosti; neboť již na gymnasium jesuitské v Hlohově a pak na filosofii v Praze, kde přijat byl do Svatováclavského semináře mezi chudé studující, jenž byl také pod dohledem kněží z Tovaryšstva Ježíšova, vynikal zbožností a pilností. Zdraví mu valně nepřálo od dětských let; proto se divili, kdo jej znali, že byl vůbec přijat do řádu, který potřebuje členů zdravých na těle i na duši. Než učitelé jeho dobře věděli, jaké to omilostněné dítě a byť i záhy zemřel, že bude na věky ozdobou Tovaryšstva Ježíšova v nebi. Však Prozřetelnost božská vyvolila si Martina Středu k velikým věcem, které dokázal na rozličných místech a v úřadech vynikajících Tovaryšstva Ježíšova až do své bohumilé smrti dne 26. srpna l. P. 1649, ačkoliv neustále pokašlával a se souchotinami zápasil.

Martin Středa byl velice schopný jinoch; proto také s neobyčejným úspěchem vykonal své studie jak v Tovaryšstvu tak před vstoupením do něho. R. 1622 dne 14. listopadu, když byla Universita pražská doplniti Karlo-Ferdinandská odevzdána Jesuitům, byl Martin Středa první, který veřejně za dra. filosofie graduován byl, načež mu přikázána stolice filosofická na vysokých školách, by vykládal Aristotela. Nebývá obyčejem, aby členové Tovaryšstva po odbytých zkouškách byli slavně za doktory prohlášeny; než P. Středovi pro jeho skromnost, učnost a svatost ustanovil sám vrchní celého řádu generál Mutius Vitelleschi, aby na universitě pražské ve chrámě sv. Salvatora při koleji Klimentinské na doktora bohosloví slavně povýšen byl; načež tam přeměnil stolicí filosofickou za theologickou.

Záslužno by bylo vypsati jeho činnost ve školách, ano pokoušel se i na missiích působiti, ovšem toliko mimořádně.

Hlavní působiště jeho bylo v řádě samém, kde pro vynikající rozšafnost a zároveň velikou skromnost a lásku ku svým spolubratřím požíval neobyčejné úcty a vážnosti doma i mimo dům. P. Středa byl všecek v rukou božích. Nespoléhaje na sebe pro chatrné zdraví, odevzdán byl úplně do vůle Boží, takže vůli Boží poznati a záměry Prozřetelnosti božské ve skutečnost uvést, oživovaly duši jeho; bytť mužem dokonalé poslušnosti sám a poslušnost dokonalou žádal na svých světcích.

Roku 1628 řídil kolej Brněnskou, kde se s kardinálem Dietrichsteinem nejen seznali, nýbrž navzájem apoštolsky se podporovali. Jaké tu práce po celé Moravě, jaké starosti, jaké podělování prací jednotlivcům v domě, aby úspěšná co nejvíce byla činnost podřízených jeho.

Z Brna po třech letech byl přeložen do Prahy, kde vzrostla působnost jeho do nadozřína, až konečně vyměnil úřad rektora koleje Svatoklimentské, který odevzdal strýci svému P. Jiřímu Poledne, se starostmi provinciála r. 1638. Zúfala válka třicetiletá. Každou chvíli nejen ohrožováni byli Jesuité v rozličných domech, nýbrž i přepadávání, drancování, ze země vyhánění. Jakého tu přerušování v pracích po domech jesuitských i mimo domy, ve chrámech i ve školách! Arci že vyhledával všady muže zdatné a plné vlivu na osudy, kterým vydán byl národ českoslovanský tehdy v zemích koruny svatováclavské, spěchal jim na pomoc radou i skutkem, mezi nimiž byl také vévoda Frydlandský Albrecht z Valdštýna. O tomto šťastném a tak nešťastném vojevůdci psalo se mnoho z obou stran, příznivě ale mnohem více nepříznivě. Nuže ctihodný sluha Páně P. Martin Středa zajisté jej dobře také znal. Pamětihodno jest, co o pobytu jeho v Chebu zaznamenáno jest. Mělit jesuité v Chebu kolej se školami, mimo to i všechna duševní správa byla jim na ten čas svěřena, kterou s takovým úspěchem zastávali, že za krátko 265 osob zase do katolické církve uvedli. Sem přišel r. 1638 P. Středa, aby jako provincial visitoval. Tovaryšstvu náležel dům, ve kterém před 4 roky byl zavražděn Valdštýn a říkalo se, že straší ve světnici, kde usmrčen byl. P. rektor vykázal pak P. provinciálovi tu světnici za příbytek. Ctihod. sl. P. nevěda, co se o ní vykládá, beze všeho se v ní ubytoval.

Co se mu však v noci přihodilo, není známo. Ale velmi časně ráno vstal a o půl páté hodině už sloužil mši sv. v barvě černé. A když bylo po snídani, pravil před druhými spolubratry k P. rektorovi: »Ať nikomu již neuděláte, abyste hosta, jemuž byste nic neřekl, uložil na místě, kde straší. Nic už budoucně nebude. A já přikazuji všem, aby nikdo špatně nemluvil o Valdštýnovi; byl by zpozdlý býval, kdyby po království Českém toužil, neboť věděl přirozeným během, že nebude déle živ, než dvě léta; a byl stížen rakovinou na nohou, tak že kolik liber hovězího masa denně potřeboval«.

P. Středa byl muž Boží. Kdo nám vypoví, jaké služby prokázal tehdy katolické církvi a katolickým panovníkům v mocnářství Rakouském? Po druhé viděti P. Středu jako správce kolleje Brněnské, kde si počínal jako Bohem nadšený věstec, když Švédové obléhali Brno; a jako Gedeon vítězil nad nepřátely lidu vyvoleného, tak P. Středa nad nepřátely vlasti; neboť byl v pravdě tento muž Boží, jak na jisto postaveno jest v historii markrabství moravského, od Boha daným zachovatelem Brna a veškeré vlasti, která závisela na záchraně hlavního města Brna, jako v Čechách Prahy.

Hla ní vojevůdce a obhájce Brna hrabě Ludvík Radvit des' Louches sám napsal z Vídně 12. dubna 1675 rektoru Brněnskému takto: »Když povolán jsem byl r. 1645. k hájení Brna proti Švédům, nabyt jsem příležitosti, abych seznámil se s P. Martinem Středou. Poznal jsem pak brzy ctnost a příkladný život tohoto muže, že častěji jsem s ním rozmlouval a důvěrně obcoval. Zdá se zajisté, že posílily k statečnému odporu proti nepříteli vroucí modlitby a ustavičný půst P. Středy, jimiž nebesům na zachránění a bezpečí města násilí činil tak, že sám nepřítel konečně pozoroval že jakási ochrana nebeská na městě spočívá. Za času onoho hájení města, kdykoliv měl jsem po svém těžkém zaneprázdnění maličko kdy, navštěvoval jsem P. Středu a rozmlouval jsem s ním a vždy od něho útěchu a poklid ducha jsem si odnášel.«

Než spěchám už ke konci. Po druhé uvalilo Tovaryšstvo Ježíšova na znaveného již P. Středu úřad provinciála roku 1648, který byl poslední ve 30leté válce, kdy konečně došly zbraně katolické slavného vítězství Nermalou útěchou bylo mnohým v řadě jmenování jeho. Všude zjednával pořádek, napravoval svědomitě cokoliv za dobré uznal, jezdil z místa na místo, aby na vlastní oči vše prohlédl. Mnoho by se dalo psátí o svatosti jeho života, které se zjevuje v zásadách jej ovládajících, jakož i ve skutečích všemi pozorovaných. Žil po způsobu světce a zemřel také po způsobu světce a pochován byl za veliké účasti jeho ctitelů ze všech stavů ve chrámě Tovaryšstva Ježíšova v Brně, kde posud v kryptě tělo ctih. sl. P. neporušené odpočívá. Že se brzy utíkali k němu s důvěrou věřící, by nabyli pomoci na jeho přímluvu, jest známo a také že vyslyšáni byli. Podobně je známo, že se i o to ucházeli, aby ctihodný sluha Páně ke cti oltáře byl povznesen. Dosud se tak nestalo. Na nás záleží, abychom na základě živé víry s důvěrou se utíkali k němu v našich svízelných a strastech a tak rozšiřovali úctu k němu, již svatost života jeho zasluhuje. A zajisté čím více jej budeme vzývati, tím mocnějším se nám prokáže býti přímluvčím u trůnu Božího, čímž zjednáme slávu Boží jakož i oslavu ctihodnému s'uhovi Páně.

Ó Kriste Pane!

Ty chlebo jsi náš,
Tys pokrm pro nás sytý.
Ty srdce máš,
v němž každý tvor je skrytý.

Jsi nápoj náš,
jímž uhasíme žízeň
a po němž snáz
nevěry snesem trýzeň.

St. Stejskal.

A Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

III.

Neprodlévej aniž odkládej den ode dne! — tak volá nám nebeský zahradník do duše. (Sirach. 5. 8.) Když byl Hospodin prvního člověka a jeho družku do ráje uvedl, tehdy našli prvorodiče naši v rajské zahradě vše co nejkrásněji upraveno; neboť prvé nežli stvořil Adama jako krále světa viditelného a pána všelike přírody, upravil proň královské obydlí se vším zařízením, jako to bývá podnes, má-li se kde uhostiti urozená vrchnost bohatá. Zajdeme si jenom do nějakého lázeňského města před zahájením saisony za doby jarní. Co tu práce a spěchu v líčení a čistění bytů, v úpravě cest a cestíček, zahrad a všeho, co ku zvelebení lázeňského města slouží. Tisíce se vynaloží předem, jen aby vše mile působilo na vzácné hosty a ničeho se nepostrádalo k původnímu dojmu.

V ráji tudíž bylo vše už předem zařízeno, že nebylo potřebí, aby si teprve Adam vše po svém vkusu a svých potřebách zařizoval.

A nastala ona toužebná doba, kdy druhý Adam měl přijíti na svět. Ký div, že i proň, ba právě proň, nádherně upravena byla zahrada Páně, v níž se mu zalíbilo. I vyzdobil ji Hospodin Synu svému vším co do přírodní i umělé krásy nad pomyslení. A zahradou touto byla Maria, v níž se Ježíši Kristu tolik zalíbilo.

Nám se jedná o to, kdy se Maria Panna touto rozkošnou zahradou stala. Mnozí myslí, že tehdy se jí stala, když se nejsvětější Marii Panně zjevil archanděl Gabriel a pozdravil ji: »Zdrávas, milosti plná, Pán s Tebou, požehnaná jsi mezi ženami«, kdy se totiž vyplnilo, co bylo od počátku světa po prvním hříchu pokolení lidskému slíbeno; než pozorujme, že archanděl ji už velel jako milosti plnou a proto dávno již před tím byla onou rozkošnou zahradou, v níž příroda s uměním závodila při úpravě její. Tím méně lze říci, že teprve při smrti Ježíše Krista neb po přehořkém umučení Páně, ba ani při Narození jeho by se bylo uskutečnilo vše to, v čem ji velebíme.

Krásně jí to slušelo jako děvčátku, když prospívala věkem, moudrostí, a milostí u Boha i u lidí, tak že kdo by za to měl, že se rozvíjela jako poupě v roztomilou růži, mnoho pravdy by nám o nejsvětější Panně Marii pověděl, avšak minul by se pravdou mysle sobě, že se tehdy teprve zahrada tato upravovala. Zajisté se po celý svůj život rozvíjela více a více ve svatosti a krásě života svého, než upravenou zahradou se tehdy nestala, takovou už byla. Církev svatá slaví její Neposkvrněné Početí a vyznává neomylnou pravdou články svaté víry, že Blahoslavená Maria Panna ihned v prvním Početí svém nad veškeré sebe dokonalejší a světější bytosti už povýšena byla. Ještě se tudíž nebyla narodila, teprve dráhu života nastupovala a již na veškeré poklady milosti Boží bohatou byla, takže jí za přední ozdoby slouží, uctíváme-li ji, královnou bez poskvrny hříchu prvotního počatou. Proto byla již milosti plná v narození svém.

Rodiče pak její, sv. Joachim a sv. Anna, jakmile se z peřinek vyklubala a na své nožky postavila mohla — bylo jí tří let — zavezli ji do ústavu při chrámě Jeruzalemském zasvěťvše život její Hospodinu. Kdo nechápe zde vznešené a zbožné smýšlení rodičů její, kteří ve všem tom plnili vůli toho, jenž si ji byl upravil v přerazkošnou zahradu svoji. Zajisté lze říci, že přirozeně by se byla takovou rajskou zahradou stala, když se jí archanděl Gabriel zjevil, zvěstovav tajemství podivu hodné nebi i zemi, kdyby uměním milosti Boží nebyla již byla mnohem dříve. — Ano přirozeně by se byla stala rajskou zahradou, když nebeský zahradník sám přijav člověčenství na sebe, za svůj stánek si ji

vyvolil; avšak uměním milosti Boží, prve než sestoupil s nebes, počtěna byla Duchem svatým. — A přirozeně byla by zahradou rajskou, když poklad svůj na loktech nosila a naň jako do zrcadla rozkošného byla patřila, když s božským dítkem, s Ježíškem, v chudobě a tichosti šťastný život vedla; arcí uměním milosti Boží rozkošně spočívalo božské Jezulátko na loktech neb v klíně omilostněné své Matky. — A přirozeně by se byla rajskou zahradou stala, když ji staříček Simeon zvěstoval, že pronikne ostrý meč duši její: než Maria Panna byla tehdy v tichosti a trpělivosti dávno již vycvičena, jako protiventství a bolesti snášeti se naučila dříve, než-li uslyšel archanděl slova její: »Aj já dívka Páně, staniž mi se podle slova Tvého.« — Zajisté přirozeně krásnou by rajská zahrada tato se stala, když ji sám nebeský zahradník krví svou vlastní z kropil a zúrodnil, když totiž Ježíš Kristus ve svém umučení ponechal jí také velký podíl na díle svém, když bolestná Matka Páně pod křížem stála, vidouc umíratí Syna božského a jednorozeného svého: ale uměním milosti Boží byla jí dříve nežli svolila, že chce míti účasti v díle Vykoupení světa skrze Syna jejího. — Přirozeně krásnou bychom ji nazvati mohli, když se jí Ježíš Kristus po svém z mrtvých vstání zjevil, ana nevýslovně šťastná vrhá se mu do náruče a spočívá v jeho objetí: než uměním milosti Boží byla již před jeho z mrtvých vstáním, kdy silná víra v božství Syna jejího nezvyklala naději v ní, že se vyplní, co byl předpověděl, a láska její vítězila nade všemi strastmi. — Konečně přirozeně přerozkošnou zahradou by se byla stala, když po Nanebevstoupení Páně sestoupil Duch svatý na apoštoly, uprostřed nichž na předním místě zříme Královnu nebes a země, a náplň Milosti Boží a darů Ducha svatého sestoupila na Matku Páně: nuže nejsvětější Maria Panna jednak uměním milosti Boží, jednak přičiněním vlastním a spolupůsobením vynikala daleko ve všech ctnostech posvátného života nade všechny svaté a světice Boží, že si zasloužila čestný název nejen slouti, nýbrž býti Královnou andělů, patriarchů a proroků, apoštolů a mučenníků, vyznavačů a panen, ba bez rozdílu všech stavů nade vše co na nebi i na zemi.

Jaká tudíž podívaná samému Bohu, jenž s nevýslovnou rozkoší se prochází v rajské zahradě svojí! Jaká nebeská blaženost andělů a nebešťanů vesměs dlíti neustále v rajské této zahradě a kochati se, ba opojenu býti vůní a krásou její! A co pozemčané nemají zájmu pro ni, nedají se unéstí ku vzdělání svojí zahrady podle vzoru zahrady této?

II. Tázete se, tuším, zvědaví, kdy a kde začítí máte, abyste se stali také podobně upravenou zahradou. Odpověď je v pravdě snadná. Maria jest příkladem tobě. Učiň podobně. Avšak neprodlevej aniž odkládej den ode dne, tudíž co nejdříve začni, čím dříve tím lépe učiníš.

Svět asi ve své převrácenosti raditi vám bude, abyste nebyli bláhoví, že na to času dosti, až se budete hotoviti k smrti, až nebude o vás více svět se zajímati, až si budete moci říci »vše jsme okusili«, »už ničeho nemá pro nás svět«. »Korunovali jsme se růžemi, prve nežli svadly; nižádná nebyla louka, kteréž by nebyla přešla bujnost naše«, »nižádná rozkoš, kteréž bychom nebyli okusili.« (Moudr. 2. 8) t. j. dokud je člověk k světu, kdo pak by si svůj příjemný věk chtěl ztrpčovati! Mládež ať se jen vybouří, říkají i sami rodičové a omlouvají vše, co se ani omluviti ani dovoliti nesmí, tím méně schvalovati. Komu tudíž dáme za pravdu, či kdo má pravdu? Ovšem, bohužel, dávají světu za pravdu mnozí spozdíli synové a dcery toho světa!

Bylo to r. 1889, kdy se odbývala v Praze u sv. Ignáce májová pobožnost s kázáními, v nichž kazatel líčil jednak dítky mariánské, jednak syny a dcery tohoto světa. A kazatel do smrti nezapomene, trvám, kázání těchto časových, protože veliké bylo množství posluchačů lepších tříd, zejména mládeže akademické kolik set. Zajímavé bylo, jak mládež akademická a ještě více mládež v sukních obracela na sebe vše, co ukazovalo na nějakou přednost podle světa,

jak hlta!a téměř bohužel ne to, co by jí bylo jako dítkám marianským ke ctí sloužilo, nýbrž jako dětem rceme rozpustilým a nezvedeným svědčilo. Ještě by to bylo ušlo; než chování její stávalo se čím dále tím skotačivější, tak že jako v divadle — zapomněli že jsou v kostele — téměř na hlas projevovali svou libost a nelibost nad tím, co kázáno bylo. Ano i stráž s policií městskou viděla povinnost, že zakročiti potřebí.

Bohužel, že za naší doby jdou se světem i mnozí rozumní rodičové, mnozí vychovatelé a pěstounové na školách nižších i vyšších, což teprvé na vysokých! A víte, co to znamená? R. 1880 obrátilo zemětřesení jedno z nejkrásnějších měst řeckých (vždyť to byl ráj řecké země jménem Chios) v ssutiny. Domy a paláce byly za chvíli hromadou kamení a cihel, pod nimiž na tisíce lidí pohřbeno. Všudy bylo slyšeti spoušť a ohavnost. Myslíte si, veta po vši kráse. To už Chios nikdy nepovstane jako rajská zahrada ve svém půvabu.

Ale pozorujete, že Chios obrazem jest mnohé duše pusté.

Ale upamatuji vás ještě jednou na r. 1880. V královské Praze se stavělo nádherné divadlo, jehož úprava vniterná na milion zlatých a více stála. Aj hle, jednoho večera stálo veškeré divadlo v plamenech a za několik hodin vyhořelo vše, toliko zdě ani zevně nezačazené stály. A na milion zlatých škody musilo býti opět braženo, mělo-li povstati z rumu. Ovšem že povstalo, ač oběti byly veliké. A tak volal bych všem, kteří jsou v duši své jako po požáru: Neprodlévej aniž odkládej den ode dne!

A co škody nadělá povodeň, která neušetří ani přibytků a obyvatelů v nich ani nevinátek, neušetří ani nejbujnějších lesů, které strhá a zmaří od kořene, ba ani úrodné půdy, tak že ji i s úrodou buď zaplaví buď odnese, tak že škody na polích a na lukách, v lesích i na osadách na miliony. Kdo z nás starších se nepamatuje na průtrž mračen r. 1873 v Čechách a r. 1887 opět v Čechách, již obětí se stal i Karlův most v Praze! Tehdy při nejmenším bylo škody přes 10,000 000 zlatých! A to všechno nic neznamená?

Taková mládež nezvedená komu se má připodobniti? Neupírám, že na ní ještě leccos dobrého jest: ale mnoho-li! Podobát se pralesu, v němž rozmilý zpěvákček hnízdí a si prozpěvuje, ale hned pod ním lítá zvěř se prohání, lvové a tygrové řvou a jedovatí hadi ohrožují vše kolem sebe: jako ta něžná bylínka ve vysoké trávě v houšti, kde bodláčí a trní a všelijaké bejlí umořuje jí. Kde pak tu lze mluvíti o nějaké zahradě! A to že nic nedělá? Ve příčině života jak časného tak věčného znamená nesmírně mnoho, ne-li vše. Podívejte se jen na ty ubohé stvůry! Nešťastníci! Zeptejte se jich, kolik let počítají. V nejlepším věku jsou, před časem sestárli, neschopní práce, života, omrzenci zoufají sami nad sebou! Jak otupěli, znavení ničemností svou, vyžili ve věku, kdy nachovalí soudruhové jejich teprvé vlastně zahajují činnost úspěšnou a nastupují dráhu životní! Než dosti o tom.

Čtitelům pak marianským vykládati, kdy mají započítí úpravou srdce svého křesťanského, pokládám za zbytečné. Zajisté jsou přesvědčeni, že od prvých let pracovati jest na úpravě života, aby záhy bylo zahradou, v níž by se Hospodin milerád zdržoval. Z vlastní zkušenosti znají cenu života křesťanského. A proto volám každému: Neprodlévej, aniž odkládej. Amen.

Píseň k Panně Marii na Sv. Hostýně.

Od Rudolfa Stupavského.

Zdravas, jasná hvězdičko,
Hostýnská Ty Matičko,
Tobě patří každý dech
ve štěstí a žalu dnech;
[: mateřsky nás přiviň k sobě,
od zlého chraň v každé době! :]

Dej, ať víry drahý skvost,
jako zlatý vede most
k nebeským nás výšinám,
tam kde září Pravdy chrám;
[: mateřsky nás přiviň k sobě,
od zlého chraň v každé době! :]

Napoj srdce nadějí,
jako květy krůpějí,
když je v srdci nepokoj
a svět s duší vede boj;
[: mateřsky nás přiviň k sobě,
od zlého chraň v každé době! :]

Zapal lásky svatý plam,
v němž by shořel každý klam,
Bůh by láskou naší byl,
jenž nás v ranách lásky skryl;
[: mateřsky nás přiviň k sobě,
od zlého chraň v každé době! :]

Zaplaš z duše hříchů stín,
milostí svých otevř klín,
aby duše byla chrám,
Bůh kde čistý žije sám;
[: mateřsky nás přiviň k sobě,
od zlého chraň v každé době! :]

Svatoú sílou naplň hruď,
pomocníci naší buď,
když nás k zemi níž a níž
utrpení sklání kříž;
[: mateřsky nás přiviň k sobě,
od zlého chraň v každé době! :]

Zaplaň hvězdou Moravě,
v nevěry by záplavě
minula se úskalí,
kde vše zhouba zahalí;
[: mateřsky nás přiviň k sobě,
od zlého chraň v každé době! :]

Pros, by kosti Methoda,
drahokam ten národa,
z klínu země odkryl Pán,
víry skvost by zachován;
[: mateřsky nás přiviň k sobě,
od zlého chraň v každé době! :]

Svornosti nám vypros dar,
vlast by nezachvátil zmar,
aby silna v každý čas
štěstí síla všude jas;
[: mateřsky nás přiviň k sobě,
od zlého chraň v každé době! :]

A když smrti chladná dlaň
od nás vyžádá svou daň,
ve štěstí nás uveď říš,
v andělů kde sboru dlíš;
[: nebes jasná hvězdičko,
Hostýnská Ty Matičko! :]

Nevykonaná závěť.

P. L. Škarek T. J.

N minulém ročníku předvedl jsem ti sv. Cyrilla, právě jak se loučil před smrtí se svými spolubratry. Viděl jsi, jak plesal, jásal, že brzo již užije svého milého Ježíše. Jen jedno mu kalilo radost. Byla to ta veliká slovanská rodina, zejména my Moravané. Sv. víra sice se ujala již všude, ale podobala se útlé květině, již sebe menší nepohoda může zničit. A proto zapřísahal tak úpěnlivě svého bratra: »Bratře, neopouštěj drahých Moravanů, jakoby chtěl říci: »Máš-li mne rád, udělej mi jedno k vůli a to je: ničím se nedej odvrátit od hlásání víry milým Slovanům, na to obětuj vše!« Poslední závěť — —!

To slovíčko »závět« má do sebe cosi posvátného. Sotva je uslyšíš, a hned se vynoří před tvým zrakem obraz otce nebo matky, jak ti s chvějícím hlasem sdělovali s ou poslední vůli, již jim samým nebylo dáno provést. Tak nám to připadalo, jakoby již jednou nohou byli stáli na onom světě, podhrnuli roušku posmrtných tajemství a s těmito nabytými zkušenostmi s podivným výrazem ve tváři, s nezvyklou vážností sdělovali nám, co tam na nich žádali a provedení toho pro svou vlastní nemožnost nám na srdce kladli. Odtud ta posvátná úcta u všech národů všech časů k poslední vůli svých drahých, jejíž nesplnění pokládáno vždy za zvláštní zločin, který jako těžký balvan tíží duši zpronevěrce nepopřává mu ani klidného okamžiku.

Závět cosi posvátného — —! A zdali pak se podařilo sv. Methoději úplně vykonati závět svého bratra Cyrilla? »Pane Bože, zbav mé věrné všeliké pohanské zloby i všelikého mnohomluvného a rohavého kacířství!« Methoděj pracoval až do únavy do posledního vzdechu na slovanské vinici, ale aby viděl slovanskou rodinu jedné víry, toho mu nedopřáno viděti a bohužel ani nám. Máš, milý čtenáři nějakou snahu? Nuže, podívej se, to vše — ty ohromné lány, celou široširou Rus, Srbsko, Bulharsko, Halič, Pozňansko, Slovinsko, země koruny svatováclavské — vykázal Bůh rodině slovanské. Opravdu, zvláštní to láska.

A víš také, kolik z nich se přimlouvá k víře Cyrillomethodějské, Kristem hlásané a jediné pravé? Opravdu hrstka to asi 35 milionů ze 142 milionů. Všecky ty ostatní miliony slovanské světily se různým lodičkám, jež rozeznány bouří semo tamo se potácejí. zatím co věrný pastýř se srdcem krvácejícím stojí na břehu, kyne jim, kde mají hledati jediné bezpečný přístav. Než bohužel dosud nadarmo. A přece naši spolubratři získání býti musí, tak si to přeje Pán Ježíš a že k tomu dojíti musí, toho záruku skytá nám jeho slovo. Ale kdy? Brzo — — či ještě uplynou století? To závisí z velké části také na nás, na nás, na našich modlitbách, na naší obětavosti. A jak to? Zcela jednoduše.

Naším zbloudilým spolubratřím je k návratu do ovčince Kristova hlavně dvou věcí potřeby — světla a vůdce. Potřebují světla, jež by osvětlilo jejich zatemnělou mysl, rozprášílo veškerou tmou předsudků a lží, jež jim zatarasují cestu a ukázalo jim spasnou vznešenost římsko-katolické církve, pravé to nevěsty Kristovy. A k tomu nedostačí lidské přičinění, lidská námaha, neboť všecko to světlo, jež dovede poskytnouti rozum lidský, nebo výmluvnost lidská, je příliš matné a často, místo co by přivádělo člověka na pravou míru, ještě ho více odvádí. Zde nejvíce pomůže světlo milosti Boží, než toho právě lze se nám na dobrotě Božské vyprositi pro své spolubratry.

Vedle světla potřebují vůdců, apoštolů a i tu je na nás, abychom jim je zaopatřili. Ale jak? Snad má každý z nás i ženatý se sebrati a jíti někam na Rus apoštolovat? To by bylo těžko provést. Každý není proto, také každý nemá k tomu zdraví, plic, každý nemá tak tvrdé kůže, aby dovedl apoštolsky trpěti a do sebe nechatí práti. A i Pán Bůh toho od každého nežadá. Než ty dobře víš, že je ještě jiný způsob apoštolování, je to apoštolování almužny. Kolik je tu bohonadšených mladíků, kteří by se rádi stali apoštoly mezi Slovany, zvláště když tolik krajanů apoštoluje mezi národy neslovanskými, ale nemají ani do čeho kousnouti nad to aby se dali vzdělati na apoštoly! Kolik je tu již hotových misijnářů, kteří pracují do úpadu, ale nedostává se jim toho nejnutnějšího! Tisíce duší by získali, jen kdyby jim mohli pořídit aspoň kapličku, kde by je mohli shromažďovati a v pravdách svaté víry vyučovati! A zde — zde, milý příteli, je nejlepší příležitost pro apoštolskou almužnu.

Ale snad se mne ptáš, jak to mám udělati, komu to dáti? I to je velice snadné. Snad jsi již něco slyšel o apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda? Tento apoštolský spolek stanovil si právě svým úkolem pracovati na obrácení Slovanů

a to všude a tak daleko, kde zaznívá lhbá řeč slovanská. Ale já vidím, že se jaksi kysele tváříš při tom slovíčku »spolek«. Inu je pravda, těch spolků máme již tu a tam trochu mnoho jak dobrých tak nedobrých. Snad ty sám již máš jich několik na krku a nevíš si s tím modlením rady docela pomlče již o té ještě bolavější stránce, totiž peněžní. Než toho se ti tu netřeba báti. Povinnosti jsou zde opravdu směšné malé. Každý úd apoštolátu má se pomodliti každodenně jednou Otčenáš a Zdravas s přídavkem »Svatá Panno Maria, sv. Cyrille a Methode, orodujte za nás!« a měsíčně nejméně 2 haléři přispěti jako almužnou na obrácení Slovanů. Je to mnoho?!

Než vidím mnohého, že se tomu usměje mysle si u sebe: »Těmi 2 haléři toho asi mnoho obrátíte!« Nu dobrá, zdá-li se ti to málo, kdo pak ti zakazuje, abys dal více? Tak malý příspěvek je jen proto stanoven, aby i chudšas, v jehož nadrech hárá oheň cyrilomethodějského smýšlení a nadšení, nebyl vyloučen z tohoto apoštolského díla a mohl aspoň »vdoviným grošem« naň přispěti. »Co se dá s těmi haléři vykonati?« Milý příteli, mohu tě ujistiti, že kdyby ty haléře mohly mluvit, vypravovaly by ti o velikých činech, o velikých obrátcích hříšníků, již celá desetiletí tonoucích v kalu hříchu, vypravovaly by ti o tisících duších, jež právě těmito haléřům děkují za své zachránění. Ostatně, dá-li Pán Bůh, o tom si povíme příležitostně více.

Hle jak snadná příležitost se nám skýtá pracovati apoštolsky, státi se v pravém slova smyslu apoštoly na vinici Páně. Dále z toho vidíš, jak ani nestojí za řeč všechny tyto oběti i kdyby tu a tam zasáhly do živého, srovnáme-li je s obětmi, jež na sebe berou ony obětavé duše, o nichž jsem ti na počátku vyprávěl. A tyto oběti čekají je netoliko v pohanských zemích, ale i u našich bratrů slovanských, ano často horší ještě zde nežli tam.

Pastýřský list

vydaný Jeho biskupskou Milostí Františkem Xav. Schöpferem, biskupem Tarbsko-Lurdským, za příčinou 50letého jubilea zjevení Lurdských.

Zčeštil R. H. farář.

Pokračování.

II.

Zjevení Bernadettě učiněná nalezla odpůrce. V každé době sdělení nebes se zemí, zjevení nadpřirozená, která naplňují Starý i Nový Zákon, vyvolala námitky liché a nevěry.

Ten jest zákon bludu, psán hned na počátku věku: Satan, otec lži, vždy se bude snažiti, aby člověka proti Bohu pozdvihl. Když svatý kmet Simeon vzal na své rámě dítko Ježíše, obětované Marii v chrámě, zvolal s přízvukem prorockým: »Toto dítko jest ve světě ku pádu a ku povstání mnohých v Israeli, a aby bylo na znamení, jemuž bude odpíráno.« Božskému Mistru bude odpíráno od století do století i v jeho nauce i v jeho díle; církve katolická a její sluhové budou, jako On, terčem ducha záporného. V tom pozůstává celý život světců: oni potvrzují lidem poselství, jim od Boha daná, a zázraky, jež on v nich a skrze ně působil; napotom užijí proti nim se zvedati pochybu, posměch, vzpouru pýchy lidské.

Svaté ženy v evangeliu viděly Krista vzkříšeného. Sv. Štěpán, jsa kamenován, viděl nebesa a Syna člověka stojícího na pravici Boží. Sv. Pavel byl pozdvižen

do třetího nebe a nazíral na nevýslovnou krásu sídla věčného. Sv. Jan také byl vtržen do nebe a nalézal se tvář v tvář s božskou velebností.

Odporující bezbožnost našla pouze jedno slovo ku vysvětlení těchto nadpřirozených dějů: hallucinací! Tohoto pohodlného slova užívají odpůrci o všech těch, kteří během věků byli omilostněni návštěvami nebeskými.

Sv. Benedikt, sv. František z Assissi, sv. Dominik, sv. Tomáš Aquinský, sv. Ignác z Loyoly, sv. František Xaverský, sv. Terésie, blah. Markéta Marie, sv. Alfons z Ligori a tolik jiných — sami hallucinovaní!

Nevěra nemohla ani Bernadetty ušetřiti v téže potupě.

Hallucinována! Toto tak rozumné dítě, tak klidné, tak prosté, tak nad svůj věk rozvážné, takové upřímnosti a pravdomluvnosti, které odzbrojily její utrhače, pokud byli svědky jejího života! Žádná přepjatost v její zbožnosti, žádná rozrucha v jejím duchu, žádná chorobná citlivost, která by ji mohla vésti k blouznivým výmyslům. Její vědomosti, spíše prostřední, zachovaly vždy úplnou rovnováhu; ony se teprve delší čas po zjeveních vyvinuly. Předseda lékařů z Nievre dal o tom svědectví: »Její povaha klidná, pravil, prostá a milá ji nikterak nenakloňuje, aby tím směrem, totiž k hallucinaci poklesla.«

Na tom náhledu trváti bylo by tolik jako na zdravém rozumu a dějepisu se prohřešovati. — Dlouhá šetření, která předcházela rozsudku vynešenému našim ctěným předchůdcem biskupem Laurencem o povaze Bernadetty a skutečnosti zjevení, přinesla úplné jasnosti pro všechny lidi dobré vůle. Nemusíme již nyní s tím se zabývat.

Bernadetta nebyla hallucinována a nebyla klamána.

Jest pak nyní zapotřeby dokazovati, že ona nechtěla klamati?

O drahé a svaté dítě, odpusť nám, že pro stvrzení pravdy budeme mluviti o domněnce tebe tak nehodné! Máme před očima tvůj čistý a libý obraz. Slzy se nám vtrácejí, když o tobě rozvažujeme, a jsme zajisté více ochotni tebe prositi nežli tebe obhajovati.

Proč by bylo klamalo to pokorné dítě?

Klame se ze zlomyslnosti: Bernadetta byla upřímná a dobrá.

Klame se ze ctižádosti: Bernadetta hledala jen ústraní a ticho.

Klame se ze ziskuchtivosti: Bernadetta byla nezištnost sama; vždy odmítala i velkodušné nabídky i ty nejmenší dárky; zůstala tak chudou, že byla co nemajetná přijata u Sester hospice.

Klame se ze strachu: Bernadetta nikdy se neměnila ve svých výpovědích vůči hrozbám a nepřítzni policie, četníků a veřejné moci. Nezřídka osopovali se na ni i ti, kteří ji měli chrániti. Ona zůstala neochvějná ve svých svědectvích, při všem zachovávajíc pokoru svému věku příslušnou a úctu povinnou různým osobnostem.

Nikoliv, svatá věstkyně stejně neklamala jako nebyla klamána.

Proto učenci poctiví, na radu brání o událostech Lurdských, vyjádřili se i ještě před rozsudkem biskupa diecézního, jako professor ustanovený na fakultě v Montpellier, Dr Vergez: »Při zkoumání dějů nejhodnověrnějších, povýšených, nad obor vědy a umění, viděl jsem v Lurdech, ano dotýkal jsem se díla Božího, zázraku.«

Víte, předrazí bratři, s jakou vážností a autoritou náš ctěný předchůdce, biskup Bertrand-Sevère Laurence, učinil po čtyřletém zkoumání na základě výpovědi zkušební komise, svůj pevně odůvodněný rozsudek: »Rozhodujeme, že Neposkvrněná P. Marie, Matka Boží, se skutečně objevila Bernadettě Subirusové dne 11. února 1858 a ve dny následující počtem 18krát v jeskyni Massabejské u města Lurd; že toto zjevení jest opatřeno všemi známkami pravdy a že věřící o bezpečnou víru se opírají.«

»Podrobujeme pokorně své rozhodnutí soudu sv. Otce, který jest zřízen, aby spravoval veškerou církev.«

Pius IX. ráčil v Breve ze dne 4. září 1869 se vysloviti o »jasné evidenci té události.« Týž dal ve svých zahradách Vatikánských postaviti malé vypodobnění jeskyně Massabejské, kdež rád se modlíval; on poděloval nemocné vodou Lurdskou a sám jí také užíval. Jeho úcta (k Lurdům) nepřetržitě se osvědčovala a to způsoby nejněžnějšími. On posílal naši přemilé Paní někdy tu zlatou růži, jindy tu zlatou palmu a uložil nunciu apoštolskému v Paříži, aby v jeho jménu korunoval sechu Neposkvrněné Panny.

Lev XIII. dal při každé příležitosti svou úctu k sv. Panně Lurdské na jevo. On povolil zvláštní hodinky kněžské a mši sv. ku počtě Zjevení P. Marie. Tento velký papež vyslal kardinála Richarda, aby prozatímne posvětil chrám růžencový v r. 1889; v roce pak 1901 listem apoštolským, — jehož autentický otisk kázal zaslati na všechny patriarchy, arcibiskupy, biskupy a ostatní preláty katolického světa, — ověřil kardinála Langeniese rozkazem, aby slavným způsobem tento chrám v jeho jménu vysvětil. Konečně, když my sami jsme měli to štěstí jemu navrhnouti, aby jeskyni úplně naší podobnou v zahradách Vatikánských zřídil, přijal návrh náš s opravdovou radostí. Lev XIII. chodíval jako Pius IX. ku malé jeskyni, která později za novou vyměněna byla, a liboval si modliti se ve »svém francouzském koutečku,« jak jej s něžností nazýval.

Nynější sv. Otec papež Pius X., jehož úcta k sv. Panně Lurdské jest známa v celém světě, přál sobě, by jeho milý kouteček francouzský byl rozšířen a okrášlen, a vy jste nás velkodušně podporovali, vy všichni, kteří milujete Paní Massabejskou, abychom splnili přání srdce jeho.

Pius X. má tudíž před očima vše to, co tvoří slávu a půvab v Lurdech, skálu, jeskyni, naše svatyně, jejich souladný přehled, všecku líbeznost a poesii tohoto místa »proslaveného, dle jeho vznešeného výroku, podivuhodnými zjeveními Neposkvrněné Panny.«

Tak smýšleli, tak mluvili a jednali papežové, tak smýšlí, mluví a jedná katolický svět. (Pokračování.)

Několik ukazů ze ženského hnutí.

Píše K. M., učitelka.

Ona tichá působnost domácí, práce domácí vůbec, se tak často podceňuje. A přece dobrá znalost i sebe nepatrnějších prací domácích, jednak pro nedostatek věrných a spolehlivých služek, jednak pro zdražení životních potřeb hraje v rodině tak velkou úlohu!

Přes to však nesprávný onen náhled zapustil své kořeny v rodinách, jak venkovských, tak městských, zvláště úřednických. Na vesnici přeje si na př. matka zámožnější míti dceru vzdělanou. I pošle ji na 2 nebo 3 léta do města, aby navštěvovala buď školu anebo kurs nějaký a naučila se lepším způsobům. Když pak dívka dobu tuto ukončila, vrátí se domů, ovšem jako vzdělaná slečna, které každá práce, kde dříve rodičům vypomáhala, zdá se sprostou. Rodičové to trpí jako nutné zlo, jež souvisí se vzděláním. Ovšem jsou čestné výjimky; avšak většina dívek tato práci domácí více méně se vyhýbá a za ni se stydí.

Bylo by záhodno, kdyby ve všech ústavech pro dívčí vzdělání k tomu se přihlíželo, aby dívkám takové náhledy ihned z počátku byly vyvráceny a jin

v srdce vštěpována pravda, že každá práce zušlechťuje a hanbou je za ni se stydět i jí se vyhýbat.

Čisto pro věci méně důležité větší se přehlížejí. Tak se tomu stává i v tomto ohledu. Nejvznešenějším úkolem ženy zajisté zůstane úkol vychovatelský. Že každá žena i v sebe nepatrnějším postavení v tomto směru působiti může, dokazují nám výpovědi velkých mužů, kteří se přiznali, že pouhá prostá slova služebné tak na ně působila, že u věku pozdějším nutila je ku přemýšlení a přivedla je na cestu pravd sv. náboženství, jež by jinak duševním zrakům jejich byly zůstaly skryty. A výsledek byl, že počali žít životem opravdu náboženským.

Nejjistějším znamením však, že odchýlila se žena od cesty dobra a krásna a že setřela vše, co ženu zdobí, je vlažnost a lhostejnost u věcech náboženských a v úctě k Panně Marii.

Je známo, že žena vždy více chýlí se k náboženství nežli muž. Je to zcela přirozené. Vždyť ženu hlubší ovládá cit, vyvinutější má smysl pro krásu, tudíž i pro náboženství, jež tolik krás v sobě tají a proto ji mocněji upoutati může.

Jako je přirozeno, že žena více linouti má ku náboženství, tak vepsána je jí téměř v srdce úcta Mariánská. Vždyť mateřství P. Marie spojené s panenstvím obetkáno je půvabem, jenž každé srdce čisté vábiti musí, nejvíce však srdce ženské. Byť i žena nebo dívka nebyly nutkány k úctě P. Marie z ohledů čistě náboženských, musí ctít Pannu Marii alespoň jako ideál vši krásy a neporušenosti.

Co však často vidíme v těch, které se za vzdělané pokládají, když se mluví o věcech náboženských anebo úctě Mariánské. Útrpný úsměv na rtech, z něhož téměř vyčísti můžeme, že zbožnost je již věcí starou, pro nynější svět se nehodící, přežilou. Ovšem můžeme se jich tázati, zda pravda a краса se přežijí anebo sestárnou? Což ztrácí na krásě máj proto, že od věků každoročně se opakuje anebo zda slunce se svým světlem nemá již pro nás ceny a užitku, protože svítilo před tisíci a tisíci lety?

Zde jsem načrtla několik úryvků z toho, co v nynější době v ženském světě pozorovati možno, ponechávajíc to laskavým čtenářům, aby si sami utvořili o tom svůj úsudek. —

Na šikmé ploše.

Dějepisný obrázek. Napsal Alois Dostál.

Matka ho několikráte volala, nabízejíc mu bílé pečivo pomazané čerstvým máslem, ale O dřej vrtěl hlavou. Neměl chuti k jídlu dal se do všeho nutiti. Proto byl tak slab a nesílil.

Na jedné pouti setkala se Dočkalová se známou až od Olomouce a jí také nejmladšího syna ukázala. Statná selka chvíli prohlížela bleďého hochu. Potom se ptala na jeho stravu.

„Já bych mu pomohla“, chlubila se poutnice. „Máte nějaké krávy?“

„Sedm pěkných kusů při hospodářství“.

„Tak dejte tomu chlapci při každém dojení napítí teplého mléka od nejzdravější krávy. Potom uvidíte. Z počátku mléko nechutná, ale pak si člověk zvykne a rád pije“.

„Mléka máme, že by se mohl Ondřej v něm vykoupati“, odpověděla Dočkalová.

„U nás o nějaký máz nejde. Sbírané dáváme chudým lidem zdarma“.

„Dávejte je také svému dítěti a záhy se přesvědčíte“, připomenula ještě sestra od Olomouce.

Dočekalová poslechla. Hned následujícího dne Ondřej si šel s hrnčkem pro teplé mléko, nejdříve mu nechutnalo, dělal se o ně s kocourem, který se hlučně dovolával denní pochoutky, potom však i Ondřej zvykal a brzo mu malý hrnček nestačil. Změna při chlapci byla velice patrná. Jakoby to ani nebyl onen bledolící hoch, onen chlapec útlého těla. Obličej jeho kulatěl, vůčihledě mu přibývalo masa, sílil a utěšeně vyspíval.

Dočekalová blahořečila, že na onu pouť šla a zde dobrou radu zvéděla. Doma ani ji nenapadlo, že by tak jednoduchý prostředek tolik prospěl. To měla dobré vnuknutí, že se právě onu neděli vypravila na Hostýn a tady s moudrou ženou se setkala.

Dle slibu poslala jí nyní dopis, v němž vylíčila, s jakým výsledkem se rada setkala a také srdečně poděkovala.

Ondřej pil teplé mléko dále, až přímo kypěl. Ve zdravém těle byl i zdravý duch a schopnosti synovy se dále jasněji ukazovaly.

Od té doby ještě několikráte byl na Hostýně, ale vždycky pod dozorem někoho dospělého. Jak se vždycky na tu cestu těšil, jak se připravoval, šat si čistil a také peníze shromažďoval, aby mohl koupiti dárky pro domácí i aby dal svíčku na oltář. Ovšem matka mu přispívala a v tu dobu se mu dostávalo větších dárek.

Dočekalovi věděli, na co tak pilně shromažďuje. Už bylo usouzeno, že odejde na studie. Šaty a prádlo měl v pořádku. Celé prázdniny ho místní duchovní dopoledne připravoval, aby byl přijat do latinských škol. Jenom po obědě si proskočil a do přírody se podíval. O krám už ani nezavadil a k žádné práci nebyl nucen.

„To bych také stále v těch knihách ležel!“ poznamenal starší bratr Cyrill.

„Mne to těší“, odpovídal Ondřej.

Teresie s budoucím studentem souhlasila a mnohdy se podívala do jeho knih. To a ono ji zajímalo! V krámě měla mnohdy čas prohlížeti bratrovy knihy.

„Kdybys raději práce si hleděla“, říkala matka, když dceru při takovém zaměstnání zastihla. „Studie přece pro tebe nejsou“.

„Snad pojedje s Ondrášem do Olomouce a bude se tam učit“, vtipkoval Cyrill, přinášeje koš s teplým chlebem.

Teresie se zapýřila. Véděla, že tohle pro ni není, ale mladá duše její ráda zalétala do jiného světa. Aby ušla domluvám, odskočila na dvorek a krmila drůbež.

Ondřej nesoudil, že by se sestra nesměla zahluubati do věd. Viděl u duchovního, který s ním opakoval, že se rád obírá přírodními vědami a ty se také s nynějším povoláním jeho nesrovnávaly. Teď chápal, proč jako kazatel užívá tolik obrazů a podobností z přírody.

„V neděli poputujeme na Hostýn“, řekla Dočekalová Ondřejovi.

Chlapec už tam byl toho roku, ale znovu s radostí chtěl podniknouti cestu onu. Domáci správně hádali, proč hospodyně vede nejmladšího na Hostýn, že mu tam chce vyprostiti milosti, aby prospíval. aby se dobře učil, aby i v cizině zůstal tak hodným a nábožným, jako býval doma u rodičů, kteří nad ním bděli.

Vyšli časně a žádné jiné společnosti nehledali. Dočekalová věděla, že dluho u ní Ondřej nepobude, proto chtěla ho užítí. Otec se už chystal studenta odvésti do Olomouce.

Teď si vypravovali, nyní matka cestou syna upozorňovala, jak si má počínati, aby vždycky takovým zůstal, jakým byl posud k radosti rodičů.

Ondřej byl dojat, rád šel na studie, ale přece s těžkým srdcem opouští domov, kde mu bylo tak dobře a tak sladce. Jenom přikyvoval k laskavým slovům matčiným.

„Ale o prázdninách se vždycky podívám na Hostýn?“ zeptal se pojednou.

„Ovšem, můj drahý, přijedeš domů a potom vykonáme pouť“, odpověděla matka a v duši jí blesklo, že dobře s Ondřejem, dokud miluje poutní místo a vzpomíná na

Hostýn. „A dnes si tu koupíš obrázek, ten si přilepíš na víko truhlice, abys často pamatoval na Hostýn a na nás všechny“.

Ondřej hned počítal peníze, ale matka ho upokojovala, aby se nestaral, že mu obrázek ráda zaplatí.

A tak šli dále a Dočekalová také polohlasem si přezpívala nějakou píseň a modlila se střídavě s Ondřejem. To by ani nebyla pouť, když by se pouze bavili a si povídali o všedních věcech.

Na Hostýně posud stál starý chrám, ale už zde se čteně vystřídalo poutníků. Dočekalová se synem se vmísili mezi ně a s jedním proeesím vykonali pobožnost. V chrámě pobýli hodně dlouho a matka tu prosila za syna, aby ho Duch svatý osvětil, aby dobře prospíval, řádně se choval, pilně se učil a jednou v jakémkoliv postavení vyniknul. Dočekalová se spolu modlila za zdraví a zdar celé rodiny.

A Ondřej jakoby chápal myšlenky dobré své matky, podobné prosby vysílal k nebesům. I zdálo se mu, že Matka Páně se naň usmívá.

Dočekalovi pojedli pod stromy, koupili dary domácím a Ondřej si vybral pěkný obrázek Svatohostýnské Bohorodičky. Ten se bude dobře vyjímati na víku truhlice, v níž si složí knihy, šaty i psací potřeby. Nejednou, ale deset a dvacetkrát denně truhlice otevře a to neb ono z ní vydávati bude.

Když se na duchu i na těle posilnili, vraceli se domů. A hle, do polovice cesty přijel jim Dočekal naproti, aby se tak neunavili.

„Což z ponti pojedeme?“ řekla hospodyně.

„Mnohokrát jste cestu onu pěšky vykonali, dnes kousek se můžete svézti. S prázdným domů nepojeďte“.

Usedli a jeli. Ondřej vypravoval, jakou také sobě památku koupil a otec schválil všechno. Věděl, od koho návrh pochází a vděčně pohleděl na manželku. Vždyť i jemu na srdci leželo blaho a štěstí dítek. Ondřejovi pak přál, aby vystudoval, aby se pěkného postavení domohl, ale aby také zůstal vždycky hodným. Jenom tak propouští Ondřeje do světa doufaje, že splní přání a naděje, že se nestane lásky a důvěry svých starostlivých rodičů nehodným. (Pokračování).

Pomoc Panny Marie.

Skutečná událost. — J. Drbohlav.

»Tetičko, pro boha vás prosím, pojdte hned k nám, panímáma dostala opět silný záchvat; leží jako mrtvá. Nikoho není doma, všichni odjeli na pole a Hanka běžela pro lékaře. Potkal jsem ji právě za humny, když jsem běžel domů pantátovi pro pytlík s tabákem, který zapomněl ráno doma. Řekla mi, abych vám to hned vyřídil, byste došla k panímámě, že sama na to úplně zapomněla. Tak si jen prosím vás pospěšte!«.

Tak vyřizoval malý pasáček z vedlejšího statku sedláka Zmeškala selce Zahradníkové, vběhnuv bez pozdravení celý udýchaný do dveří. »Nebohá hospodyně; co ta se jen natrápí. Kdyby ji raději již P. Bůh vzal k sobě. Jí by se ulehčilo a hospodáři snad také.«

Tak mluvila selka Zahradníková sama k sobě, když pasáček rychle vyběhl ze statku a pádil na pole smutnou tuto zvěst oznámiti i pantátovi. Nic si z toho nedělal, když si v polovici cesty vzpomněl, že zapomněl pytlík i s tabákem doma. Vědělť dobře, že pantáta hned odejde domů ku nemocné, neb přes všechny ty trampoty a svízele, jež s ní musel zakoušeti, měl ji přece jen rád.

A nebyla to také žádná maličkost. Každý, kdo sedláka Zmeškala ve vesničce Bi. i v okolí znal, divil se jeho trpělivosti a lásce a spolu odevzdanosti do vůle Boží.

Manželka jeho skoro již sedm let trpěla na žaludeční nemoc a mohla jen něco málo jídla požívat, by se takto při životě zachovala. K tomu přidružila se ještě nemoc nobou, tak že trpitelka skoro po celých 7 let nemohla ani z lože povstati.

Hospodáře stálo mnoho práce, aby celý statek v pořádku udržoval. Neb dorostlých dětí tu nebylo, by otci alespoň v něčem byly nápomocny, a čeládka ponejvíce jsouc cizí, nestarala se o vše tak, jako o své.

Ještě dobře, že měl sedlák Hanku u sebe. Ta se jediná starala o domácnost a kuchyni jakoby ku rodině patřila. Měla však také za co býti vděčna. Neboť ujal se jí h spodář jako sirotka, ještě když byla dítětem. Posílal ji do školy a, když byla větší, přidržoval ji k hospodářství a manželka ke kuchyni. Na statku se jí líbilo a proto ani nezatoužila po jiné zábavě.

Zvláště po čas nemoci hospodyně byla užitečná. Všude dohlédla, kde se co dělá, čeládce dobře navařila a k tomu ještě nemocnou ošetřovala, tak že sedlák mohl s klidnou myslí v poli pracovati, věda, že nad domácností bdí Hanka.

Ulekl se, když mu pasáček sdělil zprávu, že panímáma byla opět těžkým záchvatem stížena. Nechav koně v poli, pospíchal domů, by dohlédl k nemocné a, co bude třeba, obstaral. Jen aby byl lékař doma, pak tu může býti na jeho kole v okamžiku. Mezi tím již Zahradníková upravovala světničku. V malé půlhodince byl zde lékař.

Však co měl činiti. Stále tytéž staré, křečovitě záchvaty. Nevěděl si rady. Předepsal lék, který měl sloužiti k umírnění bolesti, ale nikoliv k uzdravení. Neb vždy, když se loučil s hospodářem v nádvoří statku, říkával: »Zde může pomoci jen Pán Bůh!«

A dnes to řekl přede všemi zde přítomnými. Ovšem že vždy doufali v pomoc Boží, ale dnes jim ta slova více ještě utkvěla v mysli.

»Co máme jen činiti?« tázal se hospodář sousedky Zahradníkové, když doprovodiv lékaře, vstoupil opět do světnice k nemocné manželce.

»Kdyby nebyly Lurdy tak daleko a nevyžadovala cesta tak elkých výloh, hned bych tam manželku zavezl«, pravil sedlák Zmeškal. »Ale v takovém stavu, jako jest teď, snad by mi již na cestě zemřela. Tam by se jistě pozdravila, když se tam tolik zázraků na přímělu P. Marie děje.«

»Neupírám nikterak zázračné moci místa toho«, pravila Zahradníková, ale což nemáme my též své moravské Lurdy, kde se podobně též mnoho zázraků děje na přímělu P. Marie, které ale ponejvíce zůstávají mezi našim lidem a nepřijdou do veřejnosti?«

»Míníte snad Sv. Hostýn?«, tázal se Zmeškal.

»Ovšem že«, odvětila sousedka, »neb o kolika vyslyšeních jsem já jen slyšela, která se udála na přímělu P. Marie Svatohostýnské, neb použitím vody ze zázračného pramene.«

Na své vlastní oči jsem jednou viděla, jak jedna matka přinesla na rukou dítě, které bylo samý vřed. Před lidmi dítě vysvlékla ze šatiček, ponořila do studené vody a modlila se s důvěrou k P. Marii. Lidé, kteří to viděli, se nad tím až pozastavovali a matce to vytýkali, že může tímto způsobem dítěti přivoditi smrt. Ale ona se nedala odstrašiti. Po chvíli vyndala dítě z vody, dobře je zabalila a pospíchala do chrámu Páně, by tam Blah. Panna Maria dokončila, co u vody započala.

A když ona žena šla druhého dne domů, bylo dítě zdrávo; smálo se a žvatlalo radostně k matce se tulíc. Všichni, kteří to viděli, neb od ní slyšeli; divili se tomu velmi a důvěra jejich v přímělu P. Marie Svatohostýnské byla teď mnohem »větší.«

»Ovšem, ovšem«, namítal sedlák, »ale jak moha dostati tak těžce nemocnou osobu, do takového kopce?«

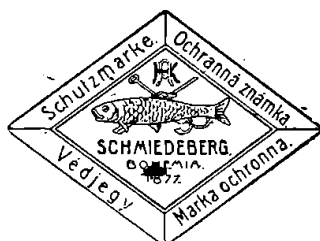
Pokrač.

DOPORUČUJEME P. T. ČTENÁŘŮM NÁSLEDUJÍCÍ

NÁKUPNÍ PRAMENY

A. KALLA,
první rudohorská
továrna na rybí konzervy
ve Šmídeberku. Čechy.

Založeno
r. 1877.

Založeno
r. 1877.

Zákonem chráněná známka.

**Největší závody toho druhu
v říši rakousko-uherské.**

V továrně svých zaměstnává přes 300 osob, zpracuje v sezoně více nežli 15.000 kg čerstvých ryb denně a vyrábí veškeré druhy ryb marinovaných, rosolových a pečených.

Zvláštní rozsáhlé velkoudírný

ryb největší toho druhu v říši, - -

z nichž dodává všechny v obor tento spadající druhy udě-
ných ryb a konserv a předčí svými oblíbenými výrobky
veškeré ostatní závody konkurenční.

Prosím žádejte ceníky zdarma a franko.

Jedině pravý **THIERRYHO BALSÁM**
jest jen
se zelenou **jeptiškou** jako ochrannou znám-
kou. Nejmenší zásilka 1 1/2 nebo 3/4 nebo 1 patent.
láh. na cestu K 5.— Obal zdarma. **Thierryho**
mast z růže stolisté. Nejmenší zásilka
2 kelímky za K 3.60. — Obal zdarma. Všude
uznány jako nejlepší domácí prostředky proti
žaludečním těžkostem, pálení žáhy, křečím,
kašlí, zablácení, zánětům, ranám atd. Objed-
návky nebo peněžní poukázky račte zasílati:
**A. Thierry, lékárna „U anděla stráž-
ce“ v Pregradě u Rohatce-Sauer-
brunnu.** — Sklad v ve většině lékáren.

SKVOSTNÉ POKRÝVKY :: ::

zlatem protkávané, 2 na postele a 1 stolní jen za 14 kor.
zasílá dobírkou a komu se nehodí vezme zpět

Josef Kostecký, Svratka 163.
Čechy.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýra doporu-
čuje se koupě obrazů **Vítězná Panna**
Maria Svatohostýnská a Příchod sv.
Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90,
bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vy-
placeným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod
L. Klabusay v Holešově.

**Umělecky provedené obrazy dle skutečnosti neb dle fo-
tografie** v barvách olejových, akvarellových, pastelem, pérem neb tuší, se zaručením věrné
podoby dodá Vám jedině umělecký ústav pro malbu - **V. K. BĚLSKY - BRNO -**
Orešská ulice 6. Mimo to nabízí se ku provedení: obrazů kostelních, maleb freskových,
sgrafitových, kreseb pro časopisy a ceníky, návrhů na plakáty, uměleckých adres a diplomů
a j. v cenách mírných. Rozpočty a návrhy zdarma **Jediný ústav toho druhu na Moravě!**

U Františka Zetka v Krásné
na Moravě

jsou na skladě: Hodinky, litanie a šestinedělní
nobožnost ku cti sv. Aloisia po 16 hal., pošt.
19 hal. při zásilce nejméně 10 výtisků franko.
Pobožnost při průvodu Božího Těla, litanie
o Nejsv. Svatosti, Písně na slavnost B. T. a j.
po 12 h. poštou 15 h. při zásilce 10 výt. franko

- - Obrazky - -

papírové (knížkové) v rozličné úpravě, pro poutě, missie,
břimování atd. Pohlednice poutních míst, obrázky v rámeč-
kách z celluloidu, plechu atd. obdrží obchodníci nejlevněji
u výrobce, jímž jest katol. firma

J. M. Derka, Sv. Ilkopeček u Olomouce.
Novinka: Celluloidové rámy na pohlednice.

Perla panenství,

modlitební kniha pro panny, sepsal P. Filibert
Saeböck, kněz řádu sv. Františka. Do češtiny
přeložil P. Alois Štěpina, kněz církevní. Váz.
v látně s červenou ořízkou 3.— K, se zlatou
ořízkou 3.30 K, váz v černé kůži s červenou
ořízkou 3.50 K, se zlatou ořízkou 3.80 K.

Seeböckova »Perla panenství« zaujímá bez odporu jedno z nej-
přednějších míst v literatuře ascetické. - Jsouc schválena a
vřele doporučována 16 církevními vrchnostmi vyšla v němeč-
ckém jazyku právě v 30. vydání a ve více než 100.000 výt-
iscích. České vydání poskytuje všechny výhody původního
německého a může tudíž všem panenským duším co nejlépe
býti doporučeno. K dostání u

**FRANTIŠKA ZETKA, obchod nábož-
předměty v Krásné u Val. Meziříčí.**

Velmi dobrý a laciný nákup ::

bez konkurence.

Vlastní výroba všech druhů růžen-ců, škapulířů, křížů a devotionalií. Sklad nejlepších

gramofonů a fonografů, ::

desek a válců za tovární ceny u firmy

JOSEF J. ANDER

velkoobchod hračkami, galanterním a poutnickým zbožím

V OLOMOUCI, FERDINANDSKÁ UL. 4. (blíže »Národního domu«).

Doporučujeme - -

Kolínskou cikorku !

**TKALCOVSKÝ ZÁVOD
CAMILL JURAJDA**

v Rožnově p. Radh. Morava
nabízí svá dobrá a trvanlivá plátina a »Rožnovské vebý« v mírných cenách. Obsluha rychlá a solidní. Za jakost se ručí.

- - Plícním - -
- chorobám -

(tuberkulím) a j. nepodléhá jelen tak snadno; řízen jest pudem přírody, požívá bylinu, která jej chrání. Bylinu tu možno jen lesníku poznati, což se podaří o Šimanovském, býv. lesníku, jenž bylinu tu vyzkoumal, která v přípravě co bylinný čaj (koření) blahodárně pomáhá ku zdraví lidstvu. — Tisíce uznání dochází ze všech zemí! Balíček na měs. K 2-50 jediné zasílatelství firmy F. ŠIMANOVSKÝ, (ývalý lesník), dodavatel do největší české lékárny v Chicagu. Praha-Král Vinohrady, Jablonského ul. čp. 1147.

Nutno psáti ulici.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici pod Hostýnem. -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilkou vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Nejlepší kamna a sporáky obdržíte jediné u firmy:

Bartoloměj Andy
v KROMĚŘÍŽI. Ceny mírné a za veškeré práce se ručí.

Dopíšte si

o vzorky M. Jirsově,
maj. rukodilné tkalcovny - -

v Novém Hrádku

na pomoci Pruska. Král. České.

V. SEMERÁK, sochařsko kamenický závod V OLOMOUCI,

odporučuje se k provedení prací hřbitovních, rodinných hrodek, pol. křížů atd., kostelních oltářů, křtitelnic, kazatelen a křížových cest z um. kamene a car. mramoru. — Nákresy a offertory — zdarma. — — —

Ruční výroba a zasílatelství kanafasů, sípek, zefirů košilových a šatových, grisetů, plátina, kapesníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží úplně čerstvé, nejstálější barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojné zakázky na český výrobek. Křesťanská firma Ferd. nand Měšťan v Bystřem u Nov. Města n.M. (Čechy). Vzorky zdarma, zásilky přes 20 K franko.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosalkové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

**Kdo dobrá semena ho-
spodářská, zeleninová,**

květinová, jakož různé rostlinstvo a ovocné stromy potřebuje, žádejte ceník od firmy

VILÉM STRAUCH, velkozávod zabradnický a semenářský, VSETÍN, Morava.

• Werichovo •
polévkové kuření
•HELVETIA•

jest vydatné masové chuti a oblíbené na každém stole. Veliká úspora masa. K dostání v továrně požívat

F. WERICH,
Brno - Židenice.

Zubní lékař

MUDr. Fr. Špaček,

Brno, Ferdinandova ul. 28.
Umělé zuby, plomby všeho druhu.

Při chorobách plic, kašli, astmě, záduše výborně se osvědčilo

•SVATOHORSKÉ THÉ•,
malý balíček K 1-50, velký K 3.—.
Tisíce poděkování. Žádejte výslovně »Svatohorské« a jiné odmítněte. K dostání v lékárnách. Zasílatelství F. Vítek a spol. v Praze, Vodičkova ul. 19.

K nákupu

SUKEN

doporučujeme
solidní firmu

Ant. Tomec,

vývoz suken v Humpolci

(Čechy.)

Vzorky zdarma a franko k nahlédnutí.

Veškeré práce tiskové

o zhotovuje rychle, o
o levně a moderně o

**Grafický ústav
Zaorálka a Tučka**

nást. Lamb. Klabusaya
v Holešově na Moravě.

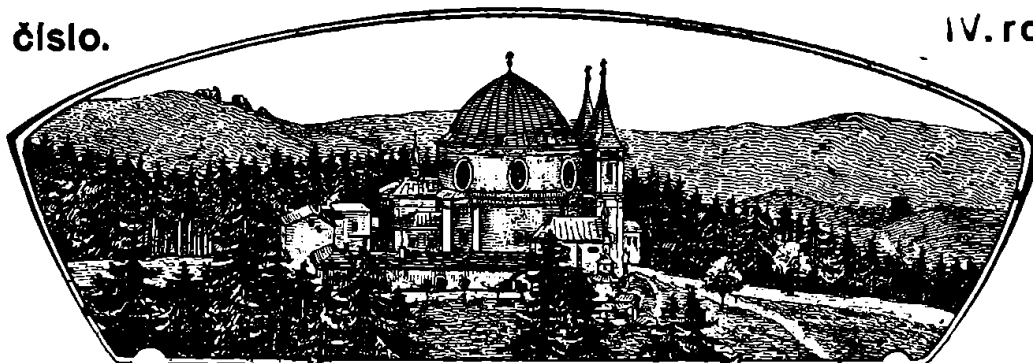
Grafický ústav Zaorálka a Tučka nást. La

usaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

4. číslo.

IV. ročník

Obsah: Zemský hejtman moravský hr. Ota Serényi (S vyobr.) — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Naším věrověstům slovanským sv. Cyrillu a Methoději (Báseň). — Dějiny Sv. Hostýna. — Z květeny Sv. Hostýnské. — Pastýřský list. — Jasná Hora u Čenstochova. — Na šikmé ploše. — Zprávy se Sv. Hostýna a posv. Velehradu. — Z cirkve a ze světa. — Literatura. — Listárna.

Zprávy se Sv. Hostýna a Posv. Velehradu.

Nový zvon na Sv. Hostýně. Na památku letošního jubilea sv. Otce Pia X. a císaře a krále Františka Josefa bude pořízen pro druhou věž velký jubilejní zvon.

Altare privilegiatum. Sv. Hostýn dostal od J. M. ndp. knížete-arcibiskupa Dr. Frant. S. Bauera ze dne 2. června t. r. na sedm let pro hlavní oltář výsadu oltáře privilegovaného. Výsada pozůstává v tom, že, slouží-li se za zemřelého nebo za zemřelou u něho mše sv., dosáhnou plnomocných odpustků. a budou z očištnice, líbí-li se to božské Velebnosti, ihned úplně osvobozeni.

Poutě. Dosavadní poutě se pro poměrně příznivé počasí vydařily dobře. Na svatodušní svátky (na pf. přistoupiť ku sv. svátostem na 3000 lidí. Z toho vidno, že pomluvy, lži a nadávání všelijakých pokrokových doktorů a nedoktorů, plátek a revolverových listů mnoho neprospívají. Lid dovede mysliti a souditi sám.

Vyslyšení. S. Th. Mina z M. Třeb. vzdává díky M. P. Svatohostýnské za uzdravení své Spolusestřičky pomocí vody Svatohostýnské. — L. Bř. z B. děkuje Marii Paně Svatohostýnské za vyslyšení proseb. — Jistá osoba vzdává svůj dík Matičce Svatohostýnské, že na její přimluvu byli uzdraveni z dlouhé a těžké nemoci P. F. a P. A. z K. — M. H. z Br. vzdává vroucí díky Panně Marii Svatohostýnské za uzdravení z bolestné nemoci po vykonané devítidenní pobožnosti. — M. S. z Br. děkuje Marii Panně Svatoh. a ctiho němu sluhovi Božimu Martinu Středovi za uzdravení v těžké nemoci. — A. V. a F. M. v Něm. K. vzdávají díky bl. Rodiče Sva-

tohostýnské a ctihodnému Martinu Středovi za vysvobození z velikého nebezpečí života A. K. z P. dosáhla vyslyšení v důležitých rodinných záležitostech.

Duchovní cvičení pro kněze budou se letos zase konati na Sv. Hostýně ve třech turmách: a) od 20. července večer do 24. července; b) od 3 srpna večer do 7. srpna c) od 31. srpna večer do 4. září ráno. Místa je pro 25 P. T. důstojných pánů.

Milodary pro sv. Otce. Sl. F. Vymětalíková ze S. 2 kor; sl. F. Sl. z L. 2 kor.

Počasí na Sv. Hostýně. Měsíc květen byl na Sv. Hostýně v celku teplý. Deštových dnů bylo 15. Bouřek bylo 5. Nejvíce pršelo 6. května. Zachycené vody v deštoměru bylo toho dne 20.1 mm. Největší teplo bylo 31. kdy průměrná teplota dne činila + 24.7° C.

Desky k II. a III. ročníku Hlasů Svatohostýnských lze dostati v administraci po 50. kalářích.

Dary pro Sv. Hostýn. K. P. z Bojkovic 20 kor. na kostel. Marie V. z Chvalkovic plachtu pro vodní kapli. — Nejmen. z Čech na křížovou cestu 10 kor. — Barb. Skopalíková na hrobku 2 kor.

Dělnické exerce na posv. Velehradě ač letos poprvé konány, ²dařily se znamenitě. Na 100 dělníků přišlo rozebráti svá srdce na hrobě sv. Methoděje a utvrditi se v zděděné víře cyrillo-methodějské. Kéž Bůh žehná tomuto nadšení a dopřeje mu uzrání v hojně ovoce, čemuž voláme: Zdař Bůh!

Duchovní cvičení konají se letos na posv. Velehradě v tomto pořádku: Pro paní a panny: od 15. července večer do 19. července ráno. Pro duchovní: od 3. srpna večer do 7. srpna ráno. Pro učitele: od 17. srpna večer do 21. srpna ráno. Pro studující středních škol 2 nejvyšších tříd od 24. srpna večer do

28. srpna ráno. Pro akademicky vzdělané: od 31. srpna večer do 4. září ráno.

Schůze na Velehradě. Schůze apoštolátu sv. Cyrila a Meth. bude se konati 25. července odpoledne a 26. července dopoledne. Schůze družstva Velehrad v sobotu dne 29. srpna odpoledne a 30. srpna ráno.

Z církve a ze světa.

Čechy. Nejvyšším zemským maršálkem má se státí Ferd. kníže Lobkovic. — V Praze vydržován je dobrovolnými příspěvky, zejména venkovského obyvatelstva, dobročinný spolek »Mensa academica«, jenž opatřuje vysokoškolským studentům obědy a večeře buď zdarma aneb v ceně nepatrné. Nedávno žádali někteří studenti, aby z místnosti odstraněn byl — kříž, ježto prý uráží jejich »pokrokové« smýšlení. Zádosti ovšem nebylo vyhověno, poněvadž tam nemusí chodit, aby jejich žebračká pýcha nebyla uražena. Studenti podobného zrna to asi byli, kteří horovali pro Wahrunda; na výzvu profesora Masaryka chtěli se spojití s německo-židovskými a nevěreckými studenty a vymoci zavření českých vysokých škol. Ale buď Bohu chvála, většina studentů měla přece trochu více rozumu a rozvahy, než-li aby schvalovala a následovala Masarykovské kotrmelce. Jeden říško-německý list nazývá jednání studentů a profesorů na universitách naší říše, »species austriaca« t. j. rakouská zvláštnost. — V Plzni zřídí řád kazatelský sv. Dominika druhou faru. —

Morava. Msgnore Dr. A. C. Stojan jmenován konečně dle přání veškeré Moravy kanovníkem v Olomouci. Nový kanovník vždy věrné kapitoly olomoucké narodil se r. 1851 v Beňově. Studia gymnasiální konal dílem ve Příboře, dílem v Kromětíži, studia bohoslovecká v Olomouci. Jako bohoslovec odbyl si jednoroční vojenskou službu, tak že dopoledne byl v kasárnách a na cvičišti vojenském, odpoledne na bohoslovecké fakultě. Jako duchovní správce byl činným nejprve v Šilperku a pak po dlouhá léta ve Příboře, kde se nadarmo namáhal a hmotné oběti přinesl, aby tam bylo zřízeno české gymnasium. Na to byl jmenován expositou ve Svěbohoře a r. 1888 farářem v Dražovicích, kde doposud působí. Na sněmě zemském zastupoval nejprve venkovské obce okresu jihlavsko-telečského, nyní je zvolen za okresy val.-kloboucký a bojkovický. Na říšské radě byl prvním poslancem katol. nář. strany a byl zvolen r. 1896. Jako kaplan složil zkoušky učitelské způsobilosti, jako farář učinil doktorát a jako poslanec složil jedno rigorosum t. j. zkoušku na fakultě právnické ve Vídni. Od duchovní vrchnosti jmenován byl konsistorním radou, papežským komořím a arcibiskupským komisařem ve škole »Komenského« ve Vídni. Přechetné obce a města jmenovaly jej čestným občanem. Kanovník Dr. Stojan působil mnoho proposv. Velehrad a Sv. Hostýn. A tudíž mu z plna srdce přejeme: mnogaja ljeta!

Bursáči vystupují z církve. Na německé bursáči, technice 61 bursáči, kteří byli z církve

Dětem! Po všech vlastech naší říše se konají přípravy k důstojné oslavě šedesátého výročí toho dne, kdy dosedl na trůn Nejjasnější náš panovník, k Němuž všichni Jeho národové lnou s největší úctou a láskou. Dle vznešených úmyslů Jeho císař. a král. Apoštolského Veličenstva má se vzácné toto jubileum, jediné svého druhu v dějinách vlasti naší, oslaviti skutky dobročinnosti věnované blahu dětí. Dětem! Aby se pamatovalo na děti nemocné a neduživé, na děti strádající hladem a zimou, na děti zanedbané a týrané, na děti slabomyslné i na útlé kojence, to vroucí přání projevuje dobrotivý panovník a za tím účelem dovolává se lidumilnosti věrných Svých národů. A jako tito, kdykoliv Jeho Veličenstvo je vyzval, vždy s radostí uposlechli Jeho výzvy, tak jeví se i nyní v neoddělejších krajích živá, lidumilná snaha spolupůsobiti při vznešeném díle císařského jubilea »Dětem«, jež bude trvalým pomníkem úcty a lásky národů ku vznešenému příteli dítek. Užší naše vlast Moravská, která vždy těšila se zvláštní přízni a milosti Jeho Veličenstva a jež byla i jevištěm památné a radostné události dosednutí císaře Františka Josefa I. na trůn, byla vždy v popředí, kdykoliv se měla osvědčiti skutkem láska k bližnímu. Spořádajíce na osvědčenou obětavost obyvatelstva, obracíme se ke všem jimž v pravdě záleží na budoucnosti a blahu dorůstající mládeže, obracíme se především ke šlechtěným paním našim, k jich srdci mateřskému, jež tak vše bje pro děti, aby se zúčastnili při jubilejním díle dětem zasvěceném. Přispěj každý hřivnou svou ku šlechtěnému dílu tomuto; i sebe menší dárek jest vítán. Kdo svůj dar chce věnovati určitému účelu národnímu nebo jinému, rač to výslovně poznamenati. Částek, které dojdou, bude užito dle projevené vůle dárců; Dary se přijímají u praesidia c. k. místodržitelství mor., u moravského zemsk. výboru, u c. k. okr. hejtmánství a starostů autonomních měst jakož i u předsedů národ. odborů zmíněného zem. komitétu (zemsk. škol. inspektora v. v. Jos. Lošťáka a u místodržitelského rady dra. Spitzera.)

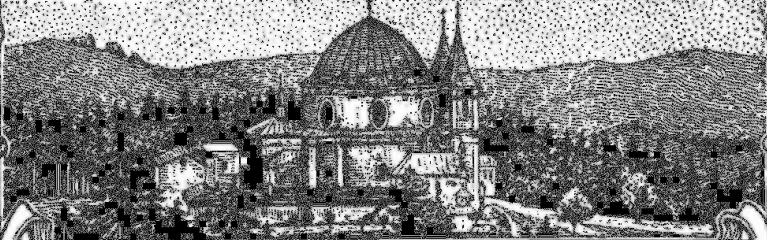
Blahu lidstva věnovány jsou lékárníka A. Thierryho balsám a masť z růže stolisté, o jichžto světovém výsledku svědčí nesčetné děkovací dopisy. Tyto oba světoznámé, v jich léčivém účinku nepředstížitelné prostředky, které se nikdy nezkazí, přinášejí skoro vždy výsledek a pomoc. Thierryho balsám 12 malých neb 6 velkých lahví stojí K 5.— a Thierryho masť z růže stolisté 2 kelímky K 3.60 a jsou právě k dostání z lékárny »u anděla strážce« A. Thierryho v Praze u Rohatce-Sauerbrunu.

Lístárna.

M. R. ve St. Kdo zapravil předplatné, ať se nikterak přiloženým šekem neznepokojuje. — M. Sev. Brno. Jsme rádi, že jsme stručným nástinem života ctih. Martina Středy, člena našeho řádu, způsobili čtenářům radost. — Fel. Kobliha M. Ostrava. Správně vše došlo. Díky. J. P. Vše vyrovnáno. Na »Matici« zbylo 1 K 3.60.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

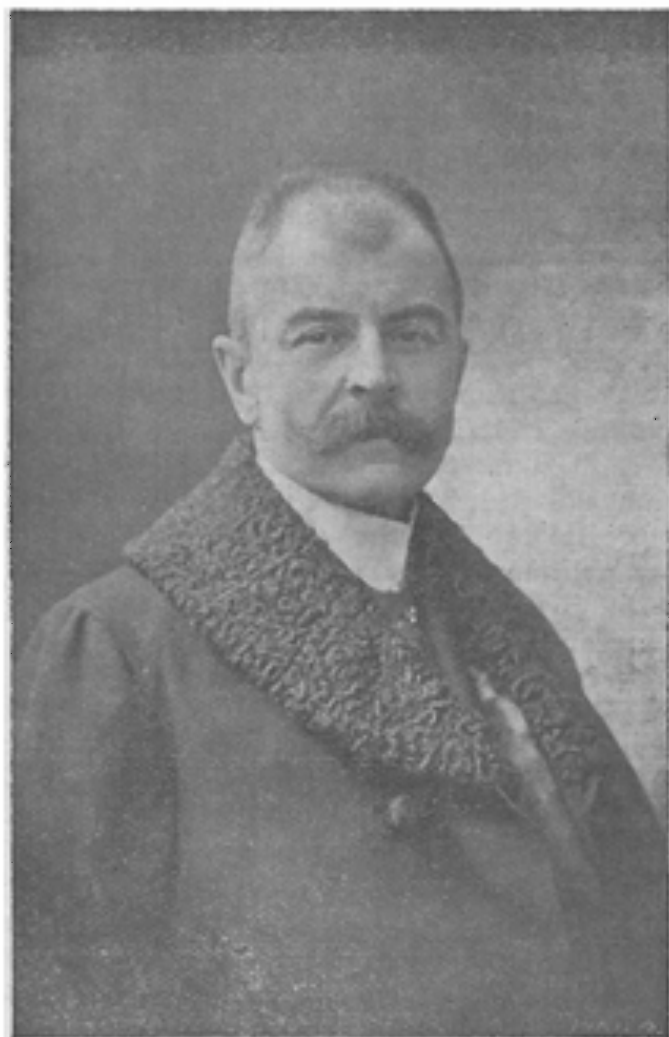
MĚSÍČNÍK LIDOVÝ

Redakce a administrace na Sv. Hostýně u Bystřice p/H.
Celoroční předplatné 1 kor. „v Americe \$ 0'25.
Ročník IV. — Začátek 1. dubna, konec 1. března

4. číslo.

1. července 1908.

Zemský hejman moravský, hr. Ota Serényi.

Zemský hejtman moravský hr. Ota Serényi.

Snad je známo mnohým našim čtenářům z novin, že lázně luhačovické čím dále tím více zkvétají. Lázně tyto byly dříve majetkem hraběte Oty Serényiho. Nyní náleží sice společnosti, avšak hlavním akcionářem je zemský hejtman hr. Serényi. V lázních luhačovických se zachoval ještě doposud krásný zvyk, že se tak zvaná saisona neboli léčebná doba zahajuje službami Božími.

Zemský hejtman hrabě Ota Serényi je synem hr. Gabriela Serényiho a narodil se v Luhačovicích 23. září r. 1855. Studia svá gymnasiální konal ve Vídni v Teresianu. Práva poslouchal na universitě vídeňské a pražské. V Praze skládal třetí státní zkoušku. Na to navštěvoval hospodářskou akademii ve Proskově (Prus. Slezsko) a r. 1879 převzal do své správy panství Luhačovice a r. 1893 Lomnici. Hrabě Serényi byl od r. 1885 členem sněmu moravského za světský velkostatek, až na konci roku 1906 jmenován byl zemským hejtmánem. Roku 1888 stal se nástupcem hraběte Clama Martinice za světské velkostatky české na radě říšské, kde do roku 1891 byl členem Českého klubu, načež s ostatními konservativními velkostatkářskými poslanci z Čech stal se členem klubu Hohenwartova. Následkem dohody mezi šlechtou moravskou byl zvolen r. 1897 říšským poslancem za velkostatek moravský a přistoupil ku klubu velkostatkářů českých. Po smrti hr. Egberta Bekkrediho stal se Serényi vůdcem konservativní šlechty na Moravě.

Zemský hejtman a komoří hr. Serényi je po druhé ženat. Po prvé měl za choť hraběnkou Josefu Berchtoldovu. Z nynějšího manželství s Leopoldou roz. hraběnkou Harrachovou pošli dva synové Rudolf a Leopold, jenž studuje ve šlechtickém ústavě v Kalksburgu, a dvě dcery Maria Anna a Jindřiška. Jak pan hrabě tak i jeho choť osvědčují bez ostychu své hluboké náboženské přesvědčení a vynikají v životě soukromém úslužností a nelíbenou skromností.

Co se týká rodiny Serényiové samé, má svůj původ v Uhrách, ale je už na Moravě od počátku 17. století. R. 1614 přišel na Moravu jako první toho rodu František svob. p. Serényi a zakoupil si Nový Světlov. Zapletl se sice do povstání r. 1620, avšak na přimluvu svých synů Pavla a Gabriela směl podržeti svůj statek. Tito koupili r. 1629 Luhačovice a byli 14. srpna r. 1638 povýšeni do stavu panského rodů starožitných v král. českém. Gabriel koupil r. 1648 Milotice, r. 1653 Kunvald, r. 1655 Zlín a r. 1622 Lomnici. Pavel dostal Luhačovice, jež r. 1810 přešly koupí na pošlost Gabrielovu. Pavlův vnuk Volfgang vystavěl kapličku na poutním místě Provodově nedaleko Luhačovic (asi 1 1/2 hod.) r. 1735, jež roku 1752 byla od zetě Volfgangova, hraběte Amada Serényiho, opatřena lokálním kaplanem a r. 1785 samostatnou duchovní správou. Podnět ku vystavění kapličky byl tento:

Na začátku 18. století žil v dolním mlýně provodovském mlynář Pavel Vlastovica, jehož manželka trpěla bolením hlavy a očí. Roku 1711 měla ve snách vidění, kde jí bylo sděleno, že na určitém místě v lese Malenisku se nalézá voda, která jí a také jiné uzdraví. Jdouc na svátek Nanebevstoupení Páně do farního kostela v Pozlovicích na služby Boží, našla skutečně pramen, o němž dříve nikdo nevěděl, umyla se v něm a ozdravěla. Podobně se vedlo jisté chudé švadleně z Pradisk, nemohoucí pro slabý zrak už pracovati. Jistá Jahodíková pak z Pašovic, když byla vodou také uzdravena, darovala zázračnému prameni obraz Marie Panny kojící Ježíška.

Asi po osmi letech onemocněl hrabě Volfgang, majitel panství luhačovického, k němuž patřil též Provodov, zimnicí. Tato trápila jej po 9 měsících a ani nejslovuštější lékaři nemohli mu od ní pomoci. I dostala Anna Vlastovicová pokyn ve snách, aby oznámila hraběti, že se uzdraví, vykoná-li jistou pobožnost ku počtě Panny Marie a vystaví-li na Malenisku kapličku. Hrabě slíbil tak uči-

niti a zimnice jej opustila. Jsa zdráv dostál slibu a kaplička byla na slavnost P. Marie Sněžné za velikého účastenství kněží a věřících roku 1735 vysvěcena. Nyní jest Provodov poutním místem.

Hraběcího titulu nabyla rodina Serényiova 7. dubna 1656. Byl to svobodný pán Gabriel Serényi, jenž byl hejtmanem hradišského kraje, nejvyšším sudím, nejvyšším komořím, zemským hejtmanem markrabství moravského a královským tajným radou, který tímto titulem byl vyznamenán a zmíněného roku do stavu hraběcího král. Českého povýšen.

Rodina Serényich je též v Uhrách. Jsou to Jan a Béla, kteří tam mají statky. Poznamenati ještě dlužno, že hrabě Ota Serényi je prvním zemským hejtmanem sněmu moravského s českou většinou.

A Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

IV.

»Měsíce osmého, druhého léta Daria krále,« čteme v Písmech sv. (Zachar. 1. 3.) stalo se slovo Hospodinovo k Zachariáši, synu Barachiáše, proroku řkoucí: »Řekneš jím: Obrátte se ke mně, praví Hospodin zástupů a i já obrátím se k vám«. Slova tato neztratila významu svého podnes. Na nás jest, abychom se obrátili, k slunci Bohu svému obrácení setrvali.

Nastává otázka, kdy bývá příhodná chvíle, aby zahrada srdce lidského se zdařilým výsledkem se založila a vypěstila. Zajisté nikdo rozumný nebude si zahradu v zimě ani zakládati ani pěstovati, toť patrně jest všem. Každý přece vyčkává, až nastane jaro, aby v zahradě i v poli jal se práce.

Jen nepatrný obrázek zimy vám podám. Spousty sněhu více méně všady vidíme, jimiž se brodí cestující. Země pak sněhem pokrytá podobá se mrtvole přioděné bílým rubášem. Mrazí to na celém těle; a proto nikde venku stání, nýbrž rychlým pohybem hledí kde kdo zachrániti se, aby zimou nestuhl. Všady je mrtvo. Marně nasloucháte, jestli kde uslyšíte zpěv nějakého ptáčka anebo aspoň broučka na zemi uzříte: marné jest všeliké hledání. V přírodě za doby zimní jest ohraz smrti.

Podobně to bývá v srdci lidském. Kde to vyhlíží jako za doby zimní, tam je srdce lidské pro Boha také bezživotné, tam je mrazivo a srdce lidské studené jak led.

Přejete si viděti srdce takové: proto vám je znázorním. Ejhle člověk buď postižený těžkou nemocí buď sklíčený velkým zármutkem. Vůkol něho vše se raduje, jenom jeho jako by se to netýkalo — netečně pohlíží kolem. Zdaž to není zima v jeho srdci? — Přihází se v životě lidském, že mladí lidé někdy na sobě visí k neuvěření a kochají se nadějí, jakoby si byli neomylně jisti; jeden na druhého čeká až osm, deset let. Výstraha jim byla dána koikráte. Vše marné, až se dostavilo zklamání. Onen muž konečně (jakým způsobem se to stalo, nebudu líčiti, těch je mnoho) nedostál slibu danému, opustil ubohou, pohrdl jí. Ký div, že jí zdravý rozum pominul! Věru, toť hrozná zima srdce lidského! — Dlouhá léta, řekne vám třetí, nosil jsem se ideálem života svého, pro nějž jsem horoval, velkých obětí přinesl, jsa dítětem rodičů chudých s neobyčejnými nesnázemi jsem se ve studiích potýkal

Šlechtné byly moje úmysly, jichž v povolání svém uskutečnití jsem usiloval. Zatím od kořene usýchal strom života, až uschl a vš: zmařenol Zdaž to není obraz zimní v srdci lidském. — Jednou jel jistý kněz z Prahy státní drahou k jihu. Do vozu přisedl mladistvý muž nevšedního vzdělání. Brzy jal se vykládati, co tížilo srdce jeho. »Jsem právníkem,« pravil, »tolik let po zkouškách na universitě, býval jsem prvním na všech školách, vše mám s významáním a nyní jako praktikant u soudu obdržím několik krejcarů na péra — toť můj příjem — do země bych se propadl studem, kterak okrádám všechny své bratry a sestry, protože i nyní ještě mě rodiče vydržují, an nemám žádné existence. Kde jsou už moji spolužáci a kolegové, kteří se mnou a za mnou studovali?« Mrazilo to kněze naslouchajícího řečem ubohého: jak teprve mrazilo to ubožáka samého! — Nuže, samé to obrazy zimy v lidském srdci. —

Odkud pak se běže u nás zima, která tak strašlivě řádívá v krajinách severních; a tak zhoubná a citelná bývá ve svých následcích? Na severní točně kolik měsíců to trvá, kdy se slunko ani neukáže. A co z toho? Slyšte, co se vypravuje. Lidé prý zdraví a statní odebrali se tamo, aby jedné zimy bez slunce zakusili pod ledovým krovem. A jak jim při tom bylo? Proti zimě chránili se oděvem a ohněm a silnými pokrmy a nápoji — všeho byla hojnost — ba ani zábavy nepostrádali; postaráno bylo o různé hry a tance i hudbu na obveselení, ba i divadla bavila — jenom slunko jim scházelo, které pro ně ani nevycházelo ani nezapadalo. A jak bylo jim, když se opět objevilo slunko? Překonali zimu: avšak zdraví jejich a životní síly byly prý zmařeny. Všichni znavení, zdolání, nervosní, neschopní práce a života činného vrátili se zpět Jaký to přece hrozný obraz doby zimní.

A co máme říci teprve o zimě v srdci lidském?

Ovšem o zahradě, v níž by se zalíbilo Hospodinu, nemůže tu býti řeči. A byť i tváře jako růže se rděly a tělo bujností a zdravím překypovalo a mladost se hlásila v každém hnutí a u všelikém vzezření aneb veselý smích a láskování, šprýmy a vtipy dávaly svědectví, že se společnost dobře baví: to vše nepřekáží, že v srdci lidském jest mrazivo a mrtvo jako v přírodě za doby zimní. Ano právě tací rádi se honí ze zábavy do zábavy, ze společnosti do společnosti, aby nezpozorovali v srdci svém onu zhoubnou spoušť a nezhrozili se sami sebe v bezživotí bez Boha!

Otevřte jen oči a uzříte. Kdysi šel jistý lékař ženatý v jednom městě za školačkami, které jdouce ze školy bavily se řečmi, nad nimiž žasl sám lékař. Ani porodní báby nebudou si navzájem ze svého povolání vykládati věci, o nichž tyto žabky se bavily. Zdaž v takovém srdci dětském nemrazí to až hrůza? — Tu je jinoch, dívka, ani trvám dosud toho jména nezasluhují, lépe by jim slušelo nazvatí je dětmi, ale jak směle a drze, ba rouhavě umějí se vyjádřiti, když jedná se o modlitbu, chrám Páně, bohoslužbu, kněží, sv. svátosti a co slove náboženstvím neb k náboženství přísluší. Slabě řečeno bývá, když vše to nazývají hloupostí, nudou, překonaným stanoviskem, chvílí na zívání, středoměké kejkle, pro studené a pod. Také obraz doby zimní v srdci lidském!

A kterak nastala zima v srdci lidském? V přírodě nastává zima, jak se školáckové učí v naší pokročilé době — však my jsme se tomu před 50 lety již učili také — tím, že paprsky sluneční více a více šikmo na zemi padají. Následek toho bývá ona chladnost ba zima, až vymizí všeliký život v přírodě, vše skřehne — nastala zima. Země totiž odchýlila se až do jisté meze od slunce.

A v srdci lidském děje se také odchýlení, odvrácení se od slunce spravedlnosti, Ježíše Krista. Člověk hříšný opustil Hospodina Boha svého vydav se

srdcem na věci nedovolené, před Bohem ohavné, k nimž se naklonily zájmy jeho života. Pak ovšem zimní severák připravil duši o všechnu teplotu, která ji prve zahřívala a zároveň zásobila světlem milosti Boží. Následkem bylo vychladnutí srdce lidského, ba ochrnutí jeho. Je to smutný pohled na člověka takového ať jest mladý, ať starý! A co jaro se mu nenavrátí?

Ovšem v přírodě se vrací jaro; stoupá-li opět slunko výše a výše, přibývá dne a zároveň tepla i světla. Slunko vystupuje, jenž vysílá svoje paprsky víc a více na roveň, následkem čehož vše v přírodě oživuje až se během května objeví příroda ve vši kráse a rozmanitosti jako nevěsta přioděná svému snoubenci.

Takové proměny nabude i srdce lidské, obrátí-li se v čas k slunci spravedlnosti k Ježíši Kristu, jenž milostí osvěcuje mysl a dodává štědré pravého smýšlení, jakož i oživuje duši, by milovala co je dobré a spasitelné. My to nazýváme obrácení se k Bohu, kdy zahrada srdce lidského opět oživuje a vzdělává se dál a dále čili zdokonalení nabývá.

Proměny takové a rcí u P. Marie marně hledáte, jelikož její duše byla zahradou upravenou, roztomilou od počátku, která se od slunce nikdy neodvrátila, ba ani neodchýlila, nýbrž právě jeho paprsky neustále zúrodnována byla. Nikdy nevychladlo srdce její, nýbrž vždy »milosti plná« láskou Boží ovládána byla. Proto také bylo vždy radostí nejsvětější Srdce Marie Panny Bohu samému, v němž jako v nejkrásnější zahradě se mu zalíbilo.

Než jak proměnou touto začít čili jak obrátiti srdce hříšná, jelikož ani tušení nemá mnohá o svém zhojbném stavu, ba mnohá si v tom ještě libují, a mají soustrast s těmi, jichž svědomí nedovoluje cestami života podobnými kráčet. Přisloví praví, že roveň k rovnému se hlásí a stejný k stejnému sedá; proto studení sami jsouce libují si v studenosti k Bohu.

V této nečinnosti čili odumřelosti duší takových jest právě největší nesnáz. Vždyť si ve všem tom ještě libují, ničeho nepostrádají: a vy jim chcete namluviti tolik toho, co jim schází. Vy je chcete přesvědčiti, aby přístupni byli světla e nechali se osvětliti. Oni se vám vychloubají pokrokem, přičemž se vyhýbají všemu, aby se jich paprsk nedotkl, prchají před sluncem nejen po chladu, nýbrž do zimy. Nepřejí si jara v duši své.

Co tudíž s takovými dušemi jest činiti? Jsou nevyhojitelné a ztracené? Máme se vzdáti všeliké naděje na obrácení, jsouce v nich úplná sklamání?

V modlitbě »Pod ochranu Tvou se utíkáme sv. Boží Rodičko,« zoveme Marii Pannu prostřednicí naší, orodovnicí naší — ano nejen paní naší jest, nýbrž i prostřednicí. Starobylý obraz Matky Páně Svatohostýnské představuje Marii Pannu, jak pod svým ochranným pláštěm, její milostné ruce její drží nad množstvím křesťanů, shromážděné přikrývá, aby je jako kvočna kuřátka svá obhlívá křídlyma svýma a chrání, ochraňovala před luňákem i před zimou v srdcích jejich. Matka Páně jest útočiště hříšníků. Jí věru netřeba se báti. K ní se může přiblížiti každý, její přivnutí blaží. Přátelství její, blahosklonnost její nemá do sebe nic odpudlivého, ano se sv. Bernardem vyzývá nás církev sv. o svátku marianském »Pomocnice křesťanů«, jak se k ní utíkáti máme ve všech našich záležitostech a úzkostech; neboť skrze ni pomáhá Hospodin ubohým, povzbuzuje ustrašených, důvěru posiluje, ba jí naplňuje každého, zažehnává všelikou malomyslnost, bojácné činí smělymi. Neodvážil jsi se jíti k Otci z daleka se schováváje před ním za srom, aby tě neviděl: nuže prostředníkem budiž tobě Bůh člověk Ježíš Kristus. Zdaž ti nevy-může vše takový Syn u takového Otce? Zajisté dojde vyslyšení »pro reverentia sua« pro zásluhy nesmírné; neboť Otec miluje Syna. — Než možná dost, že Velebnost jeho božská příčinou jest, proč se neosměluješ přikleknouti blíže; ovšem není jenom milý Spasitel, nýbrž i spravedlivý Soudce. Proto vám

poukazují na přímlyvkyni u Božího Syna. Pod ochranu Marie Panny se utlíkejme; jestiž v ní ryzí lidskost ba nejvýš vyspělá dokonalost a nejdokonalejší dobrota. I o Marii Panně lze říci, že vyslyšení zjedná každému »pro reverentia sua« pro zásluhy svoje. Ano, vyslyší Syn volání své Matky jako neoslyší Syna svého Otec nebeský. Tak sv. Bernard.

Směle tvrdím, že pod štítem Marie Panny se daří obrácení bez obtíží. Abych vás povzbudil bez výmluvy všecky, dovolím si vyprávěti dva zaručené příběhy.

P. Euseb Nürnberg, kněz Tov. Jež. ze XVII. věku, vynikající učeností bohoslovnou i kazatelstvím, zanechal nám zprávu o jistém muži, který se opravdu namáhal, aby co nejvíce hříchů si vymyslel a spáchal. Jako člověk dobrý snažil se vybřednouti z kalu žádostí zlých, tak se namáhal bezbožník onen co nejhlouběji se pohroužit ve svém kališti. Tu arci o nějakém obrácení není řeči. Než jednoho dne z rána volají P. Nürnberga k němu. Co se stalo? Onemocněl. Ale mimo to ještě něco důležitějšího se přihodilo. Jal se mu vykládati, že v noci viděl první božské krásy a velebnosti; což naň tolik působilo, že se dává na pokání, při čemž smýšlení své zúplna změnil. »Co by to bylo, říci neumím,« pravil, »než tolik pověděti mohu, že jako v zrcadle vidím všecek svůj spustlý život. Nevydržím to, dokud nesložím zповěď doživotní.« A učinil tak a brzo umřel. Roztály ledy, nastalo jaro v srdci hříšníka a na věky zachráněn život věčný.

A ještě jiný příběh neméně zaručený vám sdělím, abyste pojali důvěry, neboť sám, komu se to přihodilo, to vyprávěl. Znal jsem jistého důstojníka ve výslužbě, který navštěvoval jeden hostinec. Milý pán to byl a dobrý společník, ale 40 let v kostele rebyl. »Není Boha!« byla jeho stereotypní řeč, »nač bych tedy do kostela chodil, náš pan plukovník také nevěřil a musil by to přece věděti. Onen velebný pán se s ním často setkával, ba stali se i důvěrní společníci. Častěji narážel na jeho názory, aby jej zvyklal, ale ten neustále opakoval totéž: »Není Boha; náš pan plukovník také nevěřil a on to přece musil věděti.« »Než najednou — pravil — byl jsem volán k nemocnému svému příteli. Mrtvice se oň pokusila. Spěchám, abych vykonal kněžskou povinnost a připravil jej na věčnost. Avšak ani tu nebylo jiné odvety, než které jsem byl stokrát slyšel od něho. V tu chvíli však jsem zpozoroval na prsou důstojníkových medailku, na níž byl obrázeček Marie Panny na pergamentě malovaný přilepen. Co pak to nosíte na hrdle, táži se. I jal se mi vykládati, že jest to památkou na jeho dobrou matinku, již byl slíbil, že bude vždy nositi obrázeček tento a denně 3 Zdrávasy se pomodlí a také prý to zachoval vezdy. Nepochyboval jsem o vítězství svém. Navázal jsem v řeči své na jeho matku, jeho mládí, a doživotní zповěď stalo se obrácení jeho. Ovšem nikdy pak neřikal, že není Boha.«

Končím. Jenom slovíčko budiž ještě dopřáno. Kdo zkušený zahradník jest, zajisté ví, jak na poloze zahrady jakož i role záleží, zda-li je na slunci, t. j. na jih nebo na sever. Náš vlastenecký historický, Bohuslav Balbín, kněz Tovaryšstva Ježíšova, vypravuje, že když jednou v době svatopostní se ubíral z Kladska přes hranice do Čech na svaté misie, že severní strana byla ještě sněhem pokryta a bez života jarního, kdežto v Čechách na straně jižní, k slunci obrácené, již vše se zelenalo. Tak to bylo B. Balbínovi podivno, že to na věčnou paměť zaznamenal do svých památek.

Ano, kde jsi kdo, obrať se jen k slunci spravedlnosti, k Ježíši Kristu skrze Marii Pannu, nech se jen řádně rozeřhání milostí Boží a osvětiti v mysli své pravdou sv. víry a užijš, jaké divy i v tvém srdci učiní milost Boží, ba nebudeš se diviti, jak mohla Maria Panna býti přerozkošnou zahradou, když do ní tak bohatě a požehnaně slunko Boží zářilo, spíše se budeš diviti sobě, jak

bláhový jsi byl, že jsi se uzavíral před tím, co jediné života pravého přivodí.

Všichni h'edáme štěstí, radost života: nuže hledejte jen — ale opravdu po cestách, po nichž naléztí se dá — obraťte se k slunci, kterým jest Ježíš Kristus: Cestou života křesťanského najdete Marii Pannu, která vám ukáže Ježíše Krista.

Naším věrověstům slovanským sv. Cyrillu a Methoději.

Jan Baroš, rolnický syn.

Jak loďka zmítána bouřlivým vírem
bez vůdce, bez vesla na moři širém:
tisíci před léty byla vlast má
v duševní porobě pohroužená
O, lásco nezměrná, o, lásco Boží,
Moravan oddaný tobě se koří.

Pro jazyk nám drahý a Vaše snahy
byly Vám údělem vězení prahy. —
O, svatí Cyrille, Methoději!
prosby k Vám vinníků nyní znějí.
O, lásco nezměrná, o, lásco Boží,
věrní Moravané tobě se koří.

Zasvitla jitřenka s nebeské výše
ku bratřím soluňským do rodné říše;
Božského od mistra vysláni k nám,
aby nám zřídili nebeský stan.
O, lásco nezměrná, o, lásco Boží,
věrní Moravané tobě se koří.

Proste za Moravu proste za Svoji,
po Vás by dědictví nekleslo v boji,
až přijde nebeský Hospodář žít,
ať najde osení beze všech chyb.
O, lásco nezměrná, o, lásco Boží,
věrní Moravané tobě se koří.

Kříž Kristův vztýčili na troskách háje,
cesty upravili v posmrtné ráje,
křestem umývali hříchů viny,
Evin jímž pych ztřísnil lidské syuy.
O, lásco nezměrná, o, lásco Boží,
věrní Moravané tobě se koří.

Až budem u cfe zemského žití,
přispějte pomocnou rukou k Vám jíti,
uveďte svěšené stádo Svoje
vlastí do nebeských v blaha zdroje.
O, lásco nezměrná, o, lásco Boží,
věrní Moravané tobě se koří.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše P. Fr. Vídenský T. J.

(Pokračování.)

33. Jméno »Maria« vztýčeno na kopuli 10. října 1842. — Stavba věží r. 1843. — Pořízen hlavní oltář a kazatelna.

Jako štít a nadpis ku svému velkolepému chrámu a aby sláva Matky Boží co nejdále zářila, dal hr. Kotal zhotoviti železné, umělou prací provedené a pozlacené jméno »Marie«, ozdobené dokola plamennými paprsky a na hoře hvězdou. Jméno to vztýčeno na kupole chrámu. Když však byl kostel zrušen, bylo dáno jméno toto na kostel bystřický. Avšak při požáru kostela roku 1833 spadlo. I bylo toto jméno zase obnoveno, pozlaceno a slavně na temeno kupole znovu vzkříšeného velechrámu postaveno. Tu zaskvělo o opět jako dříve v lesku svítícího slunce a žehnajíc pohlíželo na radostnou Hanu, bodrou Slovač a do valašských hor.

Byla to od osmdesátých let minulého století první slavnost na Svatohostýnském chlumu. Jméno světil holešovský děkan a domaželský farář Martin Hrbá-

ček a listinu do bány pod jménem »Marie« podepsali: Olivier baron Laudon, Amalie bar. Laudonová, roz. hrab. Fünfkirchenová, Arnošt Laudon, tehda desítiletý syn Oliviera bar. Laudona, kněží, úředníci a stavitelé. Dojemně kázal při slavnosti Jan Mikulka, lokalista prusinovický a poněvadž ještě nebylo kazatelny, řečnil ke shromážděným s hromady rumu Než i kazatelna zdobila brzo kostel.

Když roku 1843 byly dozděny pobožené věže, ozdobeny bání a pozlaceným křížem a opatřeny prozatím šindelovou střechou, přikročeno ku vnitřní úpravě kostela. Nejprve vystaven hlavní oltář; tento opatřen kamennou plotnou. V pozadí zdělaný čtyry sloupy s břevnovím, po epištolní a evandělní straně sochy sv. Cyrilla s tuřanskou Matkou Boží a sv. Methoděje s muší; v oblacích nad sochou vznášejí se andělé, nesoucí odznaky slávy a vlády Marie Panny. Ke dvěma pobočním oltářům přizděny stupně. Výzdobu se stavbou hlavního oltáře obstaral na své útraty benediktin Ř. Volný. Poněvadž dřívější Svatohostýnský obraz musil zůstatí v Bystřici a soška, jež je nyní ve vodní kaple, ukázala se býti malá, velikému kostelu nepřiměřena a tudíž z velechrámu, kde po nějaký čas (do 24. května 1844) byla, musila býti odstraněna, dal R. Volný na vlastní útraty (2000 zl. konv. m.) nejenom zhotoviti vlastní oltář dle vzoru oltáře nalézajícího se v brněnském dómě, nýbrž i postavití ze dřeva vyřezávanou, pozlacenou a malovanou a řezbářskou okrasou ozdobenou sochu Marie Panny na zadní stěnu hlavního oltáře. Řezbářskou práci provedl mistr Edele z Brna pozlacení a malbu obstaral Haman. Milerádi tu chválíme nadšenou lásku občanů hulínských, kteří sochu řezbářem Edelem do Hulína dovezenou, na voze šesti bělouši taženou s ochotnou radostí zavezli na Sv. Hostýn. Míno to půjčili ku dopravě ostatních přivezených věcí 24 koně. Poznamenati ještě dlužno, že socha Matky Boží i s dějem Hostýnským nápodobuje obraz bystřický, dřívě však Svatohostýnský, ovšem v jiném provedení: tam je malba na lípovém dřevě, zde dřevěná socha; tam stříbro a na něm znázorněn děj, zde vyřezávání ve dřevě.

Od těchže mistrů dal udělati Ant. Hamerský, ředitel hlavní školy v Brně, za 200 zl. konv. měny kazatelnu pro Sv. Hostýn, důstojnou to nástupkyni za dřívější Rotalovskou. Dlažbu pro presbytář zaplatil olomoucký prelát a probošt Jan svobodný pán Peteani-Steinberg. Zvon na věž, zasvěcený Marii Panně, daroval Kroměřížan Fr. Pipal. Zvon nese nápis: »Volej nábožné dítky křesťanskokatolické, aby přišli na tuto horu do domu Božího a svou nejsvětější Matku ctíli«. Nápis je německý. Jiní věnovali peníze. — Příjmy pak z dobrovolných příspěvků obnášely do 15. ledna 1845 v celku 21.135 zl. 48½ kr. vřd. m.

Mnoho se ještě nedostávalo: mešní roucha, kalichy, varhany, dlažba v lodi kostelní, poboční oltáře, ale už byl kostel tak dalece zařízen, že se v něm mohla sloužiti předrahá oběť. I dalo se očekávati, že když bylo o věže, oltář, kazatelnu a zvon postaráno, zbožnost lidu ostatní doplní a převezme mlčky patronát, pro nějž se bohužel nikoho nenašlo. Což se také stalo, jak později sdělíme. —

Přirovnáme-li tehdáž dlouhou dobu od r. 1828, kdy snahy několika málo mužů shora uvedených počaly se nésti k obnově chrámu, až k r. 1845, kdy byl chrám pro služby Boží upraven, s dobou původní stavby velechrámu za Rotala: shledáme, že jenom o třinácte let méně potřebovala jakás takás oprava, než stavba ze základu. Aby však se chrám vyrovnal staré kráse a důkladnosti, bylo třeba skoro, mnohem více let, než kostel starý trval.

Dojímá láska a mravenčí píle, s jakou moravský lid o obnovu svatyně Svatohostýnské se staral. Básník Vinc. Furcha líčí to velice krásně tímto způsobem.

»Chrám se staví na Hostýně!«
roznesla se zvěst,

»všemožně přispívej každý,
kdože křestan jest.«

Z blízka — z dálky nápomocně
přihrnul se lid,
každý při stavění chrámu
chtěl zásluhu mít.

Aj tu nastal závod krásný:
Nosí ku stavení
vzhůru bez rozdílu stavu
cihly, kamení.

Staří, mladí — žebrák, boháč
velkou nosí tíž
podle Pána, jenž též nesl
na Golgotu kříž.

Dokázal tím lid moravský
mysl nábožnou,
od pradávna po svých otcích
zbožnost zděděnou.

Hle, chrám dostavený hlídá
do Moravy zas —
slyš — lid k modlitbě vyzývá
jeho zvonů hlas!

Dokud bude chrám ten státi,
dokud Hostýn sám;
národ bude vypravovat,
jak se stavěl chrám.

Z květeny Svatohostýnské.

Píše Frant. Gogela.

Z druhů jetele rozekvítají v měsíci červnu: jetel zlatý (*Trifolium aureum* P.), má lodyhu vystoupavou, větevnatou a květy zlatožluté, roste nejraději na suchých krajích lesních; jemu docela podobá se j. polní (*T. agrarium* L.) rostoucí hojně na půdách rolních s lodyhami více méně poléhavými, oba jsou druhy drobnější a dávají dobrou píci. Na lukách rozekvítá známý j. luční (*Tr. pratense* L.), který jsa pícní rostlinou velmi cennou všude na rolích se seje a také včelkám dobré pastvy poskytuje. Jeteli lučnímu velikostí a tvarem podobají se j. prostřední (*T. medium* L.) a bleďožlutý (*T. ochroleucum* H.); onen má štihlejší lístky a tmavější květy, roste na suchých lukách lesních, pokrajích lesů i na půdách dosti planých a z mlada jest i dobrou rostlinou pícní, později však stonky jeho stvrdnou; tento má květy žlutavě bílé, roste na pokrajích lesních travnatých úklonech a užitek dává jako druhy předešlé

Z příbuzných motýlokvětých rozkvítají ještě tyto druhy:

Čičorka pestrá (*Cironilla varia* L.) má lodyhu položenou nebo vystoupavou až metr dlouhou s listy o 6 až 10 jařmech a květy v okolících až o 20 květech pestrých, protože některé jejich části jsou bílé, narůžovělé a tmavě nachové; lusky jsou růžencovité, tato rostlina obsahuje zvláště v semenech škodlivé látky, ovce ji sice žerou, ale jiný dobytek, když počíná zráti, se jí netkne, jest nepříjemné, hořké chuti, působí dávení a jest i člověku nebezpečná. Spisovatel jeden vypravuje, kterak se i několik lidí otráвило přípravou thé z čičorky, kterou zaměnili s »hořkým jetelem« čili vachtou trojlistou. Jinak jest čičorka svým květem rostlina velmi ozdobná.

Vikev ptačí (*Vicia cracea* L.) má popínavou až půl druhu m. dlouhou lodyhu s listy až 12 jařmými, s květními hrozny hustými, modrofialovými; obecná to rostlina na lukách, v houštinách, plotech a na rolích, dává dobrou píci.

V. houštní (*V. dumetorum* L.) má lodyhu jako předešlá, čtyřhrannou a rozvětvenou s listy až 5 jařmými, ale lístky obvejčitými, oddálenými a nikoli přesně proti sobě postavenými; hrozny květní jsou na dlouhých stopkách a květy červeně fialové; jest rostlina úhledná, ale nikoli obecná, rostoucí v houštinách vlhkých, hájích a po lesích; na Hostýně na zadních, ale kvěsti jsem ji zde nikdy neviděl.

V. srstnatá (*V. hirsuta* K.) a čtyřsemenná (*V. tetrasperma* M.) jsou druhy

drobné s úzkými listy a malými květy u v. srstnaté barvy namodralé bílé u čtyřsemenné namodralé; rostou na rolich i místech pustých.

Hrachor luční (*Lathyrus pratensis* L.) má až metr dlouhou, bránatou lodihu, položenou nebo vystoupavou a popínavou s listy kopinatými v jednom jařmu, hrozen až o 12 květech žlutých a vonných, s počátku jednostranně seřazených; jest dobrá rostlina pícní a roste hojně na lukách.

Ořeš (L. *tuberosus* L.) jest tvarem přibuzné předešlému druhu, má však listy širší, květů ve hrozu méně, ale větších, tmavě růžových a libovonných; ořeš má svůj název od hlízek na kořenech zvící ořechu, které jsou zevnitř hnědé, uvnitř bělavé, chuti jsou mandlové a dají se jísti syrové i uvažené; ořeš roste na rolich jílovitých a vápenatých.

Z rostlin vstavačovitých zakvítá pětiprstka obecná (*Gymnadenia conopsea* R. Br.) podobající se svým přibuzným druhům, má listy prodloužené kopinaté a květní klas řidší nebo hustší s květy bledě růžovými s dlouhou tenkou a prohnutou ostruhou; roste často ve množství na lukách náhorních i podhorních; jméno má od kořenů, které jsou jako pět prstů rozdělené a pověřivý lid užívá jich při hledání pokladů. (Pokračování).

Pastýřský list

vydaný Jeho biskupskou Milostí Františkem Xav. Schöpferem, biskupem Tarbsko-Lurdským, za příčinou 50letého jubilea zjevení Lurdských.

Zčeštil R. H. farář.

Pokračování.

Přesvatá Pana byla pravila Berndettě, že chce míti kapli v Massabeji a aby se tam šlo v průvodu. Mluvila v čase přítomném, ale mluvila o budoucnosti dle svědectví dítky.

Kaple byla vystavěna; z ní se stala basilika. Kostel tento, jehož rozměry se z počátku za přílišné pokládaly a kritikou odsuzovaly, brzy se objevil příliš malým, a chrám růžencový, který se napřed zdál ohromným, protože se pochybovalo o takovém množství lidu, které by jej naplnilo, jest nedostatečný, aby je pojal.

Průvody národů ze všech zemí, ze všech jazyků, ze všech dříů světa trvají zde bez překážky po 50 let.

K čemu tyto proudy lidu, které se valí za sebou jako vlny oceánu? K čemu ty průvody, bez ustání se obnovující, k jeskyni Massabejské, jako v odpověď na volání požehnané Panny?

Je nám dovoleno zkoumati hlubší příčiny rozkazu Mariina?

Vše zdá se nasvědčovati tomu, že ona chtěla v době, vždy víc a víc materialismu oddané, obnoviti víru v řád nadpřirozený, zpět přivesti duše lhostejné, duše neklidné, duše trpící, k tomu, jenž je cesta, pravda a život, k svému Božskému Synu; je přinutíni svými dobrodiními, svou přízní, svou mateřskou něhou, aby se vrhnuli v náruč samého Spasitele a Prostředníka, Ježíše Krista, a takto naplniti své milostné poslání vůči člověčenstvu: Skrze Marii k Ježíši. — Pozorujte jen naše poutě.

Tisíce mužů, žen, mládenců i panen přichází každého dne se všech stran světa. Uprostřed nich nachází se svatá četa nemocných a neduživých, obklíčených pečlivostí nejménější. Ubírají se v pěkném pořádku k jeskyni, jsouce

dojmuti a plni důvěry, vysílajíce ke všem horským ozvěnám své ladné zpěvy, své sladké a vroucí »Zdravas Maria«.

Brzy počnou svaté obřady často popisované našimi letopisci, našimi básníky a našimi spisovateli: všeobecné přijímání při mších svatých v jeskyni, dojemná kázání, prodloužená zastavení před místem zjevení, odkud zdá se vycházeti síla a kouzlo nevýslovné; modlitby sprovázené slzami před koupelemi; na večer symbolické osvětlení svatyní, co zatím dlouhé řady poutníků a poutnic, svíce v rukou, se rozvíjejí a krouží podél pahorku u Gavy, napříč širým paloukem, nad nímž vévodí socha Panny korunované, mezi mohutnými schodišti, takofka mezi rámečky chrámu růžencového, povznášejíce k Ježíši a jeho Matce zvuky svých dojemných písní, libé to kadidlo srdcí svých.

Na žádném místě zeměkoule podobná bohoocta s tak dojemnou oslavou se nepovznáší od země k nebi.

Avšak nejdojemnější obřad v Lurdech, jenž zahrnuje v sobě všechny ostatní a jim dodává nejvyššího posvěcení, jest vítězoslavný průvod Ježíše Krista ve svátosti jeho lásky.

Poutníci, již nezřídka tvoří armádu deseti, dvaceti neb třiceti tisíců bojovníků modlitby, ano i více, jsou rozestaveni před jeskyní, pod zděmi basiliky a před chrámem růžencovým. Místo čestné ponecháno jest nemocným a churavým, uloženým v počtu někdy až tisíc, ano dvanácti set na svých postelích aneb spočívajících na svých vozíčkách a sřeženým legií andělů lásky.*) Velezajímavá to skupina, jež vzbuzuje nejživější soucit, anaf nám před oči staví všechnu tu bídu lidskou, avšak okrášlenou největší věrou a nejpříkladnější odevzdaností.

Hodina průvodu s velebnou Svátostí udefila. Od jeskyně vidět vycházeti nešeného nejčastěji nějakým biskupem a obklopeného stem kněží Boha svátostného. Ohromný zástup mlčky a kleče k němu pohlíží a jemu se klaní. Posvátný průvod blíží se k nemocným. Na to kněz některý pokloniv se před svatou hostií, započne jménem nesčetného lidu ona vzývání, jež nešťastní, nemocní a přátelé Kristovi k němu ve dnech jeho pozemského života byli vysílali. Evangelium obživne před očima našima, ohlas jeho svatých slov zaznívá k uchu našemu. Slyšte, jest to hlas těch, kteří trpěli před téměř dvěma tisíci lety, jest to hlas těch, kteří vzlykají po obou našich stranách: Ježíši, Synu Davidův, Ježíši, Synu Marie, smiluj se nad námi! — My věříme, avšak rozmnož víru naš! — Pane, přijď nám ku pomoci, pospěš k našemu přispění! Pane, jehož miluješ, jest nemocní! — Pane, chceš-li, můžeš mne uzdravit! — Pane, učiň, abych chodil, učiň, abych viděl! — Ty jsi vzkrášen! a život! — Ty jsi můj Pán a můj Bůh! — Pane, my věříme v Tebe — Pane, my v Tebe doufáme. — Pane, my Tě milujeme! — A tisíce a tisíce hlasů odpovídá a tvoří ozvěnu ku hlasu kněze. Tyto úsilovné prosby lidstva, zdůrazněné zbožným pořádkem, vírou a nevýslovnou vřelostí, vynucují slzy a srdce uchvacují. Kdo jednou slyšel tato vzývání, tyto nevypravitelné prosby, čiré to vzdechy plné důvěry, zachová jich ozvěnu a živý dojem v hloubi duše své. A Ježíš přichází, jeho zástupce přichyluje nejsvětější svátost oltářní ke hlavám nemocných; zástup prosí a vzlyká. Někdy náblé uzdravení způsobí, že vznikne hlučné neodolatečné volání. Křiky nadšení, zpěvy díkyudčinění vyřinou se z nader lidu, tak že bychom je mohli, dle výroku žalmisty, vhodně porovnat k podivuhodnému vzbouření oceánu (»mirabiles elationes maris«.) Avšak úcta k nejsvětější svátosti záhy zmírní pohnutí lidu a průvod pokračuje ku předu jako nějaké blažené vidění světla a míru. Kudy Ježíš kráčí, i když nepovolí žádaný zázrak, přinese útěhu a sladkou touhu po trpění s ním.

Proč bychom to neřekli, byť i pravda ta v prvním počátku by mohla se některým zdáti těžkou k pochopení? Než události mluví o ní a člověk věřící

*) Tak zovou se dobrovolní ošetřovatelé nemocných, o nichž ještě dále zmínka se činí.

rozumí mluvě jejich. Dle našeho náhledu zázrakem v Lurdech nejpodivuhodnějším, byť i ne nejnápadnějším, není náhlé a patrné uzdravení neduhu sebe hroznějšího, způsobené při průvodu s nejsv. svátostí aneb prostřednictvím neposkvrněné Panny. Co jest to tak úžasného, když Stvořitel a neobmezený Pán všech věcí vykoná přímo neb skrze přímmluvu své přesvaté Matky to, co my nazýváme zázrakem, to jest dílem mimo obyčejný běh přírody? Když stvořil svět slovem, může rovněž slovem, když se mu líbí, zastaviti zákona obyčejného účinek, jenž jest vlastně účinek jeho svobodné vůle. Jako pravíval za dnů svého pozemského života před devatenácti věky, tak praví »povstaň« i zde ze svého tajemného svátostního stánku aneb ústy své božské Matky, »vstaň, ubohý nemocný«, a nemocný vstane zhojen. Abych děl ještě jednou: nic zde není, co by nás mohlo úžasem naplniti. Co však jest hodno obdivu nekonečného, v čem obzvláště se jeví milosrdná všemocnost Pána našeho, to jest, že rozlévá útěchu, odevzdanost, ano radost do srdce trpících; to jest, že vštěpuje lásku ku kříži těm, kteří by přirozeným způsobem měli ním býti zdrceni a vzbouřeni; to jest, že ubohého tvora lidského povyšuje nad krutost zla a učí jej se usmívati k bolestem a smrti, an sjednocuje své utrpení s utrpením Ježíše ukřižovaného, aby tak rostl v lásce k svému Spasiteli a aby napomáhal jemu ku blahu světa. Podivuhodný a nade všecko dojemný převod pohnutlivého slova apoštolova (ke Kolos. 1, 24.): »Kterýž se nyní raduji v utrpení pro vás a doplňuji to, čeho se nedostává z utrpení Kristových, na těle mém za jeho tělo, jenž jest církev;« jakoby řekl: přivlastňuji si utrpení jeho skrze milost a otevíráám kanál, jímž se neskončené zásluhy mého Spasitele vylévají na jeho tajemné tělo t. j. církev. — Ano, toť ten veliký zázrak Lurdský, viditelný, každodenní, jenž právě svým trváním naplňuje ducha obdivem a srdce rozkoší.

Ty všichni, kteří jste viděli nemocné Lurdské, kteří jste je navštívili v chorobincích anebo pozorovali při průvodu s vel. svátostí, můžete o tom svědectví vydati: žádného není mezi nimi, který by se necítil znovu posíleným, a potěšeným blízkostí božskou. Při pohledu na ně kdo z nás by se necítil uchvácen nadšením sv. Tomáše řkoucího: »Pojďme a umřeme s ním«. — »O můj Bože, nauč mne také trpěti a umříti s tebou!«

A když průvod svátostní opustil nemocné a se přiblížil před spousty poutníků k velebnému portálu chrámu růžencového, kde má dáno býti požehnání, tu Bůh svátostní přijímá ze všech těch srdcí pohnutých a vroucích takové prosby a pocty, že tento výjev jest jako nějaký obraz ráje. On dává pocíťovati přítomnost Boží a otevírá jemu dokořán srdce naše.

Jasná Hora u Čenstochova.

Píše Boh. Vařák.

(Pokračování.)

Na hradbách stáli vojnové u děl, čekající odhodlaně prvního útoku. Tu objevil se na hradbách u slavném průvodu převor kláštera a velitel, kněz Aug. Kordecki, v rukou s Nejsv. Svátostí, žehnaje obráncům. Již nesly syčící granáty do kláštera první pozdravy nepřátel, a klášterní děla odpovíděla. Nastal děsný válečný rej. A z úst Kordeckého jako věštbou plynula slova »Nevejde Švéd do těchto zdí, milost odtud plynouti bude na dále...« A lid s důvěrou k Matce Boží zpíval:

Byť i sem tisíce pohanů vpadlo,
byť i na dracích se vojsko sem sjelo,
nezmůže oheň, ni meč, jímž zlo vládlo,
silou mou — já zvítězím.

Procesí za hukotu děl se vrátilo do chrámu Páně a dokončilo tam svou pobožnost.

Nastaly hrozné doby, dnem i nocí hnal nepřítel útokem. Ale marně. Krajem hučela děla, ozývalo se ržání a sténání raněných — v klášteře však na věži zvuky trub, hrajících píseň — a ta píseň splývala s hůry, bylo ji slyšeti všude, až ve vojsku švédském, kde si při ní zadělávali uši a kleli zoufale.

Kněz Kordecký zdvojnásobňoval, ztrojnásobňoval svou činnost. Vykonával obřady, zasedal v poradách, přecházel po hradbách, ve tváři měl klid, jaký jen sochy kamenné dovedou mít. — W świątyni mnich, na murach lew, Maryi wierny obrocina — Doufal v pomoc Té, Jejż sídło hájil a s ním doufali všichni ...

A Bůh pomohl. Uplynul měsíc — a klášter nedobyt. Švédští vojínové vypovídali poslušnost, vidouce marnost všech útokův a poděšení různými zjevy, báli se Té, již se rouhali ... Nastaly mrazy — s nimi nedostatek, hlad, k tomu Poláci v táboře ...

Do rána 26. prosince zmizeli Švédové.

Zachráněn klášter a s ním zachráněna celá země nepřáteli již opanovaná, zachráněn král — vyhnanec ve Slezsku.

Jasná Hora zachránila tehdy Polsku, neboť dokázala, že Švédové nejsou nepřemožitelní. Důvěra vrátila se do řad polských ...

Poláci se probouzeli. V Tyršovci utvořena konfederace na obranu víry a vlasti, pod vůdcem Pavlem Czarnieckim. Štěstí nepřátele opustilo, od hradeb Jasnohorských odnesli s sebou kletbu. Vyhnaný král Jan Kazimír se navrátil do své země. Ve Lvově odevzdal slavně Polsku pod ochranu Matky Boží a zaslíbil zadržení utiskování lidu, jež přivádí pomstu Boží na lid. Švédi zcela vyhnáni. Polska vstala

Na baště u samého kláštera stojí mohutný pomník kovový hrdinného převora Kordeckiho; představuje statného obránce v kroji teholním s křížem v ruce. —

R. 1656 na slavnost Vzkříšení Páně zázračný obraz vrácen kostelu.

Obrana Kordeckého dokázala, že Jasná Hora jest v ohledu strategickém důležitým místem. Proto klášter nyní ještě silněji opevněn a král ustanovil v něm stálou vojenskou posádku, jejímž vrchním velitelem až do r. 1765 byl vždy jeden z předních mnichů. Teprve po tomto roce ustanoveno místo toto pro osobu světskou.

Po vítězném odražení Švédů stala se Jasná Hora střediskem celé země.

R. 1670 slavil nástupce Jana Kazimíra, král Michael Koryba Wisniowiecki, na J. Hoře svatbu s rakouskou arcikněžnou Eleonorou Marií.

Nastaly opět doby míru, klášter zkvétal a bohatl.

Přiblížil se r. 1682. Jasná Hora slavila 300 jubileum svého trvání se slavností nevidanou. Celá Polska brala účast na slavnostech. Poutníků se čítalo na 200.000. Pro každý den celého jubilejního roku udělil poutníkům plnomocné odpustky papež Innocenc XI.

Velké neštěstí zastihlo Jasnou Horu v červenci r. 1690. Bylo z rána o 7. hod. Nesčetné davy zbožných poutníků tísnily se v prostraném chrámu, když ozval se hrozný pokřik: »hoř!«. Klášterní střecha byla v okamžiku v plamelech. Vše spěchá hasit — rukou dosti — ale nebylo vody. Jediná studně nestačila. Marné všech úsilí. — Za chvíli hořel i chrám. Mnichové zachránili en obraz — a zanesli jej za tím do kostelíka sv. Barbory. Ohromná hořel

věž se sřítla, prorazila klenbu chrámu — oheň se dostal do vnitř a zničil vše . . . Druhého dne jen očernalé zdi smutně strměly do výše . . . a kolem lkal lid . . . Ale jaká byla všech radost, když vnikli do zřícenin, a našli kapli Bohorodičky skoro netknutou . . . Hlíci se věž a strop kostela zatarasily úplně vchod do kaple, tak že tato brzy opět mohla býti opravena.

Rovněž klášterní knihovna neutrpěla žádné škody.

Národní svatyně zničena, ale národ si ji opět postavil.

Z celé Polsky, ba i z ciziny přicházely hojné dary. Král, šlechta a biskupové dávali tisíce, chudý pak lid poslední peníz. Za několik měsíců vítala již opět Matka Boží v nádherně ozdobené kapli své věrné Poláky. Roku 1696 konsekroval pak krakovský biskup Malachowski novou, velebnou svatyni. Jasná Hora v novém hávu zářila na vysoké skále.

Zdalo se, že království na dále těšiti se bude pokoji. Ale jen zdálo se. Začátkem 18 století válečná vichřice opět zadula nad Polskou. Švédové se opět blížili. Po nešťastné bitvě pod Klizowem r. 1702 prchnul král August II. za hranice Karel XII., král švédský, opanoval zemi. Skoro půl století uplynulo od prvního vpádu jejich, nová generace přitrhla do Polsky, ale Jasnou Horu našli opět. Snad umírající otcové je zapřísáhli, by pomstili jich porážku. 12. srpna zřeli Jasnohorští u svých hradeb nemilou návštěvu. Ale byli přichystáni. Vždyť nad nimi držela stráž vítězná Matka Boží a velel jim nový Kordecki-převor Isidor Krasucki. Generál Gűldenstern s nepořízenou odtáhl. Brzy přitřhl opět gen. Rheinschild, ale všechno marné. Ani tentokráte nevešel Švéd do Jasnohorských zdí. Roku 1704 pokusil se o dobytí pevnosti generál Stromberg, ale s výsledkem nejiným. Jen na klidné Čenstochově se za to mstil . . .

Ovšem válkami těmito utrpěl klášter nesmírné škody. Vesnice vypáleny a a popleněny, úroda několika let vždy zničena.

U Pultavy konečně zlomena moc Karla XII. V témž roku naposledy zřeli Švédové Jasnou Horu.

Roku 1717 poslal papež Klement XI. Matce Boží Jasnohorské drahocenné 2 koruny jím posvěcené. Slavnost vykonána dne 8. září v den Narození Panny Marie. Obřad korunovační vykonal chelmský biskup Alexandr Szembek, v jehož diecési Jasná Hora ležela. Přítomno bylo několik biskupů a opatů, mnoho vysoké šlechty a asi 150.000 lidu ze všech polských, slezských, českomoravských i uherských krajů.

Slavností touto dosažen vrchol slávy Matky Boží Jasnohorské. Poutníků od dob těchto stále přibývalo.

Uplynulo půl století. Polska ubita, roztrhána. I Jasná Hora nezůstala ušetřena. Roku 1772 dobytá Rusy, roku 1793 stala se kořistí Průšáků, roku 1806 zmocnili se jí opět Francouzi. Polská mrtvola galvanisována k novému životu. Ale ne na dlouho. Roku 1813 byli pány celé země opět Rusové. Bašty Jasnohorské pevnosti pobořeny, sláva světská vzala za své . . . A zdálo se, že i duchovní sláva její se zmenší. Ruskými zákony zakázán přístup zahraničním poutníkům . . . Jen utrápené tváře Polákův, oplakávajících své ubité vlasti, zřela Matka Boží na Jasné Hoře. Ale i nyní držela nad svými Poláky ochrannou ruku. Království jim vzato . . . Ale lásky k vlasti a k víře otců jim nevyrvál nikdo . . . a již ani nevyrve . . . Dnes v ruském Polsku lépe, mnohem lépe než dříve. A od roku 1866 dovolen i cizincům přístup na Jasnou Horu . . . Sláva zázračného obrazu opět roste a se šíří.

P r a m e n y:

Michał Baliński, Pilgrzymka do Jasnej-Góry w Częstochowie—Warszawa 1898.

X Wacław, Częstochowa. Kraków, 1898.

Z cest Dr. Jos. Štolby, Čenstochova. (Slovanský sborník. V.)

Fab. Roháček, Z pouti Častochové. (Obzor 1878) von Rudniky, Die berühmtesten Wahlfahrtsorte der Erde 1891.

Na šikmé ploše.

Dějepisný obrázek. Napsal Alois Dostál.

II.

V Dočekalově rodině ubyl jeden člen a dlouho to bylo znáti. Všudy hledali bratr i sestra Ondráše, rodiče postrádali syna a Dočekal si mnohdy musil uvědomiti, že hocha odvezl do Olomouce, kde ho přidružil k jiným studentům.

Nejvíce ovšem tesknila matka. Veliká tíseň ulehla jí na prsa a také slzu vyronila nad nepřítomným dítětem. Byla přesvědčena, že v ničem netrpí nedostatku, věděla, že nezakouší zimy nebo hladu, sama mu ještě při loučení vtiskla peníz do ruky a otec ohlašoval, že mu vyhledal pěkný byt u bezdětných manželu, kteří si ho budou vážiti; ale Dočekalové to přece nedalo.

Otec měl jiné starosti, Cyrill pro práce zapomínal. Teresie v krámě se zabavovala, ti všichni poněkud na Ondřeje pozapomínali, ale matka stejně stále viděla jeho tvář, i v noci slyšela jeho hlas a s poutí na Hostýn odkládala, až se vrátí Ondřej, aby s ním putovala.

Hoch byl doma dvakráte, na vánočních a velikonočních svátcích, všichni se ve spolek potěšili, ale nejvíce se těšili na léto, až nadejdou hlavní prázdniny a Ondřej doma pobude několik neděl.

„Budeš odpočatý“, žertoval Cyrill, „naučím tě chléb vyvalovati a do peci sázeti. To bude potom zase pro mne ulehčení“.

„Pěkně odpočatý“, místo Ondřeje odpovídala matka; „podívej se na jeho tvář, jak je přibledlý, přímo žlutý“.

„Od ohně mu tváře zčervenají jako růžičky“, pokračoval Cyril, směje se bratrovi.

„Ondráš bude pomáhati mně v krámě“, hlásila se Teresie. Prodejem pečiva se neunaví“.

„Tam by pěkně okřál“, odporoval Cyrill.

Rozepři skončil Ondřej sám.

O velkých prázdninách budu pomáhati při žních na poli, kde krásně slunce svítí a ptáci pějí. Tu budu doprovázeti matičku a chopím se jakékoliv práce“.

Bratr a sestra se na sebe podívali.

„Tak jsme pohořeli, Ondráš při studiích není pro řemeslo a obchod. Hospodářství je mu milejší. Tak vida, čemu se studenti učí a jakou potom náklonnost mají“.

„A také se podíváme na Hostýn“, ještě dokládal Ondřej.

„Ovšem, ovšem“, přisvědčovala matka, „budeš překvapen, jak pokračuje stavba nového chrámu, kterou hrabě František Rotal provádí“.

Ondřej zase se loučil, ale už ne tak smutně, jako když poprvé opouštěl domov. Už cizině uvykl a toužil po nových vědách, jež se mu předkládaly. Také domů donášel si knihy, Teresie do nich nahlédla, ale nerozuměla jim. Bratr jí donášel jiné knihy, jež ráda četla, ovšem aby ji domácí nepřistihli. Však přece se prozradila, dovedla mluvit o věcech, jichž v domě nebo v sousedství neslyšela. Až se rodiče divili a posléze usuzovali, že taková četba je k dobrému, vzdělává ducha a obohacuje vědomosti. Také nutili Cyrilla, aby četl, ale jinoch měl větší zálibu v denní práci a zábavě se soudruhy, než v knihách. —

Rok co rok Ondřej dojížděl do Olomouce a stále nosil velmi dobrá vysvědčení, která značila, že má nejenom vlohy, ale že také se učí dosti pilně.

Jinocha těšilo, dostalo-li se mu od rodičů pochvaly, mohl-li se velmi pěkným vysvědčením pochlubit.

Dočekal měl vždycky radost a o tu sdílel se i se sousedy. Kdož by mu zazlíval? Však mu prorokovali, že chlapec nebude prospívati, že kdo ví, jak se vyvede, v cizině se pokazí a podobně. Také poukazovali na veliké vydání a že snad peníze budou marně vyhozeny.

Ale Dočekal nedbal.

„Na studie peněz nelituji“, odpovídal, „však synu více už nedám. Abych mohl naň platiti, co den se přičiňuji a radost mně dělá, že se dobře učí“.

Sousedé jenom krčili rameny, musili uznati, že Ondřej dobře prospívá.

„A což pokazí-li se ti, odrodí-li se vám?“ nadhodili ještě, jenom aby něco pověděli.

Dočekal se usmál.

„O to jsem bez starostí, Ondřej má dobrý základ z domova a po tuto dobu jsem přesvědčen, že nezašel na šikmou plochu“.

„Po čem to poznáváš? I ta známka z mravů může někdy klamati.“ —

„Já mám jinou jistotu, pokud Ondřej rád putuje na posvátný Hostýn a tam si milosti Boží vyprošuje, do té doby jsem bez starostí“.

Proti tomu mohli ani nepřítizniví sousedé ničeho namítati. Viděli, jak Dočekalův student co rok v letě matku nebo někoho jiného na Hostýn doprovází, pranic se nestydí jako poutník putovati a všechno cestou i na poutním místě koná jako každý jiný.

Také posud nikdo nemohl proti němu něco nepřítiznivého říci. Ke každému byl zdvořilý, vynikal mravným chováním, každého dospělého pozdravoval, špatných druhů se nepřidružoval a konal práce na poli jako každý čeledín.

Tomu se zvláště někteří divili. Vždyť mu toho není třeba, takovým zaměstnáním se nebude zabývat. Proč se tedy chápe snopů, proč hrabe obilí, nakládá a vedle čeledína kráčí, máje kabát svlečený a na hlavě veliký klobouk slaměný jako nějaký sekáč? Ať si někde lehne do chládka a dívá se na dělníky, jak se na poli lopotí.

Nejdříve se sousedé domnívali, že Dočekalovi syna k takové práci donucují, ale potom se přesvědčili, že tomu není tak. Pekař sám Ondřeje odháněl a na dům jej odkazoval ale student nedal a časné ráno s ostatními krácel na pole.

„Div že si ještě nevezme kosu na rameno“, posmívali se ti, jimž toto jednání divným se zdálo

„Jenom nepovídej, však ho tak brzo uvidíš“, odpovídal jiný.

A skutečně, za nedlouho student kosu nesl, ale sám nesekal, tak daleko to nepřivedl. Dočekal měl svoje sekáče, ale Ondřej jim jenom hrstě odebíral.

Účinek se dostavil brzy, jinochovi sbarvily se tváře, sesílil a zmohutněl. Ti, kteří dříve o jeho zdraví pochybovali, nabyli přesvědčení, že tělesná práce mu výborně prospěla. Posilněn a občerstven vracel se po prázdninách do Olomouce, aby pokračoval ve studiích.

Sousedé čekali, kdy přece zanechá té práce na poli, ale nemohli se dočkat. Dříve viděli, jak Ondřej v neděli doprovází matku, jak jdou spolu na Hostýn. Vyvolili si den sváteční, aby se tou poutí nic nezmeškalo.

„Tak mně pověz, čím chceš býti?“ ptala se Dočekalová cestou syna. „Už na to musíš mysliti“.

„Posud jsem se opravdu nerozhodl“, přiznal se Ondřej, „jenom myslím vždycky na to, abych dobře obstál a postoupil“.

„To je také dobře“, pochválila matka, „ale též ti prospěje, když se rozhlédneš kolem v životě a seznáš, v čem bys byl spokojen, co by se ti zamlouvalo“.

Ondřej chvíli rozvažoval, ale potom řekl: „Skutečně ještě nevím“.

„Tak pros na Hostýně, aby ti dal Bůh dobré vnuknutí“, vybízela matka.

Šli dále a Dočekalová toho a onoho se dotknula, to a ono povolání synu předkládala. Některé zavrhl, k jinému neměl síly, na některé by prý nedostačoval.

Nákladem Ant. Pusteta v Solnohradě

:: právé vyšlo: ::

Perla panenství.

Dle rukopisu † P. Hartmana Strele O. S. Fr. přepracoval, vhodnými pobožnostmi doplnil a pod názvem „Der Edelstein der gottgeweihten Jungfräulichkeit“ vydal P. Filibert Seeböck O. Fr. Min. Se svolením nakladatelovým a s ú-

chvalou církevní přeložil Alo s Štěpina, knězi církevní. Druhé vydání. Ceny: K 3,330, 3.50. 3.80, 5.30, 7.20, 10. Kničky tyto 16 bisk. konsist. doporučené, mají již přes 100.000 výtisků a všady se křesťanským pannám, jak ve světě, tak v klášteřích žijícím velmi zamlouvají.

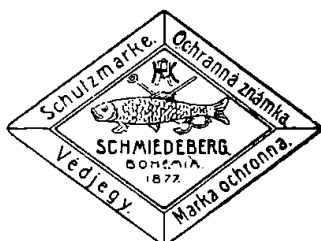
Sláva na výsostech Bohu.

Modlitební knížka pro katolické křesťany dle německého vzdělal Jan Nep. Josef Holý. Ceny K 1.40, 1.75, 2.25, 3.50, 4.90, 5.20. Za příčinou bohatého obsahu doporučují se knížky tyto jako vhodný dárek pro dívky. Vkusnou úpravou se nemálo zamlouvají. V každém knihkupectví se dostane.

A. KALLA,

první rudohorská
továrna na rybi konzervy
ve Šmídeberku. Čechy.

Založeno
r. 1877.

r. 1877.
Založeno

Zákonem chráněná známka.

Největší závody toho druhu v říši rakousko-uherské.

V továrnách svých zaměstnává přes 300 osob, zpracuje v sezoně více nežli 15.000 kg čerstvých ryb denně a vyrábí veškeré druhy ryb marinovaných, rosolových a pečených.

Zvláštní rozsáhlé velkoudírný ryb největší toho druhu v říši, - -

z nichž dodává všechny v obor tento spadající druhy udě-
ných ryb a konserv a předčí svými oblíbenými výrobky
veškeré ostatní závody konkurenční.

Prosím, žádejte cenníky zdarma a franko.

Jedině pravý THIERRYHO BALSÁM jest jen

ve zelenou jeptiškou jako ochrannou znám-
kou. Nejmenší zásilka $12\frac{1}{2}$ nebo $\frac{6}{1}$, nebo 1 patent.
láh. na cesty K 5.— Obal zdarma. **Thierryho
mast z růže stolisté.** Nejmenší zásilka
2 kelímky za K 3.60. — Obal zdarma. Všude
uznány jako nejlepší domácí prostředky proti
žaludečním těžkostem, pálení žáhy, křečím,
kašlí, zhlazení, zánětům, ranám atd. Objed-
návky nebo peněžní poukázky rače zasílati:
**A. Thierry, lékárna „U anděla stráž-
ce“ v Pregradě u Rohatce-Sauer-
brunnu.** — Sklady ve většině lékáren.

SKVOSTNÉ POKRÝVKY :: ::

zlatem protkávané, 2 na postele a 1 stolní jen za 14 kor.
zasílá dobírkou a komu se nehodí vezme zpět

Josef Kostecký, Svratka 163. Čechy.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporu-
čuje se koupě obrazů **Vítězná Panna
Maria Svatohostýnská a Příchod sv.
Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90,
bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vy-
placeným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Klabusay v Holešově.

**Umělecky provedené obrazy dle skutečnosti neb dle fo-
tografie** v barvách olejových, akvarellových, pastelem, pérem neb tuší, se zaručením věr-
podobu dodá Vám jediné umělecký ústav pro malbu - **V. K. BĚLSKY - BRNO -
Orelská ulice 6.** Mimo to nabízí se ku provedení: obrazů kostelních, maleb freskových,
sgrafitových, kreseb pro časopisy a cenníky, návrhů na plakáty, uměleckých adres a diplomů
a j. v cenách mírných. Rozpočty a návrhy zdarma. **Jediný ústav toho druhu na Moravě!**

U Františka Zetka v Krásné na Moravě

jsou na skladě: Hodinky, litanie a šestinedělní
pobožnost ku cti sv. Aloise po 16 hal., pošt.
19 hal, při zásilce nejméně 10 výtisků franko.
Pobožnost při průvodu Božího Těla, litanie
o Nejsv. Svatosti, Písně na slavnost B. T. a j.
po 12 h, poštou 15 h, při zásilce 10 výt. franko.

- - Obrazky - -

papírové (knížkové) v rozličné úpravě, pro poutě, missie,
břimování atd. Pohlednice poutních míst, obrázky v ráme-
čkách z celluloidu, plechu atd. obdrží obchodníci nejlevněji
u výrobce, jímž jest katol. firma

J. M. Derka, Sv. Ikopec u Olomouce.

Novinka: Celluloidové rámy na pohlednice.

Zdarma 1000 korun

ne - ale

vedlejší příjmy

nabízíme každému, kdo nám
svoji adresu poštovním lístkem
sdělí. Bližší zdarma od firmy:
„Uranos“ ve Fuerth, Bay.,
Hirschenstr. 44.

Velmi dobrý a laciný nákup ::

bez konkurence.

Vlastní výroba všech druhů růžen-
ců, škapulířů, křížů a devotionalií.
Sklad nejlepších

gramofonů a fonografů, ::

desek a válců za tovární ceny u firmy

JOSEF J. ANDER

velkoobchod hračkami, galanteriím a
poutnickým zbožím

V OLOMOUCI, FERDINANDSKÁ
UL. 4. (blíže »Národního domu«).

Doporučujeme - -

Kolínskou cikorku !

**TKALCOVSKÝ ZÁVOD
CAMILL JURAJDA**

v Rožnově p. Radh. Morava
nabízí svá dobrá a trvanlivá plátina a
»Rožnovské véby« v mírných cenách.
Obsluha rychlá a solidní. Za jakost
se ručí.

**- - Plicním - -
- chorobám - -**

(tuberkulim) a j. nepodléhá jelen tak
snadno; řízen jest pudem přírody, po-
žívá bylinu, která jej chrání. Bylinu
tu možno jen lesníku poznati, což se
podařilo Šimanovskému, býv. lesníku,
jenž bylinu tu vyzkoumal, která v pří-
pravě co bylinný čaj (koření) blaho-
dárně pomáhá ku zdraví listvu. —
Tisíce uznání dochází ze všech zemí!
Baliček na měs. K 2-50 jediné zasl-
latelství firmy **F. ŠIMANOVSKÝ**, (bý-
valý lesník), dodavatel do největší
české lékárny v Chicagu. Praha-Král.
Vinohrady, Jablonského ul. čp. 1147.
Nutno psátí ulici.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové
vyrabí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a
svíčky v **Bystřici pod Hostýnem.** -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož
i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se
neučtuje. — Ceny mírné.

**Nejlepší kamna a
sporáky** obdržíte jediné
u firmy :

Bartoloměj Andy
v KROMĚŘÍŽI. Ceny mírné
a za veškeré práce se ručí.

Dopíšte si

o vzorky M Jirsově,
maj. rukodilné tkalcovny - -
v Novém Hrádku

na pomezí Pruska. Král. České.

V. SEMERÁK, sochařsk o
kamenický závod V OLOMOUCI,
odporučuje se k provedení prací hřbi-
tových, náhrobních hrobov, pol. křížů
atd., kostelních oltářů, křtitelnic, ka-
zatelů a křížových cest z um. kamene
a car. mramoru. — Nákresey a offertý
— — — zdarma. — — —

Ruční výroba a zaslátelství kanafasů,
sípek, zefírů košilových a šatových,
grisetů, plátina, kapesníky, damašky
(grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží
úplně čerstvé, nejstálější barvy a ja-
kosti. Jako výrobce poskytují 6 proc.
a prosím o hojně zakázky na český
výrobek. Křesťanská firma Ferdinand
Měšťan v Bystřem u Nov. Města n. M.
(Čechy). Vzorky zdarma, zásilky přes
20 K franko.

Umělecký ústav pro malbu, leptání
a broušení skla
B. Škarda Brno,
hotoví okna kostelní v každém způ-
sobu a provedení na přání i se želez-
nou konstrukcí ve vlastní strojnické
dílne hotovené. Mosaikové obrazy pro
výzdobu vnější i vnitřní na křížové
cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na
požádání.

**Kdo dobrá semena ho-
spodářská, zeleninová,**

květinová, jakož různé rostlinstvo
a ovocné stromy potřebuje, žádejte
cenník od firmy

VILÉM STRAUCH, velkozávod
zahradnický a semenářský, VSETÍN,
Morava.

• Werichovo •
polévkové koření
• HELVETIA •

jest vydatné masové
chutí a oblíbené na
každém stole. Veliká
úspora masa. K do-
stání v továrně poží-
vatín

F. WERICH,
Brno - Židenice.

Zubní lékař
MUDr. Fr. Špaček,
Brno, Ferdinandova ul. 28.
Umělé zuby, plomby všeho
druhu.

Při chorobách plic, kašli, astmě, zá-
duše výborně se osvědčilo
• SVATOHORSKÉ THÉ •,
malý balíček K 1-50, velký K 3-.-.
Tisíce poděkování. Žádejte výslovně
»Svatohorské« a jiné odmítněte. K do-
stání v lékárnách. Zaslátelství F. Vítek
a spol. v Praze, Vodičkova ul. 19.

**K nákupu
SUKEN**
doporučujeme
solidní firmu

Ant. Tomec,
vývoz suken v Humpolci
(Čechy).
Vzorky zdarma a franko
k nahlédnutí.

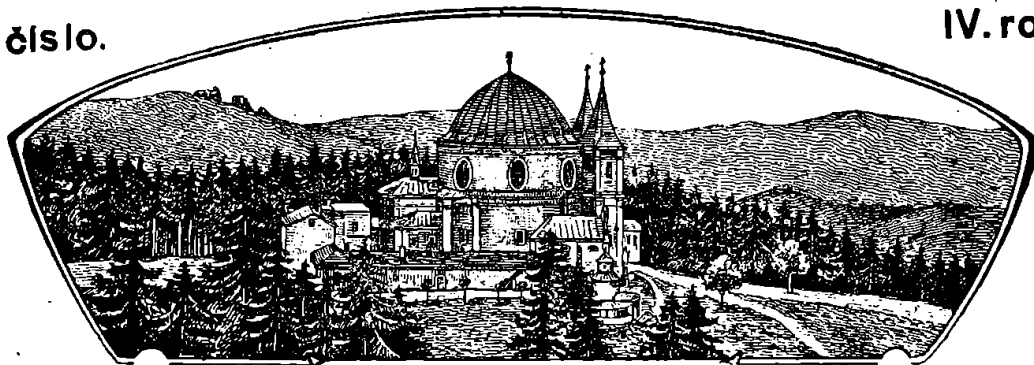
Veškeré práce tiskové
o zhotovuje rychle, o
o levně a moderně o

Grafický ústav
Zaorálka a Tučka
nást. Lamb. Klabusaya
v Holešově na Moravě.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

5. číslo.

IV. ročník

OBSAH: Vldp. Alois Dostál, farář v Ouvelech u Prahy a spisovatel. (S vyobr.) — Svatohostýnské písničky. — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Pomoc Panny Marie. (Dokončení.) — Dějiny Sv. Hostýna. — Z květeny Sv. Hostýnské. — Pastýřský list. — Poměr náboženství ku výchově mravní a slovo o školách našich. — Zprávy se Sv. Hostýna a posv. Velehradu. — Z církve a ze světa. — Literatura.

Zprávy se Sv. Hostýna a Posv. Velehradu.

Vyslyšení. M. K. vzdává díky P. Marii Svatohostýnské, sv. Josefu a sv. Antonínu za uzdravení z dlouholeté nemoci a plní tímto svůj slib, že to uveřejní v případě vyslyšení. — V. Sch. ze Ž. děkuje Marii Panně Svatohostýnské za uzdravení ruky. — A. F. z U. vzdává tisíceré díky Matičce Boží Svatohostýnské za vyslyšení jisté prosby. — L. S. z J. děkuje P. Marii Svatoh. za šťastný výsledek v jisté záležitosti. — K. St. ze S. děkuje Marii P. Svatoh. za uzdravení sebe a svého dítěte. — M. V. ze S. děkuje za uzdravení své dcery a svého syna Jana. — M. M. z P. děkuje Marii P. se sv. Hostýna za obrácení bratra. — J. a A. B. z B. děkují za vyslyšení prosby.

Poutě se letos znamenitě daří. I letos dostavili se na Sv. Hostýn poutníci z Vídně ve velkém počtu za vedení známého poutníka Svatoh. vldp. J. Kozáka, celovského vojenského kuráta, podobně z Brna za vůdcovství vdp. P. Schrollera C SS R. a ze Slezska, v čele se známým pořadatelem poutí vldp. A. Suchánkem z Komárova. Slezané překonali letos samy sebe. Připutovalo jich na Sv. Hostýn na 1500 s třinácti kněžími. Přišli ve všední den, ale ruch na Sv. Hostýně byl sváteční. Neboť kromě zbožných a horlivých Slezanů, byli téhož dne na Sv. Hostýně poutníci z Ameriky a konala se primice dp. J. Benčka ze St. Jičína. Z té příčiny také mnoho jiných poutníků přibýlo na sv. horu. Krásné a povzbuzující bylo, že ze všech těchto poutníků i amerických, až na malé výjimky, všichni přistoupili ku stolu Páně. Poněvadž pak Svatoh. kněžími nebylo by bývalo možno všechny vyzpovídati, vypomáhali velmi ochotně přes všechnu únavu kněží-poutníci, tak že na 20 kněží sedělo ve zpovědnici po celé odpoledne až do večera. Primiciální mši sv. assistovali dva neomísté. Primiciant vyšel v průvodu z domu Strážců Svatého

Hostýna do kostela, kde měl kázání dp. Václ. Vlach ze St. Jičína, po němž následovala mše sv. Kromě tohoto kázání byla promluva uvítací a na rozloučenou, příprava ku sv. zpovědi a u slezské kaple nadšeně kázal poutníkům vldp. Dr. Žurek. Jak už vidno z tohoto byl to den povznášející a velebný!

Počasí na Sv. Hostýně. Do 10. července přehnal se přes Sv. Hostýn letos 14 bouří. Deštových dnů bylo v červnu 19. Největší teplota byla v měsíci červnu dne 21. Toho dne o 2 hod. odpo. ukazoval teploměr +29.2° C. V první polovici července byla nejmenší teplota 10. července ráno o 7. hodině totiž +8.2° C.

Opravy na Sv. Hostýně. Letos opravuje se střecha kostelní a zeď před kostelem. Obraz XI. zast. nové křížové cesty, jenž v zimě nepohodou utrpěl byl upraven; není pravda, že se celá kaple sřítla, jak některé listy psaly.

Dary pro Sv. Hostýn. Na ozdobu kostela darovaly nejmenované dvě paní po 4 K. z Mor. Ostr. 10 K.; Ed. Chovanec, rolník z Chvalkovic 10 K.; M. Miklíková ze Zahnašovic 10 K.

Milodary pro Sv. Otce Marie Václavíkovu z Hor. Věč. 1 kor. M. B. ze Ž. 2 K.

První sjezd venkovské omladiny na Velehradě. Dne 28 a 29. června konán na Velehradě z Moravy a Slezska první sjezd venkovských jinochů a děv. Sešlo se jich na 5000. Krásné kroje, vzorné chování se omladiny, přesné zachovávání pořádku, podajná schopnost ku pořádání ladných průvodů působily dojemem uchvacujícím. Den tento byl dílem dvouleté pilné organizační práce. Před dvěma lety při sjezdu rolnictva bylo přítomno několik nadšených mladíků, kteří při schůzi po výměně názorů si umínili založiti katol. spolek rolnické omladiny na Moravě a ve Slezsku. Po oné schůzi uchopili se energicky a s mladistvým ohněm uskutečnění úmyslu a ejhle, rok na to při opětovném sjezdu rolnickém byla omladině vyhrazena zvláštní schůze. To dodalo jinochům nové odvahy.

Ještě rok horlivé organizační činnosti a na Velehradě mohl být uspořádán krásný sjezd omladiny, jehož se 5000 mladých lidí obojího pohlaví účastnilo! Sjezd zahájil kroměříšský probošt Dr. Stojan. Předsedou zvolen Dovrtěl z Alexovic nedaleko Sv. Hostýna. Po několika řečích ukončena schůze a pořádán průvod od Cyrillky za hudby kapel z Kněždub, Chropíně a Strážnice na nádvoří, kde vys. důst. p. probošt uvítal omladinu nadšeným proslovem. Na to uděleno požehnání. Druhého dne ráno pokračováno ve sjezdě. Předsedou po veřejném obnovení křesťanské slibu a povolávání »sláva« sv. Otcí, císaři a králi zvolen R. Cagášek. Slova se ujal jednatel sdružení Dovrtěl, jenž projednával thema: Mládež a budoucnost. Mladý řečník hlásal práci, sebevzdělání, radostné spoluúčastnění na všech odvětvích činnosti, poněvadž požehnání Boží spočívá jen na ruce přičinnivé. Na to mluvil ještě rol. syn Chrbjat z Hutiska, M. Zakopalová ze Zahnašovic, poslanci Šamalík, Jilek, Kadlčák a Bartoš. Dr. Jos. Žůrek, rolníci synové Gela, Mikeš, Pecka, Večeřa a F. Janičková. Slovy pak předsedy Cagáška: »Nezapřeme ani krev českou ani svou víru cyrillo-methodejskou a své předsvezení« ukončena první vydařilá schůze omladiny. — Rovněž se vydařila velká pouť Cyrillo-Methodejská. — 15. srpna bude sjezd mar. družin českých na posv. Velehradě.

Z církve a ze světa.

Čechy. Císař a král hodlá zavítati do Prahy, aby přijal hold českého národa. — V Praze má být zřízena vedle německo-české umělecké akademie, umělecká akademie úplně německá. Hlasovali pro ni též protestanti Masaryk a Drtina, oba profesoři na českých vysokých školách, přýčím kulturního stanoviska, ačkoli před tím hlasovali proti zřízení české university na Moravě. Staly se ovšem proti nim projevy nevědy v časopisectvu a na schůzích, ale, jak se zdá, Masaryk to se sebe setřese, jako už mnohé jiné věci, a bude zlobiti, kaziti a škoditi výstředními výrony svého popleteného nozku dále. — Časopisy horlí proti zlořádu, jenž panuje v okolí Nechanic s posíláním dětí a dívek do cizizy jako harfenístek. A diví se tomu, jak něco takového, co vypadá jako otrokářství, může se za nynější doby trpěti. — Pověstný Wahrmond má přijíti do Prahy.

Morava. Kanovník Dr. Stojan jmenován byl od nejdůst. knížete arcibiskupa proboštem v Kroměříži. — V Kroměříži je otevřena hospodářsko-průmyslová výstava. — V Kokořích u Přerova založil vdp. Daniel Dajč ústav pro vzdělání rolnických dívek. Ústav skládá se z hospodynského kursu, v němž se dívky učí všem domácím pracím: chovu dobytka, lékařství, zelinářství, zadržnictví, vaření atd., z pracovny neboli kursu pro vycvičení se v ženských ručních pracích, trojřádní dívčí školy a školy mateřské.

Rakousko. Katoličtí studenti na vysokých školách jsou stále znásilňováni a bití studenty svobodomyšlnými a nevěreckými. A tomu říkají svobodomyšlníci s Masarykem v čele uni-

versitní svoboda. — Ve Vídni chtějí si Češi zříditi zvláštní »Český dům«, v němž by mohli míti shromáždění, čítárnu, kavárnu atd. Vy-dali za tím účelem p. díly záručující se na 4 proc. a sebrali už 250.000. — Třetí odbor Jednoty sv. Methoděje změnil spolkovou místnost a nalézá se nyní v okrese X. Eugengasse 11. — President ministerstva bar. Beck nazval se v panské sněmovně věrným synem katol. církve, jenom že prý nemůže do některých věcí tak rázně zasáhnouti, jak by si přál. — K holdovacímu průvodu ve Vídni byli pozváni zástupcové zahraničních mocí vyjma apoštolského nuncia. Ministr zahraničních záležitostí se omlouval, že prý on to nezavinil, nýbrž komitét slavnost pořádající.

Italie. Zpověď v prvním století církve. Časopis »Univers« dovidá se z Říma, že při archaeologických vykopávkách (konaných za účelem hledání starožitných památek) přišlo se na mramorovou desku, na níž bylo možno čísti v řeckých písmenech slova: »Na tomto místě odpouštěl blahoslavený Petr nám, vyvoleným (rozuměj křesťanům) vyznané hříchy«. Zasilatel této zprávy Ch. Desverges viděl nápis ten na vlastní oči. Vzorek nalezených liter pochází zcela určitě z prvního století a profesor Ballerini svobodný myslitel, prohlásil, že nálezem tímto podán jest tak přesvědčující důkaz, že všechny námitky odpůrců katolické zpovědi šmahem v nivec se rozpadají. Nejedná se tu o křtitelnicu, protože se zde výslovně mluví o odpouštění hříchů lidem, kteří jsou křesťané, »nám vyvoleným« a sice po »učiněném vyznání hříchů«. Jest tudíž řeč o zpovědnici sv. Petra. Prof. Ballerini zamýšlí tento nejvyšší důležitý, pozoruhodný nález důkladně vyšetřiti a další kroky učiniti. — Socialistické tiskoviny ovšem budou dále lhát, že zpověď byla vynalezena od kněží teprve ve středověku, ač takové lži jsou již dávno vyvráceny jinými ještě jasnými doklady o katolické zpovědi z prvních století po Kristu.

* * *

České děti, těšte se! Kolínská továrna na kávové náhražky, akciový podnik českomoravského kupectva v Kolíně a Prostějově připravuje Vám dar, který Vám nejen způsobí velké potěšení, ale také zábavným způsobem bude pečovat o Vaše vychování a vzdělání. Bude to soubor krásných, barevných obrázků, nazvaných »Poznej svou vlast« které budou představovati význačné krajiny, zaměstnání, lidové zábavy, památné pohledy atd. z českých krajů, a budou provázeny případnými texty. Originály obrazů maluje známý umělec Rich. Lauda, jehož sympatické umění zvláště k duším českých dětí promlouvá. Akce tato staví se vysoko nad obvyklou, všední reklamou a možno dnes již říci, že s kolínskou továrnou darem svým zavděčí českým dětem i vychovatelům. — Budeme míti ještě příležitost o tomto skutečně cenném daru později promluvit.

Redakci zasláno:

Patronát mládeže. Red. Sigm. hr. Ledochowski, kan. v Olomouci. Vychází v Praze III Novodvorská ul. č. 2. Doporučujeme.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ MĚSÍČNÍK LIDOVÝ

Redakce a administrace na Sv. Hostýně u Bystřice p/H.
Celoroční předplatné 1 kor. .. v Americe \$ 0'25.
Ročník IV. — Začátek 1. dubna, konec 1. března.

5. číslo.

1. srpna 1908.

Vldp. Alojs Dostál, farář v Ouvalích u Prahy a spisovatel.

Alois Dostál.

Podáno dle »Hlasu.«

Už častěji četli čtenáři »Hlasů Svatohostýnských« povídky, u nichž bylo připojeno jméno Alois Dostál na označení jich původce. A sotva se minou s pravdou, řeknu-li, že se každému líbily. Než kdo je tento muž, bude se mnohý zvědavě tázati? Ze způsobu psaní vyzníval snad ne jeden, že to není začátečník na poli literárním. A správně tušil. Náležit Alois Dostál k nejpłodnějšímu, nejhledanějšímu a nejvíce čteným povídkářům této doby. A ježto letos slaví svoje abrahamoviny, bude zajisté našim čtenářům vítáno, jest-li že je s ním blíže seznámíme. To pak tím více, poněvadž je to spisovatel ryze katolický.

Alois Dostál je farářem v Ouvalch u Prahy v Čechách. Narodil se dne 2. července 1858 v Kvasicích u Rychnova nad Kněžnou v Čechách. Pochází z rodu rolnického. Obecnou školu navštěvoval v Solnici, gymnasium v Rychnově, kde složil r. 1879 maturitní zkoušku s vyznamenáním. Jako student cestoval rád. Neomezil se však toliko na Čechy, Moravu a Rakousy, nýbrž podnikl cesty až do Italie, Bavorska a Švýcarska.

Po maturitní zkoušce obral si stav kněžský za své budoucí povolání. — Vstoupil do alumnátu v Praze a 8. července 1883 byl vysvěcen na kněze. Nejprve působil jako kaplan v továrním místě u Plzně Horno Stupně, pak stal se farářem ve Velízi na Křivoklatsku, odkud se dostal do Křečovic a od r. 1906 do Ouval u Prahy, kde se až doposud nachází.

Na dráhu spisovatelskou uveden byl dosti záhy. Hlavní pak zásluhu na tom má spisovatel Jos. Ehrenberger, který farářoval v jeho osadě a s nímž se stýkal i později na Vyšehradě. Mimo to naň měly vliv přednášky prof. Jos. Vycpálka.

Alois Dostál psal už jako bohoslovec a záhy oblíbil si povídku z dějin i ze života pro lid a mládež. V dějinách zachází rád do minulosti národa českého. Mimo to uveřejnil četná kázání, píše feuilletony a články vychovatelské. První plody svého duce uveřejnil ve »Blahověstě«, jež už zašla. Že je spisovatelem nevšedním, svědčí ta okolnost, že některá jeho díla byla i do jiných řečí přeložena.

Kromě menších prací do různých listů, časopisů a kalendářů — zasluhují zmínky hlavně tato díla vyšla samostatně u těchto nakladatelů:

U Benediktinů v Brně: Za svatováclavskou korunu. V ratejně. Plzeňští křižáci. Obětovaná. Láska křestanská. Útočiště.

Dědictví Svatojanské: Z města a ze vsi. Svatá Hora.

Moravská bibliotéka: Dějepisné povídky a obrazy (2 díly). Poslední bašta českobratrská.

Dědictví maličkých v Hradci Králové: Osud obecných dětí. Radosti rodičů. Ze školy života a j.

Tiskový spolek v Praze: Můj národ a 15 různých povídek dějepisných i ze života.

Zábavní večerní: Svobodník. Kletba. Vždy věrná Plzeň. Ze vděčnosti. Za poddanství a svobody. Dárek z cest. Poslední obět na Velíze. Na bělidle.

Vlast: Dobroděj. Z lásky ku mnohým. Za slávu cechovní. Pro čest svého rodu a jiné romány. Dětská divadla: Štědrý večer chudých a bohatých. Na dušičky.

Dědictví sv. Ludmily v Písku: Vymodlenec. Pro drahou matičku.

Sv. Ludmila: Druhý sňatek. Ustoupila. Syn své matce. Pro víru a vlast.

Václav Kotrba: V zátíší. Za stará privilegia. Rozbouřená hladina. Tichá trpitelka. Pernou školou života. V panské službě. Za chlebem.

V. Kubeš v Třebíči: V hájovně.

Jos. R. Vilímek: Z dob těžkých zkoušek. Ze slávy otců. Pro rodné město. Za vlast.

Alois Hynek: Ze strastných dnů. Pro králeviče. Ve švédském zajetí. Pro blaho vlasti. Mravenčík. Dějepisné povídky (3 díly).

E. Beaufort: Pro nevěstu. Vychovatelka. Za obecní pozemky. Dědička statku. Kladenský strýc. Panská stolice. Srdce zkoušená. Na přední baště.

J. Urbánek: S poctivostí nejdál dojdeš.

K. Knapp: Na novém světě. Královský panoš.

R. Promberger: Po stopách lidských. Matka národa. Humoresky: Obecní boty. Uzený komíník a jiné švandy. U slona atd.

Emil Šolc v Telči: Vetfelci a jiné povídky. Pernštýnský panoš. Splněný slib a jiné povídky.

Ed. Hölzl: Různé povídky.

Šašek a Frgal: Z jasných a temných dob (2 díly).

J. Port v Plzni: Léta utrpení.

J. Kosina v Chrudimi: Z proudu života. Za ztraceným synem.

Dr. Fr. Bačkovský: Jen poctivě. Z pouti mládí. Z lásky sesterské. Na dobrodružných cestách.

G. Frencl: Z těžkých a blahých chvil české minulosti.

Tím ovšem není řada jeho spisů vyčerpána a také by bylo těžko vše do podrobnosti vypočítati.

Alois Dostál snaží se, aby česká kniha dostala se do nejširších vrstev národa, aby byla všem dobrou srozumitelnou četbou, nejenom pobavila, ale též poučovala, povzbuzovala, lid s chvalnými způsoby předků a s minulostí vůbec obeznámila. A to se mu podařilo.

Dostál je podoběn včelce, jež sbírá peř a med s rozličných květin. Vyhledává látku všude, kde se co na luzích naší vlasti a denního života naléztí dá, ať je to ze života rolníka, dělníka, měšťana, kněze atd. Varuje se nespravedlivé jednostrannosti, aby každého poučil a každému prospěl.

Náš spisovatel je při své padesátce doposud velice činným. Jestit spolupracovníkem několika denních listů, zvláště »Čecha« a rediguje už po léta tři kalendáře.

Dejž Bůh, aby ještě hodně dlouho svým pérem k radosti čtenářstva a ku prospěchu dobré věci mohl vládnouti. Mnogaja ljeta.

Rudolf Stupavský: **Svatohostýnské písničky.**

7. U pramene.

Z šedých útrob hostýnského vrchu
pramen svatý píseň zpívá:
opuštěn, že nikdo nezůstane,
Matičku kdo Boží vzývá!

„K Matce Boží pojďme“, zavzní výzva,
„před ní sepněme své dlaně,
ona žízeň naši jistě zkojí,
posvěť nám naše zbraně!“

Kolik set už uplynulo roků,
vlast kdy naši Tatar svíral,
křesťanů kdy blouček Bohu věrných
na Hostýně žízni zmíral.

A již prosby vřelé k nebi letí,
tam, kde Máti Boží trůní,
nebe mrakem černým odívá se,
z dálky bouře blízká duní.

A než slzy vřelé osušili
ctitelové Matky Páně,
přítal hojný nebe vyronilo,
zmatek velký v Tatar staně.

Od té chvíle zvučí pramen čistý,
o Matičce Boží zpívá,
žízeň kojí, léčí rány steré,
boly teskné s duše smývá.

Ta, jež hlavu ďábla rozdrtila,
křesťanů zde sílí šiky,
brzy vítězný zpěv rozléhá se
tam, kde teskné zněly vzlyky.

Co tu proseb, vzdechů vyslyšeno,
co tu křížů padlo s ramen,
radostí co probudil tu nových
zázračný ten, svatý pramen! . . .

Ochranou tak skvělou Moravanů
Matička se stala Boží,
její slávu hlásá Hostýn svatý,
její čest se denně množí.

Ó, by hostýnská ta dobrá Máti
chránila nás v těžkém boji,
vedla všechny dítky Moravanů
k velkých milostí svých zdrojil

A Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

V.

Obeznámili jsme se již půdou kde zahrada založena býti má. Upříti nelze, že půda je dobrá a záslibná. Postaráno také jest o zahradníka a to nejlepšího, který zajistí vykouzlí všade pokud možná nejzdařilejší výsledek práce. Prvé však, nežli se započne sázeti a vysázené polévati, pléti, vytrhávati co do zahrady nepatří, neb okopávati — což dobře vědí všichni zahradníci malí i velcí, jaká to práce na jaře a v letě, zejména jest-li sucho. Prvé každý rozumný zahradník, nežli se na práci vydá, rozmyslí si, co chce dokázati čili dosíci. Jaký tudíž plán v jakých rozměrech si zahradník náš vyměří či už si vyměřil? Mnohé a mnohé okolnosti potřebí tu míti na zřeteli. O poloze jsme se již zmínili. Ze všeho patrné jest, že na příznivé poloze ke slunci velmi mnoho záleží; pak jiné půdy vyžaduje zahrada lesní, jiné zelinářská, jiné štěpnice atd.

Známe zahrady květné, ovocné, zelinářské, avšak také obory, zahrady zábludné čili zahradní bludiště.

Rajská zahrada, do níž uveden byl praotec náš Adam, měla také svůj plán. V Edenu, krajině asijské — byla položena směrem k severu, kde byl strom života čili nesmrtelnosti. Kdo z ovoce jeho požíval, nezemřel. Takové měl určení. Rájem pak protékala řeka dělící se do čtyř úhlů, čili na čtyři hlavní řeky, které zvlažovaly zahradu rajskou. Ze všech stromů v ráji bylo povoleno jísti, až na jeden strom, s něhož bylo zakázáno prarodičům okusiti. Praví Písmo sv: I pojal (I. Mojž. 2. 15.) Hospodin Bůh člověka a postavil jej v ráji rozkoše, aby jej vzdělával a ostříhal ho a přikázal mu řka: Ze všelikého dřeva rajského jez; ze dřeva pak vědění dobrého a zlého at nejíš, neboť v kterýkoliv den by z něho jedl, smrtí umřeš. Strom tento pak stál uprostřed ráje.

Adam a Eva žili šťastně v ráji a těšili se přátelství Boha samého. Byl také život jejich, dokud dle přikázání Božího se spravovali, nad všeliké pomyšlení příjemný; byliť v ráji. Arci pozemský ráj jest vinou člověka ztracen: než nebeský ráj, k němuž vede cesta ušlapaná tisíci ba miliony poutníků, křesťanský totiž život, není ztracen nám, naopak slíben nám pro zásluby Ježíše Krista Spasitele našeho. Kéž jenom jsme také hodni zaslíbení Kristových. Avšak se-

stoupíme již k zahradám pozemským Ejhle zahrada okrasná ať veřejná ať soukromá. Výhradně slouží k osvěžení nebo pro výzdobu. Má-li rozměry větších, slove sad, jsou-li tam stromy pro stín, říká se jí stromovka. V zahradě takové bývá květin a vůně na čas až milol Než s jakým podobenstvím se tu setkáváme?

Jen na krátko trvá byliny květ a vůně její, ba všechno co smysly naše baví a těší. Jací lidé se připodobňují zahradě okrasné životem svým?

Nuže, tu jest muž vzdělaný a vyškolený, jenž schopností svých nejen obdržel, nýbrž upotřebil ku vzdělání svému ve vědách net umění, tak že vzrostl až na učence, druhý na nevšedního umělce, třetí dopracoval se výnosného postavení, čtvrtý povýšen k důstojnosti nemalé; načež založiv si rodinný krb, stará se ne toliko o sebe, alebrž o svou choť, syny a dcery, aby se ve světě prokázali býti podle výše rodinné též vychováni. Věru podle světa jest taková rodina podobná zahradě okrasné; neboť tímto směrem se nesl život jeho, až jej smrt sklátila do hrobu. Táží se vás, zdaž se také o to postaral, aby život jeho byl podoben po smrti zahradě okrasné? Zdaž se také pojistil na život posmrtný? Na dočasný život neopomenul se dáti pojistiti. Ubohý jest, jestli pro Boha a duši nesmrtelnou neučinil ničeho neb jenom nedostatečně se staral o život křesťanský! Slavný pohřeb to nespraví, který mu truchlící rodina vystrojí! Ejhle všechno pominulo, co bylo jako květ a vydávalo příjemnou vůni života dle světa. Ale duše nesmrtelná nepominula. Proto vám budiž srdce křesťanská zahradou ozdobnou, avšak nikoliv výhradně tomuto světu: věru nezasluhuje toho. Kdo volíš býti zahradou květnou, budiž jí Bohu k jeho cti a chvále po příkladu nejsv. Marie Pany na život věčný.

Tož, řekne druhý, lepší jest zahrada užitková neb obchodní. I tam rostou květiny ve květnici, však i roste zelenina, rostou stromy ovocné v sadech a štěpnících, vůbec co zahrada vynáší živnostníku, vše se speněží. Takové zahradě užitkové nebo obchodní podobá se člověk, který své síly a schopnosti, své povolání a všeliký vliv svůj na to upotřebuje, aby se obohatil. Pozorujte jak se zaprodá každému, kdo mu více nabízí — dnes je ve službách k dobrému, zítra ve službách k nepočetnému — dnes vám hází výmluvností co je dobré a správné, zítra se vrhá vším úsilím na uhájení toho, co patně je lži a nemravností — jeden týden neb i rok pracuje v redakci listu dobrého a konservativního časopisu katolického. Než počkejte až si péro obrousí a se vyškolí, pak užijte jej přejíti do služeb listu směru snad opačného, třeba katolíkům nepřátelského, protože se nepřátelé naši uvolují platiti mu více. Z jaké příčiny tak bezcharakterně si vede? Za peníze zaprodá i duši svou. Více mu to vynáší. Čeho není schopen člověk, který vše podle časného zisku posuzuje? Jest to nepoctivá lakota, ziskuchtivost duše mrzké, která neumí se povznést k vyšším směrům křesťanského života, jehož trvání jest věčné, jenž má ceny na věky.

A nyní vás zavedu do obory. Na venek je přesně ohrazená, také zahrada uzavřená — aby nikdo z obyvatel jejích neunikl. V oboře se prohání plachá nebo ochočená zvěř, nejsou-li tam také dravci. Taci ovšem uzavírají se zvláště do drátěných klecí, by se nestala nebezpečná těm, kdo se procházejí oborou. Podivná to věc. Zdaž společnost lidská podobá se takové oboře? A věru má mnoho podobnosti. A jací bývají to lidé podobní nějakému zvěřinci čili oboře? Hádáte asi, že to jsou lidé nejméně vzdělaní, nejvíce podobní němě tváři, ba dravcům podobní ve drátěných klecích.

Já pak pravím vám: Nikoliv mezi takovými nehledejte podobenství s oborou neb zvěřincem. Já vám poukážu na společnost, která činí nároky na vzdělanost, pokrok, která chlubivě si říká, že přináležejí také k inteligenci. Chodí vám v obleku slušném, v chování bývají uhlazeném, samá na pohled přitažlivost až úlisnost,

a přece nahlédnete-li do srdcí jejich, seznáte-li jejich úmysly a plány, sděsíte se, jací jsou to lidé. Spustlost v duších jejich hrozná, převrácenost v smýšlení a jednání neuvěřitelná, tak že věru najdete v nich hotovou oboru, hotový zvěřinec, kde dravci nejnebezpečnější nejsou v uzavřených klecích, nýbrž veřejně se prohánějí, ačkoliv jsou lití lvové, tygrové, hyeny, medvědi a jiní dravci, tak že není radno přiblížiti se k nim, jako není radno vstoupiti do obory takové. A kdo to má býti ve společnosti lidské? Co to má znamenati v srdci lidském?

Nežfizené neukrocené vášně lidské jsou takovou divokou a krutou zvěř, která se prohání ubohým srdcem lidským, ba některý člověk svou krutostí, ne svou bezbožností, lidskostí, svým hněvem, svou mstivostí, svou znemravnělostí, svým nepořádným životem, dovede býti hroznějším nežli bývá litá zvěř. A přece kdežto na litou zvěř bývají klece, aby se stala neškodnou, na takové lidi nebývá uzavření, tak že se bezuzdně proháněti smějí. A na tisíce duší nesmrtelných skrze ně zahyne a na tisíce lidí se stává skrze ně i časné nešťastných; a nikdo na to nedbá! Bůh to napravi!

Zbývá nám ještě podívati se do zahrady zábludné, říká se tomu bludiště. V Kroměříži má kníže-arcibiskup olomoucký zahradu, které říkájí kroměřížané zahrada květná. Tam jest jedno místo, které slove bludiště. Do zahrady této, t. j. na toto místo křovím obrostlé, vkročíte chodníkem slunci vystaveným. Z obou stran jest křoví dosti vysoké, rovně ostříhané. Slunko vás hřeje, hledáte stínu. Vběhnete tudíž do zahrady a rychlým postupem chcete dojiti konce, než marné hledání. Běháte křížem krážem semo tamo, nenalézáte východu. Jaké to zklamání! A neobráte-li zraků svých k slunci, abyste prohledli kterou stranou jste vstoupili a do polohy se vpravili, nenajdete východu jistě z bludiště.

Nuže jak politování hodni jsou kdo se dali na bludiště životem. Ani byste neuvěřili, co je takových za našich dob. Protože se do všeho reje a vše se rozvrtává ani to nejsvětější se nenechá v pokoji a kdo jest s to, aby si beze všeho zodpověděl tisíce a tisíce otázek. Přísloví dří, že blázen dovede sto učenců do rozpaků uvésti. Následkem toho vrhá se mnoho lidí do nejistoty, které zahání nám neomylná pravda Bohem zjevená, t. j. sv. víra, kterou když člověk pohrdne, octne se v bludišti hrozném života, z něhož nenalézá východiště. Běda jim nepozvednou-li za včas hlavy své ke slunci spravedlnosti, k Moudrosti božské, která nám svítí do života našeho v naší sv. katolické církvi — vytrvají-li v bludišti duší svou až do smrti — vzdorují-li všem kdo je upozorňují že jsou v zahradě života zábludné, aby si dali pozor, aby použili prostředků, které je vyvedou z bludiště života na cestu pravou. Jednou budou volati než nadarmo: »Tedy jsme zbloudili!« My jsme mysliili, že my jsme ti moudří, zatím jsme byli my nemoudří! Už je pozdě. Vše je ztraceno!

Bohatá to byla lekce, která se úpravou zahrady porovnávala. Nuže, kdo má právo rozhodovati, dle jakého plánu se zahrada srdce lidského upravití má? Zdaž má každý úplnou volnost určiti si směr života svého? Jako nikdo si života nedal, tak nikdo není ani pánem jeho; a jako nikdo není pánem svého života, tak ani oprávněn není, aby si upravil plán zahrady srdce svého dle libosti své. Jako jsme úplná nicota ze sebe, tak podobně nemáme práva rozhodovati nad svým povoláním.

Ale snad rodiče mají právo toto? Tází se, zdaž rodičové vám dali života? Bůh jest to, který stvořil vaši duši nesmrtelnou dle obrazu svého obdařencu životem i rozumem a tato nesmrtelná duše jest příčinou, jest původcem života. Co prospěje přání leckterých manželů, aby měli dítek? Nedá-li je Hospodin, vše jest marné. Jak všichni rodičové by si přáli míti dítek hodných, zdravých, silných schopných! Zajisté, veliká jest rána pro rodiče, nejsou-li jejich dítky ani hodné, ani zdravé, ani schopné; než jediný jest Pán a Bůh náš, jemuž přináležel právo nad životem a proto také právo rozhodovati v povolání člověka.

Nuže jaký tedy plán má býti při úpravě zahrady srdce lidského? Povím vám to: »Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, ze vši duše své a ze vši mysli své; bližního pak jako sebe samého«.

Nejmilejší, kde toto heslo rozhoduje, kde tato zásada hluboko v srdci lidském zakotvena jest, kde od prvních let zákonem Božím se řídí srdce lidské, tam je radost hleděti na takovou zahradu, rozkoší jest procházeti se takovou zahradou rajskou. Tam jest zahrada květná i užitková, tam není jako v nějaké oboře ani jako v bludišti.

Jen na okamžik se podívejme ještě do zahrady naší milé Paní Marie Panny.

V jejím srdci bylo jedno heslo, jedna zásada: Milovati Boha svého nade všecko a bližního svého jako sebe samého. »Ten mne miluje«, pravil Ježíš Kristus, »kdo ostříhá přikázání mých«; a protože nejen modlitba byla údělem života jejího, nýbrž i poslušnost, pracovitost, věrnost ve všem dokonalá podle vůle Boží jak k Bohu tak k bližnímu.

Proto kdo si přeje mítí plán k zahrádce srdce svého, vezmete si jej a upravte si srdce svá dle velikého přikázání Páně a v brzce vyplní se slovo Páně i na vás: Miluje-li mne kdo, řec mou zachová a Otec můj bude jej milovati a k němu přijdeme a příbytek u něho učiníme«.

Pomoc Panny Marie.

Skutečná událost. — J. Drbohlav.

(Dokončení).

II.

Jak bylo ustanoveno, tak se i stalo. Soška Panny Marie Svatohostýnské, která stála na nízké skříni pod skleněným příklopem, mezi pestře malovanými sklenicemi, byla ozdobena květinami, mezi nimiž stály 2 skleněné svícny se svíčkami.

Ještě toho dne večer započato s pobožností, které se účastnila nemocná, ovšem jen upoutána jsouc na lože, hospodář, služka Hanka a selka Zahradníková, která celý úkon předříkávání vzala na sebe. Modlili se lauretanskou litanii s příslušnými modlitbami, k nimž přidávali modlitbu sv. Bernarda: Pomni o přemilostivá Panno Maria, načež zakončili písní „O Maria, vzpomeň na mne.“

Se stejnou horlivostí konali tuto pobožnost po celých 9 dní. Však nemoc se nevzdalovala. Tím však prosebníci nedali se odstrašiti. Doufali pevně v pomoc královny nebes. Přišel sedmý den. Nemocná byla sama ve světnici. Tu pojednou se v ní ozve jakési vnitřní vnuknutí, by zkusila, zdali by mohla s postele vstáti a vyjít, což se jí k nemalému překvapení a radosti podařilo. Však daleko to nešlo.

Došla jen do síně, ale dále jíti nemohla. Usedla na soudek, který právě v síni stál a hoře si zaplakala.

K tomu nahodil se její manžel. Vida ji v tak zuboženém stavu, div že nezaslzel. Přislíbil jí, že již příštího dne podnikne pouť na sv. Hostýn, kdež dá za ni sloužiti mši svatou.

Slovu svému dostál.

Již večer poručil čeládce, co má budoucího dne v poli konati. Sám pak časně ráno vstal a ubíral se k posvátné hoře Hostýnské, k Matce Boží, která podnes divy tvoří. A právě přišel ještě v čas. Kněz totiž, který měl sloužiti poslední mši svatou, čekal již oděn bohoslužebným rouchem na tlukot hodin. Toho požádal, by sloužil za jeho nemocnou manželku mši sv., vylíživ mu její nešťastný stav. Kněz přislíbil.

Zmeškal přijal sv. svátosti a po sv. přijímání dlouho a vroucně se modlil.

A modlitba jeho i manželčina došla vyslyšení.

V tutéž chvíli, kdy byla za ni obětována nejsvětější oběť, jak se později od manžela dověděla, pocítila nemocná opět onen podivný pud povstati a vyjít ven.

Vstala s postele, vyšla ven a beze všech obtíží došla ku vedlejší budově, kde se právě konala stavba. Tam se posadila, nevěříc ani sama sobě, že by skutečně mohla býti uzdravena. Ihned poslala hocha, jenž byl při stavbě zaměstnán, k Zahradníkové, která celou pobožnost s ní vykonávala, se vzkazem, by neprodleně k ní přišla.

Hoch několika skoky byl na zápraží, volaje: „Tetičko, máte hned jít k sousedce. Ale již neleží na lůžku, jest u Sítkových stavby. Zahradníková ani uším svým nevěřila. Domnívala se, že ji chce hoch snad oklamati a proto z ostra na něj spustila: „Kluku, jestli mi lžeš, tak vezmu hůl a pořádně ti vyklepu, že ti pak zajde chuť ke lhaní.“ „Tetičko, já nelžu, jen pojďte a podívejte se sama“, odvětil hoch a ubíral se opět ku stavbě. Zahradníková, jak byla při práci, vyšla ven, přesvědčit se na vlastní oči.

Plná údivu zůstala jako socha státi, vidouc tu, která skoro 7 let ani nevyšla ze světnice, lehce se procházeti kolem stavby.

Radostný výkřik a již obě sousedky si padly do náruče, plačíce radostí. I mnohé oko pracujících u stavby, kteří to viděli, zalilo se slzou. Slzíc pravila Zmeškalová sousedce: „Tak vidíte, již jest to zde, zač jsme tak vroucně prosily a ještě není ani devátý den naší pobožnosti u konce. Ať se množí chvála Matičky Boží Svatohostýnské.

Pro pláč nemohla dále mluvit.

Brzy navrátil se Zmeškal z pouti. Radost jeho byla nevýslovná, stupňovaná ještě překvapením, které mu manželka připravila. Vyšla mu totiž se sousedkou před vesnici vstříc.

Zvěst o uzdravení selky Zmeškalové způsobila v celé vesničce velký údiv. Každý ji chtěl viděti, s ní mluvit, by se přesvědčili o skutečném jejím uzdravení.

Z vděčnosti za uzdravení zavázali se manželé Zmeškalovi světiti každoročně den uzdravení jako den zasvěcený a putovati na Sv. Hostýn. Od té doby selka Zmeškalová spravuje s veselou myslí hospodářství; ze statku jejich zaznívá zpěv písní Mariánských, jako dík za mocnou přímlovu Matky Boží u Jejího Syna, který tak veliký div na ní vykonal.

Selka neopomene nikdy, když se k tomu příležitost naskytne, povzbuzovati ku pevné důvěře v Matku Boží Svatohostýnskou.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše P. Fr. Vídenský T. J.

(Pokračování.)

34. Benedikce neboli vyžehnání velechrámu Svatohostýnského opatem rajhradským Viktorem Šlosarem, 2. července 1845.

Začátkem roku 1845 byl chrám tak upraven, že se v něm mohla přinésti nejdražší oběť. I pracoval p. farář Reger neunavně o to, aby byl posvěcen a svému účelu odevzdán. Žádal pak zároveň, aby se směla v pátek a v sobotu před první poutí jarní, na úterek svatodušní, na pondělí a úterý po Jménu Marie Panny, na svátky mariánské a kdykoli přijde průvod s knězem, ve velechrámu sloužit mše sv. Oboje bylo dovoleno. Slavnost vyžehnání, byla určena na svátek Navštívení Panny Marie (2. července) a měl ji vykonati rajhradský opat. Vik. Šlosar za assistance olom. preláta a pobožta bar. Peteaniho.

Slavnost ta byla ve mnohém ohledu paměti hodnou. Po vícedenním déšti vyjasnilo se pojednou 1. července nebe, tak že hora v nejkrásnějším lesku slunečním zazářila a mnoho průvodů, které v Bystřici nenalezly přístřeší, ubírala se nahoru, aby buď v kostele anebo pod širým nebem noc za zpěvu a modlitby ztrávily. Čítalo se jich, kteří na Sv. Hostýně v kostele bděli a při světlech na hůlky nalepených celou noc chválu Bžší a Marii pozpěvovali na 4000. Slavné požehnání bylo o 9. hodině večer v Bystřici. Měl je zmíněný p. probošt bar. Peteani. Kostel byl lidmi přeplněn, tak že i venku muselo mnoho poutníku státi. Taková byla dychtivost Moravanů, býti přítomnými při znovuvzkříšení Sv. Hostýna!

Konečně rozbřesklo se ráno dne 2. července. Ranní červánky zvěstovaly den krásný; deštová mračna předešlého dne vymizela docela a zdálo se, že nebesa lesklým oděna rouchem chtějí spoluoslavovati den, jež byl Bůh Moravanům připravil. Ach, jaké city budil tento nenadálý úkaz v srdci poutníků. Bylo jim, jako by byl včerejší pošmourný den dokonal smutnou předeheru minulých strastiplných časů a jakoby rozjasněný den věstil nové, blahoplné doby! —

Časně z rána konaly se v bystřickém kostele mše sv. O 6. hodině sloužil slavnou mši sv. vys. důst. probošt Peteani, po které p. prelát rajhradský Vikt. Šlosar vedl průvod na Sv. Hostýn. — Množství lidu bylo tak veliké, že když první řady byly už nahoře, poslední sotva opustily bystřické náměstí. Byl to vznešený pohled na pestrou směsici nábožného lidu. Tuto byli ve svém malebném oděvu obyvatelé požehnané Hané, tam Slováci a Valaši oblečení ve svátečný šat; šediví starci a již stářím sehnuté stařenky, jakož i nedospělé dívky a statní jinochové kráčeli všichni oživeni tlmě citem víry, jako jedna duše a jedno srdce ku svatému chlumu. »Ach tenkrát«, volá pln nadšení jeden ze spoluputujících, »byl to jeden z nejrozkosnějších výjevů našeho života, když jsme se k malému oddechu zastavili a zraky své na hemžící se semo tamo množství obrátili. Mimovolně nám při tom vyklouzla slova: »To může jen víra!« U studánky se průvod spořádal a hnal dále vzhůru; napřed cechy s četnými kouruhvemi, pak veliký počet panen s rozžatými svícemi, za nimi 79 duchovních, z nichž bylo 10 z brněnské diecése většinou professoři, v rochetách a štoách kráčíce po dvou. Chlum horý byl nábožným lidem tak natlačený, že daleko široko nebylo nic viděti, nežli hlavu vedle hlavy. Počet poutníků odhadoval se na 50.000 lidí, s jichžto tvářmi zářila tatáž svatá náboženská radost.

Přišel ku dveřím chrámovým počal vys. důst. p. prelát rajhradský chrám Páně světiti, vstoupiv pak dovnitř posvětil oltář a sochu Marie Panny. Po skončeném svěcení měl pan prelát Ehrenburg, dřívější holešovský děkan, v české řeči slavnostní kázání v kostele. Venku v tutéž dobu byla tři kázání česká a jedno německé. Po kázání konal p. prelát Šlosar oběť mše sv. Nyní nastala doba vážná a svatá. Tisíce oněch nábožných poutníků zaníceni vroucí pobožností, jedněmi ústy a jedním srdcem oslavovali milosrdenství a podivné cesty Páně. A když jemný hlas zvonečka u oltáře a velebný hlahol zvonu na věži a hřímání hmoždířů přítomným i vzdáleným radostnou zvěst oznamovaly, že se opět Beránek Boží ukazuje na oltáři ve svatyni Svatohostýnské, z níž půl století vyhostěn byl, padalo veškeré množství na svá kolena a doprovázelo tuto čistou oběť lkajícími vzdechy až před trůn Nejvyššího, hledíc učiněnou Pánu vyhostěním urážku odčiniti.

Při mši sv. byla hudba bez průvodu varhan, jež teprve za rok byly postaveny. Řiditelem hudby byl bystřický učitel Vendelín Lerch. Velká část hudebníků byla z Bystřice; než pomáhali také cizí. Zpívali pak a hráli:

Canto: Anna Lerchová, dcera nadučitele z Bystřice (discant). Rosálie

Pajtlová, měšťanská dcera z Bystřice. Eleonora Rychtrová, měst. dcera z Holešova. Frant. Trčka, učitelův syn z Loučky.

Alt: Antonín Zajíček, knihař v Bystřici. Josef Zbořilák, kolář v Bystřici. Bedřich Trčka, učitelův syn z Loučky za Kelčí.

Tenor: Leopold Pavlík, krejčí v Bystřici. Alojs Glückselig, listovní v Holešově. Josef Rozácl, soukenník v Bystřici.

Bas: Alojs Schiebl, vrchnostenský protokolista v Bystřici. Josef Seidl, nadučitel v Dřevohosticích. Frant. Hnilica, učitel v Holešově. Ferd. Kvíčala, měšťan v Holešově.

Viol. I.: Kunert, řiditel kůru u sv. Mořice v Kroměříži. Izidor Trčka, učitel v Loučce za Kelčí. Petr Igl, kupec v Bystřici. Jan Fiala, měst. taj. v Bystřici. Josef Matura, učitel v Holešově.

Viol. II.: Ignác Schmidt, učitel v Bystřici. Frant. Riedl, úřed. velkost. v Bystřici. Frant. Kotas, mistr stavitelský v Olomouci.

Viola: Ant. Reger, učitel v Lípové.

Flétna: Frant. Zbořilák, kolář v Bystřici.

Klarinet: Frant. Kouřil, krejčí v Rychlově. Jan Čech, kovář v Rychlově, Frant. Juřík z Rychlova. Frant. Kudera z Rychlova.

Křídlovka: Jan Batrla, cukrář v Bystřici.

Trouba: Frant. Najman, obuvník v Rychlově; František Rozsival, bednář v Bystřici č. 6.

Roh: Rudolf Kudlík, krejčí v Bystřici; Jan Šrot z Holešova.

Fagot: Martin Molitor z Holešova; Norbert Rozácl, soukenník v Bystřici.

Violincielo: Prokop Neber, učitel v Kelči.

Violon: Josef Veinhara z Bystřice; Josef Hlušík z Holešova.

Bombardon: Jan Sova, stolař v Bystřici; Frant. Rozsival, bednář v Bystřici čís. 118.

Buben: Vincenc Zeman, obuvník v Bystřici.

Přečteme-li jména zpěváků a hudebníků, vidíme, jak měšťané a řemeslníci, úředníci a učitelé, mužové a dívky svorně spolupůsobili k oslavě Boží a nebeské Matky. Hudba prý byla provedena vzorně.

Po skončené slavnosti sestupovali poutníci v plesu a modlitbě se sv. hory a občerstvivše se a naplnivše si své nádoby čerstvou vodou u milostné studánky, chvátili ku svému domovu a pohnutým srdcem vypravovali domácím o slavnosti znovuzrozeného Hostýna a že žádný, co živ bude, nezapomene dne 2. července roku 1845, stráveného na svátek Navštívení Marie Panny na Sv. Hostýně.

Nebude snad od místa podati veřejnosti jména všech duchovních, kteří velepamátnou slavnost vyžehnání kostela svou přítomností zvelebili. Byli tehdejší přítomni: vys. důstp. opat a prelát rajhradský V. Šlosar jako pontifikant; vys. dp. Jan Peteani, rytíř ze Steinberku, jako presbyter assistens; vys. dp. Vincenc baron z Ehrenburgu, jako český kazatel; vdůstpp.: Jos. Mück, děkan lipnický; Frant. Blecha, děkan velkomeziříčský; Josef Olbrich, děkan vyzovický; Martin Hrbáček, děkan domaželský; Jiří Palásek, děkan kelečský; V. Záblacký, děkan mostěnický; František Slezák, místoděkan dubanský; Kašp. Pavelka, farář fryštácký; Innocenc Zavřel, farář dřevohostický; Jiří Volný, benediktin rajhradský; Amand Kuderna, farář lomnický; Jakub Šneider, benediktin rajhradský; Ludvík Fidl, farář špičský (český kazatel); Václ. Smaženka, místoděkan soběchlebský; Jan Pátek, místoděkan osecký; Ant. Šrom, farář bělotinský; Karel Mück, lokalista týnský; Valentin Lihocký, farář z Podhradní Lhoty; Jak. Hromádka, vikář kroměřížský; Frant. Sušil, prof. bohosl. v Brně; Jos. Těšík, kaplan u sv. Maří Magd. v Brně; Tom. Procházka, kooper. invančický; Frant. Navrátil, farář přerovský; Ant. Hainiš, prof. bohosl. v Brně; Ondřej Rozehnal, lokalista dolno-

újezdský; Ant. Očka, farář velko-bystřický; Ant. Štěpáník, koop. předmostský; Šeb. Vyhnánek, koop. holický; Pavel Švach, lokalista rusavský; (český kazatel); Jan Mikš, koop. loukovský (německý kazatel); Pavel Bartok, kooper. bílavský; Ludvík Šubert, koop. drahotušský; Ant. Žerdík, exp. roketnický; Jos. Mikulka, koop. vsetínský; Jan Petzmann, koop. přerovský; A. Skurský, koop. pavlovský; Jan Mikulka, lokalista prusinovský; Frant. Hradil, lokalista rymnický; František Bayer, koop. hranický; Frant. Hříbek, koop. buchlovský; Frant. Vlk, kooperator velehradský; Jan Sedlák, koop. kelečský; Josef Hořín, lokalista střítežský; Alois Seibert, koop. velkotýnecký; Ignác Procházka, farář velko-újezdský, Jos. Smika, farář staro-brozenovský; Alex. Mácha, farář přzenský; František Skopal, hradní kaplan loukovský; Jan Beneš, lokalista petřvaldský; Heřman Stieber, farář hustopečský; Ant. Neoral, lokalista kurovický; Jan Berger, kooper. želechovický; Ignác Zapletal, koop. holešovský; Frant. Zavrtal, farář myslošovický; František Havránek, lokalista žeranovický; Frant. Nölsser, farář bílavský (český kazatel); Joachim Hindrich, koop. ve Šternberku; Ant. Katuček, koop. domaželský; Jos. Grus, lokalista hoštálkovský; Jos. Infanger, farář v Hovězí; Beda Dudík, prof. filos. v Brně; Vinc. Žák, prof. nábož. v Brně; Frant. Svoboda, koop. ratajský; Jan Machálek, farář loukovský; Jos. Beck, lokalista blazický; Vincenc Janalík, kooper. mlíotický, Val. Rektořík, farář kašavský; Frant. Šafář, pol. kaplan olomoucký; Herman Měřil, řádu kazat. z Olomouce; Frant. Heger, farář hradiský; Frant. Půda, koop. vlkošský; Tom. Bečák, exp. kyselovický; Bern. Reger, farář bystřický; Alois Pífel, koop. bystřický; Jan Horný, koop. bystřický.

(Pokračování).

Z květeny Svatohostýnské.

Píše Frant. Gogela.

Mléč hladký (*Sonchus laevis* All.) má listy protisečné, květy bledé žluté; m. ostrý (*S. asper* L.) má listy zubaté a ostnlé, květy žluté; oběma podobá se mléč polní (*S. arvensis* L.), který jest mnohem statnějš', má značně větší květy tvaru a barvy jako pampeliška a svým plazivým kořením stává se mnohdy obtížnou buřní na rolích; listí a koření mléče hladkého i ostrého dají se připravit na zeleninu, jsou také výborným krmivem králíkům, ovčím, kozám, vepřovému a hovězímu dobytku, a šťávy jejich dřív i v lékařství se užívalo.

Věsenka nachová (*Prenanthes purpurea* L.) jest úhledná rostlina s lodyhou přes metr vysokou, nahoře tence rozvětvenou, listy jsou tenké a útlé, podlouhle kopinaté, chobotnatě vykrajované, lodyhu určitě objímající; květy o pěti paprscích fialově nachových, roste ve stinných horských lesích, zvláště ve vlhkých roklinách.

Prasetník kořenatý (*Hypochoeris radikala* L.) má různici listů na zemi položených, srstnatých, ke konci jsou nejširší a tupé, ke spodu znenáhla súžené, chobotnatě vykrajované nebo zubaté, stvol květní s několika větvemi a květy tvarem, barvou a velikostí podobnými pampelišce; prasetník miluje písčité půdy na lukách a pažitách a řadí se mezi dobré rostliny pícní, také včely s něho sbírají.

Turán obecný (*Erigeron acris* L.) má lodyhu nízkou neb až půl metru vysokou, přímou, obyčejně červenohnědou a srstnatou s listy podlouhle kopi-

natými, oddálenými a srstnatými, nesoucí nahoře řídký hrozen květní na stopkách o jednom nebo dvou květních úborech; kvítky v paprsku nepatrně červenavé; z úborů záhy se vyvinuje červenavě bílé chmýří; roste na suchých stráních výslunných, má za čerstva zvláštní vůni a ostrou chuť, které sušením pozbývá; v domácnostech se ho užívá od žaludkových chorob.

T. kanadský (*E. canadensis* L.) velikostí podobá se předešlému, má lodyhu přímou, zeleně pruhovanou, silně větevnatou a chlupatou; úborky velmi četné a drobné s kvítky bělavými a chmýřem bílým. Rostlina tato pochází z Ameriky a rozšířila se v 17. století z Paříže po celé Evropě náležející nyní k našim nejobyčejnějším plevelům a vyskytuje se všude na pustých místech, po náhřezích, rumišťích, zdech, v sečích a jinde. Semena její jsou neobyčejně lehká a rozvátými semeny mohla se rostlina snadně tak velice rozšířiti.

Řebříček obecný (*Achillea millefolium* L.) jest dobře známá rostlina s přímou lodyhou a listy střídavými, hustě dělenými; chocholík květní stojí nahoře, jest skoro plochý a hustý, složený z kvítků drobných o pěti paprscích barvy bílé až živě růžové. Řebříček, jemuž říkají někde »krvavník«, roste všude na pažitech a čítá se mezi nejoblíbenější domácí prostředky a hlavně používá se jeho květu; platí o něm, že čistí krev a podporuje trávení, utlučené listy přikládají se na rány a tak prý i v trojanské válce řecký rek Achilles léčil svoje rány, odkud i jméno jeho latinské. Posekaným řebříčkem krmí se mladá drůbež morčí.

Pastýřský list

vydaný Jeho biskupskou Milostí Františkem Xav. Schöpferem, biskupem Tarbsko-Lurdkým, za příčinou 50letého jubilea zjevení Lurdkých.

Zčeštil R. H. farář.

Pokračování.

Toto mohutné divadlo, jež před našima očima obnovuje vítězoslavný vjezd Pána našeho do Jerusáléma, zdá se dojímati, možno-li tak říci, samo nebe, anť se začasť zalíbí Bohu, zde na jevo dáti patrné známky své mocnosti a dobroty. Možno tedy říci, že Lurdy povzbuzují ku věření duše dobré vůle a stávají se pro všechny školou víry.

* * *

Hlavním bludem naší doby jest u jedněch popírání u jiných porušování řádu nadpřirozeného. Obdivuhodná encyklika sv. Otce papeže o naukách modernistů přinesla v té věci jasné světlo. — Nuž v Lurdech lze viděti, lze se dotýkati nadpřirozeného. Lichá věda, společnice pýchy lidské, chtěla za našich dnů vypuditi Boha ze země, potlačit jeho vládu, popřít jeho zjevení. Bůh svým osobním působením a svými zázraky ku svému právu se vrací.

Samým počátkům historie Lurdské dodávají zázračné události svého posvátného rázu. Bylo toho také zapotřeby, aby pověřeno bylo posláním, kterého se Bernadettě dostalo. Výpovědi pokorné věštyně, již samy sebou věrohodné pro všechny ty důvody, jež jsme výše uvedli, obdržely skrze zázrak váhy nepopíratelné: podpis boží ztvrdil výroky svědka svého.

To na jisto staví rozhodnutí učiněné biskupem Laurencem ze dne 18. ledna 1862, o němž jsme se již zmínili.

»Bylo viděti Bernadettu, dť náš zbožný a ctěný předchůdce, pftí a se mýti na místě od Zjevení naznačeném, a tato okolnost vzbudila všeobecnou pozornost. Každý se u sebe tázal, zdali to není návěštím nějaké nadpřirozené síly,

sestouplé na pramen Massabejský? V této domněnce nemocní učinili pokus s vodou jeskyně, a dodělali se zdaru; nejedni, jichž nemoce byly vzdorovaly i nejúsilovnějšímu léčení, dosáhli náhle zdraví. Tato kromobyčejná uzdravení způsobila ohromný rozruch; zvěst o nich se brzy daleko široko rozhlásila. Nemocní ze všech krajin žádali sobě vody Massabejské, pakli sami nemohli se odebrati k jeskyni. Kolik nemocných tu uzdraveno! Kolik rodin potěšeno! Kdybychom se chtěli dovolávati jich svědectví, hlasy nepočetné by se pozdvihly, aby s výrazem vděčnosti prohlásily neklamné účinky vody z jeskyně. Nemůžeme zde vypočítati všechny obdržené milosti, co však musíme vám říci, jest to, že voda Massabejská uzdravila nemocné, beznadějně a za nevyléčitelné prohlášené. Tato uzdravení byla způsobena užíváním vody nemající žádné přirozené léčivosti, jak dosvědčili dovední lučebníci, kteří ji přesně analysovali. Uzdravení byla způsobena u některých okamžitě u jiných po dvojím neb trojím užití té vody, a sice buď pitím neb mytím. Také uzdravení ta jsou trvalá. Jaká mocnost je způsobila? Jest to mocnost přirozeného organismu? — Věda byvši o věci té tážána, odpověděla záporně. Jsou tedy uzdravení ta dílem Božím. Nuže, ona se odnášejí ku Zjevení: to jest jejich původem, to vnuklo nemocným důvěru; jest tedy úzké spojení mezi uzdraveními a Zjevením. Zjevení jest od Boha poněvadž uzdravení nesou pečeť božskou. Co však od Boha přichází, jest pravdou. Následovně, když Zjevení se nazývalo Neposkvrněným Početím, jest to, co Bernadetta viděla a slyšela, nejsvětější Panna. Zvolejmež tedy: Prst Boží jest zde!

Od té doby ruka Boží nebyla zkrácena, ani příměluva Neposkvrněné Panny nestala se méně mocnou u srdce. Uzdravení uskutečněná v Lurdech jdou do set ano do tisíců. Není roku, který by počet jich nerozmnožil. Zde zázrak předstupuje před nevěru a vyzývá ji ku zkoušce. Děje zázračné se uskutečňují za plného světla, v přítomnosti lidstva. Svědkové ti, již omilostněni byli kromobyčejnými těmito událostmi, jsou na živě, lze se jich tázati. Na sta nemocných a neduživých, náhle uzdravených, žije doposud; kdo chce může je viděti. Každodenně otevřena jest v Lurdech průkazná kancelář pro všechny lékaře, věřící i nevěřící, ať přijdou, ať pozorují, ať zkoumají, ať se dotýkají dějů a je ohmatávají. V r. 1904 řekli jsme při kongressu Mariánském v Římě: »Od 14 let prošlo touto zázrakovou klinikou (t. j. průkaznou kanceláří) 2712 lékařů, z nich bylo 274 cizích. A od té doby zase přišlo jich 274 v r. 1905, 278 v r. 1906, 342 v r. 1907. Kéž by přišli všichni. Žádáme jen jednu věc: světlo, pravdu; Lurdy nepotřebují úslužnosti, tím méně lži.

Třeba doznati — a to jest pro nás příčinou bolestného udivení — že mnoho jest nevěřících, kteří raději odvracejí oči svých, než aby se vydali v nebezpečí musiti uvěřiti. Oni se chrání proti útokům víry zamítnutím zkoušky. Avšak vyhýbajíce se, sami se soudí a odsuzují. Mohli by zcela jasně seznati nicotu námitek, které se činí proti zázračné povaze nesčetných uzdravení zde vykonaných, a musili by mimovolně připustiti, což jest na bíledni, že totiž tuberkule všeho druhu, nemoc Pott-ova, coxalgie, t. j. znetvoření kloubů, odchylka páteře, nemohou nikdy býti vyléčeny okamžitě, úplně, ani vodoléčbou, ani »suggescí« ani jakýms podivným prostřednictvím přirozených sil, podnes ještě neznámých.

Tot jest, co zkoumatelé rozvážnější a řekněme honetnější, neváhají uznávati; chtěli nabýti světla, pozorovali, viděli a vyznali pravdu. Nejedným vědecká poctivost se stala počátkem návratu k víře.

Můžeme tedy opětovati, co pravil poslední historik Lurdský: »Vyšlo od břehů Gávy a přešlo na lidi naší doby mocné vanutí, které je zavazuje, aby pozdvihli oči svých a pohledli k nebi.«*)

*) »Historie critique des Evenement de Lourdes«, od G. Bertrin, Paříž Lecoffre.

Zázračná uzdravení v Lurdech vykonaná jsou jen zevnitřním zjevem nadpřirozeného děje zde zasahujícího. Jest ale celá řada zjevů vnitřních, tajemných, bez ustání se obnovujících, které unikají očím tělesným a které jsou neméně skutečnými. V Lurdech se lidé kají, smířují s Bohem, svlékají člověka starého a oblékají nového, stávají se opět křesťany.

Naše vlastní zkušenost a zkušenost všech dobrých kněží, kteří co den jsou dělníky a svědky při těchto duchovních zmrtvýchvstáních, dovoluje nám tvrditi, že divy v duších vykonané daleko převyšují zázračná uzdravení tělesných nemocí a neduhů. Toto působení Boží v duších, které se nevidí ale pocituje, jest v pravdě podivuhodnější nežli jeho zevnitřní působnost, která se v Lurdech vidí.

O vy všichni, kteří jste se zde modlili a lkali, kteří jste cítili své pochybnosti mizeti, své předsudky se rozptylovati, své temnosti ustupovati živému a čistému světlu víry; vy, kteří jste na tomto požehnaném místě složili břemeno svých hříchů, svých výčitek svědomí; vy, kteří jste se povznesli k míru a radosti odpuštění; vy kteří jste uprostřed trudu a bolesti okusili sladkost útěchy nebeské; ó rcete, rcete nám, zdali jste zde neviděli vedle sebe kráčeti Boha Boha z evangelia, Ježíše Krista milosrdného a jeho Máti, a zdali srdce vaše nechovají památku nezapomenutelnou na jejich dobrodiní? (Dokonč.)

Poměr náboženství ku výchově mravní a slovo o školách našich.

Píše K. M.

Stále víc a více jitrí se ve vlastech našich nábožensko-sociální boje. Jeden však a to pro národ náš nejvážnější boj jest boj o nábožensko mravní výchovu dětí ve školách našich.

Proč jest však boj tento, bojem nejvážnějším? To snáze je pochopitelno. Neb jedná se o mládež naši, o příští dorost, nové generace. Že pak na této blaho či neštěstí národa spočívá, je samozřejmo; neboť byt národ náš měl syny a dcery sebe dokonalejší, již pro prospěch veškerenstva sebeúčinněji pracují, byt zástupcové rodin křesťanských sebe lepší pořádek udržovali, musí přece všichni dříve nebo později ustoupiti silám jiným, novým, zanechávajice sobě často, byt i pěknou, ale krátkou památku. Že pak na těchto nových silách spočívá blaho rodin a celého národa, musí každý uznati.

Kdo může však učiniti, aby nové síly tyto, na nichž dobro tolika závisí, byly zdárné a ušlechtilé, kdo dáti může národu hojnost nových dobrých pracovníků, jichž tolik už vlast naše ve středu svém chovala, a kteří znovu by dovedli vésti ji k rozkvětu?

Toto jedině dáti nám může, ale též zničiti, dobrá nebo špatná výchova.

Ve výchově je moc, ve výchově je síla, jež je s to, učiniti z dítěte, od přírody k neřestem se klonícího, člověka dobrého a zdárného; může však také vše dobré, co v nitru dítěte jest, zničiti a nasíti v ně símě zla a náruživostí. Výchova je onen divotvorný klíč ku otvírání dobra nebo zla národů.

Hraje-li výchova tak důležitou úlohu v životě rodinném i veřejném, jest-li tolik na ní záleží, kdo má ji dítěti poskytnouti, kdo má povinnost dětem ji vštěpovati?

V první řadě zajisté rodina, zvláště pak matka je k tomuto nejdůležitějšímu úkolu povolána.

Hned však po rodině dítěti dobrou výchovu má dáti škola. Škola je to, jež pověřena jest obzvláštním způsobem, o dobrou výchovu dítek se starati. Neb jak bohužel přechasto se stává, že první vychovatelé dítek, rodiče, dávajíce přednost stránkám tělesným před duševním rozvojem dítěte, výchovu zanedbávají anebo pro nezbytné starosti vezdejší času k tomu postrádají.

Těmto zanedbaným dětem musí a má i výchovu domácí škola nahrazovati.

Má-li však škola úkolu tomuto veledůležitému dostáti, musí svěřencům svým poskytovat výchovy dobré, pravé, bez všelijakých falešných příměšek.

V tomto pak leží ona palčivá otázka časová, totiž má-li býti výchova spojena s náboženstvím, je-li takto dobrá čili nic.

Otázku tuto možno velmi jasně a lehce rozluštití nejen zkušenými vychovateli, ale též prostým, neučeným rozumem. Opomeňme jména oněch velkých a slavných vychovatelů, kteří náboženství nejen za prospěšné, ale takoruka za základ každé dobré výchovy uznávali a vezměme věc po stránce prosté, každému lehce pochopitelné.

Není-li na př. desatero přikázání stručný obsah každé řádné mravouky a výchovy? A pohledněme na ono velké přikázání lásky: „Miluj bližního svého jako sebe samého“, není-liž to krátký, ale srozumitelný souhrn všeho v nejdokonalejším smyslu, co žádá tak zvaná humanita?

Jak krátká to věta, ale co všechno v sobě obsahuje, jak mnoho v sobě tají, a jak málo lidé ji chápají, vlastně ji pochopit nechtějí, poněvadž se protiví jich sobeckosti!

Může-liž některá nauka humanit více žádati, nežli nepříteli spláceti dobrým a s potřebným se rozdělití, jak učí Kristus!

Proč tedy má se nahraditi nauka křesťanská různými mravoukami, z nichž náboženství jest vyloučeno? Proč má se desatero přikázání Boží zaměnití za lidské příkazy, jež nemají žádného základu?

V myslíme se v duchu do školy, z níž vyučování náboženství jest vyloučeno, a kde vychovává se na základě mravouky, s níž naše sv. náboženství není ve spojení.

Jak může na př. učitel žákům vysvětlovati, proč nemají to či ono zlé konati, toho neb onoho se varovati, ty a ony krásné a ušlechtilé skutky prováděti. Čím může dětem pohroziti, pak-li se toho či onoho zla dopustí (neb na tresty věčné by poukazovati nesměli), jakou odměnu může za konání dobra dítkám přislíbiti? Neboť poukazovati na odměnu dobra nebo na tresty pro páchání zla je při výchově velice důležité, ježto dítě je hloubavé a na dně srdce jeho odpočívá sobectví, kteréž chce býti za všechno hned odměněno a nikterak potrestáno. Trestu se bojí. Dítěti hned namane se otázka, proč to neb ono má a smí činiti a co stihne je, pakli toho neučiní?

Jak by mohl takovýto učitel svěřence své povzbuzovati ku konání dobra? Mohl by snad upozorniti, jak krásné jest a ušlechtilé, koná-li člověk dobro, chová-li se mravně a t. d. Toto povzbuzení samo o sobě, byť i se na krátko v srdcích dítek ujalo, přece brzy vymizí, nahodí-li se jiná příležitost.

Čím může dále takovýto učitel hroziti dětem, jest-li se toho či onoho zlého skutku dopustí? Trestem Božím hroziti nemůže a nesmí, an v peklo nevěří sám, tedy zůstávají mu jen špatné svědomí a lidské tresty. Svědomí však se časem ohluší; a tresty lidské, světské jednak jsou často nedostatečné vůči zločincům jednak že mnohdy naučí jen větší schytralosti a opatrnosti, aby jich při nekalých skutech nikdo neviděl, anebo alespoň nechytí.

A jakou odměnu může stavěti dětem před oči v této škole učitel? Na odměnu věčnou, posmrtnou opět nemůže a nesmí poukázati; může jedině poukázati na niternou radost, která za každým vykonaným skutkem dobrým a ušlechtilým se dostavuje. Tato radost však velmi často za krátkou dobu obrátí se v trpkost, zvláště když ti,

jimž dobro prokazujeme, odslouží se nám nevďekem a zneuznáním. Jedině pravý, věřící, katolický křesťan, dovede z lásky k Bohu tuto trpkost přemoci a znovu i těm, od nichž se mu zneuznání dostalo, dobře činiti.

Vidíme li však tak jasně, že náboženství jest netoliko při výchově potřebné a prospěšné, ale takéž základem, bez něhož dobře vychovávatí nelze, namane se nám otázka, proč s přímo horečným úsilím mnozí pracují o to, aby katolické náboženství, tento základ vši mravnosti, ze škol bylo vyloučeno? Zdaž není to nenávisť ďabelská, nenávisť nepřátel Kristových, jež má své kořeny v táboře zednářů a jinověrců?

Co však nejsmutnějším zjevem jest, je okolnost, že s tímto táborem nepřátelským svorně kráčejí, vespolek se podporující, vychovatelé naší mládeže, učitelé, vlastně valná většina sil učitelských.

Bohužel je nám doznati, že učitelé sami se o to přičiňují, aby duch katolický nejen ze škol, ale také z rodin křesťanských vymizel.

Volají, sobě si přichvalující, že už i v nejposlednější dědině svítá — jejich ovšem přičiňením. Než jaké to světlo, jež předchází tmu nevěry. Není-liž to rudá záře soc. demokratů, ono zlověstné světlo, jež skutečně ukazovati se počíná i v takových tichých a pokojných vesnicích, kde až dosud lidé posilování jsou vírou, dovedli klopotný život svůj oddaně a zmužile snášeti, a jimž útěcha náboženská ulehčení skýtala v tak mnohých starostech a trampotách vezdejšího života? V pravdě se ve století dvacátém naplnila slova Kristova, jež pravil: „Tmu světem, a světlo tmou nazývati budou“. Jak smutné tedy vysvědčení dávají sobě oni páni pokrokoví učitelé, kteří starají se o to, aby toto zkázonosné světlo se rozšiřovalo, pozná každý, kdo zná zvířecí nauky a život soc. demokratů.

Pramenem pak, z něhož všechny tyto pokrokářské snahy se prýští, stal se mezi jiným spolek učitelský „Budeč“ zvaný, jež založen byl původně pro vzdělávání se učitelů.

Leč vzdělávání musilo ustoupiti štvanicím protináboženským. Ve zmíněném časopisu spolkovém, jež každého téhodne vychází, marně bys hledal článek, skutečně vzdělávací pro učitele. Časopis přeplněn je jen články, v nichž se nalézají neurvalé štvání vůči všemu, cokoliv souvisí s náboženstvím a sice jediné náboženstvím římsko-katolickým. Na náboženství protestantské nebo židovské ještě nikdy v časopise sáhnuto nebylo. Zle dočísti se možno všelijakého překrucování slov Kristových, jsou tu přibírá jména těch, kteří se opovážili dáti jakýmkoliv způsobem na jevo, že cit náboženský jim v srdcích ještě neutuchnul, jsou to různé posměchy a nadávky — zkrátka všechno možné jenom ne to, co slouží ku vzdělání, neboť k tomu nezbude již ve „Věstníku“ místa.

Běda učiteli, jež by se odvážil účastniti se s místním duchovním společného obědu; běda, kdo odvážil by se z řady jejich jíti veřejně ku svatě zpovědi a svatému přijímání, dokonce pak při sv. misiích u kněze řeholního, jež celý svůj život zasvětil neúnavné práci pro spásu duší a jež dovede snad dříve odkrýti škrabošku nekalých úmyslů a lid varovati! Toť proviněním největším a dostatečným důvodem, aby vláčen byl takový učitel hanebně v časopisech. Proto nedivme se, že ačkoliv sotva polovina sil učitelských je cele nepřátelsky zaujata vůči všemu, co souvisí se svatým náboženstvím, že, ač tak mnohý učitel ve službě sestarálý jiného je názoru, že strachu před těmi, kteří celé sdružení komandují, ku všemu mlčí a stává se takéž bezděčným nástrojem v rukou těch, kteří odstraniti náboženství ze škol usilují a plní maně řadu nepřátel církve katolické. A řada tato je velká. Neboť malé je procento učitelů a učitelek, kteří přes všechny potupy svých ušlechtilých kolegů konají bez bázně své náboženské povinnosti a zůstávají věrnými dítkami církve katolické.

(Dokončení)

Nákladem Ant. Pusteta v Solnohradě
:: právě vyšlo: ::

Perla panenství.

Dle rukopisu † P. Hartmana Strele O. S. Fr. přepracoval, vhodnými pobožnostmi doplnil a pod názvem »Der Edelstein der gottgewihten Jungfräulichkeit« vydal P. Filibert Seeböck O. Fr. Min. Se svolením nakladatelovým a s ú-

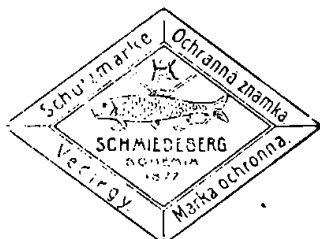
chvalou církevní přeložil Alo s Štěpina, knězi církevní. Druhé vydání. Ceny: K 3, 3.30, 3.50, 3.80, 5.30, 7.20, 10. Knížky tyto 16 bisk. konsist. doporučené, mají již přes 100.000 výtisků a všady se křesťanským pannám, jak ve světě, tak v klášterech žijícím velmi zamlouvají.

Sláva na výsostech Bohu.

Modlitební knížka pro katolické křesťany dle německého vzdělal Jan Nep. Josef Holý. Ceny K 1.40, 1.75, 2.25, 3.50, 4.30, 5.20. Za příčinou bohatého obsahu doporučuji se knížky tyto jako vhodný dárek pro dívky. Vkusnou úpravou se nemálo zamlouvají. V každém knihkupectví se dostane.

A. KALLA,
první rudohorská
továrna na rybi konse rvy
ve Šmídeberku. Čechy.

Založeno
r. 1877.

r. 1877.
Založeno

Zákonem chráněná známka.

**Největší závody toho druhu
v říši rakousko-uherské.**

V továrnách svých zaměstnává přes 300 osob, zpracuje v sezoně více než 15.000 kg čerstvých ryb denně a vyrábí veškeré druhy ryb marinovaných, rosolových a pečených.

Zvláštní rozsáhlé velkoudírny

ryb největší toho druhu v říši, -

z nichž dodává všechny v obor tento spadající druhy uděných ryb a konserv a předčí svými oblíbenými výrobky veškeré ostatní závody konkurenční.

Prosím, žádejte cenníky zdarma a franko.

Jedině pravý
jest jen

THIERRYHO BALSÁM
ze zelenou **jeptiškou** jako ochrannou známku. Nejmenší zásilka 12 1/2 nebo 6/, nebo 1 patent. láh. na cesty K 5.— Obal zdarma. **Thierryho mast z růže stolisté.** Nejmenší zásilka 2 kelímky za K 3.60. — Obal zdarma. Všude uznány jako nejlepší domácí prostředky proti žaludečním těžkostem, pálení žáhy, křečím, kašli, zablžením, zánětům, ranám atd. Objednávky nebo peněžní poukázky radče zasílati: **A. Thierry, lékárna „U anděla strážce“ v Pregradě u Rohatce-Sauerbrunnu.** — Sklady ve většině lékáren.

SKVOSTNÉ POKRÝVKY :: ::

zlatem protkávané, 2 na postele a 1 stolní jen za 14 kor. zasílá dobírkou a komu se nehodí vezme zpět

Josef Kostecký, Svratka 163.
Čechy.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90, bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

**Litografie a zinkografický závod
L. Klabusay v Holešově.**

Umělecky provedené obrazy dle skutečnosti neb dle fotografie v barvách olejových, akvarellových, pastelem, pérem neb tuší, se zaručením věrné podoby dořá Vám **jedině umělecký ústav pro malbu - V. K. BĚLSKY - BRNO - Orelská ulice 6.** Mimo to nabízí se ku provedení: obrazů kostelních, maleb freskových, sgrafitových, kreseb pro časopisy a cenníky, návrhů na plakáty, uměleckých adres a diplomů a i. v cenách mírných. Rozpočty a návrhy zdarma. **Jediný ústav tohoto druhu na Moravě!**

U Františka Zetka v Krásné na Moravě

jsou na skladě: Hodinky, litanie a šestinedělní pobožnost ku cti sv. Aloisia po 16 hal., pošt. 19 hal. při zásilce nejméně 10 výtisků franko. Pobožnost při průvodu Božího Těla, litanie o Nejsv. Svatosti, Písně na slavnost B. T. a j. po 12 h. poštou 15 h. při zásilce 10 výt. franko

Obrazky

papírové (knížkové) v rozličné úpravě, pro poutě, missie, biřmování atd. Pohlednice poutních míst, obrázky v rámečkách z celluloidu, plechu atd. obdrží obchodníci nejlacněji u výrobce, jímž jest katol. firma

J. M. Derha, Sv. Kopeček u Olomouce.

Novinka: Celluloidové rámy na pohlednice.

Zdarma 1000 korun

ne — ale

vedlejší příjmy

nabízíme každému, kdo nám svoji adresu poštovním lístkem sdělí. Blíží zdarma od firmy: »Uranos« ve Fuerth, Bay., Hirschenstr. 44.

Velmi dobrý a laciný nákup :: bez konkurence

Vlastní výroba všech druhů ružen-
ců, škapulířů, křížů a devotionálií.
Sklad nejlepších

gramofonů a fonografů, ::
desek a válců za tovární ceny u firmy

JOSEF J. ANDER

velkoobchod hračkami, galanterním a
poutnickým zbožím

V OLOMOUCI, FERDINANDSKÁ
UL. 4. (blíže »Národního domu«).

Doporučujeme - - Kolínsou eikoru !

**TKALCOVSKÝ ZÁVOD
CAMILL JURAJDA**

v Rožnově p. Radh. Morava
nabízí svá dobrá a trvanlivá plátna a
»Rožnovské voby« v mírných cenách.
Obsluha rychlá a solidní. Za jakost
se ručí.

- - Plicním - - - - chorobám - -

(tuberkolím) a j. nepodléhá jelen tak
snadno; řízen jest pudem přírody, po-
žívá bylinu, která jej chrání. Bylinu
tu možno jen lesníku poznati, což se
podařilo Šimanovskému, býv. lesníku,
jenž bylinu tu vyzkoumal, která v pří-
pravě co bylinný čaj (koření) blaho-
dárně pomáhá ku zdraví lidstvu. —
Tisíce uznání dochází ze všech zemí!
Baliček na měs. K 2.50 jediné zaslá-
telství firmy **F. ŠIMANOVSKÝ**, (bý-
valý lesník), dodavatel do největší
české lékárny v Chicagu. Praha-Král
Vinohrady, Jablonského ul. čp. 1147.

Nutno psáti ulici.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové
vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a
svíčky v **Bystřici pod Hostýnem.** -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož
i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se
neúčtuje. — Ceny mírné.

Nejlepší kamna a sporáky

obdržíte jediné
u firmy:
Bartoloměj Andy
v KROMĚŘÍŽI. Ceny mírné
a za veškeré práce se ručí.

Dopište si

o vzorky M Jirsové,
maj. rukodilné tkalcovny - -
v Novém Hrádku
na pomezí Pruska. Král. České.

V. SEMERÁK, sochařsko- kamenický závod V OLOMOUCI,

odporučuje se k provedení prací hřbi-
tovních, rodinných hrodek, pol. křížů
atd., kostelních oltářů, křtitelnic, ka-
zatelů a křížových cest z um. kamene
a car. mramoru. — Nákrety a offerty
— zdarma. — — —

Ruční výroba a zaslátelství kanafasů,
sípek, zefírů košilových a šatových,
grisetů, plátna, kapesníky, damašky
(grádle), oxfordy, sateny a caky, zboží
úplně čerstvé, nejstálější barvy a ja-
kosti. Jako výrobce poskytují 6 proc.
a prosím o hojně zakázky na český
výrobek. Křesťanská firma Ferdinand
Měšťan v Bystřem u Nov. Města n. M.
(Čechy). Vzorky zdarma, zásilky přes
20 K franko.

Umělecký ústav pro malbu, leptání
a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způ-
sobu a provedení na přání i se želez-
nou konstrukcí ve vlastní strojnické
dílě hotovené. Mosalkové obrazy pro
výzdobu vnější i vnitřní na křížové
costy a oltářní obrazy. Rozpočty na
požádání.

Kdo dobrá semena ho- spodářská, zeleninová,

květinová, jakož různé rostlinstvo
a ovocné stromy potřebuje, žádejte
ceník od firmy

VILÉM STRAUCH, velkozávod
zabradnický a semenářský, VSETÍN,
Morava.

• Werichovo •
polévkové koření
• HELVETIA •

jest vydatné masové
chuti a oblíbené na
každém stole. Veliká
úspora masa. K do-
stání v továrně poží-
vatin

F. WERICH,
Brno - Židenice.

Zubní lékař

MUDr. Fr. Špaček,

Brno, Ferdinandova ul. 28.
Umělé zuby, plomby všeho
druhu.

Při chorobách plic, kašli, astmě, zá-
duše výborně se osvědčilo

• SVATOHORSKÉ THÉ •,
malý balíček K 1.60, velký K 3.—.
Tisíce poděkování. Žádejte výslovně
»Svatohorské« a jiné odmítněte. K do-
stání v lékárnách. Zaslátelství F. Vítka
a spol. v Praze, Vodičkova ul. 19.

K nákupu

SUKEN

doporučujeme
solidní firmu

Ant. Tomec,

vývoz suken v Humpolci
(Čechy.)

Vzorky zdarma a franko
k nahlédnutí.

Veškeré práce tiskové

zhotovuje rychle,
levně a moderně

Grafický ústav

Zaorálka a Tučka

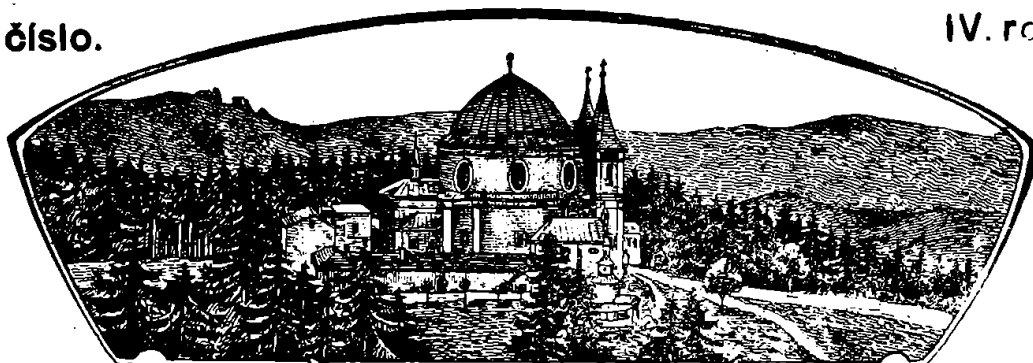
nást. Lamb. Klabusaya
v Holešově na Moravě

Grafický ústav Zaorálka a Tučka nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

6. číslo.

IV. ročník

OBSAH: Bohuslav Balbín, kněz Tovaryšstva Ježíšova. (S vyobr.) — Svatohostýnské písničky. — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Dějiny Sv. Hostýna. — Z květeny Svato-Hostýnské. — Pastýřský list. — Na šikmé ploše. — Poměr náboženství ku výchově mravní a slovo o školách našich. — Zprávy se Sv. Hostýna a posv. Velehradu. — Z církve a ze světa. — Literatura.

Pozvání na valnou hromadu „Matice Svatohostýnské,”

která se koná

dne 13 a 14. září 1908, t. j. v neděli o svátku Jména
Panny Marie odpoledne a v pondělí dopoledne

s tímto pořadem:

13. září v neděli: O 7. hod. večer uvítání se vzýváním Ducha sv. a se sv. požehnáním, večere, večerní modlitba s poutní pobožností. Vyzvání bran za zemřelé údy a dobrodince „Matice Svatohostýnské.“

14. září v pondělí: Od 5. do půl 6. hod. ranní modlitba, poutní pobožnost; o půl 6. hodině zpívaná mše sv. se sv. přijímáním za živé údy a dobrodince a u vedlejšího oltáře mše sv. za zemřelé údy a dobrodince „Matice Svatohostýnské“; na to kondukt za zemřelé údy a dobrodince matiční; snídání.

O 8. hod. valná hromada, pokladniční a jednatelelská zpráva, zpráva hospodářova a právního zástupce.

Po valné hromadě na rozloučenou sv. požehnání.

Všeho dobrého na milém Pánu Bohu, na přímluvu Matky Boží, svatého Cyrilla a Methoda!

Na Sv. Hostýně, na Nanebevzetí Panny Marie 1908.

Výbor.

NB. Adresa jednatele „Matice Svatohostýnské“ od nynějška jest: Dr. Ant. Cyr. Stojan, probošt a poslanec v Kroměříži.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Vyslyšení. J. D. z F. děkuje Marii Panně Svatohostýnské a sv. Antonínu za dvoje vyslyšení. — F. Z. z Mor. N. V. vzdává srdečný dík Marii Panně Svatohostýnské za šťastné vyvážnutí z těžké nemoci a plní tímto uveřejněním svůj slib. — M. B. z B. obrátila se v jisté záležitosti k Marii Panně Svatoh. a dosáhla vyslyšení. — M. C. z N. vzdává nejvroucnější díky Marii Panně Svatoh., svatému Antonínu a svatému Josefu za uzdravení z těžké nemoci. — L. K. od Rosic děkuje Matce Boží Svatohostýnské, že na její přimluvu došla vyslyšení v utrpení těla i duše. »Ty, Matičko mocná, dokládá, budíš Tobě čest a chvála, neboť ustavičně divy činíš na neohodných svých dítkách«. — R. V. z Pr. vzýval Marii Pannu Svatoh. ve své nemoci, kde lékařská pomoc ukázala se býti marnou, a byl vyslyšen. — K. H. z K. vzdává tisícové díky Marii Panně Lurdské a Svatohostýnské za šťastný výsledek v operaci, již se musila její matka podrobiti.

Jubilejní háj. Na památku šedesátiletého panování císaře a krále Františka Josefa pořízen na Sv. Hostýně jubilejní háj. Ze zvláštních stromků jsou v něm utvořena písmena F(rantišek) J(osef). Mimo to postavena mohyla, na níž z předu je vytesáno F. J. 1848—1908. Mohyla je zbudována z kamene a v ní uložené jsou listiny se stručnými dějinami poslední doby Sv. Hostýna, s podpisy členů výboru Matice Svatoh. a dočasných strážců na Sv. Hostýně.

Počasí na sv. Hostýně. Největší srážka tohoto roku t. j. nejvíce vody během 24 hod. napadlo 24. července. Toho dne napršelo vody 33.5 mm. V červenci bylo 18 deštových dnů. Nejmenší teplota byla v první polovině minulého měsíce 12. srpna. Teploměr ukazoval toho dne o 9. hod. večer toliko 5.9° C.

Pozor na agenty. Doslechli jsme se, že agenti od různých firem chodíce za různým účelem, odvolávají se při prodeji svých obrazů na Sv. Hostýn a uvádějí lidi ve zmatek. K čemuž poťotykáme, že jediný p. Klabusay v Holešově prodává obrazy Panny Marie Svatohostýnské ve prospěch sv. Hostýna, odváděje za každý prodaný obraz korunu a nikdo jiný.

Opravy na Sv. Hostýně. Letos opravovala se na Sv. Hostýně střecha kostela, stará křížová cesta, zeď před kostelem a schody, jižní ochoz čili ambít atd.

Četníci na Sv. Hostýně. Upozorňujeme poutníky, že při každé pouti jsou na Svatém Hostýně četníci, kteří dbají nad pořádkem. Proto ztěžují-li si některé socialistické plátky na nepřístojnosti, jaké by se snad byly staly na Sv. Hostýně, ač to byly očividné lži, obviňují vlastně četnictvo ze zanedbávání povinností; ovšem neprávem. Proto by bylo záhodno, aby poutníci a návštěvovatelé Sv. Hostýna skutečně se dovolávali zakročení četnického, jest-li to pravda, co o sobě vykládá jakýsi prý »rolník« v »Hlasu lidu«, v socialistickém to listu, vycházejícím v Prostějově (onea »rolník« je prý redaktorem jistého brněnského socialistického listu).

Dary pro sv. Otce. Odběratelé »Hlasů Svatohostýnských« skrze Františku Kubínovu v Holešově 14 K.

Dary pro Sv. Hostýn. A. Hluchá z Nové Vsi 1 kor. — Z Tovačova K. S. oltářní sukno. — Z Oseku sl. Nevišová antipendium. — J. D. 3 koruny na světlo. — F. Kotínek z Radvania 4 koruny. — Z Nové Paky 4 kor. na chrám Páně. — Nejmenovaný 100 K na zvon jubilejní.

Dp. Šebík z Ameriky na Sv. Hostýně. V první polovině srpna byl na Sv. Hostýně vdp. Šebík, farář v Allegheny v Americe, jenž se stará velice o rozšíření »Hlasů Svatohostýnských« v Americe.

Svěcení zvonu jubilejního na Sv. Hostýně. Na svátek Nanebevzetí Marie Panny (15. srpna) světil se jubilejní zvon na Sv. Hostýně. Zvon váží 27 metrů a stojí 12.000 K. Svěcení vykonal po pontifikální mši sv. vys. čust. p. Adam hr. Potulicki, probošt vždy věrné kapituly v Olomouci. Po svěcení měl krásnou řeč, v níž nazval hlas zvonu hlasem Marie Panny nás k sobě volající. Když pak velkým křížem požehnal zvon, uhodil montér třikrát na zvon kládívem říkaje: Ve jménu Otce i Syna i Duchu sv. Na to zvon vytahován, což trvalo 2 hodiny. Ještě večer bylo slyšeti mohutný a velebný hlas nového zvonu, jenž se jistě okrasou Svatého Hostýna. — Kmotrem zvonu byl pan Dr. Pištěcký, starosta královského města Kroměříže. Zvon přivezen byl nahoru potahem čtyř párů volů Jelio Exc. p. barona Laudona. — Po svěcení zvonu měl významnou řeč u jubilejního háje hospodář Matice Svatohostýnské p. lékárník Harna. Množství lidí toho dne bylo veliké.

—————
Listárna redakce,

J. R. H. má doplatiti ještě 1 K 40 hal.
Díky pozdrav!

Elektro-terapeutické léčení

doporučuje se ve Vídni, I. Neuer Markt 14/a.

Zařízení je docela moderní, výsledky znameňité. Léčba tato koná dobré služby zvláště při nervositě, rheumatismu (hostci), bolestech v zádech a hlavě, žaludečních a střevních potížích, srdeční slabosti, ochrnutích a různých jiných nemocích. Na požádání pošle se karta o 62 stranách s obrazy zdarma a franko: Pojednání o moderní elektroterapii.

6. číslo.

1. září 1908.

Bohuslav Balbín,

kněz Tovaryšstva Ježíšova.

Dědictví sv. Prokopa v Praze vydalo svým nákladem na rok 1908 za podíl knihu, která všem čtenářům Boh. Balbína bude vítána. Kniha má nápis: Bohuslav Balbín, T. J. Jeho život a práce. Napsal Ant. Rejzek, T. J. str. 465. — V Pánu zesnulý světlý biskup Dr. Frant. Krásný, probošt vždy věrné metropol. kapitoly na Hradčanech, nemálo se zavděčil všem, kdo velezasloužilého člena řádu Tovaryšstva Ježíšova, věhlasného učenice a vlastence českého, Boh. Balbína znali a velebí, že jako starosta přijal mezi knihy Dědictvím sv. Prokopa vydávané, vypsání práce a působení muže o církev sv. a vlasti naše tak zasloužilého. Jak časová kniha tato jest, patrně z obsahu jejího, kde od první stránky až do konce vane křesťanská láska k vlasti a lidu českému právě za doby těžkých pohrom, které jako černá mračna se táhla z pokolení na pokolení. Žitě Balbín od r. 1621 až do r. 1688. Co se ve vlastech našich českoslovanských za věku XV. zaslalo, ujalo se ve věku XVI., praví jeho životopisec v předmluvě, vzrostlo v osení, až dozrálo počátkem věku XVII. Do pšenice na úrodné roli země české zaset byl nepřítel koukol. Koukol se ujal a pšenici velice pohubil. Než, koukol dozrál; a nezbývalo, než-li sebrati jej a uvrh, kam patřil. V bitvě bělohorské posekali koukol dozrálý a uvrhli na oheň. Ale i pšenice byla při tom nemálo poškozena. Porážka zimního krále Fridricha a odbojných protestantských stavů na Bílé Hoře řádným králem Ferdinandem II. a obnovení katolického náboženství v zemích českoslovanských zachovaly Čechy při jejich národnosti a pravém náboženství; nebo protestantství podporovalo znamenitě šíření německví po městech i venkově, protože protestantského učení kolébkou bylo Německo.

Na jedno chceme v knize zejména upozorniti. Hlava dvacátá nese nápis: Balbín vlastenec. Ze statě této podáme aspoň krátký výňatek. Balbínův spis na obranu jazyka českého složený jest nejlepším zrcadlem jeho takřka nezměrné lásky k zubožené vlasti i jeho šlechetné duše. Jen člověk bláhový neb zlovolný mohl by považovati tuto lásku k svému lidu za nezřízenou, ne však ten, kdo střízlivým rozumem vše bere. Balbín píše: »Převrácená nesmyslnost našich v obraně práv starých a zvyklostí starobylých jakož i nedostatek vážnosti k vlasti, společné matce této, jest také jedna příčina našeho úpadku; . . . Než lidé těchto úsudků převrácený a zmatený porážejí všichni mudrcové, nejsvětější muži

všech národův a stavů, všechna království a obce, též i sám rozum;« při čemž se dovolává i samých slov Kristových a Pavlových. Jaké city v této příčině ovládaly duši Balbínovu, patrně jest z jeho slov v § 6. »Obrany«: »Kdo

proti vlasti bojuje, větší páše zločin, než kdyby vlastní matku zavraždil.«]

Balbín zajisté jako katolický kněz a člen řádu, v němž se zřekl všech nároků na hodnosti světské, byl nad jiné schopen vydati svědectví pravdivé o poměrech svého národa, jehož všech slabostí, na které ovšem rázně a upřímně

ukazuje, nepřátelé využítkovati neopomjeli. Esopova bájka byla mu vítanou ilustrací českých poměrů jeho doby. Vypravuje ji v Obraně § 3: Přišel kdysi za zimní doby k loži zajíčka ježek skřehlý mrazem a prosbami mnohými a lichotivými dožadoval se, aby mu bylo v loži dopřáno malého místečka. I odpověděl zajíc: Vidíš, bratře, jak tu sám ležím schoulen a skrčen; sotva mne tato uzounká dutinka pojme, protože ty dle rozumu svého jiné si hledej místo prostornější. Ježek, tímto oslyšením rozmrzen, s hněvem pravil: Taková je tvá k hostem útrpnost? To-li to srdce tvé, jež prý jest tak velmi měkké? Než budu si noci uprostřed noci vyhledati jiné lože, zahynu. Ty pak prací tou nutíš mne, abych mrazem posel. Poshov a jen malounko místa dopřej mi ubohému; teplem svým obapolně budeme se zahřívati; já sám při vchodu si lehnu a proti šelmám, hrozí-li ti jaké, nastavím své bodce a kopí, a budu ti vykonávati službu ježka válečného. Ty pak bezpečně budeš odpočívati. Vyhoví mi, kolik stačí, kam bych hlavu položil. — Přemluvil dobráčka, sprostného zajíčka, a on postoupil mu místa s dostatek. Avšak ježek, kam hlavu strčil, též nohy mrazem, jak pravil, již odumřelé snažil se položit, i také položil, avšak neopatrně, nedjedním ostnem a kolcem prorazil srst a zároveň kůži choulostivého zajíce. — I vzkřikl zajíček: Tot čin nehodný! Omlouval se ježek řka: Přál bych si, aby se nebylo stalo; i prosil, aby odpustil, přičítaje to náhodě a spánku. Následovalo pak něco příměří; avšak ježek opět hřbet obrátil a ostny strašnými zajíce tak popíchal, že bolestí bez sebe povyskočil. Ježek, již divočejší, namítal, že nic nového nedělá, takový prý jeho zvyk, i napomínal k pokoji. Konečně přecháním, tlučením a dle zvyku svého na všechny strany se přemítáním způsobil, že zajíce vyhodiv celé to místo sám zaujal. Tu teprv, ač pozdě, zajíček povolnost svou počal proklínati, bohy a lidi, co mohl, zapřisáhati, žalovati na nevďek zlých zvířat, ježkovi spílati, zatím co tento z plna hrdla se smál. Konečně nechtěl-li zahynouti, jak jen stačil, za tmavé noci utíkal do známých lesův a hájův, aby u příbuzných a strýčků doprosil se lože. — »Moudrému dosti napověděno,« poznamenává Balbín.

V § 7. pak píše: Těžký a vůči potomstvu neomluvitelný zločin na sebe uvalují, kdož buď pro naději hodnosti, buď ze strachu, buď pro dosažení milosti neb jakoukoli ctižádost rady své propůjčují, aby společná matka, vlast, nepřátelům byla zrazena a na zmar přišla. Bude-li, ať mluvím slovy Tulliovými, kdo tak pošetilým, aby loď, po níž se veze, snažil se provrtati. V druhém dílu obrany své řeší Balbín otázku, zdali jest v tom také rozum, spravedlnost a bohabojnost, když lidé domácí opouštějí jazyk vlastenecký, a co má věc ta do sebe nebezpečného. V § 12: Vynáším-li starobylost neb rozsáhlost jazyka slovanského neb uvádím-li jeho chválu, nikdo se nedomnívej, že jazykův cizích nenávidím, aneb že omrzelým přirovnáním zlehčovati chci jejich úrodu neb cenu; neboť co na jiných haním, abych sám páchal, ze všeho nejméně sluší. Moudřet praví Aristoteles: »Žalující povinen jest býti lepším žalovaného;« já pak nic jiného než obranu strojím, aby ti, kdož jazyka slovanského neznajíce, naň dorážejí, porozuměli, že nadáváním daleko od pravdy zabloudili. Národnostkářstvím není, bráníme-li národ svůj, dí básník Terentius . . . Končí pak Balbín svoji obranu modlitbou vskutku žhavou: »Ty, o patronův země české nej přednější a největší, sv. Václave, Vratislavem budiž nám! Navrať Čechám svým slávu dávno! Opět na to postavíš nás místo, z něhož vlastní netečnosti a hříšnou zlobou jiných neb pochlebniectvím mnohých nezaslouženě jsme upadli, nejvěrněji až do skonání sloužilce Tobě i více nejsvětější, i králům! Ty národa našeho zástíto a podporol Zahyneme-li, Tobě zahyneme! Od nových obyvatelů marně bys očekával pocty té, kterou Tě země česká od tolika věkův velebí a miluje! Tudiž v pokoře prosíce, toto opakujeme: Nedej zahynouti nám i budoucím! Neráčíš-li snad vyslechnout synů zvrhlých, slyšíš a vyslyšíš prosby předkův

kteříž orodovali za potomstvo své a v nebi na Tebe hledí! Svatý Václave, mučeníku Kristův, jediný dědici země české, oroduj za nás!»

Kdo si přeje dočísti se, co jediný jesuita Boh. Balbín vykonal na záchranu vlasti našich českoslovanských, nechať vezme a čte Život a práce jeho. A kdo si přeje poznati zásady řádu Tovaryšstva Ježíšova, kterými ve své působení apoštolském vedeno bývalo a podnes bývá, jakož i co pro národy slovanské Jesuité od počátku svého vykonal, dočte se rovněž v knize této. Proto přátelům i nepřátelům Tovaryšstva Ježíšova poslouží kniha Bohuslav Balbín, jeho život a práce.

Rudolf Šupavský:

Písničky Svatohostýnské.

8. Před hlavním oltářem. Před sochou Panny Marie.

Zde, poutníče, se zastav, milý,
a ve prach koleno své skloň,
k té hvězdě jasné, pohleď chvíli,
k ní vzdechy, slzy, tužby, roň!

Když zloba srdcem твоjím víří
a v oči sedá hněvu blesk,
té hvězdě pohleď v měkké zraky,
zkaď milosrdí září lesk.

A září její osvěť duši,
již skrývá křehký těla chrám,
ať cnost v ní vzkeťe, ztásnou hříchy,
ať přebývá v ní Tvůrce sám!

Když těžkým mrakem duši halí
tvých hříchů dávných černých stín,
té hvězdě otevři brzd svojí
a štěstí klesne v její klín.

A když tě života vír dravý
chce strhnout v záhubný svůj proud,
ať m. jákem je tvojm spasným
jenž nedá plavcům zahynout!

Ať toneš v jakém nebezpečí,
ať pochyb rve tě dravý spár,
vždy Maria ti kyne z dáí
a v rukou nese spasný dar.

Když pokušení tebe svírá
a v srdce zabodne se žal,
k té hvězdě upři kalné zraky
a šťastně půjdeš žitím dál!

Ať na rtech vždy máš její jméno
a srdce tvé ať Nazaret,
kde v prostých jeho zdech a čistých,
by nejčistší ten dřímá květ.

Když pýcha, tebe svádí
a ctižádosti lichý klam,
k té hvězdě pohleď důvěřivě,
jež pokory vždy byla chrám!

Ji následuj a miluj všele,
pak na rozcestí nezbloudíš,
v ní zasvitne ti světlo jasné,
jež vede jistě v nebes říš!

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

VI.

Nepřátelé. Že má zahrada škůdců, byť i uzavřena byla, o tom nikdo nepochybuje; což teprve jest zahradou, do níž může vše. Než má také zahrada svých přátel či příznivců. Co na světě nemá přátel i nepřátel?

Nuže, z a h r a d a B o ž í, jakou jest srdce křesťanské, m á t a k é s v ý c h p ř á t e l a to mnohých. Zajisté nejlepší přátelé duše křesťanské jsou všechny tři božské Osoby v Nejsv. Trojici, Maria Matka Páně, andělé, nebešťané vůbec, a dobří lidé vesměs na zemi: ejhle, jaké to množství přátel věrných. A v š a k i nepřátel má duše křesťanská hojných ve všem co duchem zlým ovládáno jest, ještě pak více ve světě a stoupencích jeho, jakož i ve zlých žádostech duše i těla. To jsou všechno známé věci, o nichž se přesvědčujeme den jak den.

Komu by nebylo povědomo, odkud se běže ona p e k e l n á z á š ť proti všemu, co slouží ku cti a chvále Boží a ku spáse nesmrtelných duší. Z á v i s t pak jest to se strany těch, kteří myslí, že jim patří žeň a křesťanům strniště, jejich že je vinobraní a česání ovoce, kdežto křesťanům prý jsou dosti dobré paběrky. A protože křesťané, jimž do tváře se podobné urážky metají, si vše líbiti nedají, od... závist přechází ve vztek, kde má také svých zřidel. A ještě jedna by... příčina zloby. Kdyby lidé neměli očí a v duši svědomí, které jim prav... není vše dovoleno, po čem člověk zatouží, pak by lidé ještě byli odvážl... jší v páchání zlého dle žádostivosti očí a těla a sobeckosti své. Než svědomí se ozývá výčitkami domlouvajíc: »Proč právě ty's takový dareba?« A koho se to týče, zastydí se a rozčepýří se jako krocán a kdyby bylo možno roztrhal by neb utopil by všechny jinak smýšlející a jednající nežli on, místo co by do sebe měl jíti a se obrátiti.

»Stejný k stejnému sedá«, praví přísloví; za to nestejně navzájem se potýká. Odtud se tedy vysvětluje, proč zlý nenávidí dobrého. Dobrý pak nenávidí zlého. Ovšem dobrý má v ošklivosti zlé, nepravost, nikoliv však člověka zlého, hříšného, s nímž má soustrast, jehož lituje, kdežto zlý nenávidí dobré i člověka dobrého. Co nám říci o závistí a žárlivosti? Zde od počátku pramen všeho nepřátelství. Satan závidí Bohu, protože svrchovaný Bůh povýšen jest nade všeliký tvor; žárlí proti člověku, že Bůh učinil si ze člověka přítele obdařiv jej milostí, aby byl dědicem v království nebeském na jeho místě. Kajin zabije Abele v žárlivosti, že se nelíbila obět jeho Hospodinu, kdežto »vzhledl Hospodin na Abele a na dary jeho« (Mojž. 4. 4.). Bratři Josefovi stanou se bratrovrahy ze závistí? Člověk nevěrecký, bezbožný, závidí bohabojnému ani ne tak statků pozemských, kterých má snad více nežli on; než vidí jeho s p o ř á d a n ý ž i v o t, k l i d n o u m y s l, jeho spokojenost, důvěru a sílu v neštěstí, což vše píchá mu do očí jeho. Závidí mu šťastnou hodinku smrti, blaženost posmrtnou, život věčný; a věru, to jsou hlavní statky neocenitelné věřícímu křesťanu. Mnohé chrámy křesťanské nemohou závoditi s chrámy toho světa, což jsou divadla, peněžní ústavy a j., a přece závidí je křesťanům, protože nabývá v nich věřící lid útěchy a posily životní, kdežto z oněch vycházejí návštěvníci mnohdy více ubozí nežli když vcházeli veň. Než už dosti toho porovnání. Jen ještě slovo o příčině nepřátelství, které bývá i mezi věřícími. Zelenooká žárlivost bývá kolikráte zlem v srdcích i pod jednou střechou bydlících. I tu se zahrnídčí závist a žárlivost, nejsou-li opatrní. Když Josue jsa pacholík, uslyšel, že někteří z mužů jali se prorokovati jako Mojžíš, běžel pacholík a oznámil Mojžíšovi řka: »Pane můj, Mojžíši, zabraň jim, aby tak nemluvili«. Ale Mojžíš odpověděl: Co horlíš pro mne? Kdož dá, aby všecken lid prorokoval a dal jim Hospodin ducha mého? (4. Mojž. 11. 28.) I sv. Jan miláček Páně oznamuje Mistru svému (Mark. 9. 37), že nedovolil jistému muži vymítati ďábelství, poněvadž nebyl jejich stoupencem: »Mistře, viděli jsme jednoho, an ve jménu tvém zlé duchy vymítá, kterýž nechodí s námi; i bránili jsme mu. Ale Pán mu řekl: Nebráňtež mu; neboť kdo není proti vám, s vámi jest«.

Ni čeho se více pýcha nebojí nežli pokoření a pohany. A příčin mají pyšní tolika příležitostí hanbiti se. Myslíte, že nikdy nevystřízliví ze svého smýšlení a své zaujatosti? Pozorují pak rozdíly mezi dobrými a zlými,

hrdými a pokornými, mezi sebou a druhými. Zdaž nemají oni také tělo jako já a oni dovedou žít v čistotě a kázni stavovské, kdežto já se nezdržím. Dobří bývají také pokoušeni ale slavně vítězí, kdežto já hanebně klesám, nechtěje se zapřít a odolati. Oni mívají také nesnáz v životě a bojů, avšak nepodlehnou, kdežto já zoufalec jako nalomená třtina jsem. I jim se lichotilo, slibovalo: ejhle, jak srdnatě vše odrážejí, s ošklivostí se odvracejí od těch, kteří by rádi oklamali, prohlédajíce jich ošemetnost.

Nuže, pozorujete-li bahnisko, v němž vězí ubozí, ký div, že nechtějí-li se zapřít, hněv a zlost, nenávist a závist, pohana a rdění přemáhají je!

Obyčej má, že pýcha a závist přebývají v jednom srdci. Ale jak je vymést? Pověst lidová dří, jak vykládá učený Goerres v knize, co je mystika (kn. IV. str. 350), že ďábel, otec vši zloby a nenávisti, nemůže strpěti růže, tak že prý její vůně z posedlých se vymetá. Jest-li láska křesťanská takovou růži, pak zajisté vůně její všeliké ďábelství vymete.

A nyní se podívejte na Adama a Evu v ráji. Byl-li Adam líbiv, byla Eva růží, oba zasazeni v zahradě Boží. Žili blaze, byli šťastni — ne toliko jako v ráji, nýbrž ve skutečném ráji. Než, bohužel, jak dlouho tam byli! Jedni mají za to, že štěstí jejich trvalo jen několik neděl, jiní praví, nevím z jakých příčin, sotva prý tři hodiny. A veta, dvojnásobný ráj, pozemský i nebeský, je zmrhán, utracen! Zahrada Boží spustla, ohrady zbavena jest, vlastně vyvrženi oba z ráje na poušť, kde v slzavém údolí trní a bodláčí stalo se údělem jejich, a ještě horší poušť nastala v srdcích obou. Jak se to stalo? Eva neměla zkušenosti. Vyhýbala se stromu uprostřed ráje, z kterého jísti jí Hospodin zakázal. Láska a bohabojnost byly jejich průvodkyně. Kéž by byly vytrvaly. Než tu osloví pokušitel ve způsobě hada z nenadání neopatrnou Evu řka: Proč přikázal vám Bůh, abyste nejedli z každého dřeva rajskeho? (I. Mojž. 3. 1.). Eva neměla ani odvetu dáti, nýbrž, vari, útekem se spasiti. Tím méně směla věřiti, když jí pravil: Nikoliv, smrti nezemřete; neboť ví Bůh, že v kterýkoliv den budete jísti z něho, otevrou se oči vaše a budete, jako bohové, vědouce dobré a zlé. A všetečná Eva, jaká byla, nechala se obelstíti hadem. Otevřela sluchu a za nedlouho už jí měl Ráda prý si hrávať v ráji hadem, praví vykladatel Písma Pavel Segneri, kněz Tov. Ježíšova, jako za naší doby si lidé rádi hrají psíkem nebo kočkami. Té příčiny vysledil ďábel a podařilo se mu to. Lhářem a vrahem od počátku byl a jest jím podnes! »Budete jako bohové«, volá až podnes právě za naší doby hrdému světu. A bláznivý svět naslouchá a věří a běží za ním.

Odkud všechna ta vzdorovitost, nevěra až i nenávist Boha horší než Satanova — i Satan věří v Boha — odnikud než z pýchy, vypnávosti? My volíme býti svrchovaní, my chceme býti bohové! Ještě málo je těch, kteří vyžadují úcty, aby druzí se jim ukláněli, jako to bylo za dob pohanské zbahnělosti za císařů římských. Ještě málo je těch bláznů, kteří zbožňují bídné tvory a se jim uklánějí, jakoby nad ně nic vyššího nebylo? Na tisíce modlárů a model, jaká to modloslužba! Než modláři nabaživše se jedné modly hodí ji do kouta nebo praští jí o zem, načež plazí se k jiné modle, již se znovu uklánějí.

»A řekl had k ženě: Nikoliv smrti nezemřete« (I. Mojž. 3. 4.). Ano zajisté, řekl Hospodin, ne »snad«, jak si namlouvala Eva. Zemřete pro smrtelný hřích! Kdo pak zemřel pro to a za to, odvětlí mnozí. Tot jen strašidlo kněží, vynález kněží, kteří balamutí lid a straší je, aby jim ztrpčili život, bez toho tak krátký a tak ubohý!

Nepřející!

Podivno! Kdo pak, neví, že také umře, jako tisíce jich každým dnem umírá.

Smrt, že by kněží byli vynalezli, toť věru nové; jestit přece tak stará smrt se svou kosou, jak staré jest pokolení lidské.

Ovšem mimo smrt tělesnou jest horší smrt na duši spáchaná smrtelným hříchem, smrt věčná. Jest to ztráta života nadpřirozeného milosti Boží — toť neštěstí hrozné.

Chytrácký had se svíjel uslyšev Evina slova pokud měla pravdy: však se svíjí podnes při rozhodném odporu duše věřící a plíží se dále hledaje, kde by koho sklamal.

Co tudíž činiti jest? Buďte opatrní a pozor mějte! Maria byla zahradou dobře uzavřenou od prvopočátku svého: při všem tom ještě dobře hlídanou. Ký div, že nemohl do ní žádný zloděj ani divoká zvěř nemobla ji rozrýti. —

Maria Panna »zahrada uzavřená«. »Nepřátelství položím (tamtéž 15.) mezi tebou a ženou a mezi semenem tvým a semenem jejím; onať potře hlavu tvou — a ty úklady činiti budeš patě její.« Ano Maria již v Neposkvrněném Početí svém vstoupila na hlavu hada pekelného a potřela ji, neboť vezdy na ní stála a stojí podnes a státi bude až do skonání světa.

A co Maria Panna v skutku učinila, to vyslovil sv. Petr (I. Petr. 5., 8.) řka:

»Střízliví buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel jako lev řvoucí obchází hledaje koho by požřel.«

Jak moudrá a opatrná byla Panna nejmoudřejší po veškeren život svůj. Zdaž se nejeví tato moudrost ve všech jejích zájmech a záměrech, pracích i chování, v kroji, v každém slovu i pohledu, v každém hnutí, vůbec u veškerém jejím životě?

Chcete věděti, kdo neslove ani moudrý ani střízlivý? Každý, kteréhokoliv pohlaví jsi, k jakékoliv vrstvě člověčenstva příslušíš, ať jsi mlád ať stár, kdo na nic jiného nemyslíš než dobře jísti a pít; draze se šatiti, dobře se bavit, ničeho si neodepřít, pohodlný ve všem život vésti, takový věru nerozumíš sobě, aniž umíš oceniti život svůj! K čemu pak jsi na světě?

Ejhle, kdo bděl více nad sebou, kdo střežil více srdce své nežli Maria Panna! Ovšem, kdo srdce své střeží a nad duší svou bdí, tomu není potřeba, aby hlídal svých očí a rukou i nohou a vůbec všech pěti smyslů, protože se tyto nehýbají bez svolení srdce. Nuže do srdce Marie Panny tak čistého nevstoupilo ničeho, co by se bylo Pánu Bohu jakkoliv nelíbilo.

Proto budme i my opatrní a bděme nad srdcem svým, hlídejme zahradu duše své, aby byla dobře ohrazena a uzavřena. Obejděme zdi a zkoušejme, nejsou-li kde trhliny nebezpečí-li sesutím. Klíče pak od zahrady odvádějte svědomitě zahradníku, který není nikdo jiný nežli Ježíš Kristus sám. A bude-li majitelem zahrady srdce našeho sám Hospodin a nikdo jiný: nuže, těšme se, zahrada srdce našeho jest v nejlepším pořádku.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše P. Fr. Videnský T. J.

(Pokračování.)

35. V úpravě velechrámu Svatohostýnského se pokračuje.

Krásná a vydařilá slavnost vyžehnutí vlila nové horoucí city hluboké úcty v srdce všech Moravanů, zvláště všech moravských ctitelů a každý sobě přál nějakou obět na oltář marianský k oslavě nověvzkříšeného Hostýna položit. K věčné památce stůjítež tu jména některých marianských ctitelů a

dobrodinců. Roku 1846 daroval vdp. Martin Vyskočil, farář zdounecký, kostelu Svatohostýnskému zvon druhý 1 cent těžký v ceně 84 zl. 30 kr., zhotovený od olomouckého zvonáře Volfg. Strauba*). Zvon byl zasvěcen sv. Martinu a má vyryta tato slova: »Volej ctitelů Marie s přívětivostí; na to jsi daný sem, abys zval k pobožnosti«. V tomže roce dal Jan Konečný z Jarohňovic se svým synem udělati krásný kamenný kříž za 175 zl. stř. pro sv. horu, který přičiněním vdp. Jos. Doubravského, faráře kojetínského, od farníků jeho z Kojetína, Křenovic, Popůvek a Uhřetic z Olomouce až na horu v nejkrutější zimě 21. ledna, byl zavezen. Vezli jej z Kojetína: Fr. Hruška, Fr. Rinda, Cyrill Čech, Jan Němec, Fr. Chyba, Jan Malovaný, Fr. Gardavský a Cyrill Ořechovský; z Křenovic: Jos. Trdlica, Frant. Růžička a Jašek; z Popůvek: Bart. Krésa, Jan Bartošík, Frant. Coufalík, Frant. Trpík; z Uhřetic: Jan Oral, Tom. Vavruch, Ant. Skřípec a Cyr. Mynařík. Uhřetická obec složila mimo to základní listinu na 20 zl. stř. k opravě sv. kříže.

Kříž tento, jenž je pravou ozdobou sv. Hostýna, byl posvěcen 2. července 1846 od vys. důstp. ryt. Petraniho za velikého účastenství ctitelů mariánských. Kázání měl vdp. N. Pochyla, farář líšenský a vys. důst. p. prelát Šlosar slavnou mši sv. za všechny dobrodince kříže a chrámu Páně.

Roku 1846 dal Sylvester Pospíšil z Dluhonic chrámu Svatohostýnskému bílou, zlatými květy protkanou a zlatými prýmkami lemovanou kasulu v ceně 52 zl. stříbra a rok na to pozlacenou monstranci v ceně 40 zl. stř. ke cti a chvále Marie Panny. V tomže roce poslala vys. uroz. hraběnka Schafgotschova mešní roucho z červ. aksamitu s krumplovaným středem a stříbrným obložím. Téhož roku byli navštěvníci Sv. Hostýna překvapeni úpravou vedlejších oltářů. Paní Kubiska z Kroměříže dala zbudovati postranní oltář sv. Valentina i s obrazem koupila naň čtyry zelené z části pozlacené svícny a kříž. Druhý oltář tomuto podobný dal vyhotoviti na straně protější lékárník Krybus taktéž kroměřížan; oltář sv. Anny pochází od paní Anny Hornichové z Bystřice a sv. Šebestiána od vdovy Apollonie Kernové z Kroměříže; pro ně pak darovali jiní dobrodinci několik oltářních přikrývek a polštářků.

Tohoto roku zmizela poslední nemilá upomínka na spustošení bývalé velechrámu: hlíněná podlaha. Kostel byl vydlážděn bílým kamenem vyzovickým a modrým velko-bystřickým a oko poutníkovy spočinulo s uspokojením na důstojné, hezké, nové, kamenné podlaze. Práce i s přívozem stála 975 zl. 57 kr. víd. m. Ano i zvuky varhan počaly svým lahodným hlasem naplňovati velebné prostory chrámové a doprovázeti nadšené písně poutníků Svatohostýnských. Jaký to rozdíl! Ještě před patnácti léty, kdy klečel poutník na rumu a ssutinách, buď zaléhaly jeho hlaholy ve ztlacených mohutných zdí anebo šum a ozvěna blízkého lesa buď mírnily anebo sesilovaly nevkusně jeho nábožný zpěv.

Postavené varhany se 16 mutacemi a 54 klavesami by'y dílem novojičínského varhaníka Jana Neusera a stály 114 zl. stř. Pozlacení a ozdoby obstaral brněnský pozlacovač František Haman za 80 zl. Starojičínané nechtíce se dáti zahanbiti od ostatních ctitelů Svatohostýnských přivezly varhany zadarmo až na Sv. Hostýn.

Není téměř možno dotknouti se všech darů, jež do kostela Svatohostýnského věnovala láska lidu k Matičce Boží a z nichž se lid na ročních poutích radoval: tak dala slečna Karolina Danielisová krásné žalby, rochety a ciborium; dámy z Uh. Hradiště a Místku antipendia a plachty na oltáře s vyšíváním národním; hraběnka Jelačicová 3 mešní roucha; další jedno je darem svatebním šlechtné Přerovanky; kroměřížští dobrodincové darovali vela; Antonie Dudí-

*) Tento zvon je nyní ve vížce nad sakristií.

ková z Bystřice dala kalich se stříbrnými květy a ozdaky předrahé oběti roku 1845; taktéž kalich věnovala Marie Mlčáková z Dluhonic; třetí s nápisem: »Sv. Janu Nep., svátosti mlčenlivosti mučedníku, dobré pověsti obránci Šťastný Jene náš — nás i vlast — od nešťastného Jana chraň!« darovala jistá Pražanka; z pozůstalosti Jos. Bilčíka, kaplana přerovského, dostalo se Sv. Hostýnu 110 zl. stf., Ondřeje Gallasa z Drahotuš 40 zl. atd.

Tak osvědčili se šlechtití Moravané, jak drahá a svatá jim musí býti hora, kde se tak patrně moc Hospodinova a sláva Marie Panny ukázala.

36. Kníže arcibiskup olomoucký kard. Bedřich Fürstenberg prohlašuje na Sv. Hostýně dogma o Neposkvrněném početí. — Zvony Svatohostýnské.

Už od XII století trávící spor mezi katolickými bohoslovci, zda Nejblahoslašenější Rodička je bez poskvrny počata či nic, nebo jinými slovy, zda byla prosta také hříchu dědičného či nebyla, byl konečně 8. prosince r. 1854 ukončen. Papež Pius IX. jakožto nejvyšší učitel církve uveřejnil bullu, v níž prohlásil učení o výsadě udělené nebeské královně za pravdu Bohem zjevenou »Prohlašujeme,« pravil, »že blahoslavená Maria Panna v prvním okamžiku svého početí (svého života) byla zvláštní milostí všemohoucího Boha a výsadou, vzhledem k zásluhám Krista Ježíše Spasitele lidského pokolení, od všeliké poskvrny prvopočátečního hříchu zachována prosta.« Na to měli biskupové celého světa onu pravdu také svým podřízeným věřícím sdělit.

I přišel olomoucký kníže arcibiskup na zvláštní myšlenku. Pravda o Neposkvrněném početí hlásá totiž vítězství Matky Boží nad všelikým i dědičným hříchem a tudíž nad ďáblem. Objevuje se tu tedy Rodička Boží jakožto vítězkyně nad nepřitelem. A hle v jeho diecési bylo místo, kde se taktéž ukázala jako vítězkyně. Je to Sv. Hostýn. Kde tedy mohla se pravda tato důstojněji a vhodněji poprvé veřejně lidu oznámiti nežli zde? A hojné účastenství dalo se očekávat. Pročež odhodlal se tuto svou myšlenku též uvést ve skutek.

Když nastávajícího roku 1855 ve květnu holešovské děkanství visitoval, vedl sám osobně na první poutní den, jenž t. r. připadal 6. května, z bystřického chrámu Páně za účastenství kněží celého děkanství průvod na Sv. Hostýn. Poutníků se sešlo na 30 000. Po případném kázání sloužil kníže-arcibiskup pontifikální mši, načež, když se byl lidu oznámil účel slavnosti, uděleno apoštolské požehnání.

Než kníže-arcibiskup chtěl, aby památka na tak významný a slavný den co nejdéle potrvála. — Za tím účelem dal udělati na své útraty v Olomouci u Wolfganga Strauba 6 cent 16 fr. těžký zvon, jenž měl svým zvukem věstí k úctě Marii Panny svolávat a vyzývat, zároveň však na onu krásnou slavnost upomínati. Na zvoně nalézá se latinský nápis, jenž zní česky takto: »Bedřich kníže-arcibiskup olomoucký dal tento zvon uliti pro Hostýnský kostel na památku veleslavného oznámení věroučné definice o neposkvrněném početí blah. Marie P. učiněného tam při generální visitaci 6. května l. P. 1855. — Ať zvoní ke chvále Boží, ku počtě bl. M. Panny a sv. Bedřicha.« Byl to už třetí zvon, který zdobí Svatohostýnské věže. První byl, jak známo, darován od kroměřížského měšťana a obchodníka železem Pipala. Druhý je od faráře zdouneckého Vyskočila a třetí konečně tento.

Ale kníže arcibiskup chtěl nejen na pouť vyzývat a svolávat, ale vymohl také putujícím zvláštní za to odměnu. Na jeho prosbu byly uděleny těm, kteří milostný kostel na Sv. Hostýně anebo alespoň bystřický kostel na svátek navštívení Marie Panny a na čtvrtou neděli po velikonoci v době 7 dnů navštíví a obyčejné odpustkové modlitby vykonají, jednou za rok plnomocné odpustky. (Originál ve far. arch. bystř.) Viz III. roč. »Hl. Svatoh.« č. 10 str. 159.

K Marii Panně Svatohostýnské.

B. Ostřanská.

Matičko milostná, Matičko Páně,
hvězdičky celují něžné tvé skráně,
osvět nám, ozáří rozum náš tmavý,
ukaž nám Ježíškův obličej smavý.

Matičko milostná, Matičko svatá,
Božími anděly do nebe vzatá,
laskavě pohlédni s nebe k nám dolů,
potěšuj, pomáhej v trudném nám bolu.

Matičko milostná, Matičko drahá,
nejeden Krista syn k tobě jít váhá,
jistě ty vyslyšíš důvěrnou prosbu,
odvrátíš, zaženeš děsivou hrozbu.

Matičko milostná, Matičko sladká,
člověka mysl je křehká a vrátká,
mátefské nám péče popřeješ ráda,
často když do duše zmatek se vkrádá.

Matičko milostná, Matičko milá,
ty jsi nám do duše milost nalila,
vlévej nám do srdce květ lásky svaté,
abychom nepadli do sítě klaté.

Matičko milostná, Matičko dobrá,
ctitelů tvých hlas pokorně žebra,
vzata jsi do nebe za čistou bránu,
uveď nás po smrti k našemu Pánu.

Z květeny Svatohostýnské.

Píše Frant. Gogela.

Mečlík střečovitý (*Gladolus imbricatus* L.) jest z řádu kosatcovitých a má název dle dvouřadých mečovitých listů; v zemi má cibulku a na stvolu 4–10 jednostranných květů nachových, dosti značných; roste u značném množství na lukách beskydských, v horstvu hostýnském však nehojně na lukách v okolí Skalného. Příbuzné kosatce s květy fialovými, i mečlík s květy oranžovými vldati často pěstované v zahradách pro ozdobu.

Kopřiva veliká (*Urtica dioica* L.) a žahavka (*U. urens* L.) jsou obecné a dobře známé rostliny; kopřiva veliká jest všelijak užitečná, mladé její výhonky dají se připravit na chutný špenát, krmí se jimi housata a z vláken kopřivových může se hotoviti příze; i v domácím lékařství se kopřivy zhusta užívá ku čistění krve, od krvácení nosu, od kašle, od neduhů prsních, od žloutenky a p.; kopřivou se šlehají zmrtnělé údy, komu olysá hlava, má prý nasušiti kopřiv, polití je vinným octem a nechati nálev ústati v láhvi několik neděl, pak se nálev sleje a jím ráno a večer hlava umývá. Kdo chce může zkusiti.

Všedobr (*Chenopodium bonus Henricus* L.) jest z řádu lebedovitých, má přímou a rýhovanou lodyhu s listy střelovitými, k vrchu se umenšujícími; klubka květní sestavena jsou v latu hustou podoby liščího chvostu a květy jsou neúhledné; rostlina jest na rubu listu a v latě jako pomoučena, vyskytuje se ráda blízko budov a z mlada dá se jísti jako špargl neb špenát, zvláště na jaře, kdy ještě jiné zeleniny není. Druhy příbuzné: merlík mnohosemenný (*Ch. polyspermum* L.) a sivý (*Ch. glaucum* L.) i jiné rostou v zelinářských zahradách, příkopech, na místech pustých a na rolích.

Ze složnokvětých:

Kapustka obecná (*Lapsana communis* L.) jest asi metr vysoká, obyčejné rozvětvená rostlina s listy obvejčitými vykrajovanými a hořejšími kopinatými, má květy žluté, tvaru drobného jestřábníku nebo pampelišky, roste hojně na místech pustých i obdělanych, v houštinách a na půdách lesních, obsahuje trpkou šťávu a někde z ní na jaře připravují salát.

Vratič obecný (*Tanacetum vulgare* L.) žene několik lodyh až přes metr vysokých, často nachově naběhlých, s listy dělenými jako u některých kapradin;

ploché květenství stojí na hoře, květy pak mají vzhled žlutých knoflíků. Vratík silně a nepříjemně páchne, chutná trpce, žene na pot, vyhání škrkavky, též prý zahání blechy a stěnice; látky barví na zeleno. Linné praví, že i mrtvoly chrání hniloby. Vratík i příbuzný »maří list« (T. balsamita L.) pěstuje se zhusta v zahrádkách, list jeho jest příjemné vůně. Vratík obecný roste obecně na mezích, v polích, mýtinách a po krajích lesních.

Na místech pustých roste obecně bodlák obecný (*Carduus acanthoides* L.), picháč kopinatý (*Cirsium lanceolatum* Sc.) v lesních sečích na vlhkých lesních lukách a průhonech picháč bahenní (*C. palustre* Sc.), všechny růžově kvetoucí.

Pastýřský list

vydaný Jeho biskupskou Milostí Františkem Xav. Schöpferem, biskupem Tarbsko Lurdským, za příčinou 50letého jubilea zjevení Lurdských.

Zčeštil R. H. farář.

Pokračování.

Lurdy povzbuzují nás k naději. Všecky pobožnosti, všecky zbožné výkony chovají v sobě jádro naděje, jelikož se odnášejí k Bohu, našemu svrchovanému dobru. Předpokládají v nás hlubokou a něžnou bezpečnost o jeho otcovské dobrotě a věrnosti v slibech jeho. Modliti se jest tedy doufati. Vidouce však zástupy v Lurdech se modliti, nepřestáváme na svědeckých důvěry jež ony skládají u nohou Pána našeho a jeho Matky Panny neposkvrněné. My v jiném smyslu vítáme naději, kterou nám Lurdy zaručují. — Když svatá Panna se zjevila urostřed nás (t. j. lidu francouzského), povzbuzující své dívky k modlitbě a pokání, a zvouc je v zástupech k sobě, měla s námi zvláštní milosrdný úmysl a zase jedenkrát ukázala, jakou obzvláštní lásku stále chová k zemi naší. Není-liž Francie dle starého výroku, již po čtrnáct století platného, královstvím Mariiným? Zdaž vlast naše ji slavnostně neprohlásila během své slavné minulosti hlasem svých světců, svých řečníků, svých básníků, svých panovníků za svou patronku, svou matku a svou královnu?

Může-li Maria zapomenouti na lásku tolika věrných a vděčných pokolení, a na úctu sobě rovnou nemající, kterou naše země jí prokazovala po všecky časy? Ó Maria, bez hříchu počatá, o božská Máti všech lidí, tys pravila: »Chci, aby se sešlo v průvodu!« — a svět se pohnul ozvěnou hlasu tvého: průvody přicházeli nepočetné, bez konce, po celých 50 let, takové, že naše země a žádné země nespátily podobného divadla v nižádné době dějin svých! Ty's pravila: »Chci, aby se zde postavila kaple!« — a svatyně se povznosly kolkolem skály Massabejské, aby ji korunovaly slavnou svatozáří. Lurdy za sebou strhly svět; a ty chrámy a jeskyně, které nesou jméno Lurd, brzy nebude lze spočítati. Tyto kameny, označené tvým jménem, i kdyby naše srdce umkla, povznosly by až k trůnu tvého milosrdenství důvěrné orodování za Francii.

Slyšíme sice pokřiky záštipné, odevšad se ozývající, a srdce se nám při tom rozrývá. Víme, že bezbožné sekty přisahaly záhubu náboženství ve Francii. Zachovali jsme si v paměti jejich nesmířitelný rozsudek: »Zničení katolického náboženství jest nevyhnutelné, aby mohla nová politická a sociální obec rozumně zřízena býti.«

To jest poslední slovo, nejkrajnější záměr těchto sekt, a objasňuje svým neblahým světlem veškeré naše přítomné dějiny.

Avšak my víme také, že Maria potřela hlavu hada, že jej vždy bude přemahati, že bude vítěziti v budoucnosti neméně nežli v minulosti, jak pěje církev, nade všemi lichými naukami, které pustoší svět.

Není to nadarmo, když ze všech končin Francie a zeměkoule lidé sem přicházejí vyzývati její pomoc. »Spojena jsouc s Kristem Ježíšem, dť Bos-suet, Maria se stala pravou matkou všech živých, t. j. všech věřících«. Tato matka nenechá své dítky zahynouti; to nám dodává naději proti všemu doufání.

Svémi zjeveními v Lurdech přesvatá Panna zdá se přibližovati k nám trůn svého milosrdenství, činiti se nám přístupnější a poskytovat bezpečnější záruku naší naději. Kleče před jeskyní, kdo z nás nepocítil, že s mateřským pohledem neposkvrněné Panny sestoupila důvěra s nebe do srdce jeho?

Slyšte, kterak sv. Otec, jak Lev XIII. tak Pius X., vyjadřují tuto zkušenost naši s prostosrdečností a s přízvukem něžné zbožnosti, která jest s to, aby vzpružila odvahu i sebe pokleslejší. »Modlete se za nás«, pravil Lev XIII. v červnu 1897 ku kardinálu ze Schönbornů, arcibiskupu pražskému, jenž se ubíral do Lurd. »Svatý Otče, odpověděl kardinal, já se zajisté modlím každý den za vás.« »Dobře, dobře, avšak modlete se v Lurdech, neboť sv. Panna Lurdská jest nadějí Francie a církve« »Francie se modlí, pravil též sv. Otec při jiné příležitosti k Msgr. Dobertovi, biskupu z Perigeux, »Prozřetelnost ji neopustí« Poslyšte na konec tento synovský projev slavného papeže. Objímaje s opravdovou vroucností sochu P. Marie Lurdské, již mu věnoval roku 1894 jeden z našich missionářů, zvolal: »Nemohl jste mi učiniti příjemnějšího daru; vyřídte můj dík. Řekněte, že sv. Panna Lurdská pomáhá papeži a jej zázračně podporuje v jeho vysokém stáří, v jeho bojích za svobodu církve proti všem nepřátelům. Kéž sv. Panna Lurdská jej podporuje a osvětluje v jeho úmyslech a námáhách, aby zpět přivedl velkou a drahou Francii k jejímu určení jakožto nejstarší dcery církve.«

Pius X. jako Lev XIII. skládá svou důvěru na Pannu Massabejskou. — On používá každé příležitosti, aby ukázal svou něžnou úctu k svaté Panně Lurdské. »Buďte přesvědčen, tak ráčil nám samým napsati dne 14. září 1903, že stejně jako naši předchůdci se svěřujeme její mateřské ochraně; zvláště pro její přispění máme naději spatřiti, že nejenom vaše vlast ale také celá církev se zhodí všeho toho zla, jež na ni doráží«. A v témže listě žádá, abychom se za něho modlili »u této slavné jeskyně, která je svědkem lásky, obzvláštní přízně a milosrdenství blahoslavené P. Marie ku Francii«. Uznějte, naši předrazí bratři, že naučení tak vážná a otcovská jsou s to, by naše srdce důvěrou naplnila.

* * *

Lurdy jsou ohniskem lásky; či lépe, jak kdosi vším právem řekl: »Lurdy jsou nejvyšší praktickou školou lásky, jakou jsme zajisté nespatri nikdy u žádného národa«. Zde lze viděti každodenně se opětovat ony dojemné výjevy začátečnické církve, kdy křesťané plní lásky jedni ke druhým, ujmají se nemocných, ke všem trpělivě měli jen jedno srdce a jednu duši. Poutníci bohatí i chudí, francouzští i cizí, podléhají tajemnému vlivu nevýslovnému kouzlu zdejšího prostředí. Jsouce sobě neznámi zachovávají lásku jedni k druhým, cítí se spojeni svazky nejněžnějšího bratrství. Aby podporovali chudé, ujmali se neduživých a pečovali o nemocné,

kteří v tak velkém počtu přicházejí hledat své uzdravení, utvořili mezi sebou rytířstvo nového druhu pod jménem nosítkářů, špitálníků a špitálnic. Doplnují se ze všech stavů společnosti, avšak obzvláště — budiž to dle spravedlnosti k jejich cti řečeno — ze stavů nejvznešenějších, a závodí mezi sebou v přesvaté činnosti o palmu šlechtnosti, oddanosti a něžnosti ku všem těm bídám lidským.

Co jest zle skutečné, mohlo by se zdáti pravdě nepodobné. Nacházíme nejzvučnější jméno Francie mezi těmi muži a mladíky, kteří se propůjčili v Lurdech za nosiče nemocných. Vznešené dámy, dívky ze šlechtického rodu, zvyklé jinak na všeliké pocity, spěchají jako pokorné služky k chudým ženám nemocným a neduživým. Připravují je ke koupelím, ošetřují jejich rány a umývají je s takovou neohrožeností, které se vyrovná pouze jejich trpělivost a laskavost.

Co inimo to překvapuje, jest, že zástup špitálníků a špitálnic je stejně četný, ano četnější nežli zástup nemocných a chorých; ze všech tříd lidí zápasí o čest sloužiti chudým. Všichni mladí muži, všechny mladé slečny, i téměř děti, činí se — tenť jest oblíbený titul, kterým je lidé zvou — pážaty oné vznešené majestátnosti, jež se jmenuje trpící lidstvo. Stává-liž ve světě podobné outlé lásky.

Zdaž tu prozřetelnost za přítomnosti sv. Panny Lurdské neposkytuje vzor pro naši současnou společnost lidskou, která se v kořist dává nejhrubšímu sobectví, výstřednostem požívavosti, horečce zlata a rozkoše?

Tato posvátná nakažlivost, sebeobětování, pak množství obrácení, nadpřirozené přetvoření duší, všechny tyto zázraky, které se ustavičně a v tichosti v Lurdech dějí, jsou sice méně známy, méně nápadny nežli sta náhlých zázračných uzdravení, dotvrzených každoročně muži vědy a doktory lékařské kanceláře, avšak ony nejsou méně podivuhodny, ony svědčí s velikou přesvědčivou silou o mocnosti a dobrotě neposkvrněné Panny a dokazují patrně mohutnost náboženského rozmachu, jehož počátkem a příčinou bylo Zjevení. (Pokračování.)

Na šikmé ploše.

Dějepisný obrázek. Napsal Alois Dostál.

(Pokračování.)

Bíbilo by se mně poučovati jiné, vzdělávati takové jinochy, jakým jsem já. To by se mně hodilo. Rád bych studoval, abych vědy ty mohl jiným předkládati, ozval se pochvilí Ondřej.

Sen matčin se rozplynul, viděla, že syn se nehlásí k povolání, v němž by ho nejraději viděla, že nebude knězem. Nepřemlouvala ho, ani slovem se nezmínila, neboť Dočekalovi se umluvili, že ponechají studentovi volnou volbu. Ať je tím, čím se mu zalíbí, ať si vyvolí cokoliv, jenom když bude spokojen.

Dočekalová se poněkud zarmoutila, ale potom vyjasnila tvář. Ondřej se určitěji nevyjádřil, neboť pesud ani sám nevěděl, co by se mu nejlépe hodilo.

Putovali dále a na Hostýně nejenom se pomodlili, ale také podívali se, jak stavba postupuje. Jeden tesař poutníkům všechno vysvětloval.

„A kdy bude chrám dohotoven?“ zeptala se Dočekalová, která pilně naslouchala.

„Za nedlouho“, odpovídal dělník, „až tento váš syn doroste, bude přítomen svěcení kostela.“

Všichni přítomní podívali se na Ondřeje a usuzovali, kdy přece dospěje a kdy spolu nový chrám bude dohotoven.

„Ten kdo ví, kde už bude“, poznamenala Dočekalová. „Potom ani v Olomouci pro něj školy nepostačí“.

„Tedy student?“ řekl tesař.

Ondřej přisvědčil ne bez hrdosti.

„A kdyby byl kdekoliv, kdyby sebe více povýšil, na takovou slavnost se podívá na Hostýn“, pokračoval dělník. „Něco podobného se nenaskytne každý rok. To bude slavnost, na niž budou lidé dlouho pamatovati na Moravě.“

Posluchači přisvědčovali. Opravdu, svěcení chrámu na Hostýně bude něčím velkolepým.

„Jenom aby to už bylo!“ pronesli upřímné přání z hloubi srdce.

„Bude to, bude,“ přikyvoval tesař, „však se dočkáme a zaraďujeme. „Potom tím více chvátati budou poutníci na tuto posvátnou horu.“

A všichni hned roznášeli radostnou zprávu tu. Kde kdo toužil, aby tu stál větší a prostrannější chrám.

I Dočekalovi měli radost a Ondřej obešel celou stavbu. Doma zvěstoval, co slyšel.

„To abys se více učil a tím také stavbu urychlil“, žertoval Cyrill; „to proctví bude asi správné.“

„Ondráš se učí dost“, mínila Teresie, která nahlédla do jeho knih a viděla, co tam má poznámek, jak si důležitější věci podškrtavá a po straně vysvětlivky připisuje.

Rodiče souhlasili, že Ondřej dělá, co může a že by mu pilnější studium mohlo uškoditi.

Ondřej zase trávil doma prázdniny a nyní vypravoval, čemu se naučil o minulosti Moravy, co také slyšel o Hostýně, jaký boj se tam udál, jak zde Tataři byli poraženi a obleženým křesťanům že tu vytrysknul pramen chladné vody.

Sousedé naslouchali a teď tomu i onomu porozuměli. Láska jejich k Hostýnu se rozmnožovala a utěžovala. Lnuli k tak památnému místu.

Ondřej byl rád, že k tomu hřivnou svojí přispěl a kde jenom co vyčetl nebo zvěděl, sousedům ohlašoval o Hostýně. A bývalo toho mnoho. Už se naň těšili, až zase s nějakou zprávou přijde, až poví, co vybádal. Tu také se neomezoval na jedinou pouť v roce, ale mnohdy podnikl cestu na Hostýn, který si víc a více oblíboval. Byl tu znám, mluvil se strážci posvátné hory, prolézal všechna místa, zkoumal valy a často zastavil se u pramene. O tom, uvažoval, jak na takovém vrchu pramen mocně vyvěrá a nejlepším je památníkem a důkazem toho, co se tu stalo.

Potom se vracel domů s hlavou naplněnou divnými myšlenkami.

„Co jsi zase vyzkoumal?“ tázal se otec.

A syn pověděl. Vždycky přinesl něco nového a zajímavého. Už na něj čekali a a hned se dotazovali.

Ondřej míval přímo přednášky o Hostýně a památkách jeho. Tím se všem zavděčil, a rodiče usuzovali, že by byl Ondřej dobrým hlasatelem a učitelem jiných, jak přání pronesl a které povolání si chtěl pro život vyvoliti.

III.

Dočekalovi se nějak na hlavní prázdniny netěšili. Vůbec bylo smutno v domě, kde dříve spokojenost panovala a stále smích se ozýval. Co se to událo?

Dočekal ještě obchodoval a řemeslo prováděl, mnohem více měl zákazníků než dříve a lépe se mu vedlo. Už ukládal peníze na úrok pro sebe a ženu, aby jednou nikomu z dětí nebyli na obtíž. Pole už nekupoval a hospodářství nerozmnožoval. Co měl to mu úplně stačilo.

Ale chodil pekař po Holešově nějak zamyšleně, vyhýbal se lidem a s nikým nechtěl mluvit. Varoval se, aby se ho někdo tázal, jak se mu vede, co ho trápí, zdaž neměl nějakou ztrátu v obchodě nebo podobně.

Jenom závoju si hleděl a zákazníky snažil se uspokojiti. Posud tady bylo nejlepší pečivo a každý byl dobře obsloužen.

I chudým se u Dočekalů mnoho rozdalo.

Stejně také hospodyně Maruša byla jako nějakým zármutkem stížena. Denně chodila do kostela a mohla si polehčiti, neboť měla zastánkyni v ženě Cirillově. Tento se oženil před rokem a přivedl si hodnou manželku z velmi pořádné rodiny,

Rodiče volbu synovu schválili úplně.

Dočekalová sice posud pomáhala, ale přece si vyhověla, že šla do kostela a častěji usedla na lávce u stavení nebo na drnu v zahradě. Ale spokojenou nebyla. Často se zadívala kamsi do dálky, jakoby odtud čekala vysvobození z těch pochmurných myšlenek a starostí. Zaklínala ruce a oddávala se milým vzpomínkám. Do budoucna její mysl tak vesele nehleděla.

Jiné poměry zavládly v domácnosti. Cyrill nadále miloval rodiče, ale tito musili se dělit o jeho lásku s mladou hospodyní. Tato zaujala také místo v krámkě, kde prodávala mouku a pekařské výrobky.

Dlouho lidé postrádali zde Teresii, než nvykli nové prodáváče. Tato byla také vlídnou a spravedlivou, nedívala se na menší přívazek, s každým promluvila několik laskavých slov, ale přece nebyla to už Teresie s tou mladistvou, stále se usmívající tvář.

Teresie první shatila Dočekalovi plány, nevzala si totiž rolníka, který by vzdělával její pole k nimž by přistavěl hospodářské stavení; oblíbila si totiž místního syndykusa čili tajemníka, který vedle hlavy obce spravoval osudy Holešova. Rodiče o tom zvěděli, Dočekal hned viděl, že má zničený jeden plán s dětmi, ale ani otec ani matka neodporovali.

Hanuš byl hodný člověk, měl pěkné postavení, požíval všeobecné vážnosti a Dočekalovi si mohli za štěstí pokládati, že o jejich jedinou dceru stál.

A Teresie se ani tak pro hospodářství nehodila, nejraději ke knize odbíhala a četla. Jako tajemníková si může té zábavy dopřáti.

A manžel jí ještě nějakou podobnou práci z kanceláře přinese, aby mu v úřadě vypomohla.

Strojili tedy Dočekalovi v jednom roce dvě veselky a obě hlučné, jak se na takový dům slušelo.

A lidé prorokovali, že se jim povedlo, že v obou mladých domácnostech bude panovati spokojenost, že dobře sy i dcera volili.

I zdálo se, že tomu tak. Anna se srovnala se starými v domě, nic nového nezaváděla a všechno ponechávala jak to bylo. Rodiče nestěhovali se ani do dvou světniček, jež si v domě do své smrti vyměnili. Nedali si odměřovati výměnek, ale žili společně s mladými.

Dočekalová ještě pomohla Anně a ta jí byla za každou takovou výpomoc vděčna. Obě ženy se shodly a nevěsta ve tchýni ctíla matku, kterou dávno ztratila.

Práce a starostí bylo dost a dost, dělily se tedy obě o všechno. Anna ovšem ponechávala tchýni jenom věci lehčí a snadnější.

Dočekal hospodařil synovi na polích a odváděl mu čistý užitek. Také Hanuše hleděl do polaření vpraviti, ale tu se mu valně nedařilo. Vedl tedy všechno sám a měl milé zaměstnání. A teď se jím dvojnásob rád zabýval, když se tak vyhýbal lidem. Na poli uprostřed přírody docházel užitku.

Dočekalová téměř denně vdanou dceru navštěvovala. Nepřišla-li Teresie domů, jistě se matka vypravila za dcerou. Tato bydlela nedaleko a Dočekalová se k ní mohla dostat zadní cestou, že hned tu nikoho nepotkala. To byla také její jediná téměř vycházka.

(Pokračování.)

Poměr náboženství ku výchově mravní a slovo o školách našich.

Píše K. M

(Dokončení)

Tato pak přesila učitelů pokrokových vši mocí se snaží kříž Krista Pána ze škol odstraniti a náboženství vyloučiti. Jednání svoje vysvětlují nevědomým, že pouze zbaviti se chtějí nadvlády nenáviděných klerikálů. Kdo však poměry zná, ví, že zbaviti se chtějí každé nadvlády i dozoru školních inspektorů a t. d., aby dělali mohli, co by bylo jím nejpohodlnější, a volně šířili heslo: „volnost, svoboda a bratrství“. Co však znamená volnost a svoboda, může si každý domysleti, a bratrství provádí se tak, aby každý hlasatel této nauky sám největší měl užitek.

A ty, dobrý lide moravský, jak dlouho ještě slepě budeš věřiti těm, kteří dove-
dou tě jenom klamati a dědictví otců tvých ze srdce ti rváti! Kdyby mnohý před-
stavený obce věděl, když se mu ta či ona petice od pokrokových učitelů ku pode-
psání podává, co vlastně má podpisovat, že nehájí tím tu či onu dobrou věc, jak mu
bývá namluveno, nýbrž že jen sesiluje řady těch, kteří pro odstranění kříže pracují,
jistě by na to svého podpisu nedal. Neb tak hluboko jsme ještě nepoklesli, abychom
zapomněli, že církev to byla, jež k nám poslala sv. Cyrilla a Methoděje, aby pozvedli
moravský lid z bahna nevědomostí a pohanství, církev že jediná to byla, jež otevřela
lidu moravskému první zdroje vzdělání v klášterech a též o vývoj další se starala.

Tak se církvi nikdy neodvděčíme, když sluhý, její nauku neporušenou nám
hlásající, pokládáme za své nepřátele a skutečným nepřátelům našim, snažícím se nám
vyrvati to nejdražší, a nejen nám, nýbrž i dětem našim, lidem, jimž vlastní prospěch
jest nade všecko, sluchu popřejeme a zájmy jejich podporujeme.

Moravané, nastává nám doba bojů!

Mnoho bojů náboženských sneslo se už nad vlastní naší česko-moravskou; mnoho
bludařů snažilo se slovy i mečem čisté učení Kristovo ze srdcí lidu vyrvati a nahra-
diti je různým učením smyšleným; toho však se nikdo dosud neodvážil, snažiti se
vyrvati náboženství ze srdcí dětí. Toho dožili jsme se až nyní. Máme tudíž klidně
přihlížeti, jak jiní horlivě o to pracují, aby náboženství z vyučovacích předmětů bylo
vyloučeno, abychom se brzo dočekali, že i kříže ze škol našich budou vyhozeny?

Nikoli, tak klidně a nečinně se chovati při věci tak veledůležité nelze. Povin-
ností svatou jest každého občana, zvláště rodičů našich křesťanských, aby neohrožené
pod prapor církve katolické se postavili, a tuto hájili, zvláště, kde jedná se o školy
naše. Vždyť běží o příští dorost našeho národa a ony oběti volné školy, ony ubohé
děti, jichž rodiče sami o náboženství se nestarají a tak nechají též žíti své dítky bez
Boha a všech útěch a milostí, jež nám skýtá církev svatá.

To připustiti nelze. Kříž Krista ze školy odstraněn býti nesmí. Dítky naše
musí pohlížeti na rány Kristovy, aby z těchto nám drahých zdrojů, mohly se učiti
pravé dokonalosti.

Kéž v boji tomto pomůže nám Matka Boží, ochrana Moravy a nedá klesnouti
Moravě, která místy Marianskými takořka posetá.

K ní pohlížeti budeme, když pro kříž bude nám bojovati, a „v tomto znamení
zvítězíme!“

Nákladem Ant. Pusteta v Solnohradě
:: právě vyšlo: ::

Perla panenství.

Dle rukopisu † P. Hartmana Strele O. S. Fr. přepracoval, vhodnými pobožnostmi doplnil a pod názvem »Der Edelstein der gottgeweihten Jungfräulichkeit« vydal P. Filibert Seeböck O. Fr. Min. Se svolením nakladatelovým a s ú-

chvalou církevní přeložil Alois Štěpina, kněží církevní. Druhé vydání. Ceny: K 3, 3.30, 3.50, 3.80, 5.30, 7.20, 10. Kničky tyto 16 bisk. konsist. doporučené, mají již přes 100.000 výtisků a všady se křesťanským pannám, jak ve světě, tak v klášteřích žijícím velmi zamlouvají.

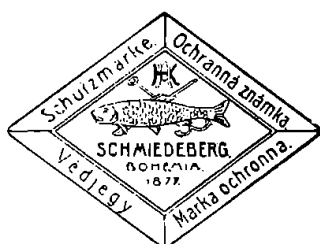
Sláva na výsostech Bohu.

Modlitební knížka pro katolické křesťany dle německého vzdělal Jan Nep. Josef Holý. Ceny K 1.40, 1.75, 2.25, 3.50, 4.80, 5.20. Za příčinou bohatého obsahu doporučují se knížky tyto jako vhodný dárek pro dívky. Vkusnou úpravou se nemálo zamlouvají. V každém knihkupectví se dostane.

A. KALLA,

první rudohorská
továrna na rybí konzervy
ve Šmídeberku. Čechy.

Založeno
r. 1877.

r. 1877.
Založeno

Zákonem chráněná známka.

Největší závody toho druhu
v říši rakousko-uherské.

V továrnách svých zaměstnává přes 300 osob, zpracuje v sezoně více nežli 15.000 kg čerstvých ryb denně a vyrábí veškeré druhy ryb marinovaných, rosolových a pečených.

Zvláštní rozsáhlé velkoudírny

ryb největší toho druhu v říši, - -

z nichž dodává všechny v obor tento spadající druhy uděných ryb a konzerv a předčí svými oblíbenými výrobky veškeré ostatní závody konkurenční.

Prosím žádejte cenníky zdarma a franko.

Jedině pravý THIERRYHO BALSÁM

jest jen ve zelenou jeptiškou jako ochrannou známku. Nejmenší zásilka 12 1/2 nebo 6 1/2, nebo 1 patent. láh. na cesty K 5.— Obal zdarma. **Thierryho masť z růže stolisté.** Nejmenší zásilka 2 krémky za K 3.60. — Obal zdarma. Všude uznány jako nejlepší domácí prostředky proti žaludečním těžkostem, pále úžáhy, křečím, kašli, zbláznění, zánětům ranám atd. Objednávky nebo peážní poukázky račte zasílati: **A. Thierry, lékárna „U anděla strážce“ v Pregradě u Rohatce-Sauerbrunnu.** — Vklady ve většině lékáren.

SKVOSTNÉ POKRYVKY :: ::

zlatem protkané, 2 na posteli a 1 stolní jen za 14 kor. zasílá dobírkou a komu se nehodí vezme zpět

Josef Kostecký, Svratka 163.
Čechy.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90, bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Fabusay v Holešově.

Umělecky provedené obrazy dle skutečnosti neb dle fotografie v barvách olejových, akvarellových, pastelem, pérem neb tuší, se zručením věr é podoby dodá Vám **jedině umělecký ústav pro malbu - V. K. BĚLSKY - BRNO - Orelská ulice 6.** Mimo to nabízí se ku provedení: obrazů kostelních, maleb freskových, sgrafitových, kreseb pro časopisy a cenníky, návrhů na plakáty, uměleckých adres a diplomů a j. v cenách mírných. Rozpočty a návrhy zdarma. **Jediný ústav toho druhu na Moravě!**

U Františka Zetka v Krásné na Moravě

jsou na skladě: Hodinky, litanie a šestinedělní pobožnost ku cti sv. Aloise po 16 hal., pošt. 19 hal. při zásilce nejméně 10 výtisků franko. Pobožnost při průvodu Božího Těla, litanie o Nejsv. Svatosti, Písně na slavnost B. T. a j. po 12 h. poštou 15 h. při zásilce 10 výt. franko.

- - Obrazky - -

papírové (knížkové) v rozličné úpravě, pro poutě, missie, birmování atd. Pohlednice poutních míst, obrázky v rámečcích z celluloidu, plechu atd. obdrží obchodníci nejlacněji u výrobce, jímž jest katol. firma

J. M. Derka, Sv. Mopeček u Olomouce.

Novinka: Celluloidové rámy na pohlednice.

Zdarma 1000 korun

ne - ale

vedlejší příjmy

nabízíme každému, kdo námi svoji adresu poštovním lístkem sdělí. Bližší zdarma od firmy: »Uranos« ve Fuerth, Bay., Herschenstr. 44.

Velmi dobrý a laciný nákup ::

bez konkurence.

Vlastní výroba všech druhů růžen-ců, škapulářů, křížů a devotionalií. Sklad nejlepších

gramofonů a fonografů, ::

desek a válců za tovární ceny u firmy

JOSEF J. ANDER

velkoobchod hračkami, galanterním a poutnickým zbožím

V OLOMOUCI, FERDINANDSKÁ UL. 4. (blíže »Národního domu«).

Doporučujeme - -

Kolínson cikoru!

TKALCOVSKÝ ZÁVOD

CAMILL JURAIDA

v Rožnově p. Radh. Morava nabízí svá dobrá a trvanlivá plátna a »Rožnovské véby« v mírných cenách. Obsluha rychlá a solidní. Za jakost se ručí.

**- - Plícním - -
- chorobám -**

(tuberkulím) a j. nepodléhá jelen tak snadno; řízen jest pudem přírody, požívá bylinu, která jej chrání. Bylinu tu možno jen lesníku poznati, což se podařilo Šimanovskému, býv. lesníku, jenž bylinu tu vyzkoumal, která v přípravě co bylinný čaj (koření) blahodárně pomáhá ku zdraví listvu. — Tisíce uznání dochází ze všech zemí! Balíček na měs. K 2-50 jediné zasílatelství firmy F. ŠIMANOVSKÝ, (bývalý lesník), dodavatel do největší české lékárny v Chicagu. Praha-Král. Vinohrady, Jablonského ul. čp. 1147.

Nutno psáti ulici.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici pod Hostýnem. -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyfyzují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Nejlepší kamna a sporáky obdržíte jediné u firmy:

Bartoloměj Audy v KROMĚŘÍŽI. Ceny mírné a za veškeré práce se ručí.

Dopíšte si

o vzorky M. Jirsově, maj. rukodilné tkalcovny - -

v Novém Hrádku

na pomezí Pruska. Král. České.

V. SEMERÁK, sochařsko-kamenický závod V OLOMOUCI,

odporučuje se k provedení prací hřbitovních, rodinných hrodek, pol. křížů atd., kostelních oltářů, křtitelnic, kazatelen a křížových cest z um. kamene a ear. mramoru. — Nákresey a offertory zdarma. — — —

Ruční výroba a zasílatelství kanafasů, sipek, zefirů košilových a šatových, grisetů, plátna, kapesníků, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží úplně čerstvé, nejstálější barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojně zakázky na český výrobek. Křesťanská firma Ferd. nand Měšťan v Bystrém u Nov. Města n.M. (Čechy). Vzorky zdarma, zásilky přes 20 K franko.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosalkové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Kdo dobrá semena hospodářská, zeleninová,

květinová, jakož různé rostlinstvo a ovocné stromy potřebuje, žádejte ceník od firmy

VILÉM STRAUCH, velkozávod zahradnický a semenářský, VSETÍN, Morava.

Werichovo polévkové koření **»HELVETIA«**

jest vydatné masové chuti a oblíbené na každém stole. Veliká úspora masa. K dostání v továrně požívatin

F. WERICH, Brno - Židenice.

Zubní lékař

MUDr. Fr. Špaček,

Brno, Ferdinandov. ul. 28
Umělé zuby, plomby všeho druhu.

Při chorobách plic, kašli, astmě, záduše výborně se osvědčilo

»SVATOHORSKÉ THÉ«, malý balíček K 1-50, velký K 3-—, Tisíce poděkování. Žádejte výslovně »Svatohorské« a jiné odmítněte. K dostání v lékárnách. Zasílatelství F. Vítek a spol. v Praze, Vodičkova ul. 19.

K nákupu

SUKEN

doporučujeme solidní firmu

Ant. Tomec, vývoz suken v Humpolci (Čechy.)

Vzorky zdarma a franko k nahlédnutí.

Veškeré práce tiskové

zhotovuje rychle, levně a moderně

Grafický ústav Zaorálka a Tučka

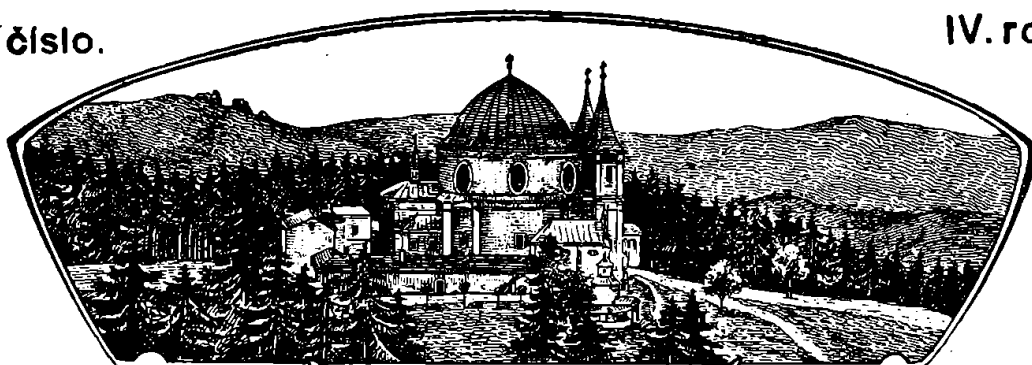
nást. Lamb. Klabusaya v Holešově na Moravě

Grafický ústav Zaorálka a Tučka nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

7. číslo.

IV. ročník

OBSAH: Čtvrtý český katolický sjezd v Praze. (S podobiznou Dra. Mořice Hrubana). — Vzdechy lásky k Nejsvětější Svátosti. (Báseň). — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Hostýnská Máti. (Báseň). — Z květeny Sv. Hostýnské. — Pastýřský list. (Dokončení). — Uzdravena — Na šikmé ploše. (Pokrač.) — Valná hromada »Matice Svatohostýnské«. — Zprávy se Sv. Hostýna a posv. Velehradu. — Z církve a světa. —

Zprávy se Sv. Hostýna a posv. Velehradu.

Vyslyšení. J. Str. ze Sm. u V. zaslal stříbrné srdce s vyhatými kůstkami ze své ruky na poděkování, Marii Panně Svatohost., že se operace vydařila a on byl uzdraven. — H. V. v Jar. děkuje Marii Panně Svatohost. a sv. Josefu za uzdravení dítě. — Fr. Jak. z B. vzdává díky Marii Panně Svatoh. za uzdravení ruky, jež potírala vodou Svatohostýnskou. — J. K. z N. J. vzdává dík blahoslavené Marii Panně Svatoh. za pomoc při uzdravení dítě, osmileté školačky, ze čtyř těžkých a nebezpečných nemocí. — J. G. v Š. děkuje Marii Panně Svatoh., sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za uzdravení z dlouholeté nemoci a plní tímto svůj slib, že to ve případě vyslyšení uveřejní. — M. a F. Z. v H. vzdávají vroucí díky nejblahoslavenější Panně Marii, ctih. Martinu Šťedrovi a sv. Antonínu za vyslyšení ve velmi důležitých záležitostech, kdy lidská pomoc vůbec možná nebyla a za uzdravení. — M. H. v Kr. vzdává díky za uzdravení nemocné dcery, jež nikde nemohla dosáhnout pomoci, až u Marie Panny Svatoh. — Pí F. O. v B. vzdává veřejné díky Marii Panně a ct. sluhovi Božímu Martinu Šťedrovi za uzdravení v dlouholeté nemoci. — S. Škr. ze Sl. děkuje Marii Panně za uzdravení a pomoc v různých záležitostech. — Fr. Stf. z Tř. Č. byl churav na plíce. Obrátil se k Panně Marii s prosbou, aby mu pomohla. A ta ho vyslyšela. Byv ve své chorobě zdržován ve zpěvu, může nyní zase jako před nemocí zpívat, aniž by ho to namáhalo. — M. Ů. z N. děkuje Marii Panně Svatohostýnské a ct. Martinu Šťedrovi za vyslyšení v nutné záležitosti. — M. K. z P. děkuje Marii Panně Svatohostýnské za uzdravení.

Jiná poděkování, jež došla neuveřejňujeme, poněvadž scházel plný podpis.

Poutě na sv. Hostýn. V posledních měsících přibývalo mnoho průvodů a poutníků na Sv. Hostýn. Mezi významnější sluší uvést tyto: 1. Pouť družin mariánských (16. srpna) z Prahy za vedení PP. Ostrčilíka, Jemelky, Žáka T. J. a vys. ur. p. barona Vojt. Dercsényiho; z Opavy za vůdcovství P. Skalského T. J. a z Trnavy za řízení P. Rud. Stejskala T. J. Mariánská družina opavská zanechala tu na památku stříbrné srdce, na němž je vyryt nápis: »Slezští ctitelé Marianští odevzdávají nejblahoslavenější Panně Marii Svatohostýnské v jubilejním roce o II. sjezdu Mar. družin dne 15. a 16. srpna 1908 v ochranu své vlastní srdce«. 2. Pouť olomoucká hlavně členů III. řádu sv. Františka za vedení vel. OO. Kapucínů z Olomouce a Brna s vldp. P. Hilariem, kvardianem a bývalým provinciálem v čele (30. srpna). Procesí čítalo na 4000 účastníků. Počasí nebylo toho dne bohužel příznivé, tak že poutníkům bylo většinou celou noc zůstat v kostele, kde krásným a nábožným zpěvem vzdávali čest a chválu Bohu a jeho nejbl. Matce. Bylo velice dojemno naslouchati krásným písním a nápěvům, obzvláště při hodinkách. 3. Pouť valašská (7. září) za vedení hornobechvanského p. faráře Pavelčíka a dpp. z Hovězí, Hutiska, V. Karlovic, N. Hrozenkova a Halenkova. Poutníků bylo na 1000 a odebrali se se Sv. Hostýna na Velehrad. 4. O množství poutníků na svátek Narození a Jména Marie Panny možno souditi z toho, že přistoupilo na 7000 lidí v onom týdnu ku sv. přijímání.

Z Velehradu. Také na Velehradě bylo poslední měsíce velice živo. Sjezd mariánských

družin, terciářů, sjezd selský atd. vystřídaly se jako barevná skládka v kaleidoskopu tvořící vždy nový, ale krásný obraz, jenž konec konců měl za účel utvrdit v našem národě víru cyrilomethodějskou. Všechny tyto sjezdy dopadly velice krásně. Velkolepostí předčil ovšem sjezd rolnický. A jestliže referent terciářů myslel, že účast při tomto sjezdu klesá, sluší podotknouti, že nedostavivší se terciáři rozmnožili počet účastníků při sjezdech ostatních, takže výška anebo vůbec nějaký stín liknavosti u těchto horlivých ctitelů svatého Františka Seraf. odpadá. Ostatně se vyznamenali terciáři letos při pouti na sv. Hostýn. Selský sjezd skvěl se kromě velikého počtu účastníků, jichž se odhadovalo na 20.000, též přítomností ndp. biskupa dra. Wisnara a zemského hejtmána hr. Serényiho. Z poslanců dostavili se vys. dp. probošt dr. Stojan, Šilingr, Šamalík, Smýkal, Kadlčák, Konečný, Chlebus, Šefčík, Vytloukal a Bartoň. Sjezd měl průběh okouzlující. Nadšené řeči urozených a neurozených, duchovních a laicků, mužů, jinochů a žen přímo elektrisovaly. S upřímnými slovy »na shledanou«, jimiž předseda Šamalík sjezd ukončil a jež ve všech srdcích nalezla ozvěnu, rozšli se účastníci sjezdu.

Počasí na sv. Hostýně. V první polovici září převládalo na Sv. Hostýně počasí deštivé a chladné. I husté mlhy častěji se dostavily. Nejmenší teplota byla v první polovici měsíce 14. září ráno, kdy ukazoval teploměr

+ 3-4° C. Je pozorovati, že se blíží zima. Dne 13. září odpoledne snesla se nad Sv. Hostýnem bouře, ač bylo chladné počasí a přinesla asebou kroupy s hojným deštěm.

Dary pro sv. Hostýn. E. K. z Pr. krásné velum. — Sl. Herm. Rudolfová ze Strážnice věnec na hlavní oltář a korporale. — Fr. Zbořilová z T. u Kroměříže 10 kor. na kostel. Nejmenovaný na zvon 40 kor. Klem. Koutná z Pavlovic 10 kor na zvon a 10 kor na kříž. cestu. Martin Viceník z U. O. 7 kor.

Dary pro Sv. Otce. Františka Brázdíkové z Žalkovic 5 kor. Z Jaroslavic nejmen. 20 K

Redakci zasláno:

Katolické Noviny pro lid moravský v Pruském Slezsku. Vychází každou sobotu. Ratibor. Pruské Sl.

Z oírky a ze světa.

Čechy. V Praze se konal s velikým zdarem třetí mezinárodní sjezd průmyslových a obchodních sdružení, jakož i obchodních komor. Byl zahájen arciknížetem Karlem Frant. Jos. francouzsko-česko-německou řečí.

Na Sv. Hoře konala se druhá schůze čtenářů časopisů Ludmily, Václava a Anežky. Súčastnilo se jí 2800 čtenářů a čtenářek. Příští sjezd bude se konati buďto na Velehradě nebo Sv. Hostýně.

Morava. V Brně konal se 6. září pátý křest. soc. český sjezd. 17.058 organizovaných křest. soc. bylo zastoupeno 360 delegáty.

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní, výtečné la jakož i lahodné stl nemoc. a žaludeč. nemoc. trpíc.

k odporužení červené ro 38, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46, 50, 80 hal. za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jediné svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem, Rjeka (Flum'e), Přímoří Důkaz velké množství poděk. dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Za příčinou zmenšení výroby bude se

500 tuctů

ubrusů z jednoho kusu 150/200 cm.

velikých, ovroubených 1 kvality za K 14-30 po 6 kus. zasílati. — Doporučují se do hostinců a láz. míst.

Zdařilé novinky

flanel, barchet, zephir, oxfor, damastu, stolní a ložní prádlo atd. vše solid. jakosti. Vzorky franko.

Výbavy pro nevěsty

po hotové za 500 až 15.000 kor. Tkalcovna na lněné a bavlněné zboží BRATŘÍ KREJCARŮ v Dobrušce č. 910 n. Čechy. Pokus ušití záhodno.

Elektro-terapeutické léčení

doporučuje se ve Vídni I. Neuer Markt 14/a.

Zařízení je docela moderní, výsledky znamesité. Léčba tato koní dobré služby zvláště při nervositě, rheumatismu (hostci), bolestech v zádech a hlavě, žaludečních a střečních potížích, srdeční slabosti, ochrnutích a různých jiných nemocích. Na požádání pošle se kniha o 62 stranách s obrazy zdarma a franko: Pojednání o moderní elektroterapii.

**HLASY
SVATOHOSTÝNSKÉ
MĚSÍČNÍK LIDOVÝ**

Redakce a administrace na Sv. Hostýně u Bystřice p/H.
Celoroční předplatné 1 kor. v Americe \$ 0'25.
Ročník IV. — Začátek 1. dubna, konec 1. března.

7. číslo.

1. října 1908.

Čtvrtý český katolický sjezd v Praze.

Dnes přinášíme podobiznu muže, jenž mezi tolika přátely, věhlasnými, ano i urozenými pány byl vyvolen, aby řídil největší, nejdalekosáhlejší a nejvšeobecnější projev katolického života, jenž se poslední dni srpnové v Praze udál — byl to český katolický sjezd, jehož dr. Moř. Hruban byl předsedou.

Před desíti léty bylo to poprvé, kdy Praha hostila české katolíky. Letos sešli se opětně se všech stran našeho národa synové a dcery katolické církve v české, královské a katolické Praze, aby o otázkách veřejného života porokovali a se ujednali, nejenom jak mají oproti nepřátelům katolické církve postupovati, nýbrž i jak různé,

veřejné životní a společenské otázky jest rozluštit. Byl tedy účel sjezdu manifestační, praktický a katolický.

Sjezdu účastnil se veliký počet lidí, který ani přibližně nemožno naprosto stanovit. Snad 30 tisíc, snad 45 tisíc lidí bylo přítomno sjezdu. Krásně ozdobená dvorana na Žofíně sotva pojímá všechno to množství z Čech, Moravy a Slezska sempřišedší. Na sjezd se dostavili z hodnostářů: J. Ern. nejdp. kardínál Skrbenský, J. Ex. nejdp. kníže-arcibiskup olomou-

cký Frant. Sal. Bauer, pak nejdp. biskup královéhradecký Doubrava, biskup budějovický Hůlka, světící biskupové Brusák a Frind, členové kapituly svato-vítské, vyšehradské a olomoucké, velmistr křižovníků Marat, převor řádu maltánského Pra Hamršmíd, opat kanonie Strahovské Zaoral atd. Ze šlechty byli tu: J. J. kníže Jiří z Lobkovic, kníže Ferdinand z Lobkovic, kníže Karel Schwarzenberg, hr. Vojtěch Schönborn, hr. Ervín Nostic, hr. Chotek, hr. Leo-

pold Sternberk, hr. Kinský, bar. Parish a hr. Lećóchowski. Z katolických poslanců v Cechách a na Moravě byla tam většina.

Sjezd zahájen 29. srpna o 5. hod. odpoledne chorálem »Svatý Václave«. Na to se ujal slova předseda přípravného výboru hr. Vojt. Schönborn, přivítal srdečnými slovy přítomné a pravil mezi jiným: »Scházíme se zde po 10 letech. Během té doby rozmnožily se útoky na náboženství katolické, ale rozmnožily se řady nadšených obranců. Sjezd nevyčerpá všechno, co by se probrati mělo, ale je to článkem v řetězu. Budeme-li všichni pracovati, zdaří se dílo naše a dosáhneme cíle«.

Na jeho návrh zvolen za předsedu sjezdu Dr. Hruban, za místopředu hr. Chotek a Dr. Kovář.

Dr. Mořic Hruban (nar. v Brodku u Nezamyslic na Moravě r. 1862) poděkoval se za volbu jako za zvláštní poctu a udělil slovo J. E. kardinálu Skrbenskému. Tento pravil asi toto: »Náš sjezd poskytuje nám obraz svornosti a sjednocenosti. Byť účastníci se lišili stavem, povoláním a zevnějšími životními poměry, přece všichni jsme jednoho smýšlení a srdce, jež se nese za mocnou ideou křesťanskou, vůdčí to hvězdou každého katolického sjezdu. Za tuto jednu společnou myšlenku, za víru v Krista, za jeho svatou církev, za uplatnění křesťanských zásad v srdcích jednotlivců, v rodinách, ve školách, pracujeme a bojujeme a mohu zajisté i říci trpíme. Než pracujeme především s v o r n ě. Nevyhledáváme, co by nás rozdvjovalo a rozštěpovalo, nýbrž co nás sjednocuje a slučuje. Nezapomínejme, že nesjednoceností v řadách našich neprospíváme společné naší dobré věci, nýbrž pracujeme do rukou našim nepřátelům. Pracujme dále n e z i š t ě, ne pro svou slávu a odměnu, ale pro čest a slávu Boží. Pracujme na osvědčených zásadách katolických. Zdař Bůh!«

Po řeči nejdp. kardinála přišlo do dvorany asi 1140 Slováků v národních krojích s hudbou, kteří byli přijati bouřlivým voláním »sláva«.

Když se vše zase utišilo, ujal se slova předseda sjezdu Dr. Mořic Hruban. Vzpomněl zesnulého biskupa vlastence Brynychy, dvojího jubilea, jež letos slavíme, odkázal na ideu cyrillomethodějskou, ježto jsme vždy, kdykoli jsme se od ní odchylili, utrpěli pohromu. Dále pravil: »Neopouštějme se v malomyslnosti, nevmlouvejme se pořádě do role ponižovaných, ale mužně a sebevědomě si počínejme, aniž bychom zase upadali do domýšlivosti. Nedělejme politiku ulice, politiku slov, ale politiku práce, práce poctivé. Obnovme se v Kristu a spojenými silami pracujme pro Boha, vlast a krále.

Po Dru Hrubanovi mluvili na sjezdě různí řečníci. Nejdp. kníže-arcibiskup Dr. Bauer vyzýval, aby naše duše byly podobné klenotnici v loretské výstavě na Hradčanech, aby to byly duše vybroušené náboženstvím a mravností.

Z usnesení sjezdu vyjímáme jen toto:

1. Čtvrtý všeobecný sjezd katolíků českoslovanských trvá na požadavku, aby papeži poskytnuta byla plná neodvislost a volnost i na poli hospodářském.

2. Sjezd žádá zřízení druhé české university, zřízení a doplnění českého školství středního a odborného, aby ve Vídni i v Dol. Rakousích z prostředků veřejných zřízeny byly české veřejné školy a týmž nákladem konány také české bohoslužby.

3. Sjezd vyzývá veškery katol. organisace, aby se každého projevu sociálního, kulturního a národního života českého, pokud to přímo zásadám víry neodporuje, súčastnily a katolíky před veřejností českou čestně zastupovaly.

4. Sjezd se staví hlavně proti snahám Volné myšlenky, která co nejúporněji bojuje proti posvátnosti stavu manželského.

5. My katolíci českoslovanský protestujeme co nejrozhodněji proti tomu, aby pod židovsko-zednářským heslem »klerikalismus tot nepřítel« útočeno bylo na katolickou církev. Podobně co nejrozhodněji prohlašujeme, že je nesprávně

tvrditi, že je náboženství jen věcí soukromou. Čtvrtý všeobecný katolický sjezd československý s roztrpčením vzpomíná stále se opakujících případů terrorisování, jakému vysazení bývají ti, kdo své náboženské přesvědčení nechtějí zapírat. —

Sjezd ukončen v pondělí a dejž Bůh, aby účinky jeho byly co nejlepší a nejtvranlivější. —

Vzdechy lásky k Nejsvětější Svátosti.

(Sv. Frant. Berg.)

Zlásky raněný Ježíši,
Tobě buď pocta nejvyšší,
Nechť má hrud' tou láskou vzplane.
jakous miloval mne, Pane.

Jezu skrytý ve Svátosti
Každý duch Ti s uctivostí
vzdávej chválu jako Bohu,
vyvyšuj Tě nad oblohu.

Velký Bože, spásný chlebe,
za pokrm nám dáváš sebe,
zde chceš mezi námi dlíti:
můž-li větší lásky býti!

O mé zboží, přijdiž ke mně,
Chřadneť bez Tebe Tvé plémě,
Těš mne přítomností svojí,
občerstvuj mne v světa boji.

Jak po vodě jelen touží,
jehož horká žízeň souží;
tak, o lásko, o mé nebe,
vroucí touhou hledám Tebe.

Vím, že nejsem nedostačen,
bych dle zásluh byl Ti vděčen,
znaje však svou velkou mdlou,
ctím, jak mohu, Tvou osobu.

Odpusť mi, když v této mdlou
nevzdávám cti dosti Tobě;
statky, život svůj chci dáti,
k Tvé-li cti se to obrátí.

Bych měl duší na tisíce,
Dal bych Ti je, ba i více:
nemaje jen jednu právě,
rád ji k Tvoji dám oslavě.

Po Bohu pak nechť se chystá,
Tobě čest, ó Panno čistá!
Tebe ctíti podle síly,
chci až k poslední své chvíli.

Matko schval mě svému Synu,
Jezu Kristu, Hospodinu,
vypros, ať sám mohu zřítí,
tam kde světlo věčné svítí. A neu

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

VII.

Úhlavní nepřítel člověka. Povědomi jsou nám nepřátelé zahrady, již jest duše křesťanská. Jsouť duch zlý, s nímž v jednom spřežení bývá svět. O toho hada, ejhle jak se hněvem svíjí proti člověku a na pohled svou chytrostí a lstí se tváří býti nejlepším přítelem jeho! A svět hotová pýcha, nenávisť a závist nepřející, toliko sobě; proto jiných ponižuje, aby sebe povznesl; jinými pohrdá, aby sobeckosti tím více hověti mohl. Avšak protivník ani jeden ani druhý nepořídil by ničeho nad námi, kdybychom nenosili sami v sobě protivníka, jenž jest nepřitelem úhlavním.

Jedni příliš nadsazují co do moci ducha zlého a všeliké zlé připisují jemu, kdežto jiní opět vše omlouvají, ba s nepřitelem svým se i přátelí: tuť má arci zloch člověka oběma snadnou práci.

Zajisté kdyby Eva nebyla naslouchala lichotivému hadu ani si ho nevšimnouc, nýbrž ihned se byla vzdálila jakmile ji oslovil, nebyla by byla uvedena ani v pokušení aniž by byla pokušení podlehla. Mnohdy se připisuje na vrub duchu zlému, kdy pokušitelem bývá člověk sám sobě.

Historika o oné mladé dámě a jejím sluhovi Jankovi nám to vysvětlí. Byla jistá bohatá a mladá bytost, jak se říká »slečna«, která by se byla ráda zalíbila Bohu a přála si vésti život křesťanský čili býti zahradou, v níž by se Hospodinu zalíbilo; avšak nebylo společnosti, v níž by se nebyla účastnila, zábavy, ve které by nebyla; a mnohé společnosti i zábavy byly mladé dámě nejen nebezpečné, nýbrž mohly býti v pravdě osudné. Starý poctivý Janek měl svou velitelku u velké uctivosti a věrně jí sloužil a chránil ji jako drahý skvost mu svěřený. Znal její tužby; z té příčiny neschvaloval mnohé věci, které u ní vyzpozoval. Než co si měl počítí, jak své velitelce sdělití, co se mu do ní nelíbilo? Ve zvyku mívál Janek, že nahlas myslíval. I říkával si častěji, když úlohu průvodčí své velitelce konával: »Také sem nepotřebovala chodíť, také se mohla jinde a jinak pobavit, já starý Janek«. Konečně se mladá dáma dovtípila, co ten starý věrný sluha do sebe brumlá. A když se ho doptávala, co by to bylo, jež si nahlas myslí, vyklopil jí pořádně věrný její sluha, co se mu v jejím jednání nelíbilo. Ovšem, kdo si ohněm hraje, snadno se popálí.

Podobně lze říci, kdy se žaluje na zlý svět. Ani tu není potřeba, aby vše připisovalo se na vrub pošetilému světu. Starý Tobiaš a mladý Dobeš žili mezi tak spustlými sourodáky, že všichni požívali pokrmů pohanských a chodili se klanět telatům zlatým a páchali nepravostí s pohany, nedbajíce ani citelných trestů Božích, jakými bylo zajetí za dnů Salmanassara krále assyrského; než Tobiaš ačkoliv byl nejmladší ze všech (Tob. 1. 4.) v pokolení Neftalimově, však proto praví písmo sv. o něm: nic dětinského (rozpuštělého) nečinil v skutku, varoval se tovaryšství všech takových a chodíval i ze zajetí do chrámu Páně do Jerusálema, aby se klaněl Bohu pravému a jsa pacholík mladý, zachovával vše vedle zákona Božího. Ninivitští byli pohané a páchali nepravostí tak hrozných, že ubohý Jonáš prorok od Boha k nim poslaný zpěčoval se jíti mezi ně maje vše ztraceno — to byli synové a dcery toho světa. A Ninivitští, ejhle, uposlechli hlasu proroka kárajícího, činili pokání a zachránili se metly již již dopadající. — Patriarcha bohabojný Noe se svou rodinou oproti milionům lidí bezbožných, kteří spolu s ním obývali zemi a úšklebky si z jeho bohabojnosti činili jaká to majorita a minorita, většina oproti menšině. A kdo měl pravdu? Byli tři mládenci babylonští, věřící v Boha živého při královské dvoře pohanského krále Nabuchodonosora, kde jen samá pohoršení lákala je na cesty svůdné a bezbožné: než oni velebili Boha všemohoucího a chránili se hříchu nejen dokud se jich nikdo nedotýkal ani rukou ani jazykem, nýbrž rovněž uvržení jsouce do pece ohnivé světem bezbožným.

Každá doba má své svaté a světice, jako všechny vrstvy společnosti lidské bez výjimky mají své vynikající zástupce. Táže se, zdaž tvoří svatí v té které době, v té které vrstvě člověčenstva majoritu většinu nebo jest jich po řídku? Svatí a světice Boží měli tělo křehké jako my, žili ve světě mezi lidmi jako my, v rozličných zaměstnáních, na různých místech, ve stavu buď svobodném, buď manželském, chudí bohatí, vzdělaní prostí, učené neučené, zdraví neduživí, urození neurození, než všichni jakou cestou života se brali?

Nedbali ohledů lidských, nechali svět bráti se jak mu lího, na starosti majíce sebe a svou duši křesťanskou a kdy sobě nepostačili, vzývali na pomoc, kde jí najisto dojítí mohli, vzhůru k Bohu obraceli zraků svých a k nebešťanům jeho a na zemi obraceli se k těm, kdo na místě Božím pomáhati mají.

radou i skutkem. Proč se také nazývají kněží duchovními otci? Svátá katolická církev má také prostředků hojnost až na výběr.

Lidi bezbožných, spustlých, nemravů, nevěrců, sobců, prospěchářů a pod. bylo ve světě vezdy, ač každá doba má svůj individuální zjev, tak zejména naše doba nevěrou a opovrhováním spásy se vynáší. Než svatí rozuměli sobě a cestám pravým, na které se vydali; duše jejich byla uzavřenou zahradou. Nuže volají nás, ve šlepečích našich ku předu! Pak netřeba se báti Vám ni světa.

Kde tudíž vězí ten rarášek? Kde jest úhlavní nepřítel náš, abychom jej potřeli? Jsou to naše nedokonalosti, naše nedbalosti, křehkosti a slabosti, naše všední hříchy, které nás obtěžují proti naší vůli, jichž se zbaviti usilujeme než na mnoze marně? Nikoliv. Takovým osudem bylo svatým rovněž bojovati. Svatí též, jak sv. Pavel o sobě doznává »Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis?« (Řím 7. 24.) Nešťastný já člověče! kdož mě vysvobodí z těla smrti této? — též volali vyznávali je na sebe: »My hříšníci, Tě prosíme, uslyš nás!« — byli si vědomi hříchů, proto vyhledávali zpovědnice, věděli co jest zkroušenost a litost, jakým milosrdenstvím jest svátost pokání a pod. —

Moji milí a rozmilí v Kristu, úhlavní náš nepřítel jest hlavní vášeň, kterou nosíme jeden každý v útrobě své, jenž ovládá více méně snahy a zájmy naše. Každý jak říkáme má svého koníčka. Proto pozor! Jeden má koníčka svéhlavosti a nepovolnosti a běda jezdcí, nezkontrolí jej. Druhý nosí hlavu vzhůru plnou hrdosti a pýchy a běda jemu, nezkontrolí jej. A co říci o prchlivosti a hněvu, kdy kolikrát pro nepatrnou věc ztratí člověk hlavu aniž ví co činí? Jen nechte je růsti, pěstujte, pomáhejte, aby zbujněly a hodně vzrostly, uvidíte, kam vás přivedou, až budou vláčetí vámi na pokraji záhuby, ne-li do propasti samé.

Avšak to nejsou ještě všechny. Nuže prohledněte a vizte; a zpozorujete mimo uvedené již na jednom marnivost, na druhém smyslnost čili chlipnost, na třetím přílišnou spořivost vlastně lakotu, na čtvrtém nelásku a tvrdost oproti bližnímu, na pátém nestřídmost, na šestém pohodlnost čili lenivost — a každá z vášní těchto vyrůstá ze sobeckosti, v níž koření.

Vysvětlíme si to příklady: Šalomoun byl moudrý král, bohatý velmi a mocný, nebylť před ním moudřejšího. Co dokázal za mladých let! Než jeho zženštilost připravila jej na stará leta o rozum a Šalomoun ženilek až hanba bláznil, že je postrachem každému, kdo si zdravý rozum zachovati volí do konce. Král Saul ve své marnivosti byl žárliv na Davida. Vynikal o celou hlavu nad ostatní a jak malicherným se činí v pošetilosti až se mu stane osudnou. Od té chvíle, co zas echl Saul žen hrajících a zpívajících s bubny a cimbalky veselosti řkoucích: Porazilť jest Saul tisíc a David deset tisíců (1. Král 18. 7.) rozhněval se náramně i řekl: Dali Davidovi deset tisíců a mně dali toliko tisíc, vělo to neustále v uších Saulových, až jako samovrah, zoufalec, umírá vyvolený Páně! — Římský vojevůdce Julius Caesar se ještě chlubí ve své hrdosti, že se mu podařilo (!) 1,130 000 statných vojnů, nepočítaje v to ani občanů ani rodin, připraviti o život!

Veliký Napoleon I., mocnák francouzský, zakoupil si velikost svou, která byla jeho koníčkem, tím že na 5,000.000 lidí učinil nešťastných!

Ejhle úhlavní vášeň, jak hrozná to spozdilost! Panuje-li tato v srdci, ovládá-li duši i tělo, tak že nebyla přiložena sekera, aby oklestila ji, aniž ke kořenu jejímu: pak byť i půda byla sebe lepší, plány vzorné, zahradník moudrý, na výsluní, doba výhodná — vše nic neprospěje, vše jinak marné.

Co si tudíž počneme? Zde to vězí!

Tu stojíme na rozcestí.

Bylo to r. 1453, kdy Turci přepadli říši řeckou. Soliman byl vítězem. Než v tu chvíli přivedou mu Řekyni, kterou bylo jeho vojsko právě zatklo — učiněnou krasici. Soliman byl v okamžiku všecek oslněn. Po 3 dni nebylo s ním řeči. O nic se nestaral. Toliko jeho Řekyně měla se míti u něho dobře. Za to u vojské nastal nepořádek, každý z jeho podřízených dělal podobně co se mu líbilo. Čím dále tím hůře bylo v táboře. Konečně se odvážil jeden z nejdůvěrnějších Solimanovi sdělit, do jakého nebezpečí vrhá sebe a veškeré své vojsko. Soliman porozuměl pokynu. Druhého dne pozval veškerou řadu (důstojnictvo) k hostině. Když se byli pozvaní shromáždili, objevil se i Soliman se svou Řekyní. Jedli a pili. Za chvíli se ozve mohutný hlas Solimanův, jenž přelíbezně vyzněl v uších shromážděných, nejmilostivěji se však asi dojal Řekyně, an pravil: Přátelé, co tomu říkáte? Zdaž nezasluhuje taková bytost jako jest tato Řekyně, lásky. Všichni sklopili oči a pronesli svůj souhlas. Opět otevřel Soliman úst svých a pravil: Avšak abyste věděli, že Soliman je mužem a jako muž zmužile dovede jednati — v tu chvíli vytasil meč ukrytý a vrazil jej Řekyni do prsou a odešel. Ihned se odebral ku svému vojsku a vítězství jej sprovázelo dále. Ano, když nestačí po dobrém, potřebí tasiti meč a přísně si vésti, byť se to zdálo srdci lidskému třeba i ukrutností.

Než obrátme se raději k těm, kteří nám jsou v z o r e m ž i v o t a. Svátí ovšem nedopustili, aby v nich panovala nějaká nezřízená vášně. Rozumějíce slovu Krista Pána: Zapři sebe, zkrát zlou žádost, vezmi kříž svůj a následuj mě, hlídali sebe, zkoumali útrobu svojí duše a s pomocí Boží osedlali si svého koníčka že jim byl po vůli ve všem, vlastně vůle Boží stala se mu vším. Tudíž a n i n e z m a ř i t i — z a b í t i, t o t o — n ý b r ž v y c h o v a t i, u š l e c h t i t i, oštěpiti jest onu sílu duševní, která Bohem dána jako hřivna, abychom jí těžili ke cti a slávě Boží a životu věčnému.

Nuže, rozmilí v Kristu, „nejsvět.“ srdce Marie Panny jest nám nejkrásnějším příkladem, jak vůle Boží má ovládati srdce. Maria Panna potřela netoliko hada pekelného, že mu na hlavu vstoupila, ano i hlavu světa zúplna ba i hlavu úhlavního nepřítel, totiž vášně lidské, potřela. Neříkejte, Marii Panně byl snadný boj a snadné bylo vítězství, jelikož žádných vášní — chcete asi říci nezřízených vášní — neměla, ano nezřízených a zlých neměla; bylať dokonce prosta všeho hříchu. Než přece jedna úhlavní vášně, ejhle, ovládala srdce její zúplna. Jste zvědaví? Nuže, láska k Ježíši Kristu, jednorozenému synu Božímu a jejímu, ovládala srdce její cele. Než byť i heroická byla láska její k Ježíši, po vůli Boží i té se zřekla, či spíše nezřekla se lásky k Ježíši, ale za oběť přinesla nejdražší poklad srdce svého. O kdo pochopení schopen jsi, chápej, jaké oběti duše lidská schopna jest!

Hostýnská Máti.

Eustach Vavruha.

Máti naše milá, chloubu Moravanů,
na Hostýnském vrchu, v zlatokrásném stanu,
k Tobě, co k Máteři pohlížíme vzhůru:
chraniž nás i naší svatou rodnou půdu!

Rok co rok, ba denně, ctitelů Tvých sbory,
spějí na temeno Tvé posvátné hory;
nesč slný počet Marianských dětí,
putuje tam ku Tvé věčné chvále pěti.

Nepřítel chce opět sesměšnití nebe,
vyrvat víru v Boha, ponížiti Tebe; —
od toho nás ochraň dnes i v příští době,
bychom nepoklesli — věrni byli Tobě.

Hostýne ty krásný. Slovanům všem milý,
Maria v Tvém chrámě tvoří velké divy.
Moravský lid povždy v dnešním světě spěchu,
u Tvých nohou, Máti, nalézá útěchu.

Velebíme Tebe, přemilostná Paní,
dokud Tvůj trůn pne se na Hostýnské stráni,
tisíce hlasy každodenně pějí:
»Maria, Matičko — naše potěšení!«

Z květeny Svatohostýnské.

Píše Frant. Gogela.

Pokračování.

Kozlík lékařský (*Valeriana officinalis* L.) jest z řádu kozlíkovitých, žene jednu nebo více lodyh nahoře rýhovaných s listy lichospešnými, vstřícnými o 6—11 jařmech, jejichž listky jsou podlouhle kopinaté, květy v latnatém vrcholku bledě růžové a vonné; roste nejraději mezi náběžným křovím, na místech vlhkých, řidčeji na suchých. Kořen zapáchá silně a nepříjemně kočičinou (odtud i »kočičí kořen«) jest chuti hořké a vábí kočky, kde se ho užívá, musí se před nimi chrániti, by ho neznečistily a nesežraly; odvaru z kořene užívá se od nejrůznějších neduhů, čirných, křečů, padoucnice, závratí, dny, zádruhu, špatného trávení, škrkavek, horečky, poněvadž jest jedovatý, má se ho užívat jen dle předpisu lékaře. Na Hostýně roste pod prameništěm sv. vody.

Kozlíček zubatý (*Vallerianella dentata* P.) jest rostlina drobná s vidličnatě dělenou lodyhou, listy podlouhle kopinatými a velmi drobnými namodrale bílými, na nejhořejších rozsochách nahloučenými kvítky; roste hojně na rolích.

Z mařinovitých kvetou:

Mařinka psí (*Asperula cynantrica* L.), žene četné, mnohovětevité, vystoupavé nebo položené lodyhy, listy po 2—6, květy drobné a hojné tvaru jako u mařinky vonné, vnitř bílé, vně nařžovělé; roste na suchoparech, stráních, mezích a kořen obsahuje červené barvivo; v okolí Hostýna na Skalném.

Pováзка (*Galium mollugo* L.) má lodyhu až přes metr dlouhou, položenou nebo vystoupavou s listy úzkými a kopinatými v přeslenech po 8 nebo méně; lodyha nese rozkladité větve, z nichž hořejší končí hojnokvětými latami s kvítky 60 někdy nažloutlými, které příjemně, ale slabě zavánějí; rostlina chutná nakysle, jest dobrou rostlinou pícní, vyskytuje se všude hojně na suchých travnatých místech, lukách, mezích, v křovinách a lesích, barví na žluto a hnědo, kořen pak na červeně.

Svízel syřišťový (*G. verum* L.) podobá se tvarem povázce, má lodyhy ztuha přímé, skoro dřevnaté, ne tak silně rozvětvené, listků v přeslenu 8 i více, užších, tmavěji zelených, květy i hustší latě, zlatožluté, vonné; roste na podobných místech jako povázka, leč místy bývá vzácnější. Rostlina tato chutná nakysle a dobytek, vyjma koně, rád ji žere, leč mléko bývá z ní načervenalé, poněvadž obsahuje červené barvivo, zvláště kořen, i látky se jí na červeně barví, ano i kosti zvířat, která delší dobu rostlinu tuto požírala, bývají červené; na květech sbírají včelky a kvetoucích větví, které srážejí mléko, užívá se k děláni sýra, odkud i název rostliny; také se jí užívalo od krvotoků.

S. draslavý (*G. seabrum* J.) podobá se povázce, jest daleko slabší a má užší list; roste na stráních a mezích.

S. bahenní (*C. aparine* L.) podobný předešlým, mívá v přeslenu obyčejně 4, někdy 6 listů, kvítky čistě bílé a roste na místech mokřích a bažinách; obsahuje v kořenu červené barvivo.

S. obecný (*G. aparine* L.) tvaru a podoby předešlých, má až 2 m. dlouhou lodyhu, chabou, napínavou a drsnou, listy přeslenu po 6—8, protité, kvítky bílé v nahloučených vrcholcích; roste ve plotech, křovištích a jako plevel obilí; užívalo se ho od vodnatelnosti, neduhů prsních a volete; kořen barví na červeně.

S. okrouhlolistý (*G. rotundifolium* L.) má lodyhu nízkou, položenou a vystoupavou a listy v přeslenu vždy po 4, nikoli úzké jako mají ostatní svízele, nýbrž vejčité, až skoro okrouhlé, vrcholky květní řídce a kvítky bílé; roste na půdách lesů jehličnatých, však i listnatých.

(Pokračování.)

Pastýřský list

vydaný Jeho biskupskou Milostí Františkem Xav. Schöpferem, biskupem Tarbsko-Lurdkým, za příčinou 50letého jubilea zjevení Lurdkých.

Zčeštil R. H. farář.

(Pokračování.)

IV.

Nemůžeme, předrazí bratři, při této přehlídce slávy našich svatyň a při vzpomínce na uplynulou dobu zapomenouti na omilostnění duše, které sv. Panna Lurdká ráčila učiniti pomocnými při díle svém. Nejprvnější, nejdražší památce naší, o které bych nikdy se neunavil k vám rozmlouvat, jest pokorná Bernadetta, již sama sv. Panna si zvolila za poselkyni k lidem. Pominula jako květ polní, málo známá, skrytá bez hluku. Nepoznala z žití leč přísné povinnosti, ctnosti a utrpení, a uměla, jsouc trpělivá a mlčenlivá, usmívati se ke všemu, ba i ku smrti. Věřme, což si i přejeme, že jednoho dne církev jí popřeje čestné místo ve svých letopisech a snad i ve svých svatých seznámech. Zdáli by to nebylo takofka následovati pokynu sv. Panny, která se zdála připravovati svatořečení zbožného dítěte, když jemu pravila: »Slibuji ti, že tě udělám blaženou ne na tomto světě ale na jiném.«

Naše Bernadetta, záhy chráněna církevní autoritou v Tarbech, za nedlouho nabyla oporu v zástupci Krista Pána, sv. Otcí papeži, nejvyšším pastýři biskupů a věřících. Pohnutlivé to divadlo, spatřovati nejvyššího kněze po zralé úvaze a prohloubeném šetření se postaviti rukojmím skromné věštyně a jí vydobiti víru světa. Jest předce jistá pravda, jakž to před krátkou dobou v jisté slavnostní žádosti vyslovilo okolo 500 biskupů, že papežové jsou učitelé zbožnosti a bohopoety zrovna tak jak pravidla víry.

Jest to pro nás srdečnou radostí, uvažovati zase jednou a vás na to upamatovati bez bázně, že si budeme opakovati, co papežové na oslavu Lurd vykonali, připojujíce se úředními činy svého vznešeného úřadu učitelského ku zbožnému nadšení věřících a vtiskujíce ráz své nejvyšší autority na pobožnost soukromou, kterou byli prodchnuti, jak jsme poznali, ku Madoně Massabejské. (Uvádějí se výnosy papežské v příčině Lurd, z dřívějšího již ponejvíce známe. Poznámka překladatele).

Po papežích nese se vzpomínka naše ku ctěným našim předchůdcům, jmenovitě k Mgr. Laurencovi, jemuž byl ponechán slavný úkol, aby s učeností, moudrostí a od všech uznanou autoritou pronesl slavný a konečný soud o zjeveních.

Žehnáme dále památce důstojného kněze, který spravoval farnost Lurdkou v době Zjevení, M. faráře Peyremale, jehož zásluhy prohlásila a odměnila sama sv. Stolica, ona jemu udělila vyznamenání papežské prelatury. Naše chvála by již nemohla ničeho přidati k tomu slavnému svědectví o jeho ctnostech.

Naše vděčná a pro nás tklivá upomínka platí dále těm, kteří skonali v bezprostřední službě sv. Panny Lurdké. Znáte ty dobré a milé missionáře, kteří od počátku tohoto díla byly moudřími, oddanými a nezištnými spolupracovníky biskupa Laurence a jeho nástupců, kteří pracovali často namáhavě, co kazatelé, zpovědníci, stavitelé, jsouce všecko všem a vždy hotovi ke všem obtížím, jedině k tomu pohlížejíce, aby byli způsobnými nástroji v ruku svého biskupa a aby rozšiřovali úctu k Panně Massabejské. Byvše dlouhá léta při práci, měli by dle spravedlnosti mítí hojného podílu na oslavě Jubilejní. Naše srdce je zde přispolčuje, ale naše oči marně je hledají. Bylo se jim vzdáliti a vyrvati se z našeho náručí, které, praběda, bylo bezmocné aby je zdrželo. Před vichřicí, kterou záštiplná bezbožnost nedávno pozdvihla proti zbožným kongregacím a která je zchvátíla i s díly jejich, tito hodní kněží samovolně se rozhodli opustiti biskupský dům a svatyně, k jichž vystavení byli mocně přispívali.

Beze všeho váhání, ale ne bez hlubokého zranění duše své opustili nás, aby snad nestrhli do své vlastní záhuby i tyto požehnané Lurdy, duši svého žití, důvod své jsoucnosti. Zasvětivše Lurdům svou existenci, vyplatili jim, abych tak řekl, i daň své smrti.

Však ale, ať si uvrhne je víchř pronásledování, na kterékoli místo zeměkoule, Panna Neposkvrněná bude jich společnicí a ochranitelkou; naleznou její požehnanou jeskyni, věrně vyobrazenou, i v Římě i všude jinde až po hranice čínské i až do nejodlehlejších krajín Afriky a Ameriky. V očekávání dnů příznivějších zůstane jejich památka nevyhladitelná v srdci jejich biskupa, otce a přítele a ve vzpomínce všech sluhů Panny Massabejské . . .

S pohnutým srdcem obracíme se nyní ke konci toho pastýřského listu k vám, předrazí obyvatelé Lurd, kteří s námi žijete ve stínu svatých Massabejských. Opět jednou a to před tvář katolického světa jsem tak šťasten, že mohu svědectví vydati o duchu víry a šlechetné horlivosti, jimiž jste nadchnuti, kdykoliv se jedná o oslavení Panny Neposkvrněné. Obyvatelé, úřadové světští i hodnostáři církevní, jež zde zahrnuji všechny v jednu milou vzpomínku, přijmětež tento projev mé otcovské vděčnosti! Jest snad zapotřebí, vás nyní ještě dlouho vybízeti, abyste s celou svou vírou, s celým svým srdcem oslavovali jubileum, jež vám musí býti předrahým, jelikož vám připomíná 50 roků přízně a dobrodiní vaší nebeské matky? — Vy ukážete krásný příklad vděčnosti, o tom nám nelze pochybovati; vy budete přiváděti veškerenstvo k jeskyni, vy u ní budete tvořiti čestnou stráž. Každý o tom ví, že byste byli hotovi ji brániti proti potupě a útokům bezbožnosti. Ukazujte vždy více a více svou zbožností, svým příkladným životem křesťanským, že zasluhujete býti omilostněnými slítkami Neposkvrněné, že ona nemusí litovati toho, že uprostřed vás postavila dvůj trůn milosrdenství. Což dím? Naše chlouba pro vás jde dále: kéž zvete-bena jest Máti nebeská za to, že ve vás složila svou důvěru!

Čest ukládá povinnosti a to bude, naši předrazí bratři, naším rozkazem ke všem, k biskupovi, kněžím i věřícím, během těchto jubilejních slavností, které přivedou katolický svět k nohám Marie. Povznesme srdce své k výši úlohy své! Velké a okázalé slavnosti, které se připravují, jsou povinností naší vděčnosti a synovské úcty, než ony mají ještě větší dosah.

Slavnosti tyto, byvše započaty pobídkami a zvláštním požehnáním nejvyššího kněze, jenž duchem a srdcem bude s námi, an bude své vlastní jubileum spojovati s naším, a který takofka vyčerpá duchovní poklady církve, aby nás jimi obohatil; tyto slavnosti; pravíme, mají za úkol, svolati na církev a Francii milost slitování a spásy.

Nacházíme se v kritické době dějin. Všechny mocnosti pekelné jsou puštěny s řetězu proti církvi a nalézají neunavných a mocných spojenců ve špatných náruživostech lidských: pýše, rozkoši, žízni po zlatě, duchu odbojném a zášti proti pravdě. — Vše jest v nebezpečí: rodina, vlast, společnost až i idea božství.

Bychom se spasili, třeba milosti výmínečné, pomoci nezměrné. Nehody minulosti učí nás, ke komu se sluší utíkat i církev nám to připomíná ve své liturgii: »Venit adjutrix, pia Virgo, coelo lapsa sereno« t j. »Přichází pomocnice, svatá Panna, s jasného nebes spadá.«

Zdaž to není Zjevení Lurdské? Zdaž to není Panna naší požehnané jeskyně? — Vizte tedy, ke komu se utíkat i v záplavě zla!

V tomto roce milostným přijďtež, jděmež všichni k Ní, biskup, kněží, věřící diecése Tarbské a katolíci světa celého, jděmež prositi a lkáti za církev a za naši otčinu. Modleme se, ano modleme se obzvláště za své nepřátele. Jest to tak přání sv. Otce. »Prosme, pravil on nedávno k Jeho Jasnosti kardinálu arcibiskupu Remešskému, prosme prostřednictvím sv. Pannu, aby víra všech

dobrých byla oživena a zachována a aby naši nepřátelé, naši přemilí nepřátelé, tak doložil s pohnutlivým důrazem, byli zpět přivedeni k pravdě.« Modleme se, tak jest rozkaz Mariin: »Modlitba! Pokání!« Snad, ó Máti, jsme se doposud nedosti modlili. nedosti káli. A proto tvé jméno se rozléhá zde jako neustálý chvalozpěv a slzy prolité na těchto místech po 50 let by již mohly vzedmouti vody Gávy.

Modleme se ještě více, modleme se líp v tomto roce jubilejním! Prolévejme slzy své, tuto krev srdeční a ty, ó země, nevypij krve té! Kéž ona vystoupne k nebesům, kéž jimi pohne, kéž jimi otřese a kéž dá odtud sestoupiti s milým úsměvem naší Máti: odpuštění, mír a spasení!

Dáno v Lurdech, v našem paláci biskupském, s naším podpisem, pečeti našeho znaku a proti podpisem generálního sekretáře biskupství, dne 6. ledna 1908 na slavnost Zjevení Páně.

† František Xav,
biskup z Tab.

Z rozkazu biskupova:
Lestelle, gener. sekretář a gen. vikář.

Uzdravena.

Skutečný příběh. — Napsal J. Drbohlav.

I.

Bylo to ku konci měsíce máje r. 190... Po krásném jarním dnu následoval snad ještě krásnější večer. Slunce chýlilo se k západu, odrážejíc své paprsky od vysokých štítů před námi stojících domů, vše malebně kráslic.

Šeřík v naší zahradě v plném květu stojící vydával příjemnou vůni, kterou jsem já, sedě při otevřeném okně, plynými doušky ssál. Zanechal jsem četby a přistoupiv k oknu, pozoroval jsem s myslí k nebi pozdviženou tu krásu přírody, kterou všemohoucí ruka Páně tak mile vykouzlila. Mysl má zalétla daleko za blankyt nebeský, kde trůní „Královna máje“, již ku počtě Prozřetelnosti Boží byl právě tento měsíc zvolen k uctívání.

Ó kdo může sečísti všechny ty zbožné modlitby a radostné zpěvy, které plynou z úst zbožných věřících celého okrsku zemského, ve všech svatyních a kaplích celého křesťanského světa, k uctění této „Královny máje“ Marie Panny.

Ba i na prostranství, pod širým nebem zaznívá za krásných večerů u soch a obrazů P. Marie nábožný zpěv až do noci, v dáli pak se ozývá, jakoby samými anděly nebeskými byl doprovázen.

Vyšel jsem si na okamžik do volné přírody. Vše vůkol jen vůni dýchalo. Ohlížel jsem se kolem. Tu zrak můj zalétnul na horu posvátnou, kde zvláště Rodička Boží bývá uctívána — na Sv. Hostýn. Ó Hostýne drahý každému, vévoď se svou Královnou naší milé Moravěnce a zadrž bouře novověké nevěry, které se na nás valí jako dávní Tataři. Ó, Matko neopouštěj nás! Tak jsem se v duchu modlil.

Tu mimoděk mi připadla myšlenka, abych v tomto měsíci ještě vzdal svůj hold Matce Boží, která steré divy tvoří.

Myslil jsem si, že by první mše sv. mohla odpadnout a druhá, kterou míval obyčejně p. kaplan, že by mohla býti sloužena o něco dříve a tak by bylo všem vyhověno.

Dle večerního západu slunce dal se předpokládati pěkný následující den, a toho jsem chtěl použiti ku své pouti.

Brzy odebral jsem se na odpočinek, bych časně ráno dospěl k vlaku, který mne měl dovésti k cíli mé cesty.

II.

Tak se i stalo.

Po čas jízdy vstupovali mnozí do vlaku, kteří podobně jako já putovali na sv. Hostýn.

Sestoupivše v poslední stanici z vlaku, ubírali jsme se po ní cestou z přímá ku sv. Hostýnu.

Za rozmanitého hovoru nám cesta rychle ubíhala, tak že jsme se ani nenadáli a stanuli jsme u valů svatohostýnských, za nimiž se naši předkové tak statečně bránili.

Já ihned odebral se do sakristie, bych se ohlásil ku sloužení mše svaté.

Dvě sakristie byly jen přivřeny. Vstoupiv do vnitř, nenalezl jsem nikoho. Jen pozorný bratr sakristán měl ještě připraveny kalichy a bohoslužebná roucha pro případ, kdyby snad náhodou ještě některý kněz měl přijíti.

V domněnce, že snad brzy někdo přijde, zůstal jsem v sakristi a přehlížel jsem si bohoslužebná roucha která od ranních služeb božích visela na věšáku. Tu když jsem právě jedno ohmatával a zkoumal jakost látky, spozoroval jsem, že se pod podšívkou nachází nějaký kousek papíru, který, jak se mi zdálo nebyl tam nevyhnutelně potřebný a nesouvisel nikterak s prací tohoto roucha.

První myšlenka, jež mi napadla, byla asi tato „Za jakým účelem byl onen papírek tam vložen?“ Čím déle jsem o tom přemýšlel, tím více vzrůstala se má zvědavost, co asi onen lístek znamená. Prohlížel jsem roucho bedlivěji a shledal jsem, že beze všech nesnází mohu papírek vytáhnouti, neb byl tam tak vsunut, že dal se prstem zkroutiti a ven vytáhnouti.

Připouštím, že to snad ode mne nebylo správně jednáno, ale jak jsem se měl přesvědčiti, co onen papírek znamená?

Či měl jsem čekati, až někdo přijde a tázati se?

Kdo ví, zdali by mi bylo vyhověno. Pak bych byl zůstal v nejistotě a milý čtenář by nebyl tuto krátkou, ale skutečnou příhodu zvěděl.

Vsunul jsem ukazováček pod podšívkou roucha a druhou rukou si pomáhaje, svíjel jsem opatrně papírek kol ukazováčku a v okamžiku byl venku.

Papírek byl popsán rondovým písmem a a zněl doslovně: „Nejblahoslavenější a Nejsvětější Panně Marii Svatohostýnské věnuje představená kláštera v P na poděkování za podivné uzdravení jedné ze sester, která proti všemu očekávání lékařskému z těžké nemoci vnitřní vyvázla. Dle výroku lékařů měla se nemocná podrobiti buď velké operaci, neb na neduh po delší, trapné nemoci zemřít. Od obojího byla však k všeobecnému a lékařů podivu, a Tě, která sluje „Uzdravení nemocných“ uchována.

Ať se množí chvála a sláva

Královně Svatohostýnské

po všech končinách zemských!

Útočiště hříšníků a uzdravení nemocných, oroduj za nás!

Vypros zvláště dárkyni tohoto roucha dlouhého a stálého zdraví, by mohla ještě mnohá léta, podle vůle Boží pracovati. Všem pak nám vyžádej milosti, bychom své denní kříže s Tvou tichostí, a pokorou a láskou za Ježíšem nesli a tak šťastně jednou připutovali na tu nebeskou horu Hostýn, kdež bychom se s Tebou věčně radovali“

V P o den narození P. Marie 190

Obsah jsem rychle přečetl a ještě rychleji těsnopisem napsal. Za malý okamžik byl opět lístek na svém dřívějším místě pod podšívkou.

Já pak s malými výčitkami svědomí, ale opět jen pln radosti a důvěry k P. Marii Svatohostýnské, ubíral jsem se ku klášterní bráně, bych tam požádal o dovolení ke sloužení mše sv.

Bratr kostelník byl právě zaměstnán přípravou hostií, tak že to malý okamžik trvalo, než-li mohl schládnouti a přijíti do sakristie mne obsloužit, což se mi velmi hodilo, bych se uspokojil a své rozpaky skryl.

Dostalo se mi ke mši sv. právě onoho roucha, jež jsem tak zrádně prohlédl. Pamatoval jsem však jak na dárkyni, tak i na mocnou přímluvu Té, která dosud steré divy tvoří. Po mši sv. jsem zaplatil za obsloužení, ale více ještě za nález, který jsem učinil a upozornil zároveň bratra kostelníka, že z onoho roucha vykukuje nějaký papírek. Okamžitě jej vytáhl, nevšak tak obratně jako já a z přímou s ním běžel k představenému. Mezi tím jsem se pomodlil modlitby po mši sv. a odebral se vyhledati své známé, kteří se mnou připutovali, načež jsme se odebrali ku snídani. (Pokrač.)

Na šikmé ploše.

Dějepisný obrázek. Napsal Alois Dostál.

(Pokračování.)

„Toužil po vyšším vzdělání, chtěl se ještě více poučovati, aby potom zákům důkladně konal přednášky. Kdož by mu to mohl zazlívati.“

„Také otec rád ho ještě podporoval. V posledních letech jsme si uspořili několik zlatých pro přilepšení na stará kolena, ale všechno bychom vynaložili na Ondřeje, když by mu to prospělo.“

„Nebohý Ondráš!“ zabědovala sestra Teresie. „To se jistě dostal do špatné společnosti, která ho svedla, odrodila a na šikmou plochu připravila.“

Dočekalová smutně přisvědčila.

„Sám ze sebe to nemá, tak špatný není, tomu nevěřím, že by byl takovým nedvěčníkem. Svedli ho, přišel do velkého města, měl příležitost, byl na sebe odkázán. To bude letos smutná pouť na Hostýn, půjdu sama a cestou abych jenom vzdychala a plakala nad nejmladším dítětem.“

A Dočekalová zaplakala hned.

Oběma ženám hlavou kmitlo, co se stalo s Ondřejem poslední dva roky. V Olomouci studia skončil, ale chtěl ještě pokračovati, proto se odebral na vyšší učení do Vídně. Z počátku posílal domů vřelé listy, potom však jenom vyžadoval peníze. Co mu rodiče dávali, nedostačovalo, víc a více žádal, neb ť mnoho potřeboval.

Dočekalovým to bylo divné, ale přece snažili se vyhověti všem přáním vzdáleného syna. To je však mrzelo, že ani na vánoční, ani na velikonoční svátky Ondřej nepřišel do Holešova.

I napadlo Dočekala, aby se také na chování synovo pozeptal. Až do Kroměříže se vypravil, odkud také studenti byli ve Vídni, a ti mu otevřeli oči.

Rozličných darebností prý se Ondřej dopouští, nedbale přednášky navštěvuje, jenom hostince vyhledává, špatných soudruhů se přidružuje, ani rad, ani výstrah nedbá.

Ocitnul se na šikmé ploše a je nebezpečí že utone, že pochová vlohly i naděje, že nejde za cílem svým.

Ta zpráva byla pro otce jako smrtelná rána. „Už se ani mnoho netázal, jenom si dal vyložit, kde by se s Ondřejem sešel, kde by nezdárného syna našel.“

S velkým zármutkem vrátil se domů a smutnou zprávu přinesl manželce a dětem. Všichni byli dojatai neblahým počínáním Ondřejovým.

Dočekal pustil se za synem, vzal peníze aby jeho dluhy zaplatil a cestou se chystal, co poví Ondřejovi, aby ho na lepší cestu přivedl. Mínil mu domluvit do duše a předložit, co počíná a kam to přivede.

Ale pekař nepochodil. Nalezl syna, tento se ulekl, ale potom se cítil uraženým, že otec za ním jde jako za malým školákem.

„Už nejsem v Olomouci“, odpověděl, „teď jsem se stal svobodným občanem, posluchačem vysokých škol a mohu volně jednati.“

„Ale to tě neopravňuje, abys zapomínal na zásady, jež jsme ti všípili do paměti, abys utrácel své mládí, vedl život prostopášný k své škodě a naší hanbě“, vykládal Dočekal.

„Kdo na mne žaloval?“ utrl se Ondřej.

„Na tom nezáleží, ale nejsmutnější jest, že jsem všechno, co se o tobě na Moravě povídá jako pravdu shledal. Ondřeji, Ondráši, co to děláš?“

Ale Dočekal nepochodil, syn nebyl v tu dobu přístupen napomenutí, ještě více se rozněval a zatvrdil. Chvilí poslouchal, ale potom pohodil hlavou.

„Pojď se mnou domů, do Holešova, tam přijdeš na jiné myšlenky, napraviš se.“

„Nikam nepůjdu, ani na prázdniny na hloupý váš venkov nepojedu. Zde je moje místo. Však uslyšíte o mně, až se vyšinu, až zaujmu vlivné postavení.“

„Při tomto životě?“ „Zabředneš, poklesneš, ve zkázu upadneš“, předpovídal Dočekal.

„Uvidíme; pohrdám studiemi, moji přátelé mně vymohou službu, v níž se mně dobře povede.“

Marně mluvil otec, posléze se chytili Dočekal se synem v prudkou hádku a v nevůli se rozešli.

Smutně vracel se pekař na Moravu a cestou si stanovil, že nezdárníkovi peněz na výživu nepošle. Ať se sám o sebe stará, ať vydělává, potom uvidí, jak perně se dobývají peníze, za něž ve Vídni vede rozmařilý život!

Ale Maruše muže uprosila, aby se tak nezatvrzoval a a synem posílal tolik jako dříve, aby snad docela nesešel a do časně zkázy neupadl.

A Ondřej nejel na prázdniny, nedostavil se ani na svatbu bratrovu, ani na sestřinu. Vůbec nedával o sobě slyšeti, ale povídali o něm jiní.

Nedalo se nic zakrývati, veřejně se povídalo, že Dočekalův Ondráš se zkazil, že nedostuduje, ale utone v bahně velkoměsta. Sousedé litovali nešťastné rodiče, jakou mají asi žalost a vzpomínali, že jim kdysi něco podobného předpovídali. Ale Dočekalovi vyhýbali se všem dotazům, jenom mezi sebou si požalovali a postesklí.

Ondřej nejel domů, byl jako ztracen, nepsal a nehlásil se. Také nebylo slyšeti, že by se slíbeného úřadu domohl.

Dočekal už se nešel přeptat do Kroměříže.

„Nehlásl-li se, ani já se k němu neznám.“

Pekař ustal posléze i peníze posílati a jenom matka tajně Ondřeje, jak mohla, podporovala. Bála se, že by docela zabředl, když by byl zbaven všech životních prostředků.

Tak míjel den za dnem smutně, nevlídně.

Bratr a sestra přece zapomínali, věnujíce se práci a rodinám, ale rodiče zapomenouti nemohli. Co se naplakala matka a jenom tak u dcery docházela útěchy.

„Nepřijede, nepřijede“, opakovala a „snad ani nemůže. Nemá šatů a kdo ví jak je zapleten.“

„Hanuš povídal“, řekla Teresie, že „by se za Ondrášem podíval. Má cestu do Vídně v záležitosti obce. Ale teď by to ještě nemohlo býti.“

„Všechno marné, všechno pozdě.“

„Musíme, maminko, ještě doufati. To snad jenom tak na čas Ondřej pobloudil. Přijde k rozumu a napraví minulý život.“

Ale Dočekalová vrtěla hlavou.

„Sešel se studií, nedohoní, co zameškal. Mají známost o jeho špatných kouscích a nedopustí, aby jiné vyučoval. Vždyť by jim vlastně dával špatný příklad. To nejde, to se nestane.“

Teresie se snažila přece matku upokojiti. Činila tak mnohdy ovšem s rozdílným výsledkem. Vždycky se jí nepodařilo matku potěšiti.

Teď vzpomněla na neda'ekou posvátnou horu.

„Vykonáte pouť na Hostýn, tam si požalujete, tam se upokojíte.“

Dočeka'ová přetřela zvlhlé oči.

„Půjdu, pravda, na Hostýn, ale smutná to bude pro mne pouť. Jindy mne Ondřej doprovázel a tak jsme si cestou povídali, v chrámě se modlili. Teď nejspíše půjdu sama. Co se navzpomínám, co se napláčil. Čeho jsem se to dočkala.“

Nebohá matka nebyla k upokojení, třeba se Teresie a potom muž její sebe více namáhali. Tajemník znovu sděloval, že později odjede do Vídně a tu, že by nejenom řídil záležitosti obecní, ale také po švakrovi se poohlédli. Snad by ho našel a jemu představil, jak špatně jedná, co hoře rodičům způsobil a sobě půdu nohama že kope.

Dočeka'ová přijala tu útěchu a s večerem se vracela domů. Ale zase brala se zadem, aby co nejméně lidí potkala. Zdálo se jí, jakoby každý v tváři její viděl osud, který ji stihl. Nemohla říci, že by se jí kdo posmíval, to neštěstí přál, a'e přece nejraději všechno skrývala ve své duši! K čemu stavěti bo! na odív lidem?

Teresie vyprovodila matku téměř k rodnému domu, ještě jednou jí stiskla ruku a pronesla útěšná slova.

Dočeka'ová si pak opakovala:

„Ano, ano, tu pout vykonám, půjdu na Hostýn. Snad se potěším, snad naleznu poněkud poklid duše. A za nešťastného hochu se pomodlím.“

Potom ještě obírala se lehčí prací. Anna se k ní chovala vlídně, raději ustoupila než by se stavěla naproti. Vážila si toho, že se sem dosta'la.

Její věno bylo nepatrné, Cyrill by byl dostal o mnoho bohatší, ale rodiče svolili, aby si vzal ji, když v ní měl oblíbení. Anna nikdy na to nezapomněla.

Proto když Dočeka'ová pronesla přání, že by se ráda na Hostýn podívala, Anna hned přispěchala s radou:

„Nejlépe bude, když vás tam Cyrill zaveze. Proč byste se namáhala, když máme bujné koně.“

„Ne, ne, půjdu pěšky“, stála na svém hospodyně. „Ani bych to za pouť nepovažovala, kdybych se vésti měla. Tolikráte jsem tu cestu přeměřila! Snad ještě mám tolik síly.“ —

„O to není, vy jste posud statná a k naší radosti budete dlouho živa. Moje matka vždycky postonávala. Ta je dávno na pravdě Boží!“

Teď Annu těšila Dočeka'ová, která sama do nedávna útěchu přijímala.

„Však to mne b'áží, že jsem ve vás druhou matku našla“, řekla Anna a tchýni na krk se pověsila.

„Ba, někdy cizí jest upřímnější než vlastní“, řekla Dočeka'ová a myslila na — Ondřeje.

IV.

Radostná zpráva zavzněla Moravou i po sousedních slovanských zemích, zpráva, že nový chrám na Hostýně byl dostavěn.

Bylo to roku 1747, kdy tato událost větrem letěla od města k městu, od dědiny k dědině, od úst k ústům. A všudy spolu projevovala radost nad tím dílem dlouho sice trvajícím, ale přece jednou zakončeným.

„Hostýnský chrám dodělán, svatá hora ozdobena památkou důstojným té, která se tam oslavuje, již se na Hostýně od pradávna úcta vzdává.“

„To tím raději na Hostýn poputujeme, to se tam záhy podíváme.“

A tato zpráva o dohotovení svatyně dostala se daleko, kam jenom Slované zašli, kde posud svatohostýnskou Bohorodičku ctíli.

Spolu vzdávány díky šlechtnému a nábožnému hraběti Františku Rotalovi, který chrámovou stavbu ku konci přivedl, také pro tři kněze příbytky a pro varhaníka demek zbudoval. Pro poutníky postaven hostinec, kde by se jim dostalo občerstvení.

Valná hromada »Matice Svatohostýnské«.

Letos měla býti valná hromada dříve než-li jiná léta. Než naskytla se jakási překážka a tím se stalo, že i letos valná hromada započala na den „Jména Panny Marie“ dne 13. září.

Předseda „Matice Svatohostýnské“ nejdříve biskup Dr. W i s n a r ohlásil několik dní před tím svůj příjezd a byl ochoten míti pontifikální mši sv. jakož i ku shromážděným členům 14. září několik povzbuzujících slov promluvit. Avšak nemoc upoutala ho na lůžko a v poslední chvíli byl nucen, ač nerád, odříci. Také známá a přívětivá tvář p. místopředsedy vys. dp. kanovníka D r o b ě n y, jenž právě tohoto měsíce slavil svoje sedmdesátileté narozeniny, tu chyběla. I on už po delší dobu churaví, ale doufejme, že ho Pán Bůh ještě hodně dlouho na životě zachová.

Členové přišli tentokrát v hodnějším počtu než-li jiná léta a seřadili se o půl sedmé hodině večer (13. září) u Sarkandrovky. Vyšel jim vstříc veledůstp. děkan Dr. S c h n e i d e r, horlivý a neunavný pokladník „Matice Svatohostýnské“ s duchovenstvem řádovým. V předu nesl se prapor darovaný poutníky jerusalemskými. Na to šlo se do chrámu Páně, kde zanotil veledp. Dr. S c h n e i d e r „Veni sancte.“ Pak byla uvítací řeč. V ní bylo poukázáno na význam svátku, jenž byl zaveden na poděkování Marii Panně za záchranu před Turky a jich poražení u Vídně r. 1683; za pomoci Marie Panny. I povzbuzoval řečník členy, aby nadále zůstali horlivými ctiteli Rodičky Boží a k vůli ní rádi přinesli nějakou obět, že jim to nejbl. Rodička odplatí a je bude chrániti jako naše předky chránila. Za nynější doby pak zvláště je nám třeba té pomoci. A poněvadž naši předkové dosáhli přispění i proti Turkům r. 1663 na této hoře jako dříve proti Tatarům, budme ubezpečeni, že i nám tu své podpory neodepře. Po uvítací řeči bylo požehnání, načež se zpovídalo.

Druhý den ráno byla o půl 6 hod. zpívaná mše sv. u hlavního oltáře za assistance dp. V. P e c h á č k a, far. z Oujezda, při níž přistoupili členové Matice Svatoh. ku společnému sv. přijímání. Mši sv. sloužil pokladník Matice Svatohost. dr. S c h n e i d e r. Mezi tím byla též zádušní mše u oltáře vedlejšího za 7 členy Matice. Po ní byl kondukt za tytéž v Pánu zesnulé.

O osmé hodině započala valná hromada ve dvoraně hostinské. Zahájil ji a předsedal při ní vys. důstp. p r o b o š t d r. S t o j a n.

Když byl vys. dp. probošt přečetl protokol poslední valné hromady, jenž byl úplně schválen, podával vldp. děkan a zasloužilý pokladník matiční dr. S c h n e i d e r zprávu o finančním stavu Matice.

Dle svého zvyku přednesl nejprve několik slov na povzbuzení. Poukázal na zakladatele Servitů, těchto služebníků Marie Panny, a vybízel přítomné, aby i oni takovými horlivými služebníky Matky Boží byli. Že však členové velkými ctiteli Matky Boží jsou dokazují oběti, jež přinášeli. Za letošní rok splaceno z dluhu 15,000 korun.

Příjmů bylo (v oblig)	24,512.59 K
Skutečných peněz je	28,878.00 K
Vydání i s dluhy bylo	69,597.7 K
Tedy zbytek je	45,085.11 K

A skutečný dluh obnáší ještě přes 40,000 korun.

Účty, pravil dále, revidovány nejsou, poněvadž jeden z revisorů vldp. děkan W o l f f zemřel a druhý vys. dp. kan. B i l č í k je v lázních. Avšak dodatečně možno tak učiniti.

Předseda a jednatel vys. dp. probošt Dr. S t o j a n poděkoval vřelými slovy pokladníkovi za zprávu, což bylo doprovázeno hlučným potleskem.

Zprávu jednatelskou podával vys. dp. probošt dr. S t o j a n. Uvedl jména kněží, kteří na Sv. Hostýně v uplynulém roku v duchovní správě působili. Byli to: P. P.

superiorové Rejzek a Zimmerhackel; dále PP. Malý, Dvořák, Rozkošný, Vídenský, z nichž dva během roku PP. Zimmerhackel a Rozkošný Sv. Hostýn opustili. Poděkoval i fr. Oškerovi, kostelníku na sv. Hostýně, za jeho obětavost pro M. S. H. Dotknul se též toho, jak mnohé nepřátelské listy duchovní činnost na Sv. Hostýně znesnadňují a ztrpčují.

Sv. Hostýn však je nyní úplně samostatný. Rekurs, jenž proti tomu podán, byl zamítnut. Zasluky o šťastné vyřízení mají: nejdp. kníže-arcib. Bauer, nejdp. biskup dr. Wisnar, vys. dp. kanovník dr. Ehrman a právní zástupce dr. Pištěcký, jenž za svoje práce žádných remunerací nepřijímá.

Rozhledna byla opravena. „Matice Svatoh.“ byla požádána o spojení telefonické sv. Hostýna s nádražím a o nějaký příspěvek na to. Vysázen byl jubilejní háj a postavena mohyla s nápisem F. J. I. Členů zemřelo 1306, mezi nimi i revisor účtů holešovský děkan Wolff. Hlasy Svatohostýnské, kterých letos obsahem i počtem výtisků přibýlo, starají se o povznesení sv. Hostýna. Letos zakoupen velký jubilejní zvon z darů a kostelních peněz. Konečně vyslovuje díky všem, kteří mu při jednání byli nápomocni jako dp. kaplan Špička, dp. Janda, p. Bedřich Stojan a sl. Marie Hřívová.

Mimochodem zmínil se vys. dp. probošt o jakémsi článku v „Červánkách“; načež P. Vídenský krátce naznačil ničemnost, bezhlavost a zlomyslnost útoků na sv. Hostýn v socialistických listech. Dále vyzýval, aby se pontníci dovolávali ochrany četnické proti nepřístojnostem socialistických „pontníků“, jak to už sami o sobě uveřejňují. Po těchto slovech povzbuzoval p. Navrátil z Domamyslic u Prostějova k Mariánské účtě.

Nyní povstal hospodář „Matice Svatohost.“ p. Harna a stěžoval si především na poškozování majetku Matice Svatohostýnské lámáním stromků, vytrhováním stromčeků i s kořínky, smazováním označených směrů na rozhledně, psaním jmen na zdech kaplí, vypačováním pokladen. Ohražuje se proti socialistickým novinářům a vykládá, jak u vodní kaple dva socialisty, kteří se tam neslušně chovali a lid pobuřovali, dal četníky odvésti. Vydání bylo letos větší, poněvadž se ledacos konalo, o čemž se už p. jednání zmínil. Vysazování stromků nemůže rychleji pokračovati pro nedostatek lidí a peněz. —

Zpráva právního zástupce dra Pištěckého, jež po zprávě hospodáře Matice následovala, byla krátká. Právil, že osamotnění sv. Hostýna bylo provedeno a upevněno, ježto spor odtud vzniklý dopadnul ve prospěch sv. Hostýna. (Potlesk.)

Po tomto výkladu zvolen za účetního holešovský p. děkan Jan Hickl a podány různé volné návrhy.

Víd. děkan dr. Schneider se přimlouval, aby se pracovalo ku korunování Marie Panny na Sv. Hostýně; P. Vídenský o vhodnější čas pro va'n u hromadu, aby také členové ze západní Moravy mohli se dostavit; p. Nehera z Václavovic navrhnul, aby se poslal telegram sv. Otci a J. Vel. císaři a králi; p. Chlebus dal návrh, aby přítomní projeví svou radost provoláním „sláva“, že se dr. Stojan stal kanovníkem a proboštem a p. Hanzlík z Oseku, aby směl na své útraty pořídit lavice u cesty na Sv. Hostýn. Tím skončena valná hromada a po Te Deum a požehnání v kostele rozešli se členové. Zdař Bůh!

Nakladem Ant. Pustety v Solnohradě
práva] vyšlo:

Perla panenství.

Dle rukopisu † P. Hartmana Strele O. S. Fr. přepracoval, vhodnými pobožnostmi doplnil a pod názvem »Der Edelstein der gottgeweihten Jungfräulichkeit« vydal P. Filibert Seeböck O. Fr. Min. Se svolením nakladatelovým a s ú-

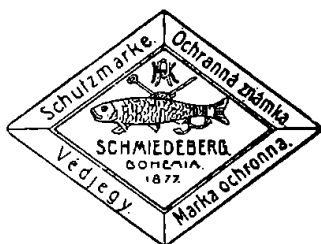
chvalou církevní přeložil Alois Štěpina, kněz církevní. Druhé vydání. Ceny: K 3, 3-30, 3-50, 3-80, 5-30, 7-20, 10. Knížky tyto 16 bisk. konsist. doporučené, mají již přes 100.000 výtisků a všady se křesťanským pannám, jak ve světě, tak v klášterech žijícím velmi zamlouvají.

Sláva na výsostech Bohu.

Modlitební knížka pro katolické křesťany dle německého vzdělání Jan Nep. Josef Holý. Ceny K 1-40, 1-75, 2-25, 3-50, 4-30, 5-20. Za příčinou bohatého obsahu doporučují se knížky tyto jako vhodný dárek pro dívky. Vkusnou úpravou se nemálo zamlouvají. V každém knihkupectví se dostane.

A. KALLA,
první rudohorská
továrna na rybí konzervy
ve Šmídeberku. Čechy.

Založeno
r. 1877.

r. 1877.
Založeno

Zákonem chráněná známka.

**Největší závody toho druhu
v říši rakousko-uherské.**

V továrnách svých zaměstnává přes 800 osob, zpracovuje v sezoně více nežli 15.000 kg čerstvých ryb denně a vyrábí veškeré druhy ryb marinovaných, rosolových a pečených.

Zvláštní rozsáhlé velkoudírny

ryb největší toho druhu v říši, - -

z nichž dodává všechny v obor tento spadající druhy uděných ryb a konserv a předčí svými oblíbenými výrobky veškeré ostatní závody konkurenční.

Prosím žádejte cenníky zdarma a franko.

Jedině pravý
jest jen
se zelenou jeptiškou jako ochrannou znám-
kou. Nejmenší zásilka 1 1/2 nebo 3/4, nebo 1 patent.
láh. na cesty K 5.— Obal zdarma. **Thierryho**
mast z růže stolisté. Nejmenší zásilka
2 kelímky za K 3-60. — Obal zdarma. Všude
uznány jako nejlepší domácí prostředky proti
žaludečním těžkostem, pálení žáhy, křečím,
kašli, zbláznění, zánětům, ranám atd. Objed-
návky nebo peněžní poukázky račte zasílati:
**A. Thierry, lékárna „U anděla stráž-
ce“ v Pregradě u Rohatce-Sauer-
brunnu.** — Sklady ve většině lékáren.

SKVOSTNÉ POKRYVKY :: ::

zlatem protkávané, 2 na postele a 1 stolní jen za 14 kor.
zasílá dobírkou a komu se nehodí vezme zpět

Josef Kostecký, Svratka 163.
Čechy.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporu-
čuje se koupě obrazů **Vítězná Panna**
Maria Svatohostýnská a Příchod sv.
Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10-90,
bez hudebního stroje K 7-40. Dodává v bedně s vy-
placeným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod
L. Fabusay v Holešově.

**Umělecky provedené obrazy dle skutečnosti neb dle fo-
tografie** v barvách olejových, akvarellových, pastelem, pérem neb tuší, se zaručením věr-
podobnosti dodá Vám **jedině umělecký ústav pro malbu - V. K. BĚLSKY - BRNO -**
Orelská ulice 6. Mimo to nabízí se ku provedení: obrazů kostelních, maleb freskových,
sgrafitových, kreseb pro časopisy a cenníky, návrhů na plakáty, uměleckých adres a diplomů
a j. v cenách mírných. Rozpočty a návrhy zdarma. **Jediný ústav toho druhu na Moravě!**

U Františka Zetka v Krásné
na Moravě

jsou na skladě: Hodinky, litanie a šestinedělní
obožnost ku cti sv. Aloisia po 16 hal., pošt.
19 hal, při zásilce nejméně 10 výtisků franko.
Pobožnost při průvodu Božího Těla, litanie
o Nejsv. Svatosti, Písně na slavnost B. T. a j.
po 12 h, poštou 15 h, při zásilce 10 výt. franko.

- - Obrazky - -

papírové (knížkové) v rozličné úpravě, pro pouť, missie,
břimování atd. Pohlednice poutních míst, obrazky v ráme-
cích z celluloidu, plechu atd. obdrží obchodníci nejlažněji
u vyrobitele, jímž jest katol. firma

J. H. Derka, Sv. Kopeček u Olomouce.

Novinka: Celluloidové rámy na pohlednice.

»Uranos« ve Fuerth, Bav.
Hirschenstrasse 41.

Domácí lékař

zkušený pro dospělé i děti
jest naše

léčební kniha

(dvakrát premiována). Cena mírná.
Toliko K 2-60. Dočte se v ní rady
i pomoci, kdo onemocněl neb se
poranil. Velká úspora Cestující se
najímají.

Velmi dobrý a laciný nákup :

bez konkurence.

Vlastní výroba všech druhů různých, škapulířů, křížů a devotionalií. Sklad nejlepších

gramofonů a fonografů, ::

desek a válců za tovární ceny u firmy

JOSEF J. ANDER

velkoobchod hračkami, galanteriím a poutnickým zbožím

V OLOMOUCI, FERDINANDSKÁ UL. 4. (blíže »Národního domu«).

Doporučujeme - -

Kolínskou eikorku !

**TKALCOVSKÝ ZÁVOD
CAMILL JURAJDA**

v Rožnově p. Radh. Morava
nabízí své dobré a trvanlivé plátina a »Rožnovské věby« v mírných cenách. Obsluha rychlá a solidní. Za jakost se ručí.

- - Plícním - -
- - chorobám - -

(tuberkulim) a j. nepodléhá jelen tak snadno; řízen jest púdelem přírody, požívá bylinu, která jej chrání. Bylinu tu možno jen lesníku poznati, což se podařilo Šimanovskému, býv. lesníku, jenž bylinu tu vyzkoumal, která v přípravě co bylinný čaj (koření) blahodárně pomáhá ku zdraví listvu. — Tisíce uznání dochází ze všech zemí! Balíček na měs. K 2-50 jediné zasílatelství firmy **F. ŠIMANOVSKÝ**, (vývalý lesník), dodavatel do největší české lékárny v Chicagu. Praha-Král. Vinohrady, Jablonského ul. čp. 1147.

Nutno psáti ulici.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici pod Hostýnem. -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyfyzují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Nejlepší kamna a sporáky o obdržíte jediné u firmy:

Bartoloměj Andy
v KROMĚŘÍŽI. Ceny mírné a za veškeré práce se ručí.

Dopíšte si

o vzorky M. Jirsové, maj. rukodilné tkalcovny - -
v Novém Hrádku

na pomezí Pruska. Král. České.

V. SEMERAK, sochařsko kamenický závod v OLOMOUCI,

odporučuje se k provedení prací hřbitovních, rodinných hrodek, pol. křížů atd., kostelních oltářů, křtitelnic, kazatelen a křížových cest z um. kamene a ear. mramoru. — Nákresey a offertý — — — zdarma. — — —

Ruční výroba a zasílatelství kanafasů, sípek, zefířů košilových a šatových, grisetů, plátina, kapesníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží úplně čerstvé, nejstálější barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojně zakázky na český výrobek. Křestanská firma Ferdinand Měšťan v Bystřem u Nov. Města n.M. (Čechy). Vzorky zdarma, záilky přes 20 K franku.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosalkové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

**Kdo dobrá semena ho-
spodářská, zeleninová,**

květinová, jakož různé rostlinstvo a ovocné stromy potřebuje, žádejte ceník od firmy

VILÉM STRAUCH, velkozávod zahradnický a semenářský, VSETÍN, Morava.

»Werichovo«
polévkové koření
»HELVETIA«

jest vydatné masové chutí a oblíbené na každém stole. Veliká úspora masa. K dostání v továrně požívatin

F. WERICH,
Brno - Židenice.

Zubní lékař

MUDr. Fr. Špaček,
Brno, Ferdinandova ul. 28.
Umělé zuby, plomby všeho druhu.

Při chorobách plic, kašli, astmě, záduše výborně se osvědčilo

»SVATOHORSKÉ THÉ«,
malý balíček K 1-50, velký K 3.—.
Tisíce poděkovaní. Žádejte výslovně »Svatohorské« a jiné odmítněte. K dostání v lékárnách. Zasílatelství F. Vítěk a spol. v Praze, Vodičkova ul. 19.

K nákupu

SUKEN

doporučujeme
solidní firmu

Ant. Tomec,
vývoz suken v Humpolci
(Čechy.)

Vzorky zdarma a franko
k nahlédnutí.

Veškeré práce tiskové

o zhotovuje rychle, o
o levně a moderně o

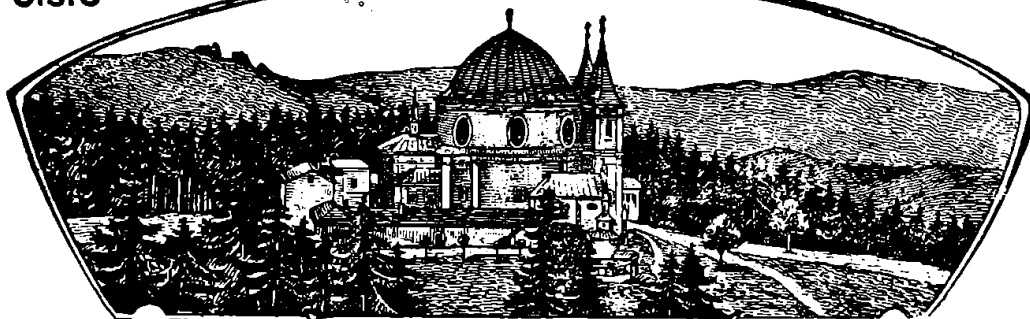
Grafický ústav
Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya
v Holešově na Moravě

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

8. číslo

IV. ročník

OBSAH: Vys. důstp. Msgre Josef Droběna, děkan v Kroměříži a místopředseda Matice Svato-hostýnské. (S podobiznou). — Matce Boží na podzim. (Báseň). — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Dějiny Sv. Hostýna. — Uzdravena (Dokončení) — Z květeny Sv. Hostýnské. — O bývalé metropoli sv. bratří Soluňských. — Na šikmé ploše. (Pokrač.) — Útěcha v kříži. (Báseň). — Vrchní Hospodář. — Medaillon se Sv. Hostýna. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Z církve a světa —

Z církve a ze světa.

Čechy. Na sněmu českém konali Němci obstrukci, při čemž jednou zpívali i píseň: Wacht am Rhein. — Jubilejní výstava čítala na 2,400.000 návštěvníků. — V Praze na Král. Vinohradech je »Útulek sv. Josefa« pro opuštěné dívky. Působí velice blahodárně, ale ovšem potřebuje k tomu též podpory obecnosti.

Morava. Jubilejní pouti moravské do Říma účastnilo se 317 poutníků. Doprovázeli je ndp. biskup brněnský hrabě Huyn a ndp. světící biskup olomoucký dr. Wiesnar. Dne 10. října dorazili do Říma. V neděli dne 11. října měl J. M. světící p. biskup dr. Wisnar v basilice sv. Petra k nim kázání a 12. října dop. byli přijati sv. Otcem v audienci. Klub katol. poslanců mor. poslal při této příležitosti sv. Otcu holdovací telegram, jenž zněl: Dvacet čtyři mor. poslanci katoličtí pro zasedání sněmu markrabství moravského pouti ku pražům apoštolským účastnit se nemohouce aspoň duchem i srdcem přítomni jsou slavné audienci Moravanů a projevují Vaší Svatosti, z milosti Boží jubileum slavící, hold synovské oddanosti a osvědčují neochvějnou věrnost vůči sv. Cyrilla a Metoděje i sv. Stolici. — Čechové vídeňští byli stíženi velkou ztrátou úmrtím svého starostlivého otce, rodem Moravana, J. M. nejdp. preláta dr. Horného. Zemřel při mši sv. po sv. přijímání dne 13. října byv raněn mrtvicí. Přispěchavší kněz mohl mu ještě udělit poslední pomazání. Prelát dr. Ant. Horný narodil se 29. dubna 1824 ve Strážnici, kde též vykonal gymnasiální studia u Piaristů. Bohosloví studoval ve Vídni, kde byl také vysvěcen r. 1847 a r. 1850 prohlášen za doktora bohosloví. Hned na to jmenován byl professorem církevních dějin na bohoslo-

vecké fakultě v Olomouci a r. 1853 zvolen byl rektorem tehdejší ještě olomoucké university. R. 1857 byl povolán jako professor církevních dějin na universitu vídeňskou. Po desíti letech stal se ve Vídni metropolitním kanovníkem u sv. Štěpána, později prelátem a r. 1900 kapitolním děkanem. V Pánu zesnulý byl spolutvůrcem Jednoty sv. Metoděje pro služby Boží ve Vídni, jež vši silou jak vlivem tak hmotně podporoval. Jeho součinností a zásluhou konají se české služby Boží pravidelně v několika okresech vídeňských, jemu je co děkovati, že je ve Vídni český klášter a český řád. Také škola »Komenského« a útulny pro české učně a služby měly v něm svého příznivce. Při tom nezapoměl na Strážnici, kde svůj rodný domek daroval Milosrdným Sestrám sv. Vincence ku zřízení české opatrovny a pro školu ručních prací pro dívky. Mrtvola zesnulého lidumila, vlastence a vzorného, horlivého kněze byla 14. října ve Vídni vykropena, na to převezena do Strážnice a za velkého účastenství kněží a lidstva pochována. O. v p.

Kraňsko. V Lublani vypukly protiněmecké demonstrace, při čemž přivolané vojsko použilo zbraní a několik osob těžce poranilo a zastřelilo.

Rakousko-Uhersko. Bosna a Hercegovina byla prohlášením mocnů přivtělena k naší říši. Mají míti svůj sněm. Ale poměr k oběma polovicím ještě přesně není určen. Stane se tak asi později. Zžroveň vyklidilo naše vojsko Novi Pazar, jenž byl doposud obsazen a dělil Srbskood Černé Hory.

Bulharsko. Bulharsko prohlásilo se za samostatné království, docela neodvislé od Turecka.

Turecko. Turecko zavedlo ústavu. Vlády uchopili se Mladoturci. Než přes to rozpadává se kus po kuse. Dle příkladu Bulharska a Bosny a Hercegoviny odpadla Kréta a přidala se k Řecku. A snad přijdou ještě překvapení jiná.

Rusko. Tato veleříše slovanská byla letos navštívena cholerou. V Petrohradě samém umíralo denně 150 lidí. Všech doposud cholerou zemřelých lidí počítá se na 10.000.

Francie. Doposud nejvíce pro cizozemské missie konala Francie. Tak od Balkánu až do Persie bylo její působíště. Ze 43 missijních okresů v Číně náleželo 20 missionářům francouzským. v Korei a Japonsku ze 6 pět, v Zadní Indii ze 17 třináct, ve Přední Indii z 29 dvanáct. Ze 60 missijních okresů afrických oběsílali Francouzi asi 30 a v Oceanii z 18 devět. Ač missionáři nebyli úplně všichni Francouzi, byla přece velká většina Francouzů. Nyní po pronásledování církve ve Francii činnost tato samo sebou ochabne.

Svaté pole Matice Svatohostýnské. (Pokračování). Icelová Marie, majitelka domu z

Hranic. Jemelková Aloisie z Hranic. Ječmínková Marianna z Hranic. Janíková Ludvíka z Rnclavic. Janečka Florián ze Žop. Karel a Anna Iobstovi z Velké. Chalupa František z Týnce. Chytil František z Brna. Charbutová Jenovefa z Pferova. Chytil Josef z Radkovic. Josef a Anna Chaloupkovi z Dačic. Chobot Jan a dva synové z Hefmanic. Chlachulová Františka ze St. Města. Chvíla Matěj z Drslavic. Chorá Antonie z Roketnice u Pferova. Chmelařová Františka z Holešova.

Redakci zasláno:

Exercicie čili duchovní cvičení dle sv. Ignáce z Loyoly a dle Manresy P. A. Schmida. Zčestil Dr. Ant. Ondroušek, katech. v Bilíně. Praha 1907. Doporučujeme.

Listárna redakce.

F. K. ve Str. Kniha »Bohuslav Balbín T. J.« od P. Ant. Rejzka T. J. vyšla v Praze nákladem dědictví sv. Prokopa. Cena 7 kor. 50 hal. Obrátiti se jest na feditele k. a. semináře.

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní, výtečné la jakosti a lahodná stí nemoc. a žaludeč. nemoc. trpíc.

k doporučení červené po 38, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46, 50, 80 hal. za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jedině svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem, Rjeka (Fiume), Přímož. Důkaz velké množství poděk. dopisů. Oceaniky zdarma a franko.

Za příčinou zmenšení výroby bude se

500 tuctů

ubrusů z jednoho kusu 150/200 cm.

velikých, ovroubených 1 kvality za K 14-30 po 6 kus. zasílají. — Doporučují se do hostinců a láz. míst.

Zdařilé novinky

flanel, barchet, zephir, oxfor, damastu, stolní a ložní prádlo atd. vše solid. jakosti. Vzorky franko.

Výbavy pro nevěsty

po hotové za 500 až 15.000 kor. Tkalcovna na lněné a bavlněné zboží BRATŘI KREJCARŮ v Dobrušce č. 910 n. Čechy. Pokus učiniti záhodno.

Elektro-terapeutické léčení

doporučuje se ve Vídni I. Neuer Markt 14/a.

Zařízení je docela moderní, výsledky znamešité. Léčba tato koná dobré služby zvláště při nervositě, rheumatismu (hostci), bolestech v zádech a hlavě, žaludečních a střečních potížích, srdeční slabosti, ochrnutích a různých jiných nemocích. Na požádání pošle se kniha o 62 stranách s obrazy zdarma a franko: Pojednání o moderní elektroterapii.

8. číslo.

1. listopadu 1908.

Vys. dp. Msgre Josef Droběna,

kanovník v Kroměříži,
místopředseda »Matice Svatohostýnské.«

Letos v srpnu slavil sedmdesátileté narozeniny horlivý a zasloužilý místopředseda »Matice Svatohostýnské« vys. dp. kanovník Msgre Josef Droběna. Vys. důstojný p. jubilár uzřel poprvé světlo světa 28. srpna 1838 v Těšnovicích u Kroměříže, tedy na Hané. Vykonav gymnasiální studia ke všeobecné spokojenosti v Kroměříži, rozhodnul se, povoluje touze svého ducha, že bude své síly věnovati službám Božím na vinici Páně. Za tím účelem vstoupil na fakultu bohosloveckou v Olomouci, kde po čtyřech letech byl na svátek nejsv. Trojice r. 1865 vysvěcen na kněžství. Jako kněz jevil vždy tichou, ale usilovnou a neúmrtnou činnost pro čest a slávu Boží. Započal však svou působnost apoštolskou jako kaplan v Dešti u Uh. Hradiště, kde pobyl tři léta. Na to se dostal za kaplana do Klimkovic ve Slezsku, kde ztrávil šest let. Jaké obliby požíval a jak svědomitě úřad svůj zastával, vidno z toho, že ho v Klimkovicích udělali čestným občanem. Mezi tím uprázdnilo se po dru. Pánkovi místo ekonoma v olomouckém alumnátě. I obrátili představení své zraky na jubilára a svěřili mu je. Dvě 3/4 léta na to r. 1876 dostalo se mu postavení

ještě vlivnějšího v alumnátě — stal se spirituálem bohoslovců. Tento velmi důležitý úřad konal s velikou svědomitostí po 12 let. Těšil se pak u svých chovanců neobyčejné lásce a důvěře. A tito ještě doposud rádi naň vzpomínají, chovají ho v úctě a vážnosti, a mluví o něm s pravým nadšením. V červenci r. 1888 byl pro své zásluhy jmenován kanovníkem v Kroměříži. Jako kanovník neustál v práci, nýbrž počal se zase různým způsobem bez velikého hluku uplatňovati. Nemluví právě o jeho duchovní činnosti ve zpovědnici, nýbrž jsou to jiné věci, jimiž se tento tichý genius ještě vyznačil. Vys. důst. p. kanovník stal se ředitelem kněžského spolku »Adoratorů« a spoluredaktorem jich listu SS. Eucharistia, jenž už třináctý rok drží kolem sebe horlivé ctitele nejsvět. Svátosti. Byv mimo to ustanoven představeným kláštera ctih. Panen Voršilek ve Přestavkách u Přerova, staral se všemožně o to, aby jich školy německé — Voršilky přišly do Přestavk z Němec — byly proměněny v české. Což se mu letos konečně podařilo. Posléze byl zvolen jako kanovník za místopředsedu »Matice Svatohostýnské«, kterýžto úřad ochotně a věrně až doposud zastává. —

Že jeho práce dochází též uznání, možno souditi z vyznamenání, jichž se mu dostalo. Jestli papežským komořím, assesorem konsistoře a radou Jeho knížecí arcibiskupské Milosti. My pak přejeme z celého srdce jubiláři, aby ho Pán Bůh ještě hodně dlouho při zdraví ku blahu církve sv. a dobré věci zachoval. Mnogaja ljeta.

Stan. S. P:

Matce Boží na podzim.

Ochtěli bychom k Tobě jíti
a Ti donést kvítka něžná,
ve věnec je krásný svítí
a Ti dát, žes nebes kněžna.

Povadlo však všechno kvítí,
v zahradách, na lukách, skále;
není nikde, nikde zřítí
květiněk hlavičky malé.

Věnec spletem' jiný, Máti,
spletem' jej ze samých ctností,
a ten chceme Tobě dáti: —
Slet k nám s nebes vysokosti.

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

VIII.

Nebývej jako lev v domě svém, volá nám Duch sv. (Sirach 4 35),
t. j. v zahradě srdce tvého neběhej zuřivý lev.

Jakkoliv bývá milé prodlévati v zahradě vzdušné, procházeti se v zahradě vonné; jakkoliv člověk všecek okřívá v ní na těle i na duchu a obveseluje se, baví se: než náhle zbledne a všecek poděšen ohlíží se, kde je nejbližší východ, aby se ze zahrady vytratil. Co se stalo? Zvěfinec jest v zahradě a právě lev zuřivý vyběhl z klece neb lítý tygr jest venku. Možná že v trávě zahlédl plížit se hadisko jako rámě silné, nebo z rybníka vyšplhal se štír; snad jedovatý

strom na blízku byl zpozorován, s něhož kdo požívá neb ve stínu jeho se baví. otravou hyne. Proto bonem ven, bez všeho otálení, a dobře tak každý jedná,

Nuže, podobně bývá se zahradou srdce lidského. Jestli se v něm prohání hltavý vlk nebo lítý tygr neb hyena neb zuřivý lev neb jedovatá zmije, pak ovšem nemůže se v zahradě takové procházeti Hospodin.

V ráji ovšem byla všechna zvířata člověku podrobena, nebál se žádného, za to všechna se bála jeho: proto mohl bezpečně prodlévati v zahradě rajske bez starosti. Než objevil se tu svůdný had a zradou vyhnal z ráje. Záchrana útekem to arci nebyla, nýbrž spíše zasloužený trest vyhnanství na poušť, kde se proháněla divoká zvířata hroící člověku zhubou.

Takovým hadem hroícím smrti, lvem nebo tygrem, bývá těžký hřích. O jak nebezpečný jest proto už prvý těžký hřích, a což je-li už kolikátý!

Tak, slyším z daleka mluviti za naší doby, může ještě někdo věřiti ve smrt nesmrtelné duše? To už dávno překonané stanovisko. Buď je nesmrtelná a pak ji nikdo nezabije, buď není nesmrtelná a pak po smrti nic není; to už v devatenáctém století dokázali: proto marné strachy na lachy. — Jenom pomalu!

Hřích těžký slove smrtelný, že připravuje duši o milost, která je život věčný, následkem urážky Boha živého.

Namítají arci, že Bůh ve své neskončené velebnosti jest nedostizitelný, oproti člověku nedotknutelný. Kdo se může přiblížiti k němu nebo se ho dotknouti? Proto ani hříšník nemůže se přiblížiti k Bohu, tím méně jej pokáleti, uraziti. O jaký to pojem o Svrchovanosti Boží!

Na to odpovídám čili dávám na uvážení toto: Předně jest-li Svrchovaný, živý Bůh náš nedostizitelný, nedotknutelný jest, ať zatínám pěst svou potaji proti němu ať veřejně pěstí mu hrozím: tož nedostizitelný jest rovněž, když ruce své k Velebnosti božské spínám. Jestli nedotknutelný Bůh náš zápachu nemravnosti, pak jest rovněž nepřístupný oproti lili čistoty a bezúhonně mravní. Z toho by ovšem vysvítalo, že cnost u Boha je bezcenná, nic mu na ní nezáleží. Nuže nechme tudíž všelikého záporu, hovějme spíše všem vášněm, pustme uzdy náklonosti, počínajme sobě divoceji nežli pohané; vždyť je všechno jedno. Toho tvrditi si asi přece kdo zdravý rozum má neodváží.

Než zdaž Bůh v skutku bývá hříchem uražen? Na to lze dáti odpověď kladnou i zápornou. Bývá Bůh uražen hříšníkem a nebývá uražen. Ovšem Bůh nemůže býti uražen tak, aby snad nějak utrpěl na své cti a slávě, skrácen byl na svém bohatství, na svém štěstí a vyrušen v blaženosti své, která neskončena jest. Bůh je neproměnitelný; následek toho pak jest, že jej nelze na příklad dnes horlivostí v životě ctnostném učiniti šťastnějším, v jeho cti a chvále větším, aniž zírati nevěrností, nedůsledností, hřichy uraziti a proto mu odejmouti urážkou na jeho blaženosti, ve cti a slávě mu uškoditi. Tak bývá u člověka, je-li pochválen aneb je-li potupen, nikoliv pak u Boha, jemuž ani nepřidáme ani neujmeme. A přece bývá Bůh uražen hřichy našimi. Kdo je misrem v hudbě neb vyniká sluchem hudebním, bývá uražen, t. j. nemůže dotknut, hraje-li mu kdo nesprávně, t. j. bývá uražen každým zlovukem, kdežto kdo sluchu nemá ani snad toho nepozoruje.

Čteme-li v novinách o nějakém neštěstí, které ubohé lidi potkalo, byť i daleko od nás, oťese to námi, cítíme soustrast. — Patrná nepravda poraní duši pravdy milovnou, i když se jí to nijak netýče. Podobně lze říci o nespravedlnosti, ukrutnosti, která se páše na bližním: my všichni pocítujeme nelásky, křivdy, tvrdosti lidské, jedním slovem hřichu, který se páše na bližním. Nuže, živý Bůh náš, byť i všeliké neštěstí ze hřichu bylo z naší strany a Bohu nic odejmuto nebylo, přece bývá uražen; neboť Bůh jest pravda neskončená — co

tudíž oproti tolikेरé nepravostil — Bůh jest svrchovaně spravedlivý — co tudíž oproti tolikेरé nepoctivostil — Bůh je svrchovaná dobrota — co tudíž oproti nelásce kolikrát až do nebe volající! — »Nemylte se: Bůh nebývá posmíván.« (Gal. 6. 7.)

Ale, což je hřích opravdu tak hroznou věcí, že jej porovnáváme zuřivým lvem, ukrutným tygrem, jedovatou zmií v srdci lidském?

Arci v uzavřené zahradě, v srdci nejsvětější Marie Panny, nebylo ani zuřivých lvů, ani ukrutných tygrů, ani jedovatých zmií. Než jak málo daleko od ní byli hltaví vlci, zuřiví lvové, ukrutní tygři, jedovaté zmiie! Hned za ohradou je vidíme. Ejhle, čím byli suroví Betlémští, kteří na ní jako tygři zuby cenili? Čím byl ukrutný Herodes, který ve své ukrutnosti překonal samé lvy? Zdaž nebyli pohanští Egypťané jako vlci hltaví? A konečně farizeové a pronárod židovský, zdaž nebyli jako jedovaté zmiie, ježto úsilím pracovali, jak by ji Ježíše zahubili? Proti nim, všem totiž nepřátelům jeho, bylo ji chrániti milého Ježíše. O jak ochotna byla i život svůj nasaditi, aby jej zachránila!

A ještě nám doložiti jest, jak bývají v srdcích lidských ukrutní lvové, zuřiví tygři, upírové, zmiie jedovaté, které se sápaí na blížního, až jej roztrhají a nenechají z něho ani stopy! Praví Kristus Pán: Co jste učinili jednomu z nejmenších, mně jste učinili,

Jako zmiie jedovatým uštknutím svým vraždí blížního svého bez ohledu naň a jeho rodinu. S upíry ssají krev na živém těle až nezude ani krůpěje! A to že jsou ještě lidé — ovládní pomstou, hněvem, nenávistí, nepřátelstvím, krutostí a sobeckostí, jaká nezná mezí! Vypravuje historie na př. o Vysokých Čachtic paní urozené, Alžbětě Báthori, helvetce, manželce uherského hraběte Nadasdiho, která páchala hrozné ukrutnosti tím, že svými pacholkami a děvkami dávala vražditi dívky ze svých rozsáhlých statků v župě nitranské, v jejichž krvi se pak koupala, aby prý si zachovala mladistvou svěžest, až ji Palatin Jiří Thursa přistihl při činu, dal pacholky a děvky její popravit (r. 1610) a ji odsoudil k doživotnímu vězení na zámku jejím v Čachticích (Cseji), kde zemřela r. 1614. Z akt procesu jejího vyplývá, že dala 650 dívek zavraždit. A to vše že by nic neznamenal?

Než zde neběží o tak křiklavé ukrutnosti, vy chcete věděti; zdali hřích smrtelný čili těžký vůbec jest tak hrozný, že jest v srdci lidském jako lev zuřivý neb ukrutný tygr neb jedovatá zmiie. Jak vás o tom usvědčím? Otevřete knihu písem sv. a nahlédněte jen poněkud. Tam se dočtete, jak Duch sv. mluví o hřichu těžkém na př. skrze proroka Ezechiele (18. 24.): »Pak-li by se odvrátil spravedlivý od spravedlnosti své a činil by nepravost, zdali živ bude?« Nikoliv, neostane na živě. »Na žádné spravedlnosti jeho, kteréž byl činil, nebude pamatováno: pro přestoupení, jehož se dopouštěl a pro hřích svůj, kterýž páchal, pro ty umře.« Tato jediná vyhrůžka by postačiti měla, aby srdce lidské obměklo a se podalo. »Oheň až do zahynutí zžírající«, praví Job (31. 12.) a »všecky plody vykořeňující« jest hřích těžký, tak že vykořeňeny jsou veškeré vlité ctnosti, duše pak jest nezpůsobilá, tak že žádného více ovoce bohumilého přinést nemůže. »Kořen jejich vysechl«, dí Bůh skrze Ozéáš proroka (9. 16.), »kořen jejich vysechl; proto žádného neučiní ovoce.« Této spousty zaznamenal Duch sv., když nešťastnou duši hříšnou porovnal buď vinici divokými vepři spustošenou, jak David stená v Žalmu 79. 14. »Rozryl ji vepř z lesa a zvěř pouště spásla ji«, buď domu nočními lupiči vydrancovanému dle proroka Jeremiáše 49., buď městu útokem nepřátelských vojsk popleněnému. »Bydlil v městech spustlých a v domech opuštěných, kteříž v rum obráceni jsou.« (Job. 15. 28.)

Co praví Duch sv. u Širacha (25. 22.): »Není horší hlavy nad hlavu hada a není hněvu nad hněv ženy. Více líbiti se bude bydliť se lvem a s drakem, nežli bydliť se ženou zlou. Zlost ženy zamračuje obličej její jako medvěd. Uprostřed příbuzných zaúpěl muž její. Malát jest všeliká zlost proti zlosti ženské, los hříšníků připadl na ni. Jako vstupování písečné pro nohy starého, tak jest žena štěbetná muži pokojnému.« Ostatek si přečtete, kdo máte doma písmo sv. A v hlavě 26.: Trojí věci bojí se srdce mé a čtvrté tvář má strachuje se.« A co je to čtvrté? Žena žárlivá.

Při ženě žárlivé jest bič jazyka se všemi se sdělující. Jako jho volů, kteréž se viklá, tak i žena zlá: a kdož ji má, jest jako ten, kdož uchopí štíra. Žena ožralkyně veliký hněv: a pohanění a mrzkost její nebude přikryta.

A co dí sám Kristus Pán o hrdosti a pyše mužů fariseů u sv. Mat. 23. 13—26. Kolikeré běda vám zákonníci a fariseové, že zavíráte království nebeské před lidmi; nebo sami tam nevcházíte aniž těm, jenž by vjíti chtěli, vcházeti dopouštíte Jste na svědectví sami sobě, že jste synové těch, kteříž proroky zabíjeli . . . Hadové, plémě ještěřčí: kterak utečete před soudem pekelného ohně. A v hlavě 12. u sv. Matouše jsou slova Spasitele našeho verš. 32: »Kdož by mluvil proti Duchu svatému, nebude mu odpuštěno ani v tomto věku ani v budoucím. Buď tedy čiňte strom dobrý a ovoce jeho dobré aneb čiňte strom zlý a ovoce zlé; avšak ne obojetně, jsouce jako zlý strom a ukazující na oko ovoce dobré. Pokolení ještěřčí, lidé lstiví, kterak můžete dobré věci mluvit jsouce zlí; nebo z hojnosti srdce mluví ústa«.

A to vše nic neznamená? Vím-li, že kde běhá lev, tygr, neb že kde jedovatý had, zmije je v trávě, zajisté tam nepůjdu: a na místa kde se hříchem těžkým neobejdu; do společnosti, která byť i vybranou se býti zdála, v pravdě však jest jáma lvova; mám odvahy a nebojím se tam vstoupiti?

Co tedy činiti jest? »Počátek moudrosti, praví Duch sv. (Sir. 1. 16) jest bázeň Boží« a to jest bázeň hříchů. Chránti se tudíž hříchů smrtelného jako uštknutí jedovatého hada jest opatrnost. Než kdo sobě vědom, že v zahradě srdce jeho v skutku takový lev hrozný, neb tygr ukrutný neb jedovatá zmije jest, co má činiti, aby se jich zbavil: jinak běda jemu. Zdaž možná tu jest pomoc? U lidí ve světě pomoci není, leda že vás potěší tím, abyste sobě nevěřili: tím však ani hada ani tygra ani zmije neubijete ani je ze zahrady srdce svého nevyženete. Za to vás potěší církev sv., která vám nabízí pomoci, byste se tak nebezpečných hostů zbavili.

Pravou zkroušeností a lítostí nadpřirozenou a všeobecnou nad svými hříchů spáchanými, t. j. ošklivostí nad hříchů, které jsme zpytováním svědomí poznali, ošklivostí totiž nade všemi hříchů, jimiž jsme Boha svého urazili a to právě z té příčiny, že jsme Boha svého, jehož jako svrchované dobro a největšího dobrodince, Otce našeho nebeského, milovati máme, urazili a rozhněvali, opravdovou žalostí nad tím, že jsme lásku Boží ba Boha samého ztratili, dosahujeme odpuštění hříchů, milost Boží, vyháníme ze zahrady srdce našeho ukrutné nepřátele duše naší, tak že života opět nabýváme, volně dýcháme, ubezpečeni jsouce milostí a lásky Boží. Kdo takovouto ošklivostí nad hříchů svými má, tomu jest trůnem milosti zpovědnice a svátost pokání zdrojem života věčného; proto bez meškání hledá kajícník příležitosti, by se ze svých hříchů vyznati mohl.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše P. Fr. Vídenský T. J.

(Pokračování.)

37. Sochy sv. věrověstců Cyrilla a Methoděje před kostelem. — Vystavena kaplanka.

Jak známo, vstúpili nám úctu marianskou zároveň s vírou katolickou sv. Cyrill a Method. A snad jsou tito světci také původci poutnického místa marianského na Sv. Hostýně. Tyto myšlenky chtěl nějakým vhodným způsobem vyjádřit a jim za to obzvláště před blížící se tisíciletou ročnící jejich příchodu svou vděčnost na jevo dát čtenářský spolek v Bystřici p. Host. I myslel, že to nejlépe provede, postaví-li dvě mohutné sochy sv. věrověstců před kostelem Svatohost. Zde měli, stojíce před místem, na němž kdysi úctu Marie Panny zavedli, přicházející poutníky takofka vítati, je na svou nauku upamatovati a je k další účtě marianské pobádati. Dal tedy dotčený spolek ony sochy zhotoviti na svůj náklad v Kroměříži u známého sochaře A. Becka. Když byly zhotoveny, s velikou slávou byly dopraveny na posvátnou horu. A tu zase vyznamenali se Hulínští a Slavkovští občané. Vzavše svoje potahy, zavezli těžké sochy zadarmo z lásky ku věrověstcům a Marii Panně Svatohost. na sv. chlumu. Slavné posvěcení, jež se potom konalo, učinil za assistance a přítomnosti četného kněžstva a lidu r. 1864 holešovský děkan baron Horecký. Sochy stojí tu doposud s nápisem věnovacím a letopočtem a jsou ozdobou Sv. Hostýna a pomníkem lásky Bystřičanů ku Sv. Hostýnu.

Toto však bylo poslední dílo, na němž bral účast spoluvztkřísitel Svatohost. chrámu stáříčský bystřický farář Bernard Reger. Neboť za 5 let na to 16. dubna 1869 zemřel jsa u veliké účtě a lásce u lidu a byv vyznamenán 28. března 1862 zlatým křížem s korunou. Ovšem ještě krásnější koruny vyprosila mu vděčná Máti, již obnovil sídlo na Sv. Hostýně. Nástupcem Regrovým stal se Jan Šubrt. Za něho bylo vyjednáváno ve příčině duchovní správy pro poutníky na Sv. Hostýně a usneseno nejprve, aby nějaký kněz na odpočinku v Bystřici mival ranné služby Boží a bystřický farář anebo kaplan v letní neděle a svátky konal hlavní služby Boží na Sv. Hostýně. Avšak ukázalo se to nemožným. Přidán tudíž faráři pro letní dobu ještě jeden kaplan, aby buďto jeden nebo druhý na Sv. Hostýn pro duchovní potřeby poutníků vycházel.

V těchto letech byl kostel, ježto na tak vysoké hoře všemi pohromami povětrí velice trpí, z nova olíčen a cesta, jak farář Šubrt u konsistoře sám dozrává, vedoucí doposud přes Lázně vzhůru upravena a lavěčkami, jež prý se horlivým Hanákům nehrubě líbily, opatřena. Vystaven také na zbořeníšti bývalého farského domu malý hostinec, jenž alespoň něco přibylým poutníkům poskytoval. — Aby pak kněz alespoň nějaké přístřeší měl nahoře a případně nahoře mohl zůstat pro větší pohodlí poutníků, vystavěl p. František Koutný po smrti faráře Šubrt jako administrator z kostelních peněz tak zvanou »kaplanku«. Byla to budova na západních zříceninách jižního ambitu pozůstávající ze dvou pokojů pro kněze a jednoho pro kostelníka. Stojí tam doposud. Mimo to upravil vedle útulné podsíňky pro poutníky vzkřísiv tak staré útulny poutnické ze zřícenin. Bylo mu sice při podniku tom různé překonati překážky, avšak z lásky k Marii Panně, všechno rád podstoupil.

38. Kardinál Fürstenberg po druhé na Sv. Hostýně r. 1878. — Tužby po stálém duchovenstvu při chrámě Svatohostýnském.

Kardinál Fürstenberg, zvláštní ctitel Matky Boží Svatohostýnské zavítal 19. května, 1878 po druhé na Sv. Hostýn. Zde po slavné pontifikální mši sv. udělil asi 30.000 poutníkům od kostela apoštolské požehnání.

Dříve však, nežli na Sv. Hostýn přišel, předeslal 28. února 1878 pro Sv. Hostýn vzácný dar. Dovolil, aby každý den bez výjimky směla se obětovati mše sv. řka, že není proň nic tak rozkošného a pro spásu duší mu svěšených nic tak prospěšného, jako povznesení úcty divotvorné Matky Páně na Sv. Hostýně — a proto prý chce touto milostí kostel Svatohostýnský ozdobiti na věčné časy.

Ale kde jsou kněží, strážcové a služebníci velebné svatyně, kteří by jako za doby Rotalovy Pána Boha obětí novozákonnou denně uctívali a poutníkům chléb spásy, milosti a pravdy rozdávali? Poutníci přicházivali zdaleka, a ač byla často neděle a svátek, nenalézali na Sv. Hostýně kněze, jenž by nejdražší obět přinesl a jim svátostmi posloužil. Vykönavše tedy obtížnou pouť vraceli se neupokojeni domů. Z té příčiny, čím dále tím hlasitěji a mocněji, ozývaly se stesky a tužby po stálé duchovní správě na Sv. Hostýně. (Pokrač.)

Uzdravena.

Skutečný příběh. — Napsal J. Drbohlav.

II.

Celá věc mne velmi zajímala. I umínil jsem si, že co nejdříve zavítám do P, bych se o celé události přesvědčil.

A skutečně se mi příležitost brzy naskytla. Jel jsem totiž do arcibiskupské residence a použil jsem té příležitosti a navštívil pod lichou záminkou klášter Školních Sester. Představená mne mile přijala v hovorně.

Za proudu řeči obrátil jsem zřetel na sv. Hostýn a zázraky, jež se tam mnohdy udály, ale zůstávají většinou mezi lidem skryty. Tu pak představená přišla ihned na onu věc, pro niž jsem vlastně jejich klášter navštívil. Vyprávěla následovně: „Bylo to právě z jara, když náhle onemocněla sestra C Z počátku zdálo se, že nemoc není tak zlá, ale brzy se ukázalo, že může míti ty nejhorší následky, ne-li smrt.

Tři lékaři navštěvovali nemocnou, ale všichni uznali, že všechno úsilí, léky přispěti k ulevení, jest marno.

Tu rozhodli se lékaři buď pro těžkou operaci, neb ponechati nemoc vlastnímu vývoji, kterýž by měl za následek dlouhé strádání a bolestné chřadnutí až do smrti.

Než-li jsme se pro některou z těchto nabídek rozhodly, obrátily jsme se se vši důvěrou k Panně Marii Svatohostýnské.

Započaly jsme devítidenní pobožnost k Panně Marii Svatohostýnské a po všech těch devět dní dala jsem sloužiti k její cti 9 mší svatých se slibem, bude-li naše sestřička uzdravena, že darujeme na sv. Hostýn mešní roucho. A hle! Ku největšímu úžasu všech tří lékařů nemoc úplně odstoupila. Sestra vyvázla bez operace z tak těžké nemoci a nyní může opět milou mládež vyučovati a vychovávat.

Ovšem, že jsem splnila též brzy svůj slib učiněný Matičce Svatohostýnské. V den narození Panny Marie jsme odeslaly slíbené mešní roucho na sv. Hostýn. V zadní část roucha za podšívku vložily jsme lístek papíru, s popisem nemoci a věnování.

Od té doby — tak skončila představená své vypravování — jsem doporučila celý náš ústav pod mocnou ochranu Královny drahé naší Moravěnký.

Byl jsem vypravováním dojat.

Poděkoval jsem představené za lásku a ochotu, se kterou mi dopodrobna sdělila celou událost, která mne tak velmi zajímala.

Ovšem, že jsem se nepřiznal ku svému činu v sakristii na sv. Hostýně spáchanému. Umínil jsem si, sděliti svým farníkům s kazatelny toto zázračné uzdravení, by

vždy s větší důvěrou se ve svých potřebách utíkali k Té, která slove „Uzdravení nemocných“.

„Zdráva's vítězná Ochrano Moravy,
zůstaň matkou lidu svému!“

Z květeny Svatohostýnské.

Píše Frant. Gogela.

Pokračování.

S. severní (*G. boreale* L.) má čtyřhrannou lodyhu přímou, až přes půl m. vysokou, někdy už od spodu rozvětvenou, listy po 4, kopinaté, trochu tupé a květy v konečných hojnokvětých latách bílé, hluboce čtyřdílné; roste na lukách s vlhkou spodinou, často ve skupinách a jest dobrou luční rostlinou; kořen obsahuje krásné červené barvivo.

Jitrocel větší (*Plantago major* L.) z řádu jitrocelovitých, podobá se jitroceli prostřednímu, bývá větší, třeba velikostí velice se mění, má širší list a delší klas; místy se mu říká »volí ucho«; tato rostlina sleduje Evropany po celém světě usazující se u jejich přibytků a rolí. a proto ji američtí Indiané zovou »šlepeje bílých lidí«, listy její jsou zasládlé chuti a rozlučené přikládají se na rány, rostliny užívá se také od běhavky, neduhů plicních a krvotoků a semenem živí se kanárci.

Z pyskatých kvetou v červnu:

Pamětník (*Calamintha acinos* Cl.) jest rostlinka asi na půl vysoká, obyčejně málo větvitá s listy stopkatými, vstřícnými a zašpičatělými, v jichž úžlabí sedí pyskaté bledě fialové květy, roste na suchých, planých místech, jest příjemné, než slabší vůně jako na př. mateří douška.

Stoříšek (*Clinopodium vulgare* L.) má přes půl l. m. vysokou čtyřhrannou a huňatou lodyhu, listy po dvou vstřícné, obvejčité, přitupé a na spodu zaokrouhlené, květy pyskaté, nachové ve mnohokvětých vrcholcích, velikosti asi jetele lučního, roste v lesích listnatých, na pokrajích lesů a křovisk, stráních; včely z něho sbírají a z listu dá se vařiti thé.

Šalvěj přeslenatá (*S. verticillata* L.) žene několik čtyřhranných až přes půl m. vysokých lodyh, má listy vstřícné, k vrchu se umenšující, srdčité trojhranné a nestejně vroubkované, oddělené přesleny obsahují asi 30 květů modrolilákových; roste na mezích a suchých stráních, na hostýnských »pasekách«.

Š. lepkavá (*S. glutinosa* L.) jest statná, až přes m. vysoká rostlina s lodyhou přímou, žlaznatě huňatá a proto lepková, listy na dlouhých řapících po dvou vstřícné, na spodu srdčité šípovitě skrojené a hrubě vroubkované, květy v přeslenech po 2—6 značně veliké, pyskaté, bledě žluté; rostlina silně zapáchá a lid zve ji »medruňa«, jest význačným druhem našich Karpat a Beskyd, rostouc hojně po vlhkých lesích a v pobřežných horských houštinách.

Konopice polní (*Galeopsis tetrahit* L.) vzezřením a zápachem hluchavkám podobná rostlina, má však užší list, hrubě pilovaný, jako konopě, květy jsou růžové nebo bílé; semena obsahují mnoho oleje a mohou pťactvu býti potravou; roste hojně na půdách rolních, zvláště písčitých, na rumištích a p.

Bukvice lékařská (*Betonica officinalis* L.) má čtyřhrannou lodyhu přímou s listy po dvou vstřícnými, spodní na stopkách delších, hořejší na kratších, podlouhlé, tupě vroubkované a srstnaté, květy nahoře nahloučené do klasu, nachové, pyskaté; roste ve světlých lesích a křovištích, na lesních lukách, na místech suchých i vlhkých; bukvice se zhusta užívá jako domácího prostředku

od různých neduhů, kořen její je protivné chuti a pročišťuje, rostlina chutná trpce a stahuje, posiluje čivy a také se jí užívá od zašlemování a dny.

Čistec lesní (*Stachys silvatica* L.) jest přímá, přes půl metru vysoká huňatá rostlina s listy pěkně srdčitými, stopkatými a vstřícnými, přesleny květní sedí na vrchu lodyhy a její větvi v přetrhaném klasu, květy jsou pyskaté, tmavě nachové, část dolní s bílými čárkami; rostlina tato protivně páchne, ale dobytek ji žere; užívá se jí jako domácího prostředku od volete a k čistění krve; roste na stejných místech jako šalvěj lepkavá

Sedivka černá (*Ballota nigra* L.) má vzhled bluchavek, jest až metr vysoká s lodyhou čtyřhrannou, větevnatou, s listy vstřícnými, našedivělými, květy špičavě růžovými v přeslenech; roste na rumišťích, u plotů a zdí, zapáchá nepříjemně a chutná hořce; někdy se jí užívá v lékařství dobytčím.

O bývalé metropoli sv. bratří Soluňských.

P. Fr. Videňský T. J.

Kterého roku se to stalo, s jistotou nemohu říci, poněvadž jsem zakládacích listiny neviděl. Ale někteří udávají rok 1195, jiní 1202 a zase jiní 1204. První se mylí, protože Vladislav r. 1195 nebyl ještě moravským markrabětem. Pročež druhým dávám prozatím za pravdu. Brzo po vystavění kláštera schválil na prosbu Vladislavovu jeho bratr Přemysl král český vše, co se bylo pro kostel a klášter učinilo, zvláštní královskou listinou, jejíž znění je toto:

Ve jménu nejsvětější Trojice a nerozdílné jednoty. Já Přemysl Otakar III. (I), král český, klášteru velehradskému řádu cisterciáckého a služebníkům Božím tam žijícím na věčnou památku.

Moudří a ctihodní stařešinové starých dob, kdy císařská a královská důstojnost neobyčejné vážnosti se těšila, uznávali za dobré, pokojné a spravedlivé poddané vzíti pro budoucí časy proti křivým nájezdům v ochranu a proto vyhotovovali pro učiněné smlouvy ve své prozíravosti také listiny, aby, co spravedlivě a řádně bylo ujednáno, mělo také platnost a jistotu. Ať tudíž vědí všichni, jak nyní tak později, že náš bratr Vladislav, markrabě moravský, založil cisterciácký klášter jménem Velehrad, dostav k tomu našeho svolení, a že knížata moravská nic nemohou navždy žádnému klášteru, nebo rytíři anebo jinému darovati, nedá-li vládce království českého a kníže oné země svého dovolení. Jisté později naznačené državy koupil náš slavný bratr od rytířů a jiných majitelů a odevzdal je klášteru pro vždy jako vlastnictví. Také koupil od opata a bratří z Litomyšle venkovský statek, hraničící s klášterem, na němž stojí kostel sv. Jana, toho času prázdný a opuštěný, sotva 200 jiter velký, za 10 marek stříbra a věnoval to klášteru.

Ačkoli onen statek vévoda Břetislav litomyšelskému kostelu darovati nemohl z úcty k Marii Panně jsme to trpěli a dali jsme dovolení svému bratru, aby to směl koupiti a klášteru velehradskému dáti.

Mimo to koupil náš bratr téhož času dvůr Boršice i s okolím od rytíře Přibyslava, za 50 marek stříbra a jiný dvůr Zlechov od vojína Doba za 300 marek stříbra se vším příslušenstvím. Podobně dostal koupí dvůr Huštěnovice od rytíře Šmilla za 28 marek stříbra se vším, co k tomu patří. Dvůr tento náležel rytíři Radislavovi, jenž jej věnoval své dceři. Poněvadž však dívka byla pod poručnictvím Smillovým, dal jej muži jejímu Jindřichovi, bývalému soudci ve Znojmě za tytéž peníze.

Dále daroval šlechtic Theodorich jménem Krutovice, svůj dvůr Kostelany, když byl ve službách u našeho bratra Vladislava, markraběte moravského,

s naším a jeho dovolením chrámu velehradskému, což my uznáváme za právo-
platné a to potvrzujeme. Táhne pak se statek ten až k valům Starého Města.
— Svědky toho jsou, kteří tenkrát byli přítomni: Rupert, biskup olomoucký;
Waler, děkan; Štěpán, probošt; Bosko, arcidiakon; Ondřej, kanovník. Toto
jsou olomoučtí kanovníci. Opat Tecelin, Walko, Eberhard, Cerung, mniši vele-
hradští; Hartmund, Berchtold, bratři laikové; Bludo, Daben, Theoderich, syn
Ghrutův, Smillo z Buchlovic, Přemyslav z Boršic, Sranata, Peley, Banhut. Toto
jsou šlechticové moravští. Vrhman, Altman, Štymír, Melota, Bohomil, Hon,
Miloš, Martin Braton. Toto jsou občané velehradští. Stalo se léta Páně 1202,
za prvního opata velehradského Tecelina.

Naznačiv Štědovský nyní v pozámce své pochybnosti o správnosti leto-
počtu na listině a myslé, že omylem místo 1207 napsáno 1202, pokračuje.

Roku 1228 obdařil král Přemysl novými, velmi tučnými statky velehrad-
ský klášter; příslušná listina je udána u shora řečeno Hirschmentzla, kde mezi
jiným, město samo Velehrad Přemysl odevzdává Cisterciákům. Odtud vysvítá,
že ještě tenkrát existovala obec Velehrad a sice dosti rozsáhlá, an král v první
potvrzovací listině praví, že šlechtic Theoderich mnichům daroval dvůr Koste-
lec nynější Kostelany, jenž se rozprostíral až k valům Starého Města, jež bylo
částí Velehradu a nyní je předměstím Hradiště.

Ejhlel tu máš jak vznik velehradského kláštera tak základ k mému vypra-
vování o dějinách starého Velehradu a jeho částech. O zkáze nepravím nic
určitého

Tak mluví Štědovský o Velehradě. Zda má pravdu či zvítězí některé
náhledy novější, ukáže nám budoucnost. My o tom rozhodovati nechceme.

Zvláštní náhled má Štědovský o úmrtí sv. Metoděje. Praví, že zemřel
jako 90letý stařec v Římě a tamtéž byl pochován. Avšak slovanská legenda
mluví jinak. »Uradivše se« dí tato, učedníci jeho, prokázali mu důstojnou
čest a vykonali církevní obřady latinsky, řecky a slověnsky a položili jej v hlav-
ním (kathedrálním) chrámu Páně.« A Dr. Frant. Pastrnek k tomu podotýká:
»Historické zprávy, které tato legenda o Metodových posledních chvílích za-
chovala, jsou vesměs spolehlivé, zvláště den a rok úmrtí jeho . . . Není pochyb-
nosti, že též udání legendy o hrobu Metodějově, jsou úplně věrna. Bohužel,
jméno místa, kde hlavní (kathedrál) chrám arcibiskupa moravsko pannonského
stál, se neuvádí . . .« Tak Dr. Fr. Pastrnek.

Z toho všeho jde na jevo, že jsou dosti závažné důvody, že dřevní Vele-
hrad stál alespoň nedaleko onoho místa, kde je nynější Velehrad a že asi
v tom kraji byly tělesné pozůstatky sv. Metoděje do země uloženy Neboť dle
Dalemila »prosi křista Bořivoj ot. Svatopluka, krále moravského, a
od Metoděje, arcibiskupa velehradského. Ten Velehradě křistil Ůcha prvního.«
Byl tedy Velehrad jeho sídlem a tudíž také dle legendy sídlem odpočinku po
jeho časné pouti.

Na šikmé ploše.

Dějepisný obrázek. Napsal Alois Dostál.

(Pokračování.)

A právě tři strážcové Hostýna bystřický farář Straka, beneficiáti Hübner a Albel se
zástupcem Rotalovým se radili, kdy by chrám měl býti posvěcen a jaké slavnosti by se
při tom dály. Sešli se počátkem května r. 1748 v povznesené náladě a s radostí uva-
žovali o tom, co by ku zvýšení slavnosti sloužilo.

„Můj pán hrabě Rotál požádá olomouckého arcibiskupa a kardinála Troyera aby kostel sám slavně posvětil“, oznamoval úředník.

„To bude nejlépe, ale také musíme pouťníkům něco připravit, nad čím by se radovali, co by je potěšilo. Dá se čekat, že v ten den sejde se mnoho tisíc lidí na Hostýn,“ předvídal nejstarší strážce

Doufáme, že se sejde hojně kněží, aby všem duchovním potřebám pouťníků mohlo býti vyhověno. Znamenitě objednáme kazatele, postaráme se o zpovědníky“ —

„Ale slavnost by se také měla zevně konati“ navrhoval nejmladší strážce P. Albel. „Tu bych navrhoval abychom znázornili poněkud ten zápas křesťanů s Tatary, který se tu před lety odehrával.“

Všichni zvědavě pohlédli na mladého účastníka porady, který s takovým návrhem přišel. Bylo to cosi nového a zvláštního. Opravdu něco podobného by zajímalo a hluboko utkvělo v duších četných diváků.

„Dáváme ti úplnou volnost v pořádání takové lidové slavnosti. Jenom, aby se, shodovala s posvátným úkonem, se svěcením nového našeho chrámu.“

Mladíček kněz byl spokojen, že obdržel svolení takové. Bral podíl ještě na poradách, ale přece nejvíce myslil na plán, jehož byl původcem i pořadatelem. Zamíloval si myšlenku tu a chtěl ji důkladně provést.

Za tou příčinou hned psal na rozličné strany, nabádal, povzbuzoval a také vykonal nejednu cestu do okolí.

I hraběti se plán ten zalíbil a hned posílal po svém panství úředníky, aby tito vybírali statné muže, kteří by se ve vojenský šat oděli a Tatary představovali. Jeden oddíl slíbila vyslati Bystřice pod Hostýnem, druhý si zabezpečili Valaši z Rusavy a třetí Rotals i vzal na starost.

Za tou příčinou se úředník dostavil také do Holešova. V listině měl zapsaná jména mladých mužů, kteří by se slavnosti v stejnokroji zúčastnili.

Nejdříve byla k němu nedůvěra, aby to snad nebyl úskok a mladí lidé nebyli chyceni k vojsku, jak se tehdy odvádělo. Ale podpis strážců hostýnských obyvatel ujistil, že tu o nic podobného nejde a tudíž netřeba se obávat.

Úředník se dostavil také k Dočekalovým.

„Máte syna Ondřeje ten by se rovněž mohl zúčastniti slavnosti. Studoval v Olomouci, zaručili bychom mu pěkné místo v hraběcím oddílu. Koně a výzbroj dostane, jenom přijde na cvičení, aby se s námi shodnul ve velení.“

Dočekal právě seděl u stolu a hlavu měl složenou ve dlaních. Maruša stála na prahu světnice.

„Jde nám o to, aby se slavnosti zúčastnili také lidé studovaní. Jiných bychom dostali na tisíce. Ale chceme, aby ze všech stavů lidé přišli na slavnost“, vykládal dále úředník.

Než ani teď mu nikdo neodpovídal.

„Doufám, že ani vy, ani váš syn neodřekne, ale že se Ondřej dostaví“ —

„Nemáme už žádného svobodného syna,“ posléze odpověděl Dočekal, aniž by hlavu pozvedl.

„Že nemáte? Tady je zapsán. Což vám umřel?“

„Více než umřel. Lépe by mu bylo pod drnem na hřbitově.“

Dočekalová zaplakala.

„Smím-li se ptáti, co se mu vlastně stalo?“

Tu starý hospodář teprve nazvedl hlavu.

„Máte také děti?“ otázal se vážně.

„Mám, ale posud malé,“ řekl panský úředník.

„Co byste dělal, kdyby se vám některé to dítě odrodilo, na rodiče zapomnělo, špatných lidí se přidrželo a tak do prohlubně zkázy upadlo?“

Úředník nevěděl, co by odpověděl.

„Těžká by to byla pro mne rána. Snad bych se ani k tomu dítěti nehlásil, na ně se styděl“ —

„Hleďte, něco podobného stihlo nás. Proto jsem před chvílí řekl, že syna nemám. Také se k němu nehlásím, studoval a už nestuduje, zabředl, pokazil se“

„Chcete-li, chytíme ho na vojnu a tam dostane za vyučnou takový nezdárník.“ Tu přiskočila matka.

„Nečiňte tak, snad se přece změní a napraví. Prosím o to Boha denně.“

„Jak si přejete, ale jenom studie ho sprostily vojenčiny. Teď nezasluhuje žádně milosti. Už jsme takové zkrotili,“ vykládal úředník.

Dočekalová ještě jednou prosila za syna, aby nebyl stihán a k dlouholeté povinnosti přidržován.

„O slavnostním svěcení musíte se obejít bez něho. Všichni ostatní se zúčastníme, ovšem ne jako přestrojení Tataři, ale jako zbožní poutníci. Tak máme v obyčeji na posvátný Hostýn putovati.“

Úředník přisvědčil a ještě pověděl, co se chystá, jaké budou slavnosti a že to bude něco neobyčejného, aby Moravané a vůbec Slované pamatovali, jak se světí první svatyně v zemi, jaké lásce se těší Hostýn,

A když odešel dále, aby jinde statné, mladé muže hledal Dočekalovi ještě rozmlouvali o tom, jaká přednost by Ondřeje čekala, ale také jaké nebezpečí mu hrozí, opustil-li dráhu studií. Za tehdejší doby totiž vedle držitelů usedlostí také studenti byli prosti povinnosti vojenské, která trvala dvanáct i více roků.

„Slavnosti zúčastníme se my,“ řekl Dočekal. „Něco podobného se nedá zase tak hned viděti. Kdo bude moci se uprázdniť, poputuje.“

„A na Hostýně obětuje voskovici za štěstí naší rodiny, za zbloudilého syna —“

„Za toho bys marně něco obětovala,“ mnil manžel a zase na svoje místo usedl. Obličej upíral ven na ulici, aby viděl, jak panský úředník jde o dům dále, když tuto nepochodil.

Dočekalová vzpomínala, jak kdysi vedla Teresii za družičku ustrojenou na Hostýn. Tenkrát koupila jí křížek na krk, aby měla památku. Však jej posud nosí a za nejdražší skvost jej považuje.

A Ondrášovi koupila obrázek svatohostýnské Bohorodičky. Měl jej na víku truhličky, kterou vozil sebou do Olomouce. Ale do Vídně si ji nevzal, tu se za ni styděl, a koupil si černý kožený kufík. Dubová truhlička zůstala v domě a Cyrill si do ní ukládal listiny i knížky. Obrázek na víku byl posud.

Dočekalová mnohdy se naň smutně zadívala a hlavou jí mihlo, že dobře bylo s Ondřejem, pokud měl truhlici s sebou a obrázek svatohostýnské Bohorodičky ho doprovázel. Vzpomínal na domov, na rodiče na Hostýn a ta vzpomínka ho udržovala.

Teď bylo jinak. Jistě na slavnost nepřijde, ani se o ní nedoví. Což dbá asi, že na Hostýně dostavěn chrám, jinými věcmi mysl jeho se nezapravňuje.

Dočekalovým bylo smutno, když viděli, jaké přípravy se konají jak jinoši se cvičí v pochodech a uvážili, že mezi nimi mohl býti také Ondřej. Hospodyně už koupila pěknou svíci, kterou chtěla obětovati. Mysl všech byla obrácena k Hostýnu, kde se měla vykonati slavnost, na niž by dlouho poutníci pamatovali a která by se všem zamlouvala. Vždyť se týkala místa, které hluboko vézelo v srdcích křesťanů, kam častěji obracen zrak a kde vzýváno útočiště zarmoucených pronásledovaných i hříšných, strádajících a potěchy i pomoci potřebujících.

Dle příprav bylo viděti, že svěcení chrámu bude velkolepé. Mladí muži se cvičili, už měli koně i zbraň.

Dočekalová smutně za nimi hleděla. Zdálo se jí vždycky, že s nimi mohl býti také její Ondřej. Ten nyní jakoby zcela se ztratil, ani slechu po něm nebylo. Nehlásil se, nepsal a posledně Dočekalové i peníze přišly zpět. Nebyl totiž adressát nalezon.

Těžká byla volba u pekařů, kdo zůstane doma a kdo se podívá na Hostýn. Všichni chtěli putovati. Počasí bylo překrásné.

Posléze se hlásil starý Dočekal, že zatím dům uhlídá. Toho dne se ani v krámě neprodávalo. Bylo by to marné, nikdo nic nekupoval. Jenom časně z rána se hlásili, poutníci o pečivo na cestu, potom bylo možno směle krám uzavřítí.

Na pout se chystala Dočekalová se synem a s nevěstou. Také Hanuš se ženou se chtěli připojití. Všechno si připravili a navázali už v sobotu. Ani spátí nemohli radostí a blahým očekáváním věcí budoucích.

Ale ráno plán změněn. Anně nebylo valně dobře, i nabízela se, že zůstane doma. Na Hostýn se podívá jindy. Nikdy nebyla pro množství lidí, ale nejraději putovala sama. Byla nakloněna ke mdlobám. Tedy mohl jítí také Dočekal. Dlouho se bránil chtěje, aby šla Anna, ale když tato rozhodně prohlásila, že zůstane doma, narychlo se strojil.

Zdrželi se a průvod kousek cesty doháněli. Přidali se také Hanušovi a rodina se držela pohromadě. Teresie střídavě s Cyrilem nesla košík, v němž byly uloženy potraviny. Kdo, ví, zdaž by bylo co k dostání na Hostýně, kde bude mnoho lidí.

Dočekalovi zůstali v zadu. Bylo jim to vhod, neboť posud se stranili lidí. Přišlo ve známost, že se měl Ondřej také účastniti, že bylo pro něj přichystáno význačné místo, že se po něm šázali, ale nenalezli ho. I nadáli se rodiče, že se obnoví dotazy po nepřítomném. Ale neuvarovali se docela.

Jako schválně opozdila se jedna sousedka a na oko litostně pověděla:

„Škoda, že není mezi přestrojenými Tatary také Ondráš, ten by se pěkně vyjímal.“

„Když není, tak není,“ suše odpověděl Hanuš.

„Takový učený člověk! Kdyby to udělal jiný, nedivila bych se, ale studovaný,“ pokračovala žena.

„Každý je nakloněn k chybám, milá matko,“ řekl tajemník rozdurděně.

„Pravda, pravda, ale do Ondráše by to nikdo dříve neřekl. Tak se zdál hodným“ —

„Někdo také jde na pout a cestou místo aby se modlil nebo zpíval, jenom klábosí.“

Sousedka poznala, kam ta narážka bije, a hned pospíšila ku předu.

Dočekalová jenom slzela. To je teprve začátek, takových výčitek a předhůzek bude více a všechny zraní v hloubi duši nebohé matky. Jak to všechno snese, jak to vydrží?

Útěcha v kříži.

Polní stezkou ku hřbitovu
sněhem jinoch spěchá,
ze zapadlého tam rovu
vždy mu kyne těcha.

Z dálí zírám bojem jatý —
v duši touha čistá
spatřit hřbitovní kříž svatý
zlíbat Tělo Krista.

Došel zvolna svého cíle,
před ním černá brána,
známý rov jej vítá mile
drahých jeho schrána.

Pokleká; jen temné lkání
svatým polem šumí —
zdaž Bůh Otec smilování
žaly jeho stlumí?

Tiše lká; Ty Kriste milý,
popatř na mne s kříže,
znáš každou mou trapnou chvíli
znáš mé duše tíže. —

Utichnul a vlhké zraky
zbožně vzhůru zvedá,
patří prosně na oblaky,
útěchu v nich hledá.

Slyš, ta slova jak zní temně,
jako s výše nebe,
„Synu můj, důvěřuj ve mne“
víra tvá spas těbe!

Radostí jsa rozechvěný
kříž v svých loktech svírá,
Tys má láska Spasiteli
naděje i víra.

Fr. Spurek.

Bed. Jiříček:

Vrchní Hospodář.

U v o d.

Je tomu již více než 40 let, co se stala v Kelči, ve městě nedaleko Sv. Hostýna tato příhoda.

V den sv. Mikuláše šel pan ředitel velkostatku, — říkali mu »pan vrchní« — asi o 7. hodině večer z fary domů do zámku. Cestou potkal se s Mikulášem a s čerty. Mikuláš mu dal pokoj. Ale čert se vrhnul na něho, finče zuřivě řetězy, a ho povalil. Když oba na zemi leželi, vzpoměl si pan ředitel na svou důstojnou hodnost a volal: »Což nevíš, že jsem vrchní?« Čert na to: »O ne! Včil já jsem vrchní!«

Tento směšný zápas vrchního s čertem je obrazem boje duševního, jaký vede nyní bezbožecká věda s vírou.

Než přece při tom, i když ve hlavě toho neb onoho vzdělaného pána nebo vzdělané dámy stane se vrchním názor bezbožecký neuznávající Boha a jeho: Prozřetelnost, zůstane pravda pravdou, jako zůstal vrchní vrchním, třeba ležel čert na něm na vrchu.

To předesílám k následujícím řádkům, v nichž na základě zkumu vědeckého se poukáže, ovšem jen nedokonale, že v přírodě a ve světě shledáváme stopy, jež vedou ku poznání, že nad námi a mezi námi neviditelně sice, ale makatelně hospodaří Bytost nekonečně moudrá, dobrotivá a o nás starostlivá. Starostlivost ta se nazývá prozřetelnost Boží.

Vrz povrchně na svět zraky
a máš v mysli pochyb — mraky.
Hlubším zkumem všehomíra
roste v duchu v Boha vírá.

Dobry hospodář stará se o byt, stravu, šatstvo, zdraví, o domácí zvířata, o zdar úrody a t. d.

Jak se stará o nás náš vrchní hospodář?

1. Byt.

Jsme na planetě, které říkáme země. Jsme tedy Zemáci. Země je naším bydlíštěm. Vtírá se nám vážná otázka. Jsme my samojediní rozumní, viditelní tvorové na světě? Či máme sousedy? Máme také soudruhy životní na měsíci, na marsu a vůbec na té či oné sousední planetě?

Takových kulatých hrud, jako je naše země, je snad na světě na miliony. A kdo ví, zda všude tam se nerojí a nehemží rozumní i nerozumní tvorové jako u nás?

Kdysi se kdosi ptal učence, jenž platil za nejučenějšího takto: »Jsou také lidé na ostatních hvězdách?« Učenec odpověděl učeně takto: »Tato otázka je právě taková, jako bych já se zeptal, zda ten či onen má na hlavě hmyz«. Tázaný vědět zase tolik jako před tím

A zrovna k takovým koncům vede zkum i těch nejdůmyslnějších učenců při otázce, zda ostatní hvězdy jsou obydleny čili nic. Ačkoli jejich obydlení by nebylo proti víře.

Svět je ohromný; hvězd je na miliony. To je jisté. Než jak naše víra při tom obtojí, když se o tom uvažuje takto na příklad:

Naše země oproti celému světu je jen jako zrnko mákové na ohromné panské sýpce. A nyní co jsi ty a co jsem já na tomto zrnečku?

Mlň než nic!*) A pro to nic, pro trpaslíka tak nepatrného a nemotorného měl by tak nevystižně moudrý a mocný Pán se snížiti, se obětovati, jemu se přizpůsobiti a za něho se dáti umučiti? (Pokrač.)

*) »Co je méně než nic?« ptal se kdosi. Kostelník odpověděl: »Když je pohřeb zadarmo a já z toho dostanu pětinu.«

Medaillon se sv. Hostýna.

M. Sp. uč.

Byl říjnový večer. Do setmělého, klidného kraje, zavznělo klekání. Přesně, s balladickou zasmušilostí zněly údery kovového srdce zvonu. Zvuky nesly se níž a níže a rozbíjely se jako vlny o příbytky lidské. Vznášely se také výš a výše nad mohutnou kopulí chrámovou. V té výši zněly tak mocně, jakoby chtěly prorazit klenbu nebeskou, aby »Královna« lépe snad viděla spínající ruce a šeptající rty »Anděl Páně!«

* * *

Poslední zvuky zalétly do útulného domku, v němž bydlela dívka Angela. Přes její rusé kadeře přelétlo již osmácte jar. Kdo na ní pohlédnul, tomu ne- ušel, — ač nepatrný — přece znatelný, nádech melancholie. Svým pohledem, který byl tak často zaslzen, vzbudila v každém záchvěv vroucího soucitu. S tichou resignací oddala se svému osudu a právě toto odevzdání činilo trpitelku pů- vabnější.

Proč trpěla její čistá, nevinná a ke všem dobrá duše?

Zdálo se, že s posledními zvuky zvonu odletěly i myšlenky modlící se Angely. A kam? Snad do její vlasti, krásné Italie? Ano. A proč? Poslechněme.

* * *

Na pokraji moře středozevního rozkládala se rozkošná zahrada. Různé ovocné stromy prohýbaly se pod tíží plodů. Kypřé trávničky a stinné verandy rozseté po zahradě zvaly k odpočinku.

Zahradou procházející se paní usedla na břehu a zahleděla se smutně do dálky. K ní přisedly dvě dorůstající dívky Silvia a Angela. Dívky usedly a naslouchaly tajemnému šplouchání vln. »Proč opět tak zamyšlena, milá máti?« ozvala se Angela. »Mému bolu nerozumíš, milé dítě, vždyť jsi jej posud ne- zažila. Nevíš, jak touží člověk po rodné vlasti; žije-li v cizině. Sama nevím, co nutí mne v poslední době celou silou do milé Moravy.«

»Ale, matičko, tys tak dlouho v Itálii a stýská se ti po Moravě? Či poutá tě něco k tvé rodné zemi?« Paní místo odpovědi, s krku sňala a zbožně po- líbila medaillon »Madonny Hostýnské«, který u sebe stále nosila.

Silvia neposlouchala. Zahleděla se na nesmírnou prostoru moře, kde předjížděly se koráby i čluny a rybářské korábky. Když matka domluvila, usmála se Silvia řkouc: »Jak možno v naší krásné vlasti toužiti po vlasti jiné? Kde najdem tolik slávy a umění? Což nemáme i my, svoji krásnou »Madonnu?«

Pojednou zasušely na cestě kroky a přicházel k nim starší pán. Dívky chvátaly mu radostně vstříc a odcházely společně domů. Paní ve chvíli té zapoměla na krásnou Moravu a na vše, co pro svého chotě byla opustila.

* * *

Minula léta. Silvia i Angela neměly už otce a jmění bylo pouze tolik, co bylo zapotřebí k nutnému vzdání. Silvia toužila po dráze umělecké, kterou po dlouhém zbraňování své matky nastoupila.

Oddala se svému umění tělem i duší, na kterou brzy, velmi brzy v pře- pychu a slávě zapoměla. Matku její děsily zprávy, které se o ní dozvěděla. Marně snažila se jak matka tak Angela přivésti Silvii na cestu dobrou.

Tu nechtěla se paní více zdržeti v Itálii a odjela s Angelou zpět do rodné vlasti, milé Moravy. Nalezla i rodný domek, v němž se usadily a žily šťastně — půl roku. Matka Angelina zemřela. Při smrti své, žehnající Angele, ode- vzdala jí i památný medaillon »Madonny Svatohostýnské«. Angela jej nosila a bydlela po smrti matčině po nějaký čas ve zděděném domku. Než tesknota

ji trápila. Toužila po vlasti. Obzvláště pak bylo jí smutno okolo s.dce zmíněného večera.

Zvony dávno usnuly, avšak Angela posud bděla. »Ano, nyní cítím, co táhlo moji matku do rodné Moravy«, pravila sama k sobě. »I mne něco volá do krásné Italie, půjdu tam. Vždyť tam žije také moje sestra.« A Angela odjela.

* * *

Umělkyně Sylvia přijímala návštěvy svých ctitelů. Seděla v nádherném křesle. Stěny salonku ukryté byly pod spoustou věnců. Různé květiny od nejvyšších domácích i cizozemských rostlin až ke skupinám skromných fialek tvořily květinový les. Kytice ve vázách vydávaly aromatickou vůni. Jako světlušky kmitaly se sem a tam mezi květinami poházené šperky. Již chtěla audienci ukončiti, když jí bylo oznámeno, že cizinka nějaká si přeje vstoupiti. Sylvia přehlédla pyšně řady věnců a kytic a pak hrdě pokynula, že může vejíti.

Angela vkročila do komnaty, Sylvia zbledla. Angela ji spláchem obejmula a odevzdala požehnání umírající matky. Prosila, by je přijala a vyplnila poslední přání matčino a vrátila se na cestu dobrou. Lícila jí poslední dobu a chvíle matčiny. Sylvia s'zela. Angela již v duchu zajásala, že se jí podařilo zachrániti Sylvii. Avšak tato sotva pohlédla na nádheru kolem sebe, utlumila všechny dobré city a nechtěla o jiném životě ani slyšeti. Dlouho ještě mluvila Sylvii do duše její sestra. Ale bez výsledku.

Když končně Angela poznala, že je vše marné, odešla. Mezi skvosty její položila památný medaillon »Madonny Hostýnské«. — — — Pokrač.

Zprávy se Sv. Hostýna

Nejvyšší dík. Z nejvyššího rozkazu podle výnosu c. k. ministerstva vnitra ze dne 26. září 1908, čís. 9817 došel na Sv. Hostýn Nejvyšší dík za projev lojality obsažený v telegramu ze dne 7. září t. r. se Sv. Hostýna Valašskými poutníky při oslavě 60tiletého výročí panovníckého Jeho c. k. Apoštolského Veličenstva.

Vyslyšení. Plní svůj slib, vzdávám tímto nejmilostivější Matičce Svatohostýnské své nejvroucnější díky za vyslyšení. F. V. N. — P. H. stud. ze Š. děkuje Marii Panně za vyslyšení prosby. Plní tím slib, že v případě vyslyšení uveřejní díkůvzdání v »Hlasích Svatohostýnských«. — Srdečné díky vzdávám Marii Paně a ctih. sluhovi Božímu Martinu Štředovi, že jsem se na jejich přímělu v dlouhé nemoci reumatické uzdravila, když jsem už nikde pomocí nenašla. A. Š. B. — S. Skr. Sl. děkuje Marii Panně Svatohostýnské za zdraví a za pomoc v různých tísňích. — P. M. z T. vzdává tisícekrát díky Marii Panně

Svatohost. za pomoc v jisté záležitosti. — Rodina H. z D. F. vzdává díky Marii Panně za uzdravení dítěte. — M. Chm. z M. děkuje Panně Marii Svatoh. za uzdravení v nemoci. — Mnohá jiná poděkování, poněvadž byla bez plného podpisu, opětne neuveřejňujeme.

Zimní pořádek. Od svátku růžencové Marie Pauny, t. j. dne 5. října je na Sv. Hostýně zimní pořádek. V neděli totiž je toliko jedno kázání okolo 9 hodin a pak mše sv. Ve všední den je poslední mše sv. o 7 a půl hodině. —

Právy na Sv. Hostýně. Poslední dobou opravuje se romanská dřevěná kaple.

Počasí na Sv. Hostýně. V první polovici října bylo počasí velice krásné. Nepršelo, nemrzlo, naopak teploměr ukazoval odpoledne o 2. hodině až + 15° C.

Dary. Na kostel: A. Bílý z Olšovce 40 kor.; J. Stupárek 20 kor. a Josef Gaya z Rymic 5 kor. Na křížovou cestu: Fr. Prázdilová z Miškovic 10 kor.; Nejmenovaná z Nových Hvězdlic oltářní plátno. Na jubilejní zvon 2 kor. Dary pro Sv. Otce 1-30 kor.

Nákladem Ant. Pusteta v Solnohradě
:: právě vyšlo: ::

Perla panenství.

Dle rukopisu † P. Hartmana Strele O. S. Fr. přepracoval, vhodnými pobožnostmi doplnil a pod názvem »Der Edelstein der gottgeweihten Jungfräulichkeit« vydal P. Filibert Seeböck O. Fr. Min. Se svolením nakladatelovým a s ú-

chvalou církevní přeložil Alois Štěpina, kněz církevní. Druhé vydání. Ceny: K 3,30, 3,50, 3,80, 5,30, 7,20 10. Kničky tyto 16 bisk konsist. doporučené, mají již přes 100.000 výtisků a všady se křesfanským pannám, jak ve světě, tak v klášterech žijícím velmi zamlouvají.

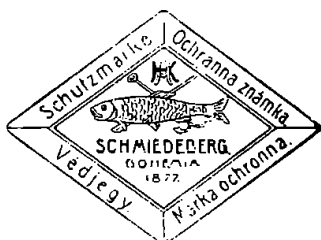
Sláva na výsostech Bohu.

Modlitební knížka pro katolické křesťany dle německého vzdělal Jan Nep. Josef Holý. Ceny K 1,40, 1,75, 2,25, 3,50, 4,30, 5,20. Za příčinou bohatého obsahu doporučují se knížky tyto jako vhodný dárek pro dívky. Vkusnou úpravou se nemalo zamlouvají. V každém knihkupectví se dostane.

A. KALLA,

první rudohorská
továrna na rybi konzervy
ve Šmideberku. Čechy.

Založeno
r. 1877.

r. 1877.
Založeno

Zákonem chráněná známka.

Největší závody toho druhu v říši rakousko-uherské.

V továrnách svých zaměstnává přes 800 osob, zpracuje v sezoně více než 15.000 kg čerstvých ryb denně a vyrábí veškeré druhy ryb marinovaných, rosolových a pečených.

Zvláštní rozsahlé velkoodírny ryb největší toho druhu v říši, - -

z nichž dodává všechny v obor tento spadající druhy uděných ryb a konserv a předčí svými oblíbenými výrobky veškeré ostatní závody konkurenční.

Prosím žádejte cenníky zdarma a franko.

Jedině pravý THIERRYHO BALSÁM

je zelenou jeptiškou jako ochrannou známku. Nejmenší zásilka 1 1/2 nebo 1/1 nebo 1 patent. lán. na cesty K 5.- Obal zdarma. **Thierryho mast z růže stolisté.** Nejmenší zásilka 2 kelímky za K 3 60.- Obal zdarma. Všude uznány jako nejlepší domácí prostředky proti žaludečním těžkostem, pálení žáhy, křečím, kašli, zablenní, zánětům, ranám atd. Objednávky nebo požádní poukázky račte zasílati: **A. Thierry, lékárna „U anděla strážce“ v Prehradě u Rohatce-Sauerbrunn.** — Sklady ve většině lékáren.

SKVOSTNÉ POKRYVKY :: ::

zlatem protkávané, 2 na postele a 1 stolní jen za 14 kor. zasílá dobírkou a komu se nehodí vezme zpět

Josef Kosteiecký, Svratka 163.

Čechy.

Fonograf zdarma!

Za příčinou rozprodeje převýborného válce oddal se Hugo Loewin 2500 fonografů rozdati. Žádejte na něm záslkou známky 10hal. prospekt a můžete dostati zdarma znamenitý fonograf.

1. export nástrojů mluvných
Viedeň VI. Mollard. ul.

č. 26

Umělecky provedené obrazy dle skutečnosti neb dle fotografie v barvách olejových, akvarellových, pastelem, pérem neb tuší, se zaručením věr podoby dodá Vám **Jedině umělecký ústav pro malbu - V. K. BĚLSKY - BRNO - Orelská ulice 6.** Mimo to nabízí se ku provedení: obrazů kostelních, maleb freskových, sgrafitových, kreseb pro časopisy a cenníky, návrhů na plakáty, uměleckých adres a diplomů a j. v cenách mírných. Rozpočty a návrhy zdarma. **Jediný ústav toho druhu na Moravě!**

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10,90, bez hudebního stroje K 7,40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Fabusay v Holešově.

- - Obrazky - -

papírové (knížkové) v rozličné úpravě, pro pouť, missie, birmování atd. Pohlednice poutních míst, obrázky v rámečkách z celluloidu, plechu atd. obdrží obchodníci nejlacněji u výrobce, jímž jest katol. firma

J. H. Derha, Sv. Kopeček u Olomouce.

Novinka: Celluloidové rámy na pohlednice.

»Uranos« ve Fuerth, Bav.
Hirschenstrasse 41.

Domácí lékař

zkušený pro dospělé i děti
jest naše

léčební kniha

(dvakrát premiováná). Cena mírná. Toliko K 2,60. Dočte se v ní rady i pomoci, kdo onemocněl neb se poranil. Velká úspora. Cestující se nájímají.

Velmi dobrý a laciný nákup ::

bez konkurence.

Vlastní výroba všech druhů řezenců, škapulířů, křížů a devotionalií.
Sklad nejlepších

gramofonů a fonografů, ::

desek a válců za tovární ceny u firmy

JOSEF J. ANDER

velkoobchod hračkami, galanterním a
poutnickým zbožím

V OLOMOUCI, FERDINANDSKÁ
Ul. 4. (blíže »Národního domu«).

Doporučujeme - -

Kolínskou cikorku !

TKALCOVSKÝ ZÁVOD

CAMILL JURAJDA

v Rožnově p. Radh. Morava
nabízí své dobré a trvanlivé plátna a
»Rožnovské váby« v mírných cenách.
Obsluha rychlá a solidní. Za jakost
se ručí.

**- - Plícním - -
- - chorobám - -**

(tuberkulím) a j. nepodléhá jelen tak
snadno; řízen jest pudem přírody, po-
žívá bylinu, která jej ochrání. Bylinu
tu možno jen lesníku poznati, což se
podařilo Šimanovskému, býv. lesníku,
jenž bylinu tu vyzkoumal, která v pří-
pravě co bylinný čaj (koření) blaho-
dárně pomáhá ku zdraví listvu. —
Tisíce uznání dochází ze všech zemí!
Baliček na měs. K 2-50 jediné zasí-
latelství firmy **F. ŠIMANOVSKÝ**, (bý-
valý lesník), dodavatel do největší
české lékárny v Chicagu. Praha-Král.
Vinohrady, Jablonského ul. čp. 1147.

Nutno psáti ulici.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové
vyrobí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a
svíčky v **Bystřici pod Hostýnem.** -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož
i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilkou vyřizují se franko, obal se
neúčtuje. — Ceny mírné.

**Nejlepší kamna a
sporáky** obdržíte jediné
u firmy:

♦ ♦ **Bartoloměj Andy**
v KROMĚŘÍŽI. Ceny mírné
a za veškeré práce se ručí.

:: **Vánoční hodinky** ::
(české) na jitřní Božího narození dle
církvevých hodiněk po 20 h.

:: **Betlemská cesta,** ::
pobožnost v době vánoční po 10 hal.
Na 10 výtisků každého druhu 1 výtisk
nádvkem. — K dostání

Františka Zetka v Krasné n.B.

V. SEMERAK, sochařsko
kamenický závod v OLOMOUCI,
odporučuje se k provedení prací hřbi-
tovních, rodinných hrodek, pol. křížů
atd., kostelních oltářů, křtitelnic, ka-
zatelů a křížových cest z um. kamene
a ear. mramoru. — Nákresey a offertý
zdarma. — — —

Ruční výroba a zasílatelství kanafasů,
sípek, zefírů košilových a šatových,
grisetů, plátina, kapesníky, damašky
(grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží
úplně čerstvé, nejstálější barvy a ja-
kosti. Jako výrobce poskytnu 6 proc.
a prosím o hojně zakázky na český
výrobek. Křestanská firma Ferdinand
Měšťan v Bystřem u Nov. Města n.M.
(Čechy). Vzorů zdarma, zásilkou přes
20 K franko.

Umělecký ústav pro malbu, leptání
a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způ-
sobu a provedení na přání i se želez-
nou konstrukcí ve vlastní strojnické
dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro
výzdobu vnější i vnitřní na křížové
cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na
požádání.

**Kdo dobrá semena ho-
spodářská, zeleninová,**

květinová, jakož různé rostlinstvo
a ovocné stromy potřebuje, žádejte
cenník od firmy

VILÉM STRAUCH, velkozávod
zahradnický a semenářský, VSETÍN,
Morava.

• **Werichovo** •
polévkové koření
• **HELVETIA** •

† jest vydatné masové
chuti a oblíbené na
každém stole. Veliká
úspora masa. K do-
stání v továrně poží-
vatin

F. WERICH.
Brno-Židenice.

Zubní lékař

MUDr. Fr. Špaček,

Brno, Ferdinandova ul. 28
Umělé zuby, plomby všeho
druhu.

Při chorobách plic, kašli, astmě, zá-
duše výborně se osvědčilo

• **SVATOHORSKÉ THÉ** •,
malý balíček K 1-50, velký K 3.—.
Tisíce poděkovaní. Žádejte výslovně
»Svatohorské« a jiné odmítněte. K do-
stání v lékárnách. Zasílatelství F. Vítak
a spol. v Praze, Vědičkova ul. 19.

K nákupu

SUKEN

doporučujeme
solidní firmu

Ant. Tomec,
vývoz suken v Humpolci
(Čechy.)

Vzorů zdarma a franko
k nahlédnutí.

Veškeré práce tiskové

◻ zhotovuje rychle, ◻
◻ levně a moderně ◻

◻ **Grafický ústav** ◻
Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya

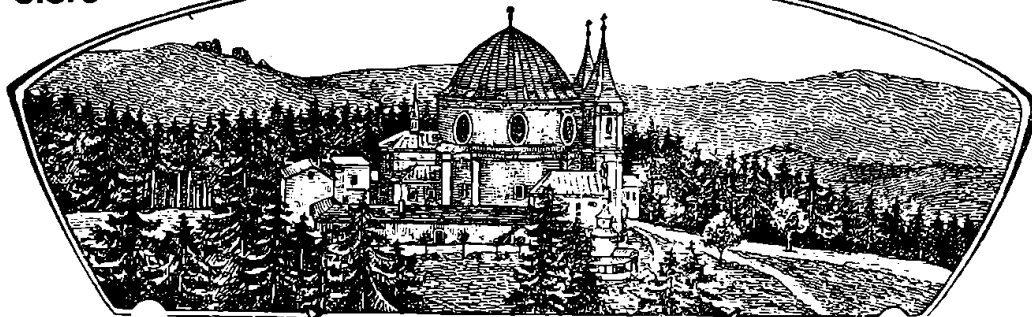
v **Holešově na Moravě.**

Grafický ústav Zaorálka a Tučka nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

9. číslo

IV. ročník

OBSAH: Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Vyobrazení Lurdské jeskyně a kaple. — Svatohostýnské písničky: Křížová cesta. — Dějiny Sv. Hostýna. — Medaillon se Sv. Hostýna, (Dokončení). — Sázavská poustevna. — Na šikmé ploše. (Pokrač.) — Milostné pražské jezulátko. — Vánoční dumka. — Štědrý večer. (Báseň). — Zprávy z různých poutních míst. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Redakci zasláno. — Listárna redakce — Z církve a světa. — Inseráty.

Z církve a ze světa.

Čechy. Sněm český byl pro německou obstrukci předčasně zavřen. Za příčinou velice houfného (až ve stech), ve vícešestup konaného procházení se německých barevných studentů (nazývají to »buml«) na oživených Pílkopech pražských, povstaly třenice a musilo zakročit vojsko. Ano měl následkem toho být v Praze zaveden výminečný stav. Ve více německých městech v Čechách vznikly protičeské bouře.

Morava. Na zemském sněmu byl přijatý návrh na zřízení české a německé university na Moravě. Pro německou hlasovali všichni poslanci, pro českou jen poslanci čeští a veškerá šlechta. — Volný myšlenkář Dr. Bartošek oblažuje v poslední době svými protináboženskými přeínáškami Moravu.

Dolní Rakousy. Minulý měsíc konaly se volby do zemského sněmu na základě všeobecného rovného hlasovacího práva, při čemž křesťanští sociálové dostali 93 mandátů, tedy více než dvě třetiny a socialisté pouze 6—

Rakousko-Uhersko. Ministerstvo Beckovo podalo žádost za propuštění, jež byla přijata. Prozatím nastoupilo ministerstvo úřednické.

Francie. V Lurdech organisuje jakýs žid ještě s jinými osobami loterii »Pochette de Lourd«. Tamější biskup varuje před tím a praví, že to je »jeho povinností proti onomu podvodu s největší rozhodností protestovat«. — Německé katolické listy si stěžují, že se lurdské poutě stávají podnikem židovských společností, jako se to stalo letos o pouti lurdské v naší říši a hájí se proti neoprávněným výtkám protestantských listů. — Na nynějším smutném stavu církve mají prý mnoho viny tamější bezbožectví učitelé, kteří v nenávisti k církvi mládež vychovávají.

Čína. V Číně byla císařským úkazem pro-

hlášená svoboda náboženská. Dle ukázu má každý usedlý cizí missionář právo žádati úřady za ochranu svého života a majetku. Křesťané pak jsou rovnoprávními poddanými.

Německo. P. A. Krose T. J. vydal knihu: katol. statistika missionářská s uvedením přítomného stavu katol. pohanských misí. Dle této knihy je v Asii, Africe, Americe, Australii a Oceánii celkem 7.883.963 novokřesťanů, mezi nimiž působí 12.305 kněží (asi 5400 tuzemců), 4863 bratrů řádových a 17.284 sester. Missijních stanic je 30.414, kostelů a kaplí 22.736, škol 17.834; počet školních dětí pácí se na 790.878. Dotyčné číselice znázorňují nám jen výsledek novodobé činnosti missijní. K tomu však se druží ovoce starší missijní činnosti v Asii, Americe, Africe, 6.700.000 tuzemských katolíků na Filipínách, 1.038.000 barevných katolíků v Angole (portug. záp. Afrika), na Kapverdách a Seychellech (ostrovy), a nejméně 14.250.000 katol. plnokrevných Indiánů a Černochoů v jižní a střední Americe a v západní Indii t. j. ve staré španělsko-portugalské koloniální říši, dohromady 21.988.000 duší, tak že počet všech tuzemských katolíků v zámořských krajinách obnáší asi 30 mil. (29.846.963). Do tohoto čísla nejsou zahrnuti katechumeni (asi 1 a půl mil.) a smíšenoi. Z toho vidno, jak křesťanství pomalu, ale přece stále se šíří.

Italie. Ruský car poslal vlastnoruční gratulační psaní sv. Otci k jeho jubileu. — Nával poutníků se všech stran je velký. Dosud byli od sv. Otce přijati poutníci z Ruska, Kanady, Albanie, Španělska, Dánska, Anglie, Jižní Ameriky, Itálie, Moravy, Uher atd. Armeni dali darem židli a osací stůl ze drahého egyptského dřeva. — Náš mocnář věnoval sv. Otci k jubileu zlatý náprsný kříž, na jehož okraji je 60 brillantů a 50 rubínů; z těchto

vvníká Ukřižovaný. Na zadní straně je latinský nápis, jenž český zní takto: František Josef I. císař a král, který 60 let svého panování dokončil, blahopřeje ku 50letému kněžství papeži Piu X. V roce jubilejním obou 1903. — Vatikánská knihovna čítá asi 300.000 tisknutých děl, 32.000 r. kopisů, z nichž je 21.000 latinských, 4000 řeckých, 900 židovských, 1000 arabských, 10 čínských atd. Knihovna není každému přístupna. Ku použití je třeba dovození kard. stát. sekretáře.

Amerika. Ve Spojených Státech Severní Ameriky čítá se té doby 14 mil. katolíků s 15.600 kněžími, 12.500 kostely a 4500 far. školami. A nelze upřít, že mezi nimi katolický život kvete a přináší pro své katolictví veliké oběti platíce si kněze, kostely a školy. Avšak podotýká jistý list, že by tam vlastně mělo být 26 mil. katol. Neboť katol. Irčanů by mělo být 15 mil., katol. pak vystěhovalců počítá se z Německa 5 mil. a 6 mil. je Slovany a romanských národů. Kdo tedy je, praví, těch 12 mil.? Na to vyzývá k usilovnější práci mezi vystěhovalci.

Svaté pole Matice Svatohostýnské. (Pokrač.) Jančíková Barbora z Rakova. Václavíková Anna z Rakova. Juřicová Pavlína ze St. Vsi. Janík František, kancelista z Rožnova. Jurdíková Františka z Bojanovic. Jiranová Barbora z Libně (Cechy). Jilková Františka ze Zábřeha. Janík Jan z Polešovic. Jančíková Josefa. Jančíková Barbora z Radkova. Jindrák Josef z Lobodíc. Jirouš Jiří z Jilemnice. Jurcová Anna z Lipníka. P. František Jelínek, arcikněz v Bránkách. Jordán Aug. z Hradiska. Jakubíková Veronika z Tické. Ježková Anna z Prahy. Janišová Veronika z Malé Lhoty. Janovská Anna z Holešova. Joch Matouš z Milokoš. Jurka Josef ze Zahnašovic. Jochová Pavlína z Nového Hrozenkova. Jilková Žofie ze Stříteže. Jančíková Marie z Vizevic. Jalůvka Josef z Příbora. Juřicová Pavlína ze Staré Vsi. Janošík Frant. z Podh. Lhoty. Janáček Tomáš z Kladrub. Janečka Florian ze Žop. Janošík Jan z Nemetie. Jurková Marie z Kr. měříže.

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,
výtečné la jakosti a lahod-
n stí nemoc. a žaludeč. ne-
moc. trpíc.

a doporučení červené o
38, 44, 50, 56 hal. za litr,
bílé po 44, 48, 52, 56, 62
hal. za litr, černé po 40, 46,
50, 80 hal. za litr zasílá do-
birkou v soudkách od 30
litrů výše jediné svou solid-
ností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a veľkoobchod vínem, **Rjeka (Fiume),**
Přímoří. Důkaz velké množství poděk. dopisů. Ceníky
zdarma a franko.

Veškeré

tiskopisy

pro úřady

farní a školní,
obecní, lesní atd.

dodává knihtiskárna

Zaorálka a Tučka

nást L. Klabusaya

v Holešově.

Elektro-terapeutické léčení

doporučuje se ve Vídni I. Neuer Markt 14/a.

Zařízení je docela moderní, výsledky znamenité. Léčba tato koná dobré služby zvláště při nervositě, rheumatismu (hostci), bolestech v zádech a hlavě, žaludečních a střečních potížích, srdeční slabosti, ochrnutích a různých jiných nemocích. Na požádání pošle se kniha o 62 stranách s obrazy zdarma a franko: Pojednání o moderní elektroterapii.

9. číslo.

1. prosince 1908.

A. Rejzek; T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

IX.

»Všecka jsi krásná, bez poskvrny«, slovy těmi velebl Marii Pannu církev svatá.

Jak milo a půvabno bývá v zahradě bohaté květem a líbeznou vůní za jasného dne se procházel Postáč! však jedna věc, která se nám nezamlouvá, a radost bývá pokažena, bývá jak se říká po radosti.

Umění vůbec bývá velice choulostivé Postřehli jsme v hudbě jeden zlovuk, na malbě jednu vadu, v písni neb básni jedno nedopatření: a už se nám nelíbí.

I stává se, že po letech ještě vzpomínáme té neb oné chvíle spojené s poškozením našim a byť to bylo i při zábavě, o níž nikdo více nemluví aniž se na ni pamatuje. Někdo nosí roucho velmi vkusné: než spozorovali jste na něm nepěknou záplatu, mastnou skvrnu, vše ostatní vám se stává lhostejno.

Váš přítel neb přítelkyně vaše má mnoho vzácných vlastností, začez zasluhují úcty, pochvaly: avšak jedna nezpůsobilost v jejich povaze má všelikou téměř úctu k nim, ba bývají vám proto i protivní a budí ve vás odpor. A jak často se o nezpůsobilosti této mluví, jak by žádné jiné vlastnosti neměli. To vše se vztahuje zejména na zahradu květnou. Dejme tomu, že vás přátelé do zahrady takové na zábavu pozvali. Vejdete tam. Než co vás tak brzy z ní vyhání? Jedni řeknou, kdo by tu v takovém množství much a komárů se zdržoval. Nechoďte tam, nechcete-li pocítiti vosy ba i sršně. Nedbalý zahradník snad nechal přes cestu ležeti veliký kus dřeva. V trávníku spatřil ropuchu, v rybníku neb nádržce kuňkají žáby. Je-li zahrada veliká, máte potěšení, že pobaví vás vrány, straky, krkavci a jiné ptactvo. Co je to, tu za keřem leží zdechlý pes nebo v rybníku, jehož voda stojatá bez toho zapáchá, užijete pošlou kočku a jiné věci nelíbí. To se v zahradě takové asi nezamlouvá zábavám; spíše hledíte abyste se co nejdříve z ní dostali na čerstvý vzduch. Zhnusí se, protiví se vám místo takové. Ale řekne vám přítel: »Zůstaň přece, to tě nezabije.« A nezůstanete. Marné řeči, já zde nebudu, rcete, na takovém místě; a přisvědčují vám: já bych tam také se nezdržel.

Nuže, co to vlastně znamená? Hniloba a zdechlina, hmyz a

neřád, a co všechno se zhnusí a protiví, proč se tu vypočítává? Kdo nám na to odpoví. Ovšem se vše toto vztahuje obrazně na zahradu srdce lidského.

Pohlédte na Marii Pannu, jak je všechna bez poskvrny, jako slunce bez temných skvrn, jako růže bez trní, všechna jsi krásná, tak že na ní nepostřehnete nic nedokonalého, škaredého, žádné vady ani poruchy, — spanilost beze vši spanštilosti. Jest to zahrada srdce lidského v dokonalé úpravě, tak že marně byste hledali chybičky v jakémkoliv směru. To jest ovšem nejsvětější srdce Marie Panny.

Než co se vyrozumívá zápachem hniloby a zdechliny, co je umrlčina v zahradě života lidské ho? Když Kristus Pán mluvil o synu marnotratném (Luk. 15. 32), jenž byl rozmrhal statek svůj, živ jsa prostopášně, tu končí podobenství slovy, které pravil otec o synu marnotratném, k bratru jeho staršímu: »Synu, radovati se náleželo; nebo bratr tvůj tento byl mrtev, a zase ožil.« Zajisté podle těla nebyl mrtev a přece praví Kristus Pán, že byl mrtev. Ovšem byl mrtev podle duše. A jako mrtvola umrlčinou zapáchá, tak zapáchala Hospodinova umrlčinou duše jeho mrtvá.

A opět mluví Kristus Pán o mrtvých. (Mat. 8. 22) Když totiž jeden z učenníků jeho žádal Pána, aby mu dopustil prvé jíti otce svého pochovati, řekl mu Pán Ježíš; »Poď se mnou, a nechať mrtví pochovávají mrtvé své.« Ovšem že mrtví nemohou pochovávat mrtvých a proto nemyslíl tu na smrt dle těla, nýbrž dle duše. Ano je smrt a to věčná smrt, při níž duše žije, ale tak žije nešťastně, že by jí bylo tisíckrát lépe, kdyby nežila. Nevolím zde rozepisovati se o mukách smrti věčné: toliko pravím, že jako nám jest odporna umrlčina se svým zápachem, tak jest ohavností před Bohem a jeho nejsvětější tvář duše pro hřích smrtelný mrtvá a zapáchá jemu nemile.

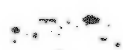
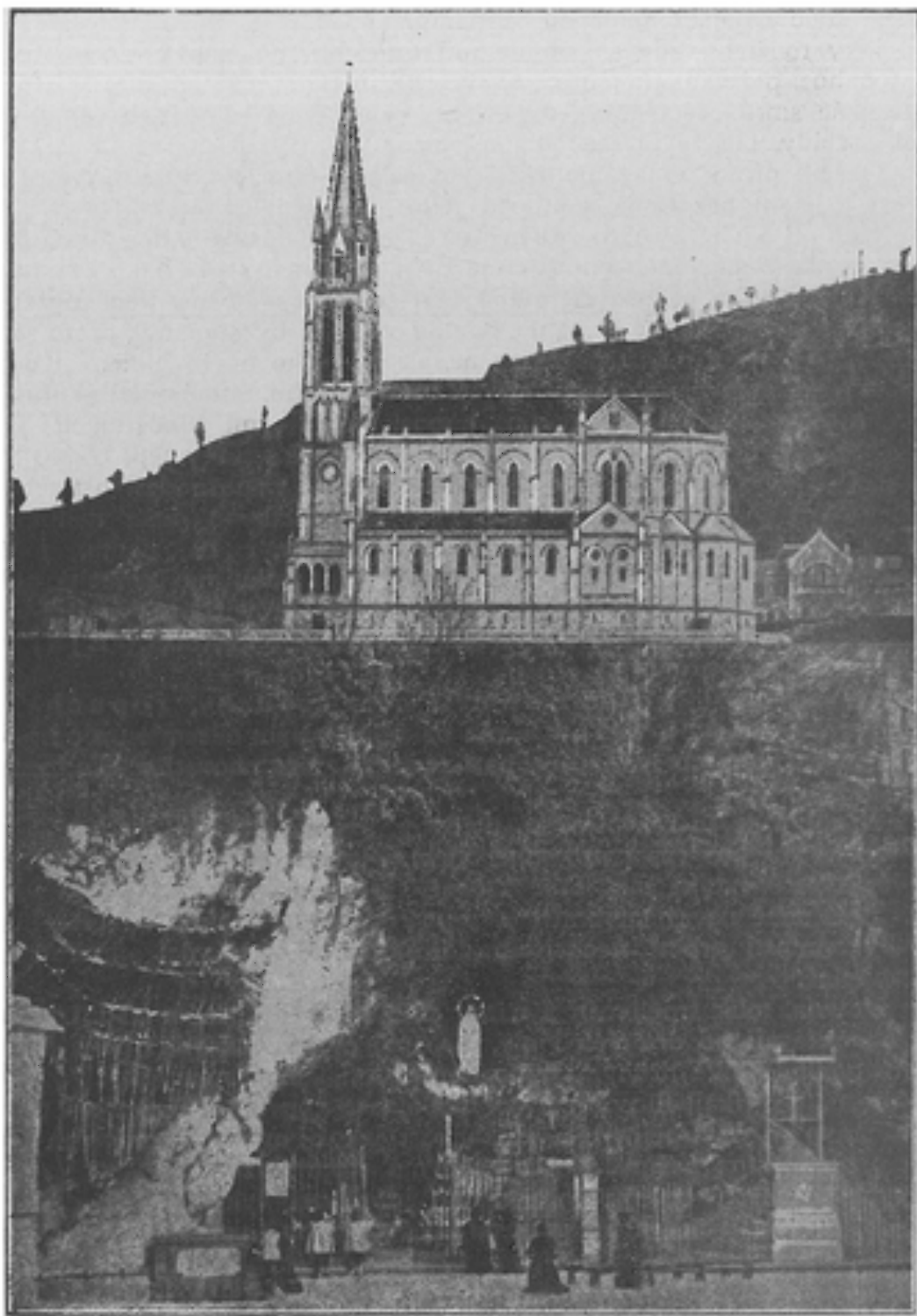
Mohl bych se dovolávati též slov Ježíše Krista, která vzkázal po Janu Evangelistovi (Apol. 3. 1) ve Zjevení andělu t. j. biskupu církve Sardské, an pravil: »Já vím skutky tvoje, že máš jméno, jako bys byl živý a mrtvý jsi. Budiž bedliv a potvrď ostatků, jenž měli umřít; nebo nenalezám skutků tvých plných před Bohem.« A když onomu královskému úředníku z Kafarnaum v Káni Galilejské (Jan 4. 48.) uzdravil syna řka: »Jdi, syn tvůj jest živ« netoliko usvědčil jej, že dosud nezemřel, nýbrž vrátil mu úplné zdraví, jelikož žítí neznamená jen ještě živořiti v nemoci a nebýti mrtev, tož přece neznamená býti v náručí smrti ale býti ve zdraví. Podobně žítí, ale nežítí, jak se na křesťana sluší a patří, znamená před Hospodinem umřítí, t. j. nebýti daleko od hříchu smrtelného a pro toto veliké nebezpečí, ve kterém jest člověk vlažný, jest srdce lidské zahradou spustlou. Máš jméno, jako bys byl živý a mrtvý jsi před Bohem.

V písmech sv. čteme na mnoha místech o životě; než vezdy se vyrozumívá pozemský život bohumilý, šťastný, radostný jako počátek života blaženého na věčnosti neb život věčný. My pak vyrozumíváme žitím pozemským předně lásku, potom život radostný bez starosti, konečně činnost, pracovitost.

Když nesmím milovati, nechci žítí, tak mluvívali arci lidé nerozumní, pošetilí: než proto jsou nerozumní a pošetilí, že láska jejich jest hříšná vášeň, že milují hřích, jenž lásky jejich není hoden. Pravdou ale jest, že žítí jest milovati, ovšem po vůli Boží co lásky hodno jest. A čím čistější jest láska, čím více se vyzula ze sobeckosti a smyslnosti a obrnila se štítem víry křesťanské; čím více se dovedla povznést na perutích milosti Boží k nejdokonalejšímu dobru, Bohu svému: tím jest láska tato vroucnější a zápal její převyšuje vše na světě, že vším zhrdá duše taková, jen aby dokonale a jedinečně se kochati mohla předmětem lásky své.

A žítí jest radovati se v požitku toho, co nás těší, čerpati z pramene blaženosti trva'e a bez obavy ztráty, čehož arci dokud na světě jsme

dokonale dosíci nelze pro nestálost lidskou. Za to naděje naše na dokonalé žití v životě věčném udržuje duši křesťanskou v potěše, která jí sílí; tam nebude strachu před ztrátou, protože bude to štěstí dokonalé života, trvanlivé

Lurdy, chrám a jeskyně.

požívání souborem všeho dobra dokonalé, jak napsal blah. Boethius: »status omnium bonorum congregatione perfectus«. A výměr tento žití dokonalé šťastného osvojil si sv. Tomáš Akvinský rozmlouvaje o blaženosti nebeské.

Zítí však znamená také pracovati, býti činným, zejména vztahuje se to na život náš časný: proto se každý činí a přičiňuje se, aby okázal, že také žije. A práce člověka těší. Kdo pak nepracuje, cítí se, jako by nežil.

Či lze to nazývati životem, kdy člověk jest zhrdán v lásce na zemi a o lásce stálé na nebi nemá ani potuchy?

Jaký to život, kdy se ani nejpotřebnějšího nedostává anebo kdy ubohý už ničeho požívati nemůže, ničeho neztráví? Zdaž smíme to zváti životem nebo spíše smrtí částečnou, kdy mrtvici raněný má rámě neb celou stranu bez moci a vlády, tak že je s sebou jen vleče?

Ovšem proto podáváme věci tyto, že jsou obrazem duše mrtvé před Bohem, že jest to život bez Boha a milosti jeho.

Kdo Boha svého nemiluje, jenž vši lásky hoden jest, kdo Boha svého nezná, není sobě vědom, co je život, nemá pravého života v sobě.

Kdo v Bohu nespočívá, nýbrž věší se duší svou na věci pozemské, pomějejší, pošetilé, takový nenajde pokoje v němž by spočinul, proto se pohybuje či spíše poletuje z místa na místo nenalezaje čeho právě hledá. Kdo v Bohu nenalezá zájmu života, kdo pro Boha nečiní ničeho, žádné oběti nepřináší, taková duše ať koná co koná, ať se sama honosí občanskými ctnostmi ať ji vynášejí jiní a noviny třeba celého světa vychvalují veliké skutky její, třeba byly veliké na př. její dobročinnost, poctivost, dobrosrdečnost a hospodářivost nebo štedrost: ničím se nezamlouvá Pánu Bohu, nic se mu do takové duše nelíbí, samá to pláňata na stromě života lidského, protože není tu života, jehož hledá Hospodin a následkem toho ani ovoce není milé, ano zapáchá duše taková umrlčinou, hnilobou; z té příčiny nepatří do zahrady Boží, vyvezte ji ven; tím méně lze duši takovou nazvati zahradou vonnou, kvetoucí. Ejhle co je hřích smrtelný!

A co jsou ti komáři nemilí a ty mouchy, ropuchy a žáby v zahradě, vosy, a sršně a vše cokoliv se nám nezamlouvalo? »Nemrava«, říká se, »ani neví co se sluší a patří, jak se má chovati.« To jest urážlivé obcování s lidmi.

Nevolím se tu rozepisovati, bylo by to asi příliš křiklavé a kousavé, nemilé trvám pro vás i pro mne. Jen všeobecně se vyslovím o nich. Bývají to věci, které vytýká muž ženě a žena muži, otec a matka dětem a děti rodičům, jaké sobě navzájem bratři a sestry vytýkají, jaké vrchnost čeládce a čeleď vrchnosti trpěti nechce, protože jsou to samé věci odporné a protivné, nestrpitelné.

Pravda, tolik trpělivosti s námi, co v životě obecném nadíti se lze, máme právo očekávati od druhých i my, jako mají práva očekávati i od nás; z té příčiny vyvstává povinnost ke druhým, abychom snášeli v trpělivosti jejich vady, křehkosti a slabosti, jak říkají filosofové »ex officio jus«, z povinnosti vyplývá právo. Mají tudíž právo na naši trpělivost a snášenlivost, jakož i my máme právo na jejich trpělivost s křehkostmi našimi. Než všechno má svoje meze.

Na trpělivost druhých hřešiti a jí zneužívat, vykořisťovati, druhých týrati, neustále nechati se štváti jako lesní zvěř za doby lovu, vše si dáti líbiti; tot požadavek upřílišený, jenž nebývá bez následků nelibých.

Jestli jedna ctnost, kterou znali už pohanští Řekové a nazývali ji »Eutrapelia« t. j. zdvořilost. Zdvořilost sama o sobě ještě nebývá ctností, než podává příležitost přechasto cvičiti se ne v jedné ctnosti nýbrž v mnohých, na př. zdvořilost žádá, abychom nemluvili o sobě ba na sebe zapomínali, zdaž to nepředpokládá pokory? Zdvořilost žádá, abychom se s sebou ustavičně nezaměstnávali, nýbrž druhými, jiným přednost dávali, zdaž to není láska? Dožaduje-li se do vás obětí a to někdy neskrovných, trpělivosti totiž a vytrvalosti, abychom šetřili druhých, zdaž k tomu není potřebí sepeziporu? Zdvořilost

taková z křesťanského stanoviska pojatá může býti zdrojem hojných zásluh u Boha. A jako taková dodává ctnostem křesťanským zvláštního jasu.

Zajisté Panna Maria svítí nám příkladem svým nade všechny svaté a světice; a podobně mají věřící také býti pamětlivi, že, jako oni mají oči které vidí, druzí mají také oči které pozorují nás, nikoliv tudíž pohoršením mají býti, nýbrž na vzájem se povzbuzovati a podporovati v dobrém, aby získání byli pro Boha a zalíbilo se jim kráčet cestou křesťanského života a to tím více, jelikož na zevnější mravy svět velikou váhu klade a vezdy kladl. Co si především počítí čili jak o pomoc, aby na vzájem nebyl ztrpčován život lidský? A ještě důležitější jest otázka, co činiti, aby duše naše místo zahrady vonné nevydávala zápach umrlčiny nesnesitelný [Hospodinu? Nezbyvá nežli pořádná svatá zpověď.

Byť i kdo velikonoční svou zpověď řádně vykonal, upadl-li časem do hříchu těžkého, zbavil se milosti Boží, vypadl ze stavu života nadpřirozeného, následkem toho stala se duše jeho umrlčinou, kterou zapáchá Hospodinu duše jeho. Zdaž nositi bude stav tento neutěšený po celý rok až do budoucích velikonočí? Nezbývá tudíž nežli občas přistoupiti ke sv. zpovědi a obroditi duši svou, aby byla zahradou bohumilou.

Avšak co teprve říci o tom, kdo po kolik let neučinil pořádek v duši své tím, že kolik let už nebyl u správy Boží! Mnoho let se nezpovídá jest zatvrzelým hříšníkem býti! Duše takového člověka čím jest před Hospodinem! Kéž jednou zase slaví vzkříšení své k životu odpuštěním hříchů a dosažením milosti Boží!

Kam se tu obrátiti jest jinam nežli k Marii Panně, kterou oslavujeme útočiště hříšníků? Všecka jest krásná; a jako bez poskvrny hříchu počata, tak bez poskvrny hříchu setrvala po veškeren život svůj; než nám jest zároveň zahradou vonnou.

Spějme tudíž do ní, abychom se pokochali, pookřáli a proto zadívejme se do obrazu nebo sochy Neposkvrněné a uvažme u sebe alespoň na krátko, jak šťastný jest každý, kdo hledí ji, byť i z daleka, následovati.

Rudolf Stupavský:

Svatohostýnské písničky.

9. Křížová cesta.

Svaté hory na temeni
kapliček se čtrnáct bělá,
milého to Spasitele
křížová je cesta celá.

Živý hlas to pro poutníka,
křížovou že cesta žití,
s Kristem kdo chce královati,
s křížem musí za ním jíti.

Matičku tu Boží zřítí
za Kristem jak v bolu kráčí,
jak jí bolem srdce puká
a proud slzí líce smáčí.

U kapličky poslední pak
jak by světu říci chtěla:
a vám děti v oběť dala,
co jsem nejdražšího měla.

U těch kaplí zastav kroky,
poutníče a slož své kříže,
Matka Boží potěší tě,
půjdeš domů bez obtíže.

S křížem vítala tě matka,
když ti svít' o světlo Boží,
v stínu kříže dřímat budeš,
až tvé tělo ve hrob složí.

Křížem otevřel nám nebe
Kristus milý, jeho Máti,
v poslední den na obloze
vítězně kříž bude pláti.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše P. Fr. Vídenský T. J.

(Pokračování.)

Kda a slyše to holešovský děkan, tlumočil nejdůst. konsistoři tento všeobecný náhled r. 1869: »Má-li kostel na Sv. Hostýně býti skutečně spásou duší prospěšným, dlužno vystavěti hospic pro dva anebo tři kněze, kteří by poutníkům duchovní služby prokazovali.« A myslel, že by se k tomu nejlépe hodili řeholníci. Kněze-arcibiskup Bedřich uznával a schvaloval tato slova. — Avšak nebylo možno úmysl tento ihned uskutečniti, poněvadž nebylo prostředků pro zakoupení stavebního místa pro klášter.

39. Družstvo Svatohostýnského. — Kardinál Fürstenberg stává se protektorem. — Činnost družstva.

Kromě uvedených stezek přidružila se ještě jiná příčina, jež osoby o Sv. Hostýně se zajímající pobádala, aby otázka týkající se duchovní správy na Sv. Hostýně co nejdříve byla rozřešena.

Když se totiž slaviti měla šestistýletá památka porážky Tatařů u Olomouce r. 1241., pokládali to pořadatelé za důstojné ano nutné, aby též kostel na Sv. Hostýně ze svých ssutin byl znovu vzkříšen. A zasadivše se o to ze všech sil, svůj úmysl také provedli. Nyní však blížila se tisíciletá ročnice úmrtí sv. Methoděje. A tu se zdálo všem ctitelům a věrným synům sv. Methoděje, že je slušno, aby započaté dílo se dokončilo a urážka, jež se před sto lety r. 1787 odsvěcením kostela a zrušením duchovní správy na Sv. Hostýně stala, docela se odčinila.

I sešel se dne 31. května r. 1801 klerus na podnět kaplanů příborských, dra. J. Schneidra a Ant. Cyr. Stojana, kteří z Příbora starali se o kněze pro Sv. Hostýn, by aspoň poněkud více mší sv. tu bývalo, z obou diecesí v hojném počtu na faru přerovskou, aby se uradil, co činiti. A usnesli se na tom, aby poprosili J. Em. kardinála Fürstenberga, by se té věci ujal a dělal úlohu prostředníka. Zároveň pak bylo založeno »Družstvo Svatohostýnského«, jemuž bylo o provedení dotčeného cíle pracovati.

J. Em. kard. Fürstenbergovi měla se dle úřady zaslati o té věci adresa. Jejím sestavením byli od sbornáždění pověřeni: dp. Placidus Mathon, benediktin rajhradský a oba příborští kaplani dr. Jan Schneider a Ant. Cyr. Stojan a bylo jim uloženo, aby odevzdání adresy dalo se co nejokázaleji a nejslavněji.

Tito ujali se ihned svého úkolu. A hle, už 15. června 1881 mohla společnost vybraných mužů z Moravy hr.: Anatola d'Orsaye, hr. Seilerna, dra. ryt. Al. Šroma, dra. J. Schneidra, J. Skopalíka, děkanů J. Doliny z Předmostí a R.

Kašpara z Holešova, konečně P. Placida Mathona za vedení J. Exc. hr Egberta Belcrediho adresu vypracovanou česky a německy a opatřenou 5000 podpisy J. Eminencí v Olomouci odevzdati, tím jednomyslnost všech dobrých Moravanů dosvědčiti, účel obmyšleného díla vyložiti a vrchnopastýřské požehnání, jakož i trvalou starostlivou účast J. Eminencí si vyprositi.

Družstvo Svatohostýnské v Přerově založené rozvíjelo se doposud čím dále tím více. Bylo pak to volné spojení ctitelů Marie Panny Svatohostýnské, jež bez zvláštních stanov obralo si za úkol modlitbou, peněžními příspěvky a činným působením představenstva upravití cesty a nalézti prostředky k vystavení řádového domu na Sv. Hostýně a udržování nutného počtu řádových kněží pro duchovní správu po dobu poutí. Za předsedu družstva byl už na schůzi přerovské vyvolen tehdejší farář v Kojetíně, pozdější kanovník a prelát v Olomouci hrabě Anatole d'Orsay, za pokladníka tehdejší přiborský kaplan, nyní děkan v Křižanovicích dr. Jan Schneider, za jednatele nyní už v Pánu zesnulý benediktin P. Placidus Mathon a tehdejší přiborský kaplan, nyní olomoucký kanovník dr. A. C. Stojan. Protektorát pak na žádost deputace přijal kardinál Fürstenberg. Tím dodáno členům družstva ještě větší vzpruhy a zájem jak o družstvo tak o jeho účel byl ještě větší.

Družstvo si vedlo velice čile. Zmíněný jednatel Ant. Cyr. Stojan rozeslal přes 80.000 dopisů v záležitosti družstevní. Aby sbírkami dosáhlo potřebných peněz k založení kláštera, vyzváno předně duchovenstvo, aby zdarma sloužilo mše sv. a stipendia na ten účel věnovalo. A je podivuhodno, jak ochotně se k tomu kněží netoliko z Moravy a Slezska, ale i z Čech propůjčili. Dopisy doposud uschované dávají o tom neklamné svědectví. Dále požádání věřící, aby uštědřovali dárky. Když sbírky počaly váznouti, učinil tehda přiborský kaplan A. C. Stojan návrh, aby dobrodincové zapůjčili po 10 zl. na stavbu, tak že by se asi 20.000 zl. najednou sehnalo; zaručil se pak, že časem bude půjčka splacena. Mimo to vydal knížečku »Památka s posv. Hostýna« ve mnoha tisících výtiskách, v níž byly modlitby za zdar podniku a vyzvání, aby se ročně nejméně 10 kr. přispívalo.

Hlavně však rozmnožilo družstvo a podnik uvedlo v mohutný proud zakončení římské pouti už před vydáním knížky dne 3. a 4. září r. 1881 pořádané na Sv. Hostýně.

Medaillon se Sv. Hostýna.

M. Šp. uč.

(Dokončení.)

Mijela léta. Angela usadila se ve své rodné vsi a stala se andělem útěchy celému kraji. Jedné podzimní noci zaklepala sešlá žena na její dveře a prosila o nocleh. Sotva vstoupila, klesla k zemi, řkouc: »Umírám hladem.« Dostalo se jí posílnění a Anděla rychle poslala pro kněze, aby nemocnou zopatřil. Dlouho se zpovídala. Po sv. přijímání prosila, aby Angela k ní vešla. Když vešla, odhalila nemocná hrud a na hrudi zazářil památný medaillon »M. Svatohostýnské.« Poznaly se a s pláčem vrhly se jedna druhé na hrud.

I vykládala Sylvia, jak se dostala v tato místa. Když ji byla Angela tenkrát při předešlém shledání opustila, hleděla Sylvia lepší city, jež v ní po návštěvě zůstaly, zaplašiti prohlížením svých květín, kytic a šperků. Při té příležitosti našla medaillon Marie Panny Svatohostýnské. Poznavši jej jako památku

po matce, vzala ho a uzavřela do své skříně. Na to žila dále jako před tím. Svět se na ni usmíval a Sylvie cítila se šťastnou. Tak to trvalo více let.

Než pojednou přišla na ni těžká nemoc. Sylvia v ní nápadně sestárla a ztratila svůj krásný půvabný hlas. Když se zotavila, bylo po přizní lidské. — Sylvia si musela vyhledati jiné zaměstnání. Počala se živiti praním a obsluhou. Bylo to pro ni nesnesitelné, už si chtěla vzít život. V tom však si vzpoměla na svoje šperky. Chtěla jeden po druhém prodati, aby se snáze užívala. Při prohlížení namanul se jí medaillon po matce. I vzpoměla si na slova matčina, jež ji často napomínala, aby se nedržela klamného světa, jenž v neštěstí opouští ale aby se držela pevně Boha, jenž nám zůstává vždy věrným a dobrým přítelem. Na to vzala medaillon a políbila jej. Při tom se jí zdálo, jako by se matička Boží na medaillonu na ni usmívala a Ježíšek drže blesky v ruce ji napomínal, aby se obrátila na lepší cestu, jinak že bude věčnými blesky zasažena. Tu padla na kolena a prosila jako kdysi Šavel za odpuštění, slibujíc nápravu. Na důkaz toho, že to vážně myslí, zavěsila si medaillon na krk, nosila ho stále a vzývala Marii Pannu Svatohostýnskou, o níž od matky tolik slyšela, den jak den nějakou modlitbou.

Zatím šperky byly prodány, obnos za ně utracen a Sylvia následkem těžké práce, na niž nebyla zvyklá, onemocněla znova.

I prosila v nemoci Marii Pannu Svatohostýnskou, aby jí udělila alespoň tolik zdraví, by mohla vyhledati svou sestru, ji prositi za odpuštění a v jejím náručí zemřít.

Nemoc skutečně polevila. Kde však sestru hledati? Napadlo jí, že asi bude bydleti v rodné vsi. Pročež sebrala své síly a vydala se na cestu. Bylo jí jíti několik dní skoro o hladu. Měla jenom to, co si vyžebřala.

Konečně dorazila vysílená do vesnice a ptala se po sestře. Bylo jí řečeno, ve kterém domku bydlí a poukázáno, jak je dobrá k chudým a je všude v lásce a vážnosti. Dovlekla se tedy ještě k jejím dveřím, kde už hroznou únavou a hladem klesla k zemi.

Nejprve nemohla ze sebe vypraviti, kdo je. Až když se posilnila chlebem nebeským, odhodlala se k sestře se přihlásiti.

Angela slzela radostí. I obsluhovala svou sestru a starala se o ni, jak mohla. Sylvia nevěděla, jak jí má za to ukázati svou vděčnost a lítost nad tím, že ji dříve tak zarmoutila.

Avšak dlouho se neměly sestry spolu těšiti. Sylvii se přitížilo. Kořen jejího života byl ohlodán. Za dva dni byla Sylvia mrtvolou. Zemřela šťastně, odevzdána do vůle Boží a tisknouc ku svým rtům medaillon Marie Panny Svatohostýnské.

Sázavská poustevna.

Obrazek z doby sv. Prokopa. — Dr. Rudolf Zháněl.

K nejpůvabnějším krajům milé naší vlasti patří české Posázaví. Ladná řeka ta protírá se údolím hluboko zarytým, tvoříc tu menší, tu širší kotliny. Po obou stranách je viděti četné zříceniny hradů, které bývaly před věky sídly mocných rodů šlechtických.

Ve století XI. bylo na Posázaví hojně hvozdů a lesů, kterými se proháněli jeleni, srnci, ale nechyběli tu také medvědi a vlci. Nebylo tu sice pralesů, jakými byly pomezí hvozdy, nýbrž bylo tu již několik prastarých českých osad, jejichž dosavadní jména: Bělokozly, Mrchojedy, Dojetřice a jiné svědčí

o jejich starobylosti. Obyvatelstvo živilo se výnosem skromných políček, rybolovem a lovem lesní zvěře. Po lesích pak různě bydlilo mnoho uhlířů, kteří žili tu životem samotářským, pálice uhlí a stýkajíce se s okolím svým jen tenkrát, když prodávali své výrobky.

Ký div tedy, že v odlehlých končinách těch, kde bylo tolik lesů, tolik divných romantických zákoutí, že v kraji tom, který jenom velmi málo měl styků shlavním českým městem Prahou a knížecím sídlem Vyšehradem, déle než jinde zachovalo se pohanství. Také uhlíři, bydlící o samotě a nemající valných styků se světem okolním, byli tehdy ještě většinou pohany, přinášející žertvy a oběti starým bohům slovanským. Jinak byli to však lidé dobromyslní, srdeční, pohostiní, pravé nezkažené děti neporušené přírody.

Nedaleko Mrchojed nad údolím Sázavy měl skromnou chýši svou uhlíř Radvan; bydlil tu se svou manželkou Přibyslavou, a dětmi Dobrošem a Hávkou. Všichni byli ještě pohaní; okolní osady byly již sice skoro naskrz obydleny křesťany, jen několik samot, ukrytých v hustých lesích nepoznalo ještě spasného světla evadělie, stýkajíce pak se málo s ostatními, a pro osamělý život v lesích jsouce ostýchavými a bázlivými, nenašli doposud příležitosti poučiti se o víře křesťanské.

Jednoho dne vrátil se Radvan k večeru domů všecek zamyšlen; ač děti k němu se mile tulily, přece nemohla se tvář jeho nijak rozveseliti. Když pojedli skromnou večeři a uložili děti na lůžko, tázala se Přibyslava soustrastně svého manžela: »Aj Radvane, co že jsi dnes tak zamýšlen?«

»Poslyš, co se mi dnes přihodilo«, odpovídal Radvan. »Chodil jsem dnes po lesích, hledaje příhodné místo, kde bych mohl páliť přístí milíř. Hledal jsem dlouho a dlouho, až jsem zašel na místa, kde jsem již nebyl několik let. Bylo to na stráni po pravém břehu Sázavy, slyšel jsem její hučení. V tom zdálo se mi, že vidím před sebou kmitati se jakousi mýtinu. O té jsem doposud nevěděl a proto jsem si umínil jíti se tam podívat. Jaké bylo mé podivení, když vkročil jsem po chvíli na neveliké holé místo, viděl před sebou chudou chatrč a vedle ní na skále sroubení něco vyšší s křížem nahoře, podobné kaplí křesťanským jak je vidáme v některých osadách okolních. Když jsem tak udiven hleděl kolem sebe, otevřely se dvře chýže a z ní vykročil vážný muž s dlouhým prokvetlým vousem, a oděný v dlouhý černý šat. Pozdravil mne vlídně řka: »Pokoř Tobě přítelí« a zval laskavě k sobě. »Jsi, cizínče, unaven«, pravil dobromyslně, »vstup proto laskavě ke mně, a odpočiň si ve skrovném mém přibytku«

Jsa mile dojat vážným jeho zjevem a laskavými slovy vstoupil jsem do chýše. Byla chudinká; prosté lože a dřevěný neotesaný stůl s několika hrubými židlemi bylo celé jeho zařízení. Vše tak jednoduché a chudé, že my to máme daleko lepší. Vlídny muž donesl si hned skývu chleba, plást medu a pohár mléka a zval mne upřímně, abych nepohrdal jeho pohostinstvím, ale laskavě přijal to, co poušt jeho mu skýtá.

Rozmlouvali jsme spolu o lesích, o naší milé vlasti české, neznámý muž znal všechno velmi dobře a mluvil velmi rozšafně. Dodal jsem si proto srdce a tázal jsem se ho nepokrytě: »Pane, kdo jsi a proč přebýváš tuto v lese?«

»Moje jméno je Prokop«, odpověděl mi, »můj rodný přibytěk stál v ne-daleké Chotouni, nyní pak tuto sloužím Bohu, kají se ze svých hříchův a hledím dle možnosti slabých svých sil i prospěti svým českým bratřím.«

»A kdo jest Tvůj Bůh?« tázal jsem se dále.

»Jsem křesťanem, věřím a vyznávám Boha všemohoucího, Stvořitele nebe i země«, odpověděl muž vážným hlasem pozdvihuje nadšeně zraků svých k nebesům. »Což Ty neznáš ještě Boha křesťanův?«

»Nikoliv, pane«, odvětil jsem. »Pozoroval jsem sice v okolních vesnicích,

že tamější obyvatelé neuctívají již našich věkožlzných bohů slovanských, ale nikdy jsem ještě s nimi o nové jejich víře, které říkají křesťanství, nemluvil. Můj otec bydlil v lesích, uctíval tam naše bohy a proto přidržuji se jich i já.

»Nuže, tedy věz«, odpovídal Prokop, »my křesťané věříme v Boha jediného, který je dobrotivým Otcem všech lidí. On stvořil nás všechny, dal nám nesmrtelnou duši, uspořádal tak krásně zemi pro nás, posílá anděly své, aby nás opatrovali na cestách našich a stará se jako otec dobrotivý o jednoho každého z nás.

Dlouho jsme ještě rozmlouvali s laskavým Prokopem. Vykládal mi mnoho, přemnoho o lásce Boha křesťanského k lidem, o tom, kterak poroučí, aby se všichni lidé milovali vespolek a mnoho jiného. Na konec poprosil jsem ho, aby mi dovolil podívat se do té větší budovy, vypínající se na skále. Učinil to s největší ochotou. Líbilo pak se mi ve stavení tom velice. Visela tam svrchu lampička, tiše kmitající. Před tím viděl jsem jakýsi stůl pokrytý bílými prostěradly a nad ním byl obraz představující spanilou ženu s usmívajícím se děťátkem na ruce. »Kdož pak jest tato překrásná paní s milým děťátkem?« ptal jsem se Prokopa.

»Tot matka našeho Spasitele, Marie Panna«, odpověděl Prokop.

Dlouho hleděl jsem na pěkný ten obraz, cosi neznámě milého jímalo mne při pohledu tom, ale konečně musil jsem se od něho odtrhnouti.

Když jsme vyšli zase ven, přicházel právě z lesa náš známý uhlíř Bureš.

»Ty, Radvane, jsi zde u otce Prokopa«, volal na mne udiven.

»I já neméně se divím, že se tu s Tebou setkávám«, odpověděl jsem mu.

»Jsem častým hostem milého našeho otce Prokopa od té doby, kdy po dobrotivém poučení jeho jsem byl pokřtěn a přijat do církve křesťanské«, odpovídal na to Bureš.

»Tak tedy jsi křesťanem, to jsem věru nevěděl«, mínil jsem na to já.

»Ani bys mi neuvěřil, jak jsem od té doby šťasten«, pravil na to Bureš.

»Také moje manželka a děti byly vyučovány laskavým otcem Prokopem a přijaty do církve svaté. Kéž by se i Tobě a Tvé rodině dostalo toho štěstí. Ale jak se daří manželce Tvé Přibyslavě a Tvým dvěma dětem? Jsou zdravý?«

Řekl jsem mu, že ano. Rozmlouvali jsme spolu dlouho, dobrý otec Prokop pohostil také Bureše, pak jsme se rozešli. Ale na slovo vlídného otce Prokopa nemohu zapomenouti. Půjdeme brzo všichni k němu zase a poprosíme ho, aby vykládal nám všem, Tobě i dětem, o dobrém nebeském Otci křesťanů.

Za několik dní ubíral se uhlíř Radvan s manželkou a dětmi k poustevně otce Prokopa. Byli vlídně přivítáni, na žádost Radvanovu vykládal jim Prokop o Bohu křesťanském. Návštěvy u otce Prokopa opakovaly se častěji, až konečně Radvan prosil ho, aby křestem sv. přijal jej i celou jeho rodinu do církve křesťanské. Poustevník vyplnil přání to, vida, že prosba ta vychází ze srdce přesvědčeného o pravdě víry křesťanské.

Ale i potom později navštěvoval Radvan častěji vlídného poustevníka, zvláště často býval tu hoch Dobroš, kterého Prokop spolu s jinými hochy učil slovanskému písmu a čtení.

Léta plynula rychle. Po památném setkání se knížetem Oldřichem s poustevníkem Prokopem zavládl na poustevně Sázavské nový ruch; stavěn tu kostel a klášter. Mezi prvními žáky, kteří se ke klášteru přihlásili, byl uhlířův Dobroš. Otec Prokop znaje upřímnou jeho snahu přijal ho ochotně, Dobroš pak byl svou zbožností a pokorou vždy ozdobou kláštera Sázavského.

Na šikmé ploše.

Dějepisný obrázek. Napsal Alois Dostál.

(Pokračování.)

V.

Za pěkného červencového dne kráčel po lních cestách mladý muž. Oděn byl městsky, ale nějak ošuměle, klobouk jeho častým kartáčováním byl už opelichaný a také ostatní šat i obuv naznačovala, že majitel těch věcí dlouho užíval a pranic jich nezaměňoval za oděv lepší sváteční.

V ruce měl hůl, o níž se opíral, a pod pažďím držel svazeček nějakých listů, aby ukazoval, že je studentem. Snad se veřejné dobročinnosti doprošoval, snad stanul na prahu některého většího domu a prosil o podporu.

Zvláště horlivě byly té a pozdější doby fary od studentů vyhledávány v naději, že se jim tam dostane pohostění, požádají-li latinským jazykem.

Jinde mu asi pomáhaly spisy. Zevnějšek valně schátralý na chudého studenta na cestách poukazoval.

O prázdninách přecházeli za podporami po kraji, aby potom mohli dále studovati.

Také v klášterech neopomenuli se zastavit před polednem nebo tu vyhledati nocleh.

Mladý muž se rozhlížel krajem, místy se zastavil na chvíli a do dálky zrak upřel. Také obracel zřetel k šatu, který se mu nelíbil. Hned jej oprašoval, hned nějakou skvrnu čistil a záhyby rovnal, aby nebylo viděti trhliny.

Bylo znáti, že tímto krajem nejde poprvé. I bližší stezky vyhledával a u známých předmětů se zastavoval. Pokyvoval hlavou, jakoby jevil spokojenost nad tím, že se shledává tu se starými věcmi, které mu kdysi k srdci přilnuly.

Už měl před sebou Holešov, tu prohlížel každou střechu, každý strom, který se právě v zeleni třpytil. Ale pohled ten studenta nepoveselil, spíše vyvolal v duši jeho teskné vzpomínky a pochmurné obrazy. Tak divně bylo mu v duši.

Neušlo jeho pozornosti, že mnoho lidí kolem přechází a že Holešov není jejich cílem. Kam asi jdou ve svátečním šatě? Co se tu kde v okolí zvláštního děje?

„Matičko, kam pospícháte?“ ptal se venkovanky, která ho právě došla.

„A to je pěkné! Což nevíte, jaká tu slavnost?“ udiveně odpovídala žena.

„Z daleka jdu, nesmíte se diviti.“

„Na Hostýně dohotoven a právě svěcen nový chrám. Tam se sejde mnoho lidí. Nespěcháte-li za zajímavým cílem, podívejte se tam, nebudete toho litovati.“

Mladý muž váhal jenom na krátko. Což aby se skutečně na Hostýn vypravil? Nic nezmešká.

„Moravané jsou přistrojeni za Tatary“, sdělovala dále ochotná žena, „aby znázornili původ té památky, kterou na Hostýně slavíme. Od nás také dva junáci odjeli na koních. V Holešově se jejich jeden oddíl shromažďuje, aby společně vyjeli. To budou poutníci překvapení.“

Cizinec pozorně naslouchal. Ještě se zeptal, kdy vlastně ono svěcení bude. a už byl rozhodnut.

Aniž by se v Holešově zastavil, bral se dále a jenom zrak jeho nějak smutně tékal po staveních. Pospíchal, jednak že se nechtěl tady s nikým setkat, jednak že už byl čas. Zvěděl, že průvod z Holešova dávno odešel.

Když urazil kus cesty, nemálo byl překvapen, jela za ním tlupa jezdců divně oděných na způsob východních bojovníků. Pestrý na sobě měli šat, za klobouky vlála jim lesklá péra na plecích visely kuše, u boků šavle, nad nimi vznášely se piky a praporce divných barev a obrazů.

Těch jezdců bylo na sto.

Mladý muž stanul udiveně. Kdyby určitě nevěděl, že není nepřítel v zemi, domníval by se, že sem vtrhli lidé, o nichž za mlada tolik slyšel a později četl, že to jsou ti obávaní Tataři.

Ale nebyli, vždyť mluvili česky mezi sebou a zpívali české písně.

„Moravo, Moravičko milá —“

Tak by si nepočínali nepřátelé.

Cizinec se postavil stranou, aby to divné vojsko přejelo. Prohlédne si je a učiní si úsudek o něm.

Už tu byli a pokřikovali naň, aby si přispíšil, že slavnost zmešká. Ale tu jeden náhle s koně spadl. Neuměl asi jezdit, kůň vyhodil zadkem a jezdec sletěl. Celá četa se zastavila. Muž, jemuž se nehoda stala, zvedl se sice, ale přece bylo znáti, že se narazil. Neměl chuti pokračovati v jízdě.

„Nepojedu“, oznamoval, „mám pouť pokaženou. Nešťastná příhoda!“

„A kdo nám doplní setninu?“

„Třeba já“ hlásil se u cesty stojící student, „ale musil bych dříve věděti, kam jedete a co podnikáte. Na nic špatného bych se nechal.“

„Jedeme na Hostýn, na slavnost posvěcení nového chrámu, na uvítání důstojného světitele“, odpovídal přední muž jako vůdce setniny. „Přijmeme tě, ale také dříve chceme věděti, kdo jsi?“

„Musí to býti?“

Pokračování.

Milostné pražské Jezulátko.

Ochránce v nebezpečí a lékař.

Nejbližším sousedstvu našeho kláštera, který pozůstává ze dvou domů naproti sobě přes ulici, stojí parní mlýn, jen několik kroků od každého vzdálen.

Z tohoto mlýna jest vodovod do klášterní prádlny 4 m hluboko pod zemi.

Přihodilo se však častěji, že vodě zamezen byl tok, a ubohé sestry byly nuceny vodu nositi.

Kdo poněkud přehled má, uzná, jaká to námaha, a kolik vody potřeba jest pro vychovávací ústav, k tomu přes úzké schody.

Před několika roky uprostřed nejprudší zimy byl vodovod pokažen a po delší dobu žádná voda netekla.

Země byla tak zmrzlá, že nemožno bylo na správu mysliti.

V této tísni vzaly naše sestry svoje útočiště k milostnému pražskému Jezulátku, které jest po delší dobu v klášteře velmi uctíváno a to jmenovitě od naší cti-hodné, představené S. Antonie a pro jehožto uctívání náš dům mnoho všelikého dobra, jmenovitě Jeho Božské ochrany zakusil.

Modlily se malé hočinky k Jeho cti, a již za několik málo dní vyplynul dlouhý kus dřeva z vodní roury, a za ním přišla voda.

Od toho času modlily se sestry hodinky denně a neměly nikdy nouzi o vodu. Však, jak se to přihází, že, když se dobře vede, zapomene se na dobrodince i dobrodiní, tak i zde. Zapomenuly i naše Sestry modliti se hodinky, nikoliv však, Ježíšek, ten neopomenul chránit nás.

Bylo to po několika letech opět zimního času v masopustě roku 1907. Tu pravila jedna z kuchyňských sester k jedné od prádla:

„Dnes v noci se mi něco přihodilo, to vám musím vypravovati. Přišla ke mne ve snu jedna zemřelá Sestra z tohoto kláštera a pravila: „Ty hodinky ku pražskému Jezulátku musíte se modlívati, neboť, když je opomenete, povstane nějaká mezera, tato však musí vyplněna býti. Zemřelá, jmenovala mi vaše jméno, vy že to umíte nazpa-

mět, tedy vám to vyřizují. Ona Sestra divila se tomu, kterak nebožka to ví, co ona umí nazpamět, slíbila tak činiti a zůstala slibu věrna, modlila se i s ostatními spolusestrami při práci, hodinky ku pražskému Jezulátku.

Jednoho dne bylo mnoho různé práce a nemohly jsme se společně modliti.

Protož šla večerního času ona Sestra sama do domácí kaple, kde ve skleněné skřínce trůní malý náš Král.

Klekla před ním a počala se modliti hodinky.

„O Ježíšku něžné děťátko, budiž ode mne pozdraveno atd. — Modlila se teprve malou chvíli, tu uslyšela temné dunění, podobné zemětřesení; okna finče'a několik okamžiků, potom následovalo ticho.

Druhého dne dověděly jsme se, že ve mlýně roztřískán parní stroj, který celý mlýn žene.

Důstojný pan děkan, katecheta našich chovanek, pravil ve škole:

„Váš klášter má dobrého Anděla strážného, neboť mohl parní kostel vyhoditi celý mlýn do povětří a sřítiti na váš klášter.“

Nestalo se však nikomu nic.

Dva z mužů byli právě ve strojně a jeden měl tolik duchapřítomnosti, že pozotvíral všude ventily a vypustil páru.

Tak odvrátilo milostné Jezulátko Svojí malou ručičkou nebezpečí hrozící a nepovstala žádná mezera.

Ona Sestra zachovala toto a rozjímala v srdci, sdělila to jen málo spolusestrám.

Tak by byla celá událost bývalá pochována v moři mlčenlivosti, avšak milostné Jezulátko nechťelo tomu tak.

Tajemství velikého Krále zamlčeti jest sice dobré, je však oznámiti, tototť přináší česť.

Bylo to počátkem jara 1908 a stalo se, že právě ona Sestra postižena byla neduhem na palci u levé ruky.

Užívala lékařských prostředků po delší dobu, než ukázalo se, že neduh jest nezhojitelný. Horšil se den ode dne a hrozilá otrava krve.

Přijela velebná Matinka, generální představená, a chtěla požádati ještě jednoho výtečného lékaře o radu, ona sestra to však nežádala, neboť nebyla jiná výhlídka, než odejmouti palec, prosila jen o dovolení, aby mohla svůj neduh milostnému Jezulátku svěřiti a učiniti slib, že v pádu uzdravení uveřejní tento i onen případ s mlýnem, slíbila Ježíškovi návštěvu u Jeho milostného trůnu v Praze, kterou místo ní měl vykonati její bratr, kněz, aby jemu obětoval oběť díkůvzdání. Počala se též modliti novému a na ránu přikládala obrázek Pražského Ježíška. Hned prvního dne se zlo lepšilo, přestávalo a dnes jest palec úplně zdrav.

S. Josefa ve Šternberku.

Vánoční dumka.

Kr. Musilová, učitelka.

Vánoce! Kolik kouzla spočívá v jediném tomto slově pro velké i malé! Mám za to, že není srdce, že by aspoň na chvíli nepodlehlo čarovnému kouzlu noci štědrovečerní a pakli zcela otupělo dojmům těm, aby alespoň vzpomínkou nezalétlo v onen čas svého dětství, kdy těšilo se tisícerou radostí na štědrý večer v kruhu rodiny. Není snad srdce jež by se nezachvělo při zpěvu oné slavné písně „Narodil se Kristus Pán“ nevyjímaje ani srdce zločince.

Vlastně vánoce měli bychom pokládati za svátek dětí; neboť v posvátné době,

této i dospělý člověk mimoděk dítětem se stává; zdaž necítí rodiče radost svých dětí, s nimi se radující často z nepatrných dárečků a takto se vlastně v ně vžijí?

Nestává-li se dítětem dívka dospělá, když v tajemné oné noci vyzvědět chce to, čím srdce její se zabývá a různým čarováním a hádáním odhrnout chce oponu času budoucího? Ba i ten, jenž život svůj odloučen tráví, vyvolává v myslí své rád onu dobu, kdy s radostí vracel se v kruh své rodiny a s nimi vánoce nezkaleně trávil a čerpá z těchto milých vzpomínek osvěžení pro život další.

Nezbytné kouzlo vánoční, radosti čistá, proč právě v dětských srdcích místo své hledáš a srdce lidí za dobro světa se pachtících pomíjíš? Příčina dá se uhádnouti snadno. Dětská nevina spojená s vírou je onen klíč ku všem radostem, na něž ve věku pozdějším tak rádi vzpomínáme. Ano ona nevina dětské duše je provázena radostí, kterou ničím nahraditi nelze. Proto též dětská duše tak snadno a lehce chápe to, co často sebevědomý učenec pochopiti nemůže. Ona nevina otvírá dvéře ku všem radostem duše, ale též činí, že jasně a lehce dítě vnořiti se může do všech tajů krásné víry naší. Ať zkoumá každý sebe sám, zda pocítil čistší radosti nebo většího klidu než když jsa dítětem radoval a těšil se z památek a slavností v církevním roce se vyskytujících, nebo když jsa dítětem očistil se upřímnou svatou zpovědí? Ano nevina spojená s vírou je pokladem, který žádná moderní nauka dítěti hradit schopna není. Neboť tato je též základem budoucího mravného života.

Však s hrůzou pozorovati možno, že děti naše ve věku často velmi útlém o toto dobro okrádány bývají a to buď vlivem druhů svých nebo špatným příkladem lidí dospělých. Což však ještě smutnějším úkazem jest, že naši rodičové si toho nevšímají a špatný vliv na děti jejich působící odstranit se nesnaží.

Jest to věci dosti nesnadnou, ale velmi důležitou, a výchově dětí.

Jest žádoucí, aby zvláště rodičové do duše svých dětí takorůzka nahlíželi, by závčas odstraniti, co se v ní špatného ujalo.

Jak často se stává, že rodičové naši ve všem o děti se starají, pro ně šetří a pracují, často si takorůzka od úst ntrhují, aby zabezpečili dětem svým lehčí život, neb aspoň slušné zaopatření jim dáti mohli.

Co však platno, dostanou-li děti, až dospějí, čistý statek bez dluhů nebo jiné jakékoli zaopatření, když jim to hlavní chyběti bude, a sice radost ze mravně a čistě prožitého mládí, když jim scházeti bude základ k dalšímu mravnému životu rodinnému. Neb kde dítě útlé už nevinu svou ztrácí, tam těžko, ba velmi těžko jest v letech pozdějších zaříditi život svůj a své rodiny mravně dle učení Krista Pána vésti.

Kéž by si tohoto bodu povšiml nejen rodičové, ale i učitelé a vychovatelé našeho národa a s větší horlivostí tohoto pokladu dětí svěřených chránili, na nebezpečí hrozící upozorňovali, ale tak, aby nestrhali v duši dětské tyto ratolesti radostí duševních.

Pozná každý jistě sám, že bez mravnosti nejen hynuly národy, ale hyne též ti každé štěstí rodinné a této mravnosti se základ položit musí již v nejútlejším dětství.

Úvahy tyto připadají mi nejvíce v době vánoční, ve svátku dětí, v době kdy pěli andělé „Sláva Bohu na výsostech a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ Ano tento pokoj pocítit může jen srdce či té, prosaté živou vírou a ten, jenž snaží se tento pokoj všípiti i v srdce jiných; a zdá se mi, že takový je v pravdě dobrá vůle, o níž pěli andělé.

Štědrý večer.

Všední ruch uniká;
v háv svatý halí se nebe i zem:
duše má umlká,
v dálku ji unáší blažený sen.

Srdce mé, utiš se!
Vymizíž veškerá žalost a boll
Dnešní noc přesvatá
rozlévej nebeské radosti kol.

Perutě vánočních
citů mě uneste v daleký kraj,
jenž zpěvem andělským
proměněn v okamžik v ztracený ráj.

Neste mě k jesličkám,
ukážte div, jenž se veliký stal:
na náš, hle' bídný svět
zavítal nebes a milosti král.

Příroda v údivu
v holdu svém s pastýři skloňuje šij.
Ježíšku, v srdce mé
podobné lásky své znaky mi vryj.

Zprávy z různých poutních míst.

Sv. Kopeček. Letošní poutě byly potěšitelné, neboť po celé léto přicházelo hojně ctitelů Rodičky Boží navštívit její nádherný svatostan. Průvodů oznámených bylo 120, neoznámených daleko více a to jak z Moravy, Slezska, Cech a Uh. Slovácka. Hojně přicházejí i Němci ze Sudetských hor a to zejména na Svatodušní svátky a na svátky mariánské. Vyzpovídalo se na 25.000 věřících a poutníků bylo dobře přes 120 000. Největší nával byl o svátcích Svatodušních, o odpustkách, svátku Narození Marie Panny a slavnosti Růžencové. Poutě počínají už o svátku Zvěstování blah. Marie Panny. Je-li toho dne příznivé počasí, dostaví se tisíce lidu z celého širého okolí. Hlavní poutě jsou: Svátky Svatodušní, svátek sv. Petra a Pavla, Cyrilla a Methoděje, Navštívení Marie Panny a v neděli na to, slavnost odpustková počínající neděli po Nanebevzetí Marie Panny a trvající tři dni, svátky mariánské, slavnost sv. Růžence a posvěcení chrámu Páně. Mimo to každou neděli bývá veliká schůzka a přicházejí záslibná procesí z okolních far, každý pak pátek v celém roce přicházejí matky obětovat dítky své Rodičce Boží Svatokopecké. Slavné procesí je olomoucké 2. července na památku ochrany města v moru a před Švédy, jehož se účastňuje celá nejdůst. věrná kapitola metropolitní a zástupcové městské rady. Jedno z nestarších procesí je bílovické ve Slezsku. Pořádek služeb Božích v létě je a) v neděli a ve svátek o 6. hodině mše sv., pak kázání a ranní; o 9. hodině andělská mše, na to kázání a slavná mše sv. Odpoledne o 3. hodině jsou litanie s požehnáním; b) ve všední dni jsou mše sv. o 6., 7^{1/4}, 8. a 9. hodině. Večer o 7. hodině je požehnání, jež v zimě odpadá. Jnak bývá každou neděli odpoledne nějaká pohožnost, zejména pro zbožná bratrstva. V čas poutí se zpovídá po celý den.

Zprávy se Sv. Hostýna

Vyslyšení. Plníc svůj slib, vzdávám tímto nejmilostivější Matičce Svatoch. své nejvroucnější díky za uzdravení v nebezpečné nemoci. Kl. O. z M. P. — T. B. z N. vzdává srdečné díky Marii Panně za vyslyšení prosby v jisté

záležitosti po vykonané devítidenní pobožnosti. — A. S. z H. děkuje za uzdravení syna z těžké nemoci. — J. Z. z O. nám píše: Mám osmnáct let. V březnu jsem se roznemohl a jak lékař zjistil, na součotě. Hledali jsme rady u různých lékařů, ale nic nepomáhalo. Nemoc se stávala čím dále, tím horší a na uzdravení nedávala se mi naděje. I obrátil jsem se na tu nejlepší doktoru, Pannu Marii Svatohostýnskou a ku ctihodnému Martinu Středovi s modlitbou, že mne neopustí. Léků jsem přestal užívat. A ku podivu! Nemoc se vždy více a více lepšila, tak že dnes mohu dobře chodit, též mi chutná dobře a bolestí žádných necítím. — Vzdávám srdečné díky Marii Panně Svatohostýnské a sv. Filomeně za uzdravení z bolestné nemoci. Bolela mne noha, tak že jsem nemohla chodit, ale Bohu díky už je zase dobře. F. Z. — listá ctitelka Marie Panny z B. u O. vzdává díky za vyslyšení prosby. — A. V. z Mn. Hr. vzdává díky Panně Marii Svatoch., že po použití vody Svatohostýnské byla na oči úplně uzdravena. — M. Š. z H. Dol. Rak. vzdává tisícový dík neblah. Rodičce Boží za uzdravení z dlouho-trvající nemoci. —

Minulá zima na Sv. Hostýně. Při poslední zimě padal poprvé sníh 14. listopadu 1907; dne 22. listopadu 1907 dostavila se sněhová pokrývka, jež trvala až do 15. dubna t. r. V celku ležel sníh 138 dní a dosáhnul největší výše dne 4. března t. r. totiž 92 cm. Dní, v nichž sněžilo, bylo 73. — Tohoto roku přišel první sníh 19. října odpoledne a potrvál až do 24. října t. r.

Dary pro Sv. Hostýn. Nejmenovaná 5 K na kostel.

Letošní poutě. Průvodů přišlo letos na Sv. Hostýn přes 260. Ke sv. svátostem přistoupilo 42.100 poutníků. Kolik poutníků vůbec na Sv. Hostýn připutovalo, je těžko odhadnouti. Sád okolo 300.000.

Účastníci kněžských duch. cvičení na Sv. Hostýně. Letos konali ve 3. odděleních a mimo to jednotlivě na Sv. Hostýně tito vys. a vldp. svá duch. cvičení: Vys. dpp. P. Tomáš Secláček, kan. v Kroměříži; Dr. Jiří Láská, arcikněz v Týnci u Olomouce; Frant. Perůtka, inspektor v. v. v Uh. Hradišti; Ant. Kaška, děkan v Kostelci n. Orl. (Čechy); Jan Drábek, děkan ve Fryštáku; Jan Láská, děk.

v H. Moštěnci; vldp. professoři z Kroměříže Dr. K. Hubík, Dr. J. Dosoudil, Zeno Jockel; J. Klapetek, F. Netopil; prof. z Roudnice C. Pastor; vldpp: Fr. Špička, aud. a farář v Nosilavě; Josef Haselman, sem. ekom. v Kroměříži; Frant. Hála, farář ve Vrchoslavicích; Josef Otava, farář v Kobčicích (Pr. Sl.); Jos. Hlubek, farář v Borutině (Pr. Sl.); Jan Jančík, farář ve Veselí nad Mor.; Karel Černocký, farář ve Zlámance; Josef Finda, spirituál ve Vel. Lukově; Ludvík Hora, farář v Dašicích (Čechy); Frant. Kalvoda, farář z Jasně; Ant. Lubojacký, farář v Paskově; Jos. Lužný, far. v Prusenicích; Josef Metyš, farář v Žerotických; Frt. Martilík, farář v Hluku; Jan Socha, farář em. ve Štramberku; Frant. Geduš, farář v Lipovci u Sloupu; Jan Konečný, farář v Rudě u Os. Bytýšky; Frant. Jedlička, katecheta v Bytši; Karel Tesárek, farář v Chabčově; Josef Hyvnar, farář ve Vrahovicích; Frant. Smutný, farář v Beňově; Fr. Tábořský, farář ve Křoví; Aug. Šamánek, farář ve Všemně; Ant. Skyva, farář v Citově; Jan Pícha, farář, v Malešovicích; Frt. Podivinský, katecheta v Hulíně; Jan Jordán, spir. ve Fryštáku; Al. Šebela, vikář v Kroměříži; Al. Heroudek, kooperátor ve Fryštáku; Dr. Frant. Klobouk, kaplan v Mor. Ostravě; Karel Papež, kapl. ve Křenovicích (Pr. Sl.); Boh. Stromer, kaplan v Bohuňovicích; Theod. Stromer, kapl. v Těšovicích; Frant. Svozil, kaplan v Tovačově; Rich. Hovadík, kaplan v Osoblaze; Mat. Markytán, katecheta ve Vizovicích; Ferd. Jarošík, koop. ve Zlámance; Pet. Bartošik, koop. v Rymářově; Frant. Slepíčka, koop. ve Březolupcích; Frant. Beránek, kapl. v Konici; Frt. Fiala, kaplan ve Štramberku; Ant. Dokoupil, koop. v Kvasicích; Jos. Hrubý, kapl. v Nákle; Aug. Vojáček, katecheta v Zábřehu nad Orl.; Frant. Navrátil, koop. v Němčicích na Hané; Ludvík Pinkava, koop. v Paskově; Karel Václavek, koop. v Batelově; Arnošt Kolář, koop. v Krásensku; Jar. Kočí, koop. v Tumačově; Jakub Hrabinský, koop. ve Zborovicích; Jan Doležal, koop. ve Velké u Strážnice; Frant. Bartoník, koop. ve Spálově; Jar. Izák, kaplan v Citově; Rud. Nečasný, kapl. v Brušperku; Frant. Kréma, kapl. v Kvasicích; Frant. Pajtl, kaplan (def.); Karel Degner, prof. ve Vídni (Dol. Rak.); Pet. Carbol, farář v Dobřaticích (Slez.); Leopold Postuvka, farář v Hnojnici (Slezsko). (71).

Oprava ku článku: »O bývalé metropoli sv. bratří Soluňských«. Při dokončení článku v čísle minulém vynecháno bylo na začátku článku toto: Vladislav věnoval olomouckému chrámu zlatý kříž, dvanáct liber zlata těžký, velice vzácnými drahokamy vykládaný: Robert však, aniž by byl kníže co tužil, dal tam zavěsiti celý zlatý sarkofog, množstvím zlata, drahokamy a uměním daleko drahocennější a uložil v něm tělo sv. Kristina. Než Vladislav s větším zase nákladem zřídil

klášter ve městě Velehradě a rozbořiv kostel starý, vystavěl velice rozsáhou basiliku na počest božské Matky a sv. Cyrilla a Methoda pro mnichy řádu cisterciáckého; to pak hlavně proto, že místo Velehrad bylo šťastným počátkem pokřesťanství Moravanů a že onen kostel, jež dal rozbořiti, sám sv. Cyrill, veliký apoštol Slovanů, posvětil. Tímto tedy způsobem položeny základy pro klášter velehradský. Kterého roku se to stalo... atd. viz čís. 8.

Děkuvzdání sv. Antonínu a sv. Janu N. a cti. Martinu Středoví T. J. Jistá osoba vzdává díky sv. Antonínu Pad. a sv. Janu Nep. za šťastné vyřízení jakési nepřijemné záležitosti a zachránění jiné osoby od sebevraždy. Táž svob. M. V. vzdává srdečné díky cti. sluhovi Božimu Martinu Středoví T. J. za uzdravení v nemoci.

Církevní jubileum našeho Svatého Otce, oslavováno jest letos celým katolickým světem, jenž modlitbou i zbožnými skutky snaží se jíti ve šlépějích svého vůdce — následovníka Kristova. Českým katolíkům zavděčil se **Katolický spolek tiskový** vydáním krásného, populárně psaného spisu z pera Dra. Rudolfa Zháněla: **»Svatý Otec Pius X. padesát let knězem«** (r. 1858—1908). V něm snesena jsou nejenom životopisná data, ale i povahopisné rysy, působení a význam našeho Svatého Otce. Není vhodnější knihy do knihoven soukromých i veřejných jako spisu dp. Dra. Rud. Zháněla i zasluhuje proto, aby ješkerý český katolický svět věnoval mu náležitou pozornost. Mírná cena pouhých 70 h, poštou 75 h umožňuje každé dobré duši katolické si spis opatřiti. Kniha vydána jest v komisi Cyrillo-Methodějské knihkupectví Gust. Franci v Praze I., Melantrichova ulice č. 536, jež proti zaslání obnosu předem poukázkou nebo ve známkách, zašle ji obratem pošty frankovaně. Mimo to vydal týž spisovatel krásný jubil. spis o J. V. císaři a kr. Fr. Jos. I.

Redakci zasláno:

Křesťanský dělník. Red. Frt. Waldmann v Praze čp. 1538-II. Doporučujeme.

Česká žena Casopis věnovaný česko-katol. ženám a dívkám v Americe, 1625 So 11 th. Str. St. Louis, Mo. Casopis je dobrý, poučný, pro ženy užitečný a praktický, rozmanitý a tudíž doporučeníhodný. — **Hlas (amer.)** dvojtýdenník. St. Louis, Mo. — **Katolík**, Chicago, Ill. doporučujeme.

Listárna redakce.

J. Z. v O. O našem řádu, jedná knížka: Co jsou Jesuité? Sepsal J. Svoboda, Praha. — O působnosti jednají knihy různé, zejména Dědictví Cyrilla a Method. Missie v Brně. — Vdp. J. Hradil, farář ve Štípe. Díky za obraz a přílohy. Budoucne.

Nakladem Ant. Pusteta v Solnohradě
:: právě vyšlo: ::

Perla panenství.

Dle rukopisu † P. Hartmana Strele O. S. Fr. přepracoval, vhodnými pobožnostmi doplnil a pod názvem »Der Edelstein der gottgeweihten Jungfräulichkeit« vydal P. Filibert Seeböck O. Fr. Min. Se svolením nakladatelovým a s ú-

chvalou církevní přeložil Alois Stěpina, kněz církevní. Druhé vydání. Ceny: K 3, 3-30, 3-50, 3-80, 5-30, 7-20, 10. Kničky tyto 16 bisk. konsist. doporučené, mají již přes 100.000 výtisků a všady se křesfanským pannám, jak ve světě, tak v klášterech žijícím velmi zamlouvají.

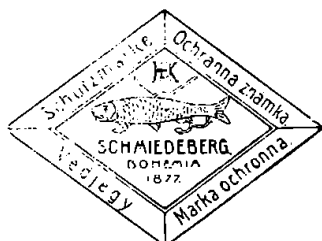
Sláva na výsostech Bohu.

Modlitební knížka pro katolické křesťany dle německého vzdělal Jan Nep. Josef Holý. Ceny K 1-40, 1-75, 2-25, 3-50, 4-30, 5-20. Za příčinou bohatého obsahu doporučují se knížky tyto jako vhodný dárek pro děti. Vkusnou úpravou se nemálo zamlouvají. V každém knihkupectví se dostane.

A. KALLA,

první rudohorská
továrna na rybí konzervy
ve Šmídeberku. Čechy.

Založeno
r. 1877.

Založeno
r. 1877.

Zákonem chráněná známka.

Největší závody toho druhu v říši rakousko-uherské.

V továrnách svých zaměstnává přes 300 osob, zpracuje v sezoně více než 15.000 kg čerstvých ryb denně a vyrábí veškeré druhy ryb marinovaných, rosolových a počených.

Zvláštní rozsáhlé velkoudírny

ryb největší toho druhu v říši, - - z nichž dodává všechny v obor tento spadající druhy udřených ryb a konserv a předčí svými oblíbenými výrobky veškeré ostatní závody konkurenční.

Prosím žádejte ceníky zdarma a franko.

Jedině pravý THIERRYHO BALSÁM

Jest jen e zelenou jeptiškou jako ochrannou známku. Nejmenší zásilka 12/3, nebo 9/1, nebo 1 patent. lán. na cesty K 5.— Obal zdarma. Thierryho mast z růže stolisté. Nejmenší zásilka 2 kelímky za K 3-60. — Obal zdarma. Všude uznány jako nejlepší domácí prostředky proti žaludečním těžkostem, pálení žáhy, křečím, kašli, zbláznění, zánětům, ranám atd. Objednávky nebo peněžní poukázky rače zasílati: A. Thierry, lékárna „U anděla strážce“ v Pregradě u Rohatce-Sauerbrunnu. — Sklady ve většině lékáren.

SKVOSTNÉ POKRYVKY :: ::

zlatem prokáváné, 2 na postele a 1 stolní jen za 14 kor. zasílá dobírkou a komu se nehodí vezme zpět

Josef Kostecký, Svratka 163.

Čechy.

Fonograf zdarma!

Za příčinou rozprodeje převýborného válce odhulal se Hugo Loewin 2500 fonografů rozdati. Žádejte na něm zásilkou známky 10hal, prospekt a můžete dostati zdarma znamenitý fonograf.

1. export nástrojů mluvných

Vídeň VI. Mollard. ul.
č. 26.

Umělecky provedené obrazy dle skutečnosti neb dle fotografie v barvách olejových, akvarellových, pastelem, pérem neb tuší, se zaručením věrné podoby dodá Vám jediné umělecký ústav pro malbu - **V. K. BĚLSKY - BRNO - Orešská ulice 6.** Mimo to nabízí se ku provedení: obrazů kostelních, maleb freskových, sgrafitových, kreseb pro časopisy a ceníky, návrhů na plakáty, uměleckých adres a diplomů a t. v cenách mírných. Rozpočty a návrhy zdarma. **Jediný ústav toho druhu na Moravě!**

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Metoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10-90, bez hudebního stroje K 7-40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Klabusay v Holešově.

- - Obrazky - -

papírové (knížkové) v rozličné úpravě, pro pouli, missie, birmování atd. Pohlednice poutních míst, obrázky v rámečkách z celluloidu, plechu atd. obdržeti obchodní a nejlaetnější u vyrobitele, firmě jest katol. firma

J. H. Derha, Sv. Kopeček u Olomouce.

Novinka: Celluloidové rámy na pohlednice.

»Uranos« ve Fuerth, Bav.
Hirschenstrasse 41.

Domácí lékař

zkušený pro dospělé i děti
jest naše

léčební kniha

(dvakrát premiovaná). Cena mírná. Toliko K 2-60. Dočte se v ní rady i pomoci, kdo onemocněl neb se poranil. Velká úspora. Cestující se najímají.

Velmi dobrý a laciný nákup ::

bez konkurence.

Vlastní výroba všech druhů řázen-
ců, škapulířů, křížů a devotionalií.
Sklad nejlepších

gramofonů a fonografů, ::

desek a válců za tovární ceny u firmy

JOSEF J. ANDER

velkoobchod hračkami, galantním a
poutnickým zbožím

V OLOMOUCI, FERDINANDSKÁ
UL. 4. (blíže »Národního domu«).

Doporučujeme - -

Kolínskou cikorku !

TKALCOVSKÝ ZÁVOD

CAMILL JURAJDA

v Rožnově p. Radh. Morava
nabízí svá dobrá a trvanlivá plátna a
»Rožnovské véby« v mírných cenách.
Obsluha rychlá a solidní. Za jakost
se ručí.

**- - Plicním - -
- - chorobám - -**

(tuberkulím) a j. nepodléhá, jelen tak
snadno; řízen jest pudem přírody, po-
žívá bylinu, která jej chrání. Bylinu
tu možno jen lesníku poznati, což se
podařilo Šimanovskému, býv. lesníku,
jenž bylinu tu vyzkoumal, která v pří-
pravě co bylinný čaj (koření) blaho-
dárně pomáhá ku zdraví lidstvu. —
Tisíce uznání dochází ze všech zemí!
Balíček na měs. K 2-50 jediné zasí-
latelství firmy **F. ŠIMANOVSKÝ**, (bý-
valý lesník), dodavatel do největší
české lékárny v Chicagu. Praha-Král.
Vinohrady, Jablonského ul. čp. 1147.

Nutno psáti ulici.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové
vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a
svíčky v **Bystřici pod Hostýnem.**

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož
i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilký vyřizují se franko, obal se
neúčtuje. — Ceny mírné.

**Nejlepší kamna a
sporáky** obdržíte jediné
u firmy:

Bartoloměj Andy
v KROMĚŘÍŽI. Ceny mírné
a za veškeré práce se ručí.

:: Vánoční hodinky ::
(české) na jistě Božího narození dle
církvevých hodiněk po 20 h.

:: Betlémská cesta, ::
pobožnost v době vánoční po 10 hal.
Na 10 výtisků každého druhu 1 výtisk
nádvkem. — K dostání

Františka Zetka v Krasné n.B.

V. SEMERAK, sochařsko
kamenický závod v OLOMOUCI,
odporučuje se k provedení prací hřbi-
tovních, rodinných hrodek, pol. křížů
atd., kostelních oltářů, křtitelnic, ka-
zatelů a křížových cest z um. kamene
a car. mramoru. — Nákresy a offertý
— — — zdarma. — — —

Ruční výroba a zasilatelství kanafasů,
sípek, zefírů košilových a šatových,
grisetů, plátna, kapesníků, damašky
(grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží
úplně čerstvé, nejstálější barvy a ja-
kosti. Jako výrobce poskytují 6 proc.
a prosím o hojně zakázky na český
výrobek. Křesťanská firma Ferdinand
Měšťan v Bystřem u Nov. Města n.M.
(Čechy). Vzorů zdarma, zásilký přes
20 K franko.

Umělecký ústav pro malbu, leptání
a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způ-
sobu a provedení na přání i se želez-
nou konstrukcí ve vlastní strojnické
dílce hotovené. Mosaikové obrazy pro
výzdobu vnější i vnitřní na křížové
cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na
požádání.

**Kdo dobrá semena ho-
spodářská, zeleninová.**

květinová, jakož různé rostlinstvo
a ovocné stromy potřebuje, žádejte
ceník od firmy

VILÉM STRAUCH, velkozávod
zahradnický a semenářský, VSETÍN,
Morava.

»Werichovo«
polévkové koření
»HELVETIA«

jest vydatné masové
chuti a oblíbené na
každém stole. Veliká
úspora masa. K do-
stání v továrně poží-
vatin

F. WERICH,
Brno-Židenice.

Zubní lékař

MUDr. Fr. Špaček,

Brno, Ferdinandova ul. 28
Umělé zuby, plomby všeho
druhu.

Při chorobách plic, kašli, astmě, zá-
duše výborně se osvědčilo

»SVATOHORSKÉ THÉ«,
malý balíček K 1-50, velký K 3.—
Tisíce poděkování. Žádejte výslovně
»Svatohorské« a jiné odmítněte. K do-
stání v lékárnách. Zasilatelství F. Vítek
a spol. v Praze, Vodičkova ul. 19.

K nákupu

SUKEN

doporučujeme
solidní firmu

Ant. Tomec,
vývoz suken v Humpolci
(Čechy.)

Vzorů zdarma a franko
k nahlédnutí.

Veškeré práce tiskové

zhotovuje rychle,
levně a moderně

**Grafický ústav
Zaorálka a Tučka**

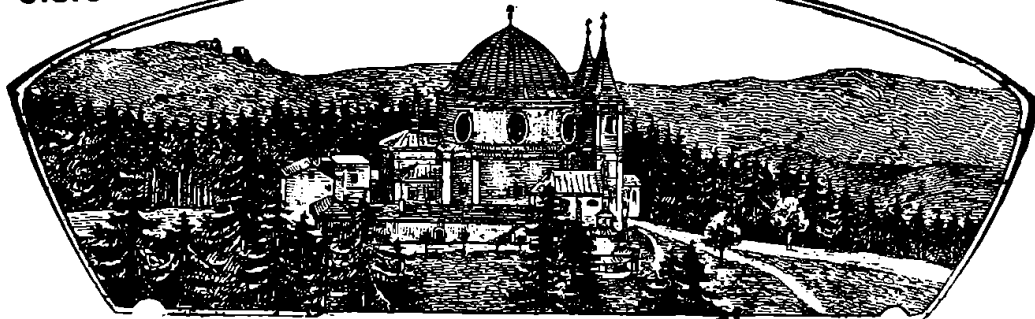
nást. Lamb. Klabusaya
v Holešově na Moravě.

Grafický ústav Zaorálka a Tučka nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

10. číslo

IV. ročník

OBSAH: S novým rokem — nové štěstí. (Báseň). — Jeho Mil, nejdp. Dr. Antonin Horný, — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Svatohostýnské písničky: »Hodiny«. — Dějiny Sv. Hostýna. — Věčný poutník. — Vrchní hospodář. — Na šikmé ploše. (Pokrač.) — Obrázek ze skutečnosti. — Zprávy z různých poutních míst. — Zprávy se Sv. Hostýna. Z cirkve a světa. — Inseráty.

Z cirkve a ze světa.

Čechy. Monsignor Jan Ev. Klein, senior diecése Královéhradecké, papežský prelát a protonotář, rytíř řádu Franta Josefa I. atd. děkan v Činěvsi, zesnul v Pánu dne 4. prosince u věku 88 let. Život rozmilého tohoto stařečka, který šedesát čtyři leta jako vzorný český kněz, rozseval jenom dobro ke cti a chvále Boží a ku blahu člověčenstva, byl nepřetržitou řadou, jak praví Týden, činných a platných dobrých skutků, k nim lze užití slov spasitelových »Všady dobře činil«. Za svých mladých let býval Klein výborným spirituálem a rektorem královéhradeckého semináře, odkud vycházely každoročně čtyři křesťanských dokonalých a vlastenecky nadšených kněží, kteří po celý svůj život k němu lnuli se synovskou láskou. K nim přináležel také náš apoštolský biskup Brynych. Na stará leta uchýlil se Klein do tiché dědinky Činěvsi u Králové Městce jako duchovní správce, odkudž štedrně rukou podporoval vše dobré do poslední chvíle. Ký div, že byl pohřben nejokázalejším způsobem dne 9. prosince 1908 do hrobu v Činěvsi, jež si za živa dal sám zbudovati. O. v pok. — V Praze bylo dne 2. prosince t. r. za příčinou nepokojů vzniklých následkem tak zvaných »bumlů« prohlášeno stanné právo, jež už bylo zrušeno. — J. Excelenci stal za příčinou císař. jubilea nejdp. biskup Královéhradecký Dr. Jos. Doubrava. — Z mar. kongregace dam byly vyznamenány v Hradci Králové sv. Otcem pí. H. Landeková a pí. Zd. Skvorová.

Morava. Dr. Žáček jmenován ministrem krajanem. — Mezi vyznamenanými na Moravě v den císařského jubilea jsou J. Exc. nejdp. biskup hr. Pav. Huyn, nejdp. světitel biskup olomoucký dr. Pavel Wisnar, místodržitel rada dr. Fr. Sedláček, msgre. Jos. Droběna,

cís. rada p. lékárník J. N. Harna atd. — Dr. Alois Kolisek hájil s advokátem C. Marinim v Římě tak účinně známého suspendovaného kněze A. Hlinku, že asi bude obžaloby biskupa Parvyho sprostěn. — Kapitolským děkanem v Kroměříži jmenován byl dr. J. Schneider, děkan v Křižanovicích.

Rakousko-Uhersko. Sociálně-demokratické ústředí zřízenců železničních vydalo účty na rok 1907. Právní výlohy činily 65.412 K. Na podporách uděleno toliko 51.719 K, na vzdělání (jaké?) věnováno 48.064 K, na výlohy agitační 45.706 K (!!); krajinským sekretářům dáno 18.486 K, administrační výlohy činily 65.267 K. tiskové výdaje 56.416 K. Rozdáno tedy na podporách pouze 51.719 K, kčezto na agitaci a jiné věci věnováno 299.351 K. Z toho vidno, že soc. demokrati buď podpor nepotřebují, anebo at potřebují či nic, pamatují vůdcové a agitátoři přede vším na sebe. — Ve Vídni bili se a stříleli do sebe vysokoškolská italská a německá studenta, tak že 33 jich bylo těžce zraněno. — Uhři chtějí míti Bosnu a Hercegovinu přivtělenou k Uhersku. — Jako ve Vídni střílení na sebe a v Praze bumly významovali se ve Lvově universitní studenti, tentokrát ne německí, nýbrž všepolská, útokem na haličského místodržitele hr. Bobrzenského. Příčinu k tomu zavedla okolnost, že byly na universitě zřízeny dvě stolice ruské neboli rusínské.

Turecko. Za příčinou přivtělení Bosny k naší říši byl v Turecku zahájen bojkot (zakázán prodej) našeho zboží, čímž i mnozí čeští obchodníci (fezy a cukr) utrpěli nesmírné ztráty. — Volby do tureckého parlamentu jsou skončeny. Mezi 250 poslanci je 40 křesťanů. — Německí důstojníci mají zorganizovati armádu tureckou a angličtí admirálové válečné loďstvo.

Zasláno.

Pout do sv. země o velikonocích r. 1909.
Ve středu dne 24. března 1909 vypraví se z Vídně pout, jak následuje: Vídeň, Terst, Alexandrie, přístav Said, Jaffa, Karmel, Nazaret, Tabor, Jerusalema, kde se zdrží poutníci asi 12 dní až do neděle provodní. Cesta zpáteční Jerusalema, Jaffa, Port Said, Kairo, Alexandrie,

Terst Vídeň ráno 28. dubna. Ceny: I. třída 1600 K, II. tř. 1400 K, III. tř. 1100 K se vším příslušenstvím. Správy podává dp. K. Krassa, Vídeň VII.-3, f.r. Altlerchenfeld; p. Ant. Gradl, Vídeň I. Operngasse 10; p. K. Kratochvil, pokladník měst. bureau c. k. státn. drab, Vídeň I. Wallfischgasse 15; bank. dům Schelhamer a Schattera, I. Stephansplatz.

50.000 metrů zbytků
nejjemnějších, I. jakosti, nejmodernějších
vzorů pravobarevných. Délka zbytků 4–6 m.

1. barchetů a flanelů 1 m. za 42 h,
2. kanafasů, oxfordů 1 m. za 44 h,
3. plátna na prádlo 1 m za 50 h,
4. krizetů 8/4 1 m za . . . 76 h,

Nejmenší zásilka 40–45 metrů. Při větší
odebírce sračka 5 procent.

Josef Dvořák,
tkalcovna a krkonošská tržnice,
Náchod - - Čechy.

Pravé vlašské
-- mandoliny --

firmy F. Pawlicki v Ženevě objedná z ochoty

K. Navrátil,

Vídeň XVIII./I., Leitemayerg. 36.

Křesťanským rodinám a překupníkům na

splátky.

Ilustrovaný ceník zdarma.

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,
výtečné la jakosti a lahod-
ností nemoc. a žaludeč. ne-
moc. trpíc.

a doporučení červené po
38, 44, 50, 56 hal. za litr,
bílé po 44, 48, 52, 56, 62
hal. za litr, černé po 40, 46,
50, 80 hal. za litr zasílá do-
bírku v soudkách od 30
litrů výše jediné svou s lid-
ností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem, Rieka (Fiume),
Přímoří. Důkaz velké množství poděk. dopisů. Ceníky
zdarma a franko.

Veškeré tiskopisy

pro úfady

farní a školní,
obecní, lesní atd.

dodává knihtiskárna
Zaorálka a Tučka
nást. L. Klabusaya
v Holešově.

První křesťanský závod

■ v zátiší Orlickém!
zasílá 1 balík, obsahující 40 m velmi
pěkných **zbytků** v délce od 4–8 m
do každé domácnosti se hodící a sice: kana-
fasy v šíři 78 cm., 118 cm., 400 cm., oxfordy
na košile, plátina pololněná, celolněná a bavi-
něná, grisey na sukně, kartouny za cenu
báječně levnou **jen K 19.50** zasílá franko
dobírkou

Antonín Maršák,
tkalcovství a zasilatelství Česká Černná
u Náchoda (Čechy).
Račte pinit heslo své: »Svůj k svému!«

Dřevoobráběcí stroje

moderních a osvědčených
soustav dodává levně a za
výhodných podmínek

Speciální továrna na dřevo-
obráběcí stroje

A. Hermann,
Poříčí u Trutnova.

10. číslo.

1. ledna 1909.

S novým rokem — nové štěstí.

Frant. Leubner.

Pravou nohou vykroč dnes,
abys potkal štěstí,
však už rukou vstříc ti mává,
jak tě slibně očekává,
dní tvých na rozcestí
Spěchej za ním, pospíchej,
ať ti neuletí,
Bůh ti k letu křídla dej
za ním přímo spěti. —

A novému roku vstříc
podej pravou ruku,
jak se sluší na přátele,
který s tebou půjde bděle
v světa vírném hluku,
aby tebe podpíral,
kde krok váhá smělý,
když ti srdce hlodá žal
a zrak slzy stměly.

Na pravo jdi poutí svou,
kudy zbodlé dlaně
ukazují cestu s kříže,
přes bludy a přes obtíže
duši ku záchraně:
Po pravici Kristové
nový rok a štěstí
ve snah dobrých obnově
nové blaho věští!

Jeho Milost nejdp. dr. Antonín Horný,

pap. prelát a kapit. děkan u sv. Štěpána ve Vídni, jenž zakončil požehnanou svou činností apoštolskou dne 13. října minulého roku raněa byv mrtvici při mši sv. po sv. přijímání, odkázal ve své poslední vůli, svoje pontifikalie na Sv. Hostýn. Bůh zaplať mariánskému ctiteli tisíckrát. Od té chvíle nebude potřeba, aby P. T. vys. důstpp. preláti vozili s sebou potřebný úbor pontifikální ku mši sv.

Jelikož právě Jednota sv. Methoděje ve Vídni je jeho dílo, takže jí byl zakladatelem, otcem, ochráncem, doporučuje se všem přátelům a příznivcům zbožných Čechů vídeňských jak na Moravě tak v Čechách i ve Slezsku, aby je v díle tak dosažném, které na se vzali zakoupením kostela s klášterem, podporovali. Potřebují 236.000 kor., aby mohli zapraviti, co jsou dlužni.

Zajisté služby Boží v jazyku českém mají pro Čechy ve Vídni nesmírný dosah.

Vldp. Tomáš Blaha, kons. rada, český kazatel a horlitel obětavý ve Vídni okr. III. Rennweg 3. přijímá pomoc jakoukoliv k účelu tomuto. J. Osvícenost pan Jan hr. Harrach, protektor Jednoty sv. Methodějské prokázal se kaválrskou pomocí 100 000 korun, čímž koupě umožněna byla.

Než zbývající ještě dluh nemálo tíží povinnými úroky a roční splátkou ubohý lid český ve Vídni. Kéž by právě obětavost Jeho Osvícenosti povzbudila též druhých, aby se zájmem sledovali dílo tak bohumilé a napomáhali kde kdo, aby, jako se podařilo Jednotě sv. Methoděje koupiti kostel s klášterem pro duchovní správu v jazyku českém také nalezala více a více přátel a příznivců, aby dílo p. prelátem dr. Horným před 34 lety šťastně počaté vzkvétalo a blahodárně působilo. Matička Svatohostýnská žehnej všem horlitelům jejím.

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

X.

Není v zahradě nad čerstvý a svěží vzduch. Upravte si ji sebe nádherněji, vystrojte ji sebe dokonaleji, není-li v ní čistého a čerstvého ovzduší, pak nikdo tam nevejde, alespoň ne po druhé. Čistý tudíž a čerstvý vzduch bývá prvním požadavkem zahrady. Jest pak vzduch vůbec takovým požadavkem jak člověčenstvu, tak živočišstvu i rostlinstvu, že by bez něho

vše zahynulo, žítí nemohlo. Jest pak zeměkoule vzduchem obemknuta, jako bývá žlutek ve vejci bílkem. Má totiž země naše plynný obal, který s ní koná jak pohyb otáčivý kolem osy její tak postupný kolem slunce. Jest to jako moře, na jehož dně se vyvíjí veškeren život na zemi. Plyn tento obklopující zemi, slove vzduch a jest směsí různých plynů; skládá se (dle Regnaulta) z kyslíku (21%), dusíku (79%) a nepatrného množství jiných plynů, jako ozonu, vodíku atd. Slyšíte: »O z o n, ozon, jak se volně oddychuje.« Okříváte, ssajíce do sebe svěžího vzduchu, když jste se octli uprostřed lesa neb i na blízku jeho. A co je to? Nachází se ve svěžím vzduchu venkovském, jmenovitě na blízku jehličnatých lesů. Též po bouři mívá vzduch zvláště charakteristickou vůni a to je ozon. Na jaře ho bývá nejvíce, na podzim nejméně. Poslední dobou v místnostech, kde bývá velmi mnoho lidí shromážděných, dodává se i uměle vyrobený ozon vzduchu. Kromě toho obsahuje vzduch proměnlivé množství vody buď ve stavu plynném jako páry, buď v pevném, odkud závisí vlhkost vzduchu, mlha, dešť, sníh, kroupy, rosa, jíní atd. I když vzduch zdá se býti docela čistý, je v něm vždy hojně prachu, ať organického, ať neorganického, jehož prý i potřebí.

S výší ovšem ubývá prachu organického ve vzduchu: proto na př. na Sv. Hostýně je vzduch mnohem čistší nežli v nížinách. Než organismy tyto jsou důležité, jelikož působí kvašení, kysání, hnití dle půdy, působí na zdraví i života vývin. Že čerstvého vzduchu nedostatek škodí, vidíme na žalátnicích i rodinách velkoměstských. Ký div, že se hrne vše ven z města za doby letní.

Jeho tíže jest to, že tlak působí na povrch země. Tlak o m ě r je různý dle výšky a šířky zeměpisné, až 15.000 kg na jedno tělo lidské a přece nepozorujeme tlaku, poněvadž odevšad jest vně i uvnitř totéž napjetí.

Mnoho-li člověk za minutu spotřebuje vzduchu, snad se tážete. A jestli tolik tisíc milionů lidí, tolik tisíc milionů živočichů, tolik tisíc milionů rostlin a stromů a vše se žíví vzduchem, zdaž neubude ho, nebude se ho jednou nedostávat? Až dosud aspoň vzduch se nekupuje, nezdaňuje, je beze cla. Jak podivuhodné to zařízení. A kdo jest všeho toho původcem? Ejhle, jak se tu prozřetelnost Boží stará, abychom co nejnevyhnutelnější jest, měli s dostatek.—

Dle učeného Laplace-a byla by výše sloupce vzdušného 564 poloměrů zemských, dle slovného Keplera na 10—16 mil (Arab Alhazan změřil 25.000 kroků), asi 300 km průměrně.

A o t e p l o m ě r u nemám se zmíniti? Ač vzduch značnou část paprsků slunečních pohlcuje, přece nejvíce tepla přijímá od půdy zemské, na které spočívá. Proto jinak se ohřívá na souši, jinak nad mořem, jinak nad pouští písčitou, a opět jinak nad krajem porostlým. T e p l o t a v z d u c u jest jedna z nejdůležitějších jeho vlastností. Vždyť přímo působí na život rostlinstva i živočišstva a co na lidský život?

Mimo to právě rozličná teplota vrstev vzdušných bývá hlavní příčinou veškerého proudění ovzduší. Její stupeň arci závisí na dvojnásobném otáčení země, než namnoze poloha krajiny a výše tu rozhoduje.

Tot jest jisto, čím vyšší je kraj tím méně jest tam teploty, ačkoliv tam slunce více hřeje. A co je toho příčina? Jak s u c h ý b ý v á na př. v z d u c h na Sv. Hostýně, jest pozorovati z toho, že po dešti za chvíli je kamení oschlé. Takovýto suchý řidší vzduch ve výši propouští snáze teplotu zpět do světového prostoru nežli hustý a parami obtěžkaný v nížinách. Pak také obřátý vzduch od povrchu zemského jest řidší, následkem toho vystupuje snáze vzhůru, při čemž překonává tíži a koná práci na újmu tepla. Suchý vzduch se ochladí proto mnohem spíše a více nežli parami prosycený; tyto páry při klesnutí teploty pod rosný bod zhoustnou, teplo se vyvíjí zvolněji a také ho ubývá mnohem méně. — V l e t ě ubývá teploty na horách rychleji, proto dřívě je

zima na Sv. Hostýně. Roku 1908 dne 19. října napadlo sněhu a zima započala vlastně už v srpnu. Za to prý v zimě ubývá teploty s výškou zvolněji než v letě, ano stává se, ovšem ne často, že v zimě na horách, tudíž i na Sv. Hostýně, bývá vyšší teplota než v dolinách. Zkušenost učí, že ve volném prostoru v nižších vrstvách teploty rychleji ubývá nežli v horních.

Odpusťte, že jsem se tak dlouho bavil s vámi o zdravém vzduchu. Když volá tolik lidí: »Ven mě pusťte na čerstvý vzduch!« — není tudíž divu. My ovšem hlavně obrazně se tu zajímáme o čerstvý vzduch. Nuže, co tedy znamená?

Pohlédte na Marii Pannu, v jejímž srdci zajisté byl čerstvý a čistý vzduch a v jejím okolí, t. j. v nejsvětější rodině rovněž. A takovým ovzduším zdravým byla Maria Panna Ježíši Kristu, kdežto nelidští Betlémané vydávali ze sebe a vřkol měli zkažený, stuchlinou a umrlčinou prosáklý vzduch, jak svým surovým jednáním oproti svatému Josefu a nejblahoslavenější jeho choti dokázali.

A čím byli pohanští Egypťané na kolena padající před bohy svými a bohyněmi. A víte, jaké to byly modly? Zvířata všelijaká domácí i divoká, jako psi, kočky, býci a krávy a j byla jejich bohy ani hmyz nevyjímaje; proto něco z živočišstva zabít bylo jim bohovraždou. Jaké to ovzduší pro Ježíše Krista a nejsvětější rodinu a každého, kdo se klaní pravému Bohu!

A čím byli farizeové, kteří Krista Pána pronásledovali, úklady mu strojili? — A čím byl mu Jerusalems horou Olivetskou, kde mu až krvavý pot vystoupil nejen na čele, nýbrž po všem těle, že až krůpěje kive zemi smáčely, a co následovalo v Jeruzalemě za této noci před Velkým pátkem a na Velký pátek, až hora Kalvarie byla svědkyní poslední krůpěje krve, která s vcdou z jeho nejsvětějšího srdce kopím probodeného se byla objevila. Věru hrozné to ovzduší zapáchající zápachem popraviště.

Ani apoštolé nebyli mu v tuto chvíli občerstvením. Vidíme je, jeden zradí Pána svého, druhý ho zapře a všichni se rozutíkají, ztratí víru v Ježíše Krista a stanou se nevěřící, že, jako dobrovolně vydal se nepřátelům na smrt, tak o své moci může vstáti z mrtvých a vstane a slaviti bude vzkříšení své, »Resurrexit sicut dixit« t. j. vstaltě jak byl předpověděl. Zajisté tato nevěra apoštolů, když jim bylo zvěstováno, že jest živ, že v skutku vstal z mrtvých, že jej viděly a slyšely zbožné ženy, byť i krátkou dobu trvala, byla ovzduším stuchlinou a umrlčinou zapáchajícími. Než už dosti o nezdravém, nečistém ovzduší tomto.

Za to Maria Panna a nejsvětější její srdce bylo Ježíši Kristu vzduchem nejčistším. Tu nebylo žádného zápachu, nic protivného, nezdravého, ani vedra, ani zimy, nevýslovně blaženým se cítil milý Ježíš na srdci své Matičky. Kdy to bylo? Od té chvíle, kdy poslán byl archanděl Gabriel do Nazareta, aby zvěstoval Marii Panně poselství slovy: »Zdrávas milosti plná, Pán s tebou, požehnaná jsi mezi ženami.« »Aj počneš a porodíš Syna a nazveš jméno jeho Ježíš.« (Luk. 1. 31.) Od té chvíle, kdy zvolala: »Aj děvka Páně; staniž mi se podle slova tvého.« Od té chvíle, kdy Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. Od té chvíle, kdy anděl Páně stanul vedle pastýřů v krajině Betlémské ponocujících a nad stádem svým noční stráž držících a pravil jim: »Aj zvěstuji vám radost velikou; nebo narodil se vám dnes spasitel, jenž je Kristus Pán, v městě Davidově. Od té chvíle, kdy andělé prozpěvovali: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.« (Lukáš 2. 14.) Jaký to byl vzduch vonný a příjemný z Matičky pro milé novorozenátko, obíhající robátko, zaplašující mrazivost Betlému a jeho obyvatelů.

Čím vzácnější, tím milejší bývá zdravé ovzduší. Jak vzácné bylo v Egyptě za takových poměrů svrchu uvedených, jaké skytaly tu Marie a Josef! Avšak

i po návratu do Nazareta proto byla nejsvětější rodina tak šťastná, že byla právě svatá a přesvatá.

Ježíš se loučil se svou drahou Matičkou, aby se odebral na poušť. Než pouští mu byla netoliko krajina jordánská, nýbrž horší pouští mu byl svět se svým znemravněným ovzduším. Ký div, že opět a opět za veřejných prací svých spěchával do Nazareta, kde se zdržovala Maria Matka Páně, aby se na srdci jejím milném v čerstvém ovzduší tomto po unavné práci osvěžil. — Nejvíce však bylo potřebí takového zdravého vzduchu, jakým byla Bohorodička, tehdy, když pod křížem stála, nejen Ježíši Kristu, nýbrž všemu člověčenstvu. — A když Ježíše byli pochovali a všichni i jeho učenníci pravili na vzájem: »My jsme se nadáli, že by on měl vykoupiti lid israelský, ale nyní . . .«, když všichni se vzdali víry a proto i naděje, tu Maria jediná byla věřící v jeho z mrtvých vstání a na modlitbách trvajících očekávala vzkříšení jeho. Po našem tudíž rozumu Maria Panna v zahradě uzavřené, jakou byla, měla vezdy vzduch věru nejčistší a nejzdravější a dovedla jej zachovati, ba více a více Ježíši Kristu zpříjemniti?

Nastává nám třetí oddíl. Co učiníme, jak to dokážeme, abychom i my byli takovýmto zdravým, občerstvujícím ovzduším, kam se utíkají mnozí z vedra do chládka neb ze zimy do tepla. Jak se staneme my dobrým ovzduším Bohu i lidem?

Zkrátka vám to povím. Dejte se bez meškání a rozhodně na vůli Boží a co nevidět budete roztomilým také ovzduším. Naše tudíž dobrá a ochotná vůle v srdci našem ve všem se srovnávající s vůlí Boží vyrozumívá se zdravým ovzduším. A máte-li zájem, takže rádi se necháváte poučiti, toužebně-li čekáte, co vám opět Hlasy Svatohostýnské poučného přinesou: dobré to svědectví vám, že chodíte do uzavřené zahrady, jako ctitelé Marianští na Sv. Hostýn a nikoliv nadarmo. Kdo vás může k tomu nutit, abyste raději k Marii Panně se utekli nežli kam jinam, abyste místo pěstění zahrady srdce svého po příkladu nejkrásnější zahrady Marie Panny spíše se vypravili do nějaké zahrady smyslnosti tělu lichotící, světu se zamlouvající, ale nijak ze zdravého vzduchu se těšící?

Tot patrný důkaz vaší ochoty, že volíte býti aneb se státi Ježíši Kristu zdravým ovzduším. Po vůli Boží ať se s námi a kolem nás vše děje. Ať se děje, co děje, Bůh jest naše naděje; což tím snáze uskutečníme, povážíme-li, že Bůh na nás žádá, jen co nám prospívá, ba nad co nám lepšího nic není. Naučme se tudíž velkodušným pomlčením snášeti všeliká i protivenství jako královský prorok David to činil, jenž zvolal: »Oněměl jsem a neotevřel úst svých, neb ty's to učinil« (Žlm. 38. 10.), Náš Boh. Balbín T. J. volil sobě heslo dle Isaiáše (30. 15.): »In silentio et spe est fortitudo mea«, t. j. v mlčení a naději jest síla moje, a dobře pochodil.

Každý zajisté ví nejlépe sám, co ho hněte a cvičí v trpělivosti, jednoho totiž tělesný neduh, druhého sklamání, třetího pokoření, čtvrtého jiné soužení a pokušení: než hlavní věcí jest ovzduší zdravé, které vyjevuje se slovem: Tak jest to dobré, protože se Tobě Otče tak zalíbilo.

Také máte šťastné dni, leccos se vám podaří: Komu pak to připisujete, sobě neb Bohu? Navykli jste vše se sv. Jobem (1. 21) vůli Boží připisovati říkajíce: »Hospodin dal, Hospodin vzal: jakž se Bohu líbilo, tak se stalo.«

Než tato dobrá vůle má podati důkazů v chování se k bližnímu. Apoštol národu o sobě píše ke Galatským (1. 10.): »Zdaliž lidem se líbím? Kdybych se ještě lidem zalíboval, nebyl bych služebníkem Kristovým.« A dále (4. 8.): »Dobrého pak horlivě následujte v dobrém vždycky.« »Ne na oko (Efez. 6. 6.) jako lidem se líbíce, ale jako služebníci Kristovi, činíce vůli

Boží ze srdce s dobrou vůlí sloužíce jakožto Pánu a ne lidem.« »Mluvíme ne jako lidem se líbíce, (1. Soluň 2. 4.) ale Bohu.«

Avšak též apoštol také píše (1. Kor. 10. 33.): »I já líbiti se snažím ve všem všechněm, nehledaje co mně užitečné, ale co mnohým, aby spaseni byli.« Ovšem k vůli lidem, a byť to byli vlastní rodiče, zprotiviti se vůli Boží, jest Boha urážeti; neboť psáno jest: »Kdo miluje otce neb matku (Mat. 10. 37.) více nežli mne, není mne hoden; a kdo miluje syna neb dceru více nežli mne, není mne hoden« (tamtéž 34.). »Nedomnívejte se, že jsem přišel pokoj poslat na zem. Přišel jsem zajisté, abych rozdělil člověka proti otci jeho a dceru proti mateři její a nevěstu proti tchyni její: a nepřátelé člověka budou domácí jeho.« A přece též dobrý Spasitel žádá, abychom se hleděli zalíbiti v dobrém i lidem, jako jeho apoštol: I já se líbiti snažím ve všem dobrém všechněm.

Jak dobré tudíž ovzduší jest v domě, kde vrchnost, ať pán, ať paní, ať hospodář, ať hospodyně se svou čeledí tak obcují, že tato může říci: »Tam je dobré bydlo. Tam je dobře býti. — Kde dobrodinci, pěstounové, mistři ku svým podřízeným tak se chovají, že tito veselou tvář, radostným okem se podrobují myslíce si: Zde se nám líbí, zde jest dobře býti. Avšak i opak vyžaduje zdravé ovzduší. I podřízení jsou povinni k vrchnosti se tak uctivě a šetrně a ochotně ve všem chovati a se podrobiti, aby ona směle říci mohla: Tak se nám to líbí. Ne na oko sloužíce, ale jako skuteční služebníci Kristovi: s dobrou vůlí sloužíce Pánu a ne lidem. Dobrého pak činite v dobrém« vždycky a nejen toliko, když jsem přítomen vám, tak dokládá sv. Pavel (Gal. 4. 18.)

Končím slovy sv. Augustina (výkl. žlm. 35. 11.): Vůle Boží jest, abys byl někdy zdrav, někdy churav. Máš-li pak za to, že, když ti zdraví slouží, že milá jest vůle Boží: pakli neslouží, že trpká jest. Příteli, to není správné; neboť vůle své nepodrobuješ vůli Boží, nýbrž snažíš se, abys ohnul vůli Boží na vůli svou. Vůle Boží je cesta přímá, tvá jest křivá. Nezbývá tudíž nežli aby se tvá napravila podle jeho a neuhýbala se vůle Boží k vůli tvoji. Co tu sv. Augustin o zdraví a nemoci vykládá, vztahuje se na vše, co slove dobré i zlé. Ejhle, pak jest srdce přímé. A pak ovzduší v zahradě srdce tvého jest dobré, zdravé, čerstvé, obveselující každého, jaké svědčí Bohu i lidem.

Rudolf Stupavský:

Svatohostýnské písničky.

10. Hodiny.

Jak dva prsty k nebi ukazují
hostýnské dvě štíhlé vížky,
poutníku již z dálky září
svými dvěma na nich křížky.

Mezi nimi tiše měří
hodiny čas v jeho letu,
úderen jak volaly by:
marně žil, kdo žil jen světlu

Kdo žil Bohu, jeho Matce,
nepocítí trpké ztráty
Bůh na konci jeho žití
vyplatí mu peníz zlatý.

Modlitbou a pilnou prací,
poutníče své posvěť žití,
abys mohl v odplatu kdys
čistou radost nebes vzíti.

Rychle plynou času vlny,
nikdo běh jich nezastaví,
až kdys lačný sekáč s kosou
zastaví se u tvé hlavy.

Hostýnskou tu popros Máti,
aby v trpké oné chvíli,
duši tvoji provodila,
kde s ní vládne Ježíš milý!

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše P. Fr. Vídenský T. J.

(Pokračování.)

40. Dozvuky římské pouti na Sv. Hostýně. — Vzrůst členů družstva Svatohostýnského na 10.000. — Baron Landon dává svolení ku stavbě domu pro řeholníky na Sv. Hostýně.

Mimo schválení kardinála Fürstenberga žehnal podniku družstva Lev XIII. u příležitosti pouti římské. Když sv. Otec Lev XIII. vydal dne 30. září 1880. okružní list: »Grande munus t. j. vznešený úkol,« aby jím velebil skutky a zásluhy apoštolů slovanských sv. Cyrilla a Methoděje a nařídil veškerému slovan-skému světu jich všeobecné oslavování, ozvaly se se všech stran celého Slovan-stva hlasy: »Pojďme do Říma a vzdejme díky sv. Otci za jeho lásku k nám.« Pout' ta uskutečněna počátkem července r 1881. Poutníci měli 5. července slavné slyšení ve Vatikáně. Sv. Otec stál tu se 40 papežskými preláty a biskupy a 29 kardinály před 1300 Slovanů. Nadšení bylo všeobecné, když sv. Otec mluvil. Tehdy poutníci moravští — počtem asi 115 mezi nimi hr. Egbert a Lud. Belcredi a hr. Fr. Seilern — žádali, aby sv. Otec posvětil 3 ohrazy, jeden pro Sv. Hostýn, druhý pro Radhošť a třetí pro Prahu. Přednesené prosbě od v. p. Ant. Cyr. Stojana sv. Otec s radostí vyhověl. A když se plni radosti navrátili domů, usnesli se na návrh horlivého šfítele Družstva dr. Jana Schneidra a Ant. Cyr. Stojana, tehdejší kaplanů v Příboře, že pout' římskou zakončí co nejdůstojněji ve své otčině a pozvou za tím účelem své krajany na Sv. Hostýn. Poutí pak touto vzrostl počet členů družstva na 10.000. Pout' byla velkolepá.

Pořadatelé vyprosili si prostřednictvím rektora ústavu »Anima« v Římě dra Karla Jaeniga apoštolské požehnání pro 4 září a ohlásili za ten den pout'. Kardinál-arcibiskup olomoucký s ochotností pout' a účel její schválil.

A hle, už 3. září ráno dorazila okolo 10. hod. do Bystřice p. H. první processí. Načež skoro bez přestání průvod stíhal průvod, poněvíc vedeni jsouce kněžími. Tu šli Hanáci, tam Slováci, tu Valaši, tam Zabečváci, všichni v pestrých a malebných svých krojích a prozpěvovali za hlaholu zvonů překrásné písně Marianské, hlavně Soukopovu: »Usedla si holubice«. Kanovník olomoucký, hrabě d'Orsay a bystřické duchovenstvo sotva stačilo vítati, kdežto ostatní kněží ihned usedli do obležených zpovědnic. Všichni žasli nad velikostí pouti.

Podobně jako Bystřice oživil se i Sv. Hostýn okrášený prapory a vše-možně ozdobený přičiněním vldp. administratora bystřického Frant. Koutného; průvody z Bystřice a z jiných stran ubíraly se neustále s vlajkami korouhvemi ke kostelu marianskému. I tu zpovědnice byly obstoupeny velikými zástupy.

K šesté hodině večerní dáno v Bystřici p. H. znamení, aby se poutníci poněkud spořádali a dr. Fr. Srbecký, tehdy farář ve Val. Meziříčí, měl s kaza-telnou, na náměstí postavené, uvítací promluvu. Na celém velikém prostranství byla »hlava na hlavě«, takže by jablko nebylo propadlo, a přece sotva polovice poutníků tu byla shromážděna.

Na to konán průvod kolem kostela s nejsvětější Svátostí a zakončen požehnáním. Kostel byl celou noc naplněn. Zpovídalo a zpívalo se až do rána.

Ráno, ač pršelo, uspořádán o 5. hodině průvod na Sv. Hostýn. Uprostřed průvodu, jenž od Bystřice až ke Sv. Hostýnu sahal, nesen družičkami obraz, jež byl sv. Otec na památku pouti římské posvětil pro Sv. Hostýn s přáním, aby se na rozkolníky v modlitbách pamatovalo, aby se k jednotě církve navrátili. Obraz ten byl tak nesen až z Velehradu. Obraz je kopie starého obrazu malovaného v polovici 14. století od Petra Cavalliniho, jenž se chová ve přední kostela P. Marie Transtevere v Římě. Představuje Zvěstování Marie Panny se sv. Václavem a Karlem IV. Sv. Václav stojí v levém rohu oděn v královský plášť. Na hlavě má zlatou zář kolem vévodské koruny, levicí třímá vytasený meč, jehož hrot je obrácen k zemi a v pravici drží prapor s červeným křížem v bílém poli. Karel IV. je jako mladík 16letý v zeleném hávu, kleče před Marií Pannou a sv. Václavem a prosí o zdar nastávající bitvy u San Felice.

Pod kopcem bylo připraveno 18.000 cihel na opravu kostela Svatohostýnského. Poutníkům dán pokyn, aby dle možnosti tu kterou cihlu na horu podle příkladu předků vynesli a tak značné výlohy kostelu uspořily. Cesta byla obtížná a prškou kluzká. Než přes to vše v brzkou, sotva že přešla část průvodu, zmizely cihly. Další poutníci se ptají: Kde jsou cihly, abychom také měli nějakou zásluhu? Ale už nic nebylo.

Konečně se přišlo nahoru. Prostranství na temeni hory, ač veliké, ukázalo se malým. Před kostelem postaveny čtyry oltáře a čtyry kazatelny. Kostel ozdoben branou a nápisem: »Od této doby blahoslaviti mne budou všichni národové.«

Pojednou zazní křik, že kostel hoří! Nastal zmatek, než brzo zpozorováno že poplach zúmyslně nastrojen, aby se pouť nezdařila.

Jen pomalu prodralo se duchovenstvo a družičky s obrazem do kostela přeplněného. Když byl obraz na příhodném místě zavěšen, totiž na ložovém pilastru na kazatelně, kde se doposud nalézal, měl kan. dr. C. A. Stojan, tenkrát kaplan v Příboře, řeč, ve které vytknul význam pouti římské. Na to následovalo šest kázání: jedno v kostele, čtyři před kostelem a jedno u vodní kaple, a přece to skoro nestačilo pro ohromnou spoustu lidí.*) Stáli tu jako zdi hradné nepohnuté a tiše. Asi 100.000 lidí se tu nalézalo. Co se vešlo do kostela, bylo v kostele a ostatní byli venku pod širým nebem. Kde viděli kněze poutníci, ihned na něho doléhali, aby jim kázal, neb ustanovení kazatelé nestačili pro poutníky. Hora zůstala ve mračně, hustou mlhou zahalena, stále poprchávalo, občas lilo. Než nikdo se proto nemoutil, nikdo nebyl nevrlým.

Dokonč.

Vděčný poutník.

Skutečná událost. — Napsal J. Drbohlav.

Býlo to druhého června L. P. 1908 odpoledne, když za palčivého vedra slunečního ubíral se dlouhý průvod poutníků z okolí Velko-Meziříčského na posvátnou horu Hostýnskou. Pout tuto konána byla na počest trojího jubilea, které se v tomto roce konalo.

Prvé jubileum byl vzácný svátek, kterýž se slavil v celé sv. katolické

*) Jak kan. Dr. Stojan vykládal, stávali kazatelé venku na zbytcích bývalých zdí, jež obklopovaly za dob Rotalovských kostel.

církvi, památka padesáté ročnice posvěcení na kněžství Jeho Svatosti papeže Pia X.

Druhá jubilejní slavnost odbývala se na počest šedesátiletého panování Jeho Veličenstva, císaře a krále našeho, Frant. Josefa I.

Třetí jubileum bylo na počest Neposkvrněné Panny Marie, která se poprvé před 50 lety zjevila v jeskyni Massabielské v Lurdech chudé Bernadettě.

Dlouhý průvod, skoro 500 duší čítající, ubíral se od nádraží městem Bystřicí ku posvátné hoře Hostýnské

Cesty ubývalo jen zvolna; zdálo se, jakoby právě těmto poutníkům chtělo slunko ukázati, že neubývá jeho palčivosti. Svými zlatými paprsky tak skoro až nemilosrdně do nich hřálo, že na tváři všech bylo pozorovati únavu a touhu, dostati se brzy do stínu stromů svatohostýnských.

Dosáhnuvše lesa, postupovali ještě pomaleji, poněvadž cesta do kopce byla vždy srážejší. Hojný pot stékal jim po skráních a zavlažoval ona místa, kde před staletími naši předkové hýnuli žízni a vedrem. Však přes všechnu tu únavu, nikdo nenařikal — nikdo nereptal. Ba spíše jakousi nadobyčejnou radost a nadšení bylo zřítí u všech poutníků. Ač byli z mnohých farností a osad, ba mnozí snad úplně se ani neznajíce, byli zde jeden celek, jako jedna rodina. Jedna mysl, jedno srdce, nejvíce však jedna touha, — touha již brzy spatřiti u »milou Matku Boží, která steré divy tvoří«

At a láska k Matce Páně a ta touha Ji brzy spatřiti dodávala jim síly a statečnosti, že za nic nepokládali obtíže cesty, kterou konali.

Vedle bělovlasého starce, jenž stěží opíraje se o svou hůl ku předu krácel, ubírala se děva plná života a síly; podle nahrblé stařeny krácejí vnoučata se svou milou mateří, která jim nestačí odpovídati na všechny jejich otázky. A co to divení a radostil — A opět dále vedle upracovaného rolníka, dělníka kráčí kněz a všichni společně krácejí za jedním a tímže cílem. Těžko bylo by uhodnouti, kdo koho povzbuzuje. Všechny stejně pučí do předu ta láska k Matce Páně. O jak rádi by tam již byli. — Vždyť tolik mají na srdci, co by Ji tak rádi přednesli. Mnohé z nich snad tísní bol, o němž nikdo neví mimo trpícího a proto tím více bolí. Tam ale u toho trůnu Mateře Boží, tam chtějí si ulehčiti; tam té nebes královně chtějí vše přednésti s pevnou nadějí, že Ona je vyslyší a jim uleví.

A opět jiné pučí to vzbůru, by té štědré dobroditelce díky vzdali za ta nesčetná dobrodiní a milosti, které jim byla již prokázala, jak na duši, tak i na těle a na statcíchездеjších.

Průvod pokračoval dále za pění písní marianských, ba někteří odvážnější, jenž chtěli slabším ukázati svou statečnost, pospíchali — zrovna letěli, — by nejdříve dospěli ku vodní studánce, kdež doufali naléztí osvěžení v čerstvé pramenité vodě.

II.

V malé chvíli byly všechny kamenné nádržky, do nichž stékala zázračná voda, tak obstoupeny, že by nebylo jablko propadlo. Hlava na hlavě; každý chtěl co nejdříve naplniti svou nádobku osvěžující vodou. Každý stíral pot hojně tekoucí s tváře a v duchu děkoval Bohu, že tak obtížnou cestu má za sebou. Radost byla všeobecná.

»Dušinky, jen se uskrovněte a ne tak náhle a mnoho nepijte. Jste velmi uhřátí, ať Vám to neuškodí«, ozval se pojednou milý hlas v davu poutníků. Mnozí se obrátili v tu stranu, odkud hlas přicházel, by viděli, kdo jim tuto výstrahu dává.

»Ó velebný pame«, ozval se z davu jeden poutník, »svatá voda nám jistě neuškodí.«

»No, opatrnosti nikdy nezbývá«, ozval se opět onen varovný hlas.

A již bylo viděti, jak onen »starostlivý otec«, staříčkový to kněz, tlačil se k nádržce, by i on čerstvým douškem občerstvil své horkem vypráhlá ústa. U nádržky nastal klid. — Mnozí neodvážili se ani mluvit a jen milým úsměvem vítali »stařečka-kněze«, který svou vysokou postavou nad jiné vynikal. Jeho kněžské roucho bylo úplně potem prosáklé; dalo se to souditi dle černých skvrn vyzírajících z jeho sněhobílé rochety.

Po jeho vedrem rozpálené tváři stékal pot zrovna potůčkem.

(Dokonč.)

Obrázek ze skutečnosti.

Kreslí Zdenka Pojizerská.

Na mírném návrší uprostřed návsi ve stínu košaté lípy ve dřevěné chaloupce bydleli Koškovi.

Košek, mladý hospodář, žil se svojí mladou žínkou Bětuškou v lásce a svornosti. Nebyli však sami; bydlela u nich hospodářova svobodná sestra Mařenka — děvče jako kytka — avšak někdy trochu svéhlavá. Jinak mezi nimi mrzutosti nebývalo.

Než jednou, bylo to první neděli postní, když po obědě bylo uklizeno, seděl Košek u vyhrátých kamníček zabrán jsa do čtení malého kalendáře, od něhož obchvíli hlavu zvednul a zahleděl se oknem ven, do té zimní nepohody, kde sněhová plískanice metala s deštěm vločky sněhu do tváří každému chodci. Kdo nemusí, ven nešel.

Košková se vytratila ze světnice a vrátivši se za chvíli, nesla na ruce zimní šaty, kazajku, vlnák, rukavice a nemile překvapena podívala se na švagrovou, ona seděla k oknu s pletením v ruce, jako ze všech pilných ta nejpilnější.

„A ty nejdeš na cvičení, Marjánko? — Dnes máš to tak blízko, je to zvláště pro tebe a ty bys nešla? Ustroj se a pojď!“ domlouvala dívka Bětuška. — Byloť totiž již tehdy obyčejem, že každý postní týden přistupovali všechny panny a mládenci jedné každé přifařené obce společně ke sv. zpovědi a sv. přijímání, k čemuž jako příprava bylo v oné obci předchozí neděli cvičení — Mařenka jen málo hlavu pozvěděla a odpověděla suše: „Ne nepůjdu. Byla jsem na ranní a je venku zima.“ „No, vždyť to tak dlouho netrvá a do kaple máš jen pár kroků. Pojď, stroj se honem, vidíš, Kopilovi už jedou pro pana faráře“, přimlouvala se mírně Bětuška sledujíc pohledem ujíždějící kočár starostův.

„Ne, nepůjdu! Je tam zima a já musím už přispíšit s pletením punčochy . . .“, hodila si vzdorně hlavou Marjánka. „Jen jdi, doma bys ani pana faráře neviděla, leda oknem, a to tě on také uvidí a pozná zbožnou panenku“, přimísil čtveračivě do hovoru Košek. „To ani neuvidí! Vždyť nemusím koukat zrovna jen oknem!“ utrhla se na bratra rozduřené sestřička. Košková, už ustrojená, odcházela, věděla, že marno pobízeti umíněnou dívčinu, Mařenka zatím usedla s pletením k oknu, každou chvíli vyhlížela na náves a jako střela vyletěla ze světnice, když zhlédla od zdola příjížděti kočár tažený hnědouši Kopilovými. V tom spěchu ani pletení neodložila, ani si šátek na hlavu nevzala, a skokem běžela do stodoly, do přístodolka, přes slámu, přes seno skočila k maličkému okénku, jímž bylo viděti na silnici, kudy kočár jeti musil. Přiložila k okénku zvědavou hlavičku a čekala. — Míhnul se jedoucí kočár, v něm zahalen seděl pan farář, který ani z daleka netušil, že jedna z jeho oveček se naň dívá místo z kaple — ze stodoly. Mžikem kočár přešel. Ale Mařenka s sebou trhla, chvatně k zemi se shýbajíc, a vypadla jí z ruky jehlice. „Že tě — husa nekopne!“ zavrčela zlostně a zrak její těkal po rozhozené slámě. „Nechat ji tu nesmím, mohla by se dostat krávé do krmení“, trochu starostlivě, trochu pohněvaná připomínala si Mádl a hledala, hledala; ale jehlice, jakoby pod zem spadla, nebyla k nalezení! Ubohá dívčina, nechtíc

ustati od hledání, chvěla se už zimou a plakala lítostí. Než nehledala marně! Když konečně, hledaný, ztracený předmět ukázal se zraku jejímu, mihnul se zase ko'em kočár tažený dvěma hnědouši, ujížděl od shora dolů, v něm seděl důstojný pán a jel už domů. Když Mařenka celá skřehlá, uplakaná vracela se do světnice, potkala se v síni s Bětuškou. Tu zadívala se na dívku usazenou a celou se třesoucí, sotva leknutím mohla promluvit. „Co se stalo, Marjánko, co ti je? Jsi celá uplakaná . . . ?!“ — ale odpovědi nedostala. Vešly obě do světnice, kde ji zase bratr rovněž překvapen v nemilém dojmu vítal otázkou: „Prosím tě, kde jsi byla?! — Vylítne ze světnice jako divá, ani se neustrojí, pak celou hodinu tam někde mrzne. No, jest od zimy rozklepaná a musí, musí tam být. Holka, kdy budeš mít rozum . . ! — No, tyhle žensk . . ! Třeba mrznout, jen když si pohovořil“ více a více pohněván ulehčil se bratr hospodář.

„Já se žádným nehovořila . . !“ vybuchla zimou a lítostí se chvějící Mařenka. Teprve za chvíli, když se trochu uklidnila, vyprávěla, jak byla tou nepříjemnou náhodou potrestána.

Košek s Koškovou na sebe pohlédli, ale mlčeli.

Nejspíš, že si oba mysleli, že bude Mařla mítí naučení jednou pro vždy! A také měla —

Poznala jsem Marjánku Koškovu už jako stařenku.

Nevdala se, a zůstala, ježto bratr předčasnou smrtí z jejich středu vyrván u Bětušky, své švagrové.

Nám, jako dětem, když jsme někdy ke Koškovům přišly, kladla častěji na srdce: „Děti, nezanedbávejte bez důležité příčiny služby Boží, choďte pilně do kostela; já jen jednou jsem úmyslně zanedbala návštěvu kostela a trest přišel v zápětí. Za celý den bych byla tak v kostele nevymrzla.“

Vzpomínám na její slova, vzpomínám na ní, na Marjánku dnes, kdy se už na, jejím hrobě — tráva zelená!

Bed. Jiříček:

Vrchní Hospodář.

Ale kde?

Co uděláš s komárem, když tě štípne?

A myslíš, že tím přirovnáním jsi vystihnul poměr mezi Bohem a člověkem? Nikoli? Kdybys člověka milionkrát vyvýšil v jeho důstojnosti, a komára millionkrát snížil v jeho nízkosti, ještě tím jsi nevystihnul tu nekonečnou mezeru mezi Tvůrcem a tvorem.

Čím více se nyní svět zkoumá, tím více se až ku oslnění poznává nesmírná boží moudrost a všemohoucnost. Není možno, by Bůh, strůjce světa tak nádherného a ohromného se stal člověkem a se tak zahodil za tak ničemného tvora, jako je člověk!

A myslíš, že člověk není ničerný? Nezaslouží, není hoden takové lásky Boží! Však to ten bidák člověk sám o sobě praví a píše. Praví to ústy svých soudruhů, jimž říká »dějepisci«. A co ti povídají, to jsou »pěkné věci«. A je to pravda! Píše to ve knihách, jimž říkájí letopisy a kroniky,

A i kdyby to pravda bylo, že Syn Boží za nás umřel, stojí ta oběť Boží za těch několik spasených duší, když miliony a miliony lidí jdou vedle kříže nevěšmavě, buď ho neznajíce anebo jím pohrdajíce?

Ano, ano! To je k povážení!

Jak na to odpovědět? Není tímto rozumováním zdrcen každý kněz, jenž káže vykoupení?

Ne, nezoufejme.

Dalekohledem se víra zdánlivě seslabuje, ale drobnohledem se zase sesiluje a utvrzuje.

Vezmi si do ruky drobnohled a dívej se jím na toho nejmenšího tvora. A co vidíš? Vidíš drobnohledem, čeho nevidíš pouhým okem. A co? Velký důmysl a dobrotu toho, jenž stvořil tohoto nepatrného tvorečka. Věnuje-li Tvůrce tomu nerozumnému, nepatrnému hmyzu tolik lásky, proč by stejnou měrou nevěnoval podobnou lásku duši lidské, která vyváží co do hodnoty více než celý hmotný svět?

Člověk má velkou cenu podle duše vzhledem ku stvořenému viditelnému světu. Člověk má velkou důstojnost. A právě ta důstojnost klade zemi, která ty lidi hostí, mezi nejdůležitější hvězdy.

Třeba země nesvítí zevně světlem vlastním jako slunce nýbrž světlem vypůjčeným,**) svítí ona světlem duševním.

Miliony a miliony světél svítí ve h'lavách lidských. Jsou to rozumy lidské. Miliony a miliony krbů hoří na zemi, vydávající teplo. Jsou to srdce lidská, plápolající láskou a šlechtnými snahami.

Co řekl prorok Micheáš o Betlémě, to platí i o zemi: »Aj ty země, nikoli nejsi nejmenší mezi planetami světovými, neboť natobě bydlí člověk!« A co je člověk?

Nesmíme býti tak utrhačnými a na člověka hleděti jako na ničemníka. Nesmíme se tak zahazovati!

Je-li člověk ctnostný, koná-li dobrovolně a sebevědomě své povinnosti, je-li nadšen láskou a naplněn křesťanským sebezapíráním, je-li bytostí nesmrtelnou, musí se uznati, že jedna jediná duše má větší cenu, než veškeren hmotný svět.

Ký div, že Bůh po podivné cestě, po cestě kříže hledal toho tvora, jenž zbloudil; a ký div, že za něho splatil dluh, by zůstal Bohem spravedlivým. Kalvarie je svátostným tržištěm, kde nám bylo nebe koupeno.

A kdo ví, zda my lidé nejsme jedinými nesmrtelnými viditelnými tvory na světě?

Vyvstávají nyní učenci s názorem dobře odůvodněným, že jen naše země je možným bydlíštěm tvorů. Všudy jinde na planetách scházejí podmínky života.

Než, ať jsme sami, samotni na světě, ať máme soudruhy v jiných koutech světa, vždy zůstane pravdou, že jedna jediná nesmrtelná duše má větší cenu než veškerá hmota světa.

Na šikmé ploše.

Dějepisný obrázek. Napsal Alois Dostál.

(Pokračování.)

„Každého bychom k té čestné službě nepřijali. Nejsme přece těmi Tatary, kteří před lety tuto bojovali proti předkům našim a kde koho sebrali.“

„Pocházím z Holešova a jsem pekaře Dočekala mladšího syn —“

„To tě ochotně přijímáme, vezmi na sebe šat a zbraň.“

**) Kdysi kdosi umíral, drže v ruce hromíci vypůjčenou. Synek vlastně mu pravil: »Ale tatíčku už umírejte, vždyť hromička celá shoří, co vrátíme!?« Že my všichni umřeme, víme? A že slunce shasne, všichni učenci prorokují. Tož slunce nám svítí jako hromička, protože umíráme, každou minutou spějíce blíže ku smrti.

Vůdce vyjednával s novým členem stranou, že rodáci z Holešova ani nevěděli, koho teď ve svém středu mítí budou. Ondřeje Dočekala nepoznali.

Ten se rychle strožil a přijav kopí vyskočil na koně. Jezditi uměl z domova. Dán povel a setnina se hnula. Teď jeli klusem, aby byli v čas na místě, omeškali se a byl svrchovaný čas.

Ondřeje by byl někdo nepoznal, odhodil hůl a listiny schoval pod pestrý šat. Jel vedle neznámých druhů. Některé z Holešova v předu dobře pozoroval, ale nehlásil se k nim. Ani času k tomu nebylo.

Za hodnou chvíli dohonili dlouhý průvod který pod korouhvemi za zpěvu zbožných písní se bral k Hostýnu. Poodstoupivše stranou, čekali, až jezdci se dostanou napřed. Tu také ustali zpívati a se modliti.

„Odkud ti poutníci jsou?“ ptal se Ondřej vedle jedoucího muže.

„Z Holešova. Poznávám je dle vůdce. A budou s nimi také lidé z okolí“, zněla odpověď.

„Od nás“ zašepta Dočekal. Teď by se mu bylo přihodilo, co jeho předchůdci, že by byl také s koně spadl, tak se totiž ohlížel za průvodem a každému poutníku do tváře hleděl. Ale sám si vrazil hluboko klobouk do obličej, aby ho nikdo nepoznal. Mocně sebou pohnul, neboť v průvodu poznával rodiče, bratra a sestru.

Ondřej div neskočil s koně a nevrhnul se v náruč svých milých, ale zdržel se. Celou rodinu tu viděl. Cyrill a Teresio mohutněli, stali se usedlými, vedle sestry kráčel Hanuš, její muž. Ale rodiče velice sestarali a zvláště matka hlavu k zemi schylovala. Dočekal se podpíral o hůl, jeho oko bylo posud bystré, mohutná postava vynikala, ale matka vedle něho už se příliš k zemi schylovala. Ani nehleděla na přestrojené Tatary, zrak se jí kalil, slzy zastíňovaly veškeren rozhled.

Ondřej byl dojat, litoval rodiče, ale teď se neprohlásil. Nebyla k tomu příhodná doba, musil dále jeti a poutníci se chystali jíti za setninou. Až jinde bude lepší příležitost a větší překvapení.

Jezdci ujížděli, poutníci za nimi zpívali.

Všichni pospíchali k Hostýnu, který se stal předmětem touhy mnohých a kam četně Moravané putovali.

A také neměli býti sklamáni. Kardinál Troyer ochotně slíbil posvětit svatyni a také jinak měla býti slavnost zvýšena ohňostrojem setninami Tatarů a jinými požítky. Poutníci přišli o den dříve, aby všechno viděli od počátku, od vítání světitele a vzácných hostů.

Vrchol hory záhy byl naplněn. O nocleh se nikdo nestaral. Povětrnost slibovala, že bude vlahná noc a ku konci července dobře se spí pod klenbou nebeskou. Jenom si řekli, kde které procesí zaujme místo a bylo po starostech. Potravu měli, pramen vydal pro všechny vody k občerstvení.

Hlavní pozornost věnována těm Tatarům, kteří byli rozděleni na tři oddíly; jeden stál u paty hory, dva prostřední na louce, aby tu čekali světitele. Také byla setnina z Valachů z Rusavy, kteří se dostavili v malebném kroji a byli ozbrojeni tesáky a valašskými puškami. Za víření bubnů a pod bílým praporem táhli na hory,

Obyvatelstvo bystřické rovněž opatřeno puškami, brašnami. Tvořilo dva sbory. Jeden měl šat modrý a druhý zelený.

Také hrabě Rotal vyzbrojil setninu ve stejnokroji, která přitrhla na Hostýn pod červeným praporem.

Tito měli představovati vojsko domácí proti Tatarům, ale každý věděl že nedojde k bojům jako před 500 lety, že to všechno zařízeno jenom k oslavě a pro památku minulých událostí.

Vojska se také proti sobě nestavěla nepřátelsky ale srdečně se pozdravovala, až do dvou protivných táborů náležela.

Za střelby 24 ran z děl a hmoždírů přijel kardinál Troyer od Holešova s četným duchovenstvem s mnohými šlechtici a vzácnými hostmi. Všichni byli překvapeni

krásnou stavbou, množstvím poutníků jakož i Tatary, kteří se tu ukázali ve třech odděleních.

Ale pranic hrozě nevyypadali, jenom se usmívali a slávu provolávali.

Ostatky svatých uloženy zatím do staré kaple vedle kostela

A zase těšili se na večerní osvětlení a slavnostní ohň stroje.

Také Dočekalovi tu přicházeli. Drželi se pohromadě a chtěli také v jedné skupině přespátí.

„Vyhledal jsem vám pěkné místočko, jako v peřinách budete spát na měkkém mechu“, smál se Hanuš. „Budete s mojí volbou spokojeni.“

„To ještě uvidíme,“ odpovídal Cyrill, „až jakou jsi nám také zjednal pokrývku.“

„Zdá se mně, že bude smrková a trochu vysoko položena. Ale to nevadí. Ptáci nás ráno probudí a rosa umyje,“ žertoval tajemník.

„Jenom budeme-li my ženské spokojeny,“ řekla Teresie. „Pro nás není hned všechno dobré.“

„Však mnoho spát nebudeme,“ mínila matka.

„Ohňostroj dlouho potrvá, potom se budou mnozí zpovídati a časně ráno nastanou obřady. Jenom tak na nějakou vzpomínku se uklidníme.“

„Ba právě“ přesvědčoval Dočekal. „Také půjdu ku správě Boží.“

Chvilí chodily, až nadešel večer, kdy se všichni shromáždili před kostelem, kde byl vypálen skvělý ohňostroj, v němž se zvláště osvětlené jméno Maria pěkně vyjímalo.

Potom se lid hrnul ke zpovědnicím.

Ve staré kapli do rána hořelo světlo a lidé se tu střídali jako za dne.

Dočekalovi se usadili na kraji lesa a podřimovali. Matka se dlouho tiše modlila. Bylo teplo, les voněl a pěkně se tu odpočívalo. Jenom Cyrill dlouho nemohl usnouti, stále vzpomínal na ty Tatary, kde asi jsou a nebude-li snad přece jenom pro žert svedena bitva na Hostýně.

„My ležíme právě na bývalých valech, ku které straně bychom se přidali?“

„To víš, že k našim lidem z Holešova.“

„Nevidím mezi nimi Kasíka. Cestou prý spadl s koně a musil se navrátit domů.“

„Tak mají ztrátu hned před bojem,“ usmál se Dočekal, který se také probudil.

„Hned kohosi naverbovali, ale to je nějaký nevládný muž. Klobouk má vražený do obličeje a divně podhlíží.“

„Snad je to z těch Tatarů nejhorší pohan.“

„Já bych však myslila byste umkli a hleděli usnouti,“ napomínala Dočekalová.

„Ať aspoň nějakou dobu spíme.“

Dali si dobrou noc a sklonili hlavy do mechu. A korunami stromu probleskovaly jasné hvězdy, jsouce jako na stráži těch četných poutníků pod širým nebem.

VI.

Časně ráno bylo šumno na Hostýně. S východem slunce vstávali poutníci, jin teprve přicházeli na horu. U pramene bylo k nedotlačení.

Teresie donesla vody rodičům, aby se občerstvili a umyli. Cyrill už přecházel po vrchu, aby přinesl zprávy, co a jak bude a kde by vyhledal nejlepší místo, odkud by všechno viděti mohli.

Kněží už se modlili v kostele společně se světitelem. Zvony vyzváněly, některá procesí přicházela s hudbou.

Posléze nastaly obřady. Málo kdo se dostal do chrámu. Dočekalovi stáli na prostranství před kostelem; když se k nim dotlačil Cyrill.

„Co mně to dalo práce, než jsem vás našel,“ povídal.

„Zde by se mohl člověk snadno ztratiti.“

„O tebe se snad netřeba obávat,“ usmála se sestra.

„Nejkrásnější bude průvod, až ponesou do nového chrámu milostný obraz Panny Marie ze staré kaple. A tu bychom měli taďy zůstat, odtud něco uvidíme.“

Ač sem práhlo slunce, nikdo si z toho nic nedělal.

„Průvod bude velkolepý, už se spolky seřaďují,“ oznamoval ještě Cyrill.

Potom čekali, na modlitbách. Nevěděli, co se v kostele a kolem děje, ale domýšleli se správně, že to jsou posvátné úkony, jimiž se chrám Bohu a vítězné Rodičce zasvěcuje.

Poutníci se hnuli ke staré kapli Tataři; nyní už opěšalí dělali pořádek. Posud zde byli, třeba že mnohý už ztratil lesklé péro nebo odhodil nepohodlnou piky.

Tu vynášeli čtyři děkani obraz a dlouhý průvod následoval s četnými spolky a družstvy. Různobarevné prapory vlály nad hlavami. Četní hodnostáři nesli pochodně.

Každý si přál viděti a poznati onoho dobrotivého hraběte, který stavbu svatyně dokončil. Také se Dočekalová naň ptala,

„Tamo jde mezi příbuznými,“ ukazoval Hanuš, který Rotala znal z Olomouce.

„To je ten dobrodinec Hostýna?“ zašeptali Dočekalovi a s úctou hleděli na hraběte, jak s voskovicí v ruce kráčel za obrazem. A pranic se nevypínal hlavu skláněl, neodvažuje se pohleděti na četné zvědavce. Veděl, že mnohé oko na něm spočinulo, slyšel vyslovovati svoje jméno.

(Dokonč.)

Zprávy z různých poutních míst.

Sloup u Blanska. Během roku 1908 zavítalo tam na 40.000 poutníků a na 8000 přijalo sv. svátosti. Ovšem zevrubně to určití nelze. Hlavní poutě jsou na slavnost sedmibolestné Matky Boží, od Nanebevstoupení přes svátky Svatodušní, na svátky mariánské, nájme na Nanebevzetí Marie Panny. Na Boží hod Svatodušní bývá tu celé okolí brněnské — na 20 průvodů. Dopoledne je ranní a hrubá s kázáními (kdy?), odpoledne sv. požehnání.

Štípa u Zlína. Obšírný popis poutí nalézá se ve knížce o Štípe. Poutníci konají zde pobožnost každou téměř neděli a svátek tu ve větším tu v menším počtu. Obzvláště však zavítávají tam průvody a) v pondělí Svatodušní o pouti mužů z děkanství vizovického; b) o tak zvané malé pouti na Nanebevzetí Marie Panny; c) o hrubé čili hlavní pouti na Narození Marie Panny a Jména Marie Panny; d) o slavnosti Růžencové.

Ke sv. svátostem přistoupilo poutníků na 4000 osob. O hrubé pouti vypomáhají ve zpovědnici okolní kněží. Poutníků pak vůbec sem přichází 25 až 30 tisíc z Moravy a Uherského Slovenska.

V čas poutí bývá ranní o 7 hodině s kázáním a hrubá taktéž s kázáním; odpoledne je o 2 hodinách požehnání. Nynější pan farář stará se velice o zvelebení chrámu Páně a povznesení místa poutnického.

Z Přibyslavic u Třebíče Přesného počtu poutníků a průvodů udati nemohu, píše vele důstojný pan farář J. Pavelka. Nečítám ani průvodů ani poutníků. Průvody také jsou co do počtu poutníků rozdílné, na příklad: třebíčské procesství městské je-li pěkné počasí, bývá daleko přes tisíc až i 2000; a zase přijde procesství se 30—40 poutníky a o mnohém se ani nedozvím; přijdou, vykonají své pobožnosti

a odejdou nikterak se zvláště nepřihlásivše. Není také kdy na nějakou kontrolu, protože hledím, aby co nejvíce přijali sv. svátosti a snaha tato setkala se značným úspěchem, díky ochotě dp. spolubratří, kteří mi ochotně pomáhají zpovídati.

První tak zvaná »velká« pout' jest na Svatý Duch.

Nejvíce procesství přichází na Boží Hod odpoledne, některá i v pondělí ráno. Po příchodu konají postupně pobožnost křížové cesty, a zpovídají se. Na večer kázání a požehnání. V pondělí od časného rána se zpovídá, o 6. hodině první mše sv. se sv. přijímáním; po ní veliký průvod, jímž se vyprovází procesství putující do Vamberka; účastní se všichni přítomní poutníci, farníci a věřící z okolí. U kříže za osadou má farář zdejší kázání. Na to jsou další mše sv. a o 10 hod kázání a slavná mše sv. Průvody odcházejí vzdálenější po 2. mši sv., nejvíce po velké, jeden zůstává přes požehnání.

Letos bylo komun. v pondělí Svatodušní 800. Na Boží Hod. bylo velice nepříznivé počasí a proto přišlo málo poutníků. Jiná léta bývá v průměru 1200. Průvodů asi 30.

Navštíví Panny Marie; poutní průvody přicházejí nejblíže neděli letos 28. června. Průvody přicházejí z městské farnosti třebíčské, ze Starče, Kamenice a Culumu, všudy až na velkou. Penitenti ráno sami. Tak, že se zpovídá od rána až do velké (i mezi kázáním). Slavná mše sv. komunikantů letos 250. Mnozí přicházejí jednotlivě 2. července kdy je slavná mše svatá.

Nanebevzetí Panny Marie. V předvečer přichází průvod z Mor. Budějovic. Požehnání, křížová cesta a zpověď. Ráno z Třebíče Jejkova a Červené Lhoty.

Někdy přijdou: jiné průvody ale ty jsou stále a četné. Od rána se zpovídá. Slavná mše sv. a odpoledne požehnání. Kteří přišli

na noc odcházejí po ranní, kteří ráno po požehnání, komunikantů asi 350.

Andělů Strážných v předvečer německý průvod z Jihlavy celkem slábne, většinou přijedou drahou ráno z Třebíče — Zámku, průvod silný asi 1000. — Na večer pobožnost něm. pro jihlavské, zpověď, ráno zpověď, slavná mše o velké, a odpo. požehnání (odchod jak předešle).

Narození P. M. — hlavní pout, průvodů nejvíce přijde v předvečer slavnosti odpoledne až do večera, největší ráno o slavnosti — poblížší. Jednotlivé průvody po příchodu konají křížovou cestu, a zpovídá se (6 — 10 zpovědníků) večer kázání a svatě požehnání, večerní modlitby. Ráno zpověď, ranní modlitby a zpěv, první mše sv. o 6. hodině se společným sv. přijímáním. Další mše sv. dle počtu kněží, jedna u sv. Anny pro poutníky německé; velké kázání a slavná mše sv. Odpoledne požehnání, po němž odcházejí poslední průvody. Slavná mše sv. a požehnání se koná za účasti všech přítomných kněží a nebyla přílišná tláčenice slouží se zároveň tichá mše svatá u Svaté Anny. Kom. letos 1800.

Jména P. M. poslední rout, podobně jako na Narození P. M. Průvodů nepřichází tolik na večer; zpovědnice jsou od rána naplněny.

Letos bylo počasí nad míru nepříznivé, proto účast slabá, kom. asi 600. —

Někdy přijde některý průvod mimořádně i jinou neděli. Průvod z farnosti lukovské konává večer světelný průvod

O všech poutních dnech přichází mnoho věřících i mimo průvody ze všech okolních farností, jak ke zpovědi tak na služby Boží a to i dost z daleka,

I o všech jiných svátcích mariánských i v zimě přichází mnoho věřících a v létě téměř každou neděli přicházejí nebo přijíždějí jednotlivci ke zpovědi a na služby Boží.

Veliké obliby požívá náš chrám Páně u Třebíčánů.

Komunikantů bylo za minulý rok (od adventu do poslední neděle) na 7000. —

Zprávy se Sv. Hostýna

Císař a král a sv. Hostýn. Při holdování předsednictva a bureau poslancké sněmovny po oslovení Jeho Veličenstva od předsedy dra Weiskirchnera a odpovědi J. Veličenstva oslovil císař a král předsedy a pak všechny zapisovatele. Nemalý rozruch a přeradostné překvapení způsobilo oslovení císařovo zapisovatele dr. A. C. Stojana. »A starý známý z poutnického místa Sv. Hostýna«. »Vaše Veličenstvo«, dí Stojan na to, »žasnou nad podivuhodnou pamětí Vašeho Veličenstva.« »I v dobré to mám paměti. Putuje tam ještě mnoho poutníků?« »Ano, Vaše Veličenstvo. Naši lidé velmi vděční jsou Vašemu Veličenstvu za

vznešený příklad pouti Vašeho Veličenstva.«

»Těší mne.« — Jubilejní pak zvou zjednaný na památku 60letého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I., jak jeho nápis nese, vážně a slavně hlásil do rozsáhlých krajín kolem chlumu Svatohostýnského významnou památku tuto a hlas jeho mariánský prosebně pronikal až ku trůnu Nejvyššího.

Vyslyšení: Upozorňuji se ctitelé mariánští, že se žádné vyslyšení neuveřejní, které nebylo zasláno na sv. Hostýn s úplným podpisem. M. Ch. z Mor. O díky vroucí vzdává B. Srdci sv. Panně Hostýn. sv. Ant. Pad. a duším v očistci za vyvážnutí ze dvou zlých nemocí ohrožujících, prvá byla bolavá ruka a nebezpečí otravy krve. V největší nouzi píše, utekla jsem se k milým sv. patronům a slíbila v případě uzdravení uveřejnění v Hlasech; byla jsem vyslyšena ale nevděčná otalovala jsem uveřejněním, až jsem byla druhou rovněž nebezpečnou nemocí na slib upozorněna, opět vyslyšena jsem a plním tímto svou povinnost. Čtenářka Hl. Sv. Host. a vroucí ctitelka Sv. Host. Panny. — J. W. z M. O. vzdává srdečný dík Matičce Sv. Host. za vyslyšení prosby v tisícných nebezpečných poměrech, plní svůj slib a volá všem: Utíkejte se ve svých bídách k P. M. Sv. Host. Čtenář Hl. — Stanislav S. ze Ž. u Blané se svou matkou připutovali na Sv. Hostýn 29. list. aby se poděkovali Matičce Boží, syn za ochranu před nebezpečím oslepnutí a matka z těžkého neduhu vyhojeuá — B. M. z Brna vzdává povinně díky za vyslyšení prosby na přímělu ctih. sluhy Páně P. Martina Středy a činím tak na povzbuzení k větší jeho účtě. —

Dary pro Svatý Hostýn. Vys. dp. prelát dr. Ant. Horný odkázal před svou smrtí pro Sv. Hostýn, jehož byl horlivým ctitelem, pontifikálie. — Anr. Mudrolové díky za dárek na kostel.

Milodar pro sv. Otce: Sv. Hostýn 10 K.

Počasí na Sv. Hostýně. V druhé polovici listopadu vzal na sebe Sv. Hostýn úplně zimní tvářnost. Sněhu napadlo na některých místech, kde byly závěje až na jeden metr. Počasí kolísalo mezi 12° C a 0 1° C pod nulou. Koncem listopadu a počátkem prosince panovaly silné mlhy. 10. 11. prosince zuřila silná vichřice. Vzdor namáhavé cestě, bylo přece na svátek Nep. Početí P. M. přes 100 věřících u svatého přijímání.

»Červánky« a Sv. Hostýn. V Červánkách popsal red. Špera svým způsobem Sv. Hostýn. Myslíme, že netřeba jeho nepravdy, zlomyslné vtípy a vysměšky, všelijaká podezřívání poutníků a p. vyvracet. Jsou některé věci příliš nejasné na př. o rukopisu královodorském a Sv. Hostýně, o božské čtveřici, o Kristu Pánu v pekle atd. atd., že to odpovědi nezasluhuje. A »Červánky« prý jsou vědecký list. Ó, ty, ubohá vědo a ubozí čtenáři!

Nákladem Ant. Pusteta v Solnohradě
:: právě vyšlo: ::

Perla panenství.

Dle rukopisu † P. Hartmana Strele O. S. Fr. přepracoval, vhodnými pobožnostmi doplnil a pod názvem »Der Edelstein der gottgeweihten Jungfräulichkeit« vydal P. Filibert Seeböck O. Fr. Min. Se svolením nakladatelovým a s ú-

chvalou církevní přeložil Alois Stěpina, kněz církevní. Druhé vydání. Ceny: K 3,30, 3,50, 3,80, 5,30, 7,20, 10. Knížky tyto 16 bisk. konsist. doporučené, mají již přes 100.000 výtisků a vsady se křesťanským pannám, jak ve světě, tak v klášterech žijícím velmi zamlouvají.

Sláva na výsostech Bohu.

Modlitební knížka pro katolické křesťany dle německého vzdělal Jan Nep. Josef Holý. Ceny K 1,40, 1,75, 2,25, 3,50, 4,90, 5,20. Za příčinou bohatého obsahu doporučují se knížky tyto jako vhodný dárek pro dívky. Vkusnou úpravou se nemálo zamlouvají. V každém knihkupectví se dostane.

A. KALLA,
první rudohorská
továrna na rybi konzervy
ve Šmídeberku. Čechy.

Zákonem chráněná známka.

**Největší závody toho druhu
v říši rakousko-uherské.**

V továrnách svých zaměstnává přes 300 osob, zpracuje v sezoně více než 15.000 kg čerstvých ryb denně a vyrábí veškeré druhy ryb marinovaných, rosolových a pečených.

Zvláštní rozsahlé velkoudírny

ryb největší toho druhu v říši, - -
z nichž dodává všechny v obor tento spadající druhy udě-
ných ryb a konserv a předčí svými oblíbenými výrobky
veškeré ostatní závody konkurenční.

Prosím žádejte cenníky zdarma a franko.

Jediné pravé **THIERRYHO BALSÁM**
jest jen

e zelenou **jeptiškou** jako ochrannou znám-
kou. Nejmenší zásilka 1/2, nebo 3/4, nebo 1 patent.
láh. na cesty K 5.— Obal zdarma. **Thierryho**
mast z růže stolisté. Nejmenší zásilka
2 kelímky za K 3,60. — Obal zdarma. Všude
uznány jako nejlepší domácí prostředky proti
žaludečnímu těžkostem, pálení žáhy, křečím,
kašli, zhlazení, zánětům, ranám atd. Objed-
návky nebo peněžní poukázky račte zasílati:
**A. Thierry, lékárna „U anděla stráž-
ce“ v Pregradě u Rohatce-Sauer-
brunnu.** — Sklady ve většině lékáren.

SKVOSTNÉ POKRYVKY :: ::

zlatem protkané, 2 na postele a 1 stolní jen za 14 kor.
zasílá dobírkou a komu se nehodí vezme zpět

Josef Kostelecký, Svratka 163.
Čechy.

Fonograf zdarma!

Za příčinou rozprodeje převýborného
válce odhodlal se Hugo Loewin 2500
fonografů rozdati. Žádejte na něm zá-
silkou známky 10hal. prospekt a mň-
žete dostati zdarma znamenitý fonograf.

I. export nástrojů mluvných

Vídeň VI. Mollard. ul.

č. 26.

**Umělecky provedené obrazy dle skutečnosti neb dle fo-
tografie** v barvách olejových, akvarellových, pastelem, pérem neb tuší, se zaručením věr-
podobu dodá Vám jediné umělecký ústav pro malbu - **V. K. BĚLSKY - BRNO -**
Orelská ulice 6. Mimo to nabízí se ku provedení: obrazů kostelních, maleb freskových,
sgrafitových, kreseb pro časopisy a cenníky, návrhů na plakáty, uměleckých adres a diplomů
a i. v cenách mírných. Rozpočty a návrhy zdarma. **Jediný ústav toho druhu na Moravě**

Ve prospěch zvelebení sv. Hostý: a doporu-
čuje se koupě obrazů **Vítězná Panna**
María Svatohostýnská a Příchod sv.
Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10,90,
bez hudebního stroje K 7,40. Dodává v bedně s vy-
placeným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod
L. Klabusay v Holešově.

- - Obrazky - -

papírové (laminované) v rozličné úpravě, pro pouli, místní,
birmovské atd. Pohlednice poustních míst, obrázky v rámeč-
kách z celulóidu, plechu atd. obdrží obchodníci nařizující
u výrobce, jímž jest kalol. firma

J. M. Derka, Sv. Kopeček u Olomouce.

Novinka: Celluloidové rámy na pohlednice.

Uranos vo Fuerth, Bav.
Hirschenstrasse 41.

Domácí lékař

zkušený pro dospělé i děti
jest naše

léčební kniha

(dvakrát premiována). Cena mírná.
Toliko K 2,60. Dočte se v ní rady
i pomoci, kdo onemocněl neb se
poranil. Velká úspora. Cestující se
najímají.

Velmi dobrý a laciný nákup ::

bez konkurence.

Vlastní výroba všech druhů ráženců, škapulířů, křížů a devotionalií.
Sklad nejlepších

gramofonů a fonografů, ::

desek a válečků za tovární ceny u firmy

JOSEF J. ANDER

velkoobchod hračkami, galanterním a poutnickým zbožím

V OLOMOUCI, FERDINANDSKÁ UL. 4. (blíže »Národního domu«).

Doporučujeme - -

Kolínskou cikorku !

TKALCOVSKÝ ZÁVOD CAMILL JURAJDA

v Rožnově p. Radh. Morava
nabízí svá dobrá a trvanlivá plátna a »Rožnovské véby« v mírných cenách. Obsluha rychlá a solidní. Za jakost se ručí.

- - Plcím - - - chorobám -

(tuberkulím) a j. nepodléhá jelen tak snadno; řízen jest pčím přírody, pozívá bylinu, která jej chrání. Bylinu tu možno jen lesníku poznati, což se podařilo Šimanovskému, býv. lesníku, jenž bylinu tu vyzkoumal, která v přípravě co bylinný čaj (koření) blahodárně pomáhá ku zdraví lidstvu. — Tisíce uznání dochází ze všech zemí Balíček na měs. K 2-50 jediné zaslátelství firmy F. ŠIMANOVSKÝ, (č. valý lesník), dodavatel do největší české lékárny v Chicagu, Praha-Král. Vinohrady, Jablonského ul. čp. 1147.

Nutno psáti ulici.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesné dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici pod Hostýnem. -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilkou vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Nejlepší kamna a sporáky

obdržíte jediné u firmy:
Bartoloměj Andy
V KRONEŘIŽI. Ceny mírné a za veškeré práce se ručí.

:: Vánoční hodinky ::
(české) na jitiří Božího narození dle církevních hodin po 20 h.

:: Betlemská cesta, ::
pobožnost v době vánoční po 10 hal. Na 10 výtisků každého druhu 1 výtisk nádatkem. — K dostání

Františka Zetka v Krasné n.B.

V. SEMERAK, sochařsko-kamenický závod V OLOMOUCI,

odporučuje se k provedení prací hřbitovních, rodinných hrodek, pol. křížů atd., kostelních oltářů, křtitelnic, kazatelen a křížových cest z um. kamene a ear. mramoru. — Nákrešy a oferty zdarma. — — —

Ruční výroba a zaslátelství kanafasů, sípek, zefírů košilových a šatových, grisetů, plátna, kapesníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží úplně čerstvé, nejstálější barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojně zakázky na český výrobek. Křestanská firma Ferdinand Měšťan v Bystřem u Nov. Města n. M. (Čechy). Vzorů zdarma, zásilkou přes 20 K franko.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Kdo dobrá semena ho spodářská, zeleninová,

květinová, jakož různé rostlinstvo a ovocné stromy potřebuje, žádejte ceník od firmy.

VILÉM STRAUCH, velkozávod zahradnický a semenářský, VSETÍN, Morava.

»Werichovo«
polévkové koření
»HELVETIA«

jest vydatné masové chuti a oblíbené na každém stole. Veliká úspora masa. K dostání v továrně požívat

F. WERICH,
Brno-Židenice.

Zubní lékař

MUDr. Fr. Špaček,

Brno, Ferdinandova ul. 28.
Umělé zuby, plomby všeho druhu.

Při chorobách plic, kašli, astmě, záduše výborně se osvědčilo

»SVATOHORSKÉ THÉ«,
malý balíček K 1-50, velký K 3.—
Tisíce poděkování. Žádejte výslovně »Svatohorské« a jiné odmítněte. K dostání v lékárnách. Zaslátelství F. Vítek a spol. v Praze, Vodičkova ul. 19.

K nákupu

SUKEN

doporučujeme
solidní firmu

Ant. Tomec,

vývoz suken v Humpolci
(Čechy.)

Vzorů zdarma a franko k nahlédnutí.

Veškeré práce tiskové

o zhotovuje rychle, o
o levně a moderně o

Grafický ústav

Zaorálka a Tučka

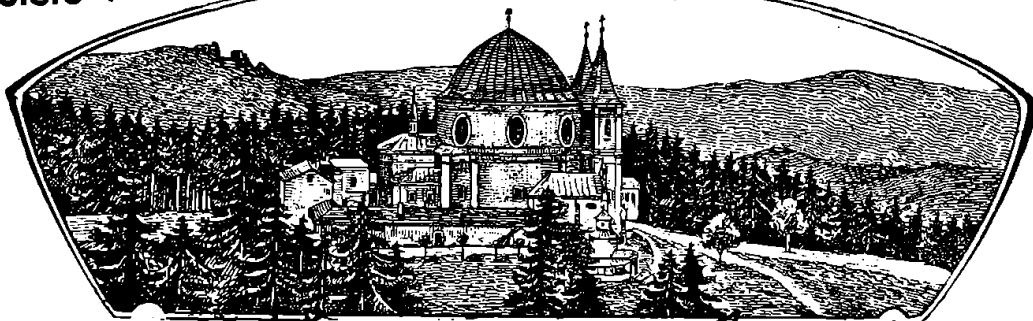
nást. Lamb. Klabusaya

v Holešově na Moravě.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

11. číslo

IV. ročník

OBSAH: J. Ex. Jindřiška baronka Laudonová. (S podobiznou). — Za Sv. Hostýnem. (Bíseň). — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Lorenzo de' Medici. (Báseň). — Dějiny Sv. Hostýna. — Vděčný poutník. (Dokončení). — Z Květeny Sv.-Hostýnské. — Na šikmé ploše. — Zprávy z různých poutních míst. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Lístárna redakce. — Redakci zasláno. — Z církve a světa. — Zasláno. — Inseráty.

Z církve a ze světa.

Čechy. Evangelíci čeští miní pořádati tohoto roku 400letou oslavu Kalvinovu mezinárodním sjezdem sborů kalvínských (helvetů) a jim příbuzných jednot jako prý česko-bratrských a husitských, které ovšem neexistují, ale jmenují se k vůli reklamě. Potěšitelného asi sotva budou moci se stanoviště jak českého tak církevního co říci. Kalvínek Bedřich Falcký, tak zvaný zimní král, uváděl německé predikanty do Čech, provozoval vandalismus uměleckých památek v Praze, hodoval, kdy krev tekla na Bílé Hře, a dle Slavaty »cisáři tureckému« sliboval roční poplatek neboli vasaletství království českého. Věru, krásná to upomínka a zasluhuje oslavy!! Co se pak týká tak zvaných česko-bratrských jednot, k nimž počítají Herrenhutany (Ochranov) ze Saska, mající jakýsi ústav německý a něm. filiálku v českém Potštýně v Čechách, vlastně je to zvláštní sekta založená hrabětem Zinzendorfanem v Sasku ovšem po většině zbývalých českých bratrů. Ale vlastní a původní česko-bratrské jednoty to nejsou, nýbrž Zinzendorfané a němečtí sektáři, ač vzniklé z bývalých českých bratří. A pro tyto jsou nadchnuti i mnozí čeští profesori! — V Egyptě byl vyznamenán od khediva vyslanecký lékař MUDr. Ad. Lída, rodem Čech z Král. Městce.

Morava. Známý vědátor vldp. Dr. Musil cestuje s karavanou o 15 velbloudech po Arabii. Byl prý, jak píše, už několikrát přepaden a zraněn na prsou. — Blah. Kliment Hofbauer, jehož předkové sluli Dvořákové a pocházeli z Moravy, má býti svatořečen. — P. Štěpán C. S. R. přeložil do němčiny krásnou mariánskou báseň od Zeyera

Dolní Rakousy. V Poštorné byla zařízena česká škola. To zavdalo podnět na zemském sněmě k pilnému návrhu, jenž byl většinou přijat — soc. demokrati se tentokrát vzdá-

li, ač dříve hlasovali pro zákon také — aby za jedinou vyučovací řeč pro Dolní Rakousy byla vyhlášena němčina.

Francie. Boj proti církvi trvá dále a jde tak daleko, že i čínské zvyky se při tom zadržují. V Číně totiž, když vyjde cisář, musí se všichni obrátiti k němu zády. Něco podobného stalo se z rozkazu vlády při pohřbu kardinála Lecota v Bordeaux. Tam totiž musilo k vůli pořádku vytáhnouti při pohřbu vojsko, ale obrátilo na vyšší rozkaz průvodu záda. Nezaměstnaným pak při pořádku důstojníkům bylo vůbec zakázáno pohřbu se účastniti v uniformě. A tomu říkají tam svoboda. — Sv. Otec zakázal alumnům studovati na státních universitách bohosloví. Následkem toho budou prý čtyři nové katolické university zřízeny. Příčinou zákazu je, že se bohoslovci na takových ústavech nemohli dobře vzdělati a na svůj úřad připravit. — Ve městě Auch stala se zvláštní událost. Zednářská bývalá lože byla arcibiskupem přeměněna v katolický kostel.

Amerika. Ve Spojených Státech není sčítání lidu provedeno dle vyznání. Dle přiznání u farních úřadů různých vyznání bylo r. 1900: katolíků 4,47.801, metodistů 5,809.516, baptistů 4,443.628, luteránů 1,575.778, presbyteriánů 1,560.847, učedníků Kristových 1,118.396, anglikánů 709.325, kongregacionistů 628.234, reformovaných 365.075, mormonů 343.000, mor. bratří 264.980, něm. evangel. synoda 202.415. Židů je 1,043.800.

Italie. Hrozná neštěstí stihlo jižní Itálii a Sicílii. Následkem zemětřesení a vzdušných mofe zničena města Messina a Reggio di Calabria. Mimo to postiženy obce Monteleone a Repisto, Palmi, Bognara, Gioja, Marro, Canticello, kde nezástal kámen na kameni. Reggio čítalo 40 tisíc: obyvatel a Messina 150 tisíc. Pohled na Messinu po zemětřesení byl děsný. Bolo viděti mrtvolu iž hlvy jen v košili.

Jejich tahy byly úplně znetvořeny a mrtvoly hrozně zkomořeny. Ze ssutin vyčnívaly nohy a ruce, které se pohybovaly. V celku prý zahynulo na 160.000 lidí a na 160.000 zmrzačeno. Málo ze zasypaných bylo nalezeno na živu a zachráněno. Mezi zachráněnými byl arcibiskup messinský. Tento utkl se do kaple, kde se dlouho kleče modlil. Cíť jeho palác se sřítíl až na onu kapli, kde byl konečně zachráněn. Pozoruhodné je a mnohé o nevěře by mohlo přivést ku přemýšlení, co vykládá zachráněný messinský kněz Don Vincenzo Cando. Tento píše: Po nějakou dobu již byla Messina v rukou protiklerikálních. V neděli před pohromou byla ještě hlučná schůze. Humoristický list messinský, protináboženský. »Il telefono« zvaný, uveřejnil k Vánocím báseň s nápisem: »Novena k Ježíši Dítěti« a mezi verši byly i tyto:

»O bambinello mio
vero uomo, vero Dio
per amor della tua croce
fa sentir la nostra voce
tu che sei che non sei ignoto
manda a tutti un terremoto«.

»O dítě mé, pravý člověče a pravý Bože, pro lásku kříže své o, slyš hlas náš a věda, že tě známe, sešli na všechny země třesení«. Zaručené tyto verše nepotřebují výkladu ... 28. prosince hrozné zemětřesení přišlo!

Poněvadž však mnozí chtěli z tohoto neštěstí těžiti, přicházejíce, aby zasypané okrádali o peníze, hodinky, prsteny a pod., [byl nad Messinou prohlášen náhlý soud a výmínečný stav. Než i mnoho útrpnosti a soucitu se našlo. Se všech stran posílá se pomoc. Svatý Otec mezi prvními dal 100.000 lir. Rusové, Angličané, Američané atd. přichvátali ku pomoci jak záchranné loděmi tak peněžité a dary. Už prý se sešlo na 30—40 mil. lir.

Německo. V Lipsku zakročila městská rada proti šíření nemravné literatury. — Ohledně Poláků v Prusku píše takto jistý katolický německý list: »Každý pruský kobylkář a ožrala, chce-li, může polského velkostatkáře vyhnati z majetku. Už to přišlo tak daleko, že Polák svému krajanu, žijícímu v Rusku, může záviděti. Prusko ... ukázalo tím na novou neschopnost býti kulturním státem«. — P. August Müller T. J., zakladatel a ředitel nemocnice pro malomocné a morem raněné v Mangaloru ve Přední Indii byl od anglického krále a indického císaře vyznamenán medailí.

Rusko. Ruská дума povolila na vydržování církevních škol 2 mil. rublů, necírkevních 5 mil. — Ve Vilně vznikly pohoršlivé výstupy v kostele mezi katol. Litviny a Poláky. — Car udělil 72 odsouzeným milost.

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,
výtečné la jakosti a lahod-
né stí nemoc. a žaludeč. ne-
moc. trpíc.

K odoručení červené 10
38 44, 50, 56 hal. za litr,
bílé po 44, 48, 52, 56, 62
hal. za litr, černé po 40, 46,
50, 56 hal. za litr zasílá do-
bírku v soudkách od 30
litrů výše jediné svou solid-
ností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem, **Rjeka** (Fiume),
Přemoří. Důležité velké množství rodák. dopředu. Cenníky
zdarma a franko.

Doporučujeme

Kolínskou cikorku!

První křesťanský závod
v zátiší **Orlickém!**
zasílá 1 balík, obsahující 40 m velmi
pěkných **zbytků** v délce od 4—8 m
do každé domácnosti se hodící a sice: kana-
fasy v šíři 78 cm., 118 cm., 400 cm., oxfordy,
na košile, plátina pololněná, celolněná a bav-
něná, grisety na sukně, kartouny za cenu
báječně levnou **jen K 19.50** zasílá franko
(obírkou)

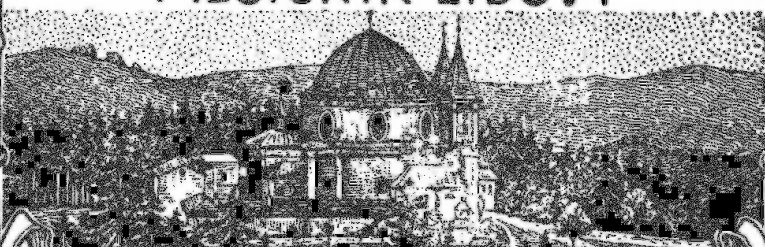
Antonín Maršík,
tkalcovství a zasilatelství **Česká Čermná**
u Náchoda (Čechy).
Raďte plit heslo svoje: »Svůj k stému!«

Dřevoobráběcí stroje
moderních a osvědčených
soustav dodává levně a za
výhodných podmínek
Speciální továrna na dřevo-
obráběcí stroje

A. Hermann,
Poříčí u Trutnova.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

MĚSÍČNÍK LIDOVÝ

Redakce a administrace na Sv. Hostýně u Bystřice p/H.
Celoroční předplatné — K. v Americe \$ 0'25.
Ročník IV. — Začátek 1. dubna, konec 1. března

11. číslo.

1. února 1909.

J. Ex. Jindřiška baronka Laudonová.

J. Ex. Jindřiška baronka Laudonová.

Dne 31. prosince 1908 zemřela ve Vídni v pozeňnaném stáří 71 roku, šlechtična rodem i duchem J. Ex. Jindřiška bar. z Laudonů, roz. hraběnka Seilernová, choť J. Ex. Arnošta barona Laudona, pána na Bystřici p. H., Haderdorfě u Vídne atd. Právě zavírala psaní na svého nemocného vnuka v Egyptě, když tu pojednou udělalo se jí zle, musela ulehnouti a její urozený choť, vrátivši se z panské sněmovny, nalezl ji už téměř v posledních tazích. Dotrpěla brzo. Její mrtvé tělo bylo dopraveno do Bystřice p. H., kde bylo 4. ledna 1909 zařdoposud nebývalého účastenství při žádném pohřbu v Bystřici p. H. do rodinné hrobky uloženo. Pohřbu zúčastnila se hrabata a hraběnky Seilernovy, hrabě Jar. Thun, hrabě Filip Kinský s chotí, hrabě Fünfkirchen, Thonetové, c. k. okresní hejtman, měst. výbor, c. k. okresní soud, c. k. berní úřad, četnictvo, dvě místní korporace hasičské a veteránská, dvě organisace křest. sociální, místní beseda, revírnictvo, duchovenstvo bystřické, sv.-hostýnské, vřdp. místoděkan rusavský, faráři: býlavský, prusinovický, loukovský, rusavští valaši v národních krojích, J. Ex. úřednictvo, měšťanstvo bystřické atd. atd.

Pohřeb byl, jak praveno, velkolepý netoliko snad proto, že se děl pohřeb šlechtičny rodem, nýbrž hlavně a především duchem. V Pánu zesnulá vynikala předně, co zušlechťuje ducha, velikou a nelččenou zbožností. Denně byla přítomna nejdraší oběti mše sv. Ne zřídka bylo jí viděti, jak putovala na Svatý Hostýn, pro nějž se svým vznešeným chotěm mnoho učinila, kde se u zpovědnice nepozorovaně a nenápadně vmísila mezi ostatní poutníky, čekajíc, až na ni dojde řada. Skoro denně chodřvala se pomodlit na hřbitov na hroby svých drabých. Když byl zařřzen v Bystřici p. Host. spolek sv. Terezie, byla mezi prvními členkami. A její starostí bylo, aby každý rok nějaké kostelní roucho do okolních kostelů bylo pořřzeno, když jednalo se ve farním chrámu bystřickém o zavedení bratřstva k božskému Srdci Páně, jevila živou účast a první se přihlásila za členku. V delší churavosti, jež před její poslední nemocí ji skličovala byla vzorem pravé křestánské trpětelky.

Velice krásně a vhodně vystihnul její ctnosti umělec Švajgr, jenž ji vy-podobnil klečící se sepjatýma rukama a za ní stála sv. Alžběta nesouc v klínu růže.

Zesnulá př. baronka byla totiž po příkladu sv. Alžběty velice dobročinnou; po příkladu sv. Alžběty, pravím; neboť nesměla u ní viděti levice, co činila pravice. Byla pravým dobrým andělem chudiny. Kolik slzí usuřila, kolika chudákům pomohla, ví jediné Bůh! Sama dovedla se co nejvíce uskrovniti; pro sebe potřebovala jak na výživu, tak na šatstvo pramálo. Za to však z celé skoro své apanáže šatila a živila jiné. Den jako den prý shromažřovala děti v hostýnské ulici, kde je postavila do řad a podělovala pečivem. V létě už vypsávala se na chudé a nuzné v Bystřici a tyto všechny, dřívě nežli se odebrala do Vídne, kde trávilala zimu, podělovala šatstvem. Jejím největším potěšením bylo, mohla-li komu přispěti ku pomoci.

Zvláštní lásku chovala nebožka k dítkám. Jak ráda pospřchala navřřtit drobčinu ve městské dětské zahrádce! A rok co rok podělila tam každé dítko nějakým dárkem. Ano dítkám dala přednost i před sebou. Na dítky v zahrádce pamatovala, na sebe zapomřnala.

Bylo to za vojenských cvičení r. 1897, jichž se sůčastnil též J. V. císař a král s celou generalitou. Tenkrátě vykonal známou pouřř na Sv. Hostýn, bydlel však v zámku J. Ex. bar. Laudona. Když se udála přřležitost, že si bar. Jindřiška mohla a měla něco vyprositi pro svou osobu, neprosila pro sebe o nic, nýbrž pro dětskou zahrádku! A jak zazářilo její oko radostí, když dostala k tomu účelu od J. Vel. 1000 K. Zda tu skutečně nevidíme následovnici sv. Alžběty?

A jak dobrou byla k poddaným a služebným! Těmto byla laskavou a pečlivou matkou. Na sv. Mikuláše nikdy neopomenula přichystati pro každého nějaký dárek. Co divu pak, že mnozí ji po celé dni po její smrti oplakávali, nemohouce se ani potěšiti. Ostatně této dobrotě a laskavosti netěšili se toliko poddaní, ale každý, s kým přišla do styku. Pro každého měla úsměv, pro každého i tobo nejnižšího vlídné slovo. Odtud tolik upřímných slz, takový pláč a vzlykot při pohřbu. Ve chvíli, kdy její vznešený choť vzal rýč, poklekl u hrobu nad rakví a s pláčem sypal hlínu na mrtvolu své věrné a drahé družky života, s nížto prožil 52 léta v nejkrásnějším manželství a s níž ještě přede dvěma léty slavil za velikého holdu svých podřízených a sympatických projevů Bystřičanů a známých zlatou svatbu, nezůstalo takměř jediné oko suché. Byl to okamžik dojemný, úchvatný! Věru lépe, nelíceněji a nenuceněji nemohla láska, vděčnost a úcta chotě k zesnulé veřejně se projevit!

Pohřeb pak sám, na rozdíl od moderních, okázalých hudbou a vnějším leskem, ne ale pobožností, výzračných průvodů pohřebních, měl na sobě ráz jakési dojemné nábožné vznešenosti, skoro bychom řekli, že byl obrazem v Pánu zesnulé šlechtičny. Modlitba, dlouhá řada účastníků a věnců — obraz to pobožnosti a dobročinnosti. Nuže odpočívej v pokoji vznešená paní. Tvůj život křesťanský, šlechtný ať je všem záživým vzorem. A Bůh, jemuž jsi tak věrně sloužila, budiž tvým odplatitelem!

Za Sv. Hostýnem.

Frant. Koudelka.

Hostýne, Hostýne,
horo posvěcená,
co s Tebe mně kyne'
svatyně zladená...!

Zladená u Boha
sterými prosbami
jako ta obloha
tisíce hvězdami...

K Tobě moje oči
v žalu i radosti
stokráte se točí
s láskou a vděčností.

V chrámě Tvém Dennice
vítězná kraluje
světic všech Svěťice
na věky panuje.

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XI.

»Já jsem matka sv. naděje.« (Sirach 24. 24.) Slovo toto kladě Marii Panně do úst sám Duch sv.; proto ji velebí církev sv. nazývajíc Matku Páně matkou sv. naděje. A jak by nebyla? Jestli uzavřenou zahradou, do níž zve nás: Sem pojdte, milené dítky, a uče se zde, uče se sv. naději, abyste se i vy líbily nebeskému zahradníku. A jestli zahrada tvého srdce ztuhla mrazy, je-li sněhy poseta, nuže, tobě našim pěvcem mariánským volám: »Hle, tato krásná zahrada celá sněhem zapadá; a kvítí hořem zvadlé spí v zemi pouchřadlé. O nyní rozvíj, synu, hruď a zahradu v ní sobě zbud', a sázej do ní kvítí, jichž krása věčně svítí. A když tvých útrob oskví sad se vonným kvítím božských

vnad, Bůh zahradník si v nebe sad přesadí i tebe. (Sušil: Smíšené básně vyd. 1870. Kvítí)

Než k věci. O b r a z e m s v. n a d ě j e j e p a ž i t. Proto v uzavřené zahradě, již sobě prohlížíme v ní se procházejíce, jest zajisté bujný pažit. Bujný porostlý trávník bývá hotovou pochoutkou jak očím tak člověku vůbec, že okřívá tělem i duší.

Mají hory nebetyčné také své krásy, i skaliska a ohromné balvány, jakož i jejich rozličné útvary zajímají toho, kdo pochopení pro ně má. Proč se obyvatelům alpských zemí, jako na př. Švýcarům, Tyrolanům stýská ve velkých městech neb v rovině? A kdo jednou hořícími ledovci byl unešen, věru do smrti dojem pohledu takového mu nevymizl. Také umění obyvatelé horští vykládají o svých zimních zábavách a jízdách o závod na svých dlouhých lížích, na nichž rychlostí blesku uhánějí. Slyšel jsem pod naší Sněžkou (bylo to v květnu 1907) o závodech těchto vyprávěti účastníky, kteří si to velice pochvalovali. A co mládež na ledě, jejíž brusle a sánky vzpružují bujarou krev, že necítí zimy, byť i krutá byla?

Kdo jen může, spěchává do lesů, aby osvěžil na čerstvém vzduchu lesním; při čemž obdivuje věkovité duby, buky, jedle, smrky a jiné stromoví: než pažit pěkně urostlý zamlouvá se nám ještě více.

Jest to život v přírodě, který se zdá nejméně býti postižen kletbou, již pronesl Hospodin nad veškerou přírodou. A kdežto všude v přírodě stárne, a konečně sveteší, v rostlinstvu omládne příroda každým rokem a každým jarem nové mládí v přírodě vítáme.

Zajisté mladí i staří rádi vídají kvítím pestrým posetou louku a rozveselí se. Proto dětem nejlépe se líbí na trávníčku a mnohem lépe jim to svědčí, když si hrají v trávě, nežli když se tatoří v písku a prachu, ať už na náměstí, ať už v upraveném pro ně rejdišti. Co se také lépe k sobě hodí?

Staří si i nebe představovali jako nějakou louku velikou rozkvětlou, na níž všeliká radost na pomyšlenou. A když jsme se už do té trávy dali, ještě vám pravím, že jsou pro život lidský traviny velké důležitosti. Od nepamětných dob staly se některé druhy kulturními rostlinami, takže dnes ani nevíme, odkud staří národové původní divoké rostliny sebrali a počali pěstovati. Převeliký pak a v každém ohledu velmi důležitý řád rostlinstva obsahuje nesčetné množství druhů, tak že až přibližně na 3500 druhů různých trav se počítá. A přece jest zevní zjev jejich stále stejný a každý i nezkušený pozná snadno každou pravou travičku. Ovšem i obilí se počítá mezi trávy, ba jest nejpodstatnější a nejvýživnější bylinnou potravou. A žádná tráva není jedovatá, proto lze každé bez nebezpečí požívat až na jediný plevel (*Lolium temulentum*), jenž požit v jakékoliv podobě narkoticky mámivě a jedovatě působí. (Viz Ottův Sl. N. X. str. 408). Sv. evangelium jej nazývá koukolem.

Než co nám takový bujný pažit v y p o d o b ň u j e? Jako milý spasitel náš v podobenství vykládal tajemství lidu, aby nerozumějící přece rozuměli, tak i my hledáme podobenství ze zahrady uzavřené a všeho co v ní pěkného nalézáme, abychom i my vystihli tajemství a z ní příkladem se poučili. Na obrazech světců zíráme často zlaté pozadí. A toto zlaté pozadí vykládá nám o nebi, v němž svatí blažený život vedou a vzbuzuje v nás naději na nebe. Podobně jest p a ž i t s y m b o l e m n a d ě j e. Říká se sice o tom, co nám nemilé, že travou už dávno je porostlé a chceme tím říci, že jsme dávno zapomněli, tak že dale na to nemyslíme: za to hroby našich milých v Pánu zesnulých obkládáme trávníkem na svědectví, že jim přejeme šťastné z mrtvých vstání, aby se naděje, s níž v Pánu usnuli a umírali, vyplnila.

Zajisté n a d ě j e v B o h a jest důležitý živel lidský v životě i ve smrti. A jak často důvěra naše pokulhává! Jest to jaksi bolavá stránka na srdci

lidském a proto bývá srdce lidské tak málo stálé a pevné. Zlatá knížka Následování Krista Pána (I. hl. 13. č. 5.) dobře nás poučuje, že »počátek všech zlých pokušení jest nestálost mysli a malá důvěra v Boha.« Odtud pak strachy a úzkosti, nepokoj a nestálost a nevrlost úzkostlivost před strastmi a bolestmi.

Sv. Jan Zlatoústý volá: »Ponechte také něco Pánu Bohu. Vaše starosti jsou konečně přece jen lidské: než Bůh ve své prozřetelnosti dovede se postaratí nejen o to, co lidské jest, nýbrž o vše, co sahá do prozřetelnosti jeho. A spoléháte-li na moudrost starších, nuže Bůh je nejstarší.« (Výklad hl. 21. u sv. Mat.) Ký div, že Maria Panna jest nám v naději příkladem, avšak nejen příkladem, nýbrž i zdrojem naděje, ba předmětem naděje naší. Proto voláme: »Ty's naděje naše«, »Ty's matka sv. naděje.«

Nuže byla Maria Panna pažití Bohu samému. Jako mistrovské dílo byla Maria Panna Hospodinu radostí, že se kochal v uzavřené zahradě, kde nebylo ničeho, co by jej uráželo a spolu s ní a skrze ni vzešla sláva a čest Hospodinu na věky věkův. Tato radost v naději její vynikala tím více před Hospodinem, že pramálo bylo doufajících v něho, za to tím více zoufalých a beznadějných.

Jako pažit byla Maria Panna nejmilejšímu svému Ježíši, na jejímž čistém srdci spočinouti, k němu se vinouti bylo mu nebeskou rozkoší, dokud byl božský miláček její dítkem. A netoliko v dětských letech požíval z dobroty její, nýbrž po všechněch třicet let, co přebýval se svoji milou Matičkou pod jednou střešou. Čím mu byla v Betlémě, čím mu byla na útěku do Egypta a za pobytu jejich mezi pohany? Ji na blízku sedával v Nazaretě po práci i při práci. A pochybovati neze, že, i když se byl rozloučil se svou milou Matičkou a nastoupil život veřejný, aby se v něm osvědčil jako pravý Mesiáš, i tu bývala Ježíši Maria útěchou oproti tolikerým námahám a tolika nepřátelům, kteří mu strojili úklady, k ní se utkal, k ní se na svých cestách opět a opět vracel. Oba sobě tak dobře rozuměli, když jim nikdo rozuměti nechtěl. A v jeho žalu a utrpení, v bolech a umučení, kdy neměl kam by hlavu položil spasitel náš, zdaž nebyla Maria Matka Páně jako pažit, kde mohl spočinouti a si odechnouti. Její naděje na základě sv. víry na velký pátek a bílou sobotu, kdy vše vyhlíželo jako Sahara, poušť vyprahlá, byla jako jediná oasa se zelenající a útěchy dodávající.

Jako pažit byla Maria Panna svému snoubenci sv. Josefu, s nímž sdílela slasti i strasti života, jehož těšila v starostech a úzkostech. Od té chvíle, kdy se poprvé spatřili, co si ruce podali, až do té chvíle, kdy v náručí jejím vypustil sv. Josef duši svou, byli to manželé šťastní; a jako dobrá manželka těší muže svého, sdílí s ním dobré i zlé i protivné, tak tím více ta nejdokonalejší, nejsvětější, nejmilejší byla mu chotí nejlepši. Sv. Josef mohl mnohem více oprávněně zvolati: Ty's naděje moje, Ty's života mého sladkostil. A když důvěrně sobě navzájem sdíleli a co na srdci měli, sobě vykládali, o minulosti a budoucnosti své rozprávěli: zdaž neokřávalo srdce jeho a nehojily se rány v srdci jeho každým slovem, jež milosti plná, matka sv. naděje, mu sdělovala, jímž sv. Josefa starostlivou hlavu nejsvětější rodiny povzbuzovala?

Než Maria Panna byla pažití i člověčenstvu a to od počátku. »Ty's matka milosrdenství, žívte sladkosti, naděje naše, mohli zvolati Adam a Eva, když vyhnáni byli z ráje. A co je zachránilo, že si nezoufali, když jako ubohý marnotratník vyhnáni byli ze svého, aby v potu tváře pracovali o cizím a bídu třeli, až by smrt konec učinila bídnému životu jejich. A horší ještě nežli smrt časná, byla ztráta milosti Boží, což je smrt druhá ztráta života věčného. Ale smíloval se Hospodin a nenechal jich zahynouti na věky. Ukázal jim na ženu, která měla býti prostřednicí, zjednati milost, napravití jako druhá Eva, co

byla prvá Eva pokazila, a proto hlásil jim pokání, za němž měli dojsí slitování, obdržeti opět ztracený život. A jako byla Maria Panna pažití prvorodičům, tak jí byla všem patriarchům a prorokům a věřícím až do svého narození, všem věřícím až do konce Zákona Starého a čím teprve jest všem věřícím novozákonním, všem věřícím křesťanům, nám všem v tomto slzavém údolí bydlícím! Čím bychom byli, kdybychom ji neměli? Ah, co je člověk beznadějný zoufalý! A proč slove matkou sv. naděje? Můžeť býti i nesvatá naděje, naděje hříšná? Ovšem, kdy člověk hřeší na milosrdenství Boží a Matku Páně a Ježíše Krista uráží. Nám pak volá Matka Páně: »Já Matka sv. naděje«, proto ke mně se utíkejte. A co my ji odpovíme: Zdrávas Královno, matko milosrdenství, živote, sladkosti, Ty's naděje naše, k Tobě voláme, vyhnání synové Evy, k Tobě vzdycháme, lkající a plačící v tomto slzavém údolí. I protož orodovnice naše, obrať k nám své milosrdné oči a Ježíše, plod života tvého, nám po tomto putování ukaž. O milostivá, o přívětivá, o přesladká Panno Maria!

Ještě vás nesmím propustiti. Víte, co na vás žádá matka sv. naděje? I my máme býti utěšenou pažití Bohu a lidem.

Bohu se má líbiti v srdci našem. A bývá tak, když v duši naší obrozené milostí boží vzrůstá se víc a více život křesťanský. »Miluje-li kdo mne,« pravil Ježíš, (Jan 14, 23) »řeč mou (příkázání má) zachovávatí bude, a Otec můj bude jej milovati, a k němu přijdeme, a přibýtek u něho učiníme.« Proto prospívati nám jest, aby srdce naše víc a více se připodobňovalo nejčistšímu srdci matky sv. naděje.

A pažití pěkně urostlou mají býti lidé sobě navzájem Kde na světě jsou rodiče neřku křesťanští, nýbrž vůbec poněkud jen zdravého rozumu, kteří by si nepřáli, aby děti jejich byly hodné, byly jim milou pažití svou bezúhonností, poslušností, pilností i zbožností a upřímností, jedním slovem byly jim útěchou a radostí?

O mládeži se říká, že jest nadějí vlasti. Proto na př. náš vlastenecký Balbín horoval pro mládež, aby byla k velkým činům povzbuzována říka: »Sotva lze vyložití slovem, jak bývá mládež ke cnosti a k velkým činům povzbuzována. vypravují li se jí skutky předků. Zdá se mi, že tomu Spartané výborně rozuměli; neboť aby jinochy ke statečným činům a vzornému chování rozohnili, předváděli jim starce, kteří o vlastních činech se pronášejíce, jinochy k tomu pohnuli, že slibovali podobné skutky podnikati« (viz B. Balbín, jeho život a práce str. 249). Ano, do šlépějí starších lidí nastoupiti, je zastupovati, jejich místa zaujmouti, tohoť si přeji starší. Kéž by mládež měla pravé porozumění úkolu svého! Kéž by byla pažití milené vlasti!

Myslíte, že rodiče pustíme prázdnou? Rodiče teprve mají býti pažití miláčkům svým — a tím mají býti dítky jejich všechny — nadějí svatou, ve všem dobrém je vychovávatí, podporovatí je, aby nezmařili svou vinou základ k budoucímu jejich štěstí, které jim v povolání jejich připravil Hospodin sám.

Mimo to mají dospělí vůbec povinnost býti pažití všem. kteří dospělými nejsou a velcí ať věkem ať stavem svým a zámožní na světě nechat jsou pažití t. j. nadějí těm, kteří ani věkem ani stavem ani zámožností velcí nejsou. Tak smějí mladí na tom světě sedati na pažití, mají totiž právo vzhlížeti k těm, kteří malými nejsou, s důvěrou, že nebudou opuštěni v potřebách svých od těch, kteří pomoci mohou, že opuštěné vdovy a sirotkové najdou útěchy u svých ochránců, učící se pravé pomoci u svých pěstounů, vůbec nezkušené že smějí hledati u zkušených rady a útěchy, aby kráceli, naplnění jsouce důvěrou, budoucnosti vstříc.

Politování hodny jsou dítky, které by rády spočinuly na pažití a nenalézají ji. Čím je mládež zhýralá, která téměř ještě neví co je život a už je vyžilá, jako sežloutlá tráva na podzim! Co je život bez-

účelný, v němž se žije jen, aby se žilo — beze vší naděje a beze všeho zájmu leda k věcem darebným! Je-li život pestrá směs, hotové Quodlibet, učiněný všudebyl a nikde nic; hraje-li si se životem, jakoby byl bez ceny; podobá-li se člo- věk motýlu, jenž semo tamo polétá: na to není odpovědi jiné leda běda, běda, běda. Za to život, v němž jest naděje na nebe, na naše nebe společné, v němž má každý naděje na svoje nebe, jest pravý život; tuť bujná pažit, úrodná role jest takový život lidský sobě a jiným. A jako Maria Panna, matka sv. naděje, nebyla zklamána v naději své, tak ani my zklamáni nebudeme, jestli i naše naděje jest svatá.

Lorenzo de' Medici.

(Začátek XV. stol.) Jar. Vrchlický.

Jak jsi velká spanilostí,
Panno zbožná, Panno svatá,
chválit kž té každý chvátá,
zpívá tobě s líbezností.

Krásou Tvoji celá jatá,
krása věčná láskou vzplála;
ó, ty, krásu věčná, svatá
Marii se's láskou vzňala;

tak jsi lásku láskou spjala,
Panno zbožná, sladká, svatá;
chválit Tě ať každý chvátá
zpívá tobě s líbezností

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše P. Fr. Vídenský T. J.

(Pokračování.)

Po kázání odešla část poutníků do Bystřice na služby Boží. Na Sv. Hostýně měl ranní služby Boží kanovník hrabě d' Orsay. Pak kázáno na třech místech a následovala druhá mše sv., kterou zpíval probošt opavský J. Šum. Mezi tím slouženy mše sv. u oltářů pobočných a při oltářích venku — pod ochranou deštníků. Podobně podáván chléb nebeský v kostele i venku v dešti s patřičnou opatrností, při čemž přijímající se nikterak nerozpakovali pokleknouti do bláta. Nad takovou zbožností mnozí pohnutím až slzeli.

Na rozloučenou měl řeč P. Nováček, C. S. R, v níž zasliboval se věrností k církvi, Kristovu náměstku, římskému papeži. Dojemné byly okamžiky odchodu. Zapěno „Tě Boha chválíme“. Na to mnozí chtěli odejti. Než ještě jednou vrhají se na kolena, nemohouce se rozloučiti se sv. místem.

Tak skončena přepamátaná pouť. Byla vskutku skvělým projevem ducha katolického na Moravě. Bylo tu na 200 kněží shromážděno a na 100.000 lidí z Moravy a Slezska. Na konec bylo uděleno všem požehnání apoštolské.

Touto poutí však dosaženo, jak už jsme shora podotkli, ještě něco jiného. Počet členů družstva vzrostl při této příležitosti na 10.000 a tím sešlo se mnoho příspěvků peněžitých. Družstvo mělo pohromadě přes 30 000 zl.

Následkem tohoto výsledku počalo se vyjednávati s různými řeholemi, mezi nimiž počátkem roku 1884 i s řádem Tovaryšstva Ježíšova. V družstvu samém utvořen výkonný výbor s tehdejší kroměříšským proboštem Adamem hrabětem Potulickým v čele. K výboru náleželi mimo to: tehdejší ředitel chla- peckého semináře monsgre Vil. Blažek, nynější světící biskup a děkan kapituly olomoucké; Dr. Jan Schneider, kapitulní děkan v Kroměříži, a bývalý kn. arcibiskup, inspektor v Mořicích Kar. Justian. Tito přednesli záležitost znova kar-

dinálovi, za jehož přispění byla podána prosba na J. Exc. barona Laudona, majitele panství bystřického a Sv. Hostýna, aby dovolil na Sv. Hostýně vystavěti přibýtek pro řeholní kněze. Než ještě někdo byl tu činným, ježž nikterak mlčením pomínouti nelze. Při urovnání totiž různých obtíží a překážek, jež byly v cestě před sestavením žádosti, byl při poradě konané 3. října 1883 v Brně účinně nápomocen tehdejší nejdp. biskup brněnský, nyní kníže arcibiskup. olomoucký, Dr. Frant. S. Bauer. Tím a hlavně vlivem a přímluvou kardinála se stalo, že žádost byla příznivě vyřízena. Neboť takto odpověděl ze dne 19. pros. 1883. J. Ex. baron Laudon: »U příčině velice ctěného připsu ze dne 11. pros. b. r. č. 1318, jímž mne Vaše Eminenci počtiti ráčila, dovoluji si ohledně záležitosti poutního kostela hostýnského toto poznamenati. Prohlašuji, že jsem s vysokými úmysly Vaší Eminence docela srozuměn... Ku zřízení vhodného obydlí pro budoucí výpomocné kněze hostýnské přenechávám zadarmo Družstvu svatohostýnskému onu prostoru, jež je označena zříceninami dřívějších kněžských přibytků kolem kostela ještě se nacházejícími... Račiz Vaše Eminenci mé rozhodnutí Družstvu Svatoh. nejlaskavěji oznámiti.« — Tak Družstvo dospívalo poněmáhlu svého cíle.

41. Řeholní dům na Sv. Hostýně vystaven. — Řád Tovaryšstva Ježíšova získán pro Sv. Hostýn.

Dříve než-li se přikročilo ku stavbě, žádány byly různé řády o přesné podmínky, za kterých by správu na Sv. Hostýně přijaly. Nejsnadnější požadavky pro družstvo podal provinciál Tov. Jež. P. Jos. Milz. Když pak mimo to vyjádřil svoje přání ohledně účelného zařízení a úpravy zamýšleného hospice požádalo družstvo bystřického stavitele O. Zemana, aby dle daných pokynů vypracoval plán a udal rozpočet pro nastávající klášter. Tento tak učinil. Po schválení plánu a uzavření smlouvy stavební započato ještě téhož roku 1884 se stavbou domu. Poněvadž však dle plánu bylo stavení pošinuto o 7 čtver. metrů mimo čáru vyměřenou ze dne 19. pros. 1883 od J. Ex. bar. Laudona, dal i k tomuto 14. července r. 1884 svůj souhlas a nařídil, aby ředitel velkostatku v dorozumění se stavitelem povozu při odvažení země pomáhal. — První cihly pro klášter přinesl zdola na Sv. Hostýn nynější kroměřížský probošt dr. A. C. Stojan. Rok na to dostavena byla budova. Stála i se vnitřním zařízením 21.260 zl. 60 krejcarů rakouské měny.

Mezi tím shledány též prostředky pro nutnou výživu kněží. I tu naši se dobrodinci. Tak daroval Frant. Jarmer z Pohodělic na 2300 zl. Ovšem velkou zásluhu má dr. Schneider, jehož horlivosti se podařilo sebrati v celku i s výše uvedenou stavební sumou 40 074 zl. 76 a půl kr.

Následkem tohoto zdaru dokončeno kard. Fürstenbergem dne 11. ledna 1887 vyjednávání se řádem Tov. Ježíšova v Olomouci a učiněna dohoda, že ještě téhož roku na jaře mají dva kněží a jeden frater na Sv. Hostýn zavítati, ovšem prozatím pro dobu poutní od 4. neděle po velikonoci do 2. neděle říjnové.

Dle přání družstva měli zachovávatí ustanovený pořádek s vyloučením zvláštních farních práv o všeobecných anebo zvláštních svátcích, kdy jsou ranní a velké služby Boží s kázáním, měli přísluhovati ochotně svátostmi pokání a nejsvětější svátosti oltářní, chovati památku vděčného moravského lidu oproti divotvorné Matce, býti strážci Svatoh. milostného místa a pečovati o povznesení mariánské úcty.

Při projevu přání tohoto vzneslo ještě družstvo na J. En. kard. Fürstenberga mezi jiným prosby tyto: 1. aby se stanovil a vymezil poměr mezi řeholníky na Sv. Hostýně a Bystřicí pod Host., po případě Rusavou; b) aby Tovaryšstvo Ježíšovo pro ten případ, že by mu bylo Sv. Hostýn opustiti a poutní

místo buď řádu jinému anebo kněžím světským odevzdati, zase Sv. Hostýn převzalo, jakmile by mu to bylo možno. A to z té příčiny, poněvadž prý tento řád nejprve a sám ochotu ukázal, síly své Sv. Hostýnu věnovati. (Pro memoria. Dr. J. Schneider.)

A tak s nadšenou touhou spásе duší na hoře mariánské, seč budou, se věnovati a Svatohostýnský chrám, pomník víry a slávy moravské, zvelebiti, vystupovali 4. května r. 1887 tři členové řádu Tov. Ježíšova rak. uh. provincie: dva kněží P. Jan N. Cibulka jako superior († 18. prosince 1902) a P. Frant. Xav. Zimmerhackel s bratrem laikem Janem Houfem na Sv. Hostýn.

Vděčný poutník.

Skutečná událost. — Napsal J. Drbohlav.

(Dokončení.)

»Tak, tak milé děti« pravil dostav se až ku nádržce. »Malé občerstvení a trochu zotavení neškodí po tak těžké cestě. Však nemáme již daleko a budeme u té milé matičky.«

Všichni kolem stojící mu nabídli své nádoby vodou naplněné, ale nevzal.

»I zaplať Vám Pán Bůh za ochotu; jen pijte sami, vždyť vidím, jak toho potřebujete; já si již naberu sám«, pravil s milým úsměvem, odmítaje podávané nádoby.

Setřev si opět pot s tváře, podstrčil si svou nádobku pod vytékající pramének.

Však tu pojednou proud slzí vyřinul se mu s očí. Tahy jeho obličej se a poněkud stáhly, jakoby chtěl potlačití pláč a dojem, jenž se jeho zmocnil.

Kdo to viděli, všichni pohlíželi útrpně na svého duchovního pastýře.

»Velebný pane, stalo se Vám snad něco«, tázali se jej kolemstojící, upřeně naň patříce.

Však stařeček kněz nebyl slova mocen. Pokynul jen hlavou, jakoby souhlasil, načež pravil: »Ano, ano, stalo se mi něco, moji drazí, ale ne teď, je tomu již dlouho, ba dlouho, mnozí z Vás snad ještě ani nebyli na světě. Bude tomu skoro již 54 léta.«

A stařeček kněz utřev se ještě jednou šátkem ve tváři, požehnal se sv. křížem a upustil na rozpálený jazyk několik kapek vody.

»Vidíte milé děti, kdyby nebylo této zázračné vody, neměly byste mne dnes mezi Vámi«, pokračoval opět kněz ve své rozmluvě.

»Proč pak to, veledůstojný pane?« tázali se kolem stojící.

»Smíme snad vědět, důstojný otče, co se Vám asi přihodilo?« vyzvídali opět jiní, kolem stařečka se tiskící poutníci.

»Ovšem moji drazí, rád Vám vše sdělím, ale ne teď, až zejtra na kázání«, odvětil přerývaně stařeček kněz.

Nebyl s to dále mluvití od mocného pohnutí srdce, které na něho vzpomínka z dávných dob učinila. Poutníci dále nevyzvídali. Nebylo k tomu také již žádného času, neb duchovní vůdce pouti vybízel opět lid k dalšímu postupu.

Celý průvod se pěkně seřadil. V předu za křížíčkem mládež, které bylo ovšem málo, pro obtíže tak daleké cesty. Pak šli dorostlí a za nimi všechno duchovenstvo. Za těmito pak staří otcové a matky; ku konci pak ti staří, kteří přec jen únavou nemohli dodržeti krok s mladšími. Za pění písně mariánské ubíralo se vše volným krokem ku chrámu Páně.

Však stařeček kněz zůstával pozadu. Byl nějak zadumán. Nepovšimnul si ani skoro těch, kteří jako on, zůstávali únavou pozadu.

Mysl jeho zalétla do těch dob, kdy rodiče jeho na toto sv. místo putovali, by mu vyprosili na Matce Boží uzdravení.

Hojné slzy řinuly se mu po tváři. Těžko bylo uhodnouti, zdali to byly slzy vděčnosti ku Máteři Páně nebo slzy lásky synovské při vzpomínce na jeho zemřelé rodiče, kteří jej tak milovali.

Neslyšel zpěvu svých milých farníků, ba ani nepozoroval, že skoro sám a sám zakončuje průvod, až hlas zvonů je vítající, jej opět vytrhnul z jeho myšlenek.

Ano, ano má drahá Matičko Boží! Kéž bych měl hlas těch zvonů, bych mohl zázrak ten, který si na mně učinila a které činíš stále na všech, kdož tobě volají o pomoc, po celé milé Moravěnce, ba po celém širém světě rozhlásiti, by všichni věděli, kde mají s důvěrou útěchy a pomoci hledati.

Tak mluvil sám pro sebe, utíraje opět pot slzami smíšený. A vzpruživ se pospíchal, seč byl ke skupině duchovních, kteří byli již vítáni strážci Sv. Hostýna. —

Jen ještě několik kroků a zbožný lid líbal tu posvěcenou zemi svatyně »Královný andělů« a »Pomocnice křesťanů«.

Po příchodu do svatyně, bylo uvítací kázání. Všechn lid přes vsi únavu, naslouchal pozorně slovům kazatele.

Ti, kteří přišli včas, zasedli si do lavic, však bylo jich jen velmi málo. Všichni ostatní stáli středem kostela a vnímali do otevřených srdcí, osvěžující balsám slov kazatelových.

Mezi těmito, kteří stáli, byl i stařeček kněz.

Když mu byla nabízena židle, by se posadil, poděkoval se, ale nesedl si.

Stál na příhodném místě v presbytáři, odkud mohl dobře slyšeti i patřiti na kazatele, tak i na Matku Páně za hlavním oltářem.

Konečně však přec musel usednout, donutila jej k tomu únava.

Po kázání poklekl k oltáři, kde se srdcem k nebi pozdviženým, přisluhoval kazateli, jenž udílel požehnání s Nejsv. Svátostí.

III.

Poutníci se rozešli, by svým znaveným údům na zeleném trávníčku, ve stínu stromů, dopřáli odpočinku.

Též i všichni duchovní, kterých bylo jedenáct odebrali se do budovy klášterní, kdež se měli přesvědčiti o činnosti jejich technického vůdce.

Zde byl pak sestaven i podrobný pořádek pobožností pro celý čas pobytu na Sv. Hostýně.

První kázání ráno měl mstiti »stařeček kněz«, jak již dříve bylo ustanoveno a jak i on sám poutníkům sliboval. Vždyť jim chtěl vše vysvětliti, co se mu stalo před 54 lety. Však teď nebylo možno jej k tomu pohnouti.

»Nemohu, drazí bratři, nemohu«, pravil, když naň bylo doléháno, by kázal.

»Nemohu, neb jsem příliš dojat, že bych snad nemohl ani mluvit.« Mé celé kázání by bylo:

»Pochválen buď Ježíš Kristus« a »Amen«.

»Neb když srdce mluví, musí ústa mlčeti«.

»Ale důstojnostil ráčil Jste přece slíbiti poutníkům, že jim něco sdělíte ze svého života, co se Vám přihodilo před dávnými lety«, namítal duchovní vůdce pouti.

»Ovšem, ovšem, můj drahý, ale nemohu; musel bych plakat a pak bych tím to přec nemohl říci. Ale řeknu to Vám důst. pane a Vy to pak příležitostně můžete všem sděliti« pravil stařeček.

»Souhlasíme důstojnosti; vše se již spraví.«

»Jeden ze svatohostýnských důstojných pánů bude tak laskav a převezme vaše kázání, při němž se může zmíniti o události, kterou jste chtěl vyprávěti, já pak převezmu kázání na rozloučenou.« Tak rozhodl duch. vůdce pouti; všichni ostatní byli srozuměni.

Na to započal stařeček kněz vyprávěti následovně: »Tak, milí bratři, ať jest to ke cti Blahosl. Panny Marie. — Moji rodiče bydleli v Šošůvkách, ve farnosti Sloupské. Tam jsem se také narodil 9. října roku 1848. Byl jsem vždy zdravý a jak rodiči často vzpomínali, velký »čipera« a »neposeda«. Však tu pojednou seslal Pan Bůh ve své nevyzpytatelné prozřetelnosti na nás těžký křížiček. Já totiž oslepl tak, že jsem jen hmatavě mohl s místa na místo přecházeti.

Jednotlivé věci neb osoby jsem zcela nemohl rozeznávat.

Byla to velká zkouška, jak pro mé rodiče, tak i pro mne, ač jsem sám velikost toho neštěstí nemohl poznávat, byloť mi pět let.

Rodiče se utíkali o radu a pomoc ku mnohým lékařům. Užívali též všemožné prostředky, ale slepota trvala dále.

A jak se to již mnohdy stává, že lidé hledají mnohdy všude pomoci, jen ne tam, kde by ji nejdříve hledati měli — totiž u Pána Boha — tak bylo i u mých rodičů.

Když všechna lidská pomoc zdála se býti marnou, obrátili se teprv k Pánu Bohu a Matce Boží. Nemíním tím říci, že se snad dříve nemodlili za mé uzdravení, ale míním, že pak úplně, se vši důvěrou se spolehli na Pána Boha a Matičku Boží.

Umnili si jednou totiž, vykonati pouť na Svatý Hostýn, a tam zrovna útočiti modlitbou na Matku Páně, by mne pozdravila z těžké slepoty.

Mne sebou vzíti nechtěli, obávajíce se, že bych jim jako slepec v mnohých okolnostech byl na závažu. Neb tehdá to nebylo jako dnes, kdy dráha jede až do Bystřice. Musilo se jíti kolik hodin pěšky a v tom byla pro mne ta obtíž; proto mne rodiče nechali doma.

Můžete si představit s jakou vroucností konali své modlitby u té milé Matičky Hostýnské. A modlitba jejich došla skutečně vyslyšení.

Třetího dne dojeli rodiče domů. Já však neviděl těch krásných obrázků, růženeček a podobných věcí, které pro mne a svým známým s sebou přinesli; slepota má trvala dále.

Když všechny tyto poutnické věci ležely přede mnou na stole, pravil mi otec: »Karlíčku, zde si též vezeme zázračnou vodu z pramene od P. Marie. Tou si budeš oči tak dlouho mýt, až zase prohlédneš. Dříve ale se všichni pomodlíme k Matce »uzdravení nemocných.«

My všichni poklekli a matka počala se předmodlívati: »Rozpomeň se, ó přemilostivá Panno Maria« atd. My za ní slova opakovali.

Když modlitba byla skončena, nalila mi matka vody na mísu a já počal s mytím očí. — Otec se mezi tím vzdálil, jen matka má stála u mne a ztále vzývala Rodičku Boží.

Když jsem se tak již chvíli myl, táži se matky:

»Maminko ještě nebudu vidět?«

»Karlíčku, to nejde tak rychle« odvětila mi matka, ale chtěla mne potěšiti pravila mi, bych se utřel a zkusil, zdali již trochu vidím.

Utřel jsem si oči a celou zamáčenou tvář, a hle dive divoucí, já úplně prohlédnul.

»Maminko! já vidím« zvolám na matku.

»Ježíš, Maria!« slyším za sebou, a ohlédnou se, vidím, jak matka běží ven přivolat otce.

Hned tu byl otec i s čeládkou a všichni se přesvědčili, že skutečně vidím.

Nemůžete si milí bratři představit, jaká radost toho dne u nás panovala. Vroucně jsme za to děkovali P. Bohu a Matičce Boží Svatohostýnské.

Já počal brzy chodit do školy a když se ukázalo, že zrak ani v nejmenším není poškozen a já že nepocituji žádných očních bolestí, rozhodli se rodiče dáti mne na studie.

Jako student brával jsem vždy útočiště k P. M. Hostýnské, a ta mně byla vždy pomocnicí, že jsem vždy dobrá vysvědčení domů přinášel.

Ze vděčnosti za mé zázračné uzdravení umínil jsem si státi se knězem, a jak vidíte, úmysl svůj jsem provedl.

»Stařeček kněz« dokončil své vypravování a stíral slzy, které mu hojně kanuly po tváři. Všichni přítomní byli milým vypravováním celé události mocně dojati. Všichni děkovali stařečkovi za toto milé sdělení a dodali, že to musí přijíti do veřejnosti, by lidé vždy s větší důvěrou se utíkali ve svých tísňích k Matce Boží, která steré divy tvoří.

IV.

Nastávajícího dne očekávali poutníci na kazatelně »stařečka kněze«, ale nepřišel. Místo jeho zaujal jeden místní kněz, který sdělil poutníkům, proč »stařeček« se nemohl odvážiti kázati a zároveň všem oznámil celý příběh onoho zázračného uzdravení, právě tak, jak on sám to líčil před přítomnými kněžími. Mimo toto uzdravení pronesl se ještě i o jiných vyslyšeních a uzdraveních, která každého měsíce v hojném počtu docházejí na Sv. Hostýn a bývají též uveřejněna v »Hlasech Svatohostýnských«.

Ku konci povzbuzoval k velké důvěře k Matce Boží, která nikoho nepustí, kdo se k Ní s důvěrou utíká.

A »stařeček kněz« naslouchal celému tomu kázání, ale nestál jako včera před oltářem, seděl v koutku na židli, odkud nebyl pozorován, a jen přikyvával hlavou. Co se v srdci jeho dalo, věděl jen Bůh a Matka Boží. Byla to snad poslední jeho pouť ze vděčnosti k Matce Boží? — Kdož to může věděti. Zachovej ho Bůh ještě dlouhá léta.

Ten kdo s touhou pospíší
k Tobě do svatyně,
bolest se mu utíší,
na Tvém svatém klíně.
Úsměv Tvůj jak slunce jas
svítne v choré nitro,
a v něm z noci hříchu zas,
vzejde nové jitro.

Z květeny Svatohostýnské.

Píše Frant. Gogela.

Pokračování.

Z pyskatých kvetou ještě v měsíci červnu.

Srdečník obecný (*Leonurus cardiaca* L.), má přímou čtyřhrannou, až metr vysokou lodyhu s listy vstřícnými rozeklanými, až zubatými; květy drobné, růžové a nahloučené v úžlabích listů; roste na Říce na místech pustých, jest kořeněná vůně, chuti hořké a užívalo se ho od křečů a tlučení srdce.

Černohlávek obecný (*Prunella vulgaris* L.) jest rostlina nízká s lodyhou přímou nebo vystoupavou, listy řapíkatými, podlouhlými, květy nahloučené na konci v tupý klas, barvy fialové; roste všude na vlhkých pažitech a užívalo se ho od úplavice a krvotoku.

Černoňlávka dřipatý (*P. laciniata* L.) podobá se předešlému, má však hořejší listy peřenoklané a květy žlutavě bílé; jest mnohem vzácnější a roste v okolí Skalného.

Černýš rolní (*Melampyrum arvense* L.) jest z řádu kokrhelovitých, má přímou, větvitou lodyhu, listy úzké, hořejší na spodu zubaté, květy nahloučené v podlouhlý klas, i s listeny barvy nachové; roste na rolích a svou červenou barvou jest lehce nápaden.

Z krtičníkovitých:

Lnice obecná (*Linaria vulgaris* M.) vzrůstem podobá se chvojce a nese na konci lodyhy hustý a podlouhlý hrozen květů sirkově žlutých s oranžovou skvrnou; roste hojně u cest, na mezích a rolích.

Krtičník hlíznatý (*Scrophularia nodosa* L.) má lodyhu čtyřhrannou, přímou, asi metr vysokou s listy podlouhlými, pilovitými a květy baňkovité, kalně zelené, červenohnědě nabělé, v konečné latě, rostlina páchne a chutná trpce, užívalo se jí od volete a kurdějů, roste zhusta na vlhkých půdách lesů a křovišť.

Rulík jedovatý (*Atropa belladonna* L.) jest z řádu lilkovitých, má bylinnou, až přes metr vysokou, rozvětvenou lodyhu s listy vejčitými, celokrajnými — a květy značné, trubkovitě zvonkovité a kalně nachové, plot se podobá se černé, lesklé třešni; rulík roste nejraději v řídkých lesích a v sečích a jest rostlinou ve všech částech, zvláště pak v kořenech velmi jedovatou, svůdnými bobulemi přišlo již mnoho lidí, zvláště dětí, o život; účinky rulíku jeví se na oku rozšiřováním panenky, dáváním, křečem, žlzní a třeštěním. Velmi případnými slovy vyjádřila jedna žákyně tyto účinky u hochy, který z roztopášností a svévole jednu bobuli rulíkovou snědl: „vyvaloval oči, bil sebou o zem a bláznil“. Od rulíkové otravy jsou nejlepší prostředky: dávení, teplé mléko, kamilky, projímadla s octem, černá káva a jiné.

Z brutnákovitých:

Kostivál lékařský (*Symphytum officinale* L.) má krátký, tlustý oddenek načernalé, hnědý, odkud se i „černým kořenem“ zve; lodyha i podlouhlé, zašpičatělé listy jsou srstnaté, květy válcovito-zvonkovité, barvy fialově nachové, růžové, zřídka bílé; roste hojně na vlhkých místech, kořen jeho jest velice sliznatý a ode dávna se ho užívalo v lékařství; odvar čistí plíce, žaludek a střeva, přikládá se také na boule a zřámaniny.

Na šikmé ploše.

Dějepisný obrázek. Napsal Alois Dostál.

(Pokračování.)

Průvod vešel do chrámu za střelby hmoždířů a obraz umístěn na hlavním jemně mramorovaném oltáři zazpíván chvalozpěv a bylo kázání, jedno v kostele, druhé venku, jež tisíce lidí poslouchalo. Tím také slavnost končila, ale lid se nerozcházal. Čekala na odpoledne. Jenom nejvzdálenější se chystali na zpáteční cestu.

Dočekalovi se brali do lesa na místo, kde spali. Tady také ve stínu chtěli se najísti. Dávno minulo poledne.

„To byla sláva, to byla radost!“ pochvaloval si Dočekal. „Dlouhou dobu bude o čem vypravovati“.

Ostatní přisvědčovali. Každému se to líbilo, všichni účastníci byli spokojeni.

A když tak seděli a náhledy si sdělovali, přistoupil k nim jeden z přestrojených Tatarů

Hodnou chvíli hleděli na ně, jakoby uvažoval, má-li přistoupiti blíže nebo vzdáliti se. Klobouk posud měl stlačený do obličeje a hlavu chýlil k zemi.

Dočekalovi hleděli naň čekající, jaké přání pronese, proč se tuto zastavil a tak divně hledí.

Tatar odhodil klobouk a pln vzrušení zvolal:

„Otče, matko!“

Ustrnuli a hned vyskočili, nemohli věřiti vlastnímu zraku a sluchu.

Nejdříve se vzpamatovala Dočekalová matka.

„Ondráši!“ zvolala a objala syna.

„Ty také zde?“ divil se Cyrill.

„A byl jsi přestrojen za Tatara“, dokládala Teresie.

Dočekal mlčel. Nepokročil, téměř se ani neohlédl. Byl mrzut a posud uražen chováním synovým. Tomuto všichni podali ruce, objali s nalezeným, také Hanuš švakra vítal, ale Dočekal posud stál stranou a v tváři mu bylo znáti hněv.

„Jak jsi se sem dostal?“ ptal se Cyrill.

„Domů jsem pospíchal a na cestě potkal poutníky, kteří mně pověděli co se tady chystá. Hned mne napadlo, že zde budete, proto pospíchal jsem za vámi na posvátný Hostýn.“

„I otec je tady“, ukázala Teresie.

Ondřej poznal, že se otec posud hněvá, že se nedal tak uchvátiti citem jako ostatní, proto pokročil k němu jako kající.

„Tatínku odpusťte mne. Víím, že jsem se provinil. Velice toho lituji.“

„Čeho si přeješ od nás?“ ozval se Dočekal.

„Nic jiného, než odpuštění a trochu lásky.“

„Potřebuješ peněz.“

„Nikoliv jsem hotov se studiemi, po prázdninách počnu sám vyučovati. Mám slíbené místo.“

„Tys přece dostudoval?“ řekl Cyrill.

„Poslední dobu jsem se opět studií opravdově chopil. Pravda, chyboval jsem dlouho, mohl jsem studie skončiti dávno, ale . . . Však víte. Povím vám všechno. Teď jsem hotov.“

Ondřej sahál pod vrchní šat pro vysvědčení, aby dokázal svoje slova

„Škoda“, usmál se Cyrill, „domníval jsem se, že budu míti rozstudovaného učeníka“. Také Dočekal se usmívil.

„Budiž ti odpuštěno!“ řekl a podal synovi ruku. „Odpouštím ti na tomto posvátném místě, při tak významné slavnosti.“

Zase domácí vítali Ondráše.

„A já myslil, že to je nejhorší pohan tatarský“, žertoval Cyrill, „a zatím rodný bratr“.

„Byl jsem takovým pohanem“, užil porovnání Ondřej, „ale chci se státi opravdovým křesťanem“.

„Však máš na čase, na vojnu tě chtěli chytiti, když jsi nestudoval“, připomínal Hanuš.

„Vojenskou službu jsem si právě odbyl, jenom že hned nepřitelem vlasti a křesťanů jsem se stal. Až doprovodíme důstojného světitele, odevzdám šat i zbraň. Vezmete-li mne s sebou, půjdu s vámi do Holešova.“

„S největší radostí“, přizvukovali Dočekalovi a hned si vzpoměli, že příchodem Ondřejovým bude také jeho špatná pověst rozptýlena.

„Nemáš hladu?“ ptala se matka a hned nabízela synu pečivo.

„Jsem živ na útraty našeho velitele, mladého Rotala, ale domácí pečivo si rád vezmu.“

Teresie se ptala na průběh slavností, bude-li přece aspoň pro podívanou svedena mezi vojskem bitva.

„Sešlo s toho, není prý dobře i žertem volati, čeho se všichni obáváme.“ Nejlepší je mír a pokoj v zemi. Teď ještě bude průvod do Bystřice a pak rozchod“.

„Tak to jest nejlepší,“ pochvaloval Dočekal.

Ondřej jedl a vypravoval. Více však sliboval sdělit cestou a doma.

Za chvíly ozvaly se intrády na znamení, že hosté opustí Hostýn. Všichni se vzbudili, aby se i tohoto slavného odjezdu zúčastnili. Také Ondřej odešel, aby zaujal svoje místo v setnině. Dříve se umluvili, že se sejdou u nového chrámu, který si prohlédnou, než se odeberou do Holešova.

Světitel a s ním někteří hosté odjeli, posvátný vrch se poněkud vyprázdnil, kostel zůstával otevřen, aby si jej mohl každý prohlédnouti. Tu se do chrámu brali dva lidé: Dočekalová a Ondřej nejdříve se sešli, nejvíce po sobě toužili.

„Zbloudil jsem na nějakou dobu, hřešil jsem,“ vyznával syn.

„My ti odpustili, pro Boha, aby ti i ten odpustil. Buď hodným člověkem a vynahraď, čím jsi se provinil“.

„Však to všechno učiním,“ sliboval Ondřej, „budete ze mne mít radost.“

Tím napraviš, co jsi učinil, naše žalost se změní v plesání a sobě takť prospěješ velice.“

Matka a syn vešli do kostela, zde poklekli před nedávno posvěceným oltářem a zdálo se jim, že se na ně Matka Páně usmívá. Modlili se vroucně a vzpomínali na ty doby, kdy sem ruku v ruce přicházeli, tady sliby činily a pod ochranu vyšší se odporoučeli.

Po hodné chvíli kdosi jim klepal na ramena. Ohlédli se a spatřili Teresii.

„Jest čas, abychom se vrátili, chceme-li se do večera domů dostat.“

„Půjdemel“

Potom putovali zpět šli daleko za průvodem a sdělovali si navzájem příhody života v poslední době.

„Teď jsi zase náš Ondráš“, řekla Teresie a objala ztraceného ale zase nalezeného bratra

Tlačili se kolem něho, na jevo mu dávali to, po čem toužil, totiž upřímnou lásku. Také se radoval, na šikmé ploše, přece se vzpomatoval a dráhu lepšího života nastoupil. Onen obrat přičítal tomu, že nikdy na posvátný Hostýn nezapomněl.

Zprávy z různých poutních míst.

Kostelní Vydří u Dačlc. Píše se nám: Jak Vám asi známo, přišli jsme do Kostelního Vydří uprostřed roku, — nyní jsou tam totiž Karmelitáni, — tak že Vám už z té příčiny úplně přesných dat slytnouti nemůžeme. Tedy jenom přibližně. Poutníků k nám zavítalo o větších svátcích asi 5000, z těchto přijalo sv. svátosti asi 1100. Hlavní pouti u nás jsou o slavnosti sv. škapulife v neděli a v oktávě, o nanebevzetí a narození Marie Panny, o Jméne Marie Panny a slavnosti růžencové. Poutě větší počínají 16. července a končí slavností růžencovou. Obvyčné máme ve všední dny a svátky dvě mše sv., v neděli a ve svátky edno kázání a o hlavních poutích kázání dvě. Příští rok bychom snad mohli Vám dát data spolehlivější.

Zprávy se Sv. Hostýna

Vyslyšení: M. H z B. nám sděluje: Plním tímto slib učiněný sv. Panně Marii Svatohostýnské ve chvíli, kdy lidská pomoc ukázala se býti marnou a kdy jedině a výslovně pomohla Matka Boží Svatoh. Bylo tomu takto: Před časem dodán byl na mé oddělení v dětské nemocnici těžce nemocný hoch, jenž měl býti podroben nebezpečné operaci. Hoch byl jediným synem jednoho z boháčů b Operován byl v poledne v úterý ve měsíci září. Po operaci byl hoch úplně bez vědomí, a jenom slabý tlukot srdce prozrazoval, že je ještě mezi živými. Rodiče šleli bolesti, lékaři podávali si dvě u pokoje nemocného a jenom krčení ramen a kroucení hlavou bylo jejich odpovědí na srdcelomné tázky rodičů. Prvou noc nepřipadla na mne služba u hochu. Avšak když jsem ráno vkročila do pokoje nemocného, pohled naň polekal mne velice. Jako mrtvola ležel hoch v bílých poduškách ani stenu nebylo slyšeti, jenom křeče smrtelné zalomcovaly co chvíle tělem ubožáka. Tepna tak tichounká a slabounká. Žádná naděje. Už

náš p. fidelel vzdal se poslední jiskerky naděje v uzdravení a otevřeně rodičům prohlásil, že zde je marno vše, avšak chtějí-li, ať povolají ještě z V. profesora, aby jim on sám podal dobrozdání. Ihned odešel telegram. Opoledne v pět hodin přijel professor. Byl to starý, šedivý, rozvázný muž. Sotva se na hoča podíval, pravil, že je zde zbytečným, ale že se přece pokusí o jednu operaci. Byla to krušná chvíle pro nás všechny na oddělení. Při operaci, kdy professor sám dlabal lebeční kost, vyjádřil se, že zanícen už mozek, a že záznak zřejmý by to byl, kdyby hoch ten vyváznul. A v tom okamžiku vzpoměla jsem si na zázračnou Pannu Svatoh. (byla jsem přítomna operaci) a s celou důvěrou a silou své duše odevzdala jsem jí hoča v ochranu se slibem, že uveřejním to v »Hlasech Svatoh.«, když uzdraví hoča toho. Tu noc služba na mne padla. Byla to noc, na kterou se tak rychle nezapomíná. Rodiče seděli zdrceni u postele nemocného a sledovali každý jeho dech, lékaři co chvíle přišli se podívat a nařídili nové příkazy, já však odhodlaně, pevně utišená a obrněná důvěrou v Matičku Boží, konala jsem své povinnosti až do hodiny ranní, kdy odevzdala jsem službu druhé. Když jsem odpoledne přišla na oddělení, slyšela jsem, že se záznak stal a že hoch je mimo vše nebezpečí už, že bude zdrav, ač trochu déle si u nás poleží. A dnes hoch ten už úplně zdrav chodí. — M. Š. v B. děkuje Marii Panně Svatohostýnské, že ji zbavila strachu, jenž ji neustále trápil, tak že se bála vyjít. — Rodina H. v C. Čechy vzdává díky Marii Panně Svatoh, za sflu a útěchu ve velkém zármutku. — Plnic svůj slib vzdávám tímto nejmilostivější Matičce Svatoh. a sv. Floriánu nejvroucnější díky za uzdravení dítky z ochrnutí jazyka. »Máti Boží přece jen divy tvoří.« M. D. v O. — F. Ch. z S. děkuje Božskému Srdci Páně, nejblahoslavenější Rodičce Svatohostýnské a sv. Antonínu P. za vyhojení z těžké nemoci. — J. V. z M. O. vzdává díky Božskému Srdci Páně a Paně Marii Svatohostýnské za uzdravení z veliké a těžké nemoci po vykonání devítidenní pobožnosti. — Z Koryčan: Plnic svůj slib vzdává dle zaslíbení vroucí díky Božskému Srdci Páně a Marii Panně i přímlově sv. Josefa za vyslyšení prosby. A. P. — Tisiceré díky budtež vzdány Nejsvětějšímu Srdci Páně, Rodičce Boží a přímlově bl. Petra Kanisia za šťastné zdaření těžké operace při nemoci tuberkulózní a za úplné pozdravení. Fr. Ž. Praha. — Ještě je více jiných poděkování, ale nejsou opatřena plným podpisem a údajem místa. Takových nebývá všimám.

Vánoční svátky. Účastenství v kostele bylo pěkné. O jitřním v 5 hod. byl objemný kostel z polou naplněn; po třetí mši sv. o půl 7 hod. bylo kázání; po němž se většina rozešla. Jesličky byly postaveny a pan varhaník Bláha zpíval na Boží hod se zpěváky a zpěvačkami slavkovských koledy při 6. mšech sv.

Počasí na Sv. Hostýně. Dne 6. ledna bylo o 2. hod. odpoledne výjimečně + 0.4 °C.

Toho dne tálo a kapalo se střeš. Jinak je zima tuhá a sněhu dost. Také pod Sv. Hostýnem je dosti nízká temperatura. V Krásné na př. bylo počátkem ledna na 16 cm. sněhu a zem zmrzlá na 20 cm. hloubi.

Svaté pole Matice Svatohostýnské. (Pokračování.) Kvapil Vincenc z Bedihoště. Kozel Vincenc z Vrbky u Kvasic. Kotrba Jan z Nové Vsi u Okříšek. Kofulan Jan ze Křižanova u Slavkova. Kokorová Žofie ve Přerově. Kubešovi Josef a Barbora v Bystřici pod H. Dp. Kobliha Jan, farář v Loučce. Kumrová Apol. z Drnovic u Vyškova. Dp. Knopp Fr., farář z Těšetic. Kašpáriková Marie z Lipníka. Klvaňová Marie ze Všechnovic. Kopřiva Pavel z Nivnice. Kocvrlich Frant. z Bilska u Choliny. Kvapil Petr z Postřelmovy. Kašuba Josef z Ratiškovic. Kamenická Barb. z Králova Pole. Konečná Anna z Jarohňovic. Kameníčková Kat. z Dolního Štěpánova. Křížek Jaroslav z Olšan. Kvapilová Ce. z Nákla. Kokořský Václav ze Žarošic. Klejzl Valentin z Drahotouš. Kudr Štěpán z Veteřova. Vys. dp. Knapp Frant., kan. z Olomouce. Kraus Jcs. z Miletína. Krauseová Anna z Plzně. Kopecká Petron. ze Zábřehu. Kopecký Josef ze Zábřehu. Kopecký Emil ze Zábřehu. Kouřilová Marie ze Zábřehu. Karlíková Marie z Veselí. Kuča Karel z Poskova. Křižan Ant. ze Kněždubu. Kubáček Vincenc z Jestřebic. Kolek Jan z Vlčnova.

Z volnomýšlenkářské debaty v Kroměříži. Prof. Valenta láleřil hrozně na dogmata katol. církve. Dr. Pištěcký: »Řekněte nám, pane profesore, co rozumíte dogmem?« Prof. Valenta se zarazí a mlčí. Dr. Pištěcký: »Když zůstal pan professor Valenta trčet, odnímám mu slovo.«

Dary pro Sv. Hostýn. Sl. Hrbková, Citoiby Č. 2 keruny.

Listárna redakce.

Veledůstojný pan Ferd. Harna, farář ve Chvalkovicích. Díky za dar na pomník Balbínův v Hradci Králové a uznání. — Vldp. Fr. Šebík, Amerika. Díky za přání a přizeň. Dejte to Bůh! Zaslaného upotřebíme příležitostně. —

Redakci zasláno.

V Hradci Královém. Právě vyšel VI. svazek mojí »Melicharovy Bibliotéky«, přinášející pod názvem: »Lékařské epistolý« řadu drobných prací z pera MUDra. D. Panýrka. Objemná kniha čítá 612 stran a cena její stanovena jest na 6 korun.

Zasláno.

Dp. redaktore, vzkáže tomu dopisovateli, co kritikuje v »Pozoru« olomouckém »Hlasy Svatohostýnské«, že se naň vztahuje slovo sv. apoštola Judy verš 10, kde píše: »Tito, čehož neznají, tomu se rouhají«, následující pak řádek si může dopisovatel sám vyhledati a na sebe potáhnouti. — V listě apoštolském sv. Jakoba se dočte kap. 2. verš 19: »I zlí duchové věří a třesou se« ano věří opravdu a — trnou strachem a hrůzou. —

Nákladem Ant. Pusteta v Solnohradě

právé vyšlo:

Perla panenství.

Dle rukopisu † P. Hartmana Strele O. S. Fr. přepracoval, vhodnými pobožnostmi doplnil a pod názvem »Der Edelstein der gottgeweihten Jungfräulichkeit« vydal P. Filibert Seeböck O. Fr. Min. Se svolením nakladatelovým a s ú-

chvalou církevní přeložil Alois Štěpina, kněz církevní. Druhé vydání. Ceny: K 3, 3.30, 3.50, 3.80, 5.30, 7.20, 10. Knížky tyto 16 bisk. konsist. doporučené, mají již přes 100.000 výtisků a všady se křesťanským pannám, jak ve světě, tak v klášterech žijícím velmi zamlouvají.

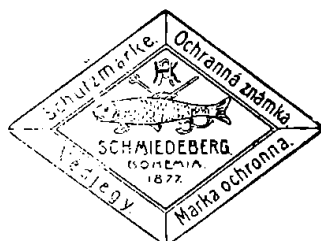
Sláva na výsostech Bohu.

Modlitební knížka pro katolické křesťany dle německého vzdělal Jan Nep. Josef Holý. Ceny K 1.40, 1.75, 2.25, 3.50, 4.30, 5.20. Za příčinou bohatého obsahu doporučují se knížky tyto jako vhodný dárek pro děti. Vкусnou úpravou se nemálo zamlouvají. V každém knihkupectví se dostane.

A. KALLA,

první rudohorská
továrna na rybí konzervy
ve Šmídeberku. Čechy.

Založeno
r. 1877.

Založeno
r. 1877.

Zákonem chráněná známka.

Největší závody toho druhu
v říši rakousko-uherské.

V továrnách svých zaměstnává přes 300 osob, zpracuje v sezoně více než 15.000 kg čerstvých ryb čunné a vyrábí veškeré druhy ryb marinovaných, rosolových a pečených.

Zvláštní rozsáhlé velkoudírny

ryb největší toho druhu v říši, - -

z nichž dodává všechny v obor tento spadající druhy udělných ryb a konserv a předčí svými oblíbenými výrobky veškeré ostatní závody konkurenční.

Prosím žádejte cenníky zdarma a franko.

Jediné pravý
jest jen

THIERRYHO BALSÁM

e zelenou jeptiškou jako ochrannou známku. Nejmenší zásilka 1/2, nebo 3/4, nebo 1 patent. lah. na cesty K 5.— Obal zdarma. Thierryho mast z růže stolisté. Nejmenší zásilka 2 keřímky za K 3.60. — Obal zdarma. Všude uznány jako nejlepší domácí prostředky proti žaludečním těžkostem, pálení žáhy, křečím, kašli, zalenění, zánětům, ranám atd. Objednávky nebo peněžní poukázky radče zasílati: A. Thierry, lékárna „U anděla strážce“ v Pregradě u Rohatce-Sauerbrunnu. — Sklady ve většině lékáren.

SKVOSTNÉ POKRYVKY :: ::

zlatem protkávané, 2 na postele a 1 stolní jen za 14 kor.
zasílá dobírkou a komu se nehodí vezme zpět

Josef Kostelecký, Svratka 163.

Čechy.

Fonograf zdarma!

Za příčinou rozprodeje převýborného válce odhládal se Hugo Loewin 2500 fonografů rozdeti. Žádejte na něm zásilkou známky 10hal. prospekt a můžete dostati zdarma znamenitý fonograf.

I. export nástrojů mluvných

Vídeň VI. Mollard. ul.

č. 26.

Žádejte vzorky franko!

Zefíry, kanafasy, šatové látky, krysety, syčky, ručníky, kapesníky a vše bavlněné a lněné zboží vlastní výroby, obdržíte nejlevněji u JINDŘICHA GOLDSCHMIEDA, tkalcovna, Bystré čis. 2 u Nov. Města n. Met. (Čechy).

40 m. zbytků 4—16 m. dlouhých, nejlepší jakosti, hezky rozdrúzené, kúnafas, zefír, modrý tisk a bílé zboží za K 15.20 na dobírkou. Od zbytků se vzorky nezasílají.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90, bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod
L. Klabusay v Holešově.

Obrazky

papírové (knížkové) v rozličné úpravě, pro poutě, missie, biřmování atd. Pohlednice poutních míst, obrázky v rámečkách z celluloidu, plechu atd. obdrží obchodníci nejlačněji u výrobitele, jímž jest katol. firma

J. M. Derha, Sv. Kopeček u Olomouce.

Novinka: Celluloidové rámy na pohlednice.

»Uranos« ve Fuerth, Bav.
Hirschenstrasse 41.

Domáci lékař

zkušený pro dospělé i děti
jest naše

léčební kniha

(dvakrát premiována). Cena mírná. Toliko K 2.60. Dočte se v ní rady i pomoci, kdo onemocněl neb se poranil. Velká úspora. Cestující se najímají.

**Velmi dobrý a
lacný nákup ::
bez konkurence.**

Vlastní výroba všech druhů ráženců, škapulířů, křížů a devotionalií.
Sklad nejlepších

gramofonů a fonografů, ::
desek a válců za tovární ceny u firmy

JOSEF J. ANDER

velkoobchod hračkami, galantním a
poutnickým zbožím

V OLOMOUCI, FERDINANDSKÁ
UL. 4. (blíže »Národního domu«).

Dopíšte si
o vzorky M. Jirsové,
majitelky rukodílné tkalcovny
v Novém Hrádku
na pomezí Pruska. Král. České.

TKALCOVSKÝ ZÁVOD
CAMILL JURAJDA

v Rožnově p. Radh. Morava
nabízí svá dobrá a trvanlivá plátna a
»Rožnovské věby« v mírných cenách.
Obsluha rychlá a solidní. Za jakost
se ručí.

Ct. panu F. Šlmanovskému,
býv. lesníku
a vynálezci zdravotního koření
nyní jedině
v Jablonského ul. č. 10.
Praha-Kr. Vinohrady.

Vaše koření výtečně pomáhá
u každého nemocného, zaslu-
huje tudíž vřelého doporučení.
Hořčice. (Cechy).

F. Plxa, farář.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesné dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové
vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a
svíčky v Bystřici pod Hostýnem. -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož
i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se
neúčtuje. — Ceny mírné.

**Nejlepší kamna a
sporáky** održíte jedině
u firmy:

Bartoloměj Andy
v KROMERÍŽI. Ceny mírné
a za veškeré práce se ručí.

:: **Vánoční hodinky** ::
(české) na jitiň Božího narození dle
církevních hodiněk po 20 h.

:: **Betlemská cesta,** ::
pobožnost v době vánoční po 10 hal.
Na 10 výtisků každého druhu 1 výtisk
nádvkem. — K dostání

Františka Zetka v Krasné n.B.

V. SEMERAK, sochařsko-
kamenický závod V OLOMOUCI,
odporučuje se k provedení prací hřbi-
tovních, rodinných hrodek, pol. křížů
atd., kostelních oltářů, křtitelnic, ka-
zatelen a křížových cest z um. kamene
a ear, mramoru. — Náčresky a offertý
— — — zdarma. — — —

Ruční výroba a zaslátelství kanafasů,
sípek, zefírů košilových a šatových,
grisetů, plátna, kapesníky, damašky
(grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží
úplně čerstvé, nejstálější barvy a ja-
kosti. Jako výrobce poskytnu 6 proc.
a prosím o hojně zakázky na český
výrobek. Křestanská firma Ferdinand
Měšťan v Bystřem u Nov. Města n.M.
(Cechy). Vzorky zdarma, zásilky přes
20 K franko.

Umělecký ústav pro malbu, leptání
a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způ-
sobu a provedení na přání i se želez-
nou konstrukcí ve vlastní strojnické
dílňě hotovené. Mosalkové obrazy pro
výzdobu vnější i vnitřní na křížové
cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na
požádání.

**Kdo dobrá semena ho-
spodářská, zeleninová,**

květinová, jakož různé rostlinstvo
a ovocné stromy potřebuje, žádejte
ceník od firmy

VILÉM STRAUCH, velkozávod
zahradnický a semenářský, VSETÍN,
Morava.

»Werichovo«
polévkové koření
»HELVETIA«

jest vydatné masové
chuti a oblíbené na
každém stole. Veliká
úspora masa. K do-
stání v továrně poží-
vatin

F. WERICH,
Brno - Židenice.

Zubní lékař
MUDr. Fr. Špaček,
Brno, Ferdinandova ul. 28.
Umělé zuby, plomby všeho
druhu.

Při chorobách plic, kašli, astmě, zá-
duše výborně se osvědčilo

»SVATOHORSKÉ THÉ«,
malý balíček K 1.50, velký K 3.—.
Tisíce poděkování. Žádejte výslovně
»Svatohorské« a jiné odmítněte. K do-
stání v lékárnách. Zaslátelství F. Vítěk
a spol. v Praze, Vodičkova ul. 19.

K nákupu
SUKEN
doporučujeme
solidní firmu

Ant. Tomec,
vývoz suken v Humpolci
(Cechy.)

Vzorky zdarma a franko
k nahlédnutí.

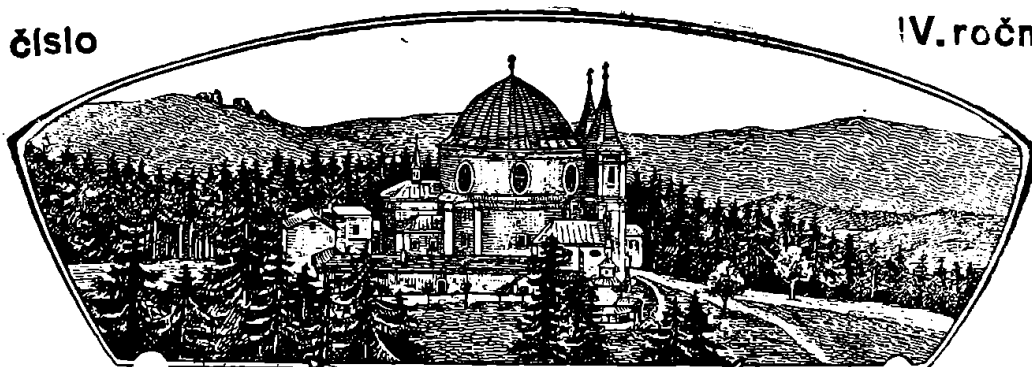
Veškeré
práce tiskové
o zhotovuje rychle, o
o levně a moderně o

Grafický ústav
Zaorálka a Tučka
nást. Lamb. Klabusaya
v Holešově na Moravě.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

12. číslo

IV. ročník

Obsah: Josef Kadlčák, říšský a zemský poslanec. (S podobiznou). Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Zvěstování Marie Panny. (Bíseň). — Dějiny Sv. Hostýna. — Volná myšlenka a její snahy. — V důvěře. — Zprávy z různých poutních míst. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Listárna redakce. — Redakci zasláno. — Z církve a světa. — Inseráty.

Z církve a ze světa.

Čechy. Družstvo časopisu »Vlast« slaví letos své 25leté trvání. J. M. kardinál Skrbenský dostaviv se osobně do nedávno pořádané schůze, vzdal nejvyšší chválu působení spolku, který stojí na osvědčené ryzí půdě naší katolické církve a projevil přání, aby družstvo »Vlast« k oslavě Boží, k ozdobě církve a ku cti naší drahé vlasti působilo i nadále ještě po mnohá a mnohá léta. (Blahopřejeme a voláme nápodobně mnogaja ljeta! Redakce.) — Dr. Jan Zitek našel ve vatikánské knihovně rukopis, obsahující stížnost arcibiskupa Jana z Jenštejna na krále Václava IV. Mezi jiným píše arcibiskup: »Konečně dal (král) zajati arcibiskupovy rádce, a to oficiála Mikuláše Puchníka, doktora dekretů a generálního vikáře Jana (rozuměj »Nepomuckého«). Pozn. red.), proboš a mišenského Václava a samého arcibiskupa, aby ihned byla svolána kapitula. Hrůza byla z krále. Arcibiskup poklekl i před králem, aby jeho hněv tišil, ale marně; král posměšně klekal po arcibiskupovi. Jak Václav zuřil a jak nízké pudy ho ovládaly, viděti je z toho, že v kapitule na to hned svolané sám několikrát jílce meče udeřil do hlavy, a až do krve zranil doktora práv, Bohuslava, děkana kostela pražského. Tohoto jakož i hofmistra arcibiskupského rytíře Něpra z Roupova a dříve jmenované dal král svázati a odvésti do vězení až na arcibiskupa, který mezi tím pod ochranou svého lidu domů odešel. Před očima všech dal nohy a ruce svázati všem až na Václava a Něpra a dal je katem mučiti. Sám král vlastní rukou pálił pochodní Jana a Puchníka. Na přísahu mučených, že nikomu nic nefeknou, co se s nimi dělo, daroval jim život. Ale tu shledalo se, že Jan tak je zmučen, že nemůže žiti. I dal

mu král svázati nohy do kozelce, ruce do zadu a do úst dāti roubík. Tak nesen byl městem na Karlův most a s něho o třetí hodině noční, mezi 9—10 hod. noční dle našeho, vhozen do Vltavy a utopen dne 20. března 1392«. (Časopis katol. duch. 1909 seš. 1.) Ač listina tato je tak věrohodna, přece budou »Herben a spol.« dále jistiti a jiným namlouvat i dokazovati, že sv. Jana nebylo. — Dle místodržitelského výkazu v Praze založili kněží v Čechách za 2,974.352 kor. stipendií pro studující, z čehož plyne ročně 98.752 kor. úroků. Ve »Svatoboru« je z toho podporován i Machar. A kolik jiných nepřátel církve už z toho bylo vyživeno a se živí.

Morava. Vdp. Ferdinand Harna, farář ve Chvalkovicích, velký šifitel zasloužilých v našem národě »Dědictví«, v minulém jubilejním roce dovršil počet členů »Dědictví sv. Jana Nep.« na 115, »Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje« na 75, »Dědictví sv. Prokopa« na 14. V zaniklém Dědictví sv. Ludmily měl 80 členů. Všechna čest! — V Kroměříži zvítězila při obecných volbách strana katolická.

Rakousko-Uhersko. V Cislajtanií by rády jisté německé strany měly německou státní řeč a rády by změnily základní zákony rovnoprávnosti. I pokoušejí se o to různým způsobem. A v tom mají hlavně původ vše hny štvance v poslední době proti neněmeckým národnostem obzvláště Čechům. Toto bylo též příčinou rámusu na říšské radě a jejího uzavření. — Do Bosny hodlají učiniti vpád protestantští pastoři z německé říše, aby prý zemi více připravili pro uherskou polovici. — J. Veličenstva císař a král prý se vyslovil k jistému tajnému radovi takto: »Nikdo nechce Němcům nic brániti a Němci v království českém neměli by se domnívati, že jsou oni sami pupkem celého Rakouska«.

Německo. Od sociálně-demokratických odborovců: organisací odpadlo na 80.000 soudruhů. A sice: zedníků 21.956, dřevodělníků 8266, zámečníků 4153, tesařů 3800, stavebních 11.117, tabákových dělníků 3000, sazečů 1265 atd. Příčinou výstupů jsou velké příspěvky, jež musí do organizace odváděti. Tak musí sazeč platiti 58-96 marek, sochař 42-48 mar., dřevodělník platí ročně 46-58 marek a dřevodělnice 15-16 marek. Tyto řádné poplatky převyšují mnohdy mimořádné. Po čas velké stávky bylo kovodělníkům týdně platiti zvláštní příspěvek 50 - 75 feniků. Tedy ročně musí jednotlivý soudruh odváděti daleko přes 100 marek jako daň strany. (1 Marka = 1.176 K). — Dle německých katolických novin dosazují v Prusku do katolických krajín skoro samé mladé protestantské úředníky, aby se ujal smíšená manželství, načež je přesadí do krajín protestantských, aby výchova dítek byla protestantská. —

Rusko. Nový arcibiskup Vaukovský chce poprvé konati visitaci biskupskou na Sibíři. Sibíř doposud visitace biskupské nikdy neměla. — Petrohradský ředitel policie Lopuchin byl zatknut, poněvadž hrál s revolucionáři obojetnou úlohu. Vytýká semu, že o některých atentátech už napřed věděl a nezabránil jim. Ve spojení byl s Azevem, vůdcem revolucionářů, ale podobným obojživelníkem, jenž byl členem nynější dumy. Ušel zatknutí útekem do ciziny. —

Turecko. Parlament zasedá, avšak myslí se, že chorému Turecku nepomůže. Na jaře očekává se zase řádění tlup. Už nyní je slyšeti o srážkách, vraždách a loupežném řádění. | Za Rumelii nabízí Rusko místo Bulharska jako náhradu odpuštění části dluhu. Bulharsko dává totiž za přivlastněnou zemi jen 80 mil. franků. V Palestýně a Jerusalemě jsou samé rvačky mezi různými křesťanskými vyznáními, imiž padly za obět i lidské životy.

Zprávy z různých poutních míst.

Hluboké Mašůvky. Místo toto milostné jest prastaré již svým léčivým pramenem svatá studně zvaným, který již v dobách starých byl

vyhledáván a uzdravení vodou touto vzdávati díky P. Marii. Milostná soška Fojenská byla darovaná do svatyně zdejší osvoboditelem Brna od Švédů hrabětem Ludvíkem de Souches, kterou jak farní kronika připomíná obdržel od sluhy Božího Martina Šfedy. Poutě začínají slavností na nebevstoupením Páně a trvají až do Jména Blah. P. Marie. Největší poutě jsou na Navštívení Blah. P. Marie, kdy přichází kolem 60 procesí. Na sv. Annu, jest totiž zde krásná socha kamenná sv. Anny v kapli a pak na slavnost Jména Blah. P. Marie. Mimo to chodí sem i několik procesí německých na slavnost sv. Petra a Pavla. Přistupující ku sv. zpovědi a k sv. přijímání bývá počet veliký obzvláště na slavnost: Navštívení P. Marie a Jména P. Marie. Svatá stolice apoštolská v hlavních poutích udělila památnému kostelíčku zdejšímu induet plnomocných odpustků pro všechny, kteří zdejší milostnou svatyni navštíví a svaté svátosti přijmou a faráři privilegium každou sobotu sloužiti votivní mši sv. De Beata: Letos slaviti se zde bude 300leté jubileum nalezení Milostné sošky P. Marie Fojenská. Kéz účta k Bohorodičce v tomto kraji zde se zmahá!

Redakci zasláno.

Eucharistia. Měsíčník. Vychází v Olomouci. Doporučujeme. —

Květy Lásky. Vydává a řídí ve prospěch »Útulků sv. Josefa« Ant. Hoffman, koop. na Král. Vinohradech. Doporučujeme! Také vydává též důs pp. kalendáře »Svatý Josef« na tentýž dobročinný účel a prosí o rozšíření za příčinou podpory jeho sirotek. Má prý 2500 ex. na skladě.

Listárna redakce.

Do Mor. Ostravy M. C. Asi jste se ne, podepsala a tím se to stalo. — Karel Navrátil-Videň. Rádi věříme, že nejd. prelat pro podporování katolických Čechů ledacos vytrpěl. — Brno B. M. Račte si přečísti naše upozornění ohledně uveřejňování vyslyšení. — A. V. v L. Škoda, máte pravdu, že si ona jeptiška nezavinula prst do »omylného Hlasu Lidu«. Pak by jistě mlčel o apatyce Svatohostýnské.

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,
výtečné i a jakostí a lahod-
nosti nemoc. a žaludeč. ne-
moc. trpíc.

a odporušení červené v o
38, 44, 50, 56 hal. za litr,
bílé po 44, 48, 52, 56, 62
hal. za litr, černé po 40, 46,
50, 80 hal. za litr zasílá do-
bírku v soudkách od 30
litru výše jediné svou solid-
ností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem, **Rieka (Flume),**
Př moří. Důkaz velké množství poděk. dopisů. Cenníky
zdarma a franko.

Doporučujeme

**Kolínskou
cikorku!**

12. číslo.

1. března 1909.

Josef Kadlčák, říšský a zemský poslanec.

Mezi vynikající muže katolické na Moravě náleží bez odporu ředitel škol ve Frýdlantě Josef Kadlčák. Jeho jméno má zvuk jak u inteligence tak u lidu. Poslední ukázaly volby do sněmů. Ač se proti němu se strany církvi nepřátelské psalo, švalo a bouřilo, on vyšel už při první volební srážce mezi kandidáty jako vítěz. — Proto doufáme, že se čtenářům zavděčíme, uvedeme-li několik dat z jeho života.

Kadlčák Josef, ředitel ve Frýdlantě, narodil se se 15. listopadu 1856 ve Březnici u Zlína. — Studoval na vyšší reálce v Olomouci a na učitelském ústavě v Olomouci a Příboře, kdež roku 1877 maturoval. — Kromě toho odbyl různé kursy odborné, zejména vídeňský pro léčení po-

výkonný předseda, je spoluzakladatelem hospodářské školy místecké a prvním organisátorem jejím. Byl předsedou a jednatelem různých spolků hasičských, učitelských, hospodářských a p. Je čestným členem Katolického spolku českého učitelstva na Moravě, hasičského spolku ve Frýdlantě, čestným občanem ve Frýdlantě a na Pstruží a členem různých jiných spolků. Dosud řídí jako předseda katolický spolek učitelský a jest jednatelem Katolického spolku českého rolnictva na Moravě.

ruch mluvy, meliorační ve Slezsku, zelinářský a ovocnářský, včelařský a t. d. Od roku 1886 řídí školy frýdlantské. Delší dobu vyučoval též na rolnické škole místecké. Od roku 1877 jest literárně činným. — Hospodářskou jednotu severovýchodní Moravy zřídil na troskách bývalé jednoty paskovské a sestavil dosud platné její stanovy. Pořádal první velký selský sjezd v Palkovicích. Vypracoval stanovy Selské jednoty Moravské, pořádal velezdávilou výstavu místeckou jakožto

Literárně působí přes 30 let a psával neb dosud píše do různých listů; zejména četné články a rozpravy, povídky a jiné práce uveřejnil v »Moravském Hospodáři«, »Našinci«, »Škole a životě«, »Hospodářském Listě Chrudimském«, Demlově »Pozoru«, »Hlasu«, »Hlídce«, »Americkém Hlasu«, »Slovenských Listech«, »Komenském«, »Vychovatelských Listech«, »Sel. Květech«, »Anděli Strážci«, »Věstníku křesťansko-sociálním«, »Ostravských novinách«, »Opavském Týdeníku«, »Katolických Listech«, v kalendářích a jinde. Samostatně vydal: »Tři povídky«, »Z tajů života«, »Bez lásky a víry«, »Z haličských potulek«, »Římská pouť Moravanův«, »Rádce hospodářský«, »Sborník hospodářský«, »Zelinářství«, »Včelařské besedy«, »Černé obrázky«, »Poruchy mluvy« a jiné. Povídek, rozprav, článků a kritik napsal na sta. Nyní řídí »Selský Obzor« a píše Hospodářskou besídku do »Hlasu«. Jako pomolog, včelař i znalec hmyzu, má dobré jméno a považuje se za nejlepšího znalce Podbezkydí, jak ukázaly cenné práce »Památníku Matice Místecké«, jehož byl spoluvůrcem vynikajícím.

Vyznamenán byl papežským záslužným křížem »Pro Ecclesia et Pontifice« a na výstavách četných obdržel mnohé ceny nejpřednější, čestné diplomy, zlaté medaile, státní ceny atd. V poslední době pořádal s nemalým zdarem vědecké kursy vychovatelské v Olomouci. Jednak cestami do ciziny, jednak neúpornými studiemi nabyl vzdělání velmi rozsáhlého, jež uplatňuje účinně ve službách lidu. 7. listopadu 1906 zvolen poslancem 8719 hlasy ve všeobecné kurii, jako kandidát strany katol. národní do sněmu zemského a následujícího roku v květnu do rady říšské 6187 hlasy. Jest též upřímným terciářem, který povinnosti katol. víry svaté svědomitě a bez ostychu plní. Jest vroucím ctitelem Matky Boží Svatohostýnské a jako správce školy vykonal se žáky na sv. Hostýn pouť. Jest dobročinným, štědře podporuje každého, kdo u něho pomoci hledá. Dejž Bůh, aby ještě hodně dlouho mohl jak ku slávě Boží tak ku blahu naší vlasti působiti.

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XII.

»Já jsem jako květ polní«. (Cant. 2. 1.) Slovem božské Moudrost velebí církev v sv. Marii Pannu a klade jí do úst slovo toto, kdežto na jiného smrtelníka vztahují se slova také Moudrosti božské, které má královský prorok (Žalm. 102. 15.) »Člověk, jako tráva jsou dnové jeho a jako květ polní tak odkvete. Jasný jest obsah a rozdíl slov obou. Maria Panna ve své krásě jest jako polní květ, kdežto člověk se svou pomíjitelností podoben jest trávě, která dnes jest a zítra usychá a jako květ polní dnes kvete a zítra odkvétá.

Minule nás pobavila a poučila paříť, tak že přiznati si jest, že nám byla pravým požitkem. Než jako nebe lazurové vídáme poseto nebeskými květy, hvězdami totiž, tak i země poseta bývá květy pozemskými. Jedny i druhé usmívají se na nás, vycházejí v ústrety, uklánějí se nám.

Nuže v jakých službách bývájí člověku květiny? My malé, řeknou vám dítky ať školní ať menší ještě, rády trháme je na lukách a paloucích a zdobíme se jimi; a koho máme rády, jako Ježíška, Panenku Marii a svaté, také naše rodiče, přátele a j., všem těm uvijeme věneček neb kytíčku, abychom pozemčany obveselily a úctu a lásku svou nebešťanům i pozemčanům projevíly. — Dívka se ráda zdobí kyticí a sdělí pocity své pomocí kytice tomu, jemuž přeje nebo nepřeje a chlapci si připevňují kytici buď za klobouk

buď do dírký svrchníku. — Ký div, že o sva tb ě se okraš lují svatebčané, zejména ženich, kyticí a věnečkem. Bývá to věneček z rozmariny, který hlásá vážnost, ba hlásá, aby pamětlivi byli, jak vážný jest vstup do života nového. — I naše v P á n u - e s n u l é okraš lujeme také květinami, zejména myrtovým a svobodné a dítky rozmarinou jako by slavili svatbu. A slaví ji s ženichem nebeským Ježíšem, zemřeli-li v P á n u ve stavu milosti boží jak se na dítky boží sluší a patří. I na jejich hroby klademe věnce. — Slaví-li n o v o s v ě c e n e c svoje prvotiny, zdobí jeho hlavu věneček, ba i ověčeného vedou na Moravě křesťanské panny do chrámu Páně. — Zasnoubuje-li se křesťanská panna Ježíši Kristu ž i v o t e m ř e h o l n í m jako svému snoubenci, nejlepš í m u a nejbohatš í m u, vystrojí se mu, aby mu vyšla v ústrety jako nevěsta a vezme si na hlavu věneček. — O ž n í c h slavívají se požinky; při čemž ženci zdobívají vozy i sebe květinami. — Na stavbě nové vyčnívá veliká kytice; což svědectví vydává, že se výše stavěti nebude. A spočívá-li krov na zdech, nová kytice s věncem slouží staviteli i kolem jdoucím, jak pokročila stavba ku chvále těch, kdo se zájmem pracovali o ní. — Pořádáti se má s l a v n o s t ať ku slávě nebešťanům ať ku chvále pozemčanů, pletou se věnce a zdobí se místnosti ku slavnosti určené vně i uvnitř. Ze všeho vysvítá, že kdekoliv má býti sláva, radost, zábava, oslava přátelská, všude napomáhá květina. Není jí potřebí, aby člověk mohl býti živ: než Bůh ve své dobrotivosti nám ji daroval, aby nám okázal, jak nám přeje ve štědrosti své, že nejen co nevyhnutelno jest nýbrž i toho, co oslazuje zpříjemňuje život, hojně udílí.

A co teprve říci o slavnosti Božího Těla, kdy se staví oltáře nebeskému spasiteli a králi králů pod širým nebem a kudy se průvod béře, vše jeden sad, kdy se nešetří ni trávy ni ratolestí, a děvčátka za družičky ustrojené kvítí z umělých košíčků házejí na cestu, aby bylo ustláno, kudy Ježíš Kristus pod baldachinem v největší Svátosti se nese?

Čemu pak nás poučuje kvítí polní? Kristus Pán, jak sv. evandelisté (Mat 6. 28. a Luk. 12. 27) nám jednomyslně ba téměř slovy sdílejí, u ž í v á kvítí polní ho, aby nás poučil, jak máme právě smýšleti a oč se hlavně starati řka: »Páťte na kvítí polní, které roste; nepracuje, aniž přede. Pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vši slávě své tak oděn nebyl, jako jedno z nich. Poněvadž tedy trávu polní, kteráž dnes jest, a zítra do peci vhozena bývá, Bůh tak odívá: čím více vás, vy malověrní? Nepečujtež tedy řkajíce: Co budeme jísti aneb co budeme pít aneb čím se budeme odívat; nebo toho všeho pohané hledají. Vít zajisté Otec váš, že toho všeho potřebujete. Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a toto všecko bude vám přidáno. Mějte tudíž pevnou důvěru v Boha a prozřetelnost jeho a nebudte jako pohané neuvědomělí

Ale ještě jiným věcem se máme nechati poučiti. Květena nás učí ctnostem křesťanským; proto dť o sobě královna nebes a země Maria Panna: »Já jsem jako květ polní«, vyzdobená krásou ctností křesťanských, že sláva i Šalomounova tu zaniká.

Tu jest ctnost čistoty, čili studu a cudu, které se učiti může každý. Ejhle, z černé půdy, řekl bych, špinavé, blátivé, vyrůstají něžné bylinky tak hezounké, milé, vonné a jak jim to sluší: podobně z těla i z duše na pohled nepatrných útvarů mají vycházeti řeči i skutky Bohu i lidem milé, dobré jako vonný květ. O jak to sluší zvedené mládeži obého pohlaví, jedné i druhé, když si umí vážit této andělské ctnosti, v níž jest slávou Panna nejčistší!

Než jděme dále. »Buďte vděční jako i my vděční jsme«, volají nám a k díkům nás příkladem svým zvou. Nuže, dosud jste nepozorovali, jak se všechny obrácejí k slunci, v jehož světle na výsluní se jim daří a jehož

teplem osvěžené mají se k životu, jak mu díky vzdávají za to, čím je obdaruje slunko na nebi? Jako by si vědomé byly, že bez dobrodiní, jež slunko jim skytá, by zakrtnuly a zahynuly. Podobně mají dítky, synové a dcery, rodiče své ctíti a býti jim vděčnými za všeliká dobrodiní, všechny oběti, které jim přinesli, sloužiti jim k ozdobě a slávě a nikoliv k potupě, býti jim radostí a nikoliv zármutkem. A podařilo-li se jim výše postoupiti ve svém stavu nad poměry rodičů, nemají se stydět za ně, naopak tím vděčnějšími mají býti k nim, vědouce, že kdyby rodiče nebyli položili základu a v starostlivosti své nebyli si odepřeli, čeho si také mohli dopřáti místo nákladu na výchovu svojich, by snad byli také někde v prachu a poníženosti. K Bohu Otci, dárci všeho dobra, mají teprve býti vděčnými a k Ježíši, slunci spravedlnosti, z něhož blažící světlo pravdy a hřející milost sestupují, mají srdce lidská vděčně býti oddána.

A jaká skromnost čili pokora je zdobí! Nikomu se nevnučují, nevtírají, za nikým neběhají, vůni svou vydávají, ať se k nim kdo blíží nebo neblíží, ať si jich kdo všímá nebo nevšímá, kvetou, odkvetou beze všeho povyku, nechají se utrhnouti, ba i pošlapati. Mám se dáti do ponaučení, které zde tak přiměřené, tak významné by bylo? Jak málo je na světě lidí, kteří této ctnosti rozumějí: a přece bez pravé pokory je vše ostatní vlastně bezcenné. A proč to? Člověk pokorný vůni svou života křesťanského, kterou nevynáší mezi lidi, ba jest rád, když si ho druzí nevšímají, přináší Bohu svému, jemuž žije, v němž se raduje: proto Hospodinu žije, Hospodinu kvete, až na zemi odkvete, avšak ne Hospodinu, jemuž kvěsti bude na věky. A byť i lidé mu utrhalí, třebaš jej i pošlapali, vzhůru se nese duše taková k tomu, jenž byl za nás utrhan ba i pošlapán. I z toho se raduje vědouc, že kdo Boha miluje, těm slouží vše k dobrému.

A ještě nesmíme se minouti jednou vlastností. A to jest jejich něžnost. Ovšem že máme také věděti, co znamená podobná ctnost křesťanské lásky v chování se k bližnímu, abychom nebyli urážlivými, hrubými, neotesanými, surovými, v řeči nevládnými, nýbrž přívětivost, úslužnost, vládnost by zdobila nás, aby také mohl svět o křesťanech říci, jako pohané říkali vidouce prvokřesťany: »Ejhle, jak se milují!«

A nyní zajděme si na chvilku do zahrady uzavřené naší milé Paní. O jakmile tam kvetou všechny napořád a jak líbeznou vůni vydávají Bohu a lidem. Kde se dokonaleji vyplnilo slovo: »Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho«, jako na nejsvětější Marii Panně? Kde kvetla naděje pestřeji a bujněji ba jednou osamotnělá jediná na okršku zemském? Kdy na všechny se vztahovala výtku: »Vy malověrní!«, Maria malověrnou nikdy nebyla. Její čistota září nad čistotu andělů, jejichž královnou se zove a jest. Neúhlednou ji činila zemi, za to andělé volají: Která jest to jako květ polní a lilium v údolích. Jako lilium mezi trním, tak jest přítelkyně má mezi dcerami. (Cant. 2. 1.)

Vděčnost ano vděčnost jest krásná ctnost, která potrvá na věky a líbí se Bohu i lidem. Kterak by nevynikala v ní královna nejsvětější Maria Panna, jelikož s pokorou nejraději se přátelí vděčnost?

»Ejhle dívka Páně« vlastně děvka, služebnice Páně, tak odpovídá archandělu Gabrieli, který se jí koří pro náplň milosti a vysokou důstojnost, k níž vyhlášena jest. Co jí lépe slušelo než-li plášť pokory, do něhož se zabalila všecka? I nám volá: »Učte se ode mne, neboť já jsem tichá a pokorná srdcem.«

Ba s pokorou jde rukou v ruce tichost a něžnost, která se osvědčuje skutky úslužné lásky k bližnímu. Kéž bychom svědky byli se stali oněch měsiců v domě sv. Alžběty, v nichž právě tento květ vydával přelíbeznou vůni všem tam bydlícím!

Avšak ještě jinou lekci nám dnes skýtá uzavřená zahrada. Komu především má býti srdce křesťanské rozmilou květnicí? Zdaž komu jinému nežli spasiteli našemu Ježíši Kristu? Či chceme jej vítati jako jej vítali Betlémští, kteří mu ustlali na ostré slámě a ve tvrdých jeslích? Tohle že byly růže, na nichž mu ustlali? A v Nazaretě bylo málo pohodlí při tesařské práci, kde sv. Josefu, pěstounu svému, pilně pomáhal a tvrdé dřevo obdělával. Tak uplynula léta mladosti, až dospěl na muže 30. let.

Nastoupil veřejný život. Než koukolem a trním se mu odvděčovala úsilovná jeho práce v zabradě neúrodné, jak sám naříká na nepatrný výsledek námahy své.

Blížila se doba jeho umučení. Nepřátel bylo více a více. Uzářil úmysl jej ukrutně dáti odsouditi na smrt a to nejbolestnější a nejpotupnější smrt kříže. I vidíme Ježíše na hoře Olivetské, an zalévá krví svou květy tamní. „I učiněn jest pot jeho jako krůpěje krve tekoucí na zem. (Luk. 22. 44.) Provazy mu připravila místo květů, kterými jej jako lotra spoutali, aby jej vedli na soud nespravedlivý a bezbožný. Ratolesti sbírají či spíše pruty, aby jimi mrskán byl ten, jenž nikomu neukřivdil, ale všady dobře činil, tak že zvolati mohl: „Lide můj, co jsem ti učinil aneb v čem jsem tobě těžek byl? Odpověz mi? (Mich. 6. 3.)

A na hroznou pokutu za jeho nevinost spleťou trávnou korunu, již mu vsadil na hlavu; načez do ní bijí, že až hrůza slyšeti jest rány, neřku-li viděti následky jejich, na něž patřiti ani nelze. Tvrdý pak byl kříž, který na horu Kalvarii nesl, aby na něm vypustil duši svou a tak těžký, že pod jeho tíhou třikráte na zem padl. Konečně připravili ocet, jímž mu připíjeli a žlučí ho napájeli. To že jest to květ polní, jež mu podala nevďěčná země. Macecha ukrutná byl židovský lid, avšak i křesťanský lid, jenž svými hříchy vše to zavinil, jest ona ukrutná macecha oproti milému spasiteli Ježíši Kristu!

Než odstup od nás, alychom i my podobně si vedli: spíše volíme srdce své připodobniti zahradě uzavřené plné milých květů, Marii Panně. A v čem se tím býti prokázala? O Ježíše měla péči mateřskou od početí jeho, proň vařila a šila a naň prala, v čistotě příbytek měla, jedním slovem hospodyňka pilná a starostlivá, ke každému úslužná ve všem. Nuže jestli královna nebes i země tak si vede: co z toho vysvítá pro nás? „Cokoli jste jednomu z nejmenších učinili, mně jste učinili,“ praví sám spasitel (Mat. 25. 40.) Však kdokoliv jest i nejmenší na zemi, v nebi všichni korunu jako králové a královny nositi budou; protož již nyní navykejme sobě v uctivosti míti každého i sebe nižšího na světě. Kdo ví, nevyplní-li se na nich také, že poslední budou prvými v království nebeském. Vari tudíž se vši tvrdostí, urputností, spanštilostí oproti podřazeným!

A co do života společenského vypravuje se o císaři římském Augustovi, že si pozval jednou na hostinu klasické básníky latinské, Virgila a Horace. Než Virgil neustále sobě nahlas oddychoval, trpě záduchem, kdežto Horac maje krhavé oči, stále slzy proléval. I vyjádřil se o nich císař: „Tot mi pěkná společnost, jeden neustále vzdychá, druhý neustále pláče.“ Na který příbytek a obyvatele jeho by se vztahovala také slova Augustova: Pěkný to život v rodině, kde jeden ustavičně vzdychá a druhý neustále pláče, tam bych nechtěl býti neřku po veškeren život, ani rok ba ani den. Zajisté souhlasíte. Tam není život jako polní květ.

Abych zakončil rozjímání svoje, na nás jest s pomocí Boží, následujme Paní naši, budme květem vonným Bohu i lidem. A jest-li život lidský jako tráva, jako květ polní pomíjitelny — tot bez Boha a milosti jeho — než život křesťanský se odnáší nade vši pomíjitelnost, k věčnému rozkvětu v zahradě nebeské. Dejž to Bůh!

Zvěstování Marie Panny.

(Po staročesku: Svátek Matky Boží Semenné). Fr. Leubner.

Sunou se mlhy po kraji,
kde ozim i lán jen hnědý a holý —
jde Matka Boží potají
a sedmikrásky vykvétají,
jí v stopách na mezích polí.

Rozsívá půdou semena,
i cizincům dlaní žehná a kyne,
by osení ta zmrazená
se zvedla mrazem vzkřísená,
ať moře z nich klasů plyne!

Matičko, Matko, z minula,
co po dobru ve mně touhy je blahé,
kéž do květů se vinula,
a bohatou žní kynula
i pod rosou slzy vlahé.

Tvůj k nebi kyn i v novou jař,
mně seménky dobra osívej duši,
Bůh milosti je sluncem dař,
a mračných bouří zhoubu mař,
děs mine, zrak dubu tuší.

Odvaň ty mlhy, klam i blud,
ať pravdou mi s'unce života plane,
a jednou dechem smrti tknut,
jak dobré zrno z hrobu hrud,
Tvůj sluha dnem vesny vstane!

Padají mlhy, vstává den,
jej nadzemní skřivan v obloze vítá,
kraj v čistý úsměv orosen.
Kde k zemi splývá nebe klen,
to dennice modrem svítá?

Matka to Boží Semenná,
tam k nebi se hvězdou vrací. V kraj
zpátky,

pne žehnající ramena,
až v bílý oblak stajena — —
A zemi jdou jara svátky.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše P. Fr. Videnský T. J.

(Pokračování.)

Svou činnost, jak píše P. Cibulka, započali ihned, jakmile na horu do-
stoupili. Každoroční předchůdcové zástupu lidečského i toho roku přišli už
v pátek před první jarní poutí; těm tedy nejprve poslouženo. Měli pak toho
roku 15.000 zpovědí; ke sv. přijímání přistoupilo i s těmi, kteří jinde vykonali
sv. zpověď, přes 20.000. Kolik přišlo processí, neudává se. Rok však na to 1888
zaznamenal P. Cibulka na 190 průvodů. Ve zpovědnici byli horlivými pomocníky
rusavský místoděkan J. Blažej a žalkovský farář Josef Potůček.

Tím byl účel družstva, jež si obralo, dosažen a družstvo samo přestalo
existovati. Než ještě několik slov o družstvu. Ve družstvu shledáváme členy ze
všech krajin obývaných Čechoslovany. Poslední zápisy ve družstevní knize jsou
vedeny r. 1886.

Z toho patrně, že vlastně celý českoslovanský národ, vídeňské Čechy a
uherské Slováky nevyjímajíc, má účast na obnovení Sv. Hostýna a že svatyně
tato právem se může honosit pyšným jménem svatyně »národné«.

V knize družstevní je zaneseno 729 měst a venkovských obcí, z nichžto
četní dobrodincové přispívali na úpravu Sv. Hostýna. Avšak kolik ještě dobro-
dinců mimo to má zásluhu na znovuzřízení Sv. Hostýna, mohla by nám vyklá-
dati jenom kniha života! Zajisté nebude to pro mnohé bez zájmu, uvedeme-li
alespoň některé farnosti. Jsou to na příklad: Hulín, Brno, České Budějovice,
Holešov, Prostějov, Praha, Klimkovice, Kutná Hora, Tovačov, Nivnice, Kojetín,
Kladno, Rudslavice. Třebíč, Kroměříž, Napajedla, Beroun, Vídeň, Slavkov, Mo-
ravičany, Halenkov, Roketnice u Přerova, Choryň, Štáblovice (Slezsko), Před-

most, Napajedla, Lidečko, Telč, Třebíč, Telső -- Szemeréd (Uhry), Starč, Štěpánov, Nový Rousínov, Halenkovice, Horní Újezd, Rudice, Veřovice, Ostrožská Lhota, Vlkoš u Přerova, Pavlov, Velké Senice, Předín, Býlavo, Drahotouše, Kelč, Nová Paka, Vyškov, Boršice, Bílany, Bělidla, Slušovice, Nové Hvězdlice, Rychtářov, Stará Bělá, Velvary, Derfle, Kopřivnice, Kyšperk, Uh. Hradiště, Radostín, Valašské Meziříčí, Tršice, Uhřetice, Vrbátky, Libochovice, Kladnský, Dolní Dubňany, Zborovice, Malé Kunčice, Vel. Karlovice, Mor. Ostrava, Blžovice, Sokolnice, Přerov, Vel. Meziříčí, Cerekvice, Bukovany, Ždánice, Mor. Krumlov, Kojetice, Střelice, Břest, Kněžnice, Šakvice, Blatec, Val. Klobouky, Boskovice, Tišnov, Jezernice, Vel. Prosenice, Přaslovice, Šlapánice, Milotice, Svinov, Nedašov, Březová Hora, Strážnice, Studnice, Žďár, Vel. Petřvald, Luhačovice, Luže v Čechách, Újezd (u Uh. Brodu), Stará Bělá, Olšany, Dub, Stará Říše, Zlín, Prácheň, Batelov, Milevsko, Žitná v Čechách, Jankovice, Vel. Újezd, Uh. Brod, Znorovice, Vranov, Studýnky, Šanov, Vilimov, Hovězí, Tikovice, Otaslavice, Pítn, Břesovice, Plumov, Dolany, Opatovice, Hrozná Lhota, Náklo, Vel. Pavlovice, Sebranice, Vitonice, Trnávka, Olešnice, Vítkovice, Soběchleby, Kyjov, Morkovice, Místek, Němčice, Bludov, Hradec Králové, Chvalkovice, Blatnice, Tlumačov, Švábenice, Starý Jičín, Dobrá Voda, Dažice, Zlín, Znojmo, Ivančice, Frydlant, Podivín, Zdounky, Velká, Říkovice, Jilemnice, Vrahovice, Frenštát, Brtnice, Vlčky, Sedlčany, Bučovice, Knihnice, Koryčany, Krásensko, Babice, Bystřice atd. (Pokračování.)

Volná myšlenka a její snahy.

Fr. Vídenský T. J.

Poněvadž v poslední době mluví se tolik o volné myšlence, tisknou se časopisy a pořádají se od přívrženců volné myšlenky schůze, budiž veleno o tomto směru se poněkud rozepsati.

Co je to volná myšlenka? Dle přívrženců »volné myšlenky« je to onen směr u člověka, dle něhož se jeho myšlení nemá omezovati žádnými zjevnými pravdami. Ježto s myšlením souvisí nutně mluvení a jednání, vztahuje se svolněnost tato také na ně. Tedy má to býti volnost od zjevených pravd v myšlení, mluvení a jednání. Než co je to jinými slovy? Zjevené pravdy totiž hlásají se v každém náboženství a vyznání ať je to katolické, anebo protestantské, mohamedánské anebo i pohanské. Pročež »volná myšlenka« vystupuje nejprve jako protiva všech těchto náboženských nauk a chce ode všech vyznání úplně býti volna. Je to tedy čistá a dokonalá nevěra. Pro volnomyšlenkáře a »volnou myšlenku« existuje jen hmota, tělo, svět; pojmy Bůh, duch, duchový svět, hřích, nebe, peklo jsou jim pojmy cizí, bezvýznamné, nesprávné a škodlivé.

Takovíto úplní nevěrci byli vždycky na světě, ovšem pod jinými jmény. Písmo sv. dává nám o tom svědectví v knize Moudrosti (2 hlava): »Rekli nevěrci neprávě u sebe přemýšlejíce. Krátký a teskný je čas života našeho a není občerstvení při konci člověka, a není znám, kdo by se byl z pekla navrátil. Nebo z ničeho narodili jsme se a zase budeme potom jako bychom byli nebyli Pojdte tedy požívejme dobrých věcí . . . užívejme tvorstva . . . drahým vínem naplníme se . . . Dále praví sv. Apoštol Pavel k Filipenským 3, 19, že jsou lidé, jichž »bohem je břicho«. Avšak rozdíl jakýsi je přece mezi oněmi nevěrci a volnomyšlenkáři. Kdežto onino byli skoro jen požitkáři a oproti člověku nábožensky smýšlejícímu se chovali namnoze lhostejně a trpně, je volná

myšlenka a její přívrženec útočný a výbojný. On netoliko sám nechce náboženské přesvědčení u svém nitru trpěti a dle něho žít, nýbrž snaží se také jiným náboženského ducha a mysl odejmouti a vypovídá každému náboženství otevřenou a urputnou válku. Ze však především je namířeno na náboženství katolické, jako jediné pravé a sv. církev, rozumí se samo sebou.

Proto je záhodno, činí-li se na nás útok, abychom znali zbraně a taktiku, jichž nepřítel proti nám užívá, aby nám naše duševní a duchovní statky vyrval. Sv. Ignác líčí ve knížce duch. cvičeb ďábla, an svolává pod svůj prapor své přívržence, aby bojoval proti Kristu a církvi. Ďábel sedí vysoko od země na rozsáhlých rovinách babylonských na trůně pozůstávajícím z ohně a kouře, obličejem a postavou jsa hrozný. On řeční ku svým následovníkům a šťve je, aby všude léčkami a řetězy zmocňovali se lidí. Podobně je to u volné myšlenky. Volnomyšlenkáři si především chtějí udělati nebe na zemi, všude chtějí mít rovinu. A na této rovině vyvyšují se nad ostatní jako pokrokoví, osvětáři, vědci, obkličují se a usedají na nimbu blýskotavých hesel: vzdělanost, svoboda, volnost. Povzbuzují své věrné a chtějí zastrašiti protivníky jak slovem mluveným tak tisknutým, svým množstvím přívrženců, a je přivést na svou stranu buď klamem a podvodem anebo násilím. Jsou tedy zbraně volné myšlenky, jak to vidíme a jak sami doznávají: tisk, řeči ve shromážděních, vliv hmotný, politický a morální. Za tím účelem vydávají noviny, časopisy, knihy, konají schůze, podporují hmotně své následníky, (na př. vystoupilým kněžím dávají zaopatření) hledí nabýti a získati poslance a vlivné u vlády osoby a tím dostati zákonodárství do svých rukou, zaujmouti taková místa, kde by vlivem morálním nauky své mohli rozšiřovati a uplatniti, jako jsou místa učitelská a školy. A tak chtějí dosáhnouti ve svém směru volný stát, důsledně volnou lidskou společnost stát tvořící jeho manželství a rodinu, a volnou školu; zkrátka stát bez Boha a náboženství, rodinu a školu bez víry.

Avšak toto je cílem, tak daleko ještě u nás nejsou. Doposud se útočí na nás a nepřítel chce nám odejmouti jednu posici po druhé jako Japonci Rusům u Port Arthuru. Ačkolí brány pekelné církev nepřemohou, máme povinnost se hájiti. Neboť to Bůh může připustiti, aby církev na některém dílu byla zdánlivě poškozena a na čas strádala. Vidíme to ve Francii. A pak jedná se o naše duchovní statky!

Abychom však mohli zdatně a s prospěchem se hájiti, musíme věděti, jak silný je nepřítel, kde a jakým způsobem hlavně vede útok a jak dalece pokročil.

1. Nepřítel je poměrně silný dosti, vezmeme-li všechny jeho spojence: sociální demokraty, liberalismus, židovstvo, protestantismus atd. Tito ač nenesou jméno volnomyšlenkářské, jejich snahy buď úplně anebo z části podporují.

2. Boj se vede zjevně nejenom v listech volné myšlenky, ale i v tisku ostatních stran; bojuje se na schůzích a ve shromážděních řečmi. A jak boj tento je plamenný, vědí dobře ti, kteří měli příležitost čísti nepřátelské listy a slyšeti řeči. V těchto není nic katolického nezhanobeno, nic ušetřeno. Při tom pomáhá lež, podezřívání, osočování, pomluva kněží, jeptišek a katolíků, sesměšňování nauky a obřadů církve. A na to nešetří se peněz, nešetří se sil, ušetří se času. Sociální demokraty platí si v malých místech řečníky, kteří mají jenom na práci pořádati schůze, štváti a dopisovati do novin.

Mluví se a píše se o vědě a vědeckosti, že se s vírou, obzvláště katolickou nemůže srovnati a při tom se umlčuje, že z církve vznikly university a mnoho katolíků bylo a je velikými muži vědy: Koperník, Secchi, Braun, Pasteur, atd.

Co nám činiti? Odrážeti útoky podobným způsobem: Tiskem, schůzemi, spolky, vyvrácením útoků, činným podporováním věci katolické. Jen do předu! Statečného provází štěstí. Bez boje není vítězství! —

3. U nás doposud nemůže jednoduše násilím jako ve Francii t. j. záko-

nodárstvím nepřítel víru potlačovati. Mají sice už své a mnoho sobě zpřízněných poslanců, kteří by s nimi hlasovali, než doposud je mohutná též strana poslanců katolických a křesťanských. Proto chtějí si prozatím úskokem připravovati půdu.

a) Chtějí získati pro sebe učitele a kněze co možná od škol odstraniti, náboženství nejprve dle možnosti omezení a pak učiniti zbytečným. Nejvíce však obrací svůj zřetel ku škole obecné. b) Chtějí uvolniti stav manželský.

a) Aby prvního docílili, mluví o vypuzení klerikalismu ze škol, o vymáčení učitele a školy ze vlivu kněží, o zbytečnosti náboženství při čtení, psaní a počtech a p., o zbytečnosti náboženství ve škole vůbec, o škodlivém vlivu církve sv. na školu a namáhají se i vliv rodičů, poněvadž je velká massa ještě křesťanská, odstraniti. A bohužel maozí katolíci by se skoro dali tím zaslepiti a povolili by jim ve všem. Obětovali by školu.

Aby však poznali, jak by to bylo pochybeno, a jakou léčku jim strojí vlastně nepřátelé, chci poměr školy k rodině, náboženství, církvi a společnosti lidské vysvětliti.

Účelem školy obzvláště obecné je, nejenom jisté vědomosti dítěti zprostředkovati, nýbrž je též vychováti. To viděti ze vzniku školy. Vlastně by měla toto vše dítěti zaopatřiti rodina a rodiče. To je první a původní škola dítěte. Poněvadž však mnohdy rodiče nemohli se o dítěti dle potřeby starati a obzvláště, aby je vzdělali, snad nutných vědomostí neměli, odevzdávali dítěti své tak zvaným učitelům čili vychovatelům. Tito byli a ve vznešených rodinách doposud jsou učitelé domácími, na rodičích závislími. Avšak pro každou rodinu nebylo a není možno míti domácího učitele. Proto z nutnosti spojilo se více rodin dohromady a zjednaly si učitele společného, jako se to děje dosud v Americe a u nás u soukromých učitelů zpěvu, hudby, řeči atd. Tím povstala škola. U nás sice učitel pro školu obecnou úplně od rodičů se neustanovuje, než přece se jim ponechává při jmenování jakýsi vliv a právo dohledu skrze místní školní rady.

Z toho vysvítá jasně, co je škola a co je učitel. Škola je zastupitelkou rodiny a učitel zástupcem rodičů. Poměr učitele k rodičům je jakýsi druh smlouvy, kterou rodiče postupuji část svých práv na děti, aby jich užil ku zdárnému vychování dítek, začež mu dávají jistou odměnu, nyní ovšem v daních.

Proto mají rodiče právo a povinnost všímáti si školy a všímáti si, zda se tam vykonává, co si přejí: zda se dítěti čemu naučí a zda v jejich duchu t. j. křesťanském se vychovávají.

Ostatně je obzvláště u malých dítek vyučování bez výchovy nemožné. Neboť buďto se podávají jisté předměty jako přírodověda, zeměpis v duchu náboženském anebo ne. A když ne, je to duch bezbožecký. Vždyť u některých věcí: o člověku, o přírodě, odkud je, proč vůbec jsou, nelze jinak mluviti nežli křesťansky anebo naopak. A co teprve když přijde řeč na kněze, kostel, víru, na církev? Jak se mají dítěti chovati ku knězi.

Mimo to jak učitel bez náboženství a Boha odůvodní svou autoritu, že ho dítěti mají poslouchati? Jak odůvodní, proč se jistých věcí má dítěti varovati a jiné konati? proč má ctíti rodiče?

Ve Francii mají tak zvanou laickou mravouku a tu chce i volná škola. V této se učí dítěti, že toto mají konati ono nechati, poněvadž jim to škodí anebo prospívá, přináší čest anebo hanbu, poněvadž to žádá osvěta anebo světské zákony.

Toto ale vše jsou slabé důvody a výchova s takovými důvody je podobna dresuře nějakého zvířete jenom s tím rozdílem, že u člověka nevystačuje. O tom nám svědčí zdivočelost mládeže ve Francii, jak nám o tom noviny s dostatek dávají zprávu.

Ostatně nám to praví už náš zdravý rozum. Co pak si někdo dělá ze

škody, jen když dosáhne toho, co chce? Ano mnohý to pokládá za rekovnost, pokládá si to za čest, že vyniká nad druhé darebáctvím a prohnaností, a jenom dává pozor, aby za své špatné skutky nedošel trestu.

Tedy pohnutky náboženské nic nevynahradí a my jen vidíme z toho, co o hořejších výtkách, o klerikalismu a náboženství ve škole je nám souditi a jak katolický ráz školy vždy a všudy je nám hájiti. Pročež nesmí křesťanští rodiče dáti se klamati a práv svých ohledně školy nikdy nesmí zadávati!

Že pak má církev právo jakési na školu, rozumí se samo sebou. Neboť nemůže jí jako matce býti lhostejno, co se dítkám vštěpuje a v jakém směru se tam vedou. A že vliv církve na školu je jen prospěšný a blahodárný, ukazuje celá řada století, kdy jediné církve měla školy v rukou, ukazuje její nauka všude rozsevající mír a požehnání, ukazuje její vliv dobrý na lidstvo vůbec. Uvažme, jaké bylo lidstvo před křesťanstvím!

A taktéž společnosti naší křesťanské nemůže býti jedno, v jakém směru škola se vede. Neboť jak se dítky ve škole vycvičí takovými jsou údy společnosti. Ze lhostejné anebo neznabožské školy, nemohou vyjít než lidé lhostejní a neznabožští. A to křesťanská společnost připustiti nemůže a nesmí!

b) Co se týká manželství, je to v církvi katolické svátost a svazek nerozvížitelný mezi dvěma a jenom dvěma osobami různého pohlaví. Nerozvížitelným je, poněvadž jej Kristus Pán tak zavedl. »Což jste nečetli, pravil (Mat. 19.) že ten, jenž učinil člověka spočátku, mužem i ženou učinil je? Proto opustí člověk otce i matku a přidrží se manželky své i budou dva v jednom těle. A protože co Bůh spojil, toho člověk nerozlučuje«. Dále: »Kdokoli propustil manželku svou a jinou pjal, cizolož!« (Mar. 10.) U židů byl v jisté příčině rozvod dovolen, ale Kristus Pán i to odstranil. Proč? Zajisté měl Bůh příčiny nejvyšší rozumné.

Manželství má za účel výchovu dítek. Jak by však byla dobrá výchova možná při rozlučitelnosti? Mimo to mají povinnost oba rodiče otec i matka, ježto dítky oběma patří, o své děti se starati.

Příčiny, jež se občas pro rozvod uvádějí, nic neznamenaají. Obtíže jsou vždy a všudy, v každém stavu, v každém postavení. Vizme vojáka, úředníka, zda nemají obtíží!

Tím jsem krátce naznačil škodlivost nynějších proudů, příčiny, jichž se varovati a proti nim se brániti. A na konec pravím toliko: »Neodvracujme se od znamenitých příkladů svých předků a dědictví otců zachovej nám Pane! —

V důvěře.

Dle vypravování v lidu sestavil Jan Zapletal.

Ač nastal krásný, slunný den, kdy vzduch nasycen byl vůní různých květin a ptactvo jako by o závod pělo, vznášející se ve vzduchu, chválu a díky svému Stvořiteli, vypadal dům pastora Chvála v této radosti tvorstva ze žití svého nějak nápadně zamkle, smutně. Každý tise, téměř po špičkách, beze slova na rtech, s hlavou svěšenou přecházel po domě. Jakási zádušná tíha rozprostřela se v prsou všech; neboť jediná dcera pastora, radost všech a obveselení celého domu onemocněla.

V postranní světnici spatřujeme u lůžka jediné spící nemocné dcery sedícího pastora Chvála s očima zarosenými a rukama křečovitě sepiatými, pohlížejícího vzhůru ku blankytnému nebi, jakoby tam shůry očekávala jediné milost uzdravení své dcery.

V tom se na lůžku dcera pohnula, zasténala a otevřela oči. Pastor chvatně setřev slzy a přejev dlaní čelo, jakoby zapuditi chtěl trapné myšlenky, s laskavým úsměvem na rtech obrátil se k ní.

„Co si přeješ Aničko, je ti již lépe?“

„Není tatínku, ale měla bych k tobě prosbu“, namáhavě se posadíc, a uchopivše ruku otcovu, s prosebným zrakem zahleděla se na něj. „Ale já vím, že mne nevslyšíš“ po krátké přestávce prosebným hlasem pokračovala dcera. „Včera tu byla, jak víš, navštívit mne stará Procházková a ta mi radila, bych se ještě obrátila k Matce Boží na posvátném katolíkům prý Hostýně. Prý abych pila vodu z temnějšího pramene, že snad majíc důvěru v pomoc Boží, se uzdravím. Prý již Matka Boží onou vodou mnoha nemocným pomohla. Proto prosila bych tě, tatínku, udělej mi to po vůli a pošli mi též pro onu vodu“, tonouc v pláči se vztaženými a sepjatými rukama prosila dcera.

Pastor, zrudnuvší mezi řečí její hněvem a se zakaboněným čelem jako uštknut vyskočil ze židle.

„To že se ti opovážila říci ta stará Procházková“, rozčilen zvolal; avšak záhy se opanovav, dodal již mírněji: „Ne, Aničko, to nemůže být, vždyť přece sama víš, že je to jenom pověra, které věří toliko papeženci. Proto upokoj se Aničko, s radostí ti všechno učiním, jen toho na mne nežádej. Ostatně s Procházkovou se již spravím“.

„Prosím tě, nehněvej se tatínku a odpusť mi“, smutným hlasem pravila Anička, „není to Procházková, která mne v úmyslu tom utvrdila, ta za nic nemůže, ale měla jsem zvláštní sen. Jak sám víš, že včera nemohla jsem dlouho usnouti, a když jsem usnula, zdálo se mi, že vidím Matku Boží, ona se na mne usmívá. Když jsem se probudila, tu vzpoměla jsem si na slova staré Procházkové; i napadlo mi, že snad jsou slova její pravdivá. Proto prosím tě, otče, vyslyš prosbu moji a pošli pro vodu do pramene onoho, neboť posílena důvěrou zvláštní stále myšlénka mi našeptává, že snad i já vodou onou se uzdravím, že snad i mne jako mnoho jiných Matka Boží uzdraví. Prosím Tě, vyslyš mne tatínku“!

Při posledních slovech vstoupila do pokoje starší již tělnatá paní.

Pastor přecházející prudce po pokoji se zastavil a oslovil ji: „Považ jenom, co po mne žádá Anička!“ „Ano vím to již“, přisvědčila paní. „A myslím, když tak uputile na tom stojí, tak abychom poslali někoho pro tu vodu“.

„Tak i ty jsi proti mně“, rozčilil se pastor. Naposledy jste se proti mně smluvily; nebo snad i ty věříš hloupým pověrám těm? Než já nepovolím. Co by pak na to řekli moji osadníci, že proti papeženským pověrám brojím a sám v ně věřím. A též ten špatný příklad moje postavení a jiné následky. Ne to nemůže být. Cokoliv jiného učiním, jen v tom neuposlechnu“.

„Nu nezlob se, vždyť nemyslím to tak zle“ konejšila jej paní. „Vždyť já v to též nevěřím, ale mohl bys jí tam poslat pro vodu, aspoň se upokojí. Však to vědět též žádný nemusí. Dáš něco starému Matysovi, ten pro ni půjde a jsem jista, že tento žádnému nevyzradí. Však když pro ni pošleš, tím se neproviníš, jen když v to nevěříš a tím upokojíš dceru“.

Pastor pohlédnuv na lůžko na štkající dceru, po krátkém rozmyšlení, ač s nechtím, přece svolil. „Tak jdi a zavolej Matysa, ať dojde tam k té robě“, rouhavě a ještě rozlobeně povoloval pastor. „Ale to ti povídám, pojde-li co z toho, poneseš vinu ty“

Za chvíli vešel do světnice Matys, nahrblý to již starší muž, kterému pastor strčiv peníze na cestu do ruky a dav mu napomenutí, poručil, aby se vydal na cestu k večeru.

Tato noc byla Aničce nekonečně dlouhá. Neboť nemohouc usnouti, trapně se slzami v očích a modlitbou na rtech počítala občas údery hodin, zdající se jí věčností. S silně bušícím srdcem, s bázní a zároveň jakousi nevyzpytatelnou vírou a touhou očekávala příštího dne a s ním, jak pevně doufala, svého uzdravení.

Časně ráno druhého dne dostavil se Matys s láhví naplněnou vodou z posvátného pramene, ukrytou pod kabátem.

„Na, zde máš tu vodu, jen že nevím, zda-li ti co pomůže“, skoro posměšným tónem pravil pastor, podávající dceři sklenici vody.

Tato radostně štkajíc a slzíc toužebně vztáhla ruce po vodě a vyprázdnivši sklenici do dna, jaksi uspokojeně ulehla a za nedlouho usnula klidným spánkem.

Pastor, který s úsměvem ji pozoroval, po špičkách odešel z pokoje.

Asi po dvou hodinách se Anička probudila a cítila, jakoby spadla s ní nějaká tíže, ba cítila v sobě sílu, jakoby ani nemocná nebyla, tak že beze vší námahy slezla z postele a radostí se v slzách rozplývající padla u postele na svá kolena a zvolala: „Ó jak dobrá a laskavá jsi, ó Matičko Boží Svatohostýnská. Jak se Ti odměním za milost mi prokázanou? Než slibuji Ti, ó Rodičko Boží, že se vynasnažím, bych ctíla Tě a milovala jako Matku svou nebeskou“. Rovněž rodiče její, slyšíce štkání, vstoupili do světnice, kdež s ustrnutím patřili na křečící svou polouzdravenou dceru.

Pastor konečně se vzpamatovav se slzami v očích objal dceru, a pozdvihnuv oči vzhůru k nebi, pohnutě zvolal: „Odpusť mi ó Býže, pochybnost moji a rouhání mé. Ó jak s radostí nyní věřím, že Matka Boží na Hostýně divy tvoří. Ano věřím, že divy Boží dosud se dějí. Ó jak Ti děkuji za milost tu, ó Maria a slibuji, že i já budu od nynějška ctitelem Tvým“.

A také dostáli slovu. Anička, jejíž nemoc od mnoha lékařů za nezhojitelnou prohlášena byla, se tou měrou zlepšila, že za čtrnáct dní byla úplně zdravou. Od té doby byla také horlivou ctitelkou Panny Marie a když za nějaký čas otec její, který rovněž od té doby ctil Pannu Marii Svatohostýnskou zemřel, přestoupila i s matkou svou do lůna církve římsko-katolické.

Zprávy se Sv. Hostýna

Vyslyšení. Píše se nám: Dne 24. prosince ráno leželo mé dítě těžce nemocno, v největším nebezpečí, kde jsem měla hledati pomoci, abych dítě zachránila a na živu udržela? Radilo se mi, abych dala sloužití mši sv. u milostného oltáře Matky Boží na Sv. Hostýně. Učinila jsem to a hle, dítě se dokonale uzdravilo. Pročž volám se vděčným srdcem: Spěchejte všichni, kdo potřebujete pomoci k milostné Matičce Boží Svatohostýnské! O. K. v T. — F. S. z L. vzdává z hloubi srdce nejvroucnější díky Panně Marii Svatohostýnské za vyslyšení prosby v jisté vážné záležitosti — F. B. z T. u P. děkuje Marii Panně za zbavení dítěte nebezpečí před ochrnutím. — A. P. v K. Plác svůj slib vzdávám vroucí díky nejsvět. Srdci Páně, Marii Panně a přímlově sv. Josefa za vyslyšení prosby. — M. F. z M. (Pr. Sl.) ztratila zrak, tak že nic neviděla. I umyla se vodou Svatohostýnskou a hned prohlédla. — J. Z. z M. vzdává díky božskému Srdci Páně, Marii Panně Svatohost. a sv. Antonínu za pomoc v jisté záležitosti. — M. Ch. z M. O. děkuje vroucně božskému Srdci Páně, Marii Páně Svatohost. a sv. Josefu za vyvážnutí ze dvou nebezpečných nemocí. — J. V. z M. O. vzdává vroucí díky Panně Marii Svatohost. za vyslyšení ve stísněných poměrech. — J. G. z H. projevuje tímto hlubokou vděčnost před trůnem Matičky Svatohostýnské za uzdravení jisté osoby. — H. K. z B. děkuje božskému Srdci Páně a Panně Marii Svatohost. za vyslyšení prosby ve stísněných poměrech. —

Počasí na Sv. Hostýně. Kdežto na některých místech v Čechách a na Moravě mnoho v letošní zimě o sněhu nezvěděli, je na Sv. Hostýně neustále sněhu dost. Dne 4. ledna napadlo tolik sněhu, že povstały zívěje až přes 1 a půl m vysoké. Teplotura v první polovici února pohybovala se mezi 1° C nad nulou a 12° pod nulou.

Ročník IV. Ročník tento máme ještě celý na skladě ve více výtiscích. Kdo by si ho tedy přál, může si jej objednat. Také úhledné desky možno k němu dostati za příplatek 50 h.

Svaté pole Matice Svatohostýnské. (Pokračování). Kašparová Jos. z Hrabanova. Krausová Marie z Hranic. Kučková Flor. z Jindřichova u Letovic. Kurková Kat. z Otče u Opavy. Kučková Flor. ze Zetovic. Kubíková Kateřina z Nov. Města. Křiváková Frant. ze St. Města. Kapustova Marie z Choryně. Koutný Jan z Choryně. Kotulan Jan z Křižanova. Kokorová Žofie z Přerova. Kubes Josef a Barbora z Bystrice p. H. Dp. Kobliha Jan, farář z Loučky. Kumrova Apolena z Drnovic u Vyškova.

V Trebiči zemřela dne 13. února velká ctitelka Sv. Hostýna S. M. Jindřiška z kongr. Škol. Sester z Horažďovic. Byla dlouhá léta představenou v Praze u »Červeného kříže« a po více let v sirotčinci ve Třebíči. Zesnulá byla, jak brněnský »Hlas« píše, »výbornou ženou, která prokázala velmi platné služby sirotkům«. V Praze dostalo se jí za její působení vyznamenání řádu Alžbětina. U svých podřízených ošetřovatelek těšila se v Praze veliké lásce. Zemřela narodila se v Horažďovicích a byla před vstupem do kongregace učitelkou. O. v p.

Nákladem Ant. Pusteta v Solnohradě
:: právě vyšlo: ::

Perla panenství.

Dle rukopisu † P. Hartmana Strele O. S. Fr. přepracoval, vhodnými pobožnostmi doplnil a pod názvem »Der Edelstein der gottgeweihten Jungfräulichkeit« vydal P. Filibert Seeböck O. Fr. Min. Se svolením nakladatelovým a s ú-

chvalou církevní přeložil Alois Stěpina, kněz církevní. Druhé vydání. Ceny: K 3, 3-30, 3-50, 3-80, 5-30, 7-20, 10. Kničky tyto 16 bisk konsist, doporučené, mají již přes 100.000 výtisků a všady se křesfanským pannám, jak ve světě, tak v klášteřích žijícím velmi zamlouvají.

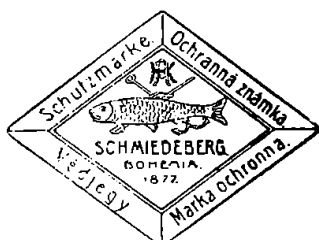
Sláva na výsostech Bohu.

Modlitební knížka pro katolické křesťany dle německého vzdělal Jan Nep. Josef Holý. Ceny K 1-40, 1-75, 2-25, 3-50, 4-90, 5-20. Za příčinou bohatého obsahu doporučují se knížky tyto jako vhodný dárek pro dívky. Vкусnou úpravou se nemálo zamlouvají. V každém knihkupectví se dostane.

A. KALLA,

první rudohorská
továrna na rybí konzervy
ve Šmídeberku. Čechy.

Založeno
r. 1877.

r. 1877.
Založeno

Zákonem chráněná známka.

Největší závody toho druhu v říši rakousko-uherské.

V továrnách svých zaměstnává přes 300 osob, zpracuje v sezoně více nežli 15.000 kg čerstvých ryb denně a vyrábí veskere druhy ryb marinovaných, rosolových a pečených.

Zvláštní rozsáhlé velkoudírny

ryb největší toho druhu v říši, - - z nichž dodává všechny v obor tento spadající druhy uděných ryb a konserv a předčí svými oblíbenými výrobky veskere ostatní závody konkurenční.

Prosím žádejte cenníky zdarma a franko.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10-90, bez hudebního stroje K 7-40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod
L. Klabusay v Holešově.

Obrazky

papírové (knížkové) v rozličné úpravě, pro pouť, missie, qřimování atd. Pohlednice pouťních míst, obrazky v rámečkách z celluloidu, plechu atd. obdrží obchodníci nejlacněji u vyrobitele, jímž jest katol. firma

J. M. Derka, Sv. Kopeček u Olomouce.

Novinka: Celluloidové rámy na pohlednice.

Inserování v tomto listě
jest velmi úspěšné. :: ::

Jedině pravý THIERRYHO BALSÁM

jest jen se zelenou jeptiškou jako ochrannou známkou. Nejmenší zásilka 12/2, nebo 9/2, nebo 1 patent. láh. na cesty K 5.— Obal zdarma. Thierryho mast z růže stolisté. Nejmenší zásilka 2 kelímky za K 3-60. — Obal zdarma. Všude uznány jako nejlepší domácí prostředky proti žaludečním těžkostem, pálení žáhy, křečím, kašli, zablenní, zánětům, ranám atd. Objednávky nebo peněžní poukázky rače zasílati: A. Thierry, lékárna „U anděla strážce“ v Pregradě u Rohatce-Sauerbrunnu. — Sklady ve většině lékáren.

SKVOSTNÉ POKRYVKY :: ::

zlatem protkávané, 2 na postele a 1 stolní jen za 14 kor. zasílá dobírkou a komu se nehodí vezme zpět

Josef Kostelecký, Svratka 163.
Čechy.

První křesťanský závod v zátiší Orlickém!

zasílá 1 balík, obsahující 40 m velmi pěkných zbytků v délce od 4—8 m do každé domácnosti se hodící a sice: kanafasy v šíři 78 cm., 118 cm., 400 cm., oxfordy na košile, plátna pololnná, celolnná a bavlněná, grlsety na sukně, kartouny za cenu báječně levnou jen K 19-50 zasílá franko dobírkou!

Antonín Maršík,

tkalcovství a zasílatelství, Česká Čermná u Náchoda (Čechy).

Rače plnit heslo svoje: »Svůj k svému!«

»Uranos« ve Fuerth, Bav.
Hirschenstrasse 41.

Domácí lékař

zkušený pro dospělé i děti
jest naše

léčební kniha

(dvakrát premiovaná). Cena mírná. Toliko K 2-60. Dočte se v ní rady i pomoci, kdo onemocněl neb se poranil. Velká úspora. Cestující se najímají.

Velmi dobrý a laciný nákup ::

bez konkurence.

Vlastní výroba všech druhů rženců, škapulírů, křížů a devotionalií. Sklad nejlepších

gramofonů a fonografů, :: desek a válečků za tovární ceny u firmy

JOSEF J. ANDER

velkoobchod hračkami, galanterií a poutnickým zbožím

V OLOMOUCI, FERDINANDSKÁ UL. 4. (blíže »Národního domu«).

Dopíšte si

o vzorky M. Jirsové, majitelky rukodilné tkalcovny v Novém Hrádku

ra pomezi Pruska. Král. České.

TKALCOVSKÝ ZÁVOD CAMILL JURAJDA

v Rožnově p. Radh. Morava nabízí svá dobrá a trvanlivá plátna a »Rožnovské véby« v mírných cenách. Obsluha rychlá a solidní. Za jakost se ručí.

Ct. panu F. Šimanovskému, býv. lesníku a vynálezci zdravotního koření nyní jediné

v Jablonského ul. č. 10. Praha-Kr. Vinohrady.

Vaše koření výtečně pomáhá u každého nemocného, zasluhuje tudíž vřelého doporučení.

Hořčice. (Čechy).

F. Pixa, farář.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBORIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici pod Hostýnem.

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Nejlepší kamna a sporáky

obdržíte jediné u firmy:

Bartoloměj Andy
v KROMĚŘÍŽI. Ceny mírné a za veškeré práce se ručí.

:: Vánoční hodinky ::
(české) na jítání Božího narození dle církevních hodinek po 20 h.

:: Betlemská cesta, ::
pobožnost v době vánoční po 10 hal. Na 10 výtisků každého druhu 1 výtisk nádvkem. — K dostání

Františka Zetka v Krasné n.B.

V. SEMERAK, sochařsko kamenický závod V OLOMOUCI,

odporňuje se k provedení prací hřbitovních, rodinných hrobek, pol. křížů atd., kostelních oltářů, křtitelnic, kazatelen a křížových cest z um. kamene a ear. mramoru. — Nákrasy a offertory — zdarma. — — —

Ruční výroba a zaslátelství kanafasů, sítěk, zefírů košilových a šatových, griseů, plátna, kapesníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cacky, zboží úplně čerstvé, nejstálější barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojně zakázky na český výrobek. Křesťanská firma Ferdinand Měšťan v Bystřem u Nov. Města n.M. (Čechy). Vzorky zdarma, zásilky přes 20 K franko.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Skarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Kdo dobrá semena hospodářská, zeleninová,

květinová, jakož i celé rostlinstvo a ovocné stromy potřebuje, žádejte ceník od firmy

VILÉM STRAUCH, velkozávod zahradnický a semenářský, VSETÍN, Morava.

»Werichovo«
polévkové koření
»HELVETIA«

jest vydatné masové chuti a oblíbené na každém stole. Veliká úspora masa. K dostání v továrně požívatin

F. WERICH,
Brno - Židenice.

Zubní lékař

MUDr. Fr. Špaček,

Brno, Ferdinandova ul. 28.
Umělé zuby, plomby všeho druhu.

Při chorobách plic, kašli, astmě, záduše výborně se osvědčilo

»SVATOHORSKÉ THÉ«,
malý balíček K 1.50, velký K 3.—.
Tisíce poděkování. Žádejte výslovně »Svatohorské« a jiné odmítněte. K dostání v lékárnách. Zaslátelství F. Vítka a spol. v Praze, Vodičkova ul. 19.

K nákupu

SUKEN

doporučujeme
solidní firmu

Ant. Tomec,

vývoz suken v Humpolci
(Čechy.)

Vzorky zdarma a franko
k nahlédnutí.

Veškeré práce tiskové

zhotovuje rychle,
levně a moderně

Grafický ústav Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klaußmayera

v Holešově na Moravě.